
число 1.
НОВА ХАТА
М. Б.
1927.

Нова Хата
ч. 1. січень 1927 р.
Аркуш Кроїв.

А. Блюзка прибрана закладочками. 8 частин.

Лінія: ———

A_1 горішня часть переду
A_2 долішня " "
A_3 плечі
A_4 рукав
A_5 імітування кишені
A_6 рамя
A_7 закінчення рукава
A_8 половина ковніра з продовженням до вязання

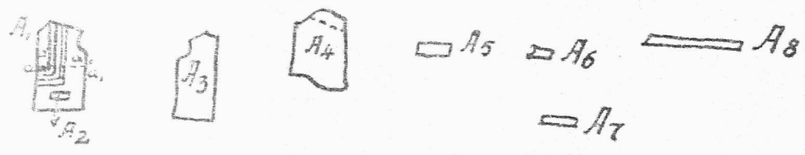

Б. Ранішня блюзка (матінка.)

якщо її продовжимо, одержимо форму шлафрока (6 частей)

Лінія: - - - - -

$Б_1$ перед
$Б_2$ плечі
$Б_3$ рукав
$Б_4$ ковнір
$Б_5$ продовження ковнір.
$Б_6$ кишеня.

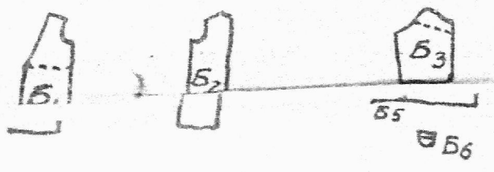

В. Суконка для смотрика (4 части)

Лінія: ooooooo

B_1 перед
B_2 плечі
B_3 рукав
B_4 половина Ковніра

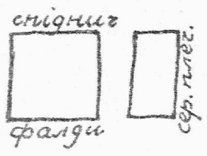

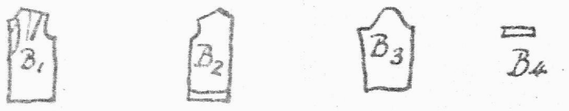

Г. Плащик для малої дівчинки (7 частей)

Лінія -·—·—·—·—

$Г_1$ перед гески
$Г_2$ плечі гески
$Г_3$ перед
$Г_4$ плечі
$Г_5$ рукав
$Г_6$ манжет
$Г_7$ ковнірець (половина)

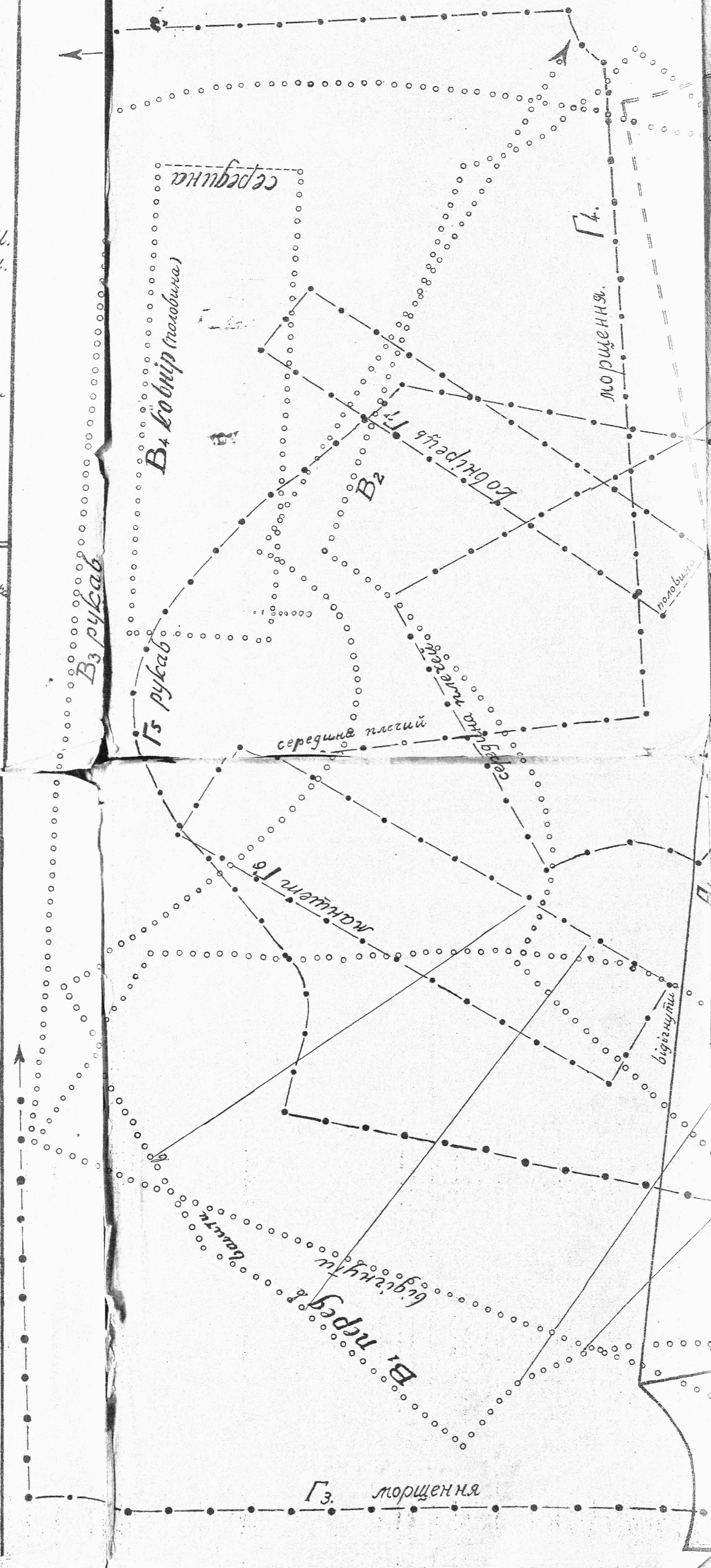

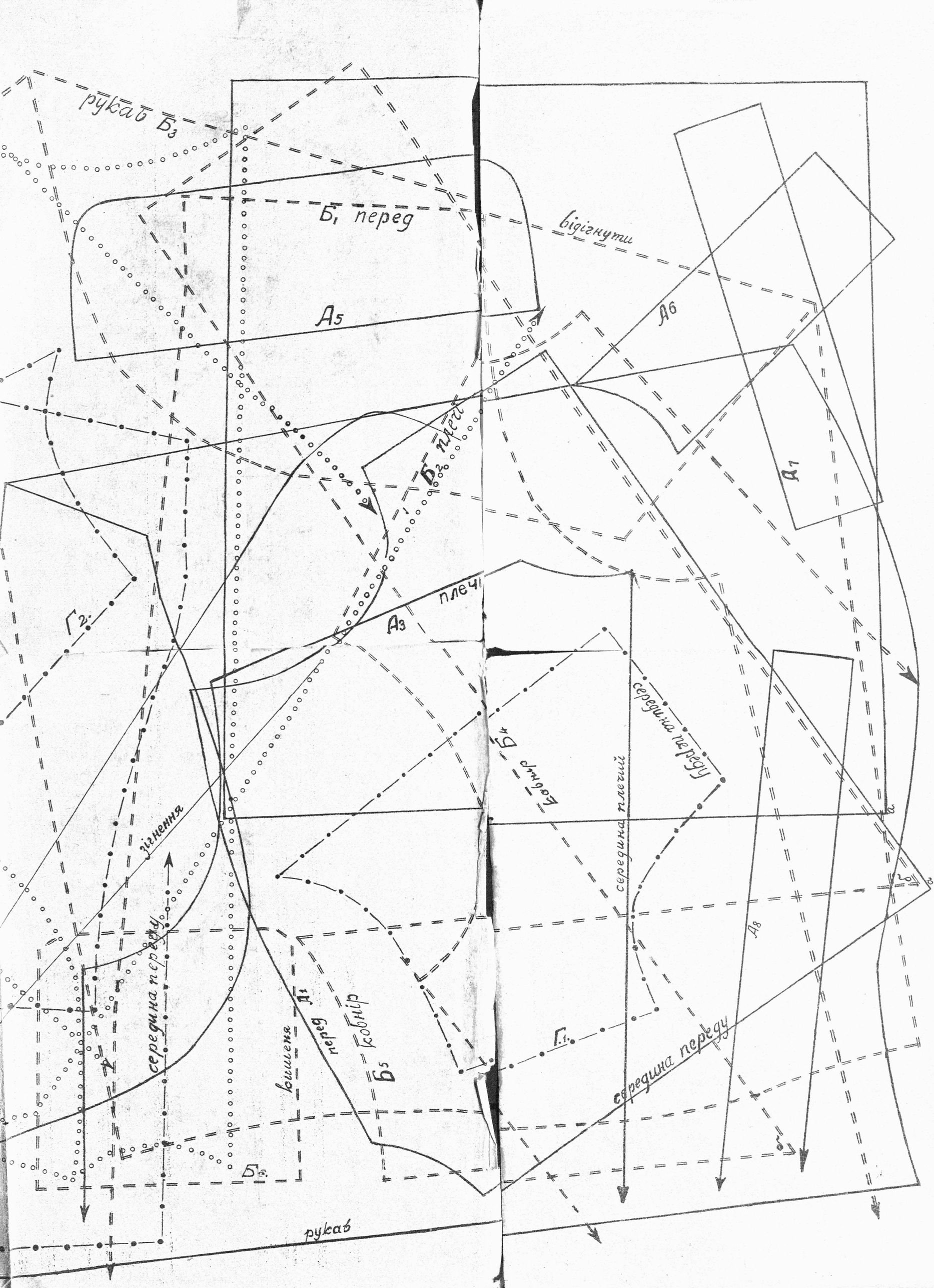
рукав Б3
Б1 перед
відігнути
А5
А6
А7
Б2 плечі
плечі
А3
Г2
середина переду
Б4
кобнір
середина плечий
зігнення
середина переду
А8
Г1
середина переду
кишеня
перед
А1
кобнір
Б5
Б6
рукав

Позір! **ЖІНКИ!** **Позір!**

Вступайте в члени кооперативи:

„УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЄ МИСТЕЦТВО“

ЖІНОЧА ПРОМИСЛОВА КООП. З ОБ. ПОР. У ЛЬВОВІ.

УДІЛ 10.— ЗОЛ. **ВПИСОВЕ 1.— ЗОЛ.**

Адреса кооперативи: **ЛЬВІВ, РУСЬКА Ч. 18.**

ЗАПРОСИНИ ДО ПЕРЕДПЛАТИ!

Отсим запрошуємо наше Громадянство до передплати Літ. Наук. Вістника.

Літературно-науковий ВІСТНИК

місячник літератури, науки й суспільного життя, буде виходити, як і доси, в обемі 6 аркушів друку та буде містити оригінальну й перекладену белєтристику — повісти, оповідання, драми, поезії, статті з української історії, літератури, суспільної економії й инших царин знання, огляди літератури, науки й суспільно-політичного життя, критику й бібліографію.

Журнал видає: Українська Видавнича Спілка.
Редагує Комітет. За ред. відпов. *Др. І. Раковський.*

Передплата в краю виносить: річно 26 зол., піврічно 14 зол., місячно 2·50 з. За границею 4 доляри або їх рівновартість.

Редак. Адм. Львів, ул. Руська ч. 18, І. пов.

В УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ТІЛЬКИ УКРАЇНСЬКИЙ ЧАСОПИС!

Не видавайте ні одного сотика на чужі газети, що нас очернюють, оббріхують і радіб нас розбити і пустити одні на одних!

Найпопулярніший і найбільш улюблений в краю і за границею є український часопис

„УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС“

виходить що неділі в Перемишлі, вул. Побереже ч. 1.

Річна передплата в краю 10 зол. для загр. 2½ дол.

Передплачуйте „Український Голос“ і других заохочуйте до передплати.

Адреса Ред. і Адм.: „Український Голос“ Перемишль.

Ціни оголошень в „Новій Хаті“

Ціла сторінка	250 зл.	1/4 сторінки	64 зл.
1/2 „	125 „	1/8 „	35 „

В тексті 50% дорожче.

„РАДА“

Політичний орган незалежної думки

виходить два рази на тиждень

(в четвер та неділю)

Безплатний додаток

„КУПЕЦЬКІ ВІСТИ“

Квартальна передплата 5 зол.

Адреса Адміністрації:

Львів, Ринок 10 II п.

Редакції: Львів, ул. Панська 21.

Телефон 16-76.

„НОВИЙ ЧАС“

ОДИНОКИЙ ІЛЮСТРОВАНИЙ, ПОПУЛЯРНИЙ ЧАСОПИС, ВИХОДИТЬ 2 РАЗИ В ТИЖДЕНЬ.

Місячна передплата тільки 2·70 золоті, за границю 6 дол. річно.

Жадайте оказового числа, яке висилається безплатно.

Адреса: **„Новий Час“, Львів, Руська 18.**

АЛЬБОМ французьких кроїв білля. — Поверх триста моделів для жінок і дітей З ВЕЛИКИМ АРКУШОМ ФОРМ на 28 ріжних моделів.

Ціна тільки 2·— зл.

До кожного моделю продається крім того готові крої по звичайних цінах. — Замовляти в „Новій Хаті“.

РОБІТНЯ ЖІНОЧИХ І ДІТОЧИХ СУКОНЬ

С. МОНЦІБОВИЧЕВОЇ

ПРИЙМАЄ

ДО НАУКИ ШИТТЯ І КРОЮ

ЛЬВІВ, ВУЛ. ХМЕЛЬОВСЬКОГО Ч. 15.

Оригінальні килими, проєкту й праці

О. О. КУЛЬЧИЦЬКИХ

ЗАМОВЛЯТИ

через „НОВУ ХАТУ“

НОВА ХАТА

ЖУРНАЛ ДЛЯ ПЛЕКАННЯ ДОМАШНОЇ КУЛЬТУРИ

ВИХОДИТЬ РАЗ У МІСЯЦЬ

РІК III. **ЛЬВІВ, СІЧЕНЬ 1927.** **Ч. 1.**

ЗМІСТ : *К. Гриневичева:* За нове обличчя; Реферат п. Катрі Гриневичевої; Курс для інструкторок; *Ст. Чаїцький:* Памяти А. Очиповичевої; Ф. Лопатинська; П. Щуровська-Росіневич; Ріжні вісти; *А. Аверченко:* Дітвора, пер. Ст. Г.; З. чеський зїзд для досліду дитини; Реформа подр. права в Швеції; *М. Фуртак:* Чеська Жанна д'Арк; *Я. Лагодинська:* Дівчинка з лялькою; *Моди; Роботи;* Лист; *Берізка:* Як заховати красу; *О. З.* Про послух; *В. Б.* Жінка в дома; Ради; Приписи.

ЦЕНТРАЛЬНА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА УРСР
Ж-2092

КАТРЯ ГРИНЕВИЧЕВА.

За власне обличчя

Наші борці, які на прикінці несамовитих дужань за волю своєї землі відійшли зі світової арени голіруч, витворили характеристичний тип часу нової руїни. Де побачите в юрбі уста затиснені від глухої образи, око палаюче темним внутрішним огнем, зачерствіле в степових вітрах, у смертельних маршах обличчя і тверді рухи людини, якій не по дорозі з онтими, що зухвало переходять мимо, то ви є певні, що це український бойовник переможений зрадливим *ударом, учасник всенародної драми, який не покине* ніколи стреміти до її величного фіналу.

Жінок такого типу ви не відмітите. А преціньми всі пережили велике! Ми розлучалися, навіть тратили! І немає певно родини, якаб кого небудь не оплакувала. І на сейраз — ми програли!

Ви не відмітите Українки: вона, таксамо, як її сусідка, що має власну державу, щебетлива, наряджена й закохана в собі, в панчохах як повітря і мітрах á la Тутанкамен.

Коли на сітківку ока впаде заверуха всяких наївних покрас, *немає вже місця на людину*, яка закуталася у всякі мітри, байори, бовтики. Та цего булоб все таки за мало, щоби сховати обличчя на якому, як на хусті Вероніки, заважило страдання цілого народу. Не вжеж у нас зовсім немає жіночого типу, що бувби сам собою?

— — — — — — — — — — — — — —

Подумає дехто, що хочу повести річ про істоти вимкові? Про жести і пози незвичайні?

Рішуче ні. Я не хочу тільки епізодичних фігур, непридатних людей, у яких все буває случайне й бездумне, тоді, коли кожний чин народу, який бореться на життя й смерть, вимагає оріентації, обчислення й послідовности. Хочу з усіх сил бачити нарешті утилітарний загал жіночий, союз гордих і щедрих вдач, які можуть і хочуть з радістю обогачувати наше завтра.

— — — — — — — — — — — — — —

Правда, наше жіноцтво може повеличатися деякими передовими людьми, ось як Та, за якою не впімнулася Ліґа Націй, — живих згадаю мовчанням, щоби не образити скромности цих боєвиків будня, не свята, хоч на ділі саме вони несуть духові скиптри перед жіноцтвом свойого часу. Щож? Їх чистий запал мусить розбивати потворні криги байдужности, як сонце кошмар північної імли. Від цього запалу будьто ніщо вкруг нас не зміниться: так само нерозбірливо наповнюються балеві салі шовками та мережевом і не йде туди за ними ніякий дух Банка у крови й лахміттю, а мало не кожний жіночий дует на ході до церкви, крамниці, театру це по давньому ціла Аркадія вдоволеної з себе мілкоти.

Руйнуюча жадоба блестіти, романтична забага волікти за собою павине віяло, стооке, справляють, що поспіваємо лихою едицією за сусідами, дарма, що ті психічні рефлекси, це Ausschusswaare всяких культур з чужого плеча, а гідности та естетики там не шукати.

Після дебаклю 70-тих років, французьке жіноцтво спопуляризувало в народі таку здержаність і величну простоту, що очевидець нотує з гордістю: „У найвищих кругах суспільства вибагливі колишні холодники *заступав із успіхом пугар зимної води*".

Витична думка по евангельськи проста. А майно французьких установ цей пугар води побільшив як ніколи і жили вискаженого організму обновив свіжий бурт крови: гріш.

Як реаґувала патріотична жіноча Вандея на часи лихоліття? Всі її дорогоцінности йшли на облегчення долі політичних вязнів, але Вандея не розуміла щастя одиниць без щастя народу.

І Корея у час своєї боротьби з японською перемогою завела примус загальної здержаности. Гостини, приняття, зустрічі — перестали обовязувати. Джінрікіша з ляки, закрашувана срібними цьвяхами зникла, її місце заняли прості носилки з дерева. Палочки до рижу з шильдкрету й срібла замінили палочки зі *стебел папороти*. Альпаковий парасоль, верх комфорту заступив парасоль з паперу напоєного оливою, а дорогі чижми з парчі замінили сандали з рижової соломи.

Чогож відмовляє собі, чим жертвує в хосен великої справи донька українського народу?

— — — — — — — — — — — — — —

У мене була в Кракові товаришка науки, з родини, яка дала польському народові героїв. Шіснадцятьлітна дівчина, заслухана в минулі еха, предестинована для жертвенних призначень, вона літо й зиму одягала темно-сіру сукню спартанською крою (може поклала обіт?). Одинокою прикрасою її чистого, суворого лиця був виложений білий ковнірчик, застібнений на опуку зашпинку з великого коралю в золоті, певно з архіву родинних памяток. Коротко при шиї обтяте волосся, що тоді являлося нечуваною річчю, справляло, що вона здавалася мені молодим Давидом, коли вибирається з одною наївною пращею на Голіята. Я не чула в неї сміху, дарма, що радість потрібна є в життю, щоби воно стало сильне та здорове. І хиба всім нам є звісною сила

відпорности, яку дає веселість. (Говорять, що навіть зорі співають круг сонця...).

Тому й наша молодь мусить мати свою весну серця, жити у питомім собі обман-краю, цікавитися спортом і радіти життям з усіх щирих сил. Але існування цілої плеяди таких сірих одиниць, як намічена мною, одиниць скуплених у безнастанним надслухуванню, звідки їх кличе нарід, мусілоб безумовно підносити усякі розривки та весняні ідиллі до поважнішого уровеня, до насичення їх внутрішним світлом, до витворення типу з остро скріпленою громадянською активністю. Думаю, що піднесення о один тон моїх духових вимог вийшлю від цих інтересних, чужих дівчат з їх пристрасним гоном до вияву душі — в народі.

— — — — — — — — — — — — —

Ми не привиклі вважати потреб народу своїми власними, але це поняття завдяки практикам переможця обійшло вже значну дорогу в умах. Нещодавно надіслано на конкурс одної нашої установи пару десятків праць. Ті, які мають темою комфортне переживання одиниць, dolce far niente ситого затумінка, відбивають грубо від часу, в якому живемо, вони без горожанського такту й непристойні. Чим далі, тим частіше все те, що не має вищестепенних ціх духа народної утилітарности, буває читачем, глядачем рівнодушно висортоване, як не те чого ждемо і чого нам треба.

— — — — — — — — — — — — —

Коли зашибнути ціпком купину з муравлями, засуятиться малий нарід, ратує дітву, двигає всякий талант, треба ж на ново творити, будувати, трівати! Ніхто не питає, чиє? Нарід гине!

І ми суятимося, але як пиняво, як не спішно! І це тоді, коли наш селянин у своїй простій мудрости говорить, що час став короткий, бо не знає сказати по научному, що люде стали нервові та непродуктивні. Тимчасом у всіх нас є многовартні дані, щоби піклуватися справами рідної землі. У кожної з нас, а в самостійних жінок з окрема, помічаємо такі довгождані ціхи, як сміліть виступу, ударна сила в рішеннях, у зусиллях іти пробоєм. Це слід воєнної самовистарчальности.

Ціхи просто безцінні, колиб за ними стояла величина ідеї.

— — — — — — — — — — — — —

Кудиж справити ці розколихані, творчі сили? Хиба не у боротьбу з мужчиною, а в радісну працю побіч нього — для народу?

Слід тямити, що ці нові сили мають свої відемні ціхи, спосібні обмерзити життя окруженню. Длятого Платон виселював із своєї республики крикливців і невдоволених, а Ескуляп не хотів продовжувати їм життя.

Чи так трудно розглянутися добросовісно у своїх спромогах і намічене-ж виконати?

Стремління в тишині й радости це чинник тривкої молодости й внутрішної краси.

Гнет школи? Протистав йому свою контракцію: поцікався духовим обличчям служниці, життям просвітних гуртків, найди контакт з нашою приватною школою, помагай їй. Кермуй хоч принагідно світоглядом і долею одного — двох школярів, знайди, або обнови своє материньство в народі.

Якою щасливою в наділюванні других може бути кожна з нас! Яке поле до попису в поборюванню перешкод, у здобуванню й жертві! Треба при цьому вірити Жан Жакові Руссо, що на жінку глядиться, але її не розглядається, тоді лекше прийде дещо віддати, дечого виречися.

Багато дечого говориться про обломовщину провінції, — треба, щоби попри щоденне піклування вигодами найшла куток висока думка, застанова про завтра народу. Одною стравою менше раз у тиждень і стане господарська школа в Угерцях, а в Космачі величний документ жіночого серця, санаторія для інвалідів української армії...

Є річчю зовсім примітивної амбіції приголомшувати видців джесбендом брокатів по балях. На це в дійсности можуть позволити собі дві, три неглибокі одиниці, бо що до решти, яка коштом родинних непорозумінь підтягається на вищу лінію, то хиба нічия суспільна позиція не є тайною? За це, як не понижувала хати, навпаки свідчила про її гарну культуру карта звільнююча від святочних алькоголів, так само свідчилаб і кріпила душі відзнака ліґи скромної одежі...

В слід за скромністю прийде гідність, найдеться спокій, а даремне розсипувані слова, це дике марнотратство енергії, ображуватимуть ухо.

На прикінці наведу виїмок ізподорожних заміток про Німеччину L. Naudeau, члена контрольної комісії Ліґи Народів.

„Коли глянеш на жіночу публику, яка заповнює паризьку оперу, мимохіть питаєш, чи вона не шукає там тільки приємности очам і нагоди оглядати всякі трансформації моди. В берлінській опері не те: там бачив я в круг себе не то простоту жіночих уборів, але, (це ще далеко до того, що хочу сказати) їх нечувану мірність, яка доходить до проявів холодної вбогости. Я певен, що всі молоді жінки, які мене окружають, погорджують штукою блестіти. Вони сказали-б мені мабуть, що аби впоюватися творами штуки, не треба перебиратися за бовдурів і робити реклямy модисткам. По чиїм боці слушність?“ — питає Француз з нагоди побуту у Німеччині.

Відповідь тільки одна.

Реферат п. Катрі Гриневичевої. Дня 12 грудня 1926 р. відбувся в Товаристві жінок з вищою освітою реферат п. Катрі Гриневичевої п. т. „Жінка в сучасному народі“. Шановна письменниця дозволила помістити цей реферат в скороченні у нашому журналі, щоби дати змогу широкому загалові застановитися над завданням жіноцтва під нинішну хвилю. Дуже прикро вражало мале число присутних на рефераті.

Курс для інструкторок.

Заходом „Союзу Українок“ у Львові починається невідклично дня 15 січня 1927 р. курс для інструкторок на села. Наука треватиме 5 місяців. В програму курсу намічуються такі предмети: підготовку до культурно-освітної праці на селах, основи кооперації, гіґієну, ведення захоронок, науку крою і шиття та домашне господарство. На курс принимається кандидатки з укінченим семинарем. Учениці мусять подбати про своє приміщення, а харч приготовлятимуть самі на курсі.

Після закінчення курсу Союз Українок заанґажує учасниць на учительки курсів крою і шиття та провідниці діточих садків в ріжних місцевостях краю.

Письменні зголошення посилати на адресу: „Союз Українок“ у Львові, ул. Рутовського ч. 22. Зголошені учасниці дістануть подрібну програму та інформації.

О. Шепарович, голова. **М. Мриц,** секретарка.

Памяти Антоніни Осиповичевої

В соняшний листопадовий ранок розпращалася зі світом одна з найбільше талановитих, улюблених, а в рівній мірі і заслужених артисток української сцени. А відійшла від життя так тихо і незамітно, як тихо, в цілковитому майже забуттю прожила останні роки. Мало хто з громадянства знав, що в похиленій хатині при ул. св. Петра, в комірнім у семї доконувала віку Антоніна Осиповичева, що около сорок літ прослужила вірно і чесно українському театральному мистецтву, що була красою і гордістю театру „Української Бесіди".

Невеличкий гурток молодших товаришів і поклонників супроводжав її тлінні останки на Личаківське кладовище.

І скільки раз доводиться мені йти за акторською домовиною, все виринають в моїй памяти слова героя одної драми: „А я вас питаю, други мої, чому Коклени, Барної, Россі і Сальвіні вмірають спокійно у своїх віллях, тільки ми кінчаємо життя в лічницях, в захистах, на гіркому хлібі семейної ласки, а то й гинемо за кулісами, на старих запорошених декораціях?" І нікого з нас не везли чотирма кіньми на вічний спочинок — а скільки то наших поклали у цвинтарній закутині на забуття, — на вічне забуття... Чи вичислити по всій країні розкинені, запалі, а то й з землею порівняні могили тих, що скоротали вік у твердій службі української сцени?...

Покійна Антоніна Скишван (таке було її дівоче призвіще) була родом Чешка (родилася в Празі 1855 р.), але від малої дитини жила у Східній Галичині. В р. 1877 вступила до польської мандрівної трупи Пясецького, що давала тоді вистави в Тернополі. Дебютовала в оперетці „Жаки", опісля здобула великий успіх в ролі Марії в славній на той час французькій мельодрамі „Дві сироти", яку грали в Тарнові.

В 1882 році (коли деякий час були аж три театральні дружини — театр „Бесіди" під управою Гриневецького — Біберовича, і два приватні: Т. Романовичевої та Омеляна Бачинського) — стрічаємо покійну в театрі „Бесіди" під прибраним прізвищем Танської. Був це рік, коли театр „Бесіди" під вмілим проводом Гриневецького — Біберовича двигався помітно із занепаду 1880 і 1881 рр. — В дружині були такі сили як Стефурак, Пясецький, Кость Підвисоцький, Плошевський, Данилович, Осипович, Санецький, а з жінок Біберовичева, Ем. Підвисоцька, Пясецька, Стефуракова, Дашкевичева, згодом прийшла Попелі.

Тоді Танська одружившися з Осиповичем, взяла й довічний шлюб з українською сценою.

„Театр — сказано у звіті артистичної комісії за другу половину 1882 р. — під новою дирекцією гарно розвивається і має у себе всі майже найкращі сили попередних труп".

На мистецький уровень театру складалися в рівній мірі: режісерський хист Гриневецького, акторські таланти і щирий, совісний труд всеї дружини. В часі свого побуту у Львові в р. 1882 дав театр „Бесіди" около 20 вистав. Між иншим великий успіх здобула історична драма Ом. Огоновського „Федько Острожський" та обновлений К. Устіяновича „Ярополк". Про театр писали тоді з признанням не лиш українські, а й польські часописи.

З того часу Осиповичева служить (з кількамісячною перервою) на українській сцені.

Зачала, як бувало звичайно від роль любовниць. Молода жінка, незвичайної вроди, вивінувана гарним голосом грала у всіх народних драмах, співала у всіх оперетках, співала й Гальку у мельодраматичній перерібці Остапа Левицького.

З роками переходить на ролі старших жінок, занимаючи таке місце у нас, як на придніпрянській сцені Ганна Затиркевич-Карпинська. Хто-ж забуде її, як розкішну Вустю в „Не ходи Грицю".

При всій своїй природности, щирости та свободі зберігала поміркованість, проявляла незвичайне почут-

тя мистецького смаку, яке ніколи не давало їй схитнутися до переборщення. А при цьому всьому мала вона сильно драматичні наголоси. Вистане пригадати „Надію", „Лимерівну" чи „Сонце Руїни". Йшов мороз поза спину як Дорошенкова мати говорила сухим, рівним голосом: „Прилетіли й до мене недобрії вісти, як чорні орли воду сколотили".

В 1907 році вшанувало її громадянство гарним ювилеєм її 30-літної діяльности на сцені. Сама Осиповичева вибрала на ювилейну виставу Тобилевичеву „Суєту", у якій грала Тетяну. Було це свято, що виходило далеко поза межі святкування одиниці, а стало святом українського театру.

Було багато глупих промов, були вінки й дарунки і був один зворушуючий момент. Про велику українську Осиповичеву не забула велика світова Крушельницька і піднесла їй срібний вінок. Не був це пустий жест, а глибокий символ.

Це був мабуть найкращий день в житті „тітки" Антоніни.

Осиповичева була зразком артистки, яка все була свідома цего, що до успіху на сцені не вистарчає сам талант, але ще треба невпинного, важкого, совісного труду.

Як товаришка була все для молодших сестер доброю порадницею.

Крізь життя йшла з погідним лицем, з доброю усмішкою в долі й недолі. Такою відійшла зі світа. А з її тлінними останками поховали велику українську артистку, що приплила до нас від чужих берегів, що полюбивши українську сцену, служила їй вірно, ціле життя — до могили...

Ст. Чаїцький.

Фільомена Лопатинська.

Довідуємося, що на днях виїздить на Радянську Україну відома наша артистка Фільомена Лопатинська. Уроджена в Чернівцях в р. 1873 вступила на українську сцену в 1890 р. за дирекції Біберовича — Гриневецького. Зразу виступала в народних драмах і оперетках. Опісля, перейшовши правильно науку співу виступала в операх так на українській, як і польській сцені. З накращих її партій слід пригадати головні ролі в „Гальці“, „Жидівці“, „Онєґіні“ (Тетяна) у „Фавсті“ (Маргеріта) „Мадам Батерфляй“, „*Роксоляна*“, „*Кармен*“.

Ріжні вісти

Незалежний Людовий Театр. По ріжних невдатних театральних спробах, маємо вкінці „Незалежний Людовий Театр“. Вистави відбуваються по неділям, стягають численну, побільшій части робітничу публику, а тим самим стають не тільки пропагатором театрального мистецтва серед широких мас але й великим виховуючим чинником. З дотеперішного репертуару *найбільш вдатний вибір комедії Запольської* „Мораль пані Дульської“. Ця штука, хоч стара все таки незвичайно цікава, як глибока суспільна студія дрібноміщанського, гнилого середовища з його дволичною мораллю і брутальним відношенням до слуги — робітниці.

Гра артистів могла вдоволити не тільки вибагли-

АРКАДІЙ АВЕРЧЕНКО.

Дітвора

Є така рубрика жартів і дотепів, що займає дуже видне місце на сторінках гумористичних журналів, — рубрика, без якої не обійдеться хочби найменчий „веселий куток“ в часопису.

Рубрика ця — „наші діти“.

Сіль дотепів „наші діти“ полягає в цьому, що ось, мовляв, які страшні стали нині діти, як змінився світ, як постепенно діти стають зовсім невиносимі та вводять своїх родичів і знакомих в прикре положення.

Звичайно дотепи „наші діти“ фабрикуються по одній і цій самій рецепті.

— Бабусю, ти виділа Лису Гору?

— Ні, *любий*.

— А чомуж тато казав вчера, що ти правдива відьма?

Або:

— Володю, поцілуй маму, — каже тато. Подякуй за обід.

— А чому — питає Володя, — вчера стрийко Гриць цілував маму в будуарі перед обідом?

Або зовсім просто:

— Стрийку, ти лисий дурак?

Що тобі, Лізочко?

Ну так мамо, ти сама казала вчера татові, що стрийко лисий дурак.

Бувають сюжети настільки збуденнілі, що вже перестають бути дотепними, перестають бути „злим тоном літератури“. Такий сюжет „наші діти“.

І тому якраз, я також хочу розповісти історію о „наших дітях“.

*

* *

Від святочних видатків, від покупок ріжних гусий, сардинок, нового самоваря, кавяру і бранзолєти для жінки, в чиновника Плєшіхіна осталося небагато грошей.

Він задержався перед магазином забавок і оглядаючи виставу подумав:

Куплю свойому Вані щось спеціяльного, що-небуть такого з машиною і пружиною!

Ввійшов до склепу.

— Дайте якусь забавку для вісім — девять — літного хлопчика!

— Коли йому показали кілька забавок, він попав в одушевлення від штучно зробленого джокея на собаці. Собачка перебирала ногами, а джокей хитався в зад і в перед і натягав віжки як живий. Довго придивлявся йому Плєшіхін, сміявся, дивувався і кілька разів просив накрутити.

Вертаючи домів, він не чув ніг під собою, з радости, що попав на таку прекрасну річ.

В дома роздягнувся, а переходячи біля дитячої кімнати, почув голоси і задержався...

— О чім вони там радяться? Певно мріють ангелятка о несподіванках, ворожать, які кому припадуть дарунки... певно зворушені цікавістю, чи буде ялинка... О, золоте дитинство!

Розмавляли троє: Ванька, Вова і Лідочка.

— Я, все таки, — говорив Ванька, — стою на цьому, щоби їх не огірчувати. Хотять устроїти ялинку? Нехай! Картоновими прикрасами її завішати хотять — нехай бавляться. Але я думаю, що з нашого боку потрібна найбільша делікатність: ми повинні удати, що це нам подобається, що нам весело, що ми одушевлені! Ну... можна навіть поскакати довкруги ялинки і зїсти декілька цукорків.

— На мою думку — сказав прямого характеру Вова, треба просто показати наше правдиве відношення до цеї глупої ялинки і до всего, що нам родичі готовлять своїми шепотами і наївними глупостями. До чого воно здалося — коли це така скука...?

— Милий мій! Ти забуваєш о традиції. Тобі легко сказати, але батько, може бути, їзза цього всю ніч не спатиме. Він же з дитячих літ привик до ялинки і без неї Різдво йому не Різдво. Чогож безпотрібно огірчувати старенького...?

— І смішно і гидко, — усміхнувся Вова — як вони нині строїли тоту ялинку: замкнулися в гостинній, клеють якісь картонажі, ліхтарики. Нащо? пощо? А коли я нарочно запитав, що там робиться, тітка Ніна відповіла: „там шиють для мами нову сукню!...“

„Тайна мундура!...“

Всі засміялися.

— Милі мої! благаючи сказав до брата Вань-

вих, але й упереджених. Особливу увагу звернули на себе п. Козак-Вірленська у ролі п. Дульської, п. Левицька у ролі розтріпаної дочки п. Дульської Гесі та п. Блавацька у ролі Мелі, другої дочки поважної і доброї. Дуже гарно вивязалися зі своїх ролі артистки п-і Юрчакова, Полюгова і Якимова та артисти п. Блавацький і п. Федоренко.

Режія дуже глибоко продумана, і як що можна булоб замітити то тільки вбогість декорації. Навіть такі хронічні хиби нашого театру, як неточність початку й закінчення тут усунені.

Штука залишила дуже гарне враження і надію на піднесення нашого театрального мистецтва, на сталий театр і кращу долю артистів.

Четверта виставка діячів українського мистецтва. В грудні 1926 р. була отворена IV виставка діячів українського мистецтва.

З жінок брали в ній участь загально відома артистка О. Кульчицка і дебютуюча артистка Я. Музикова. Кроми мозаїки, двох портретів (темнера) замітні були з праць п. Музикової її батіки своєю оріґінальністю у спробі впровадити в це мистецтво народні мотиви.

Накладом „Рідної Школи“ вийшла симпатична читанка для молоді „Зима“. Книжечка буде гарним гостинцем для нашої дітвори.

Плямоніда Щуровська-Росіневич.

Невтомна, талановита працьовниця на ниві музики й популяризації української пісні за кордоном. Бувший заступник дирігента української, Республиканської Капелі, нині дирігентка українського Академічного Хору в Празі й керовниця дирігентської кляси музичного відділу Українського Педагоґічного Інституту ім. М. Драгоманова в Празі.

ка. — На всякий випадок, ради Бога, не зраджуйтеся. Ви тільки дивіться, як я буду заховуватися — без надмірних одушевлень, без пересади, а просто зроблю вид, що я зворушений, що в мене блестять очка і бється серце з захоплення. Зробіть так і ви, а потішимо стареньких.

*

Плешіхін отворив двері й увійшов в дитячу кімнату. Він удав, що нічого не чув.

— Здорові діточки! Ваня, поглянь, який даруночок я тобі приніс! З розуму мож зійти.

Він розвинув папір і пустив в рух джокея верхом на собаці.

— Дуже гарна! сказав Ваня і заплескав у долоні. Як живий! Дякую, таточку.

— Тобі подобається?

— Певно! Чомуж би та забавка мала мені не подобалатися. Зроблена майстерно, в помислі й механізмі багато видумки, остроумности. Дуже, дуже мила.

— Ванічка!!...

— Що таточку?

— Милий мій! Я тебе люблю — ну, будь же і ти отвертий зі мною... Скажи мені, як тобі подобається тота забавка і чому в тебе такий дивний тон.

Ванька заклопотано спустив голову.

— Видиш таточку... Як ти позволиш мені бути отвертим, то я повинен тобі сказати: ти цілком не знаєш психології дитини, ані її уподобань ні потягу (но певно, що я не говорю о собі, ні о Вові — о присутних не говориться). На мою думку, дитині потрібна зовсім примітивна забавка, який будь відрубок або лялька зі шматок, без носа й очей, бо дитина це великий фантаст і любить мати роботу для своєї фантазії. Вона наділяє ляльку усіми прикметами, які лиш прийдуть їй в голову; а там, де за неї все зобразив майстер, договорив механік, там фантазія і ум дитини не мають вже над чим працювати. Дорослі все о цім забувають і даруючи дітям забавки, самі більше одушевляються ними, тому що їх фантазія сухіша й вичерпана і може кріпитися тільки цим, що зближене до повної ілюзії природи, штучного її наслідування.

Понуривши голову, мовчки, слухав сина чиновник Плешіхін.

— Так... Так! Значиться, і ялинка, як ти говорив недавно, також традиція, яка більше потрібна дорослим чим дітям?

— Ах, ти чув?... Ну, щож робити!... В кожному разі ми булиби настільки делікатні та не далиби вам, нізащо в світі, відчути нашого правдивого відношення до вашого фальшу й смішности, що для постороннього ока таке замітне...

Чиновник Плешіхін задумався та кілька разів перейшовся по кімнаті.

Потім круто повернувся до сина і сказав:

— Роздягайся! Сейчас буду бити!

На устах Ваньки дрогнула риска терпіння.

— Прошу... По твоій стороні сила — я знаю! І я розумію, що це виконання кари важніше й потрібніше для тебе, чим для мене. Певно, я не буду говорити о дикости, некультурности й огидности такого аргументу як биття... це вже так приняте. І як хочеш, то я навіть розумію і оправдую тебе... Ти змучений, запрацьований, находився, витратив гроші, в тебе пригноблений настрій, сердитий, поганий... Требаж на комусь зігнати злість, на мені, чи на комусь иншому — все одно! Ну, щож, — як вже мені випала доля стати обєктом твого злого настрою — я корюся і, додаю, навіть не серджуся. „Поняти, — сказав філософ, — значить простити“.

Старий Плешіхін нечайно скочив з крісла, махнув рукою, зняв блюзу, камізолю і ляг на килим.

— Що з тобою, тату? Що ти робиш?

— Бий ти мене, щож вже робити! — сказав чиновник Плешіхін і тихо заплакав.

*

* *

В ім'я правди, в ім'я логіки, в ім'я любови до дітей, автор приневолений заявити, що все це — ні менче, ні більше, як сонні мари чиновника Плешіхіна...

Заснув чиновник і.... приверзлося.

А однак, серце стискається, як подумаєш, що діти наших дітей, ідучи з духом часу, будуть і повинні бути такими, як розумні діточки зацофаного чиновника...

Пішли, Господи, всім нам смерть на пять хвилин перед цим.

Переклала *Ст. Г.*

Звичайні Загальні Збори тов. „Союз Українок" у Львові відбулися дня 5-ого грудня 1926.

Як відомо, „Союз Українок" у Львові, хоч фактично є центрального організацією всіх жіночих товариств в краю, з формального боку, — по своїй будові, — є установою місцевою. В цьому й лежить причина, що звич. Загальні Збори є неінтересною, конечною формальністю для вибору виділу і голов секцій. А властиві справи організаційні обговорюються на дорічному з'їзді делегаток з краю, який звичайно відбувається на весну.

Зі звітів виділу довідуємося, що львівський С. У. удержував через свою секцію організаційну звязок з 69 філіями й сфедерованими жіночими товариствами; через промислову секцію уладжував в краю курси крою і шиття, та підготовив на 15-ого січня 5-місячний курс для інструкторок.

Це булиб головні завдання і праці, які перевів виділ за минулий рік. Крім цего, ще реферати у Львові, звязки з иншими товариствами, висилка делегатки на міжнародний жіночий конгрес в Парижі, і т. п.

До нового виділу війшли: п. Олена Шепарович, як голова; пп. Говиковичева, Донцова, Левицька, Макух, Мрицівна, Пеленська, Рудницька, Соколовська, як виділові; пп. Колтунюкова, Струтинська та Яросевич, як заступипці. Врешті Будзиновська, Іжицька і Стефанівська, як члени Ревізійної Комісії.

Нове товариство - кооператива. В жовтни 1926 р. оснувалося у Львові товариство „Ощадність", яке поклало своєю метою поширювати ідею ощадности та піднимати заходи до засновування і розбудови ощадности в хосен своїх членів.

Третий чеський зїзд для досліду дитини

в днях між 30/X а 2/XI 1926.

„Душа дитини"! Колись незрозуміла, нецікава нікому хиба тільки ніжній, добрій мамі — нині сталася предметом найповажніших наукових студій. Сідоголові старці, повні віри у всемогучість науки, молоді її адепти — стають перед загадкою — які думки, чуття і бажання ворушать душу дитини.

Недавно відбулася в Парижі виставка літератури про дитину — в слід за цим в Празі „зїзд для досліду дитини". В цьому зїзді взяли участь численні організації та особи, які працюють над дослідом дітвори зі сторінки фізичної, психічної й суспільної. Праця зїзду відбувалася в III секціях: I — психологічно-педагогічна, II — біологічно-лікарська, III — для досліду анормальних дітей.

Було 75 рефератів. Провідною думкою зїзду, було це, що наша доба домагається нової школи, — вільної, діяльної школи, яка привчалаби діти до більшої самостійности життєвої, якаб їх оружила до боротьби з життям. Найгостріше критиковано середне шкільництво. Дуже цікавий був. реферат п. Людвічкової з Відня — „О успіхах школи праці" в якому прелегентка зясувала на основі власного досвіду всі користи, які приносить дитині така школа.

Друга тема, про яку слід згадати, це „Проблєма виховання в добі полового дозрівання". Цю критичну добу людського життя до тепер майже не узгляднювано в шкільництві, а через це виринали нераз глибокі діточі трагедії. А однак саме ця доба дозрівання це найкраща пора, вправді не для памятевого навчання всяких відомостів, але для етичного, естетичного й суспільного виховання дитини. В цій порі свого життя дитина найбільше захоплюється, найбільше приймає вражінь — а при цьому найбільше борониться від небажаних впливів. Тому треба незвичайного уміння, щоб використати всі ці позитивні чинники виховання і повести дитину дорогою добра і краси.

Рівночасно відбулася виставка праць вихованків Єдлічкового *) заведення. На цій виставці найкраще виявилась користь практичного виховання. З цеї школи праці виходять діти підготовлені до самостійного життя, а при цьому замість накопичення історичних дат і фактів, воєн, математичних формул, граматичних правил чужих мов є в них вироблена сильна воля і любов до краси.

(д.)

*) Проф. др. Рудольф Єдлічка помер 27 жовтня 1926 р. в Америці. Цей учений віддав все своє майно на оснування величавого, модерного заведення для дітей-калік, щоби і ці нещасні не були паріями а хосенними членами людства.

Реформа подружого права у Швеції

У Швеції видано новий подружий закон, що унормовує подружжя і родинне життя. Цей закон признає рівноправність чоловіка і жінки та їх повну незалежність. В його основу покладено принцип, що подружжя є звязком двох незалежних одиниць з однаковими правами і обовязками. В подружому житті мають вони все і всюди взаїмно собі допомагати.

В першій точці цього закону сказано: Подружжя зобовязується до вірности й взаїмодопомоги та має спільно дбати про добро своєї родини.

Друга точка унормовує господарські відносини між чоловіком а жінкою. Спільними фондами й засобами мусять виживити свою рідню. До виживлення рідні, жінка причинюється вже тим, що веде домашне господарство. Працю жінки ставиться на рівні з працею чоловіка.

Родинне майно жінки і чоловіка являється їх спільним добром і підлягає взаїмній контролі. Окреме майно мужа чи жінки стає спільним, коли перед вінчанням не було між ними про це окремої умови. Вже ця обставина, що майно стає спільною власністю має це додатне значіння, що обоє вони в однаковій мірі дбають і відповідають за нього, стараються збільшити його і не криються зі своїми доходами. Колиж котре з них муж чи жінка стануть безпотрібно розтрачувати своє майно, закон признає право нарушення спільности й поділу майна. В крайних випадках признає право курателі. На випадок смерти котрогось із них — той що залишився при життю має право і на цю другу половину майна. Жінка ручить враз з чоловіком за довги, які тяжать на їх спільнім майні.

Колиж одно із них забажає розводу — то ця справа йде до мирового судді, який старається довести до певного порозуміння між чоловіком і жінкою. Як що це примирення не вдається, суддя по унормуванню всіх прав і обовязків у відношенні до дітей, після року від дати подання о розвід, оголошує судовим шляхом розвід та поділ їх майна. Таким чином цей закон забезпечує жінці повну незалежність і рівноправність в такий мірі, як мужчині.

С. М.

Матеріяли вовняні,

шовкові, полотна й ин.

поручає найстарша фірма

СТАХЕВИЧ і АБРИСОВСЬКИЙ

Львів

РИНОК — ТРИБУНАЛЬСЬКА.

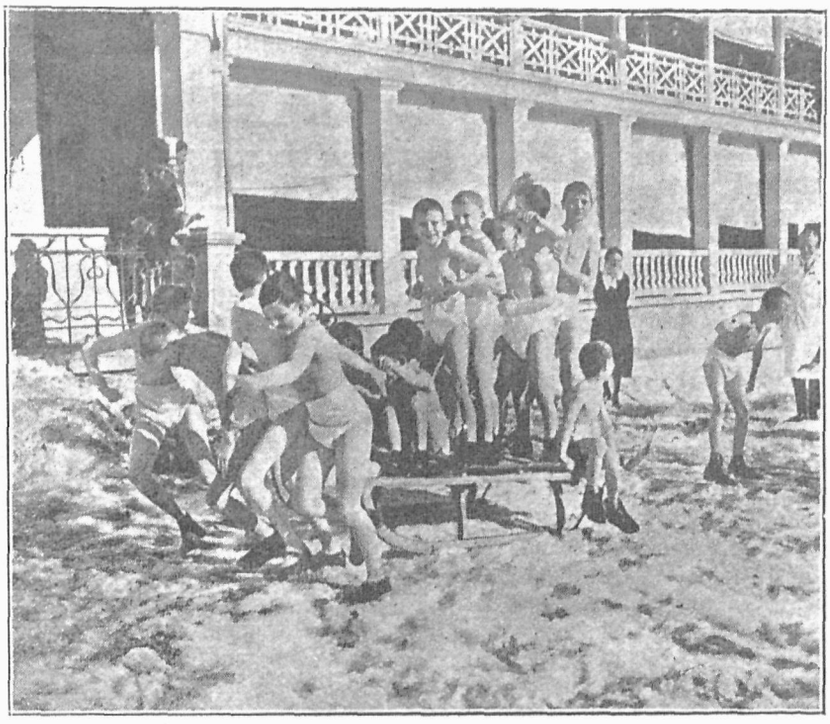

Картина з захисту воєнних сиріт в Давос (Швайцарія)

Весела і здорова їзда на саночках під лучами сонця.

Чеська „Жанна Д'Арк"

(Елішка Красногорська ур. 1847 р. ум. 26. XI-1926 р.)

Так називали злобно молоду бойовницю за права жінки, дитини, за волю народів і кляс, за свободу слова та думки — велику бойовницю за поступ взагалі — Елішку Красногорську.

А сьогодні, по її смерти, це згірдне колись імення коротко і вірно зясовує суть її небуденної істоти.

Елішка Красногорська (правдиве її назвисько Пехова) уродилася 1847 в Празі, в заможній ремісничій родині. Змалку недужа на тяжкий суставний ревматизм, не мала змоги посвятитися систематичній науці, хоча в неї зарання виявився небуденний талант. Незвичайно високу освіту здобула самообразуванням та знакомством з визначними людьми своєї доби.

На літературний шлях впровадила молоду дівчину славна вже тоді письменниця і суспільна діячка Каролінa Свєтля (1830—1899) (знана у нас з перекладів видаваних Наталією Кобринською в „Жіночій Бібліотеці"). Молода поетка здобула собі досить скоро прихильність читачів і признання критики і в короткому часі видала три збірники поезій „З маю життя", „Зі Шумави" і „До славянського півдня". В цих збірках зяснів весь її широкий талант. Лірика особистих переживань, чудові описи одної з найкращих закутин її рідного краю, горячий протест поневолення південних Славян і глибоке співчуття з жертвами жорстокого режиму відзеркалюють її ніжну, вражливу, але наскрізь бунтівничу вдачу. Бо хоча й чеський нарід жив тоді в неволі, не чути в її ліриці жалібних нот, тільки сувору критику безділля і горячі заклики до чину.

Мало є на світі прикладів такої безграничної енергії і сили волі, яку проявила в недузі покійна Елішка Красногорська. Пальцями руки вона не володіла, а коли хотіла писати то мусіли привязувати їй ручку до руки. Послідних 15 літ життя перележала в ліжку — але праці не покидала ніколи. Приходить на думку життя Лесі Українки, Івана Франка й Володимира Гнатюка, що також було тяжким терпінням і безупинним трудом.

Елішка Красногорська, крім літературної праці брала участь і в суспільному житті. Живо працювала в заложеному К. Светлою товаристві „Жіноча промислова спілка". Завдяки її енергії, організаційним здібностям і витревалості — з малого, ледви замітного гуртка, що цілею своєю поставив поширення народного мистецтва — виросло товариство, яке поклало основу під славні нині чеські промислові, господарські, кухарські й ин. школи. Ніхто й не подумавби, що у підмурівках цих величавих палат криється труд і витреваліть кількох одиниць.

Працюючи в цьому товаристві мала вона нагоду зійтися з жінками і першим завданням поставила собі зорганізувати жіноцтво. В тій цілі закладає жіночий журнал „Ženske listy", де кожна стаття є боєвим визовом в обороні прав жінки. За її ініціятивою та старанням заложено першу вищу жіночу школу, яку відтак перемінено в жіночу клясичну ґімназію та названо її іменем.

Тяжко рішити в якій ділянці культурного життя поклала вона найбільші заслуги. Всеж таки найбільше цінять її за літературну діяльність. Крім поезій ліричних, епічних, крім палкої і влучної сатири на всі недомагання тодішнього життя, писала вона оповідання, а також публіцистичні, наукові та літературно-критичні статті. Рівнож працювала вона в области літератури для молоді, а її оповідання для дорастаючих дівчат тішаться ще й нині великою популярністю. — Одна з її повістей „Svehlavička" (Впертюшок) є навіть сфільмована, хоча під нинішну хвилю вона вже трохи перестаріла.

Дуже цінні є її переклади: Міцкевича „Пана Тадея", Байрона „Мандрівка Чайльд Гаролода", Пушкина „Борис Ґодунов" і Гамерлінґа Роберта „Сіонський король" (II. часть).

Писала песи для діточих театрів, пробувала сил в комедії і драмі та складала для тодішних чеських музиків (Сметани, Бендля і Фібіха) лібретта до їхніх опер. Думаю, що і в нас знана є прекрасна Сметанова опера „Поцілуй", до якої лібретто вона написала.

Чеський нарід умів гідно пошанувати цю людину, що клала перші підвалини під величаву будову нинішної чеської культури. В 40-ліття її літературної праці піднесли їй народний дар, а в 75-ліття уродин іменували її почесним доктором Карлового університету й дійсним членом Академії наук.

Померла вона 26 падолиста 1926 р. в Празі — у своюму домі при вулиці Чорній, ч. 6. Вдячний нарід востаннє віддав їй честь похоронами з Пантеону Національного Музею. Це перша жінка — яку ховали з Пантеону. В похоронах взяли участь і укр. Організації — університет в особі ректора проф. О. Колесси і українське жіноцтво з представницею проф. М. Омельченко. Тисячі жінок і молодих дівчат відпровадили на спочинок цю велику — невтомну робітницю.

Марія Фуртак.

ЯРОСЛАВА ЛАГОДИНСЬКА.

Дівчинка з ляльком

З циклю „Різдво і людське горе".

Її можна бачити кожної пори дня на вулиці одної з пролетарських дільниць міста.

Маленька, худенька, з рудавимм волоссям, сплетеним у тісну кісочку, в старому витертому плащику, якого краски ніяк не розбереш. Так само годі пізнати, скільки літ цій дівчині: вісім — десять, чи більше. Личко бліде, на устах все та сама дурнувата усмішка, а очі дивляться на людей, мовби чогось просили.

На руках у неї лялька, яку міцно притискає до себе. Часом сідає на тротуарі, біля брами й починає безконечні розмови з лялькою. Шепче їй щось до вуха, сміється й колише на руках, наче до сну. Коли хтось із прохожих наближиться до неї в таку хвилю, вона засувається в найглибший куток, лягає на ляльку своїми худенькими грудьми і вискалює зуби, мов щеня, готове кожної хвилі вкусити.

Раз хотів їй один хлопець відобрати ляльку. Та вона подрапала йому лице до крови і з того часу має спокій від малих уличників.

Впрочім вона любить людей, — коли тільки не рухають її ляльки.

Любить дивитися на гарні ноги в ясних панчохах та маленьких блискучих черевиках, — бо сидячи на бруку вона тільки всього й бачить що ноги. Любить дивитися, як сліпий дід на вулиці розтягає сухими руками свою скрипучу гармонію. Любить дивитися на пари молодих людей, що йдуть, взявшися під руку, говорять собі щось приємного та сміються до себе.

О, вона так любить глядіти й слухати, коли хтось сміється... Пробує й собі голосно засміятися, та з відчиненого ротика добуваються тільки якісь невиразні, захриплі звуки.

Вона майже весь день на вулиці. Бо тут ясно й весело, а дома тепло й понуро. Мати так страшно кашляє і така жовта скіра в неї на лиці... Такого лиця не має тут на вулиці ніхто... Батько лає, брати бють, при їді забирають собі всі кращі кусники, а їй лишають самі відпадки.

Але в вечір маленька руда дівчинка дуже щаслива. Коли на вулиці гаснуть світла вистав і чути лоскіт залізних віконниць, тоді приходить до дому її велика, гарна сестра. Хата наповнюється дивним запахом. Це запах тамтого иншого, щасливішого світа...

Руда головка пригортається до мягких грудей великої сестри а ніздря втягають жадібно дивні пахощі її тіла.

Потім вона гладить суконку сестри, її гарне коротке волосся та ноги в шовкових панчохах. Все таке, як у тих гарних жінок на вулиці.

Часом приносить їй сестра маленькі кусники шовку до забави. Дитина завиває в них ляльку, але потому стягає назад і ховає шматки в сінник, на самий спід, щоби брати не бачили.

Та найбільша радість для малої дурноватої дівчини, коли сестра стане розказувати їй про великий склеп з ясними лямпами та ріжнобарвними шовками. Тоді вона замикає очі, випрямлюється і розкішні дрощі перебігають тілом.

З темного хаосу мізку вистрілюють дві думки:

— Який чудовий запах мусить там бути...

— Коби хоч раз, одніський раз в життю туди дістатися.

І засипляє на колінах сестри.

Надходить Різдво. Вистави склепів наповняються ласощами та цяцьками, — діточі личка червоніють від радісного ожидання, мов яблучка від серпневого сонця.

Рудоволоса дівчинка мучиться. В день і в ночі одна тільки думка товчеться по її тупій головці:

... Широка — широка вулиця, а на ній багато світла й чудових вистав, а один триповерховий будинок, від низу аж до самого даху, із скла. В цьому будинку її сестра вдягає на себе гарні, мягонькі, пахучі сукні. А за виставами палають ялинки...

Коли в вечір лягає спати, в її головці піднімається страшна метушня. Так начеб-то малий мулярчик, що працює в них на подвірю, заліз до її головки та гримав з усієї сили молотком:

— Гуп, гуп, гуп.

А там нище, у грудях щось наче схопило серце й міцно стискає.

В ухах шумить, перед очима іскри сиплються, а кров така горяча...

Хвилинами здається їй, що хтось гладить лагідно її голову та ціле тіло. Якась мягка, приємно холодна рука. Тоді всі болі зразу устають і надходить спокій, холодний та прозорий, мов кусники леду, що висять з вікна.

Але рука зникає, а мулярчик починає на-ново гупати молотком о стіни головки.

Маленьке, забідоване тіло бунтується, бажає чогось, — само не знає, чого. А в тупій головці не находить ніякої відповіди.

Тоді воно чіпляється з розпукою давної думки:

... Широка вулиця, веселе світло, мягкі шовки, а понад усім пливуть таємні пахощі...

Одного вечора сказала собі: — Піду сьогодня.

Наділа плащик, взяла на руки ляльку і вийшла на двір.

Ніколи ще досі не була поза своєю вулицею, та сьогодня наважилася піти дальше й добитися таки до прегарної, панської вулиці, де була її сестра.

Не знала, як далеко воно, бачила тільки, як сестра кожного ранку завертала праворуч від їх дому. Пішла й собі в цьому напрямі.

Раділа й шептала до ляльки:

— Побачиш, маленька, там уберуть тебе як паню... Піднесла голову й побачила перед собою гарного високого пана з сірим футром на ковнірі. Засміялася. Перший раз так правдиво — голосно засміялася, як инші діти й витягнула до прохожого свою ляльку.

Молодий мужчина всміхнувся, погладив злегка головку дитини рукою в шкіряній рукавичці й пішов дальше. Дівчинка згадала добру холодну руку, що втишала її болі, а з темного кутка голови вистрибнуло давно десь зачуте слово.

— Це мій наречений... — сказала вона до ляльки й подріботала в перед.

Її знакома вулиця скінчилася. Завагалася хвилинку, а там навмання пустилася на ліво. Тут торохтіли трамваї, а хлопці з часописами викрикували дивними голосами незрозумілі слова. Великанських скляних будинків, як ті, що про них сестра розказувала, ще не було видко.

— Це певно там... — подумала дівчинка. Перед її очима простягнулася велика чотирокутна площа, з якої розходилися вулиці на всі чотири сторони. За нею горіло синяве світло реклям.

З тугою гляділа в той бік.

Треба однак перейти площу, що роїться від людей та авт.

Притискає ляльку з жахом до грудей і пускається в перед. Гук і свист довкола неї заглушують її зовсім. В голові відзивається молоточок. Перед очима звізди падуть. А з двох сторін надіжджають авта. На одному ціла гора зелених ялинок. Та рудоволоса дівчинка не бачить вже їх.

Ноги деревіють з жаху і вона, замість утікати, стає. Хоче крикнути, та не може.

Пригадує собі ляльку й ховає її в останньому моменті під плащик.

Себе-ж не ратує.

А велике тягарове авто надіздить щораз ближче...

На авті багато зелених, молоденьких, пахучих ялинок...

Коли молода дівчина прийшла зі склепу до дому, побачила тільки ляльку на столі. Ляльці не сталося нічого, тільки кінчик носа надбився. Та малої дівчинки вже не було.

А вона саме сьогодня стільки шматинок принесла до дому, таких гладеньких, блискучих, запашних...

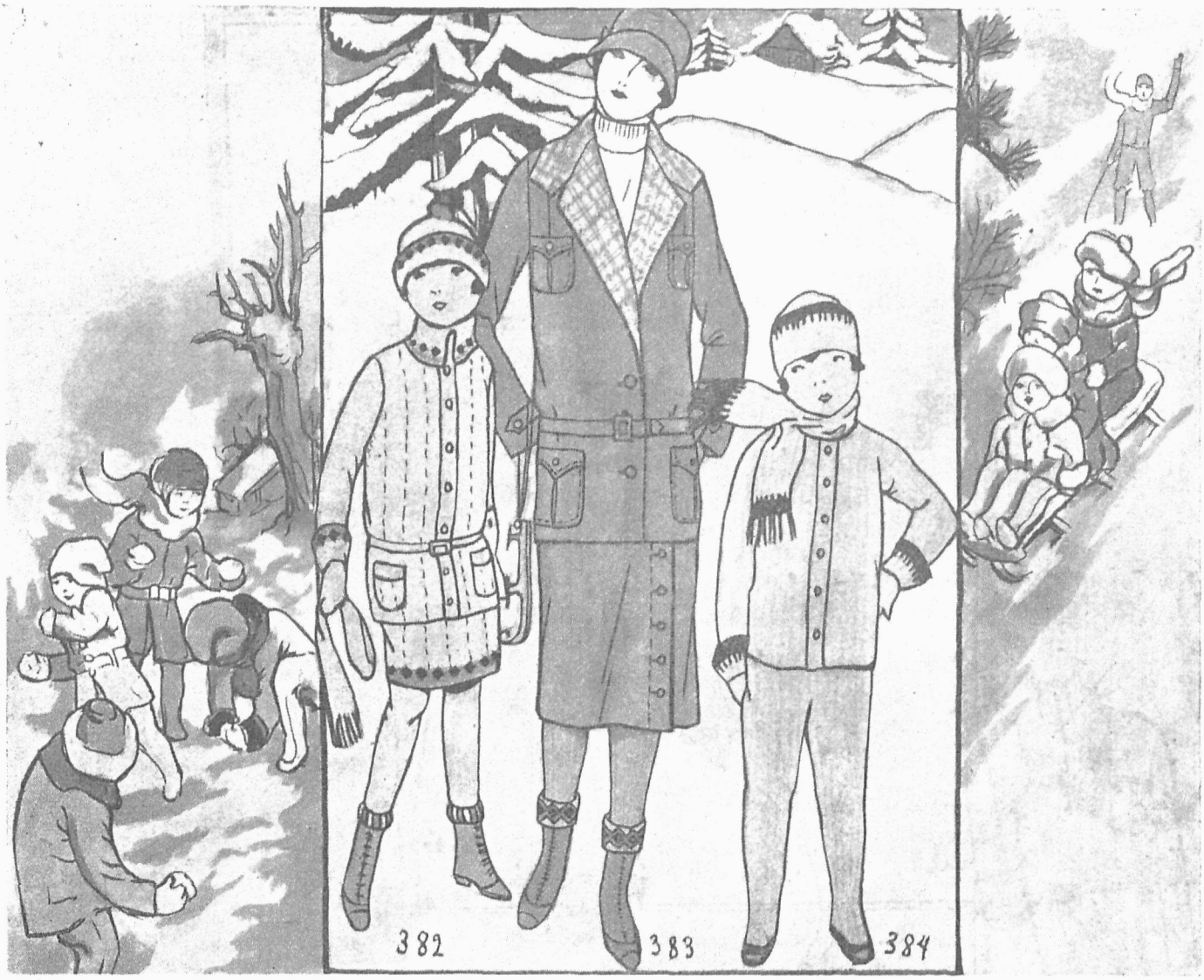

ч. 382. Спортовий костюмик для малої дівчинки, роблений з доброї волічки на дротах.

ч. 383. Костюм до зимового спорту. Спідничка запинається на ґузики, жакет можна носити на обі сторони.

ч. 384. Волічкове убрання до саночок для малого хлопчика. Светер, камаші, споденки і шапочка.

ЛИСТ

Львів, 13/12 1926.

Дорога Ірино!

Сьогодня одержала Твойого листа й відписую негайно під безпосереднім вражінням Твоїх слів. Вдумуюся в Твоє положення, уявляю собі прекрасно Твоє життя і розумію Тебе.

Мале місточко й зима в ньому! Зима! Довгі — предовгі вечорі в огрітій кімнаті, — переривані два — три рази в місяць засіданням „Союзу Українок“, або чайним вечером у тісній, закуреній атмосфері „Бесіди“, час до часу нова книжка або журнал, от і всі розривки. Я вірю, що Ти можеш себе погано почувати, що Ти стратила всю свою давну життярадість, що лінівієш, старієшся передчасно, та стаєш, як сама пишеш, товстою, типовою „провінціоналкою“.

Зиму уважаєш необхідним лихом, яке треба перетерпіти. Ти забула однак, що зима має свій чар, цю прекрасну мовчанку природи, дрімаючої під білим пухом, цю дивну музику вітру, цей скрипучий мороз, що краще від шмінки румянить лиця. І Ти забула, що зима дає неоцінену розривку — зимовий спорт.

Витягни зі стриху заржавілі совги, які певно залишилися Тобі з дівочих часів та замість читати нудний роман піди совгатися на ріку або став.

А може нема в Вас ріки ні ставу? Прости, — мої ґеографічні відомости не сягають так далеко; але й на це є рада. Уряди совганку на своїому подвірю. Совгання, це поезія руху. Рисуєш на скляній поверхні предивні арабески, захоплюючися легкістю своїх рухів і цілої постави. А танець на совганці чи не кращий, не здоровіший, чим дансінґ на „Бесіді“?

Як що не хочеш ховзатися, бо Тобі за тісно на малій ограниченій площі, купи собі лещата. Посвяти цего року одну нову вечеркову сукню, а гроші якіб вона Тебе коштувала призначи на лещата й все, що до цего спорту потрібне. Я певна, що воно буде навіть дешевше.

Лещетарство — це найкращий спорт. Стаєш співучасницею білого сну природи, маєш до розпорядимости безмежну красу простору, маєш тишину самоти й пекольний спів вітру.

Їздити на лещатах не тяжко навчитися, о много лекше чим це здається початкуючому, як в перших днях що хвиля лежить в снігу й не може дійти до порядку з поплутаними „дошками“. Ціла штука їзди на лещатах обмежується до цего, щоб научитися правильно падати й правильно вставати. А хто раз цеї штуки навчився, хто має трохи відваги й охоти, та попробував „пускатися з вітром в перегони“, — для цего „дошки“ стали найкращим приятелем і найміліщою розривкою.

Третий зимовий спорт, — це санчата. Невже Ти й про них забула? Чейже тямиш наші шалені зїзди з „чортівської гори“ в стрийському парку.

(Докінчення на стор. 19.)

ч. 385. Костюм з velours попелятої краски прибраний темнішим футром; модний шалевий ковнір.

ч. 386. Плащ з чорного velours. Ковнір і рукави прибрані поперечно уложеними футряними пасками.

ч. 387. Плащ з попелятого velours, прибраний біберетами. По боках пришиті пліси.

ч. 388. Костюм з оксаміту вишневої краски прибраний попелятим футром.

ч. 389. Плащ з чорного плюшу, оригінально прибраний ясним футром. Плащ дуже модний і ефектовний.

ПЛІСУВАННЯ, мережання, ендлювання, обтягання ґузиків, відбивання взорів до гапту
виконує заведення
М. ЛЯНДАВ, ЛЬВІВ Пасаж Міколяша.

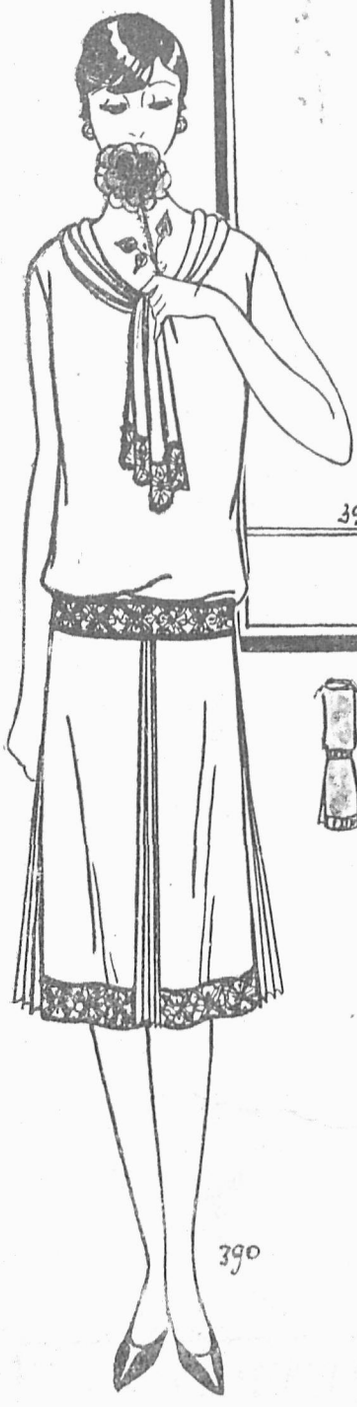

ч. 390. Суконка з білого шовку прибрана гаптом в трьох красках: золотій, срібній і зеленій.

ч. 391. Суконка з гранатового оксаміту. Камізелька зі срібної коронки і срібний гапт на спідничці.

ч. 392. Сукня з шовкової сатини, рожевої краски, прикрашена гаптом з золотих кораликів.

ч. 393. Драпована сукня з чорного оксаміту, долиною облямована золотою лямою.

ч. 394. Стилева сукня з двоякої шовкової сатини — чорної і рожевої. З пояса звисає ґірлянда квітів, рівнож на рамени великий цвіт.

ОЛЬКА

поручає

ТРИКОТОВЕ БІЛЛЯ
ВОВНЯНІ ПАНЧОХИ
ЗИМОВІ РУКАВИЦІ Й ШКАРПИТКИ

РИНОК 35.
біля Народної
Торговлі.

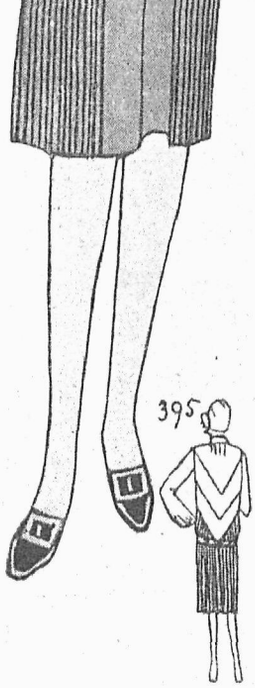

ч. 395. Сукня з Crêpe Marocaine, краски beige, з інтересно вставленими плісованими частями. Горішна часть сукні прикрашена стебнівками які йдуть лініями в формі трикутників. Пасок шкіряний.

ч. 396. Святочна суконка для малої дівчинки з блідо-рожевого фуляру, фальбанки в ріжних відтінях рожевого. Ковнірчик коронковий.

ч. 397. Сукня з Crêpe de Chine пастилевої краски; шарфа звязана на боці в велику кокарду.

ч. 398. Стройна суконка для дівчинки з рожевого тафту в сині квітки. Великий ковнір з синього мушліну, а облямування суконки і шарфа з синього тафту.

ч. 399. Сукня з Crêpe Georgette краски бордо, облямована оксамітом тої самої краски. Цікаве однобічне прибрання в виді великої кокарди.

ФОРТЕПЯНИ, ПЯНІНА І ФІСГАРМОНІЇ

о ріжних цінах продає, купує, вимінює готівкою

Фірма ГАНАК Львів, вул. Панська 21/I п. — Тел. 35-45.

ч. 400. Плащик для малої дівчинки з ясного вовняного матеріялу з пелєринкою. Прибрання з футряних пасків. Пелєрина має вшитки, які відтак розходяться.

ч. 401. Плащик з бронзового velours, прикрашений дуже модними плісками.

ч. 402. Плащик з velours в крати, з частиною пелериною. Футряний ковнір.

ч. 403. Святочна суконка з блідозеленої Crepe de chine з луковатими фальбанками на рукавах і долині спіднички.

ч. 404. Плащик з кольорового оксаміту в пружки, прибраний попелятим футром. (Диви таблиця крою).

ч. 405. Убрання з зеленого оксаміту прибране чорним матеріялом для малого хлопчика.

ч. 406. Маринарський одяг для старшого хлопця. Убрання незвичайно практичне.

Фірма **РОМАН ЗУБИК** — **ЛЬВІВ,** **ВУЛ. ГАЛИЦЬКА Ч. 16.**

продає найдешевше **Модні МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ, ШОВКОВІ і инші. — Плюші, оксаміти, вельвети.**

ч. 407. Плащ для смотрика з гранатового плюшу.

ч. 408. Сукня з двоякого матеріялу; гладка плісована спідничка на шельках. Взористу блюзку вдягається на верх.

ч. 409. Jumper'ова суконка з двоякої матерії. Спідничка з матеріялу в крати, уложена в широкі й глубокі фалди, в поясі стягнена на ґумку. Блюзка має на раменах вшитки й краватку з того самого матеріялу, що спідничка.

ч. 410. Плащ з чорного оксаміту, прибраний попелятим футром.

ч. 411. Сукня до танцю для смотрика. Подвійна спідничка викроєна в зуби. Долішна спідничка трохи вужча.

ч. 412. Вечірна суконка для смотрика. Суконка на раменах і в поясі зморщена, долиною прибрана темнішим матеріялом. Патки на раменах і спідничка долиною гаптовані срібними кораликами.

При замовлюванні кроїв не забувати подавати їх величину, а при монограмах величину букв і до чого вони призначені (до хустинок, білля, рушників, пошевок і т. п.) Замовлення на крої, взори й монограми виконується тільки за попередни надісланням належитости (чеком, переказом або почтовими значками.)

ЗА ПОСЛІПЛАТОЮ НЕ ВИСИЛАЄТЬСЯ.

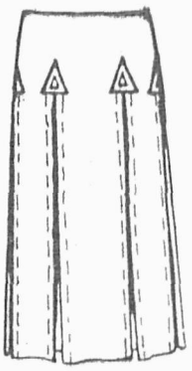

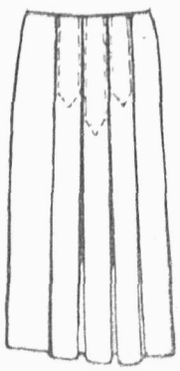

ч. 413. і 416. Спіднички зложені в фалди, прибрані стебнівками і гаптованими трикутниками.

ч. 414. Блюзка й блідорожевої Crepe de Chine з хінським ковнірцем і закладочками в виді камізельки. (диви таблиця кроїв).

ч. 415. Блюзка з блідозеленої попеліни прибрана темнішим.

ч. 417. Практичний фартушок із взористої матерії, лямований, по боках вязаний на стяжки.

ч. 418. Матінка з флянелі, прибрана відмінним матеріялом. (Диви таблиця кроїв; крій той сам що ч. 419).

ч. 419. Шляфрок з вовняної матерії або оксаміту прибраний гаптом. (Диви таблиця кроїв).

ЧИТАЧКИ, ПЕРЕДПЛАТНИЦІ, ПРИХИЛЬНИЦІ! ПОШИРЮЙТЕ НАШ ЖУРНАЛ „НОВА ХАТА“. ПРИЄДНУЙТЕ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИЦЬ. ПОДАВАЙТЕ ПЕВНІ АДРЕСИ, НА ЯКІ МОЖНА ВИСИЛАТИ ОКАЗОВІ ЧИСЛА. — ЖІНКИ! — — ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ ЖІНОЧОЇ ПРОМИСЛОВОЇ КООПЕРАТИВИ „УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО“! — — ДОПОВНЯЙТЕ СТАРІ УДІЛИ ТА ДЕКЛЯРУЙТЕ НОВІ.

Р У Ч Н І

Дівчата на гойданці. Витяти з тонкого картону три фігурки і наліпити на лискучий кольоровий папір. Спідничку витяти з червоного паперу, а жупан з синього. На шию фігурки привязати коралики на нитці. Відтак треба прикріпити під ноги кожної фігурки три рівні соломки з привязаними на кінцях золотими нитками. Руки фігурок зліплюємо в точці (а) вклеюючи при тім поміж них золоту нитку, так, що кожна виглядає як на гойданці. Золоті нитки лучимо в горі, переволікаючи всі три через коралик, а на кінці робимо петельку до завішеня. Фартушок, сорочку, рукави лишаємо білими, щоби було можна нарисувати, або намалювати вишивку.

Збаночок робимо з видутої шкаралупки яйця; до неї приклеюємо долину (рис 3) і шийку (рис 2) з темнозеленого паперу; щоби добре приклеїти, треба ті частинки понадтинати. В шийку вліплюємо дзюбок (рис. 1). Збанок прикрашуємо орнаментом, який треба витяти з лискучого кольорового паперу; рис. 5. яснозелені осередки й темно-вишневі або горячо-жовті зубчики (рис. 6, 7, 8), рис. 4 бурачкові. Ушко робимо зі зложеного паска зеленого паперу обліпленого бурачковим. (рис. 9).

Козак. Яйце видуваємо, а на обох сторонах малюємо очі, ніс і лінії, де мають прийти брови й вуса. Відтак намащуємо клеєм згадані місця і прикріплюємо брови і вуса з вати. Окремо витинаємо шапку, намащуємо її з обох сторін клеєм і посипуємо дрібно потятою вовною чорної або сірої краски. Як шапка висохне, приліпимо її в зачеркнених місцях до яйця.

Саночки. З кольорового картону витинаємо фігурку 1. Уривані лінії натинаємо легко ножиком, щоби картоник можна було заломити в цьому місці. Відтак витинаємо *фіг. 2* **два рази** з того самого паперу, і наклеюємо на них орнаменти, витяті з кольорового паперу. Так приготовані боки саночок треба зліпити з фіг. 1, приклеюючи до зачеркнених місць. Середина фіг. 1. це спід, праве крило то зад, а ліве перед саночок.

Головка дівчини. Видмухати яйце і намалювати з обох сторін однакові личка. Вінок витинаємо з зеленого лискучого паперу, а на него наліплюємо квіти, витяті з червоного лискучого паперу. — Роздвоїти зачеркнені зубці і приклеїти ними вінок до яйця. Назначити олівцем місця призначені на волосся (в) і помастити їх клеєм. Потім натяти дрібно чорної або брунатної вовни і посипати нею місця помащені клеєм. Відтак наволічи на нитку коралики й прикріпити їх в точках (а).

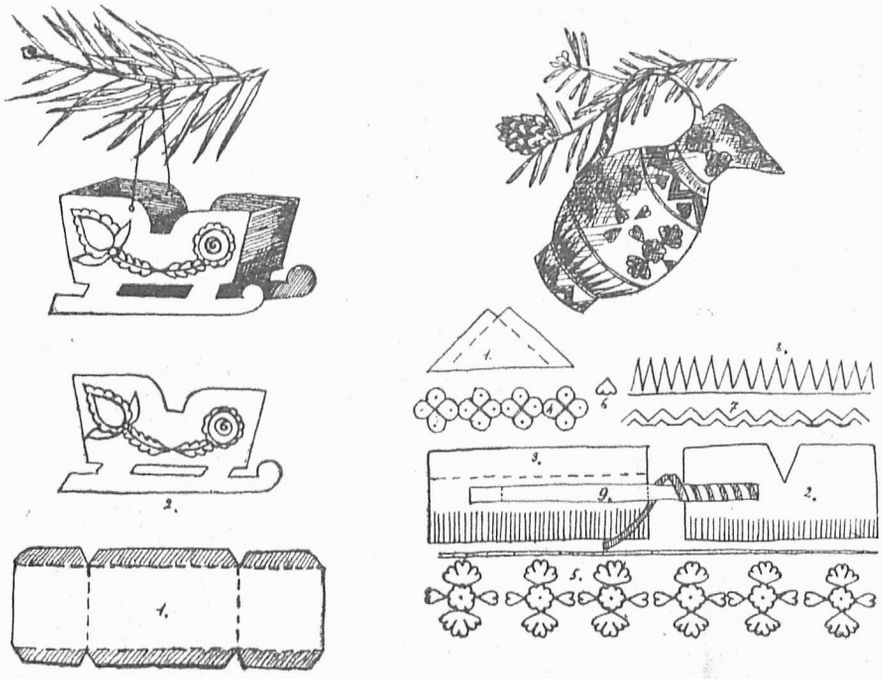

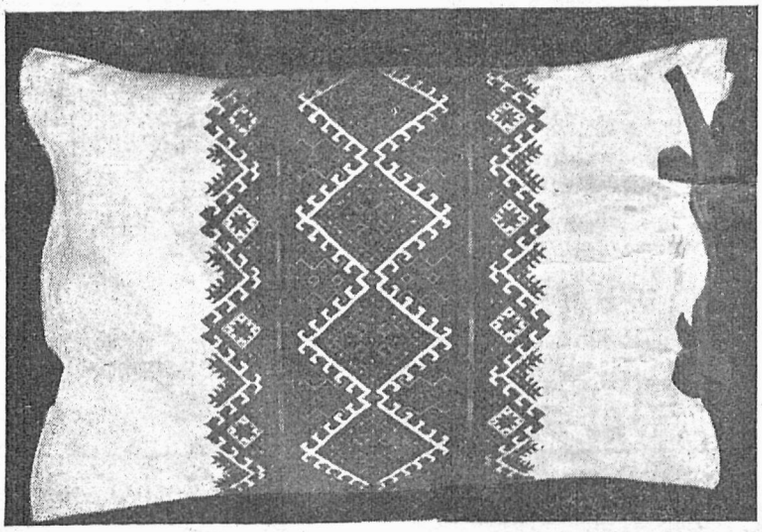

Подушка на отоману з оригінальною гуцульською вишивкою „нізиним“ на полотні.
Взір можна замовити окремо.

Найкращу лінію тіла

можна одержути тільки
при помочи ношення

НАГРУДНИКІВ і ПАСІВ на ЖИВІТ

марки „ГЕРМА“

які має на складі тільки реномована фірма

ГЕРМАН ПІЗЕН

ЛЬВІВ,

УЛ. ЯГАЙЛОНСЬКА 4 і ГАЛИЦЬКА 14

ТЕЛЄФОН 36-14.

РОБОТИ

МОНОГРАМИ
до гапту і вишивання можна замовляти в „Новій Хаті“ в ціні від 0·50 до 1·— зл.

Полтавська серветка
вишивана гладдю срібними й кольоровими нитками. Взір природної величини можна замовити окремо.

Мотив вишивки з полтавської серветки.

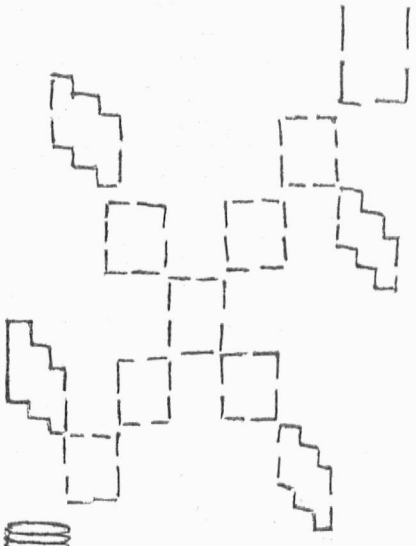

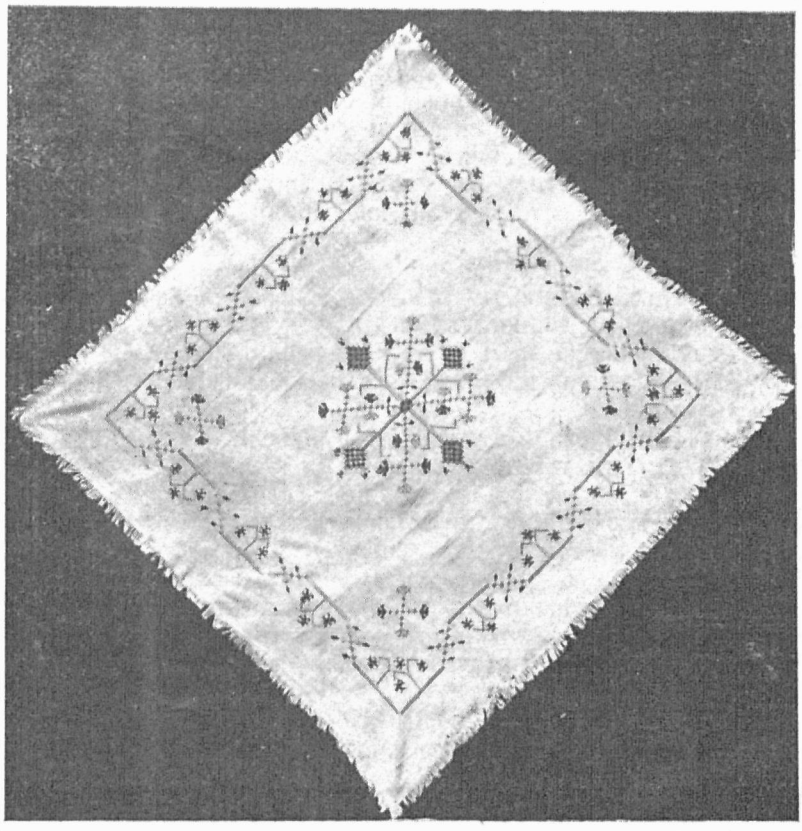

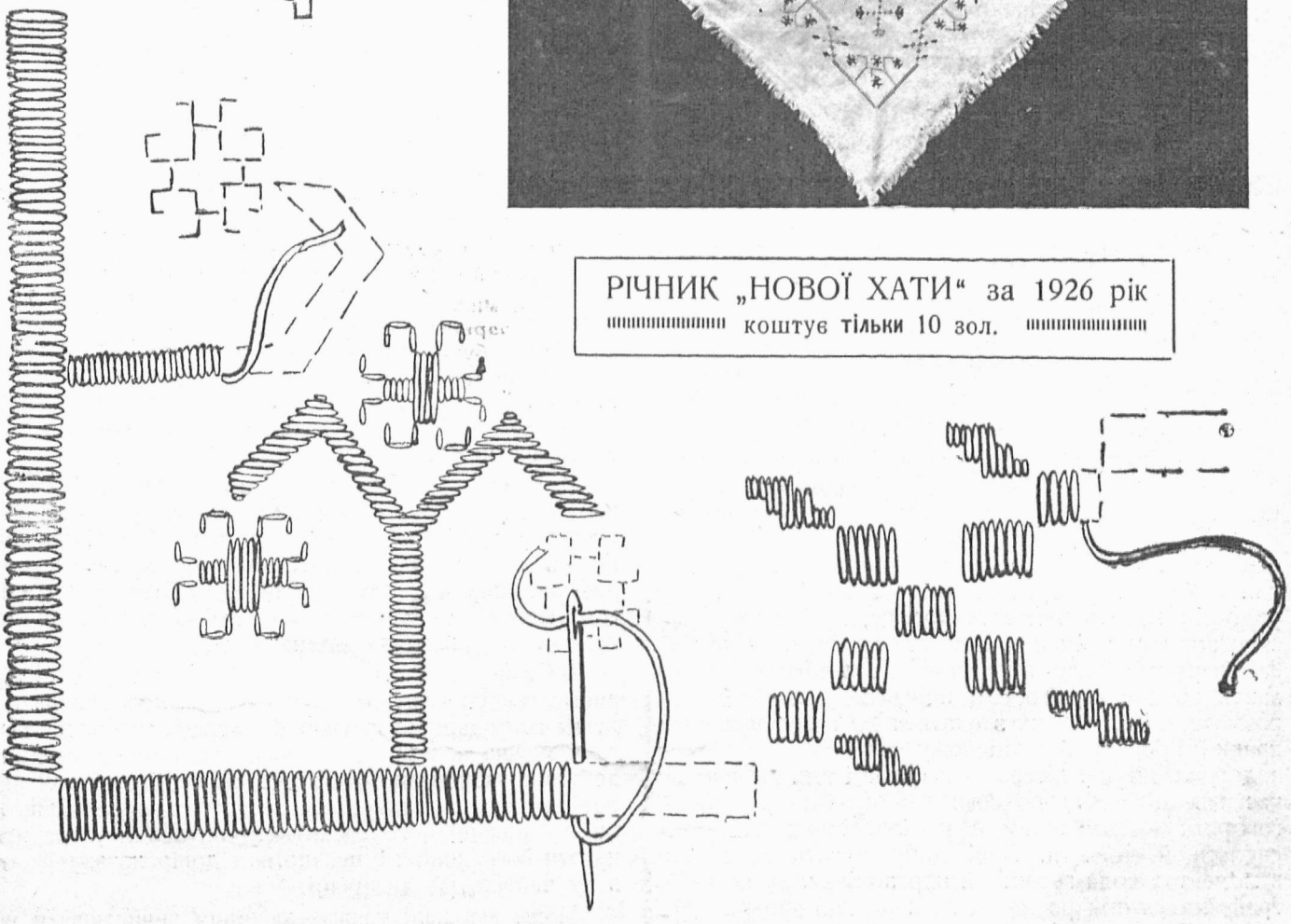

РІЧНИК „НОВОЇ ХАТИ“ за 1926 рік коштує тільки 10 зол.

УРЯДЖУЮ КУРС АРТИСТИЧНОГО МАЛЯРСТВА: артистичне батікування і реліф. (випуклим золотом). МАЛЮЮ
на замовлення сукні балеві, візитові, шалі, подушки, макати, і т. п.
Зголошення від 11—1 і від 4—6. — — — Телєфон ч. 13-20.
„РОДОГАН“ Львів, Оссолінських 6, І. пов.

Про послух

(З твору Генриха Лоцке — „Душа твоєї дитини")

На вироблення послуху в дитини складаються дві сили — строгість і лагідність. Одна без другої — це мука. Так, як мужчина і жінка є необхідні для існування дитини, так строгість і лагідність для її виховання.

Тисячі ніжних ниток лучить родичів з дітьми. Мама, а нерідко й батько знають, чого дитина потребує заки вона отворить уста. Вони відчувають і розуміють її без слів та й самі не витрачують багато слів на її виховання. Вони повинні старатися виховувати діти своїм приміром і поведенням — а не нудними проповідями. Родичі мусять викресати з себе найкращу іскру і дати в дар своїй дитині. Бо хто дає життя дитині, а не дає їй найкращої частини свойого „я" є злочинцем.

Коли дитина бачить, що родичі самі мають ці прикмети, яких домагаються в неї — то вона легко дасться наклонити до послуху.

Строгість родичів дасть їм змогу переперти свою волю, а їхня лагідність вчинить з послуху цінне щастя дитини.

Прийде час, коли ціла вдача твоєї дитини збунтується проти тебе так, як бунтується молодий кінь, коли пробує і досліджує свого їздця. Твоя побіда залежить від твоєї здібности. Коли в цьому заінтересована ціла твоя істота, не потребуєш до цего слів, а передовсім не багато.

Де треба вилляти потоки слів або переговорювати про потребу послуху, там тяжко чекати успіху. Хто тратить багато слів, тратить, майже все, свою власть.

Виховання дитини може обійтися без биття. Биття це найбільша хиба у вихованні. Чи знаєш, що часте биття викликує передчасну змисловість. Дикі, грубі люди діставали не за мало а за багато биття.

В минулому строгому столітті багато били, але загальна освіта наших днів рішуче виступає проти цього дикого способу виховання. Спробуй щиро, чи не дійдеш до побіди без биття, а певно побідиш.

Лучається у кожної здорової дитини вибух злости або впертости, що порушить обі сторони до воюючого гніву. Тоді найрозумніше є запровадити дитину до самітної кімнати і там лишити її доти, доки вона не успокоїться. Кімнати не замикати, бо замикання упокорює. При каранню дитини ніхто другий не сміє втручуватися — в противному разі ніколи не виробимо в неї послуху. Найбільш непослушними й упертими є діти незгідних родичів.

В межичасі треба самому успокоїтися та спокійно підійти до дитини. Не говорити нічого та ніколи не вимушувати обіцянки поправи, бо цим привчаємо дитину до фальшу й до брехні. Найкраще є взяти дитину лагідно за руку й мовчки запровадити назад до звичайного життя. Мусимо однак старатися, щоби строга повага перемогла нашу любов.

Чим правдивіша була побіда, тим рідше повторюватимуться такі сутички.

Родичі, зі свого боку, повинні старатися їх оминути. Ніколи не можна дитину змушувати до чого небудь тоді, коли ми самі роздразнені, ані тоді, коли дитина схвильована. Найбільше ділає на дитину спокій і повага. Тоді вистарчить одно слово, а послух є осягнений без болю упокорення.

Переказала *Осипа З.*

Жінка в дома

Бажанням жінки є створити в своїй хаті товариський осередок; людям з якими жиється дати певність, що вони є бажаними гістьми в дома, дальших знайомих притягнути до себе, одним словом — окружити їх атмосферою тепла і привітности.

Але це великий дар уміти вести інтересну розмову, більш виїмковий, — як це багатьом жінкам здається. Бо до цього не вистарчить сама інтелігенція і такт, але також ум, орєнтаційний змисл й обсерваційний талант. Коли жінка стремить до цього, щоб для своїх гостей бути вічливою господинею, то передовсім мусить памятати про це, щоб свою особу скільки змога найменше висувати наперед. За це треба звертати увагу присутних на здібности й таланти поодиноких гостей; піднайти цікаву тему до розмови, а несміливих заохотити до говорення. Найкраще підібрати тему підхожу для всіх зібраних, як подорожі, штука, література, спорт і т. п. Не вистарчає для піддежки розмови самому багато й легко говорити — важнішим є у відповідний час уміти слухати й мовчати. Пані дому мусить мати дар, в моментах коли грозить непорозуміння, як це часто трафляється при розмовах на політичні або релігійні теми, або при сумнівних дотепах уміти зручно змінити тему розмови й тим оминути нетактів. Булоби дуже не на місци, в такій неприємній ситуації робити ображений, або обурений вид, бо тоді щойно може легко вийти на яв нетакт котрогонебудь з гостей.

Але як поведеться господиня дому, коли розмова ведеться про її найближчих і осуджується їх роботу й вчинки в поганий спосіб і лайкою? Найкраще, коли в такому випадкові буде держатися з далека, з відхиляючого мовчанкою. Як це не помагає, то пані дому має право перервати розмову й вічливо вказати на це, що її погляд в цій справі инший від погляду її гостей.

Дуже мило й добре настроює кожного чоловіка, коли в товаристві слухається чемности — але й в цьому мусять бути задержані певні границі. Надто влізливе підлещування викликає скорше несмак; таксамо нікому не справлає приємности під притокою замилування до правди, казати вислухувати комусь щирости, які не все є на місці.

В малому крузі треба розмову вести все для всіх, а не доторкати областей, які можуть цікавити тільки фаховців. — Розмова мусить бути вільна від голосних, гамірливих вибухів веселости. Таких товариських хиб, як шептати на вухо, або безперестанним говоренням змушувати инших до мовчанки, не поповняє вже сьогодня жадна жінка.

Частіше лучаєть такий блуд, що в товаристві говориться про особисті діла, про справи ведення господарства, служниці, хвороби, клопоти. Такі теми можна порушувати тільки в чотири очі з дуже добрими знакомими. Як хтось окаже до нас тільки довіря, що втаємничує нас в свої інтімні справи, то ми не повинні його засипувати питаннями, але шанувати його довіря і це, що нам довірено задержати в як найбільшій дискреції.

Може яка пані уважає злишним вичислювати всі ці самозрозумілі річи. — Але роля пані дому не є легка. Все таки це залежить майже виключно від доброї волі жінки, від її здібности, уміти найти властивий тон. Якщо вона завдасть собі труду й на ті години, в які бавить у себе гостей, забуде про себе й числиться з інтересами кожного поодинокого з її приятелів, тоді не прийде їй тяжко, своєю добротою, вічливістю і тонким зрозумінням лишити кожному зі своїх гостей миле враження з побуту у неї в дома.

В. Б.

ЛИСТ

(Докінчення зі стор. 9.)

і ті нові „даюзери“, які ми першої днини там розторошили? Чи може Ти вже так перенялася провінціональними відносинами, що думаєш „мені це не випадає?“

Коли згадала це наше вічне „не випадає“, — мушу пригадати Тобі ще одно: спортовий одяг. Він також може „не випадати“, — бо що на лещатах не можливо їздити в спідниці, про це чейже не мушу Тобі писати; а до саночок і до совгів штани безумовно практичніші. Як що Ти дійсно хотілаби послухати моєї ради — управляти зимові спорти, то послухай мене також відносно підходячого одягу. До совганки можна дуже добре ужити старий літний костюм, — як що спідничка доволі широка. Під спідничку одягнути короткі спортові штанята. Светер, волічкова шапочка, налик, теплі шкарпитки та панчохи доповняють цей костюм, який можна так само уживати до саночок. Краще однак їздити на саночках в самих штанах.

До їзди на лещатах найлїпше надається т. зв. норвежський костюм, який складається з довгих широких штанів і тісно прилягаючої куртки. Штани всуваємо в черевики, які обмотуємо зверха довгим пасом з волічки т. зв. „пеком“ (щоб не налігав сніг). Такий одяг однак не є конечний, і якщо Ти не можеш собі на него позволити (хоч це видаток раз на все), то вистарчать короткі штани, доповнені грубими, волічковими камашами, і короткий жакет від якогось старого костюму. Светери не практичні, бо скоро перепускають сніг. До лещат необхідні великі рукавички з одним пальцем.

Бачиш отже, що костюм не так навіть дорого випаде; а лещата з усіми додатками коштують 50 зол. Твоя послідна вечірня сукня, яку Ти мала нагоду одягнути лише на одну забаву у Львові коштувала набуть в четверо більше!

Так отже Ірино, якщо Ти хочеш бути веселою, молодою, тішитися життям, а не нидіти в Вашому малому містечку, — управляй зимові спорти. Побачиш, що в зовсім инших красках представлятиметься Тобі ця нудна, погана зима; як скоро минатимуть Тобі зимові вечорі; втішить Тебе гарна краска Твойого лиця, і не з можеш вийти з дива, що в Тебе така струнка стать, хоч апетит також буде дописувати.

Треба вже закінчити листа і то бажаннями „Веселих свят“.

Але з мене непоправна менторка; і знов одна наука насувається під перо. „Веселих свят!“ — Знаєш, Ірино, як зробити, щоб ці свята були дійсно веселі, — а не получені з цими всіма клопотами, які вони приносять кожній господині?

Не печи ні одного торта, не роби ніяких паштетів, ні роляд, не проси ніяких гостей, ані тих, що Тобі милі, ані тих, яких Тобі випадає просити. Зроби скромний святий вечір, а першого дня свят в ранці забери чоловіка й дитину, замкни хату й поїдь на кілька день в гори, до Дори, Ворохти, чи де там хочеш. Возьміть саночки й лещата, а як погода допише, тоді я певна, що будеш вдоволена й будеш мати дійсно „Веселі свята“.

Цілую Тебе щиро

ГАЛЬКА.

Українко!

Лиши раз на все купно товарів поза рідною нашою союзною кооперативною організацією! Не вкорочуй національного доходу! Збільшення його потрібне нації до розбудови її життя. — По степенням добробуту йти може одиноко культурний розвій нації.

Жінки! Вступайте громадно в члени найстаршої української кооперативи і всеціло переводіти свої закупна в

„Народній Торговлі“

щоби дати її можність власними силами загоїти всі післявоєнні рани і ще у вищій мірі, як дотепер, поширяти культурні і гуманітарні інституції.

БЕРІЗКА

Як заховати красу, свіжість і молодість?

Масаж лиця. До удерження або відзискання краси треба конче масувати (розтирати лице) кремом або чистою вазеліною. Взяти грудку крему, менш більш таку, як зерно гороху, та кілька хвилин легенько розтирати пальцями шкіру на чолі, коло очей, носа та над устами, в напрямі від середини на боки. Потому витерти лице мягким рушником. Так робиться вечером, щоби стерти денний порох, а рано, щоби приготовити шкіру до студеної води.

Блискучий ніс можна вилічити тільки натиранням товстим кремом. Кожного вечора перед спанням треба лице натирати товстим кремом, а потому легко стерти рушником, щоби увільнити пори та не лишити бруду.

Зморшки на лиці можна усунути окладами з румянку. Дві кавові ложочки румянку запарити кипячою водою. Нехай стоїть пів години — а відтак процідити, замочити кусник полотна, положити на лице, а другим сухим зверха прикрити. Так лежати при замкненому вікні пів години. Мємо тоді вражіння, якби лице парувало. За той час лице вигладиться. Не зашкодить легкий масаж, а успіх блискучий.

Горячі оклади дається по далекій подорожі, по балю, по нічний праці в бюрі, шпиталі, для відсвіження вигляду лиця. В тій цілі складається платок, мочиться в кипячій воді, викручується і кладеться горячий платок на лице, притримуючи з обох сторін руками. По трьох мінутах відкладається з лиця оклад і накривається сухим рядном, доки лице не остигне.

Ніколи не кажість „я змучена, завтра це зроблю“. Шкіра вимагає точного плекання, а поширене у нас часте миття лиця є шкідливе. Масажі товстим кремом усунуть масну шкіру, миття студеною водою й пара надасть йому свіжого вигляду. В цей спосіб можна задержати красу до пізної старости, не викидаючи гроша на дорогу косметику.

Від видавництва. З оцим числом зачинаємо третий рік видання. За минулі два роки, здобув собі наш журнал загальне признання; число передплатниць збільшилося, так, що ми могли впровадити деякі уліпшення. На загальне бажання читачок додаємо в цьому числі **таблицю крою,** яка на разі буде виходити кожного чвертьроку. Числимо на це, що з новим роком наші читачки приєднають нових передплатниць і цим поможуть нам поставити наш журнал на відповідну висоту. Ми приєднали до співпраці визначніші письменниці й культурні робітниці й докладаємо *всіх зусиль, щоб цей журнал став необхідним приятелем й практичним дорадником наших жінок.*

Ради господиням

Щоби зупа була чиста й прозора треба вкинути до неї кусник деревного вугля — кілька разів його заварити, а відтак виняти.

Коли їда припалиться, вкинути до неї кусник деревного вугля. Воно втягне в себе весь припалений смак.

Як переховати надкроєну цитрину? Мало хто знає спосіб, як переховати надкроєну цитрину, щоби вона не засохла або не зігнила. Треба положити цитрину надкроєною стороною на тарілку, на якій налляли ми трохи винного оцту. В цей спосіб перехована цитрина остане довший час наче свіжа.

При варенню студенини вкинути до неї куснук лушпинки з яйця, а дриглі будуть прозорі.

Підлогу гарно виміємо, коли будемо мити мішаниною негашеного вапна й піску. Взяти три части піску й одну частину вапна, вимішати разом і шурувати підлогу. Від цего зникне весь бруд і всякі насікомі. По вишурованню сполокати чистою водою. Коли на підлозі є товсті плями треба день наперед посипати глиною звохченою горячою водою.

Средство проти кашлю. В горнятку змішати три ложки меду з одним жовтком. Це все добре втерти, а відтак додавати поволи одну ложку оливи, а вкінці ложочку відвару занижу. З того утвориться маса, густа наче сироп. При нападі кашлю зїсти ложочку цего лікарства, а кашель утишиться.

Господині!

Редакція „Нової Хати" звертається до Вас з проханням надсилати до нашого журналу випробовані практичні поради. Добрі поради поміщуватимемо по черзі, а за найліпшу пораду, яка прийде на протязі місяця дістане авторка в нагороду добру книжку. Премію одержать тільки передплатниці „Нової Хати".

Приписи.

Щупак з яйцями.

Очистити 2 kg щупака і посолити день наперед, а потім зварити в смаку із ярини.

Смак на 2 kg риби: Взяти 2 петрушки, 2 моркви, ½ калярепи, кусник капусти відпарити, налити зимною водою, додати 3 грибки, 2 цибулі, 2 зернятка англійського перцю і варити так довго, аж ярина буде мягка. Звареного смаку має бути ½ л. Проціджений і вихолоджений смак дати до сковороди (братванки) вложити цілу рибу і варити під покришкою на сильному вогні. Якщо шкірка лопає, риба готова.

До цеї скількости риби зварити 6 яєц на твердо, посічи дрібно, дрібку посолити, додати трохи січеної петрушки, кинути на горяче масло, вимішати і обсипати рибу, уложену на довгому полумиску. Можна також покраяти рибу на частини (дзвони), а по звареній уложити їх на полумиску так, щоб творили цілість. —

Велику рибу треба варити в особливій (спеціяльній) посудині призначеній до варення риб в цілости.

Макова легуміна.

Тісто: 30 dkg муки і 20 dkg масла перемісити, потім додати 8 dkg цукру, 7 повних ложок квасної сметани і шкірку з одної цитрини. Все разом місити пів години.

Тортівницю о промірі 25 cm вимастити товщем і посипати мукою. Тісто поділити на 3 частини. Одною частиною виложити дно тортівниці, другою побічницю, а третя становить верх.

Начинка: Втерти на біло 8 жовтків з 14 dkg цукру, додати 14 dkg відпареного і втертого маку, ванілії і шум із 6 білок. Мак дається одночасно з шумом.

Цею масою виповнити тісто в тортівниці і накрити кружком з полишеного тіста. Якщо зовсім прохолоне виложити на полумисок і посипати цукром. Цю легуміну можна подати на Святий Вечір.

С. Мійська.

Риба в сосі хреновім.

Щупака обчищеного, насоленого начинити такою начинкою: кусень риби без остей посічи, дати ложку масла, кусень булки намоченої в воді і добре витисненої, двоє яєць, трошки соли, перцю і два листочки цвіту мушкателевого. Це все добре вимішати і цим щупака начинити, а відтак зашити, На бретвану дати пару пластрів тоненько краяної моркви. петрушку, салєра, ложку десерового масла; на це покласти рибу і дуже обережно печи в рурі, але під покришкою, щоби не висохла. Час від часу треба рибу скрапляти зверха маслом. Приготовити ¼ l (або більше) доброї сметани, додати до неї 2-3 жовтка а як риба вже спечена обсипати її тертим хріном і обляти цею сметаною.

Рибу найліпше печи на циновім або емайльованім полумиску, бо викладаючи з бретвани на полумисок треба дуже уважати, щоби не поломилася. На полумиску гарно прибрати яриною і видати на горячо до столу.

До риби не подавати ножів тільки вилки. Рибу їмо в цей спосіб, що до правої руки беремо вилки, а до лівої кусник хліба або булки і цим помагаємо собі.

Капусняки які надаються на Святий Вечір.

Дві великі ложки масла розтерти добре з літрою муки — дати до цего 4 dkg дріжджех розроблених в ¼ шклянці трохи посолодженого молока, 6 жовток втертих з 4-ма ложками мілкого цукру і три ложки квасної, доброї сметани та шкірки цитринової або помаранчевої для запаху. Це все добре вимісити, а як вирості виробляти, начиняючи солодкою капустою, фаршом з риби або сиром.

Начинка з капусти: Зварити дві головки капусти, добре витуснути з води, посічи і присмажити на маслі з цибулькою, дати трошки соли і перцю і тим начиняти.

Фарш з риби: Кусень риби і трохи рибячого молочка посічи, додати трохи цибулі присмаженої або печеної, ложку квасної сметани, ½ ложки масла — це все добре вимішати і цим начиняти.

Солодкий сир: Дві склянки сира перетерти через сито, додати 1 ложку свіжого масла, ¼ склянки мілкого цукру утерти з трома жовтками, убити піну з двох яєць і дати для запаху порошок ванілевий або шкірку з цитрини. Все це добре вимішати і цим начиняти.

Начинені капуснячки, положити на висмаровану бляху, а коли підростуть печи. *О. Л.*

Співробітницям, передплатницям, читачкам і прихильницям „Нової Хати" бажаємо **„Веселих Свят" і „Щасливого Нового Року".** *Редакція „Нової Хати".*

КОЖНА СВІДОМА УКРАЇНКА

ПРИКРАШУЄ ЯЛИНКУ

Т І Л Ь К И

ЦУКРОВИМИ ВИРОБАМИ

„НОВОЇ ФОРТУНИ"

ЛЬВІВ

ВУЛ. КОРДЕЦЬКОГО 23.

СКЛЕП: ВУЛ. РУСЬКА 1.

Видає Кооп. „Українське Народнє Мистецтво".
Адреса Редакції і Адміністрації: Львів, Руська 18.

За редакцію відповідає МАРІЯ ГРОМНИЦЬКА.
З друкарні Ігн. Єгера, Львів, вул Сикстуська 33.

До кожного моделю можна замовляти готові крої для кожної величини.

Табелі кроїв з вимірами.

Виміри кроїв для смотриків і пань.

Величина	для смотриків			для пань					
	14	15	16	I	II	III	IV	V	VI
Обєм горішний	cm 84	cm 86	cm 88	cm 90	cm 96	cm 102	cm 108	cm 114	cm 120
Обєм в поясі	64	66	68	70	74	78	84	90	100
Обєм в бедрах	90	94	96	100	105	110	114	120	130
Довжина спідниці	75	80	85	102	105	108	108	108	108

Виміри кроїв для дівчаток від 1—13 літ

Величина	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Ціла довжина	cm 45	cm 48	cm 50	cm 55	cm 60	cm 65	cm 70	cm 75	cm 80	cm 85	cm 90	cm 96	cm 102
Обєм горішний	58	70	62	64	66	68	70	72	74	76	78	80	82
Довжина рукава	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	37½	39	40½

Виміри кроїв для хлопчиків від 1—13 літ

Величина	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Зовнішня довжина коротких штанів	cm —	cm 29	cm 33	cm 36	cm 39	cm 42	cm 45	cm 48	cm 50	cm 54	cm 56	cm 58	cm 60
Зовнішня довжина довгих рівних штанів	—	—	57	60	63	67	70	73	76	79	83	86	89
Довжина рукава	20	23	24	25	25	29	31	33	35	37	39	41	43

Ціни кроїв:

а) великі форми (костюми, сукні, плащі,) . . . . . 2·20 зол.
б) малі форми (блюзки, спіднички, діточі одяги, білля) . . . . . 1·80 „
в) дрібнички (капелюхи, ковнірці, черевики тощо) . . . . . 1·— „
г) малі форми ручних робіт . . . . . 1·50 „
ґ) великі форми ручних робіт . . . . . 2·40 „

Гроші висилати **рівночасно зі замовленням** переказом або в поч. значках. На порто посилки **30** гр. Замовлення на крої полагоджується (за попередним надісланням належности), протягом 7—10 днів. За посліплатою кроїв не висилається.

РУЧНІ РОБОТИ,

які можна купити готові або замовляти в „НОВІЙ ХАТІ“.

СЕРВЕТКА БУКОВИНСЬКА (взір Н. Х. ч. 2/1926) величина 70×70 cm на чеському полотні — зл. 70·—
величина 55×55 cm на гуцульському полотні . . . . . „ 45·—

СЕРВЕТКА з вишивкою з городенського повіту (взір Н. Х. ч. 11/1926) величина 50×50 cm на сільському полотні . . . . . „ 17·—

РУШНИК вишиваний з обох кінців (взір Н. Х. ч. 1/1925, або ч. 3/926) на сірому льняному полотні . . „ 18·—

ПОДУШКА З КИЛИМОВИМИ МОТИВАМИ (взір Н. Х. ч. 5/1926) величина 52×50 cm на білому сільському полотні . . . . . „ 25·—

ПОКРИВАЛЬЦЕ НА РІЧИ ДО ПОДОРОЖІ (взір Н. Х. ч. 7/8/926) величина 150×100 cm з сильного сірого полотна . . . . . „ 40·—

НІЧНА СОРОЧКА З БАТИСТУ прикрашена нізінною вишивкою (довільна величина) . . . . . зл. 35·—

БЛЮЗКИ-СОРОЧКИ для дітей з полотна прикрашені нізінною вишивкою . . . . . „ 23·—

САШЕТКИ НА ГРЕБЕНІ з полотна з нізінною вишивкою . . . . „ 7·—

НІЧНІ ЧІПЦІ з батисту з вишивками „ 8·—

ОПРАВА НА АЛЬБОМ з шарого полотна прикрашена вишивкою вел. 28×18 cm (взір Н. Х. ч. 12/1926 „ 12·—

ГОТОВИЙ АЛЬБОМ в полотняній оправі з вишивкою нізінною . . . „ 36·—

СЕРВЕТКА з гуцульского полотна прикрашена нізінною вишивкою вел. 20×20 cm . . . . . „ 7·—

РУШНИК з льняного полотна вишитий яворівськими мотивати (взір Н. Х. ч. 6/1926 р.) . . . . . „ 27·—

Можна замовляти портіери, капи, накидки, подушки і всі хатні прикраси в довільній величині після всіх взорів поміщених в „Новій Хаті“ — як рівнож після вворів, які „Нова Хата“ має у себе до диспозиції.—

„НОВА ХАТА“

щомісячний журнал для плекання домашної культури.

Передплата на рік 1927 виносить:

Для краю: цілорічна . . . . . зол. 18·— | чвертьрічна . . . . . „ 5·—
піврічна . . . . . „ 9·50 | ціна одного числа . . . . „ 1·80

Для закордону: (цілорічна) 3 дол. або їх рівновартість.

Адреса Редакції і Адміністрації: „НОВА ХАТА“, Львів, Руська 18. — Телефон 30-13.

Вже вийшов

багато ілюстрований,

Календар-Альманах „Жіночої Долі“

на 1927 рік.

13 аркушів друку великої вісімки, на доброму сатинованому папері.

Колірова окладинка О. Кульчицької.

Знайдете в ньому: гарні оповідання з нашої давної і нової бувальщини. Історію розвитку жіночих організацій, товариств і преси. Життєписи й портрети славного жіноцтва, воєнних героїнь, письменниць, діячок. Вірші та ріжні цікаві статті.

Практична частина обіймає поради: Як плекати й лікувати немовлята. Як виховувати діти. Як заховуватись в товаристві. Як має виглядати наша хата. Що й чому варити. Поради косметичні й багато иншого цікавого, практичного й повчаючого.

Купуйте! Замовляйте!

Ціни в нас 3 зол.; з поруч. пересилкою **3.50** зол.

За границею: 50 ам. центів; з пересилкою 60 цент.

Хто замовить 10 прим. не платить пересилки.

Замовляти: **Редакція „Жіноча доля“**
Коломия, вул. Нова ч. 1
(Kolomea, East Galizien, Poland.)

Одинокий журнал української пластики

„УКРАЇНСЬКЕ МИСТЕЦТВО“

виходить кожного місяця двоаркушевими, обильно ілюстрованими зшитками

ПІД РЕДАКЦІЄЮ **МИКОЛИ ГОЛУБЦЯ**

при співучасти найкращих наукових і мистецьких сил.

Ціна одного зшитка 2 зол.

Квартальна передплата
7 зол.

РЕДАКЦІЯ і АДМІНІСТРАЦІЯ:
ЛЬВІВ, РИНОК ч. 10.

ОКАЗОВІ ЧИСЛА
ЗА НАДІСЛАННЯМ 2 ЗОЛОТИХ.

Українки!

Передплачуйте популярний, ілюстрований жіночий часопис

„Жіноча Доля“

що від січня 1927 р. стає

ДВОТИЖНЕВНИКОМ.

Кожне число міститиме: вірші, оповідання, наукові статті, дописи про жіночий рух у нас і других краях; поради жіночим гурткам матірям, господиням. Сторінку для молоді й діток. Цікавий американсько-канадийський відділ. Кромі цього ріжні статті цікаві не тільки для жіноцтва, але й усього громадянства.

„Жіноча Доля“ є найдешевшим у нас двотижневником, бо коштує річно тільки

9 зол., за границею 2 дол.

Адреса: „Жіноча доля“ Коломия
вул. Нова ч. 1.

„Żinocza Dola“ Kolomea, East Galizien, Poland.

Жіноча Промислова Спілка

„ТРУД“

Кооператива з обмеженою порукою

ЛЬВІВ, РИНОК ч. 39 (власний дім)

поручає свої робітні суконь і білля, де найкращі фахові сили виконують скромні, а також і найбільш вибагливі жіночі убори й перерібки та всяке білля по дійсно дешевих цінах. Великий вибір стилевих вишивок, народні строї в цілости й части, вишивані сорочки, блюзки, прикраси домашного урядження і т. п. —

КУРСИ КРОЮ І МОДЕЛЮВАННЯ
СУКОНЬ І БІЛЛЯ
ДВА РАЗИ В РІК ПО 3 МІСЯЦІ.

Рік заложення 1900. Уділ 10 зол. Вписове 2 зол.
Години принять: від 8—1 і 3—6.

З друкарні Ігн. Єгера, Львів, вул. Сикстуська 33.

ЧИСЛО 2.
НОВА ХАТА
М. Б.
1927.

Позір! **ЖІНКИ!** **Позір!**

Вступайте в члени кооперативи:

„УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЄ МИСТЕЦТВО“

ЖІНОЧА ПРОМИСЛОВА КООП. З ОБ. ПОР. У ЛЬВОВІ.

УДІЛ 10.— ЗОЛ. **ВПИСОВЕ 1.— ЗОЛ.**

Адреса кооперативи: ЛЬВІВ, РУСЬКА Ч. 18.

ЗАПРОСИНИ ДО ПЕРЕДПЛАТИ!

Отсим запрошуємо наше Громадянство до передплати Літ. Наук. Вістника.

Літературно-науковий ВІСТНИК

місячник літератури, науки й суспільного життя, буде виходити, як і доси, в обємі 6 аркушів друку та буде містити оригінальну й перекладену белетристику — повісти, оповідання, драми, поезії, статті з української історії, літератури, суспільної економії й инших царин знання, огляди літератури, науки й суспільно-політичного життя, критику й бібліографію.

Журнал видає: **Українська Видавнича Спілка.**

Редагує Комітет. За ред. відпов. *Др. І. Раковський.*

Передплата в краю виносить: річно 26 зол., піврічно 14 зол., місячно 2·50 в. За границею 4 доляри або їх рівновартість.

Редак. Адм. Львів, ул. Руська ч. 18, І. пов.

В УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ТІЛЬКИ УКРАЇНСЬКИЙ ЧАСОПИС!

Не видавайте ні одного сотика на чужі газети, що нас очернюють, оббріхують і радіб нас розбити і пустити одні на одних!

Найпопулярніший і найбільш улюблений в краю і за границею є український часопис

„УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС“

виходить що неділі в Перемишлі, вул. Побереже ч. 1.

Річна передплата в краю 10 зол. для загр. 2½ дол.

Передплачуйте „Український Голос“ і других вао-хочуйте до передплати.

Адреса Ред. і Адм.: „Український Голос“ Перемишль.

АЛЬБОМ французьких кроїв білля. — Поверх триста моделів для жінок і дітей З ВЕЛИКИМ АРКУШОМ ФОРМ на 28 ріжних моделів.

Ціна тільки 2·— зл.

До кожного моделю продається крім того готові крої по звичайних цінах. — Замовляти в „Новій Хаті“.

„РАДА“

Політичний орган незалежної думки

виходить два рази на тиждень

(в четвер та неділю)

Безплатний додаток

„КУПЕЦЬКІ ВІСТИ“

Квартальна передплата 5 зол.

Адреса Адміністрації:

Львів, Ринок 10 II п.

Редакції: **Львів. ул. Панська 21.**

Телефон 16-76.

„НОВИЙ ЧАС“

ОДИНОКИЙ ІЛЮСТРОВАНИЙ, ПОПУЛЯРНИЙ ЧАСОПИС, ВИХОДИТЬ 3 РАЗИ В ТИЖДЕНЬ.

Місячна передплата тільки 2·70 золоті, за границю 6 дол. річно.

Жадайте оказового числа, яке висилається безплатно.

Адреса: **„Новий Час“, Львів, Руська 18.**

РОБІТНЯ ЖІНОЧИХ І ДІТОЧИХ СУКОНЬ

С. МОНЦІБОВИЧЕВОЇ

ПРИЙМАЄ

ДО НАУКИ ШИТТЯ І КРОЮ

ЛЬВІВ, ВУЛ. ХМЕЛЬОВСЬКОГО Ч. 15.

Оригінальні килими, проєкту й праці

О. О. КУЛЬЧИЦЬКИХ

ЗАМОВЛЯТИ

через „НОВУ ХАТУ“

Ціни оголошень в „Новій Хаті“

Ціла сторінка	250 зл.	1/4 сторінки	64 зл.
1/2 „	125 „	1/8 „	35 „

В тексті 50% дорожче.

НОВА ХАТА

ЖУРНАЛ ДЛЯ ПЛЕКАННЯ ДОМАШНОЇ КУЛЬТУРИ

ВИХОДИТЬ РАЗ У МІСЯЦЬ

РІК III. **ЛЬВІВ, ЛЮТИЙ 1927.** **Ч. 2.**

ЗМІСТ. *Марія Фуртак:* Драматична творчість Лесі Українки; *Блянка Баранова:* Права жінки; *І. Федорович-Малицька:* Нова історична повість Б. Лепкого; Ріжні вісти; *М. Павленко:* Галаганівський будинок на Прилучині в маєтку Лебединцах (зі 4-ома образками); *Едмонд Франк:* „Черевики ляльки"; З дневника молодої жінки; *Ст. К.:* Дещо про моду; Моди; Як шити спортову блюзу (зі 6-ома рис.); Ручні роботи; *Др. Марія Монтессорі:* Допоможіть дитині до самостійної творчости; *С. Мійська:* Пані а служанка; *Берізка:* Як заховати красу, свіжість і молодість; Ради господ.; *С. М.: О. Л.:* Приписи.

МАРІЯ ФУРТАК.

Драматична творчість Лесі Українки*)

Незвичайно багата творчість Лесі Українки не йде в парі з її „вбогим на зовнішні події" життям, з її „життям оранжерійної рослини", з її безперервною боротьбою між життям а смертю. А це життя було може не так вбоге як незнане ширшому загалові її прихильників. Ще й досі воно не просліжене, ще й досі не появилася ніяка студія, яка подавалаби нові відомости про життя поетки. Всі дотеперішні, це перерібки матеріялів з ЛНВ з 1913 р. виданого після її смерти. Навіть критично — біографічний нарис Зерова приніс тільки декілька нових, майже незамітних детайлів з її життя. Тому й писати про її життя, значить повторювати це, що вже нераз було написано.

Тому цікавіше буде познакомити наші читачки з драматичною творчістю Лесі Українки, тим більше, що ріжні видавництва зачинають тепер видавати її драми і загально зростає зацікавлення творчістю поетки.

Драми Лесі Українки не тільки непопулярні, але по більшій части невідомі українській публиці, хоча вже 14 літ минає від дня смерти поетки. Причина цьому, недостача повного видання її творів, яка ще до недавна так болюче відчувалася, байдуже відношення критики до великої письменниці на яке вона нарікала ще за життя**), а вкінці поширена у нас загальна нехіть до драматичної літератури та брак української сцени, яка популяризувалаби її твори. Тільки дуже мало її драм появилося на сцені. На Великий Україні грали ще перед війною „Лісову пісню" у постановці В. Садовського по вказівкам самої Лесі Українки. Після революції грали цю драму у Київі за режії Леся Курбаса та у Львові в театрі Загарова. Але львівська критика віднеслася до постановки цеї драми зовсім неприхильно. Критик „Діла" твердив, що „люде XX ст. просто не є здібні зворушуватись примітивною наївністю почувань і подивляти глибінь символів, які є ясні навіть для учнів нижчих гімназіяльних кляс." („Діло" 18. XI. 1923).

ЛЯРІССА КОСАЧ-КВІТКА (Леся Українка)
ур. 13/II. 1871, ум. 1/VIII. 1913 р.
Репр. Л. Янушевича з портрету І. Труша.

Маленьку її сценку п. з. „Магомед і Айша" відіграв в 1913 р. один київський аматорський гурток і Леся Українка незвичайно тим раділа. (Лист до матері з 27. III. 1913 р.).

На Радянській Україні появляються драми Лесі Українки чим раз частіше. У Харківському театрі ім. Франка йшла 23. XII. 1925 р. премієра її найбільш сценічної драми: „Камінний Господар" у постановці артиста - режісера Гната Юри. З того часу стрічаємо її драми у репертуарі українських театрів. Драматичною творчістю нашої поетки цікавляться і чужі. Чеський письменник і працьовник театральний др. Франтішек Тіхи прекрасно переклав на чеську мову „Лісову пісню" і навіть старався о постановку цеї драми на сцені одного пражського театру.

Леся Українка це наскрізь драматичний талант. Навіть її лірика, епіка і проза є часто переткані драматичним елементом (діялогами, монологами, акцією), як це влучно підмітив один з новіших критиків М. Зеров*). А цей талант заяснів тоді, як Леся Українка знеможена недугою мусіла станути осто-

*) Реферат, який перечитано на святі Л. У. улаштованім Громадою Студенток в Празі в лютім 1926 р. (в скороченні.)

**) Листи Л. У. до матері „Червоний Шлях" 1923, ч. 6-7 і 8.

*) М. Зеров — „Леся Українка", критично-біографічний нарис. Книгоспілка, Харків-Київ 1924.

роль життя та зачала вглублюватися в ріжні життеві проблеми.

Леся Українка образована на західно-европейській культурі, обізнана знаменито з европейською літературою перенесла на український грунт неодин здобуток літературної творчости Заходу. І то не тільки сюжети, як Кассандру, Дон Жуана і Трістана, але також і напрями. Її драматичні твори, від першої прозової драми „Блакитна троянда“ (написаної 1896 р. а друкованої в „Новій Раді“ в 1908 р.) до послідного нарису про Теокрита, всі вони стоять під прапором символізму. Символізм тодішних світочів европейської літератури Гауптмана, Ібзена й Матерлінка — відбився стоголосою луною у всій драматичній творчости нашої поетки. Інтимне життя одиниці, складне життя громади, життеві проблеми родинні і суспільні, вічні конфлікти індивідуальности з коллєктивом, філософічні питання етичні, релігійні, та суспільні, все це відбилося в її творчости під заслоною дуже багатих символів. Для їх поглиблення послугувалася вона новим у нашій літературі засобом мистецтва — запозиченням побутового тла з инших країв, часів і культур. При помочі того мистецького засобу вона подавала нам образ життя своєї доби або розвязувала загальнолюдські проблеми, рішала вічні життеві колізії.

Розглядаючи творчість Лесі Українки треба спинитися над проблемами, які її цікавили, над сюжетами, які підбирала для своїх творів і мистецькими засобами, якими послугувалася у своїй творчій праці. Вузькі рамці статті не дадуть змоги виповнити як слід цеї задачі, але вкажуть шлях, як читати ті драми, щоби відчути й зрозуміти всю їх глибину і красу.

Перша її драматична праця „Блакитна Троянда“ — це розвязка проблеми, яка нуртувала саму письменницю; це питання — чи людина засягнена спадщиною невилічимої недуги має право до родинного щастя. Чи „примари“ минувшини батьків не появляться серед найбільшого щастя і не знищать його жорстоко? Трагічною розвязкою цеї драми авторка відповідає негативно на це питання. Драма цікава не тільки з літературного погляду, але й з біографічного. Вона разом з драмою Л. Старицької-Черняхівської, „Крила“ (ЛНВ. 1913 р.) присвяченою памяти Л. У. — позволяє догадуватися, що поетка мусіла пережити якусь особисту трагедію.

Поетка, яка у своїй громадянській поезії клала таку велику вагу на палке почуття ненависти, яка сказала, що „тільки той ненависти не знає, хто вік увесь нікого не любив“, мусіла звеличати це почуття і у своїх драмах. Лягло воно в основу двох її драматичних поем „Грішниці“ і „Одержимої“, в обох, як товчок ділання героїв — молоденької революціонерки, що життя своє жертвує для справи, і „одержимої“, що гине в обороні Христа з рук юрби, яку вона ненавидить за її лицемірство у відношенні до Христа. Ця ненависть, це контраст до пасивної християнської любови. Вона зроджує в тихій, кохаючій дівчині революціонерку, а „одержимій“ дає силу станути навіть проти Христа і проти його заповіту всепрощення.

Більшість тем і мотивів творчости Лесі Українки відзеркалюють життя української суспільности на передодні революції. Вищі верстви жили все ще ідеалами і мріями батьків-народників. Леся, під впливом Драгоманова *) і власних студій **) перенялась соціялістичною ідеологією і першим її ідеалом і стремлінням була зміна державного ладу в Россії. Її ненависть до царського устрою проявляється в її поезії на громадянські мотиви („Досвітні вогні“, „Fiat nox“ „Ізраель в Египті“, „Хвилина роспачу“, „Сон“, „Коли втомлюся я життям щоденним“ і ин.). Її активна вдача рвала її до боротьби, до чину і колиб не її страшна недуга, то хто зна, чи не сталаб вона одною з тих великих, нині ще незнаних „грішниць“ революціонерок, про котрих заговорять прийдешні покоління. Недуга, яка прикувала її до ліжка й до милиць та вщіплене матірю — письменницею замилування до літератури, дали нам поетку, яка свою активну, безкомпромісну вдачу оживила в своїх героях. Передреволюційні настрої глибоко потрясли її душею. Вона вся віддалась справі революції і Франко не помилився, коли зачислив її до гуртка тих „українських радикалів, що в перший мірі почувають себе соціялістами, а тільки в другій Українцями“ *). Але глибоко національне виховання дитячих літ і вплив щиро національного середовища полишили в її світогляді великий слід. І саме та синтеза соціялістичного й національного світогляду пробивається у всій її творчости. А її індивідуалізм можна пояснити цим, що вона, перенявшися соціялістичним світоглядом, станула вище своєї кляси, гляділа й бачила дальше. У неї громада консервативна, але герої майже всі революціонери, каменярі нового життя у змаганню з камяною стіною суспільної заскорузлости.

До змальовування переживань і настроїв української інтелігенції підшукувала вона тло давно завмерлих епох. „Допотопністю“ — називає один критик ці її сюжети *).

В поемі з 1902 р. п. з. „Вавилонський полон“, в такому на причуд вірному побутовому малюнкові — розвязує проблему необхідности праці подолонаго народу під ярмом у переможця. Це є проблемою тільки для вищих верств, бо для пролєтаріяту праця є життєвою конечністю. І тут, устами співця Елеазара, що проти своєї касти пішов на службу до ворога, кидає поетка клич, щоб не сторонити від дійсного життя, щоб відважно й завзято боротись серед даних обставин „як барс серед облави“, щоб примусити ворогів тямити, що „живий Ізраель, хоч і в Вавилоні“.

Ще більше накликів до активного, творчого життя чується в поемі з 1904 р. „На руїнах“, основаній знова на сюжеті египетсько-жидівських відносин. І тут устами пророчиці Тірци дає поетка вказівки, як розбудувати руїни. „Лежачим, краю рідного немає; чий хліб і праця того і земля!“ — кличе пророчиця. Вона каже взятися до творчої праці, забути про давну славу і могили, викинути всі стародавні, поржавілі памятки та „добути нових слів, нових струн“. Але за ці бунтарські слова, женуть її камінням в пустиню. Одні за те, що в своїх мріях про майбутнє обрала инший центр будови нового храму, другі за те, що храм мавби бути **новий** „без скрині заповіту й херувимів“, врешті треті за те, що сміє вона думати про будову нового храму без дозволу царя чи дозорця.

Ідеєю звеличання активного життя навіяна є драматична поема „Три хвилини“ написана в 1905 р. І тут герой, що втік перед гільотиною на чужину, вертає назад у рідний край, щоби мати змогу на ново боротись, на ново переживати „високе щастя жертви для ідеї і смерти неминучої трагізм.“

Всі три поеми написані до революції. Цілком инакше поставилася поетка до тих самих проблемів після революції 1905 р. яка розчарувала поетку тим, що ніяк не старалась розвязати національне питання.

Тому вона у драматичній поемі „В дому роботи-країні неволі“, розвязуючи проблему співпраці рабів пануючої та поневоленої нації, бачить, що раби пануючої нації так глибоко затроєні любовю до кумирів своєї пануючої кляси, що готові в їх обороні жертвувати навіть клясовою солідарністю в боротьбі за визволення з рабства.

*) Побут Л. У. у Драгоманова в Софії в 1895 р. — Листи Драгоманова до Л. У. — Червоний Шлях 1923, ч. 4-5

**) Приналежність до київського гуртка, який мав на ціли простудіювати Маркса.

*) І. Франко — „Молода Україна“ — Між своїми ст. 95.

**) Гнат Хоткевич — ЛНВ. — 1909/II.

Цілком інакше як в поемі „Вавилонський полон“ вирішує поетка те саме питання можливости служби у ворога-побідника — в поемі з 1912 р. п. з. „Оргія“. Там запало рішення брати участь в житті — тут за перехід на службу до побідника гине героїня Нерісса з руки свого чоловіка Антея, що одинокий з поміж численних коринтських Греків станув в опозиції до завойовників Римлян, які свій гачок насилля прибрали меценатським хробаком ласки і так ловили жадних слави й маєтків Греків.

За зраду свому народові подиктовану не мистецьким непереможеним бажанням слави як у Нерісси але християнським пацифізмом і страхом перед зломанням присяги даної цареви терпить подружжя Степан і Оксана в „Боярині“ з 1912 р. одинокій громадянській, драматичній поемі з сюжетом запозиченим з рідного побуту. Характер обох героїв наскрізь пасивний і ця пасивність є джерелом їхньої трагедії.

Змальовування героїв драми — як характери пасивні — це також оригінальне уміння Лесі Українки, яке вправді поглиблює психологічну вартість цих драм, але спинює їх акцію.

Навіть в улюбленій своїй темі, в проблемі роздору сильної індивідуальности з консервативною і відсталою громадою, героями є по більший части люди пасивні.

Таким неактивним героєм є Річард Айрон з поеми „У пущі“ (скінченій 1907 р.) мистець, який жиє в окруженні людей ворожо настроєних до його мистецтва. Але він не веде з ними боротьби, не побіджує, ні не паде — тільки усувається, нидіє як мистець і марнується як людина.

Ще більш пасивним типом, який стає на прю зі своєю суспільністю є нещасна троянська пророчиця Кассандра у драматичній поемі „Кассандра“ з 1903 р. Вона бачить упадок своєї суспільности, але вона не ділає, навіть тоді, коли чин її рішивби долю її рідного міста. Ця пасивність випливає з її життєвого детермінізму, з її сліпої віри в неминучість призначення, яке вона бачить своїм віщим зором. І ця пасивність спричиняє катастрофу і виповнення всіх її нещасних пророцтв.

Одиноким активним героєм драм, де рішається проблема боротьби одиниць з громадою кромі Елеазара і Тірци, є раб-неофіт з поеми „В катакомбах“ з 1906 р. Він не тільки кидає християнській громаді обвинувачення за своє болюче розчарування в ній, за їх плазуньство, за їх дешеве милосердя за їх льояльність супроти держави — але він нехтує і їхнього слабого Бога і поклонившися Прометееви йде у табор Спартака, щоби розбивати путатут на землі — а не чекати на небесне царство по смерти.

Християнська ідеольогія лягла ще в основу кількох її драм. „На полі крови“ — (написаній в 1909 р. — і сконфіскованій російською цензурою за „богохульство“) та в трьох родинних драмах „Руфін і Прісцілла“ (1907 р.) „Йоганна жінка Хусова“ (1910 р.) і „Адвокат Мартіян“ (з 1911 р.). Брак місця не позваляє мені проаналізувати ці незвичайно цікаві драми, ці прекрасно змальовані родинні конфлікти між подружжям, між батьком і дітьми — які викликувала заповідь Христа що „хто всего зрікся, а себе не зрікся, не любить той“. В тих драмах пробивається цікавий погляд Лесі Українки на християнську ідеологію, який утворився у неї під впливом її матеріялістичного світогляду та лектури Нітшого. В драмах цих є переведена також глибока аналіза суспільного життя так, що вони скорше філософічні чим сценічні.

Найбільш сценічними є її драма-феерія „Лісова пісня“ і драма „Камінний господар“ (обі з 1911 р.). Перша основана на фантастичних мотивах переказів і казок Полісся та може рівнатися з „Затопленим звоном“ Гауптмана. Пєса та наскрізь романтична так своїм сюжетом як і формою. У мистецьких образах вияснює значіння ідеалу в людському житті. А кромі цього це прекрасна пісня ліса, що зачинається несмілою мелодією роззиваючихся листків, переходить в горячий шум зрілого колосся, а кінчиться сумним свистом зимового вітру.

Не знати чи котрий сюжет тішився більшою популярністю у світовій літературі, як сюжет про Дон Жуана. Скомпонований з кількох переказів, увійшов в літературу світову в XVII ст. завдяки іспанському монахові Тірсо де Моліна.

З того часу рідко котрий великий поет. помінув цю тему: Байрон, Моліер, Пушкин, Толстой, Ленав, Граббе, Гофман і много инших, а в новіших часах Шов — всі вони радо оживляли постять великого баламута засуджуючи його на пекельні кари за гуляще життя або за безбожність. Леся Українка поставилася до цеї теми цілком оригінально і колиб хто хотів порівнувати — то найкраще надається порівнання з Шововим „Чоловіком і надчоловіком“. Дон Жуан Л. У. не гине за кару за свої гріхи з руки вищої сили, як у всіх іспанських та італійських драмах, його не спасає свята жіноча любов і він не кається в монастирі, як Дон Жуан в драмі Толстого, ані не гине, знудившися життям і розтративши всі сили, як в Ленава. Провідна ідея твору — хто спроневірився сам собі, хто зрадив себе — цей вбив своє „я“ стратив свою індивідуальність В образі Дон Жуана є виведений характер людини, яка зірвала всі звязи з лицемірною суспільністю і стоїть поза межами пануючої моралі і обовязків. Але на дорозі свого життя стрічається з жінкою, яка бачить волю тільки на суспільних вершинах, сама туди прямує і тягне за собою Дон Жуана. Він кладе їй під ноги „свою так буйно викохану волю“, через трупа свого соперника прямує до влади, а осягнувши її не пізнає себе. Він зрадив себе. Він — вільний Дон Жуан перестав існувати, а його істота скаменіла у иншій, чужій формі. Поява „Камінного господара“ на весільній гостині, це тільки символ переміни вільного Дон Жуана у всевладного командора.

У всіх її драмах виступають дуже ярко характери жінок. Характеристики незвичайно глибокі й виразні, вміє Леся Українка подавати не в пластичних образах — тільки в розвиткові дії. Характери жінок по більший часті тверді, непримиримі. Мають ту внутрішну силу, що жене їх до виявленя своєї індивідуальности ціною кохання (Кассандра) родинного щастя (Прісцілла, Йоанна, Нерісса) чести (Дольорес) а навіть спасення душі. (Грішниця, Міріям). А та сила індивідуальности жінки зосереджується в Донні Анні. Вона одна не гине, ні не ломиться, але пориває за собою другу істоту та навіть ломить її індивідуальність.

Попри типи жінок громадянок бачимо цілу галерію жінок у родинному житті — матерей, дружин, коханих.

Мати в Лесі Українки все має черту твердости і цего материнського егоїзму, що так пригнічує розвиток щастя дітей. (Грушчева, мати Річарда, мати Лукаша). Дружина ніколи не є „голубкою що воркує“ але людиною, що хоче йти поруч мужа — своїм власним шляхом, (Прісцілла, Нерісса), а тільки кохані вміють любити „без застави“ — і віддавати цему почуттю цілу свою істоту, а навіть честь (Мавка, Дольорес).

Вартість тих драм підносять діялоги, нераз дуже глибоко філософічні — але все майстерно переведені, переплітані таким багатством порівнань, що вони одні дають свідоцтво про незвичайну глибину думки і знання поетки.

Цей коротенький начерк, хай буде глибоким поклоном її світлій памяти, в річницю її пятьдесятьпять літних народин.

❀ ❀

БЛЯНКА БАРАНОВА.

Права жінки

в новім цивількім кодексі швайцарськім.

Французький правничий світ обходив в 1904 р. столітний ювилей свого цивільного кодексу — під назвою „Кодексу Наполеона". Це був перший в світі кодекс цивільного права, в якому зібрані були головні засади французької революції. Кодекс Наполеонський став основою цивільного права — у більшости европейських народів а то в Бельгії, Голяндії, Швайцарії, Зах. Німеччині, Італії, Іспанії і Конгресовій Польщі.

Столітний ювилей Кодексу Наполеонського був не тільки днем великого признання для нього але й гострої критики. Світ юридичний звернув увагу на конечність змін, викликаних новими проявами життя, тим більше, що кодекс вже в хвилі своєї появи не зовсім відповідав тодішним суспільним вимогам — а подекуди займав навіть реакційне становище.

Одною з перших держав, які на основі Кодексу Наполеонського впровадили у себе новий кодекс цивільний — була Швайцарія.

При творенню нового кодексу звернено між иншим особливу увагу на становище жінки в цивільнім праві. Правне становище жінки в цивільнім кодексі швайцарськім можна поділити на дві категорії а саме, становище жінки взагалі та становище замужної жінки. — Під першим оглядом новий кодекс зрівнав майже зовсім цивільні права жінок з мущинами. Він усунув, пануюче на протязі середновіччя, понижаюче трактування жінки, як людини слабшої, нижчої і примінювання до неї правних норм — як до особи малолітної (особливо в справах маєткових). — Навіть Кодекс Наполеонський, хоча значно поступовіший — задержав був дві ріжниці що до прав жінки, а саме, не уважаючи жінку як особу повно правну, відмовив їй права асистування як свідка при певних урядових актах (пр. актах народжень, всяких нотаріяльних і и.), права участи в опіці над дітьми і в радах родинних, за виїмком опіки над власними дітьми і внуками. Ці засади змінив у користь жінок новий кодекс швайцарський і німецький. На основі цих законів, свідком при правних актах може бути кожна особа повнолітна без ріжниці пола, а що до опіки і рад родинних — то жінки не є виключені, однак мають право від них відказатись. Цього права мужчини не мають. — Лишилася тільки одна ріжниця — нікому не шкідлива, а то вік повнолітности, якого вимагає закон до заключення подружжя. Повнолітність жінки в Швайцарії приходить з 18-тим, а мужчини з 20-тим роком життя.

Правні ріжниці, які залишились в новім кодексі швайцарськім — відносяться тільки до замужних жінок. Кодекс швайцарський очеркує точно взаїмне відношення обох сторін подружжя до себе і зводить їх до двох головних категорій, до особистих відносин, які виходять з подружої звязи й до відносин маєткових, витворених через подружжя. Після цього кодексу обі сторони подружжя зобовязуються до співпраці в цілі запевнення добра подружжю, а також стараються спільно о виховання і образування дітей. Головою родини є муж. Він вибирає місце замешкання і старається о удержання дому. Жінка повинна по можности помагати мужови ділом і радою, а також провадити домашне господарство. В границях цього господарства — репрезентує вона родину на рівні з мужом і може заключувати умови, обовязуючі й мужа. Коли однак жінка надуживає цього права, може муж його відібрати або ограничити. Мусить однак подати це до прилюдної відомости за посередництвом відповідної власти. Жінка може домагатися судового рішення, як що муж ограничив це її право без важних причин. На випадок, коли одно з подругів занедбує свої подружі обовязки або наражує другого на небезпеку, сором

І. ФЕДОРОВИЧ-МАЛИЦЬКА.

Нова історична повість Б. Лепкого

Прегарний різдвяний дарунок зготовив нам цього року Богдан Лепкий. Обдарував нашу суспільність книжкою, в якій відживає, що нам найдорожче: колишня слава, забутий Маєстат України і світла постать людини, що була осередком і висловом високої ідеї освободження і злуки всіх українських земель, яка до нині світить провідною зіркою на горизонті наших змагань та думок.

Окрім цеї світлої постаті нашої минувшини, окрім Гетьмана Івана Мазепи, наводить автор і другі замітні одиниці, мужчини і жінки.

Нас цікавлять з окрема ці останні. І тут, ми, українські жінки нинішної доби, повинні почувати себе до великого довгу вдячности супроти автора, який перший нарешті впровадив в нашу живу літературу постать Українки, не безпомічної, сентиментальної, податливої, не задивленої в дрібничкові справи її нецікавого, скучного життя а людину великих розмірів, сильних поривань і смілих думок.

Такою сильною людиною є Лепкого Мотря Кочубеївна. Не безплідно журлива Оксана, не розмріяна дівчина - любка, не пригноблена жінка — страдниця, а сильна, непоборна, що, хоч і не зуміє кермувати долею, однак ніколи морально не піддається їй і ні на мить не попадає в зневіря.

Буйне життя України, її слава і недоля немов втілені в цій дівчині незвичайної вдачі. З малку вже, не мріє про майбутного жениха, а турбується долею рідної країни. Слава і могутність більш привабливі для неї ніж тихі потіхи любови. Так росте собі буйна, як степова квітка. Нетерпеливо відтручує від себе солодкаві залицяння численних приклонників. „Я не люблю пустих розмов"" каже вона до одного з молодих козацьких старшин, що любиться в ній — „а вже з тими любоньками та квітоньками, то хай до мене ніхто не приступає". А далі, коли він дивить ся на неї очима закоханого, хоча і щиро закоханого, вона лише сміється з нього. „Якіж бо ви хлопці дурні" каже „які дурні! яка-будь юпка і серце загориться, як губка". Потім, кинувши роботу геть (вона вишивала) дає почуттям волю „Ах, яка розкіш бути сильною, великою, грізною, яка розкіш! Як я такої розкоші бажаю. Иншої ні, лиш такої. На дикого, невіздженого коня сісти, щоб почув твою силу, і гнати, гнати на осліп, тратуючи все, що марне та кволе, що сонця боїться, перед вітром гнеться, — хай пропадає! Гнати, щоб позабути все й побачити щось нового, великого, може й страшного, жахливого, але иншого, як — це!"

Ця пристрастна туга за чимсь „новим, великим", ця безумна жадоба могутности нагадують другу буйну квітку українського степу, меньш свідому своєї правдивої приналежности, та не меньш розкішну: Марію Башкірцеву.

Але ж Мотря не є лиш буйна і химерна. Вона вправді ще не вироблена, а однак пробивається в ній вже ця глибока повага, ця трагічна свідомість правди, яку вона бачить очима своєї душі, там де другі ще нічого не догадують ся.

Нераз, як то кажуть: „приступає до неї": очи її дивляться тоді десь у безвість, вона ціла дріжить,

або втрату, — тоді пошкодована сторона може зажадати інтервенції суду. Суд повинен поробити старання, щоби винного наклонити до совісного сповнювання своїх обовязків, а якщо це не наступить, тоді уповноважнити пошкодованого до опущення спільного мешкання, означуючи однак обовязки для обох сторін відносно средств удержання на час розлуки. — Коли муж занедбує свої обовязки відносно удержання родини, тоді суд може зарядити, щоби кожна платня впливала на руки жінки.

Кромі вище поданих справ, новий кодекс швайцарський обговорює ще инші точки подружого права а саме:громадянство, назвисько, місце замешкання, право заробітку, відношення до дітейі маєткові справи. Всі майже законодавства, а також і швайцарське, узнають, що жінка приймає громадянство й назвисько мужа. Виїмок творить кодекс наполеонський, який не вкладає на жінку обовязку приймати назвисько мужа. Кодекс швайцарський як і всі майже законодавства, ставлять як головну умову подружого обовязку спільне замешкання, а право вибору місця лишають мужови. На случай однак, коли спільне пожиття шкодить здоровлю, репутації або взагалі добру одній зі сторін, тоді суд може уповноважнити кожне з подругів до окремого замешкання.

Більше уваги присвячує швайцарський кодекс справі заробітку жінки. — Вона може займатися промислом і торговлею, або мати инше заняття, але за згодою мужа. На случай коли муж відмовить згоди, тоді жінка може її одержати від судової власти, якщо докаже, що це є корисне для родини.

Після швайцарського кодексу діти одержують громадянство і назвисько по батькові.

Власть родинна належить однаково до обох родичів, в разі однак непорозуміння рішаючий голос має батько. По смерти одного з родичів власть остає при другім. Коли обоє родичі не жиють, тоді діти дістають опікуна.

Відносини маєткові ріжно означують ріжні законодавства. Зі сучасних законодавств виїмкове становище займає російське право, яке узнає абсолютну маєткову роздільність подругів. Кожне з них остає власником і управителем того майна, яке мав перед шлюбом і може ним довільно розпоряджати.

Инакше однак цю справу ставить кодекс швайцарський. Він узгляднює три роди відношення маєткового подругів, а то: получення майна, його спільність і роздільність.

Коли подружжя заключило перед шлюбом відповідну умову, тоді обовязує їх спільність майна. Полягає вона на цьому, що майно обох сторін лучиться і стає їх спільною власністю, однак заряд і приходи належать до мужа. На случай розвязання подружжя — кожна зі сторін відбирає це, що внесла.

Коли муж не дає жінці удержання або незабезпечує її, — тоді суд установляє роздільність майна і кожна зі сторін управляє своїм власним майном.

Одну ще зміну впровадив кодекс швайцарський, а саме зніс т. зв. „право асистенції мужа“, узгляднене кодексом наполеонським. Це була одна з інституцій правних, найбільше понижаюча жінку, яка полягала на цьому, що жінка не могла заключувати ніяких правних умов, навіть в справі свого власного майна, без дозволу й асистенції мужа.

Тільки в одному випадку предвиджує кодекс швайцарський потребу повної власти мужа для жінки, а це тоді, коли жінка хоче зречися спадку.

Всі зміни в цивільному праві в користь жінки завдячують жінки старанням швайцарських Жіночих Організацій, які уряджували голосні прилюдні маніфестації проти старого Наполеонського Кодексу, уважаючи його несправедливим і понижаючим становище жінки в суспільному житті.

немов у лихорадці, ніби якась вища космічна свідомість її устами промовляє.

„Чую кров“ каже вона до стрівоженої тітки, Марії Хведорівни — „чую дим, надходить туча, неминуча, дванайцята година, — судний день...“ ...мене родила руїна, кров по кістки, попіл по коліна, зрада — ізміна, гидь!“...

Тітка старається заспокоїти схвильовану дівчину — дарма. Під впливом вищої сили Мотря далі дріжить, далі промовляє... Пригадуються мимоволі слова Д. Донцова про творчість Лесі Українки*), —яку порівняв до „Ламенту збожеволілої людини, якій нежданно відслонили образ страшного суду. Як та кітка, що надовго перед людьми прочуває близьку катастрофу землетрусу, кидалася вона, волаючи ратунку там, де її окруження спокійно віддавалося щоденній праці. Там, де вони бачили лише золоте жито і синє небо — привиджувалися їй смерть і трупи, а повільні степові річки спливали кровю. Перед нею вставали гнітючі примари „страшної і невсипущої війни“, „страшної і невблаганної борні“.

Лепкого Мотря, це духова сестра Лесіних героїн: гордої і розумної Донни Анни, трагічної Кассандри, достойної пророчиці Тірци. — Вона заразом холодна і палка, холодна розумом, палка почуваннями; річ в тому, що в ній і розум і почування були скермовані на одну велику ідею...

За млявим, особистим щастям (цим обманчивим привидом слабих одиниць) не питає. Для неї існує лише одно правдиве щастя, яке добачує в змаганню за велику ідею, в здійсненню великої мрії. „Чому ти не маєш бути щасливою, як другі?“ питається Мотрі стара тітка.

„Бо я не така, як другі, тому й щастя моє инше. Не для всякого таке саме щастя“ відповідає Мотря.

Кожна людина живе подвійним життям, веде, так сказати, рівночасно дві паралельні еґзистенції: обсяг своїх щоденних обовязків, і чуттеве життя, що наче підземна ріка пливе паралєльно з її зовнішною діяльністю. Крім цих двох форм життя є однак ще трета, не менш важна, а саме: духове життя. Цей третий фактор — духовий — яко найвищий, повинен панувати над тамтими. Він має рішати про загальне ведення життя і йому має підпорядкуватися усьо инше.

Одиниці, в яких цей духовий чинник переважає, є наче нетикальні супроти ударів особистої долі. В них не ця „доля“ є тим всевладним чинником що може зломати або ущасливити, а над нею, на вищім пляні, недосяжнім для подій звичайного життя, царює на яснім престолі „думка“, до якої не мають доступу ані ця оспівана „доля“ ані инші обяви нижчого життя.

Такою-то людиною з вищим духовим життєм є Лепкого Мотря, і тому-то вона так мужно, майже без жалю, зрікається свого особистого щастя, коли їй здаєть-ся, що велика справа вимагає цего. І це для неї не посвята, не катастрофа, а природна річ, тому, що над справами її особистого життя ясніє провідня думка, і цю думку ніхто, навіть зла доля, їй не відбере.

Тому-то, як має розстатися з людиною, якій віддала була своє палке, дівоче серце, та на якій покла-

---

* Д. Донцов: поетка українського рісорджімента (Леся Українка). Літ.—Наук. Вістник 1922 книжка І. за май.

Ріжні вісти

Курс для інструкторок на села. На днях розпочався курс для інструкторок на села, влаштований „Союзом Українок“ у Львові. Курс цей має на ціли підготовити інструкторки, які закладалиби по селах практичні курси (крою, шиття, домашнього господарства, ведення захоронок), а при цьому провадилиби культурно-освітну працю.

Учасниці курсу це абсольвентки учительського семинара, які мають до цеї праці відповідну підготівку.

Наука на курсі складається з предметів фахових та загально образуючих. До фахових предметів належать: крій і шиття, домашне господарство, ведення захоронок та кооператив (теоретично й практично). До загально образуючих: провадження культурно-освітної праці на селі, організація жіноцтва та гігієна. Крім науки, учениці матимуть змогу познакомлюватися з методами праці всіх наших культурно-освітних установ. Також матимуть нагоду спільно з делегатами тихже установ брати участь в організаційних поїздках на села та з близька приглядатися організаційній роботі.

На курс зголосилося 25 учениць. Половина з них вислана філіями „Союза Українок“ і „Просвіти“ — для поглиблення метод організаційної та культурно-освітної праці. Деякі учасниці працювали вже в культурно-освітних установах. На загал праця ведеться з незвичайним запалом і є надія, що принесе учасницям велику користь.

Нова повість Ольги Кобилянської. Ольга Кобилянська почала друкувати в пражському місячнику „Нова Україна“ (VII, 1926 р.) свою нову повість п. н. „Апостол черні“.

„Рідна школа“ видала недавно гарно ілюстровані книжочки для дітей. Є там ріжні казочки, перерібка Франкової новелі „Мій злочин“ та смішна Франкова казка „Про ріпку“, яка всім дітям так незвичайно подобається.

„Жіноча Доля“ популярний і загально цінений журнал почав з новим роком виходити як двотижневник.

Перша жінка міністром у Фінляндії. В теперішньому кабінеті міністрів Фінляндії іменовано пораз перший міністром суспільної опіки провідницю фінляндських соціялістичних жінок Мінну Сіллянпее.

Міжнародний Союз Сестер. Відома громадська діячка Анґлії Беатріса Уеб (Webs) заложила нову жіночу організацію „Союз Сестер“ для пропаганди ідеї Союзу Народів. В Анґлії ведуть цю пропаганду спільно з п. Уеб пані Уельс, Гледстовн та Люіґстовн. Дня 18 січня ц. р. відбулися основательні збори секції того Союзу у Відні. Головний реферат виголосила п. Олена Граніч. Віденська секція переняла на себе завдання зорганізувати такі секції в цілій середній Европі.

Карін Міхаеліс про щастя в подружжі. Карін Міхаеліс виголосила минулого місяця в Берліні ряд рефератів, між иншими також реферат про щастя і нещастя в подружжі. Зміст того реферату був приблизно ось який:

— Дібрані подружжя дуже рідкі. На всякий випадок для вдержання гармонії, найкраще щоб супруги не перебували постійно разом. Симпатія в подружжі важніша ніж пристрасть. Найважніше одначе в подружжі не наступати собі на пяти.

— Давніше була Карін Міхаеліс проти штучного ограничування потомства, але тепер змінила свій погляд, бо переконалася, що для працюючих родин забагато дітей це нещастя.

— Важко о рецепту на щастя в подружжі. Є люди, які надаються до подружжя, для инших стає воно страшними кайданами. З жінок до подружжя не надаються: вроджена проститутка, жінка з кров'ю риби та стовідсоткова мати, яка несвідомо стає злою жінкою віддаючися в цілости діттям.

— Молоді незгідні подружжя повинні розводитися, старші повинні собі богато вибачати і розводитися коли дійсно иншого виходу нема. —

дала усі свої надії, не плаче, не нарікає, не жалується, а навпаки, коли Гетьман каже „бідна, бідна Моя!“... вона „гарна і горда стояла перед ним“. „Не бідна я, Іване Степановичу, бо Ти обдарував мене нині добром найбільшим у світі, довірям своїм, ти розпалив передімною нову зорю-надію. З нею я і найчорнішої ночі не боюся. І не злякаюся самоти, велика думка мені за товариша стане. Опівночі, коли вснути не зможу, думатиму про неї. Не бідна я тепер, не бідна!“

Прощаючись в останнє з Гетьманом, каже вона „Шаблею поминайте мене, а не жалем“.

Не лише гордість веділа їй так говорити, вона була щира, бо справжне щастя своє не добачала в обставинах особистого життя, а в здійсненні великої ідеї, в яку непохитно вірила.

В тім її моральна краса, що поза особистими амбіціями, вродженими кожній людині, вона кермувалася вищими думками. Вищими тому, що сягають далеко поза вузьку раму її особистого життя.

Оживлена тугою за кращою будучністю рідної країни, вона стає ніби втіленим висловом цеї туги.

Таких-то жінок сильному народови треба. — Наколи це правда, що нераз література має рішаючий вплив не лише на одиниці, але й на коллективне життя, нехай би Мотря Кочубеївна, як її змалював Лепкий, стала взором жінки, яких нам треба якнайбільше. Розумна, відважна, і... не сентиментальна.

Сентиментальність розмягчує, обезсилює людину, чинить її нездібною до гарного, сильного життя.

В своїому часі, в другій половині XIX. віку, коли прерафаеліти опанували мистецьку публичну опінію, скрізь по Лондонських сальонах можна було стрічати жінок з довгими, білими шиями, розкішним, просто уложеним волоссям, превеликими спокійними очима і устами, що розхилились немов пишні пелюстки свіжо розцвилої, багряної рожі. Були якісь етеричні, далекі, неземські, і здавались тільки-що виняті з рам прекрасних творів великого прерафаеліта Dante Gabriel Rosetti. Дійсно і взоровались вони на прекрасному модельові, що глядить з безсмертних творів незабутного артиста.

Так то життя безпосередно взоровалось на мистецтві, і хоча наведений тут примір відноситься до чисто поверховного наслідування даного типу, маємо і чимало случаїв, коли літературний твір давав почин до нового напряму в цілім життю даної суспільности. Коли гадаю, що Лепкого Мотря може до певної міри стати для нас таким прототипом нового покоління, маю на думці не тільки її фізичну красу, не її молодечу буйність, не палкий темперамент — а цю тонку вражливість на моральну красу, що кермує її поступованням і цілим життям.

Зрештою, тим є Лепкого Мотря так життєво правдива, що протягом зовнішних подій переходить вона цілу внутрішну еволюцію, і вкінці, як тихо собі міркує муж її, Чуйкевич, — „це вже не та сама Мотря. Ні сліду колишніх примх, цієї дивної афектації, того демонізму, котрий доводив його до розпуки. Була спокійна, тиха, ніби рішена на те, щоб покірно приняти присуд судьби і виповнити його. Ніколи не чув від неї докору, не нарікала на нікого, навіть на маму, „не з перцем, а з серцем“ підходила до людей, ніби чекаючи чогось великого, супроти чого теперішне її життя змаліє і втратить усяку вагу“.

(Докінчення буде)

Галаганівський будинок на Прилуччині в маєтку Лебединцях

Фот. Л. Янушевича, з малюнків Кричевського.

На початку революції серед инших культурних памяток, що гинули стихійно, на Прилуччині в маєтку Лебединцях спалено цінного памятника нового українського будівництва — Галаганівський будинок. Грицько Галаган — дідич, що постійно мешкав у своїому дідівському маєтку Сокиринцях на тій-же Прилуччині, збудував цей будинок у другому своїому

Брама.

маєтку Лебединцях на випадок приїзду свого або гостей. Будинок цей так і звався: „Домок за-для гостей"". Збудовано його 1856 року. До цього часу, тоб-то до середини XIX ст. старий усталений стиль панських садиб „Ампір" цілком занепав і пани шукали чогось нового. Характерно, що Галаган не погнався за чимось „заморським", а збудував цей будинок у стилі старої української старшинської хати XVIII. ст. Лебединецький будинок був першою спробою на Україні відродити український архітектурний стиль.

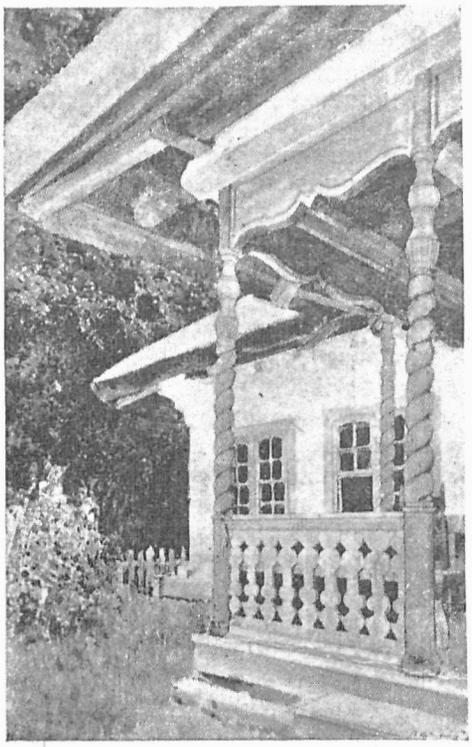

Ґанок.

Безперечним впливом на Грицька Галагана, нащадка відомого ренегата, що доскочив ганебної ласки Петра I, був поширений тоді на Україні серед панства — козакофільський романтизм.

Галаган запросив на допомогу собі художника-архітекта Червінського й укупі з ним вони простудіювали багато памяток старого українського будівництва й на підставі цього розпочали цю незвичайну для того часу річ. Браму до будинку зроблено з Шевченкового малюнку. Про мету такої будівлі лаконічно казав напис на головній бантині великої кімнати будинку. „Дом сей сооружен для оживления предания о жизни предков в памяти потомков". Зроблено весь будинок з дерева в зруб, з великою призьбою й висо-

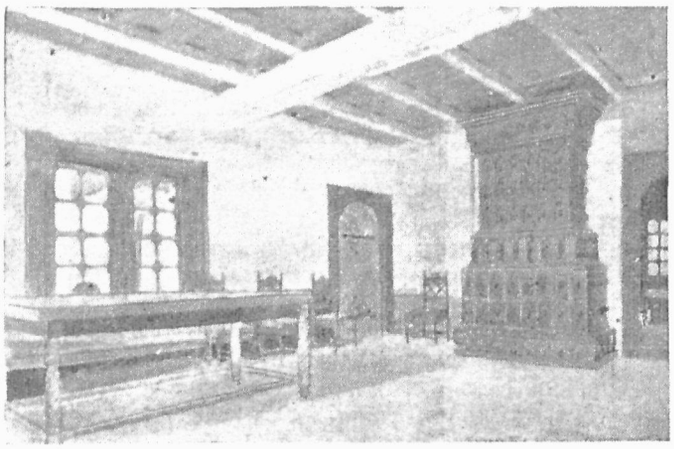

Світлиця.

кою українською стріхою. Вікна відкривались по стародавньому — кватирками. Біля головного входу був великий ґанок на гарно рублених колонках. Трохи менші ґаночки були й на бокових дверях. Будинок остільки гарно архітектурно виконано, що його легко було прийняти за старовинний.

В середині будинок мав такі кімнати: сіни, їдальня, вітальня, канапна, дівоча, опочивальня й инші.

Крісло.

Усі кімнати прибрані надзвичайно просто й разом із тим гарно. Тут були великі кахльові розписні печі виробу Роменських ганчарів, прекрасні стильові прості меблі, старі українські килими й такий-же посуд. Усе було прекрасно дотримано й робило добре вражіння навіть на видатних знавців українського стилю, які бачили цей будинок. У сад будинок виходив чудесним піддашшям на різблених колонках. Був тут і старий прадідівський сад не перероблений на новий взірець.

Через півстоліття ця справа, що її розпочав Галаган, розквітнула з новою силою, давши цілу низку будівель у неоукраїнському стилі, як ось Полтавський земський будинок то-що.

(За „Глобусом") *М. ПАВЛЕНКО*

ЕДМОНД ФРАНК.

„Черевички ляльки“

Була собі раз маленька дівчинка, на ймення Ліля і старий швець, на ймення Кольбус.

Склепик шевця стояв у сусідстві дому родичів Лілі. Це сусідство цілком не підносило краси дому, але для його мешканців було воно дуже миле, бо коли потребували дещо направити, не мусіли далеко ходити. Кромі цього, сусідство старого Кольбуса немогло бути немиле. Від рана до пізного вечора сидів на своїому стільчику при вікні, вистукував молотком та нікому не перешкаджав.

Раз, коли саме прибивав до черевика підошву, а при цьому співав якусь стару — прастару пісню, застукав хтось до дверей.

„Добрий день“ — обізвався милий, дитячий голосок.

„Добрий день, моя дитино“, відповів, бо знав, що за чемність треба платити чемністю. По голосі пізнав свою малу сусідку Лілі.

„Пане Кольбус, пане Кольбус“!

„Що сталося, моя дитино?“

„Пане Кольбус, приходжу з цими черевичками“...

Тут старушок вкінці оглянувся. Побачив милу, русяву головку Лілі, яка ледви визирала зза пульта, а на своє превелике здивування, побачив на пульті ще одну осібку дуже елегантно вбрану та вбуту.

„Я принесла до направи черевики моєї ляльки“ сказала Лілі, без ніякого замішання.

Старий Кольбус міг засміятися, міг здвигнути плечима або й сказати: „Дурненька дівчинко““! Як можна для такої дурниці забирати час старому робітникові. Я не маю часу на забаву.

Але він замість сміятися чи воркотіти, поправив тільки окуляри та зачав цілком поважно оглядати малі черевички. Обертав їх на всі боки в своїх великих, чорних руках, пробував їх своїми широкими пальцями й казав:

„Вершки?... гм... гм...! Запятки?... ц...; ц...! Підошви?... оо... о...! Знаю вже, що їм бракує“ — сказав і підсунув окуляри аж на ніс.

„Кілько це буде коштувати?“ — питала трівожно Лілі.

„Но, побачимо“, — сказав старий Кольбус.

„Коли будуть готові?“ — питала Лілі.

„Завтра ледви чи будуть готові“ — відповів старушок.

На другий день: „Добрийдень, пане Кольбус, чи черевички моєї Блянки вже готові?“

„Готові, Лілі“.

Взяв черевички з полиці, обтер їх щераз рогом фартуха (зовсім як для старших) та поставив перед дитиною на пульт.

„Кілько коштує, пане Кольбус?“

„Гм... Латання вершків... нові запятки... нові підешви... роботи було много“.

Лілі тремтіла при цьому численні й дрожачим голосом сказала: „Але я маю всего 40 грошів, що дістала від мами на цукорки. Я сховала ці гроші, бо думала...

В її очах блиснули сльози.

Старий Кольбус брехав, наче з нот. В дійсности він навіть не діткнувся черевичків, бо вони були зовсім нові й цілі. Але він був правдивим другом дітей — та не хотів зіпсувати радости дитині.

„Но, Лілі, не плач“ — сказав — „остав собі своїх 40 грошів, а за це поцілуй мене. Це така моя сусідська ціна.

Лілі заплатила бажану ціну. Виконала це так любо й смішно, як тільки уміє дитина у своїй невинности й вдячности. Але тепер засміявся і старий швець так широ й голосно, як вже давно не сміявся, а сміх цей був такий заразливий, що старі, подерті черевики зачали й собі сміятися.

(перекл. *д.*).

З ДНЕВНИКА МОЛОДОЇ МУЖАТКИ

Мої тверді постанови з приводу першої річниці шлюбу.

Я не буду таїти перед приятелькою адреси моєї кравчині й моднярки.

Я буду спізнятися на рандки не більше як десять хвилин.

Я не буду так часто стрічатися з Влодком (з Остапом і Славком також ні).

Я буду так господарити, щоб мої гроші вистарчили до першого.

Я не буду справляти нової балевої сукні.

Я буду точно провадити мої домашні рахунки.

Я не буду розказувати Ірині, які сплетні Оля чула про неї і Ромка.

Я буду часами й мойому чоловікові признавати рацію.

Я не буду передплачувати журналу Swiat kobiecy

Я буду мою шафу з біллям тримати в порядку.

Я не буду так богато курити.

Я буду читати Стефаника.

Я не бути в склепах говорити по польськи.

Я буду точно платити передплату за „Нову Хату“.

Я буду, — я не буду, — чи буду я виконувати оці мої тверді постанови?

ДЕЩО ПРО МОДУ

Футра з коротким волоссям є вже довший час модні. Між ними прийшли тепер до „слова“ футра з мертвороджених телят чорно-білі, бронзово-білі, жовтаві, — ними прибирають плащі, пояси, торбинки, ковнірці, капелюхи, — бо шкірка гарно прилягає, є дуже мягка й незвичайно декоративна. Тому тішиться таким всесторонним приміненням.

На балях і товариських сходинах найбільшою модою є сукні богато прибрані перлами, джетами й навіть штучними каміннями.

Але рівнож дуже добре надається до товариства скромна елегантна сукня з Georgette в пастилевих красках, прибрана реверсами, і великою цвіткою на рамени.

З красок дуже модерного є біла, в зіставленню з чорною, а також чорна з рожевою. Ці два зіставлення є характеристичні для теперішнього сезону балів. Між ясними красками видно ще жовту в ріжних нюансах; цілком ясну кремову, або краску кукурудзи, а також темнозолотистий кольор. В кожному разі цьогорічна зима стоїть під знаком ясних красок.

Французькі журналі вже предвиджують моду на весну. На підставі цих відомостей можна припускати, що головно в плащах удержиться англійський спортовий фасон.

Матеріяли ясні, мягкі, Kasha Frisca, Shetlaud або Jersey Trikot. Побіч матеріялів гладких появляться на весну також дрібновзористі.

При сукнях на долі остають на дневному порядку ріжного роду фалди: плісовані, дзвонові, з переду, з боку, з заду, — які приміюється відповідно до смаку і фіґури.

Блюзкова форма суконь яку осінню переймили з плащів, удержується на далі, і напевно утвердиться на весняний сезон. В такім фасоні кожна пані виглядає трохи сильніша в клубах, але й набирає певної мягкости.

Довгі рукави є дальше дуже улюблені. При них кожна кравчиня має нагоду пописатися як найширшою фантазією.

Ст. К.

ч. 420. Практична суконка з сірого матеріялу в простих лініях. Ціле прибрання полягає на стебнованню. Спідничка поширена двома фалдами з боків. Білий ковнірець і стяжка.

ч. 421. Скромна сукня в болєровій формі, з зеленої вовняної попеліни; з переду камізелька, на спідничці фартушок, пристебнований лише до колін, для улекшення ходу.

ч. 422. Скромний зимовий плащ, з краткованого вовняного матеріялу. На переді дві вшитки, які кінчаться при кишенях. Ковнір і маншети з темного лиса.

ч. 423. Сукня з чорного і блідо-синього оксаміту. Станик зроблений з двох матеріялів, — болєро з чорного. Спідничка підбита з переду синім оксамітом, з випустками.

ч. 424. Суконка з гранатового Crêpe marocain. З переду туніка, яка спадає на два волянти. Блюзка з заду підвинена, з паском, з лівого боку реверс.

ч. 425. Костюм з темної вовняної матерії. Жакет і спідниця прибрані групами плісок. На жакеті вони згублені в патках, запнутих на ґузик. Пасок запинається на спряжку.

ч. 426. Дуже гарний плащ, з високо запнутим ковніром. З переду і з заду геска й широкі фалди. Пасок, який з заду стягається на спряжку, надає плащеви блюзкову форму.

До кожного моделю готовий крій.

ОЛЬКА поручає ТРИКОТОВЕ БІЛЛЯ ВОВНЯНІ ПАНЧОХИ ЗИМОВІ РУКАВИЦІ Й ШКАРПИТКИ **РИНОК 35.** біля Народної Торговлі.

ч. 427. Стрій бочрині на костюмовий баль. Жупан і спідниця з взористого в паси адамашку; на голові „кораблик“ і намітка, (вельон) з Crepe Georgette нашивана пацьорками і сріблом.

ч. 428. Костюм „Рожа“ — з тафту краски чайної рожі, прибраний гірляндою у відповідних відтінях.

ч. 429. Костюм „Ліс“. Станичок з чорного тафту. Спідничка з витинаних листків з зеленого тафту, в чорні жилки.

ч. 430. Сукня з шафірової Crepe de Chine, і шовкового мушліну в яснішому тоні. Пасок зі стяжок в красці мушліну.

ч. 431. Сукня з шовкової сатини, блідо зеленої; прибрання з гарного гафту в красках золотій. чорній і червоній.

До кожного моделю готовий крій.

ФОРТЕПЯНИ, ПЯНІНА І ФІСГАРМОНІЇ

о ріжних цінах продає, купує, вимінює готівкою

Фірма ГАНАК Львів, вул. Панська 21/I п. — Тел. 35-45.

ч. 432. Костюм „Збіжжя". Сукня зроблена з соломи, прибрана пільними квітами. Костюм, незвичайно оригінальний, ефектовний і мальовничий, хоча досить трудний до виконання.

ч. 433. Костюм „Пієротка" — з білого й чорного тафту. Матеріяли зшиті в зиґзак, — долом нашиті квадрати.

ч. 434. Костюм „Музика" — з блідорожевого тафту, аплікації з чорного оксаміту. Цей костюм дуже гарний і практичний.

ч. 435. Сукня з білої шовкової сатини, обшита срібною лямою, з якої зроблений і пасок. Сукня дуже ефектовна.

ч. 436. Сукня з Crepe Georgette краски блідо зеленої, в ріжнокольорові, цвіти; на боці припнята спряжкою матерія рарре.

До кожного моделю готовий крій.

Фірма **РОМАН ЗУБИК** **ЛЬВІВ,**
ВУЛ. ГАЛИЦЬКА Ч. 16.
продає найдешевше
Модні МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ, ШОВКОВІ і инші. — Плюші, оксаміти, вельвети.

ч. 437. Jumper'ова суконка для смотрика з трикотової матерії; прибрання з ірхи. Спідничка уложена в глибокі контрафалди.

ч. 438. Практична і гарна футряна куртка, прибрана на ковнірі яснішим футром.

ч. 339. Болєрова суконка для смотрика; спідничка з фальбанок; прибрання з кольорової борти. Срібні ґузики для прикраси.

ч. 440. Сукня для старшої пані з попеліни магоневої краски; на паску й ковнірци кольоровий гапт.

ч. 441. Сукня для старшої пані з темно-фіолєтної вовняної матерії, прибрана лідіовим шовком і золотою коронкою.

ч. 442. Сукня для старшої пані з чорної Crepe de Chine, прибрана чорним джетом. Спідничка, витята в зуби.

До кожного моделю готовий крій.

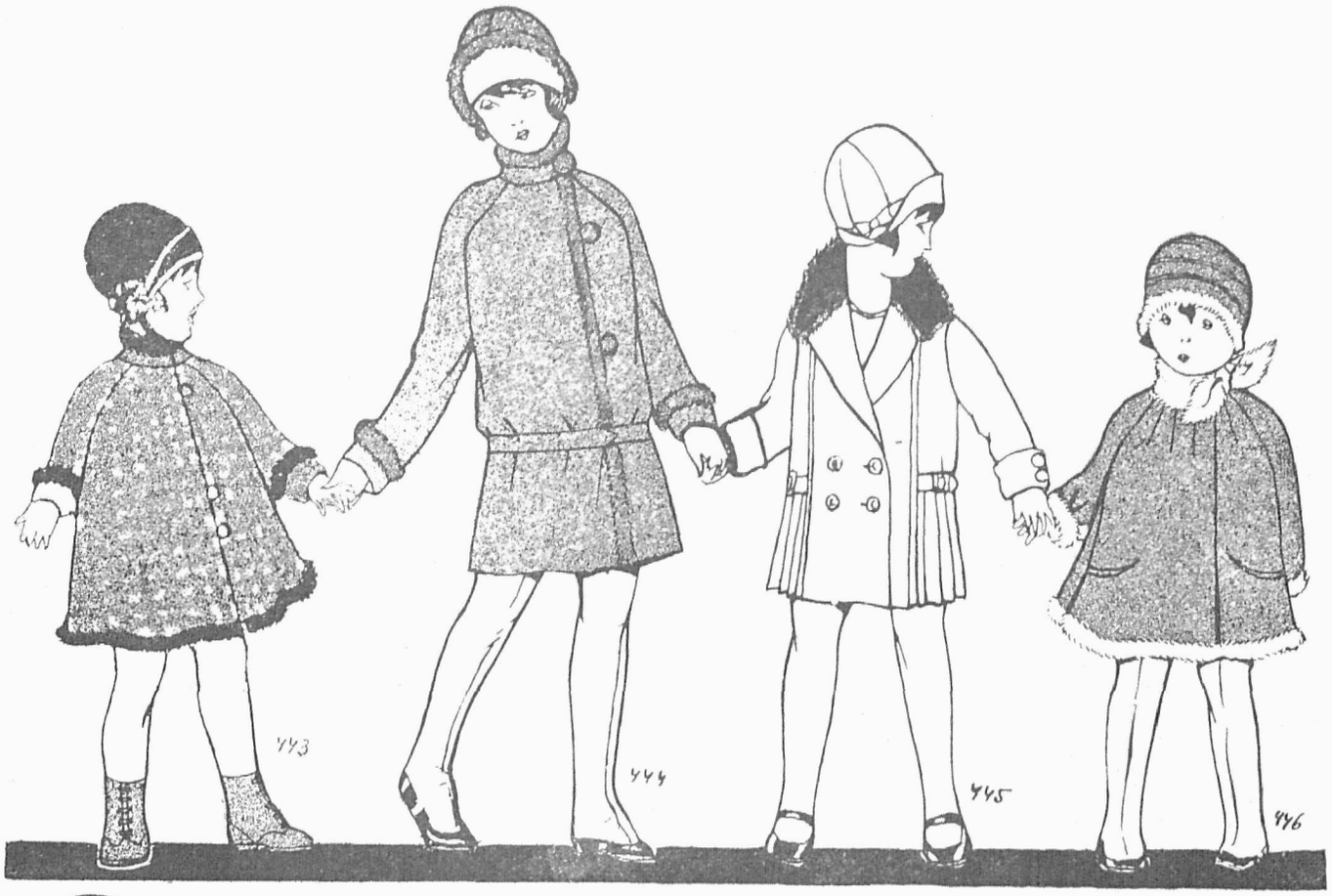

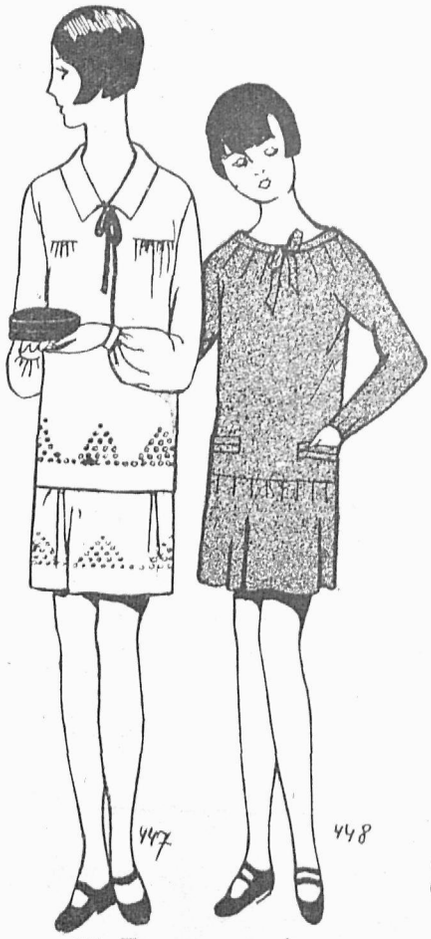

ч. 443. Плащик з краткованого оксаміту, краски бордо, прибраний футряними красками. Практичний і дуже гарний.

ч. 444. Плащик для дівчинки з матеріялу kasha, краски суниці, прибраний біберетами.

ч. 445. Плащик з матеріялу kasha, з плісованими боками і пасочком спинаним по боках на спряжки.

ч. 446. Плащик з оксаміту, в рагляновій формі і прибрання з білих кріликів.

ч. 447. Суконка з синьої крепи, прибрана гаптом. Суконка елегантна і ефектовна.

ч. 448. Суконка з крепи краски beige прибрана закладочками. Суконка дуже модна.

ч. 449. Убранко для хлопчика з фляпелі, пастилевої краски, прикрашене морщенням.

ч. 450. Плащик для хлопчика з вовняної матерії. Ґузики в ряди. Ковнір і маншети футряні.

ч. 451. Болєрова суконочка з вовняної попеліни, прибрана гаптом або бортою. Спідничка уложена в фалди.

ч. 452. Суконочка для дитини з фляпелі. На ковнірчику, рукавах і кишенях гаптована.

До кожного моделю готовий крій.

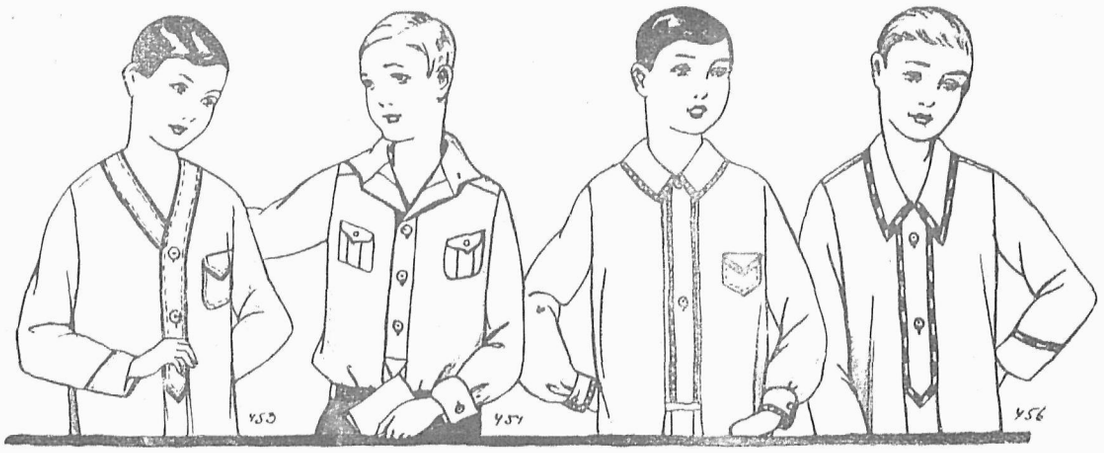

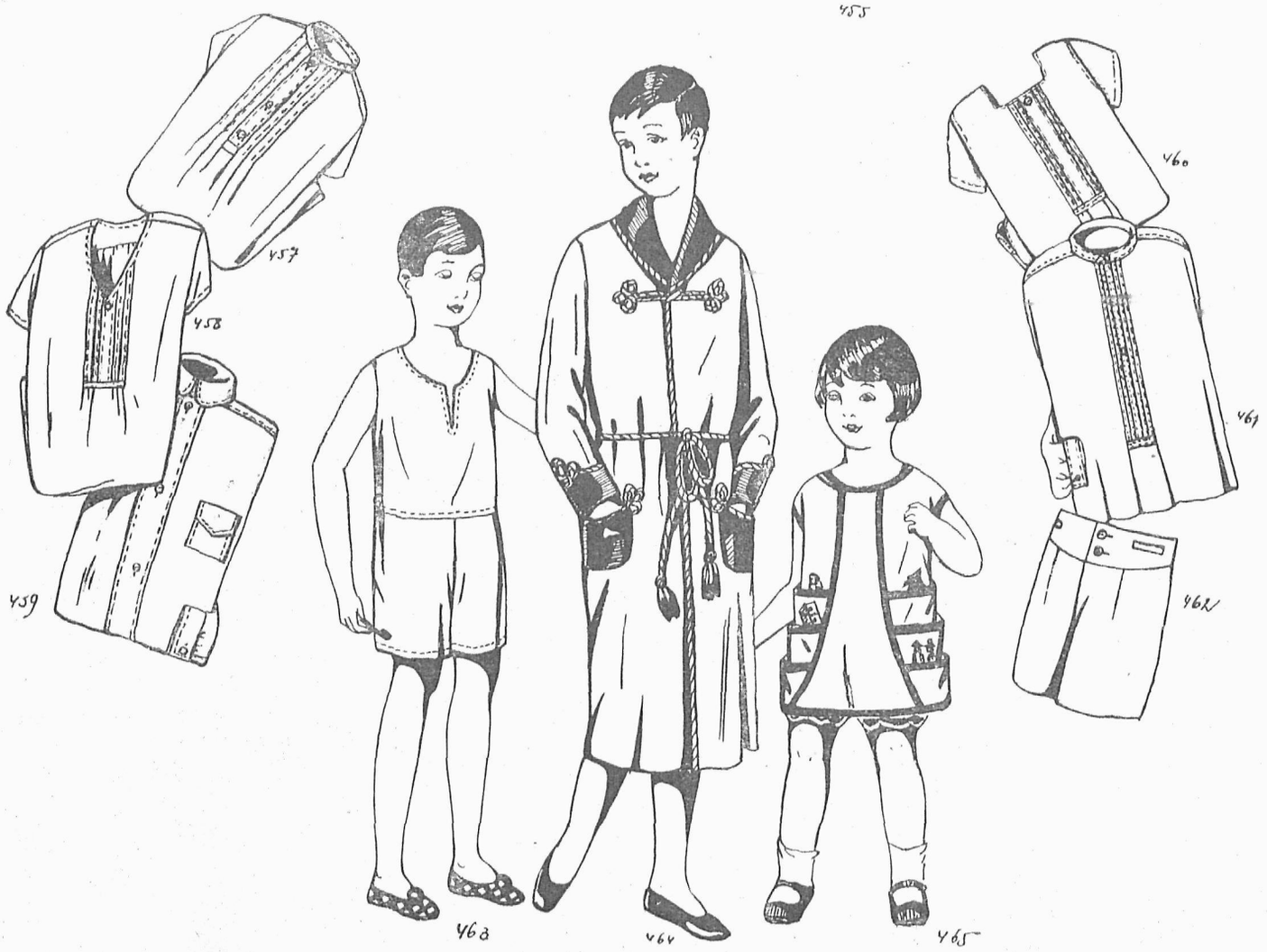

ч. 453. Нічна сорочка з кольоровою нашивкою і кишенкою з боку.

ч. 454. Спортова сорочка.

ч. 455. Нічна сорочка з виложеним ковніром.

ч. 456. Нічна сорочка з ковнірцем.

ч. 457. Денна сорочка з високо запинаним ковніром.

ч. 458. Денна сорочка з подовгастим викроєм коло шиї. Рукави короткі.

ч. 459. Спортова сорочка.

ч. 460. Денна сорочка з чотирокутним викроєм.

ч. 461. Денна сорочка з довгими рукавими.

ч. 462. Короткі спідні штанці.

ч. 463. Штанці зі станичком для хлопця.

ч. 464. Ранішний одяг дла хлопця.

ч. 465. Незвичайно практичний фартушочок для хлопчика з потрійними кишенями.

До кожного моделю готовий крій.

ПЛІСУВАННЯ, мережання, ендлювання, обтягання ґузиків, в'дбивання взор'в до гапту
виконує заведення
М. ЛЯУДОН, ЛЬВІВ Пасаж Міколяша.

Як шити спортову блюзу

На загал уважаємо, що вшити спортову блюзу є дуже легко. До певної міри це може й правда! Головно тоді, як мається на увазі можливо скромний фасон. Але якщо хочемо мати блюзу, з якогось доброго матеріялу, з шовку до прання або хінської крепи, старанно викінчену, тоді виринають ріжні труднощі, і ляїк стає перед всякими малими загадками.

Головно при викінченню ковнірців, які носимо високозапнуті або виложені, при патках і розрізах (т. зв. шліцах) криється чимало таємниць. Якщо вони розяснені, зникають всі труднощі; і вшити самому блюзу, все одно чи скромну, чи більш елєгантну при помочі кроїв „Нової Хати", є незвичайною приємністю; треба лише докладно простудіювати ці початкові відомости, які тут подаємо.

І. Прикравування. Як прикладати части крою на матерію зложену в двоє, видно на рисунку. Але воно може й инакше теж виглядати; залежить від ширини матеріялу, яка є дуже ріжна. При укладанню частей крою, треба передовсім вважати на те, щоб відпадало якнайменше матеріялу, а принайменше, щоб те, що відпадає не було покраяне в дрібні кусники, лише щоб лишилось можливо в одній цілости.

Середина переду й плечей повинна звичайно лежати на зігненню матеріялу, через половину. Лише тоді, як блюза є запинана на ґузики з гори до долини, тоді повинна середина переду припасти на край матеріялу. Але при тепе-

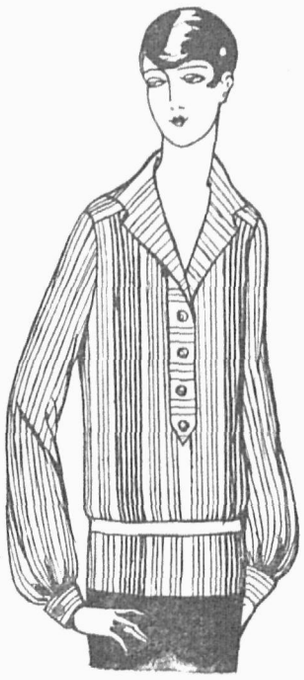

ч. 466.

рішній моді це трапляється рідко, тому, що блюзи й сукні шиється тепер до втягання через голову.

При прикраюванню наддається 2 cm матеріялу; а всі контури крою і всі знаки на крою, зазначуєтся т. зв. раделком, або кравецькою крейдою. Також середину переду, плечей й инших частей крою добре є зазначити кольоровою ниткою. Це значення середини є теж потрібне, як блюзу прикрашуємо закладочками; бо їх муситься зробити ще перед прикроєнням. Навіть, як би на ці закладки лишилося при прикроюванню відповідну ширину, то тяжко є цю роботу виконати бездоганно; бо не лише тугість матеріялу впливає на глибокість закладок, але також і евентуальний взір на ньому. Треба також звернути увагу, щоб закладки йшли за ниткою матеріялу й рівнобіжно до зазначеної середини. (Впрочім знаки на кроях „Нової Хати" звичайно означають де мають приходити закладки.) На рис. 2 видно докладно як треба приложити крій переду, до матеріялу на якому передтим пороблено закладки.

2. Ріжний спосіб викінчення ковнірця. Майже всі спортові блюзи є так зладжені, що їх можна носити високозапнуті, або з виложеним ковнірцем; тому при шиттю кладеться велику вагу на викінчення ковнірця і передних берегів блюзи (шліців), так зверха, як і з під споду.

Є два засадничі способи викінчення спортової блюзи на переді: з паткою, до запинання на ґузики, або з гладко викінченим шліцом, який на грудях придержується завязаною стяжечкою. Є ще инші відміни, зі вставленими камізелькови частями, або з ковнірцем вшитим впрост у викрій шиї. (Але їх виконання буде вже вияснене дальшим описом. так що їм не присвячується окремого розділу).

Найбільш уживаною формою є патка на ґузики, як це видно на моделю (ч. 466). Зачинається з цего, що розтинається перед блюзи на довжину патки. Сама патка, (яка все є додана до кроїв „Нової Хати") мусить бути подвійно скроєна, отже окремо для кожного краю шліца. Відтак патку пришивається шторцом до шліца, як це видно на рис. 3. Потім висувається патку до переду на цілу її ширину і підшивається з під споду.

рис 1.

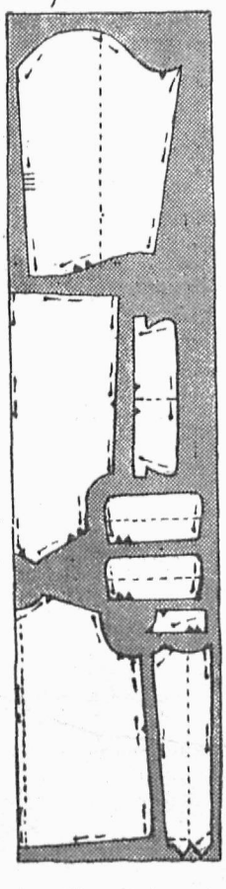

рис 2.

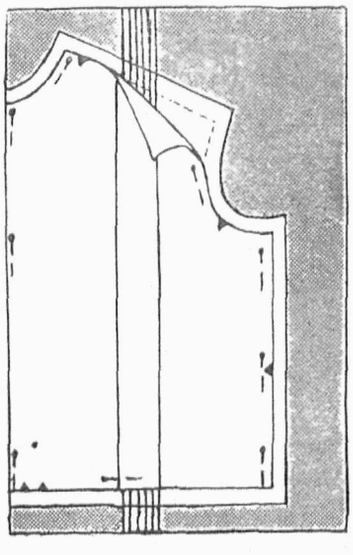

рис. 1. Крій спортової блюзи з довгими рукавами (ч. 466) з 2·65 m матеріялу широкого на 1·00 m.

рис. 2. Як-що на переді або плечах мають бути закладки, треба їх зробити перед краянням матерії.

рис 3.

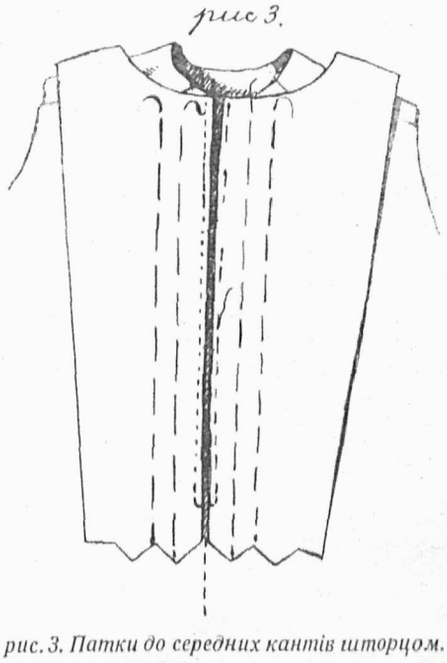

рис. 3. Патки до середних кантів шторцом.

На рис. 3. видно, як обі патки наперед припинаємо до переду, відтак прифастриговуємо, а врешті пришиваємо. Фастрижкою означено середину й ширину патки.

В горі патка є поширена на те, щоб реверс був старанно викінчений, і його треба з під споду крито

пришити. (як це видно на рис. 4). Долішний конець обох паток заходить один на другий, при чому лівий повинен йти на спід; його треба легко надтяти, щоб конець не був за грубий. Він повинен згубитися до поєдинчої матерії, а щоб не штріпався належить його обкинути голкою в руках.

камізельки є прикроєна з подвійного, одностайного матеріялу, зложеного на кантах. Оба канти прифастриговується, і вони заходять один на другий так глибоко, щоб було місце на ґузики й дірки до запинання.

Так зладжену камізельку пришивається з під споду до витятого місця в блюзі (диви рис. 6).

рис 4.

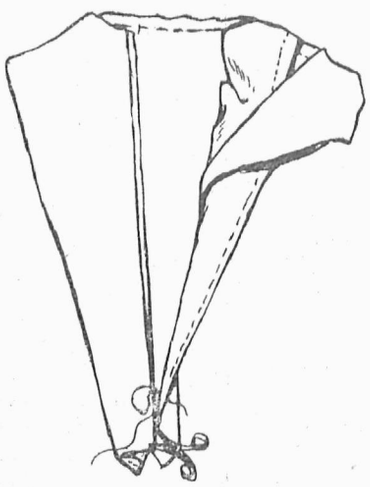

рис. 4. Патки загинається до середини, і пришивається.

рис. 5.

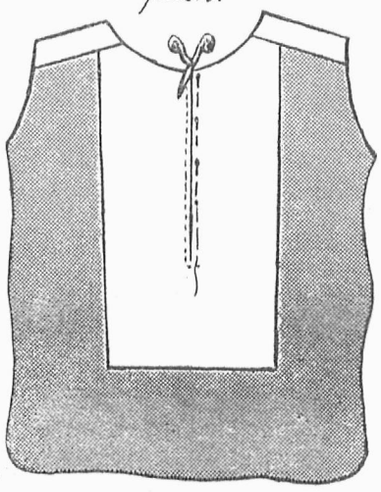

рис. 5. Викінчення середного шліца — при помочі кусника матеріялу.

рис. 6.

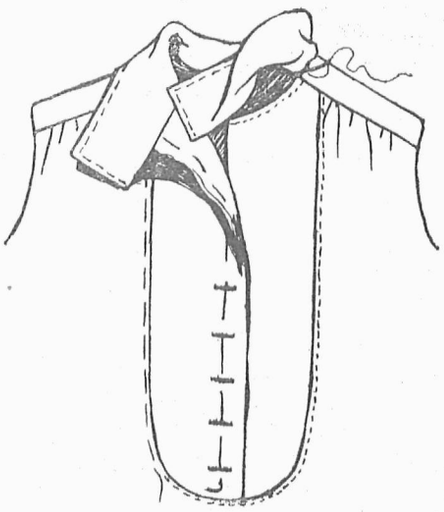

рис. 6. Вставлена камізелька.

Лекше є зробити блюзу на переді в шпіц, з прилягаючими до себе краями (рис. ч. 5). Тут беремо рівний кусник матеріялу, прикладаємо його лицем до лиця, пришпилюємо, а відтак пристебновуємо. Тоді доперва робимо розріз (шпіц), а пристебновану вкладку загинаємо до середини. Звичайно вона звисає з під споду свобідно, і в такому разі її треба обкинути довкола в руках; це найкраще зробити ще перед стебнуванням; можна її також прижережкувати до верху, тоді блюзка буде мати позірну камізельку.

Врешті на рис. 6. є представлений ще один спосіб викінчення блюзи на переді: т. зв. вставлена камізелька. Цей спосіб є легкий; кожна половина

По викінченню переду блюзи зшивається її боки. Це є дуже легка робота, бо боки зшивається раз з правого, відтак з лівого боку (т. зв. французьким стом).

(Продовження буде).

РУЧНІ РОБОТИ

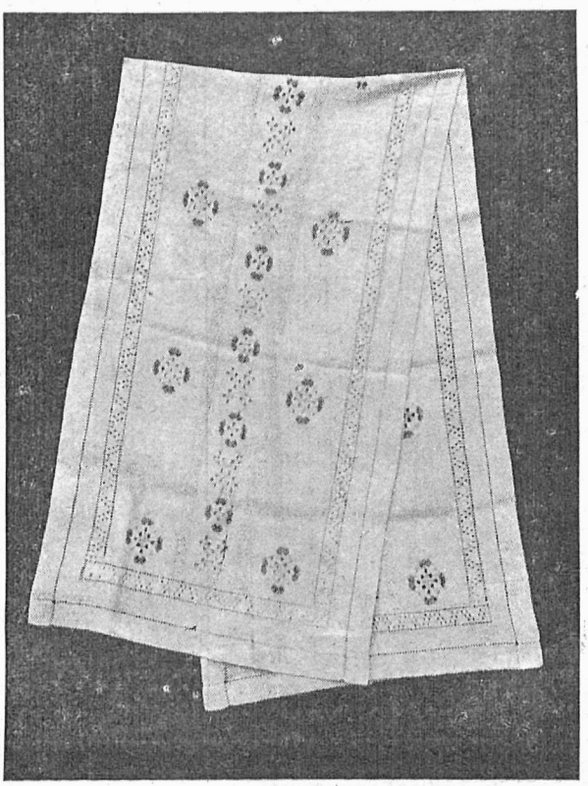

Оригінальна доріжка з правдивими придніпрянськими мережками й вишивкою гладдю.

Виконання мережок:

рис. 1 Загальний природної величини вигляд мережки уміщеної довкола доріжки. (Мережка уміщена вздовж по середині, має цей сам мотив, лише витягнено менше ниток, череж що мотив дістав більш розтяглий вигляд).

рис. 1 а Спосіб роблення берега мережки.

„ 1 б Дальший тяг „ „ „

„ 1 в Виконання самої мережки.

„ 1 г Середня частина в мережці.

„ 2 Частина мотиву звізди розкиненої по доріжці.

„ 3 „ „ хреста, уміщеного в середній частині доріжки. (Тут уміщена на переміну инша звізда, упрощена в своїй внутрішній будові).

„ 2,3 а Спосіб роблення мережки на звізді й хресті. (По обкиненню поодиноких квадратиків, належить в деяких з них, на рисунку це видно, — перевязати павучка).

Всі мережки виконані білими нитками; вишивка гладдю коло звізди виконана нитками жовтими й синими.

О. О. К.

(Гляди стор. 17).

ЧИТАЧКИ, ПЕРЕДПЛАТНИЦІ, ПРИХИЛЬНИЦІ! ПОШИРЮЙТЕ НАШ ЖУРНАЛ „НОВА ХАТА“. ПРИЄДНУЙТЕ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИЦЬ. ПОДАВАЙТЕ ПЕВНІ АДРЕСИ, НА ЯКІ МОЖНА ВИСИЛАТИ ОКАЗОВІ ЧИСЛА. — ЖІНКИ! — — ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ ЖІНОЧОЇ ПРОМИСЛОВОЇ КООПЕРАТИВИ „УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО“! — — ДОПОВНЯЙТЕ СТАРІ УДІЛИ ТА ДЕКЛЯРУЙТЕ НОВІ.

РІЧНИК „НОВОЇ ХАТИ“ за 1926 рік коштує 10 зол.

рис 1.

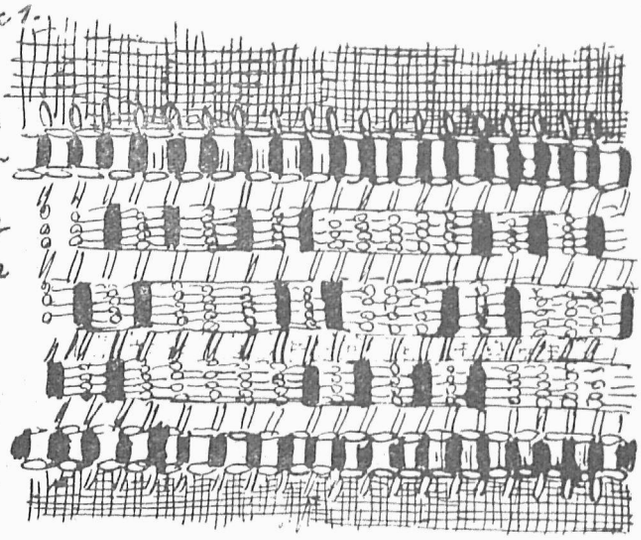

рис 1а

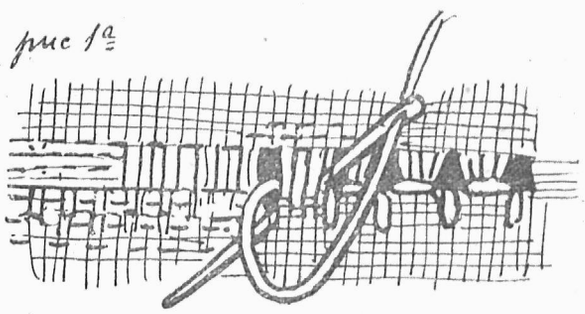

рис 1б

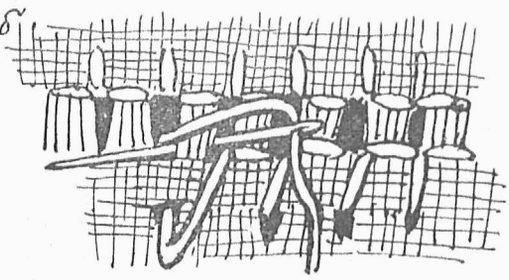

рис 1в

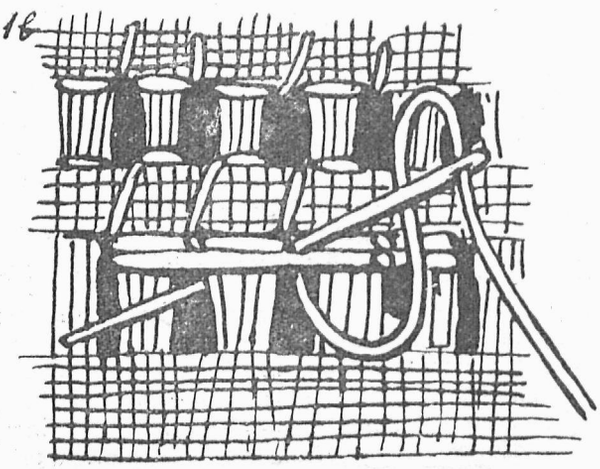

рис 1г

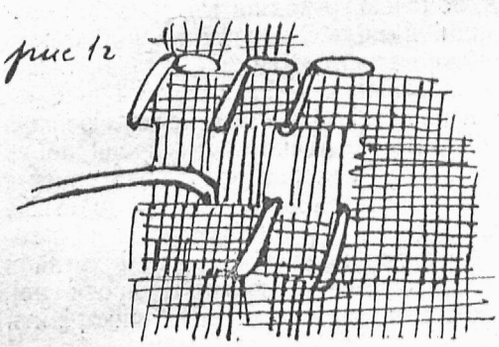

рис 2.

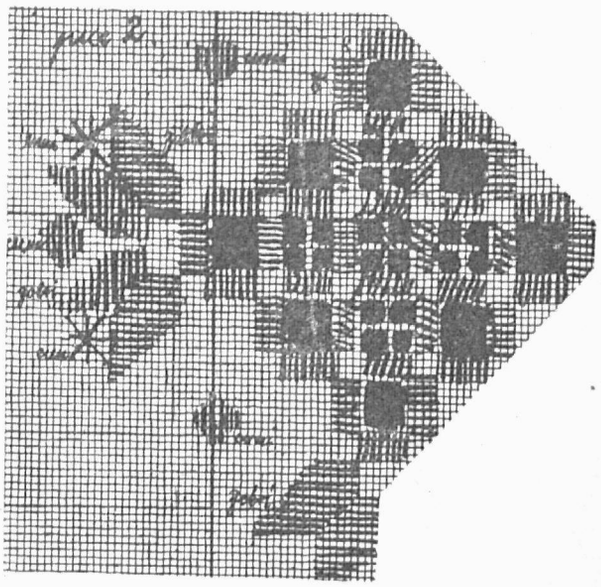

рис 3.

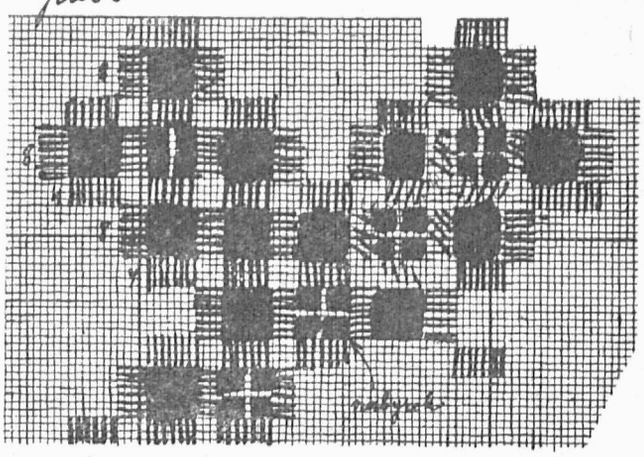

рис 2а

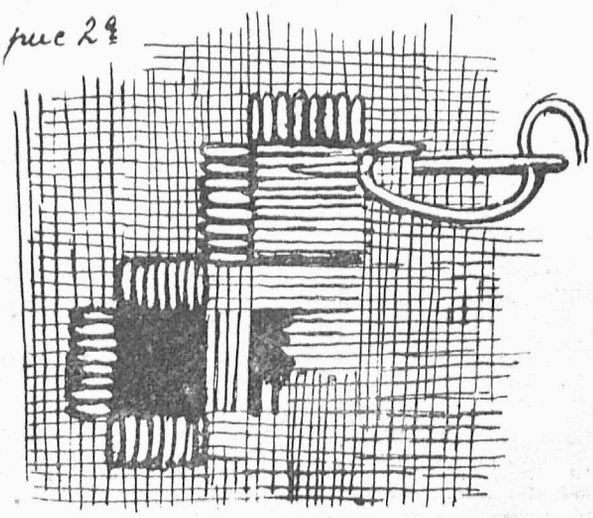

Матеріяли вовняні,

шовкові, полотна й ин.

поручає найстарша фірма

СТАХЕВИЧ і АБРИСОВСЬКИЙ

Львів

РИНОК — ТРИБУНАЛЬСЬКА.

ДР. МАРІЯ МОНТЕССОРІ.

Допоможіть дитині до самостійної творчости

Лікарі студіюють сьогодня історію медицини, лише як цікаву минувшину; так в будуччині і учителі, лише для пізнання історичної минувшини студіюватимуть дотеперішню педагогіку, котра опиралася виключно на філософії. Підготовка будучого учителя буде зовсім инша від сьогоднішної. Вона мусить бути чисто біологічна, мусить мати за завдання пізнання життя.

Що й но тоді засвоїмо собі ту основну правду, що поміч, яку належить давати дитині мусить доходити до неї **не безпосередно,** а лише **посередною** дорогою. Що потрібна як найдокладніша обсервація пригожих умовин, серед котрих молоде єство може розвиватися, — а зовсім злишне бажання безпосередно на нього впливати.

Все змагання учителя мусить йти в тому напрямі, щоб дитині **допомогти.** І тому повинен він набути широке всесторонне знання, щоб мати змогу передати його дитині. Він мусить бути неначе тим фільтром, через який переходить знання, щоб дістатися до дитини.

Він мусить бути свідомим того, що індивідуальність дитини розвивається сама з себе, що майже все можна зробити для другого, лише не можна сформувати його індивідуальности. Досі бажав учитель формувати індивідуальність дитини на зразок своєї, — але це неможливе й суперечне само в собі. Завданням учителя може бути лише підготовити все необхідне для того, щоб дитина могла **сама** розвиватися і **самостійно** добувати життєвий досвід. Вже в другому році життя дитини можна починати ту працю над нею.

Всі ми знаємо, що діти з великою радістю працюють самостійно, — **бо творчість це їх інстинкт.** І це саме й є новою допомогою — уможливити дитині самостійну творчість. Бо досі дорослий думав, що треба робити все за дитину і тим самим унеможливлював їй самостійну працю та був лише перешкодою для її розвою.

Дві речі мусить робити дорослий: приготовити для дитини це, що вона потребує для заняття і навчити її з тим обходитися, щоби вона вміла орудувати предметами і таким чином доходила до зласного розвитку.

Ось кілька прикладів: дорослий не повинен годувати дитини, він повинен навчити її, як вона сама може їсти; він не повинен одягати дитини, — він повинен навчити її, як вона сама може одягнутися. І тих двох річей вже навіть доволі, — бо коли дитина їх знає, то має багато можливостей заніматися і ділати.

Так отже учитель повинен завсігди бути лише посередником між дитиною, а середниками розвою, якій дається їй до свобідного уживання.

Недавно бачила я у виставових вікнах в часі передсвяточних вистав прекрасні речі для **ляльок:** полички, столики, стільці і инші предмети, — але для **дитини** не бачила я нічого. Для ляльки дитини даруємо їй ціле урядження сальону, — а сама дитина не має часто навіть власного стільця чи столика. Вона сидить на підлозі або на звичайному стільці. Здається що ляльки також ростуть, а з ними і ті предмети, які даємо дитині для її ляльки, — а може прийде також час коли зробимо ще і цей крок вперід, що замісць тих всіх предметів **для великої ляльки,** подбаємо і про предмети необхідні **для малої дитини.**

І тоді зачнемо творити **світ дитини,** котрий ще досі не існує. І що й но тоді, коли зрозуміємо, що світ дитини мусить повстати, — можна буде перейти до підготівки учителя, котрий повинен знати не як найкраще **навчити** дитину, лише як помогти дитині найкраще **жити.**

Пані а служанка

Часті нарікання господинь, на щораз гірші відносини межи ними а служанками, спонукали мене кинути на цю тему кілька слів.

На чім полягають властиво ці непорозуміння і кому належить приписати вину? Якщо говориться про вину служанки, то треба признати, що і пані не є без вини.

Придивімся ближче поведенню деяких пань-господинь. Дуже часто є така пані зимна, вираз її лиця і рухи горді; виявляє по більшій части брак довіря в моральність і чесність служки, як також незичливість для неї. Видає прикази гострим тоном, картає о дрібничку, воркотить цілий день; є при цьому нетерпелива, вимагає від неї надмірної праці, не зважаючи часом на її недугу, а одночасно звертає велику увагу на своє здоровля, на втому і на потребу відпочинку. Не перечу, що нинішні служанки є повні ріжних хиб, тому і на них частина вини припадає. Часом лучається несогірша дівчина. Поставмося отже в положення такої дівчини, незіпсованої великоміським багном, яка надіється, що при добрій волі з її сторони, а вирозумінню пані для її недостач, увійде в милі відносини до своїх хазяїв. І тут жде її перше розчарування. Скоро приходить до пересвідчення, що вона є для своєї пані лиш необхідним знарядом праці. Минає отже гарний сон, що пані буде для неї дбайливою опікункою. Хто має життєвий досвід, а зможе глибше заглянути в людське серце, знає, що таке поведення хазяйки засіває в душі служанки огірчення, знеохочення, почуття упокорення і жаль. Вона починає критичним оком приглядатися своїй пані. Відкриває в ній щораз нові, немилі сторони її вдачі, як також ці самі хиби, які пані їй закидає і за які картає, — бо пані звичайно не уважають за відповідне вязатися супроти служби і тут їх характер, вдача, прикмети серця і душі виступають в яркому світлі. Дівчина зражується чим раз більше до своєї пані і залежно від вдачі, або виступає від разу ворожо, або терпить довго примхи господині, аж вкінці стає до явної боротьби — бунтується. Життєвий досвід вчить, що якраз такі лагідні і спокійні вдачі справді довго зуміють терпіти, але також нагальніше ворохобляться. З найліпшої, найохотнішої, найчеснішої дівчини, під впливом невічливого поведення пань, робиться скоро злобне, підступне, байдужне сотворіння, о душі, в котрій родяться і розвиваються ріжні пристрасти. Кожне слово пані, кожна догана хочби справедлива, є заплачена відворкуванням, робленням наперекір, несповнюванням приказів, обмовою господині і. т. п. Є це одначе зовсім природні наслідки, котрим не підлягають лиш одиниці о дуже сильнім характері, а таких тяжко знайти у наших служанок в часах загальної деморалізації. В кінці напружені відносини межи хазяйкою а служанкою доходять до крайности; довший побут служанки в дома стається неможливий; вона опускає службу, або за згодою господарів або прямо втікає і шукає нової служби, на котру приходить вже з гори упереджена до своєї, нової господині. І хотяйби тота сповняла свої обовязки людяно супроти неї, то ще велике питання, чи зможе вона викорінити

МОНОГРАМИ

до гапту й вишивання можна замовляти в „НОВІЙ ХАТІ“ в ціні від 0·50 — 1· — Зл.

з її душі злі інстинкти. Знаємо з досвіду, що зі злої дороги спровадити когось на добру, є о много тяжче, чим зразу дану людину туди спрямувати.

Кожна благородна і розумна пані не дасть відчути служанці її підпорядкованого становища — бо властиво кожний чоловік, служить другому. Як раз на цій точці грішить багато господинь. Бояться, що стратять на гідности і значінню, якщо не будуть дивитися на служку з легковаженням. Часто грубе поведення зі служанкою в присутности домівників а навіть і чужих має в думці тих пань послужити до цего, щоб їх значіння поставити у властивім світлі. Таке поведення господинь супроти служби не підносить ніколи їх значіння. Не можна тут поминути одної важної точки, а іменно, великої „інтимности“ межи господинею а служанкою. Так, як всякі зносини людий межи собою обертаються в означених правилах, як у відношенню поодиноких одиниць мусять бути заховані деякі границі, так само є вони необхідні у відношенні межи панею а служкою. Господиня не повинна ніколи знижуватись до людських хиб буденного життя, як пр. підслухування, сплетні о сусідах і. т. п. В тому напрямі грішать часто пані, тратять через це вплив на служанку, а навіть стають часто залежними від неї.

В який спосіб може собі господиня порадити з незіпсованою, а повною хиб дівчиною, або як спровадить здеморалізовану служанку на добру дорогу? Дозволь дорога Читачко, що о тім дещо скажу.

Служанка виконує в дійсности працю за господиню. Тому стоїть до неї ближче через сполуку інтересів. Не повинна отже господиня робити дуже великої ріжниці межи службою а родиною. Нехай уважає служанку не як чужу, але як домівника, за котрого добро і терпіння є відповідальною. Хай не пожаліє труду у вихованні своєї служки. Щоб мати на ню більший вплив, мусить передовсім пізнати її індивідуальність. Пересвідчиться майже в кожнім случаю о цілковитій несвідомости під оглядом добра і зла. — Котра з нас господинь не знає прямо геніяльних брехунок і зручних злодійок яких помисловість у викрутах і притомність ума викликує в нас подив? — Не знайде ні замилування до порядку, ні точности, ні послуху. Це є хиби, що при добрій волі і терпеливости пані дадуться у многих случаях викорінити. До цего послужать пригідні поговірки господині зі служанкою, о котрі тим легше, що пані є в безупиннім контакті з нею. В таких поговірках защіплює в душі служанки відразу до ріжних її хиб, повчає о ріжниці межи добром а злом, виказує і переконує її, що служби і праці не треба соромитися, навпаки, що праця є облагороднінням у власнім і чужім переконанні; повчає о прикметах кожної праці, як також о відповідальности, котру людина бере на себе в хвилі приняття якого небудь обовязку. Треба повчити служанку як много людий сходить на манівці тому, що не мають в собі замилування до порядку, ні точности, що не вміють додержати слова, не вміють ні слухати, ні приказувати, не знають цеї правди, що чеснота є найкращою поміччю в інтересах. Так, може шляхотна і розумна пані привчити дівчину правдомовности, послуху, доброго поведення, совісности і точности навіть у дрібницях. Повинна також домагатися чистоти, та охайности. Може розбуджувати у служанки глибоке привязання до свого рідного, навчаючи, що не годиться соромитися своєї мови а калічити чужою, що треба любити і шанувати своє. Може звернути увагу на красу, традицію народного строю, котрим не вільно погорджувати на річ міського одягу, що однак на жаль бачимо на кожному кроці. Може також вказувати на красу народного мистецтва пр. вишивки і. т. п. Повинна також поборювати своїм впливом великий в нинішних часах нахил до забав і строїв. Якщо пані відкриє у служанки даровитість у якому напрямі, обовязком її є заохотити і помогти дівчині, щоби вона могла у цій ділянці розвинутись. Господиня повинна також розвивати у дівчини почуття власної гідности і при кожній нагоді відкликуватись до кращих сторін її душі. Рідко коли здаємо собі справу з цього, який превеликий вплив має наша воля, наші думки, на поведення даної людини. Ідучи цею дорогою, добуде хліборобка в короткому часі довіря і серце служанки. Рідко лучається так зіпсована людина, на котру обходження повне добра і поваги не мало-би впливу. Дуже часто пізнає служанка в короткому часі добру волю своєї пані а тоді вічливий погляд її стається для неї приказом, а добре слово заступить довгу промову. Поважне і спокійне поведеннє хазяйки мусить викликати у служанки пошану. Кожний потрібний закид, раду або догану, возьме собі вона до серця і постановляє поправу. Одним словом, господиня, котра в своїм поведенню кермується шляхотними почуваннями, стається для служанки ідеалом.

Звертаюсь до Тебе молода, образована Хазяйко! Не зражуйся, якщо приймеш дівчину з ріжними хибами, а навіть здеморалізовану. Тям о тім передовсім, що може ріжні обставини спровадили недосвідчену на злу дорогу, затруїли її серце і душу. Старайся протиділати цьому, виховуючи її подібно як дитину, бо чи не є така дівчина великою дитиною. Тям о цім, що вправді в службових відносинах розходиться о обопільні обовязки, але на Тобі спочиває о много більша відповідальність. Сповнювання обовязків не є ніколи легке, а вже бездоганне їх виповнення через господиню супроти служанки, не належить зовсім до найлегших її задач. А чи може бути вище завдання, як помагати слабим, а недосвідних вести? Як мало коштує вічливе слово і ласкавий погляд. Чи будемо біднішими, якщо зі скарбу свойого знання і досвіду дещо віддамо? Чи не маємо враження, що стаємо багатші і внутрішно вдоволелені, чим більше щасливих людий бачимо кругом себе? Господиня сама повинна пізнати, що оплатиться працювати у цьому напрямі, а навіть малі добутки у цій ділянці, дадуть їй сили до більших. А милою нагородою для неї буде це пересвідчення, що в тісних рамах домашного ділання, помагає не тільки своїому народові але й людству образовуючи й облагороднюючи людину.

С. Мійська.

НЕМА СОРОМУ!

Нема сорому, коли Ви, жінка або дитина терпите на пропуклину — бо це терпіння не по в тало з Вашої вини. **Однак великим гріхом є занедбання пропуклини, бо це несе за собою грізні наслідки** в життю. Тому нехай кожний недужий звернеться негайно до

Заведення М. ФРАЙЛІХА

Львів. Городецька 35.

винахідника і спеціяліста патентованих бандажів, а також пасів на живіт для мужчин, жінок і дітей. Цим бандажам **завдячує сотки людей с в і й ратунок навіть у застарілих випадках.**

Фірма М. Фрайліха, що існує вже 60 літ здобула собі признання і багато похвал не тільки в краю але й за границею. Про це свідчать золоті медалі, почесний докторат, численні подяки від високих достойників, священиків, офіцирів і лікарів. Фірма Фрайліха заняла в тій области перше місце.

Від адміністрації. З попередним числом вислано всім передплатницям почтові складанки для віднови передплати „Нової Хати“. Прохаємо всіх тих, які невислали ще передплати за перший квартал зробити це негайно, бо инакше будемо приневолені здержати їм висилку чергового числа. **Неточні передплатники, це найбільші вороги всякого видавництва.**

БЕРІЗКА

Як заховати красу, свіжість і молодість?

Черти лиця є дуже важним чинником краси. Тому треба плекати штуку володіння над собою — так як плекається фізичну красу. Знають це добре артистки, які штуку опанування лиця перенесли в що денне життя. Тому рідко коли стрічаємо негарну артистку; вона є щонай менше інтересною“.

Лице дитини є невиразне. Лице людини все має вираз утворений життєвими переживаннями. Всі вони відбиваются на лиці. Заздрість надає лицю вираз твердости й остроти, ханчивість лишає остру рису біля уст, а очам надає вираз неспокою. За велику цікавість, злість, гнів — також вирізьблює лице відповідно. Коли стараємося опанувати лице, щоби його не опаганити — опановуємо рівночасно і це нагальне почування і так маємо з цього подвійну користь. Тою вчутрішною культурою можемо перевиховати себе на людей не тільки кращих але й ліпших.

Нема нічого прикрішого як це, коли ми своїх знакомих змушуємо бути свідками вибухів наших почувань гніву чи злости. Найкращим ліком проти цего є зеркало. Жінка яка не уміє панувати над собою, повинна мати зі собою трохстінне зеркало, щоби могла бачити себе в такій хвилині зі всіх сторін. Це буде для неї найліпшим і найдешевшим средством до плекання краси.

Ради господиням

Чорні або гранатові сукні та фартушки з кльоту кашміру або шевйоту будуть наче нові, якщо після прання накрохмалимо їх розвареним і розпущеним каруком, до якого додаємо трохи оцту. Так накрохмалену сукню прасуємо на лівий бік, ще поки вохка. Так крохмалити можна також шовк і коронки, тільки замість каруку розпускаємо в горячій воді желятину.

Кухонна сіль є універсальним середником в домашньому господарстві. І так:

Масло можна переховати 6-8 тижнів цілком свіже, якщо завинемо його до перґамінового паперу, та заллємо сильним розчином соли в кипячій воді. Розчин треба остудити, заки наллємо його на масло.

Срібні ложочки зчорнілі від яєць чистимо вохкою сажею і сіллю.

Ножі почорнілі від цибулі чистимо сіллю.

Умивальні, водотяги, білі меблі чистимо вохким платком намоченим в соли.

Меблі, які стратили полиск можна відсвіжити сіллю. Сіль треба висушити на блясі й дати до полотняного, подвійно зложеного платка, який завязується так, щоби утворився круглий ґузок. Той ґузок мачаємо в оливі й натираємо ним політуровані меблі. Потім треба ще меблі витерти мягким платком з фляпелі.

Молі та муравлі виганяємо сіллю намоченою в нафті

Краски диванів можна відсвіжити сіллю. Їх треба лиш посипати нею, лишити на якийсь час, а відтак вищіткувати.

Кольорові нитки до вишивання не будуть пускати, якщо їх наперед намочимо в сильному розчині соли.

Приписи.

Канапки маримухи.

Підготівка: З доброго дріжджевого тіста викроїти чаркою о промірі 4½ cm відповідну кількість малих круглих булочок, уложити їх на блясі в таких відступах, щоб не зрослися і спекти на гарну румяну краску.

Окремо спекти довгу, вузьку булку, — як звичайно на канапки. Це зробити день перед приладженням канапок.

Приладження канапок в день приняття. Відповідно до числа канапок приготовити, масло розтерте з бриндзею і сардинками, масло з бриндзею, протерті тверді жовтка, січені білка, паштет, шинку, грубий кусень ементалєра, кілька червоних баклажанів зі соли, і дрібку червоної, меленої паприки.

З довгої булки накраяти квадратові кусники (5½ cm великі), посмарувати мішаниною масла, бриндзі та сардинок, на це покласти платок шинки, покропити муштардою, а на шинку дати квадратик паштету.

Окремо зі сира викроїти стовпики високі на 5½ cm, з одного кінця тонші, з другого грубші; їх обліпити мішаниною масла з бриндзею.

З округлих булочок відкроїти споди; з вершків видовбати трохи мякушки, а ямку вимастити бриндзею з маслом і сардинками. Зверха булочки посмарувати розтертими, без зернят баклажанами, і посипати паприкою та січеними білками. Так приготовану шапочку грибка маримухи, застромити на корінь з сира, і готовий грибок поставити на середині канапки.

Саму канапку (підставу) можна прибрати меленими жовтками, майонезом, капарами, кавяром і т. п.

Спосіб подавання: Канапки покласти на малі тарілки, прибрані ярмужом і поставити на приготовані накриття для кожної особи. Перед кожним накриттям ставляється чарку з горілкою.

— Ці канапки прегарно прикрашують стіл.

Як-що канапки обноситься, треба уложити їх на підносі прибраним також ярмужом.

Завітка: Хто не має червоних баклажанів, може шапочки грибків лишити несмаруваними; тоді вони виглядають як гриби боровики й теж дуже гарно декорують стіл.

Пампушки.

Приладження тіста: Вісім dkg муки запарити кипячим молоком, щоб тісто було густе, як лемішка. Як вихолоне додати 4½ dkg дріжджей, розроблених в двох ложках теплого молока, добре вимішати, присипати зверха мукою і поставити в теплому місці. щоб підросло. Вісім жовтків втерти на біло з 17 dkg цукру, вляти до розчини, додати 1 kg муки, ½ l теплого молока, чарочку руму, шкірку, з одної цитрини й дрібку соли. Місити годину, а при кінци вляти 4 ложки склярованого, холодного масла; разом вимісити і відставити, щоб підросло.

Вироблення пампушків: На стільницю посипану мукою, виняти половину тіста, розплескати легко руками, щоб тісто було на 2 cm грубе. Відтак укладати на тісті раз за разом, у віддаленні що 6 cm конфітуру без соку, (найкраще рожу) відступаючи від краю тіста на 9 cm. Полишений беріг тіста закинути відтак на конфітури і тоді викравувати чаркою від вина пампушки, так, щоб конфітура знаходилася посередині. Викраяні пампушки укладати на серветі посипаній мукою; як підростуть, — смажити, а рівночасно виробляти пампушки з другої половини тіста. Всіх відразу не виробляється тому, що заки одні посмажиться, то другі за цей час переросли би.

Смаження: До камінної ринки дати 1 kg смальцю і чарочку руму. Чи смалець досить горячий, пробується кусником тіста; як воно виплине сейчас на верх, можна пампушки смажити. Пампушки кидається по кілька штук нараз, верхною стороною, вважаючи щоб мали місце рости; ринку накривається покришкою. Як пампушки з одної сторони румяні, обернути їх дротом, а ринки вже не накривати. Щоб переконатися, чи пампушки готові, — переколоти дротом; як-що він сухий, можна пампушки винимати. Укладається на полумиску один побіч другого й горячі посипається цукром з ваніліею.

Каштановий торт.

Обрати з першої лупини ½ kg каштанів і зварити; горячі ще очистити з другої лупини й негайно протерти крізь сито; втерти на біло шість жовтків з ¼ kg цукру, вимішати з каштановою масою, додати ½ склянки змелених мигдалів, ½ лісочки товченої ванілії, шкірку з одної цитрини, врешті шум з осталих білок. З цеї маси спекти два пляцки в тортівницях о промірі 25 cm і переложити такою масою: 20 d kg змелених, волоських горіхів вимішати з 20 dkg мілкого цукру, додаючи тільки зимної води, щоб маса була густа, але достаточно вохка.

Полива на торт: Чотири таблички шоколяди розварити в сметанці. Полива має бути так вільна, щоб нею можна торт облити.

С. Мійська.

Сливкова ковбаса.

Обварити ½ kg добрих сушених слив в дуже малій кількости води. Виймити кістки, сливки покраяти в паски; окремо приготовити густий сируп з ¼ склянки води та ¼ kg цукру. В цей сируп вкинути покраяні сливи, щоби висмажилися. Треба однак пильно мішати, щоби не припалилися. Додати ½ kg дрібно покраяних волоських горіхів та довільного коріння до запаху. Як ця мішанина вже обсихає, дати її на стільницю посипану ґрисіковим цукром, виробити у форму валочка й поставити в сухому, теплому м'сці.

До їдження подаєть покраяну в грубі на палець платочки.

О. Л.

Видає Кооп. „Українське Народнє Мистецтво“.
Адреса Редакції і Адміністрації: Львів, Руська 18.

За редакцію відповідає МАРІЯ ГРОМНИЦЬКА.
З друкарні Ігн. Єґера, Львів, вул Сикстуська 33.

До кожного моделю можна замовляти готові крої для кожної величини.

Табелі кроїв з вимірами.

Виміри кроїв для смотриків і пань.

Величина	для смотриків			для пань					
	14	15	16	I	II	III	IV	V	VI
Обєм горішний	cm 84	cm 86	cm 88	cm 90	cm 96	cm 102	cm 108	cm 114	cm 120
Обєм в поясі	64	66	68	70	74	78	84	90	100
Обєм в бедрах	90	94	96	100	105	110	114	120	130
Довжина спідниці	75	80	85	102	105	108	108	108	108

Виміри кроїв для дівчаток від 1—13 літ

Величина	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Ціла довжина	cm 45	cm 48	cm 50	cm 55	cm 60	cm 65	cm 70	cm 75	cm 80	cm 85	cm 90	cm 96	cm 102
Обєм горішний	58	70	62	64	66	68	70	72	74	76	78	80	82
Довжина рукава	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	37½	39	40½

Виміри кроїв для хлопчиків від 1—13 літ

Величина	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Зовнішня довжина коротких штанів	cm —	cm 29	cm 33	cm 36	cm 39	cm 42	cm 45	cm 48	cm 50	cm 54	cm 56	cm 58	cm 60
Зовнішня довжина довгих рівних штанів	—	—	57	60	63	67	70	73	76	79	83	86	89
Довжина рукава	20	23	24	25	25	29	31	33	35	37	39	41	43

Ціни кроїв:

а) великі форми (костюми, сукні, плащі,) . . . . . 2·20 зол.
б) малі форми (блюзки, спіднички, діточі одяги, білля) . . . . . 1·80 „
в) дрібнички (капелюхи, ковнірці, черевики тощо) . . . . . 1·— „
г) малі форми ручних робіт . . . . . 1·50 „
ґ) великі форми ручних робіт . . . . . 2·40 „

Гроші висилати **рівночасно зі замовленням** переказом або в поч. значках. На порто посилки **30** гр. Замовлення на крої полагоджується (за попереднім націсланням належности), протягом 7 – 10 днів. За післяплатою кроїв не висилається.

РУЧНІ РОБОТИ,

які можна купити готові або замовляти в „НОВІЙ ХАТІ“.

СЕРВЕТКА БУКОВИНСЬКА (взір Н. Х. ч. 2/1926) величина 70×70 cm на чеському полотні – зл. 70·—
величина 55×55 cm на гуцульському полотні . . . . . „ 45·—

СЕРВЕТКА з вишивкою з городенського повіту (взір Н. Х. ч. 11/1926) величина 50×50 cm на сільському полотні . . . . . „ 17·—
величина 32×32 . . . . . „ 15·—

ПОДУШКА З КИЛИМОВИМИ МОТИВАМИ (взір Н. Х. ч. 5/1926) величина 52×50 cm на білому сільському полотні . . . . . „ 25·—

ПОКРИВАЛЬЦЕ НА РІЧИ ДО ПОДОРОЖІ (взір Н. Х. ч. 7/8/926) величина 150×100 cm з сильного сірого полотна . . . . . „ 40·—

НІЧНА СОРОЧКА З БАТИСТУ прикрашена нізінною вишивкою (довільна величина) . . . . . зл. 35·—

БЛЮЗКИ-СОРОЧКИ для дітей з полотна прикрашені нізінною вишивкою „ 23·—

САШЕТКИ НА ГРЕБЕНІ з полотна з нізінною вишивкою . . . . „ 7·—

НІЧНІ ЧІПЦІ з батисту з вишивками „ 8·—
„ „ з шовку „ „ 12·—

ОПРАВА НА АЛЬБОМ з шарого полотна прикрашена вишивкою вел. 28×18 cm (взір Н. Х. ч. 12/1926 „ 12·—

ГОТОВИЙ АЛЬБОМ в полотняній оправі з вишивкою нізінною . . . „ 36·—

СЕРВЕТКА з гуцульского полотна прикрашена нізінною вишивкою вел. 20×20 cm . . . . . „ 7·—

РУШНИК НА ОБРАЗИ з льняного полотна вишитий яворівськими мотивати (взір Н. Х. ч. 6/1926 р.) . „ 26·—

Можна замовляти портієри, капи, накидки, подушки і всі хатні прикраси в довільній величині після всіх взорів поміщених в „Новій Хаті“ — як рівнож після взорів, які „Нова Хата“ має у себе до дисповиції.

„НОВА ХАТА“

ЩОМІСЯЧНИЙ ЖУРНАЛ ДЛЯ ПЛЕКАННЯ ДОМАШНОЇ КУЛЬТУРИ.

Неоцінений жіночий журнал, який повинна передплачувати, читати й поширювати кожна українська жінк**А**
Обслуговує жінку у всіх ділянках домашнього господарства та забезпечує від непотрібних витра**Т**
Вчить примінювати в прикрасах одежі й хати українське народне мистецтво, бо це правдива крас**А**
Авторів белєтристики та ріжних статей підшукує переважно з поміж жінок своїх і чужи**Х**
Хоронить жінку перед неміччю і старістю фаховими порадами в справі плекання тіл**А**
Акуратно виходить, приносить численні ілюстрації визначних осіб та подій наших дні**В**
Там найдете також вказівки, як вести й виховувати діти гарно й розумн**О**
А кромі цего знакомить з жінками, що стреміли до недосяжних верш**И****Н**

„НОВА ХАТА“ = Львів,
АДРЕСА РЕДАКЦІЇ І АДМІНІСТРАЦІЇ:
РУСЬКА 18. — ТЕЛЄФОН 30-13.

ПЕРЕДПЛАТА ЗА „НОВУ ХАТУ“
Для краю: цілорічна зл. 18·—, піврічна зл. 9·50
чвертьрічна зл. 5·—, ціна одного числа зл. 1·80
— — Для закордону: (цілорічна) 3 дол. — —

Передплачуйте найдешевший, популярний, ілюстрований двотижневник

„Жіноча Доля“

ЦІНА В КРАЮ: на рік 9 зл. на пів року 4·50 зл. на квартал 2·40 зл. на місяць 80 гр.
ЦІНА ДЛЯ ЗАКОРДОНУ: на рік 2 доляри амер.

Передплату приймає:
Редакція „ЖІНОЧОЇ ДОЛІ“ Коломия, вул. Нова ч. 1.
„ŻINOCZA DOLA“ Kołomyja ul. Nowa 1.
Poland East Galizia Europe.

НОВИНА! **НОВИНА!**

Купуйте багато ілюстрований

Календар -- Альманах

„Жіночої Долі“ на 1927 рік

ЦІНА: в краю 3 зл. 30 ам. цен., з пересилкою 3·60 зл.
Для закордону: 50 ам. цен., з пересилкою 60 ам. цен.

Так Календар як і „Жіночу Долю“ можна теж замовляти в **Канаді** через Книгарню Вп. Ів. Чайки: Mr. I Chajka Canora Sask або Mr. Peter Schewchuk Station „C“ box 1008 Toronto III ont В **Америці** Mrs. Helen Lotothsky 79 Newkirkstr Jersey City N. J; Dr. W. J Simenowycz 1286 Milwaukee Ave Chicago III

Одинокий журнал української пластики

„УКРАЇНСЬКЕ МИСТЕЦТВО“

виходить кожного місяця двоаркушевими, обильно ілюстрованими зшитками

ПІД РЕДАКЦІЄЮ **МИКОЛИ ГОЛУБЦЯ**

при співучасти найкращих наукових і мистецьких сил.

Ціна одного зшитка 2 зол.

Квартальна передплата
7 зол.

РЕДАКЦІЯ і АДМІНІСТРАЦІЯ:
ЛЬВІВ, РИНОК ч. 10.

ОКАЗОВІ ЧИСЛА
ЗА НАДІСЛАННЯМ 2 ЗОЛОТИХ.

Земельний Банк Гіпотечний

Акційна Спілка у Львові.

Телєфон 3.82. **Конто в П. К. О. 149.000**

Полагоджує всякі банкові чинности. — Приймає долярові й золотові вклади на найкорисніших умовах — Пересилає гроші до всіх країв Европи, Америки і т. д. — Приймає векслі до інкасса на всі місцевости краю.

ОДИНОКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ДЕВІЗОВИЙ БАНК!

З друкарні Ігн. Єґера, Львів, вул. Сикстуська 33. **Ціна примірника зл. 1·80.**

число 3.
НОВА ХАТА
М. Б.
1927.

Позір! **ЖІНКИ!** Позір!

Вступайте в члени кооперативи:

„УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЄ МИСТЕЦТВО“

ЖІНОЧА ПРОМИСЛОВА КООП. З ОБ. ПОР. У ЛЬВОВІ.

УДІЛ 10.— ЗОЛ. **ВПИСОВЕ 1.— ЗОЛ.**

Адреса кооперативи: ЛЬВІВ, РУСЬКА Ч. 18.

ЗАПРОСИНИ ДО ПЕРЕДПЛАТИ!

Отсим запрошуємо наше Громадянство до передплати Літ. Наук. Вістника.

Літературно-науковий ВІСТНИК

місячник літератури, науки й суспільного життя, буде виходити, як і доси, в обємі 6 аркушів друку та буде містити оригінальну й перекладену белєтристику — повісти, оповідання, драми, поезії, статті з української історії, літератури, суспільної економії й инших царин знання, огляди літератури, науки й суспільно-політичного життя, критику й бібліографію.

Журнал видає: **Українська Видавнича Спілка.**

Редагує Комітет. За ред. відпов. *Др. І. Раковський.*

Передплата в краю виносить: річно 26 зол., піврічно 14 зол., місячно 2·50 в. За границею 4 доляри або їх рівновартість.

Редак. Адм. Львів, ул. Руська ч. 18, І. пов.

В УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ТІЛЬКИ УКРАЇНСЬКИЙ ЧАСОПИС!

Не видавайте ні одного сотика на чужі газети, що нас очернюють, оббріхують і радіб нас розбити і пустити одні на одних!

Найпопулярніший і найбільш улюблений в краю і за границею є український часопис

„УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС“

виходить що неділі в Перемишлі, вул. Побереже ч. 1.

Річна передплата в краю 10 зол. для загр. 2½ дол.

Передплачуйте „Український Голос“ і других заохочуйте до передплати.

Адреса Ред. і Адм.: „Український Голос“ Перемишль.

РІК IV Одинокий, найстарший на західних українських землях **РІК IV**

ілюстрований двотижневик літератури, науки, мистецтва й суспільного життя.

НАША БЕСІДА (Раніше „Наш Світ“)

під Редакцією Володимира Островського.

В 1927 р. дає:

24 двотижневих чисел на дуже гарному папері.
500 артистично виконаних ілюстрацій.
50 ріжних новель, оповідань і повістей.
200 статей на ріжноманітні теми з письменства, мистецтва, науки суспільного життя і т. п.

Передплата на 1927 рік.

В краю: на рік 15 зол., на півроку 8 зол., на 3 міс. 4 зол.
За кордон: на рік 3 дол., на півроку 1 дол. 50 цен.

Редакція й Адміністрація.

„Nasza Besida", Warszawa, Długa 50 m 47

Конто в П. К. О. ч. 28-10.

Жадайте оказових чисел.

„НОВИЙ ЧАС“

ОДИНОКИЙ ІЛЮСТРОВАНИЙ, ПОПУЛЯРНИЙ ЧАСОПИС, ВИХОДИТЬ 3 РАЗИ В ТИЖДЕНЬ.

Місячна передплата тільки 2·70 золоті, за границю 6 дол. річно.

Жадайте оказового числа, яке висилається безплатно.

Адреса: **„Новий Час“, Львів, Руська 18.**

РІК II. Найдешевша Ілюстрована тижнева газета **РІК II.**

НАРІД

під редакцією Володимира Островського

ВИХОДИТЬ ЩО НЕДІЛІ.

Передплата:

В краю: на 3 місяці 1 зол. 80 гр., на півроку 3 зол. 50 гр., на рік 7 зол.
За кордон: на півроку 1 доляр, на рік 2 доляри.

Адреса Редакції і Адміністрації:
NARID Warszawa, Długa 50 m 47. — P K. O ч.88-18.

ПРОДАЄТЬСЯ В КНИГАРНЯХ І КІОСКАХ

Жадайте оказового числа!

ЦІНА ПРИМІРНИКА 15 ГР.

ЧИТАЙТЕ! ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ!

Одинокий український незалежний часопис на ВОЛИНІ

„УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА“

орган української національної думки.

Виходить раз на тиждень в неділю

Передплата в краю:

на 1 місяць 1 зол., чвертьрітно 3 зол., на півроку 5·50 зол., на рік 10 вол., за границею на рік 2 амер. доляри або їх вартість в иншій валюті.

Оголошення по умові.

Адреса Редакції й адміністрації:

Луцьк на Волині, Алєї Б. Хороброго, 70.

РОБІТНЯ ЖІНОЧИХ І ДІТОЧИХ СУКОНЬ С. МОНЦІБОВИЧЕВОЇ ПРИЙМАЄ **ДО НАУКИ ШИТТЯ І КРОЮ ЛЬВІВ, ВУЛ. ХМЕЛЬОВСЬКОГО Ч. 15.**

НОВА ХАТА

ЖУРНАЛ ДЛЯ ПЛЕКАННЯ ДОМАШНОЇ КУЛЬТУРИ

ВИХОДИТЬ РАЗ У МІСЯЦЬ.

РІК III. **ЛЬВІВ, МАРТ 1927.** **Ч. 3.**

ЗМІСТ: Хвилини з життя К. Гриневичевої; *К. Гриневичева,* Душа книжки; *М. Ф.* Діточі садки; *І. Федорович-Малицька,* Найновіша повість Б. Лепкого; Ріжні вісти; *М. Новакова,* Панчішки; *Моди;* Як шити спортову блюзу; Ручні роботи; *Світлини:* Катрі Гриневичевої, діточого садку, хореографічної студії М. Ґонтара; Др. Софія Парфанович, Вітаміни; Наша хата; О. Ш. Чи жінка може у спорті перевищити мужчину; *Берізка,* Як заховати красу; Ради господиням; Приписи.

Хвилини з життя Катрі Гриневичевої

Рідне гніздо К. Гриневичевої це Винники під Львовом із їх зеленими спохиллями лісів і містечком, заплетеним як вінок довкола привабної долини. Хату, де в заможній сімї побачила світ (19 листопада 1875 р.) авторка „Непоборних“ і тепер видно з поміж смерек край достатних садиб; вона стоїть руїною, знищена московським стрільном.

Як трохлітна дитина К. Гриневичева переїхала до Кракова. Чужинне місто вскорі з'асимілювало родину письменниці, а польська школа довершила решти. Дівчинка, втягнена в орбіту чужоплемінної психіки, мусіла перейти цей процес не аби як болюче, бо завсїгди вважала себе кимось иншим посеред гурту. З часом це поняття поширилося самочинно на потребу стати кимось иншим серед загалу.

Це був час, коли українська пісня, а тим більше церковна молитва була санскритом для уха Катрі Гриневичевої. Проте неясний жаль за видивом втраченого раю, за мельодією рідного слова так хвилювали її, що за случайно зачутою на краківських „плянтах“ розмовою, йшлаб була туди, — де стовпи небо підпирають“.

У вісімнадцятому році життя, коротко перед своїм замужжям, Гриневичева наблизилася до гуртка соціялістичної молоді, згрупованої вкруг Артура Ґурського, заслуженого в Польщі автора „Montsalvat'y“. В старосвітській хаті батьків поета (мати була попадянкою) молода конспірація набиралася ума із забороненої в державі літератури. В цьому кружку, нечисленному і кермованому серафічним чоловіколюбством, Гриневичева ставляла перші кроки як громадянка. Ось про який епізод зі свойого життя пригадує письменниця.

Одного дня із скирти різноязичних часописів А. Ґурський виняв один, обємистий як плахта, рябий від екзотичних кривульок і поспитав мене, який це часопис? Ні, я рішуче не знала. Ні французька мова, якої вчилася я ще від дрібних літ, ні німецька, що її присвоювала собі у виділовій школі німецьких монахинь, а навіть „Народовіщання“ з р. 1776, видане в почаївській Лаврі, яке було у нас дома, не мало нічого спільного з цими джунґлями фантастичних кривульок... Після надуми я відповіла весело у почутті близькости правди: „Цей часопис — гебрейський!“ А. Ґурський справив з видимим вражінням: „Який там гебрейський! Цеж ваше, львівське „Дъло“!

КАТРЯ ГРИНЕВИЧЕВА

(Світлина для „Нової Хати“.)

Як раз заведено в краківському учительському семінарі надобовязкову науку української мови, з цим, щоби створити ворота мазурським учителькам у Східну Галичину. Учителем був др. Третяк, спольщений професор краківського університету.

К. Гриневичева пірнула тоді всею душею у правильну науку рідної мови, та спала зі словарем Желехівського під подушкою, як колись з „Пригодами Робінзона Крузо“. На цей час припадає її стріча з Василем Стефаником.

Девятнадцятьлітною жінкою вона живе вже у Львові, замужна, знакомиться скоро з передовими людьми свойого часу Маковеєм, Франком, Гнатюком, Кобринською. Дебютує в ЛНВістнику, де містить вірші, опісля прозу. На конкурсі ім. Д. Бравського одержує премію за оповідання для Просвіти „Батько Петро і його діти“. Пише для „Буковини“, „Мети“, „Діла“, „Неділі“, „Руслана“, „Українського Слова“, „Нової Ради“, побіч принагідних праць у инших видавництвах. Її „Легенди й оповідання“ видає У. П. Т., яке й повірює письменниці редакцію „Дзвінка“ після Константини Малицької. На цьому місці трудиться виключно для молоді три роки.

Світова буря кинула К. Гриневичеву в табор українських виселенців у Ґмінді на моклаки Доліш-

ної Австрії. Це нове кочовище „втікачів“ було державою в державі, з широким адміністраційним апаратом, з усякими перехресними впливами, зі сміливими посяганнями одиниць. К. Гриневичева стає вчителькою таборової школи і ділить час між неї та бараки смерти, як очевидець нечуваного заперечення прав людини взагалі а прав матері з окрема. Вона задержує власний суд про людей і події та інформує віденський „Вістник визволення України“ в спосіб ні трохи не бажаний таборовій кліці. А як рефлекс своєї пристрасної любови народу, як вияв очарування Марією з „Дороги“, Докійкою зі „Споминів“ та Параскою Гоголь „у вічнім цвіттю“ вона ставить памятник „Незнаному виселенцеві“ у „Непоборних“.

Пера Катрі Гриневичевої є також збірка оповідань „По дорозі в Сихем“. В дану хвилю письменниця працює над історичним романом, якого виїмки містив ЛНВ. в минулому році.

Збірка „Непоборні“ викликала велике заінтересування між чужими. До письменниці звернувся о дозвіл перекладу чеський письменник Я. Гулька і польський др. Станіслав Пазуркевіч.

К. ГРИНЕВИЧЕВА.

Душа книжки

„Книжка це є хтось... недовіряйте їй... Майтеся на увазі перед цими чорними лініями, що женуть кудись по білому папері. Є це сили, які у безнастанному труді лучаться, комбінують, вяжуть та розвязують, Одна лінія ловить, друга жме й бурить, третя манить і чаруе. Тобою заволоділа книжка, яка не випустить тебе, поки не витисне свойого пятна на умі“. (W. Hugo).

Не можу уявити собі ні одного пережиття, згадати ні одного обличчя, яке або заважило на моїй судьбі, або хочби як ластівка крилом черкнуло мою память, щоби вслід за спомином не виринула з минулого кожна тогочасна книжка.

Ще заки досягла я на вшпиньках ясеневої комоди, де поваґом цокотів годинник, спихав мене знову на моє низьке, приземне місце маєстат покладеного там маминого молитвенника, запертого на срібну оківку. А коли вже й сама я збагнула чудодійну тайну букваря, книжка стала „кимось“, — вона промостила собі раз на все шлях обіч мене, зі мною.

Моє твердозвучне й одиноке у великоміській школі імя, давало притоку польській дітворі робити мені прикрости, то мама купила мені на потіху образок св. Катерини зі Сієни і вказала там книгу, з цяточку розхиленими сторінками, на яких струнка ніби ефеб свята, клала пальчасту гильку финика.

Книжка ця легко погодила мене з існуючим станом річи.

Маю-ж говорити про щасливі сльози, ронені тихцем в тій хвилі, коли герой Даниїла Дефое на вершку своєї нужди находить кістяк розбитого корабля, а в ньому скарби Алядина: амуніцію, бусолю, цвяхи? Згадувати чар, який кидає на читача міцний і консеквентний від оглава до кінцевої вінети Бен-Гур чи „I N R I“ Розеґґера?

Або передавати вражіння, яке пливе ніби запах зі сторінок оповідань Коцюбинського, Черемшини, з творів Шпітелєра, Ґельрупа?

А ще навертати перед всіх злощасний подих кошмарної клінічної фантасмаґорії, Еверсової Альравни?

Сьогодня супроти масової продукції книжок в Европі, коли до голосу приходить кожний, хто хоче, і чим більше заплямлене лахміття розвертає перед очима читача, тим певніший матеріяльного успіху й слави, дивно подумати про часи, коли ті, що їх іменами мережана історія, брали свій духовий корм із мандрівного слова.

Втомлений патологічною лектурою, широко розколиханий цивілізаційними сензаціями повоєнний читач уявляє собі ніби весняну феерію тверді часи дужань героїв з богами, які оспівує евангелія фіордів, стара Едда, — і погідну усмішку прикличе на його уста пісня Гавамаль, яка образовим трохеем вчить розсудливости дома і в дорозі. Крізь глуху віддаль століть слухаємо як Боян-соловій, чи скальд з над північного моря у теплі глітного, стрічного дворища оспівує зимою в супроводі гуслі дзвінкокрилу славу, здобуту кінцем копія, веселим людським хотінням. Як закріплює для безсмертности княжі набіги на половецькі стада й вежі та вісім перемог Гаральда Гарфаґара над осми королями дронтгаймського краю. І як врешті співак героїв та богів кінчить свій речитатив ґучним славословем Бористену або зеленій долині над озером Тінґваля.

Така душевна страва сувора й міцна, давала народам міцних людей, — більше, чинила геройство насущним хлібом.

До примітивів мандрівного слова тужити годі. Але вільно нам хотіти, щоби книжка давала народові сильних людей, не обтяжувала його кінетичної енергії юрбою розслаблених жилами калік, яким писаний один шлях: з тарпейської скали у низ.

„Книжка — це хтось“.

Відома річ, як уважно добираємо собі круг знакомих, з якими хочемо удержувати ближчі ззязки. Розглядаємо тоді по купецьки: втратимо, чи зискаємо на їх дружбі? Щоденний досвід вчить, що деякі вдачі й характери пригнічують нас і втоптують зі силою в свою болотнисту пядь землі, другіж підносять нас зі собою на соняшні висоти, на заквітчані узгіря. Тому, коли трафиться знакомство для нас непригоже, без жалю вичеркуємо його з круга наших інтересів.

До книжки, на жаль, не приміняємо тих самих правил, хоч вони теж — великий незнакомий. З нею діло трудніше. Бо коли перед небажаними відвідинами можемо охоронити себе, книжка проникає вюнко в наше життя, всовґується всіми ходами хати, сідає безгомонно поміж нами і еманує або жерельну ясність та силу, або отруйний чад здеправованого інтелєкту. Частіше всього трапляється книжка дрантивенька, ніяка, по волоцюжськи розхрістана і хмільна, з якою нам ні спільних, ні розбіжних інтересів не буде, за це є зовсім реальна витрата часу на пусте.

Кожна прочитана книжка оставляє з останним акордом композиції вражіння цеї чи другої першостепенної ціхи, зовсім як людина після довірливої розмови. Ось ми й міркуємо про себе: цей, добродуха — той, неповседневний ум, велике серце, — ще инший, — завидько або крутій. Та людей недбалих у вислові, розхрістаних в одежі ми оминаємо квапно, оглядаючися, чи хто нас з ними не видить, а ледви, чи хто відклавби на бік розхрістану книжку.

І в цьому її небезпека.

Не говорю вже про грошеву літературу будня, (здебільша про переводи), яка хочби й не тягала читача по сліпих вулицях, по незахідних місцях, все таки нічого путнього не навчить, навпаки скавулить із кожної стрічки, що ми малі, миршаві людці, такіж як і книжка сама, і що все є так, як саме має бути.

А хибаж ми-б і справді хотіли вичеркнути з життя радість, підем, побіду?

В тому й річ, що треба з книжкою поступати, як з людиною. Пильно дослухуватися, що говорить

її устами, хвилює її серцем? Бож є імена, які говорять за себе, імена відомі.

Загально говориться, що нема лихої або доброї книжки, — є тільки добре й лихо написана. Так розсуджувати можуть зрілі, критичні одиниці, — для молоді книжка мусить бути не тільки добре написана, але й добре подумана. Бо молодій душі не прийдуть в підмогу ніякі критерії, життевий досвід, зрівноважений ум, тривкі етичні засади. А забруджену уяву хиба-ж виперемо на ставі, під ляск праника?

Не можна припускати, щоби матері хотіли товаришами своїх дітей видіти неробів, кокот і мантіїв. А цими типами найрадше тепер заповнюється книжки, бо книжка поспішає за фільмом, а фільм є обчислений на принаду юрбі.

Мати, яка бодай раз під неділю розглядає білля своєї родини, щоби в пору випране й викачане не світило челюстями дір, пустими слідами ґузиків, мусить стреміти також до цього, щоби і духа родини удержати в чистоті. Вона стоятиме все на сторожі доброго смаку, який є одною з найсильніших основ моральности. З окрема перегляне уважно кожну книжку, яка перепливає через хату, а всяку пантаґруелічну лектуру вичеркне безпощадно зі списку хатніх насолод.

Звісною є річчю, що кожний душевний товчок находить свій рефлекс у фізичнім уладі людини. Не дармо говорять, що подратованому годі сідати до обіду. Очевидна річ, що сліди, які оставляє порнографічна лектура на душі дитини, дадуться порівнати до слідів катаклізму, після якого трава не хоче зеленіти.

Перед роками одна мила бабуня говорила румяній внучці, зачитаній у „Хмарах“ Нечуй-Левицького: „Гляди, Галю, не читай повістей, бо румянці минуться!

Сьогодня не такі книжки читають з цілим спокоєм наші недолітки.

Не стану шукати собі зарви з течією, але на мою думку здоровіший примітив, чим судороги футуризму. У примітиві є сила, є тисяч доріг в стремлінні.

Слід знати інтелігентним матірям, що від уважного добору книжки, залежить у великій мірі фізичний стан їх дітей, особливо тепер, коли як вислід воєнного лихоліття лютують нервові недуги.

З цих добрих книжок, яким ми дозволимо на контакт зі собою, відмітимо з особливою почестю ці, які годні збудити в нас приспані творчі спромоги. скріпити виявлені вже сили.

Невідрадним явищем є здебільша поверховно провірені шкільні бібліотеки. Бо коли дівча-підросток *приносить зі шкільної бібліотеки „Dzieje grzechu“* Жеромського і ще бідкає, що вони намічені як лектура, то такий випадок дуже характеристичний для часу, в якому живемо.

Пора, щоби у нас являлася час до часу чиста, сильна книжка для молоді, як тої, що будуватиме власну державу. Наші установи, добре проспериючі кооперативи повинні творити літературні стипендії, виплачувати замітні премії за найкращий твір для молоді, у якому кормилиб ми її духа високими думками і де, по думці д'Анунчія слідно будоб, що великі спомини є братами великих надій. Тоді відкри-

К. Гриневичева, в часі літературного дебюту.

либ ми напевно великі таланти, запряглиб у народну колесницю свіжі, радісні сили.

Нещодавно видний американський часопис проголосив літературні дужання за нагороду кількадесяти тисяч долярів для найкращої повісти з американського побуту. Із стодвадцять тисячів праць, які наспіли, нагороджено повною премією твір якомусь *незвісної норвежської учительки*, Марти Остаде. Невжеж цих стодвадцять тисяч людей були професійними письменниками?

Скінчу апострофою до книжки, цитатом Romain Rolland'a: „Гарна книжко! Ти є наче тайна, яку треба тільки шепотіти в тишині щасливого серця“.

Діточі садки

Тяжкі економічні умови повоєнної доби видвигнули цілий ряд нових проблемів, котрих давніше не помічали або до котрих не прикладали великої ваги. Одним з питань, що настирливо вимагають нового трактування та широкого, громадянського заінтересування є питання діточих садків.

Родинні умови після війни різко змінилися в некористь дитини, через те, що мати мусить заробляти поза домом. Вже перед війною старалася жінка вийти з економічної залежности від чоловіка який забезпечував родину тільки своїм заробітком. Емансипаційний рух змагав до цього, щоби жінку вирвати з хатніх клопотів, щоби забезпечити їй свобідний доступ до всіх ділянок людської праці. В повоєнній добі життєві умови змінилися о стільки, що питання співпраці жінки для удержання родини — серед широких кол громадянства вже перерішене. Загальне зубожіння довело до цего, що жінка мусить сегодня поруч з чоловіком станути до спільної боротьби о прожиток. В звязку з цим мусить жінка на дорший час кидати хату, щоби працювати відповідно до свого звання в школі, в шпиталі, в бюрі, в фабриці, реставрації, кавярні, в магазині, склепі, на полі і т. д. В наслідок таких економічних умов зміняються на наших очах дотеперішні форми родинного життя і зроджуються перед родиною і цілим громадянством щораз нові проблеми. Тяжкі матеріяльні умови заставляють молодих людей резиґнувати з такого „люксусу“ як дитина. У тих що помимо всего зважуються на цей „люксус“ питання дошкільного виховання дитини набирає щораз гостріших

ших форм. Жінка, котра не може або не хоче покинути своєї праці мусить лишати дитину довший час під чужим доглядом. Щастя коли живуть батьки родичів — вони звичайно радо перебирають на себе всі обовязки зглядом дитини, але не у всіх родинах є така поміч.

Недостача організованої самопомочі змушує більшість селянських і робітничих родин лишати дитину без найменчого догляду. Характер селянського життя забезпечує, що правда, бодай можливо здоровий і природний розвиток дитини. Інакше в місті. Маса робітничих дітей засуджені тут з перших днів на недоїдання і недостачу опіки. Жінці приходиться кидати працю або лишати дитину на догляд вулиці. В подібній гострій формі являється оце питання і серед тих кол громадянства, що сегодня не станули ще на березі економічної руїни. Бо хоча жінка в тих кругах не мусить ще більшости дня проводити поза домом, то всеж немає змоги дати дитині відповідної для її розвою обстановки, товариства, свободи. Ди-

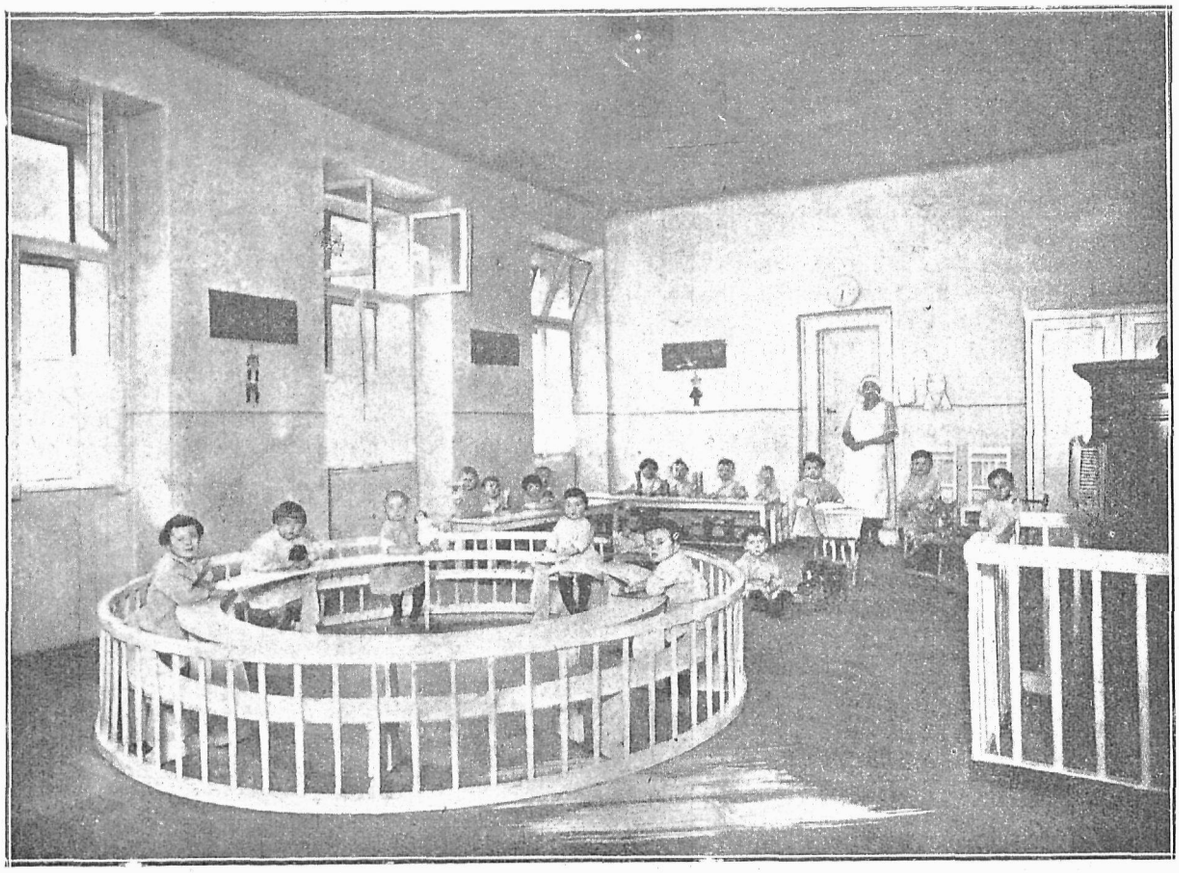

ПОКІЙ ДО ЗАБАВИ в „Діточім Садку“ в Празі-Карліні

І. ФЕДОРОВИЧ-МАЛИЦЬКА

Нова історична повість Б. Лепкого

(Докінчення)

Якщо Мотрин батько, нещасний муж української *Леді Мекбет*, зганьбив себе перед історією на віки, нехай донька його, Кочубеєва Мотря, почасти відкуплює батьківський гріх, стаючи для нас одною з цих постатей, що дороговказом стоять край тернистої дороги самопізнання і визволення народу.

Окрім Мотрі ще другі жінки виступають в повісти Лепкого. Є мати гетьмана Івана Мазепи, ігуменя монастира дівочо-вознесенського-київопечерського, Марія Магдалина Мазепина. Вона прекрасний зразок високо інтелігентної жінки, яка, не виступаючи особисто в громадському житті, має посередно, сильний вилив на розвиток подій. Чи не в її особі повинні ми добачити вказівку на вроджену місію умово визначних жінок, бути дорадницями ближчих їм мужчин, а не самим кидатись у розбурхане низькими, підлими пристрастями море публичного життя, ударя якого краще понесе твердша вдача мужчин, аніж розніжнені нерви жінок.

На цю тему хотілобся не одно сказати, та не тут на це місце. „Для гетьмана“ каже Лепкий „була ігуменя Магдалина найвірнішим другом, сповідницею його щораз то нових намірів і плянів, учителькою і наставницею. Ніхто не знав того, що вона і нікого не слухав гетьман так покірно, як своєї доброї і мудрої матері. Нераз доводилося йому тяжко жалувати й нарікати на себе, коли не зробив так, як мати казала, і навпаки, чи раз він рад був, що пішов за порадою матері“.

Чи якабудь жінка, хоча і наймудріша, найздібніша, може собі бажати кращої похвали, кращої оцінки своєї вартости, як от-ці повні пошани та признання слова?

Річ в цьому, що не кожна жінка вміє собі заслужити, не кожний син ані кожний муж радо відноситься до неї, як людина до людини.

Невідрадним типом самопевної, деспотичної матрони є мати Мотрі, Любов Хведорівна. Її пожирає якась злочинна жадоба влади, якась хороблива манія великости, одно і друге обмежене до мерзенних границь приватних амбіцій. Понадто замічається в ній погану рису жіночої вдачі: брак почуття міри в цьому, що розпочинає. Жінки, звичайно пасивні, податливі, кидаються нераз на осліп, як розгукана стихія, стрімголов у пропасть. Не ясна, обдумана ціль, а якийсь невиразний, непогамований гін, якась безумна потреба бігу для бігу, якась непереможна сила експансії жене їх вперед, собі і другим на згубу. Так поступають нерідко добрі жінки. А Любов Хведорівна була зла. Була з ґрунту зла, тому, що поза власною безкритичною амбіцією, поза своїми апетитами не бачила, не лише важніших, загальних справ, але не бачила навіть тих, які для серця матері мають бути найближчі: мужа, дітей. — А однак в цій жінці був, хоча короткозорий, але не-аби-який розум,

тина зростає серед вічних заказів і обмежувань її свободи, їй нічо не вільно, вона всім перешкаджає і всім докучає своїми невичерпаними питаннями.

І тому то для добра дітей, для щастя родини, для піднесення її добробуту, а вкінці для можливости праці жінок — повинна поширюватися ідея діточих садків. Вона здобуває собі з кожним роком чимраз більше прихильників, її стараються здійснити головно по селах в часі польових робіт, але вона не приняла ще форми **суспільної конечности.**

Діточі садки дають дитині все те, чого вона не має дома: відповідно уладжену кімнату, свободу рухів, забаву в окруженні дітей і догляд фахової педагогічної сили.

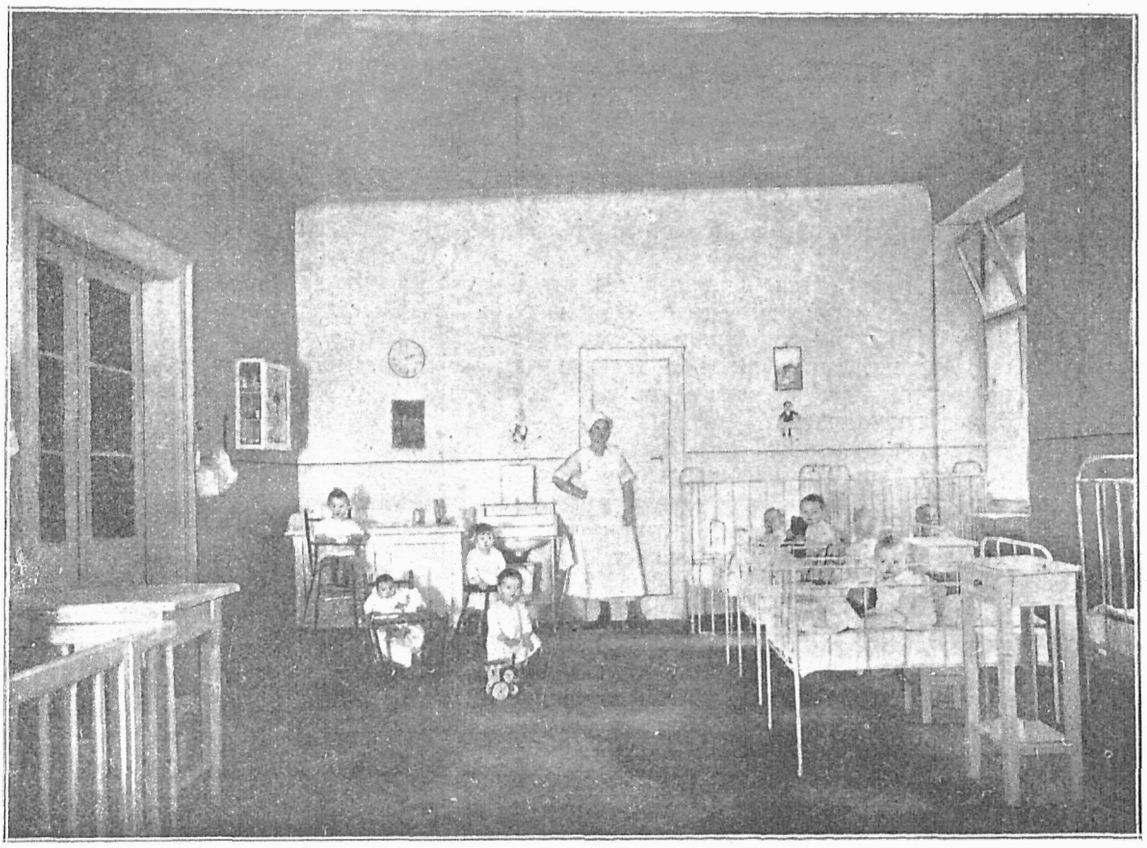

СПАЛЬНЯ тих найменчих в „Діточім Садку" в Празі-Карліні

Часто й не одна мати не має найменчого поняття як доглядати дитину і нераз сама у своїй несвідомости її вбиває. Жіночі школи, що навантажують голови дівчат ріжним баґажом, не дають їм жадної відомости про їх життєве завдання. До всіх обовязків приготовляється жінка дуже основно тільки

не аби-який характер. — Характер злий — а всеж характер.

Найнужденіші з людей: — безхарактерні. В доньки її, Мотрі, ця жадоба власти виступає убогороднена, перетворена у високу ідейність, яко пристрасне бажання могутности для цілої нації, якої почувалася членом.

Сестра Любови Хведорівни, Марія, і Тітка Лідія, якась близька своячка Гетьмана, обі добрі, лагідні жінки. — З них двох Марія Хведорівна замітніша.

Цікавим типом є стара няня, „літ понад сто", в Кочубеєвім домі. Ще Мотрину маму на руках носила. „Вона всім тикає, ніби вона тут найважніша особа. Всі її шанують, ніби бояться. Батьків та дідів нагадує. Ніби вона не жива людина, а дух старовини, що звязує теперішне з давно-давно минулим. Няні все вільно. Любов Хведорівна яка, а няня і її нераз правду в очі скаже і Любов Хведорівна змовчить.

Стара няня є типом, який щораз рідше тепер стрічаємо. Вона не так слуга, як приятелька дому, її люблять, шанують, а вона платить за це щирим привязанням. Щоб сотворити таких типів, треба родин, що вміють заразом шанувати людей і власну традицію... тоді ці люде ще ліпше цю традицію збережуть, ніж власні, еманціповані члени родини...

Крім цього Лепкий дав доказ справжного опанування задачі, майстерним впроваджуванням двох так життєво важних чинників: комічного і дивачного. (des Grotesken). Вони виступають в третім уступі II. тому під заголовком „Пробудження". Мимоволі думається про теорію Віктора Гюґо про сусідування трагічного з комічним, коли Лепкий впроваджує в особах двох старших, зубожілих своячок Любови Хведорівни два типи так трагікомічні, що нагадуються комічні інтермецца Шекспіровських драм, де нераз приходить сміятись аж до сліз.

Розмова двох сварливих жінок так захоплюючо передана, що здається, почуєш їх живий голос. Знаменито підхоплено перехід від байдужої оспалости до оживленої сварки, аж вкінці спільна небезпека навчає їх співати одну пісню.

На них кінчиться ґалерія жіночих портретів повісти. І мимоволі насувається думка про другі визначні жінки давної України, дивні, нерозгадані, чекаючі хвилі, коли й за них хтось живим словом згадає, коли воскреснуть до нового життя у якомусь творові ґеніяльного артиста — бо:

„Was im Liede soll erstehn, muss im Leben untergehn" —

а вони'ж вже так давно, давно відійшли від нас... Ділять нас від них не роки, а цілі століття, а проте очі їх колись горіли тим самим вогнем що наші, серце радісно або трівожно билося в них за власну і національну долю, душа не одної з поміж них рвалася може до вищих вчинків, хоча і життя не дало усього здійснити...

Як англійський поет Robert Browning в своїй розкішній „Toccata of galuppi's" в якій оспівує

до завдання бути матірю, хоча воно найтяжче і найбільш відповідальне.

Найбільше уваги присвячують охороні матері і дитини в Радянському Союзі. На Україні в 1926 р. влаштовано 750 діточих захоронок по селах. Правда, і цього мало, щоби загоїти всі рани нанесені війною революцією і голодом, але з кожним роком іде до кращого, та вростає в психіку жінки розуміння ваги діточих садків.

В Західній Европі ця ідея також дуже поширена. В Чехах, наприклад є спеціяльні вищі школи „соціяльної опіки", де приймають абсольвенток середних шкіл на три роки студій. З цих шкіл виходять керовниці діточих садків обізнані з організацією і веденням цих установ.

Редакція „Нової Хати" вистарала статут і кілька світлин одного з найкращих того роду заведень у Празі-Карліні. Історія повстання цеї установи дуже проста. В основу лягли щира воля, енергія, особисте заінтересування та розуміння ваги такої інституції для громадянства.

Ціллю садку є заопікуватися дітьми, які цеї опіки потребують (сироти, діти працюючих родичів, діти хворих родичів, діти, які живуть в умовах, що загрожують їхньому здоровлю, діти родичів недбалих чи нелюдяних). Садок дає захист 40 дітям від 6 тижнів до 3 літ життя. Є відчинений від 6½ рано до 7 вечера.

Мати приносить рано дитину, розбирає її а убрання дитини складає в числовану скриночку в передпокою. Нагу дитину передає нянці, яка відносить її до лазнички, де вже все приготовлене до купелі. Кожна дитина має два платочки до купання, один на личко, другий на тільце і окреме простиральце до витирання на сухо. Для кожної дитини приготовляють окрему купіль, а після кожної купелі ванну дезінфекують. Після купелі дитину важать, а вагу записують. Коли дитина не прибуває на вазі, дають її до лікарських оглядин лікарці заведення і вона дає відповідні зарядження що до віджившлювання дитини. Відтак дитину вбирають в чистеньке білля і одежу і подають їжу. Варять все відповідно до приписів лікарки і подають в чистеньких, для кожної дитини окремих флящинках. Після їжі старші діти бавляться, а дрібота вдоволено лежить або спить у своїх ліжечках. О 11½ подають обід. Після обіду дітей миють, взувають та кладуть спати. О 3-тій годині діти знова дістають їсти а відтак бавляться під доглядом досвідних вихователькок. Вони їх забавляють та привчають до чистоти та всіх гігієнічних правил. О 5½ є вечера. Около 7-мої приходять матері по дітей, перебирають їх знова у власну одежу і забирають до дому.

На світлинах бачимо спальню і покій до забави дітей. Маємо ще світлину взірцево уладженої лазнички, багато вивінованої кухні, та кімнати зі складаними ліжочками, де діти сплять після обіду. Всюди панує найкраща чистота і порядок. Родичі віддавши діти у таке заведення можуть спокійно працювати у свідомости цего, що їх дитина і нагодована і вмита і весело грається в товаристві других дітей під опікою досвідної людини, що добровільно вибрала собі це звання і поглибила його наукою.

У Львові існує вже 25 літ товариство „Українська Захоронка". Це товариство повстало з ініціятиви українських жінок, згуртованих тоді у „Клюбі Русинок" — та оснувало першу захоронку в 1902 році на Городецькім. Сьогодня має товариство вже 10 захоронок, де находить добру опіку около 500 дітей.

Двадцятьпять літ тихої праці дало гарний вислід. Однак двадцятьпятьлітний ювилей існування „Української Захоронки", який обходитимемо в травні б. р. повинен стати почином до поширення цеї ідеї і до розбудови захоронок на лад инших країн.

Українське жіноцтво повинно виказати глибоке розуміння справи і власними фондами, енергією і трудом збудувати своїм дітям величавий, взірцевий дім, який ставби зразком для будови таких домів по всіх містах і селах нашої країни.

М. Ф.

минуле життя легкодушної Венеції і красу венеціянських жінок.

„Dear dead women, with such hair, to what's become of all the gold"... (дорогі померші жінки, ще й з таким волоссям, що сталось з цим золотом?) і ми питаємо: де ті розкішні уста, де той чарівний усміх, де погляд цих задумчивих очей жінок давних часів? Усю розпалось в пил і порох... Так — але Дух Старовини не помер, зі старих могил та руїн віє „ворожий вітер"", а з ним подих старих часів:

„На пригірку поміж гаями,
Повитий срібною імлою,
Підпертий білими стовпами,
Гетьманський дім..." *).

і хоча не від разу дастся „піднести його з упадку і з руїни" як бажає поет, та нехай в сильнім, живім слові, в народній літературі воскресне давна слава; нехай бодай очима душі бачимо те світле минуле, що заразом є запорукою світлішої будучности.

Нехай би з чародійного пера шановного автора повстало ще більше, ще багато минулих образів та дорогих нам подій, що скріпляють нинішне покоління в самопошані, яка у великій мірі виростає з пошани до цього минулого.

Лепкий, своїм тоиким відчуванням атмосфери даного середовища і ще тоншим вчуванням в духову атмосферу поодиноких осіб, є покликаний до творів цього роду, що вимагають методу, совісної праці, і синтетичного таланту.

Повість про Мазепу, крім згаданих прикмет, ще і тим підноситься високо понад рівень усіх дотеперішних в нас подібних праць, що від першої сторінки до останної, мова є бездоганна, вирізьблена долотом поета-артиста, в якого краса форми не менш важна від вартости змісту. Це треба тим більше оцінити, що в нас культ форми уважають за порожну формулу, забуваючи, що на цім світі усяка цінність стає для нас доступною лише за посередництвом якоїсь зовнішної форми. Чим краща, відповідніша ця форма, тим краще передає та виражає собою зміст, а впертим легковаженням форми поволи і затрачується зміст.

Такою-то викінченого формою, твір Лепкого викликує враження не так повісти, а прекрасної поеми — в прозі.

Йому припадає слава, що перший з поміж Українців — поетів та письменників взявся віддати довг вдячности Великому Гетьманові (як не соромно нам, що доси лише чужинці оспівали його?), і перший написав історичну повість, яка є заразом артистичним твором.

Лишається сподівати, що „Мазепа" є лише початком цілого ряду книжок цього рода, які вартістю сягають далеко поза рами так званої „літератури", о скільки уважаємо літературу за щось відокремленого від життя.

*) Богдан Лепкий: „Батуринські руїни".

ХОРЕОҐРАФІЧНА СТУДІЯ У ЛЬВОВІ.

Учні цеї школи артистичних танків з професором арт. М. Ґонтаром

Ріжні вісти

Жіночий зїзд у Харкові. Від 16—20 січня відбувався у Харкові зїзд жіноцтва. Зїзд відкрив голова ВУЦВК-ту Петровський про участи 600 делегаток. Вирішувано питання участи жінки в державному будівництві, питання жіночої преси й підкреслювано невідрадну появу радянського побуту—хуліганьство.

Концерти Любки Колесси у Львові в днях 8 і 10 лютого ц р., були великим тріюмфом нашої пяністки. Численно зібрана публика одушевлялася її незрівнаним мистецтвом, а вся львівська як українська, так і чужа преса була переповнена похвалами для артистки. „Нова Хата“ — помістить довшу статтю про виступи Любки Колесси в одному із чергових чисел.

Масковий баль уряджений старанням Тов. Українських письменників і журналістів і Кооперативи Укр. Театр, відбувся з великим успіхом в салі Народного Дому дня 12 лютого ц р. Одинадцять нагород розлано між найдотепніші маски, а нагороду „Нової Хати“ — яворівський, рушник дістала маска „Шишка“ (Г. Копистянська). За ближчими інформаціями радимо заглянути до „Зиза“ з 15 лютого 1927 р.

Національний Музей у Львові влаштовує в квітні ц р. у своїх кімнатах етнографічну виставку народного мистецтва. Експонати зібрали п. Бачинські зі Стрия. Сподіємося, що бодай тепер кімнати Національного Музею заповняться великим числом учасниць, які прийдуть оглянути народне мистецтво усіх закутин України.

Вечер артистичних танків М. Ґонтара. Дня 7 лютого ц. р. відбувся у Львові в салі Лисенка вечер артистичних танків М. Ґонтара. В програму вечера входили: „Дзвони“, „Щедрик“, „Пташина пісня“, „Сон“ і кілька народних танків. Хореографічне мистецтво здобуває собі чим раз більші круги прихильників, про що свідчать по береги виповнені салі на всіх вечірках того рода. Недостача школи артистичних танків у нас дуже відчувається і почин М. Ґонтара слід горячо привитати.

Шкільне свято. Учениці дівочої фахової доповнюючої школи ім. Б. Грінченка у Львові, урядили дня 20 лютого ц. р. під проводом учительського збору шкільне свято. Хор учениць під проводом п. С. Купчинської відспівав гарно кілька пісень, а відтак відіграли учениці коротку алегоричну пєсу „На стрічу“. Між ученицями є кілька замітніших декляматорок. Вони проявилися в грі, яка оснувується виключно на деклямації (Бабуся, Хлопець, Україна). Учительському зборові, головно п. Купчинській належиться велике признання за корисну працю для піднесення духових інтересів молодих дівчат.

Перший почин. Пані Ольга Гундичева з Осмолоди, прихильниця і передплатниця „Нової Хати“ прислала нам дарунок, вишивану орігінальну народну сорочку з околиць Перегінська. Цей перший дар стане завязком етнографічної збірки „Нової Хати“. Думаємо, що всі читачки і прихильниці „Н. Х.“ підуть за гарним приміром п. Гундичевої і надішлють нам дари на ту ціль.

Участь жінок в артистичному промислі Відня. В віденськім, „Künstlerhaus-і“ уладжено в грудні і січні багату і ріжнородну виставу артистичного промислу. Були там гарні зразки справжнього мистецтва, а не та всячина, що під шумною назвою артистичного промислу визирає зза численних крамничних вікон.

Добірні колєкції кераміки, порцеляни, різаного шкла, емалії, виробів з металю, мистецьких оправ і прикрас книг, виробів текстильних і шкіряних — проєкти мистецького уладження хат, модерних меблів— виконані найліпшими австрійськими мистцями, були розміщені в просторих кімнатах „Künstlerhas-у“ по ріжних ґабльотах, вітринах та нижах. Уложено все дуже просто і заразом так приманчиво, можнаб сказати рафіновано-просто, якби ті два поняття в части себе не виключали.

Для нас інтересне те, що багато найгарніших річей — се твори жінок. Ось їх імена: Dina Kun, Bucher, Wieseltier, Fink, Rotenberg, Schwamberger, Zach і инші.

Імена трьох перших і знимки їх керамік можна подибати в найповажніших німецьких і чужих мистецьких журналах; різані шкла і образи на шклі, спеціяльною технікою, роботи Fink і Rotenberg — се справжні перлини мистецтва, прикраси найвибагливіших сальонів. (Ціни деяких, невеличких впрочім, шкляних ваз чи фляконів переходили суму 1.500 шілінґів).

Майже всі вичислені артистки — се колишні учениці віденської „Kunstgewerbeschule“, що стільки признань здобула за свої експонати на минулорічній світовій виставі в Парижи. Наші артисти Олена Кульчицька, Марійка Дольницька, Оля Окуневська, Бринський — се також бувші ученики цеї школи. *О. З.*

М. НОВАКОВА

Панчішки

Кажуть, що кожна людина має в собі дещо гарного. У гімназистки Блянки були це ніжки. Стрункі, прекрасно модельовані, словом - поема. Хто мимохіть задивився на це чудо природи, вповите в ніжні, шовкові панчішки, яке займало все найбільш принадні пози, тому певно закрутилося в голові від усієї цеї краси. Але і Блянка була свідома, що такими ногами не може похвалитися ні одна її товаришка. З радістю привитала моду коротких спідничок і ясних панчішок, та мала глибоке переєзідчення, що її бідному, зачарованому хлопцеві й на думку не впаде критикувати її надто малі очі та цікаво задертий носик.

Але недовго тішилася тріюмфами подиву, який читала в очах стрічних мужчин. Як грім з ясного неба впало на неї нове розпорядження директорки інституту. Мала кокетка не прочувала, що дзвінок, яким директорка викликувала тишину в гамірній їдальні, видзвонить кінець всім її славним побідам.

Директорка, здивачіла стара панна, не могла довше стерпіти, цеї, на її думку дуже неприличної моди, наслідування голих литок.

„А тому діти“ — кінчила строго — „якщо хочете називатися ученицями нашого заведення, не смійте вдягати оці погані вибрики моди“!

„Ах!“ — вихопилося щире розчарування з тридцять дівочих уст, а тридцять пар сміючих очей нараз посумніло. Блянка, що взагалі не слухала приказів директорки, цим разом поблідла наче стіна. Щастя, що саме тоді кусала своїми мишачими зубами твердий книдель, який також мимо заказу взяла з тарілки, бо якби не це, булаби певно не здержалася від розпучливо оклику.

Розвіялися всі її мрії, пропали всі замки на леді. Осталася тільки тверда, незмінна дійсність, у виді зненавиджених чорних панчіх. Блянка перестала ходити з високо піднесеною головою, мальовничо укладаючи ноги, тільки скромно спускала погляд та вибирала найкоротшу дорогу до школи. Хибаж не могла огорнути її чорна розпука, що саме від дня проклятого заказу, зачала вона стрічати по дорозі гарного хлопця? А він ледви глянув на неї — Блянку, що звикла до повних подиву поглядів мужчин. Мало що не розплакалась тоді зі злости, а від цього часу почала спускати очі. До чорних панчіх, яким приписувала вину за всі свої невдачі, запалала чорною ненавистю.

Раз сиділа в робітні тяжко зітхаючи над латинською граматикою і холодним зором перебігала сторінки. Більша половина з них була їй цілком чужою, а завтра мала вона бути питана з латини.

Блянці мороз пішов поза спину, як уявила собі професора латини. Ох, як вони всі його ненавиділи! Надутий, злий чигає, щоб зненацька заскочити ученицю питанням. А міжтим його сірі, вибалушені очі розглядають її з під цвікера. Найбільш уваги присвячує ногам. А Блянка впевняла, що легкі питання професора завдячує тільки своїм ніжкам. Але тепер?

Дзвінок директорки пригадав їй знова причину її даремних зусиль. З під прижмурених вій кинула сердитий погляд в напрямі руїнниці своїх тріюмфів. Але в ту мить розяснилося її личко і латинська граматика щезла в тайних глибинах торби. На що вчитися? Директорка завтра відізжає та лишає дівчата під опіку вирозумілої настоятельки.

На другий день вранці Блянка немогла вже діждатися відходу дівчат зі спальні. Після цього отворила свою шафу і з сіяючим лицем вийняла пару шовкових, ясних панчіх. Пестливо погладила вона оці втрачені й знова найдені скарби. Скорим рухом скинула з правої ноги чорну панчоху і наділа лискучу, мягоньку павутинку. Відтак легенько всунула ніжку в черевичок та порівнуючи цю величезну ріжницю, шептала: „одинка з латини капне цеї днини“.

„Блянко, Блянко!“ — почула нагло голос з дверей, що з гуком отворилися перед чорнявою дівчиною.

„Біжи до вікна! Швидко! — Дивися оцей вимоклий паяц вийшов напроти Марти!“

Блянка трохи отямилася з переляку, і як правдива дочка Еви миттю схопилася з місця.

— „Цей Парис начеб відчув, що стара відіхала. А дивись на Марту, як дується; но, но“ — воркотіла Єля та з завистю міряла товаришку від стіп до голови.

Блянка начеб цього й не чула, тільки розмріяно гляділа вділ на вулицю. Аж порядний штовханець Єлі збудив її з задуми.

„Дівчино! — чи цей вимочок так тебе вчарував, що ти і про школу забула? Збудися! За пять хвилин осьма!“

Блянка зірвалась стрілою і заки хто вспівби дочислити до пять, була вже на вулиці. Хоча була пізна пора, вона не спішилася, бо самопевність піднесла знова гордо її голову і викликала на устах усмішку.

Нараз здрігнулась і мимохіть ще більше випрямилася. Проти неї йшов хлопець що її так болюче вразив своєю неувагою, Блянка впилася очима в його лице...

Бачила, що він знова хотів її неуважно минути, але втім кинув погляд на її ноги. Наче від чарів щезла байдужність з його очей і вони наповнились незвичайним здивуванням. Опісля ще раз подивився на Блянку і — земле розступися! — розсміявся.

Носик Блянки піднісся ще о один центиметер вище. Ах, вонаж цього була певна! Не видержав!

Блянка була щаслива! Всі люде начеб симпатизували з нею, гладили поглядами її ноги і радісно усміхались.

Певна побіди опинилась вкінці в клясі. Ледви скинула капелюх і сіла в лавку, увійшов професор латини. Сів за стіл, витягнув з кишені страшну чорну книжечку та сухим голосом викликав імя ученици.

„Нещасна, це винні твої ноги“ — трохи злобно пожалувала Блянка товаришку, коли та вертала сумно на своє місце.

„Блянка П.“! Острий голос професора перервав її міркування. Вискочила жваво з лавки і плавким кроком станула на підвищенні. Легким рухом кипула на катедру зшиток і відступила кількома танцюючими кроками взад. Ціла її увага була звернена на професора, тому й не завважила приглушеного сміху, що озивався в лавках.

„Цей машкара“ — сердилася в дусі — „коби бодай подився на неї, заки завдасть питання. Ну, вкінці!“ І ніжки Блянки наче наелектризовані рушились неспокійно.

Тонкі вуха клясичного філолога підхопили дивний гамір в клясі. Тому він підніс очі і грізним поглядом змірив непосидючі дівчата. Опісля звернувся до Блянки, щоби поставити їй питання.

Але, щож це? Остовпілим поглядом впивається він в Блянчині ноги. Нагло вибухає голосним сміхом, а ціла кляса за ним.

Блянка стоїть наче жінка Лота, зчудовано оглядаючись довкола себе. Нараз її погляд паде на ноги і крик розпуки добувається з її уст.

На правій нозі ясніла красна, блискуча панчішка і наче сміялась зі скромної, чорної товаришки на лівій нозі.

При супроводі веселого сміху товаришок, червона від сорому, Блянка ледви найшла свою лавку. Не чула навіть, що професор, втираючи заплакані від сміху очі, звільнив її на сьогодні від питання. Здержуваний плач безсилої злости сіпав її уста, а дві великі сльози промивали стежку на її напудрованому личку.

(Переклад з чеського.)

ВЕСНА Й МОДА

ч. 467. Практичний весняний плащ з вовняного матеріялу гранатової краски; ковнір і маншети ясно-попеляті. Фалди з гори пристебновані.

Колись, перед літами, — весняні капелюхи, — це були ясні, легкі як мрія, прибрані перами, цвітами, стяжками, кокетливі й жіночі. Нині — вже давно їх нема; від коли жінка в званню і спорті стала на рівні з мужчиною, вона потребує такеж саме практичне вбрання, щоб не звертало на себе уваги, а рівночасно щоб було вигідне. Всеж таки знову є змагання скінчити з модою зовсім поєдиничих, позбавлених фантазії фільцових капелюхів.

Паризькі модистки вводять в моду капелюхи прибрані цвітами. Їх форма лишається на далі мала, лиш де-не-де вирине ширша криса. Чи це капелюх з фільцу, стяжки чи легкої

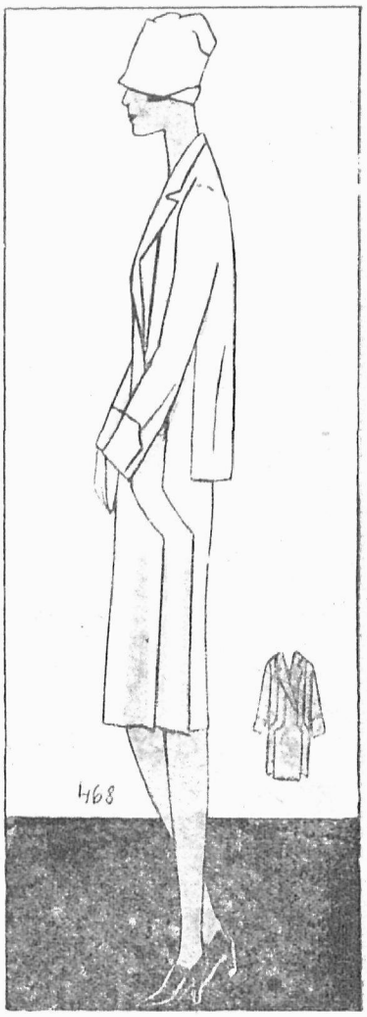

ч. 468. Плащ з ясно-попелятого матеріялу, прибраний шафіровими лямівками; запинається на переді навхрест, як мужеська камізелька.

ГОТОВИЙ КРІЙ.

ДО ЖНИВНОГО МОДЕЛЮ.

еґзотичної соломки, кожний має принайменше одну цвітку на боці; це виглядає незвичайно елегантно, як ще ця цвітка гармонізує з другою припнятою до сукні або плаща.

Все таки є багато капелюхів нестройних, гладких. Бо їх треба на щодень до частого ношення; вони такі необхідні, як сукні jumper'ові. Лиш форма цих скромних капелюхів дещо змінилась. Вже не модні такі надто високі; їх загинається на голов, відповідно до лиця. Прибрання капелюха уміщується тепер більш до заду. До таких капелюхів надаються прибрання із стяжок. Краска капелюха повинна своїм тоном відбивати від сукні, що надає більше свіжости.

Характеристичною новістю мод є при костюмах короткі жакети, паски при жакетах, скомплікований крій, та прибрання з стебнівок. Весняний сезон предвиджує в одягах найріжноманітніші зіставлення: Сукня і плащ, сукня і жакет, спідничка й плащ, до jumper'ової блюзи, бо jumper на долі все ще, панує, – в найріжнородніших формах. Найновіші моделі jumper'ів мають поперечні паси; їх носиться із шкіряним пасочком.

Короткий жакет є звичайно з реверсами, шальовим ковніром, але стрічається також жакети й плащі без ковнірів, і такий фасон буде навіть типічним.

З матеріялів модний вовняний трікот, крім цего Crepella та Kasha.

Весна приносить ясні краски, — чорна зникне разом з зимою. Резедовий кольор, зеленаво-синій всі сині й зеленаво-сині відтіни приходять на місце ери червоної краски. Сріблистий і рожевий, оба разом й кожний з осібна є домінуючим в зближаючімся сезоні. Також білий є модний, а чорний надається лиш на візиту.

При сукнях модні жаботи звичайно з цеї самої матерії, підшиті шовком. Лінія стану трохи піднесена в гору, менш-більш на ширину долоні; але чи вдержиться, чи все таки жінки широкі в бедрах задержать її в дотеперішній висоті?

Сп. К.

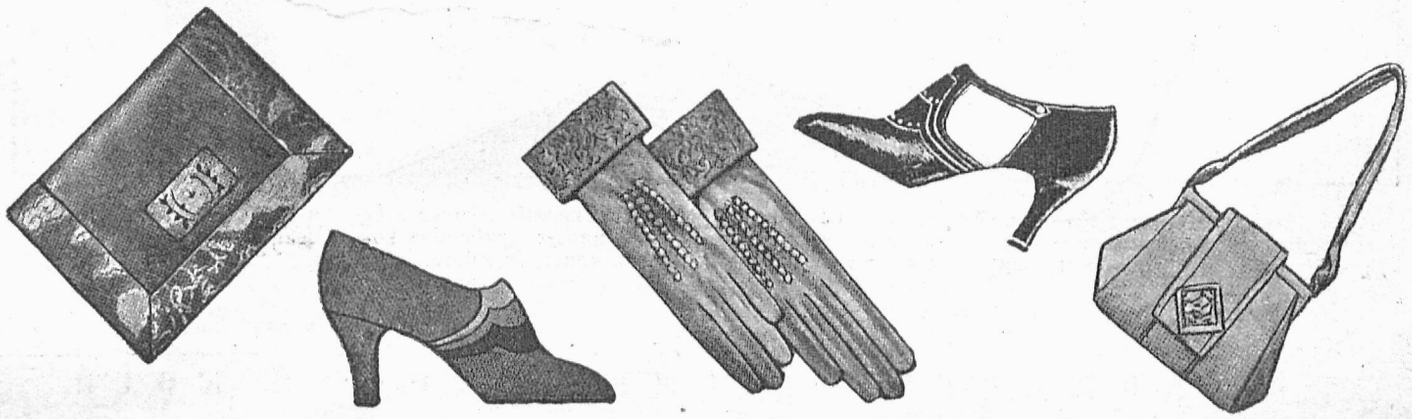

ПРАКТИЧНИЙ ОДЯГ

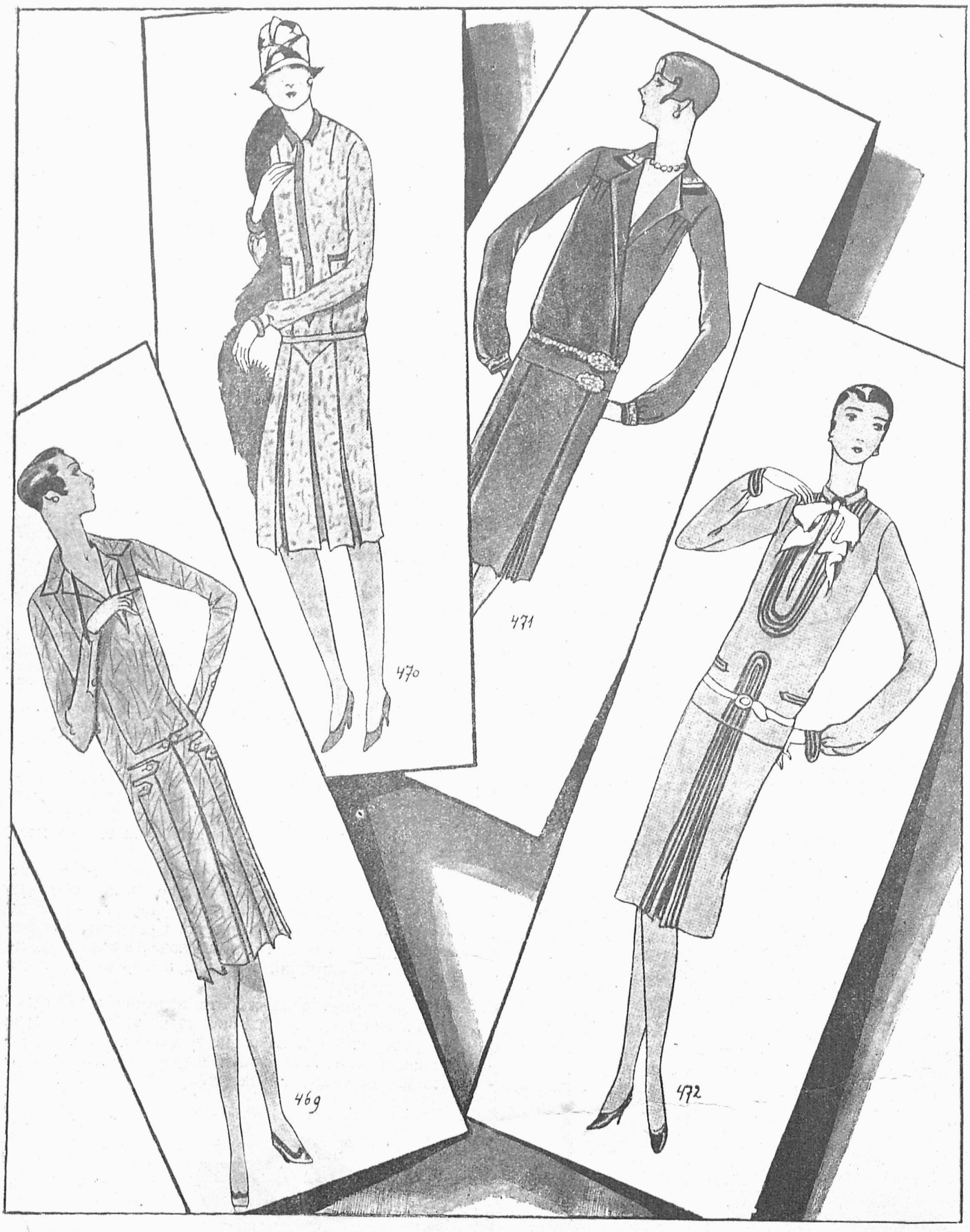

№ 469. Елегантна сукня з темної матерії, на переді уложені фалди, які притримують патки.

ч. 470. Практична сукня з взористого kashа. З переду фалди, з яких бічні підходять в гору до паток.

ч. 471. Скромна суконка з синього рипсу; прибрання ковнірця, манштетів і паска з кольорового гапту.

ч. 472. Практична сукня з попелятого Shetland. Червона кокарда, пасок і лямівки. Стан скорочений.

До кожного моделю готовий крій.

ВЕЧІРНІ СУКНІ

ч. 473. Сукня з чорної коронки й шовку. В горі й в долині підложена під коронкою золота ляма.

ч. 474. Візитова сукня прибрана в поясі вузькими закладочками. Коло шиї нашита пліска й цвітка.

ч. 375. Вечірна сукня з Crêpe Georgette золотистої краски, прибрана коронками. Спідня сукня рожева.

ч. 476. Сукня з касаком з Crêpe de Chine, краски beige. Оригінальне прибрання з вузьких закладочок.

До кожного моделю готовий крій.

ВЕСНЯНИЙ ОДЯГ

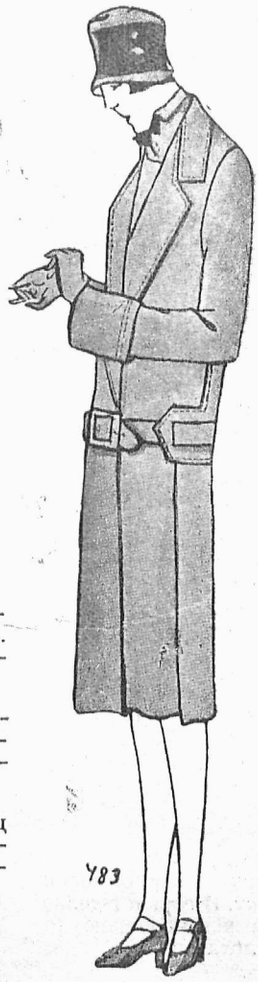

ч. 477. Скромний плащ з матеріялу kasha, з модерно скроєними рукавами. Пасок уміщений майже в природній лінії стану.

ч. 478. Елєгантний весняний костюм з взористого матеріялу, краски beige в двох тонах. Прибрання з однобарвного матеріялу; ґузики.

ч. 479. Костюм з матеріялу kasha, сріблистої краски ковнір, маншети й випустки з червоної шкірки; (На спідничці) два глибокі фалди.

ч. 480. Костюм з взористого матеріялу, в красках: зеленій з білим. Ковнір, маншети й пасок з зеленого одностайного матеріялу.

ч. 481. Плащ з матеріялу kasha в великі крати, піскової краски; а до него спідничка з цего самого матеріялу, — і камізелька без рукавів.

ч. 482. Практичний весняний плащ для смотрика з рагляновими рукавами, прибраний стебнівками й ґузиками. Шкіряний пасок.

ч. 483. Спортовий плащ для смотрика, з виложеним ковніром і оригінально пришитим паском. Елєгантна, скромна спряжка.

До кожного моделю готовий крій.

БІЛЛЯ, БЛЮЗКИ, ШЛЯФРОКИ

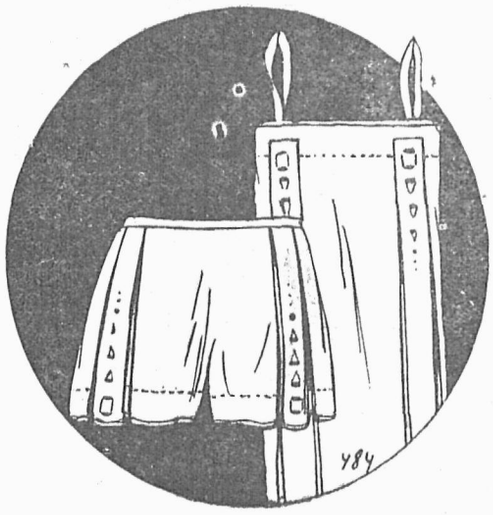

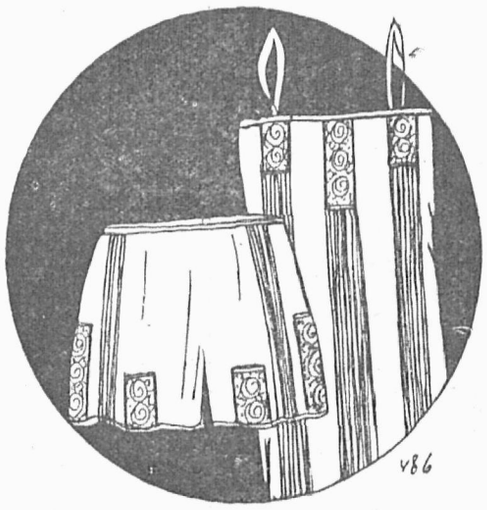

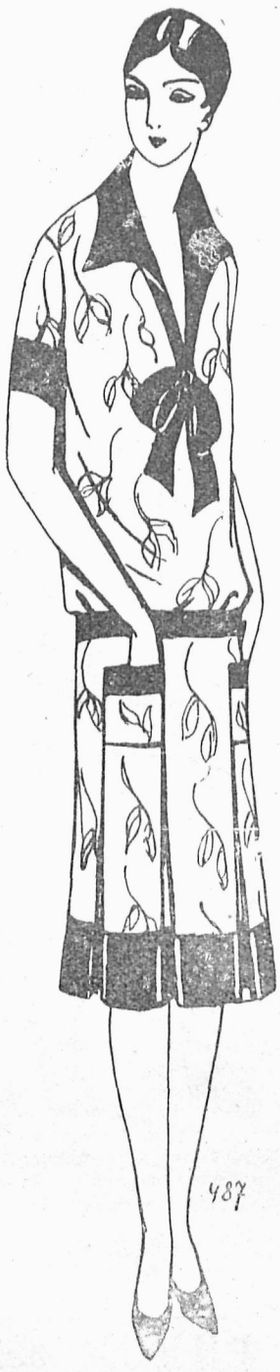

ч. 484, 485, 486. Б і л л я: денні сорочки й майтки прибрані плісами, гаптами, або мережками.

ч. 487. Домашна суконка з взористого матеріялу, прибрана иншим однобарвним.

ч. 488. Блюза з Crepe de Chine з подвійним жаботом, ніжно плісованим. Стяжка оксамітна.

ч. 489. Спортова блюза з шовкового полотенця прибрана мережками.

ч. 490. Шляфрок з тонкого вовняного матеріялу, багато гаптований.

До кожного моделю готовий крій.

НАШІ ДІТИ

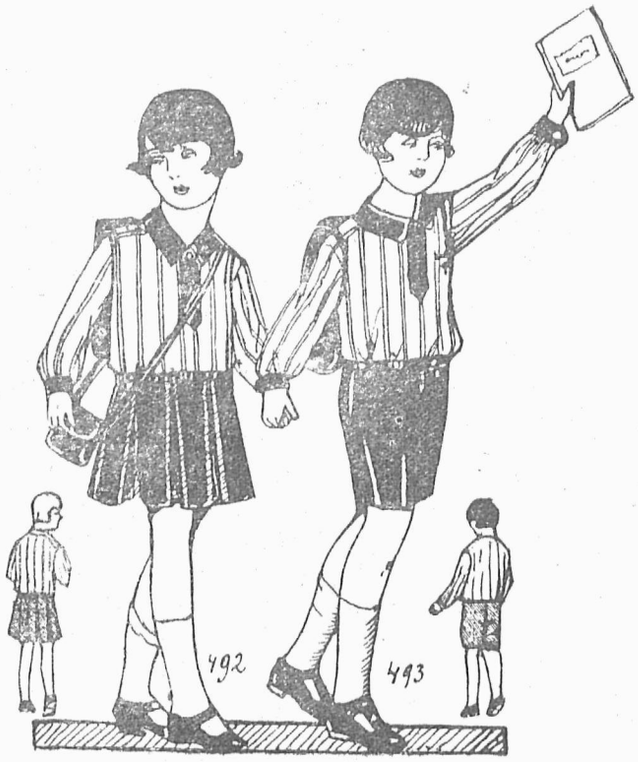

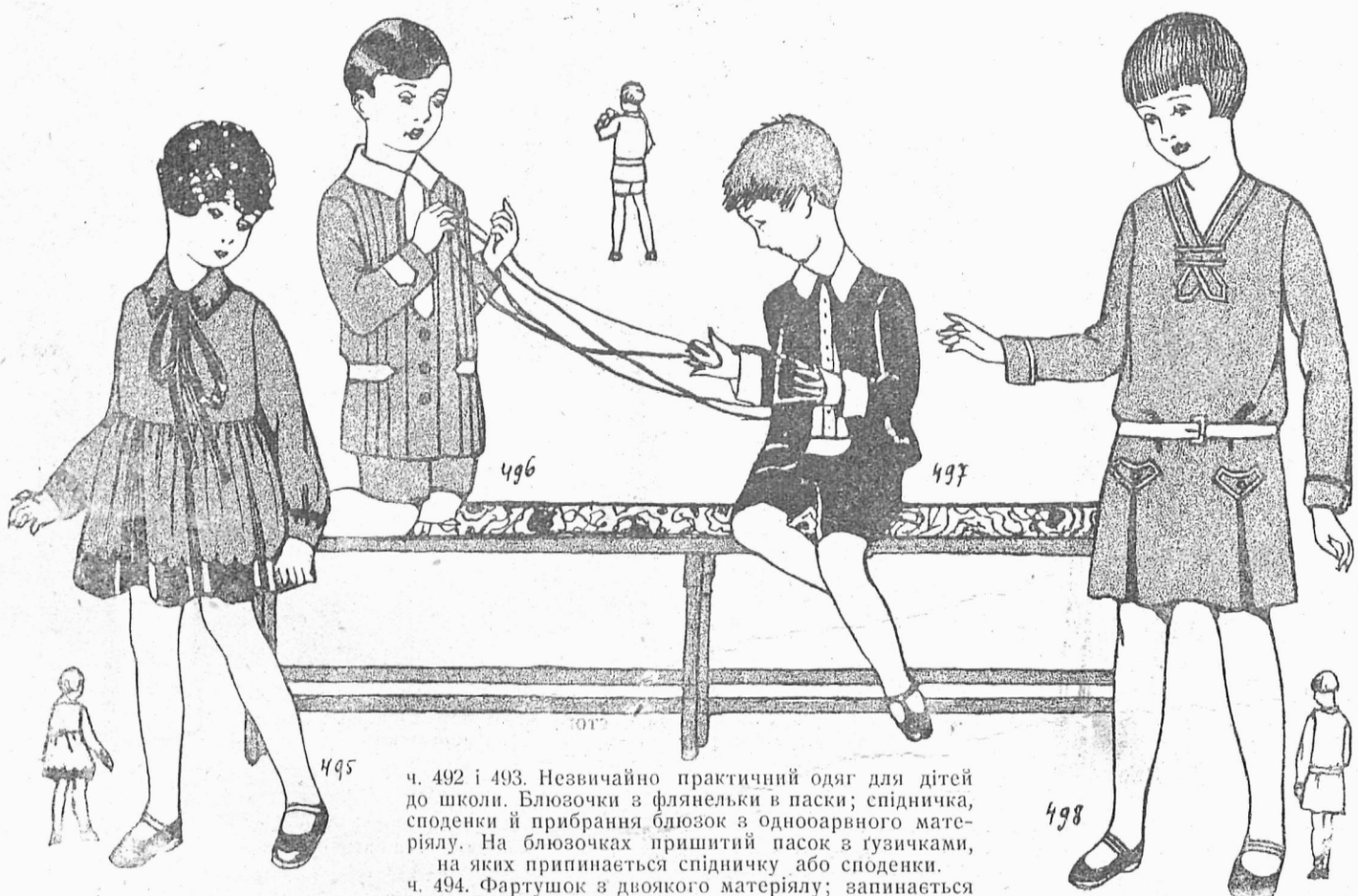

ч. 491. Фартушок для дівчинки з матеріялу в горошки, викінчений зубцями.

ДО КОЖНОГО МОДЕЛЮ

ч. 492 і 493. Незвичайно практичний одяг для дітей до школи. Блюзочки з флянельки в паски; спідничка, споденки й прибрання блюзок з однооарвного матеріялу. На блюзочках пришитий пасок з ґузичками, на яких припинається спідничку або споденки.

ч. 494. Фартушок з двоякого матеріялу; запинається з заду на затріски.

ч. 495. Суконочка з червоного матеріялу, прибрана чорним. Запинається на переді.

ч. 496. Убранко для хлопчика, з вовняного матеріялу, прибране иншим — яснішим.

ч. 497. Убранко з оксаміту; камізелька, ковнірець і маншети з білої піки.

ч. 498. Суконка з гранатової матерії, прибрана ґузиками й вишневими лямівками.

ГОТОВИЙ КРІЙ.

ОЛЬКА

поручає

ТРИКОТОВЕ БІЛЛЯ
ВОВНЯНІ ПАНЧОХИ
ЗИМОВІ РУКАВИЦІ Й ШКАРПИТКИ

РИНОК 35.
біля Народної
Торговлі.

Як шити спортову блюзу

(Докінчення).

На раменах вставляється звичайно малий кусник (в якому місці, — це все докладно назначено на кроях Н. Х.). Цей кусник пришивається звичайним швом, а береги викінчуються обміткою, (диви рис. 7) або підшивається. Тоді підшевку пришивається рівночасно з матеріялом, при першім шві, з одного боку, а з другого боку закладається підшевку в руках. (диви рис. 8).

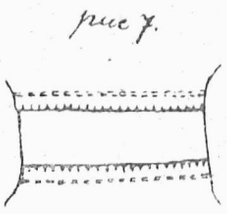

рис. 7. При поединчім матеріялі треба шви обкинути.

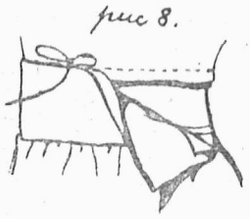

рис. 8. При подвійному матеріялі шви підшиваеться підшевкою.

4. Ковнірець прикравується з подвійного матеріялу. Обі части прикладається лицем до лиця, пристебновується, зіпнявши передтим докладно шпильками, щоб матеріял не посунувся. Як вже готове, притинається матеріял довкола, близько при шві (диви рис. ч. 9), також в кутиках, де шев зміняє

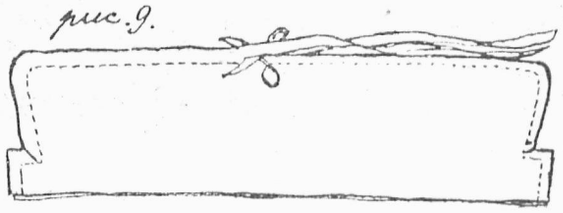

рис. 9. Прикроений з подвійного матеріялу ковнірець треба разом зішити.

напрям треба матеріял надтяти; инакше потім, як ковнірець вивернеться на другий бік, шев в цьому місці тягнувби. Якщо ковнірець скроєний без цього кутика, то очевидно тоді не треба нічого витинати.

Тепер приступаємо до пришиття ковнірця; це виконується дуже ріжно — відповідно до його форми.

Найлегший спосіб, як це звичайно робиться з ковнірцем з витятими кутиками, видно на рис. 10.

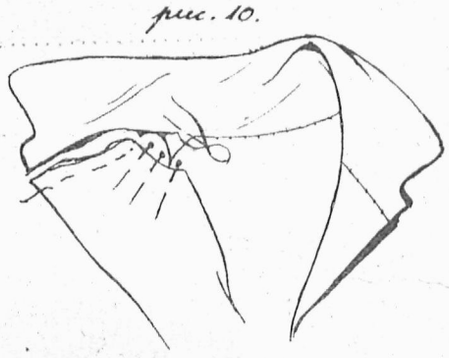

рис. 10. Спідний ковнірець пришивається до викрою шиї; відтак підшевкується шев верхним ковнірцем.

Пришивається передовсім спідну частину ковнірця до викрою шиї; тут треба уважати, щоби горішну частину загнутої патки не пристебнувати. Потім випрасовується шев, а верхною частиною ковнірця підшевкується шев разом з кроєм виложеної патки.

Коли блюзка є викінчена на переді прилягаючими до себе шліцами, то ковнірець пришивається в спосіб поданий на рисунку ч. 11. Роботу зачинаємо з цього, що спідну частину ковнірця вшиваємо до викрою шиї, при чому знову не вшиваємо на разі внутрішної частини шліца. Пришиття ковнірця продовжується на вні, пришиваючи верхню частину ковнірця до внутрішної частини шліца; це видно докладно на рис. 11.

Тут є потрібно, щоб лінію викрою шиї зазначити рівночасно на частині переду і внутрі шліца, щоби ковнірець направду лежав гладко. Відтак шви треба відпрасувати, а краї швів трохи понадтинати, щоб не тягнули. Врешті треба верхній ковнірець під-

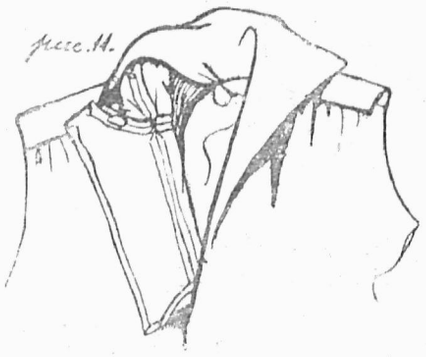

рис. 11. При другім способі пришивання ковнірця пришивається його звичайним швом до викрою шиї і внутрішної частини шліца, а лише на плечах підшевкується верхнім ковнірцем.

шити на викрою шиї на плечах. В цей спосіб вшитий ковнірець лежить найкраще, — все одно чи носимо його отворений, чи високозапнутий.

Найлегший спосіб пришиття ковнірця бачимо на рис. 6. Тут пришивається верхній ковнірець до викрою шиї. а спідним підшевкується.

5. Рукав. Також при рукаві, як хочемо щоби був старанно пришитий до спортової блюзи, натрафляємо на ріжні труднощі, хоч на зверх воно може видаватися легкою річчю. Вже при зішиванню рукава, що робиться наперед з правої, відтак з лівої сторони, треба уважати, щоб на верхній частині рукава зробити кілька фалдиків (диви рис. 12). Долішну частину рукава треба зморщити на ширину маншета (диви рис. 12). Маншет крається з подвійного матеріялу. Обі його части кладеться лицем до лиця, спинається шпильочками, а відтак стебнує. По-

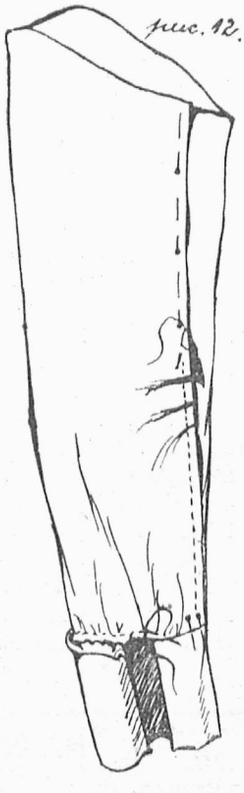

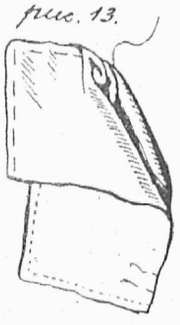

рис. 12. Долішну частину рукава вшивається в середину між обі части маншета; частина рукава лишається вільна, і її заобрублюється.

рис. 13. Обі части маншета зшиваеться разом, а відтак вивертається.

тім маншет вивертаємо і краєм прифастриговуємо (диви рис. ч. 13). В блюзках до прання можна маншет ще раз зістебнувати, але при шовкових або вовняних краще лишити так.

Тепер приставляється верхню частину маншета

до в долині зморщеного рукава, уважаючи, щоб сходилися знаки. Зморщки повинні прийти головно під лікоть. Між кінцями маншета лишається яких 3 cm вільного рукава, який треба загнути (диви рис. 12). Вкінці закладається внутрішну частину маншета над швом.

Тепер треба ще зробити дірки на ґузики. Тому, що при більш елегантних блюзах робиться звичайно виложені маншети, то їх запинається на подвійний ґузик, а в тій ціли є потрібні дві дірки; одну з них, спідну, робиться прямовісно, верхна в поперек (диви рис. 14, і 15). Можна також подвійний ґузик

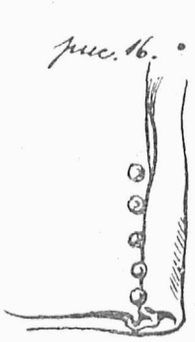

рис. 14. і 15. На маншетах з вилогами робиться подвійну дірку. Верхну прямовісно, спідну в поперек.

рис. 16. Збоку блюзу запинається на петельки і ґузички.

імітувати; а то в цей спосіб, що до одного краю маншета зі середини пришивається ґузик і його запинається на дірку з другого краю маншета. Тоді не дається вилогів до маншетів, бо тут розходиться о упрощення роботи блюзки.

Тепер вже готовий рукав треба ще пришити. Це робиться в такий спосіб: або пришивається швом зправа і зліва, або зі швом вшивається рівночасно обрубець, яким відтак підшевкується шев. Очевидно рукав треба передтим прифастриґувати, при чому однакові знаки повинні рівно припадати до себе. Най-

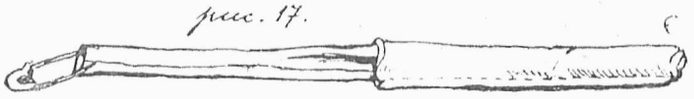

рис. 17. Пасочок зшивається з довгого кусника матеріялу, який відтак вивертається при помочі аґрафки.

краще є спробувати перед стебнуванням прифастриґований рукав; бо відповідно до цього, як хто держиться, треба рукав підтягнути вище, або нище.

Накінець треба ще блюзу викінчити долиною. Також і це можна всіляко робити. Звичайно закладається матерію, — грубшу ширше, тоншу вужче, або скісним матеріялом відлямовується; вкінці можна викінчити рульоником.

При блюзах долиною вільних, т. зв. касакових формах, робиться звичайно на боці запнутий фалд; на верхній його частині пришивається пасмантерійний шнурочок, а на спідній ґузики (диви рис. 16).

Спростування друкарської ошибки.

В попередному числі трапилася прикра помилка при ломанні статті: **Як шити спортову блюзу.**

По першій шпальті 16-ої сторінки належить продовжити текст семим рядком другої шпальти (під рисунками) аж до слів: **Кожна половина**, відтак треба продовжити текст першим рядком другої шпальти аж до слів: **місця в блюзі** (диви **рис. 6**). Врешті закінчити 12-им рядком другої шпальти до кінця статті **(т. зв. французьким стібом).**

Р У Ч Н І Р О Б О Т И

ХЛОПЯЧА БЛЮЗКА.

(Модель п. І. Білинської з Пчан).

Хлопяча блюзка з нізінною вишивкою, виконана на полотні нитками D M C, в красках:

|| чорна, xx червона,
oo жовта, /// зелена,
|| ліліова.

Таке применення нізінної вишивки надається теж до білого або кремового **вовняного** матеріялу; тоді вишивку треба виконати через канву, або инший подібний матеріял (рідке полотно, орґантину, або млинську ґазу).

Рівнож в цей спосіб можна вишити на шовку, нитками Moulinė, або фільофльос; і жіноча блюзка з Crepe de Chine прикрашена дискретною вишивочкою на ковнірци, (який в теперішній моді має назву „хінського") манштиках, та в розкрою, представляється незвичайно елегантно й ефектовно.

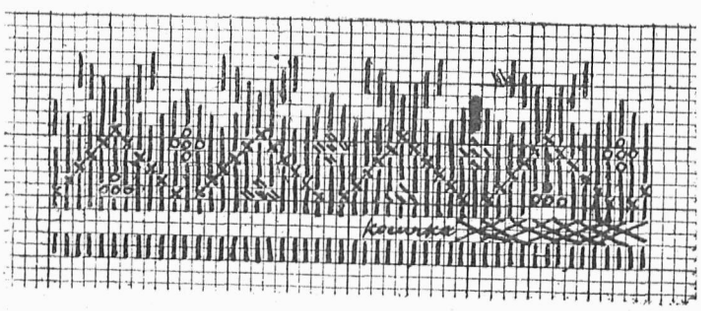

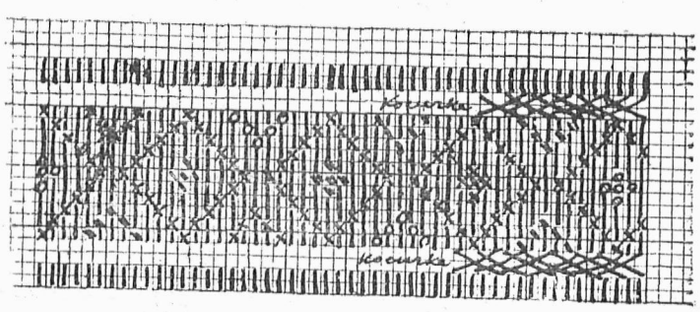

Взори на ковнірець, манжети і пазуху (розкрій).

НА ВЕСНУ НА ВЕСНУ
НАЙВИБАГЛИВІШІ
ЖІНОЧІ ОДЯГИ виконує
ПО ПРИСТУПНИХ ЦІНАХ ТА
В НАЙКОРОТШОМУ ЧАСІ
ПЕРШОРЯДНА РОБІТНЯ СУКОНЬ
І ЖІНОЧИХ КОСТЮМІВ
Марії Волянської-Павлюк
ЛЬВІВ, СОБІСЬКОГО 12.
ТЕЛЄФОН 17-04.

ЗРАЗКОВІ МОНОГРАМИ

(ручно рисовані) можна замовляти в „Новій Хаті“ в ціні 0·50 — до 1 зол. за штуку, після зложення належитости готівкою або почтовими значками.

ЗА ПОСЛІПЛАТОЮ НЕ ВИСИЛАЄМО.

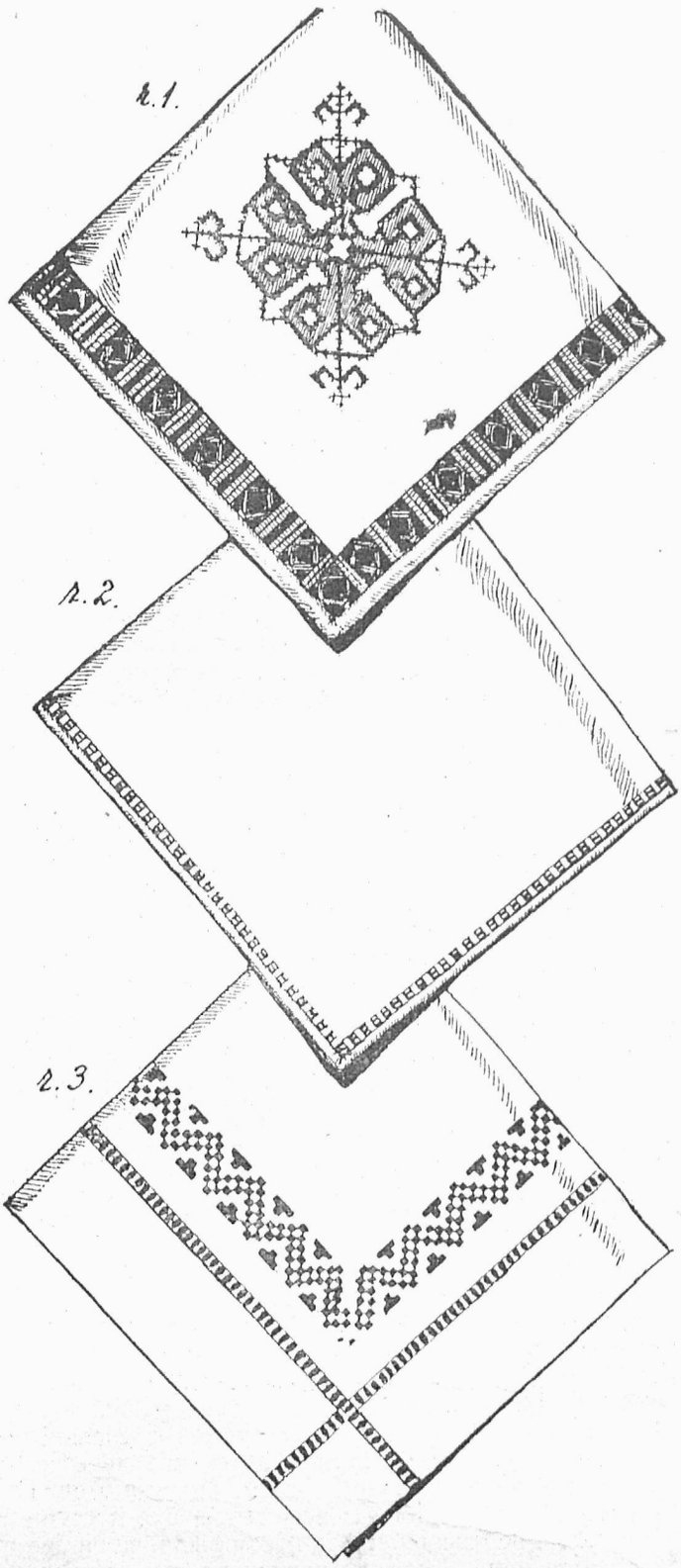

ТРИ СПОСОБИ ВИКІНЧЕННЯ РУЧНИХ РОБІТ НА КРАЯХ:

1) широкою мережкою

2) вузенькою, званою на Підгірю „цирка“

3) Звичайним способом, з широко заложеним матеріялом.

Цей третий спосіб, заґально прийнятий, вимагає певної кількости матеріялу, і примінюють його до всіх майже ручних робіт, як обруси, серветки, а навіть рушники і т. п. Вузеньке примереження для придержання заложеного матеріялу, є найменш вибагливим способом викінчення даної робітки, зі згляду на витрату часу, як і сам її вигляд.

Натомість два попередні способи, куди краще надаються до викінчування цего роду робіт. Вони ефектовніші в своїому приміненні, пешаблонові і надають робітці далеко легший вигляд.

А спосіб їх виконання можна собі легко присвоїти, на підставі поміщених тут рисунків. *М. С.*

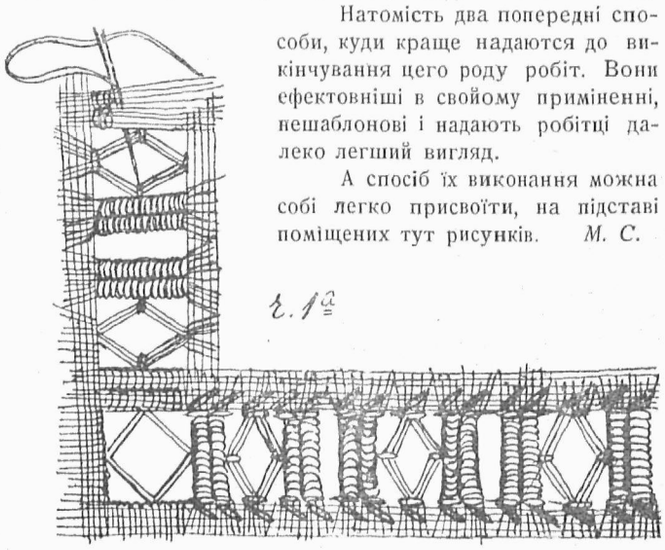

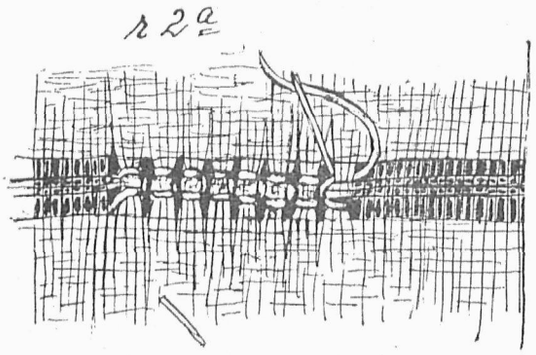

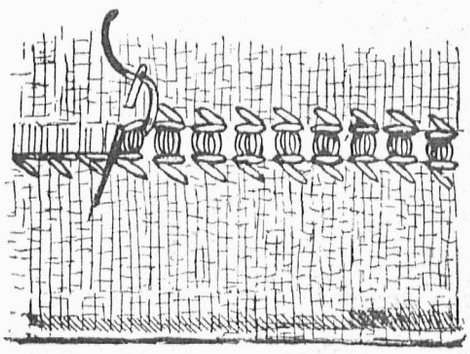

ФОРТЕПЯНИ, ПЯНІНА І ФІСГАРМОНІЇ

о ріжних цінах продає, купує, вимінює готівкою

Фірма ГАНАК Львів, вул. Панська 21/I п. — Тел. 35-45.

ДР. СОФІЯ ПАРФАНОВИЧ

Вітаміни

В людській їжі знаходяться такі хемічні складники: білковини, товщі, углеводні (цукри), мінеральні соли та вода.

Досвід показав, що людина живлена тільки цими складниками не вдержиться при здоровлі та житті. Вона попадає в ряд недуг, котрі винищують орган'зм. Причиною цього є недостача поживних тіл, званих вітамінами. Вони находяться в деяких яринах, овочах та звіринних продуктах як: мясо, молоко, масло, жовтко, тран і т. д. Є це тіла ще невповні пізнані що-до їхнього хемічного складу; їх названо A, B, C, D або фактор антірахітичний, антіневрітичний і т. д. — в залежности від цього, які недуги виступають ізза недостачі такого тіла або відповідно до того, які недуги лікують подаванням цього фактора.

Тіло **A** викрили в 1912—13 р. Американці Осборн і Мендель в бураковому олію і назвали його фактором **A.** Він находиться передовсім в жовтих товщах рослинних та звіринних: в маслі, оліях, рибячім трані, в жовтих яринах як: морква, баклажани (помідори), а також в инших яринах, як: салата, капуста, шпинак, вкінці в мясі, нирках та жовтку яйця. Здавалосьби, що його дуже багато, однак при звичайному способі приряджування їжі велика його частина гине, бо розкладається під впливом воздуху та високої температури. Тільки в рибячім товщі тіло **A** не розкладається під впливом воздуху. Фактор **A** має значіння для орган'зму, що розвиваєть і росте, бо недостача цього фактора спричинює задержання зросту, недуги очей (куряча сліпота) і т. д. Діти такі є слабовиті та мало відпорні проти недуг. Про дійсність цього твердження переконують нас досліди лікарів роблені на щурах та лікарська практика. З неї довідуємося, що в Данії та Японії, де дітей кормлять збираним молоком, багато дітей хорує на недуги очні та сліпне. Колиж додати дитині до їжі денно 20 гр. масла або трану, недуги ці уступають.

До недавна приписувано тілові **A** велике значіння при повстанні кривухи (rachitis). Однак тепер показується що це ще квестія спірна, бо на повстання кривухи має вплив передовсім недостача світла, а саме ультрафіолєтних лучів, що находяться в сонячному світлі. Сьогодні приймають, що кривуху викликує недостача осібного фактора **D**, котрий повстає так в тілі звірячім, як і поза ним під впливом ультрафіолєтного світла. Масло, холястерина та инші товщі набувають його через насвітлення, а в рибячім трані витворюється він з поживи риб. Поживою тою є дрібні морські рослини, звані плянктоном, котрі жиють на поверхні води, осяяні сонцем. Вони витворюють фактор **D,** а риби (згл. кити) поїдаючи їх, депонують це тіло в товщі. Звідси велика лічнича вартість трану.

Вітамін **B** видобув Функ 1911 р. з оболонки рижу. Находиться він також в оболонках инших зерен як: жито, ячмінь, кукуруза, а також в дріжджах. Недостача цього тіла викликує недугу, звану Besi-besi або загальна нервиця; є це недуга, що виступає головно у народів, які живляться рижом позбавленим оболонок. Ця недуга є поширена в Азії та тропічних околицях. Однак вона появляється і у нас в касарнях, тюрмах та бараках. Симптомами її є забурення серця, опухи, болі та пораження мязів та нервів. Виступає також у звірят та птиць, кормле-

Наша Хата

Модерне урядження хати обмежується на як найменшу кількість предметів — але за це вони мають бути добрі, доцільні й солідні. Сьогоднішна доба не є ні романтична, ні сентиментальна, та не любується в переховуванню старої переписки, та засохлих квітів. Нинішні люде хочуть мати провітрені всі закутки, бажають світла, воздуху, простору. Чимраз більше замітне старання визбутися з мешкання несмачних прикрас та дешевої позлітки. Вирішення проблеми урядження хати є справою соціяльною: тут треба руководитись економією, здоровою простотою і естетичним смаком, — не жадобою блеску й репрезентації.

Спальня повинна мати вікна звернені на схід, або полудневий схід, щоби рано можна її добре вивітрити й відсвіжити сонішними лучами, та щоб сонце не позволило довго вилігуватися в ліжку.

Величина спальні має відповідати кількости людей, які в ній сплять. На думку деяких лікарів на одну особу потрібно щонайменше 32 м² простору. Для людей, що працюють фізично, треба більше воздуху, бо вони при віддиханню з'уживають більше кисня. В з'ужитому воздусі сон не приносить ніякого відсвіження. Чоловік встає змучений душевно й фізично.

Спальню треба добре провітрювати. Коли хочемо мати добрий настрій і здоровля, мусимо закинути накопичування в спальні ріжних тяжких заслон, портієр і т. п. Чим більше в спальні свіжого воздуху, тим здоровіший відпочинок.

Вікна мають бути великі, а на них лиш малі білі заслони Найкращі з етаміни, тусору або батисту; треба їх мати дві пари, щоб часто зміняти. Гарні й практичні є вітражики, які не впускають в хату зору цікавих з вулиці або з протилежних вікон, а не є такі тяжкі, як цілі стори.

Підлога в спальні, повинна бути паркетова; її найлекше вичистити; але де це неможливо, треба вдоволитися підлогою зі звичайних дощок. Дощок не малювати бодай три роки по вибудованні дому, щоби не кинувся гриб. На підлозі один більший диван, або хідник. Коло ліжок окремі малі диваники.

Спальня повинна бути ясна; може бути цілком біла, тільки на горі прикрашена кольоровим мотивом. Дехто твердить, що темні стіни роблять кімнату інтимнішою, або що вони є практичніші, бо не пізнати на них бруду. Така людина немає поняття о здоровім мешканню. Чоловікові що перестерігає чистоту, тажко стерпіти бруд, чи видить його, чи ні; а малювати стіни так, щоб на них не було пізнати бруду, значить те саме, що запудрувати брудну шию, або лице.

До спальні не надаються тяжкі образи, а вже найменше олійодруки; за це гарно, як висить оригінальний, погідний образок кисти правдивого, хочби й початкуючого мистця. Урядження спальні повинно бути зовсім поєдинче. Два ліжка, дві шафи, два нічні столики, тоалєта з зеркалом; як є місце можна ще поставити отаману. Дуже гарні й тревалі є спальні ясні, дубові, хоч можуть бути й з мягкого дерева.

Ліжка найкраще поставити разом, вищими поручами оперти о стіну, щоби зі всіх сторін був доступ воздуху. Вони не повинні стояти проти вікон, щоби не разило світло в очі. Також не повинні стояти на протязі, між вікном, або дверима.

Дуже багато значить гарна прикраса ліжка. В загалі на прикрасу хати повинна звернути господиня пильну увагу, та не купувати дорогого чужосторонного лахміття, а вносити всюди на кожному кроці своєрідну українську культуру, декоративне народне мистецтво. Хай кожна інтелігентна жінка стремить до цего, щоб не комфорт і смішна пересада, а здоровля, чистота, елегантна простота та своєрідна краса гляділи з усіх закутків її хати.

ФІРМА **РОМАН ЗУБИК** ЛЬВІВ
ВУЛ ГАЛИЦЬКА Ч. 16.
продає найдешевше МОДНІ МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ, ШОВКОВІ І ИНШІ — ПЛЮШІ, ОКСАМІТИ, ВЕЛЬВЕТИ,

них лущеним зерном (кури). Лікують цю недугу чорним разовим хлібом та отрубами.

Вітамін **С** то фактор антішкорбутовий. Недуга, звана шкорбутом, виступає на кораблях, у вязницях та всюди там, де люде примушені живитися сушеним мясом без ярин. Обяви її: обезсилення, кровавлення з ясен, шкіри, ставів та мязів, болі і зломання костей, випадання зубів, запалення олегочної, опух і т. д. Лікуємо шкорбут яриною і овочами. Найбільше того вітаміну мають: капуста, салата, цибуля, бульба, бураки, а з овочів: цитрини, помаранчі, суниці, малини, яблука. Вітамін цей розпускається в воді, розкладають його луги (алькалії), а кваси хоронять перед розкладом. Нищить його сушення та відгрівання ярин, але при варенні ярин (бульба, капуста) не заникає.

Подібною до шкорбута є недуга Меллєр Барльова у немовлят (кровотеча зі слизниць і шкіри, кроваві стільці і моч, болі в костях). Недуга ця виступає у дітей кормлених штучним молоком і зникає при кормлені природнім.

Оце кілька слів про вітаміни, які необхідно знати модерній жінці. Вона приряджує їжу для родини та мусить дбати про розвиток своїх дітей. Коли вона обізнана зі значінням вітамінів, тоді розуміє, яка пожива найбільш відповідає її дитині. Вона зрозуміє, чому найліпша мішана пожива, чому необхідні ярини та овочі, чому шпінак та морковця такі добрі для дитини. Підзнає відживну вартість товщів; що масло є куди здоровіше від смальцю, (смалець немає вітамінів), що жовте масло є багатше на вітаміни чим біле, сушена ярина гірша від свіжої, штучне молоко шкідливе. Овочі не є тільки присмаком та забаганкою дітей, але є необхідною потребою організму, що росте й розвивається. Мати недужої та блідої дитини зрозуміє лічничу вартість трану та незанедбає придбати його своїй дитині.

Вміючи раціонально дібрати та приладити вітаміни, жінка підносить відпорність дитячого організму ма виховує здорових і сильних громадян.

Жінка а спорт

Ґертруда Едерлє переплила не тільки як перша жінка канал Ля Манш, вона побила рівночасно усі раньше здобуті осяги мужчин. Правда в короткому часі Фіркешер і Мішель випередили Едерлє майже о дві години, все таки насувається питання, чи може жінка перевищити в спорті мужчину, чи може вона здобувати нові спортові осяги і їх вдержати? Ці питання стали актуальними від часу, коли жінки стали поважно занимативися спортом і від часу, коли загал почав зовсім інакше оцінювати фізичні здібности жінки. Фахівці висказують погляд, що хоча є предвиджений значний фізичний розвиток жінки в майбутньому, то все таки мужчина в спортових досягненях все буде стояти вище. Причини треба шукати в анатомії, ріжниці будови тіла обох полів. Мужчина є пересічно десять до двадцять центиметрів вищий, жіноче тіло має більшу скількість товщевих клітинок, мужеське — сильніші мязи. Ріжниця в будові тіла, яка випливає з фізіологічного призначення жінки як матері, має у спорті величезне значіння і вона грає головну ролю при легко — атлетичних осягах, зокрема в бігу.

На поліпшення жіночих осягів, при щораз то більшому поширенні серед жінок заінтересування спортом, впливають ріжні обставини. Передовсім инший спосіб виховання молодих жіночих поколінь, а відтак зміна понять про одяг. В нинішних часах жінка може собі позволити управляти спорт в такому одязі, який є в повні раціональний і в якому вона може виконувати свобідно всі рухи. А пригадаймо собі, як була вдягнена жінка тому пятнадцять літ — пр. до ситківки. Шнурівка, довга по землю сукня, довгі рукави, не могли причинитися до таких осягів, які жінка може сьогодня здобути.

Плавання, це спорт в якому жінка найскорше зможе перевищити мужчину. Більша скількість товщу в жіночому тілі робить його у воді легшим і рівночасно являється природною охороною від зимна, чим позволяє жінці довше видержати у воді. І дійсно у плаванні на дальшу віддаль жінки мають найкращі осяги, от хочби Ґертруда Едерлє. Колиж ходить о скорість у плаванні, то струнність будови мужеського тіла являється кориснішою. Це саме можна сказати відносно легкої атлетики й инших спортів.

Інтересні є відносини у спорті ситківкарськім. Міжнародні успіхи „королевої ситківки“ Зузанни Ленґлен звернули увагу на здобутки жінки в цій ділянці спорту, Безумовно вона осягнула найбільше з усіх жінок. Однак... Зузанна Ленґлен програла дуже багато змагань проти мужчин і то друго- і треторядних грачів (змагань неофіційних, бо офіційно може ставати до змагань тільки жінка проти жінки). При цьому рішає не ріст мужчин — Зузанна Ленґлен є, як відомо, дуже низького росту, а це при ситківці не без значіння — але сила мязів правої руки, в якій також жінка ніколи не дорівнає мужчині.

З цього видно, що жінка не перевищить мужчини в спорті, але це не має найменшого впливу на значіння спорту взагалі. Найважнішою справою являється піднесення пересічного уровеня жіночих змагань і осягів, поширення ідеї участи жіноцтва в спортовому русі, бо це причиниться до виховання здорового й дужого молодого покоління. **О. Ш.**

НЕМА СОРОМУ!

Нема сорому, коли Ви, жінка або дитина терпите на пропуклину — бо це терпіння не повстало з Вашої вини. **Однак великим гріхом є занедбання пропуклини, бо це несе за собою грізні наслідки** в життю. Тому нехай кожний недужий звернеться негайно до

Заведення М. ФРАЙЛІХА

Львів, Городецька 35.

винахідника і спеціяліста патентованих бандажів, а також пасів на живіт для мужчин, жінок і дітей. **Цим бандажам завдячує сотки людей свій ратунок навіть у застарілих випадках.**

Фірма М. Фрайліха, що існує вже 60 літ здобула собі признання і багато похвал не тільки в краю але й за границею. Про це свідчать золоті медалі, почесний докторат, численні подяки від високих достойників, священників, офіцирів і лікарів. Фірма Фрайліха заняла в тій области перше місце.

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ

Найбільшим ворогом собі є та жінка, котра не передплачує „Нової Хати“. Жінка, яка не має „Нової Хати“, мусить купувати чужі журнали і тим скріплює чужі видавництва. Чужі журнали поширюють чужу культуру. Тому всі повинні передплачувати „Нову Хату“, якої передплата на рік виносить лише 18 золотих. **Дотеперішні передплатниці хай вирівнують залеглу передплату.**

БЕРІЗКА

Як заховати красу, свіжість і молодість?

Купіль ніг проти тревалих болів голови. Красі, спокоєві й гладкости лиця дуже шкодять болі голови, (міґрена, невральґія або нервові болі голови). Певного средства проти цих болів нема, а много жінок терпить на міґрену. Біль голови вирізує тверді лінії в лиці, надає устам вигляд терпіння і діляє руйнуючо на цілий організм людини.

Середником проти цих болів є щоденні горячі купелі ніг. Коли побачимо добрий успіх, не треба переставати але терпеливо продовжувати лікування. Дуже добрим додатком до цих купелів є чай з румянку.

Коли устануть болі голови, лице набере свіжішого й кращого виразу.

Матеріяли вовняні,

шовкові, полотна й ин.

поручає найстарша фірма

СТАХЕВИЧ і АБРИСОВСЬКИЙ

Львів

РИНОК — ТРИБУНАЛЬСЬКА.

Ради господиням

Щітки до волосся миємо в холодній воді, в якій розпущена сода. Дуже добре натерти їх жовтком і зачекати аж жовток ствердне. Опісля треба щітку витерти і добре виполокати.

Рижова щітка не поломиться, коли перед уживанням спарити її горячою водою.

Мраморні плити дуже добре чистити цитриною і сполокати чистою водою.

Вікна чисто вимиємо водою, до якої додамо трохи синки,

Алюмініове почорніле начиння дуже гарно вичистимо відваром лупинки з яблук

Мосяжні річи чистимо сіллю. В тій ціли робимо папку. з соли й оцту і тою мішаниною натираємо предмети, а відтак витираємо їх ще мягким, сухим платком.

Як можна мати з білка подвійну скількість піни? На кожне білко дати ложку води і бити піну, як звичайно. Скількість піни подвоїться, але піна буде густа, як зі самих білків.

Твердий хліб змякне, коли вложимо його до камяного начиння, добре накриємо покришкою та вложимо до горшка з кипячою водою, де буде стояти доти, доки вода не вистигне. Хліб стане наче свіжий.

Приписи.

Пропорція на 6 осіб.

Книдлі з булки.

Покраяти в кістки 10 черствих булок, дати на бритванну, скропити ложкою товщу і вставити до рури, щоб просохли. По винятті з рури, полляти кватиркою холодного молока і оставити нехай уся булка насякне молоком. Втерти на біло 5 жовтків, додати ¼ l зимного молока, 26 dkg муки, посолити до смаку і дальше терти, щоб не було грудок. Полишені білка вбити на шум і додати до тіста. Потім всипати булку, добре вимішати і відставити на ½ години. Опісля виробляти книдлі, величини малого яблука, мачаючи руки в тертій булці, кидати на окріп і варити під покришкою у широкій посудині. Варити щойно тоді, коли подається зупу на стіл. Видаючи помастити обильно шкварками. Ці книдлі смакують з квасною капустою і вудженіною.

На пісний день можна їх подавати із сочевицею або з повилом розробленим сметанкою.

Леґуміна зі сира.

Змолоти 2 рази на машинці до мяса 1 kg доброго сухого сира або протерти крізь сито, додаючи 5 зварених і змелених бараболь. Втерти на біло 6 жовтків з 25 dkg цукру і з 1 ложкою свіжого несоленого масла. Для запаху дати цитринової шкірки. До жовтків добирати по трохи сира і знова терти. Коли весь сир вимішаний з жовтками, всипати 3 dkg муки і добре вимісити рукою. Опісля додати шум з осталих білків і ложкою вимішати. Цю масу дати до ринки, вимащеної товщем, та посипаної булкою і вставити до недуже горячої рури на ¾ години.

Готову леґуміну викинути на півмисок і посипати цукром.

Пляцок з повилом.

Тісто: 15 dkg свіжого масла, 4 жовтки, 15 dkg цукру втерти на біло. Додати ½ kg муки, ¼ л. солодкої сметанки, 3 dkg дріжджей (розроблених в сметанці): шкірку з 1 цитрини і все це місити пів години; тісто має бути вільніше, чим на вареники. По вимішенню відложити ¼ частину тіста, а решту розтягнути на блясі, помащеній товщем і посипаній мукою. Розтягнене тісто посмарувати білком.

Перша маса: ¼ kg спарених мигдалів змолоти, додати шум з 3 білків ¼ kg мілкого цукру і все вимішати. Цею масою прикрити сирий пляцок.

Друга маса: ½ kg доброго повила розробити малиновим або вишневим соком, додати цитринової шкірки, 10 dkg спарених і змелених мигдалів, 10 dkg родзинків без кісток, дрібку цинамону, все добре вимішати і наложити на мигдалову масу.

Завершення пляцка: З полишеного тіста виробити однаково грубі валочки. і покласти їх на повила, поперек пляцка у рівних відступах. Якщо пляцок підросте, посмарувати валочки жовтком, посипати січеними мигдалами, змішаними з мілким цукром і пекти годину.

С. Мійська.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ КООПЕРАТИВИ

„УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО“ у Львові відбудуться дня 19. Березня 1927. в салі „Бесіди“ при вул. Рутовського 22. о год. 5-ій попол. з таким дневним порядком:

1) Відкриття Зборів.
2) Відчитання протоколу з попередних Заг. Зборів.
3) Звіт з діяльности за 1926 р.
4) Відчитанне звіту з ревізії.
5) Затвердження білянсу за 1926. і розділ чистого зиску.
6) Доповняючий вибір Надзірної Ради.
7) Внески і запити.

НАДЗІРНА РАДА.

ОСНОВАНА в 1837 р. ФІРМА

І. ДРЕКСЛЄР & СИНИ

(власник фірми: **КАЗИМИР ДРЕКСЛЄР**)

ЛЬВІВ, ПЛОЩА КАПІТУЛЬНА 2. — ТЕЛ. ч. 13-17.

РОБІТНЯ І МАҐАЗИН ПОСТЕЛІ

КОВДЕР, МАТЕРАЦІВ ПОДУШОК, БІЛЛЯ ЖІНОЧОГО-МУЖЕСЬКОГО І ПОСТЕЛЕВОГО

З приводу 90-літного існування фірми уряджує ювилейну продажу з 15% опустом.

поручаючи: полотна, шифони, обруси, рушники, хусточки, зефіри, полотенця, бархани, воалі, коци, дивани, хідники, фіранки, капи, дреліхи, пледи, сінники, піря, волосіння.

Комплєтні шлюбні виправи.

Видає Кооп. „Українське Народне Мистецтво“.
Адреса Редакції і Адміністрації: Львів, Руська 18.

За редакцію відповідає МАРІЯ ГРОМНИЦЬКА.
З друкарні Ігн. Єгера, Львів, вул Сикстуська 33.

До кожного моделю можна замовляти готові крої для кожної величини.

Табелі кроїв з вимірами.

Виміри кроїв для смотриків і пань.

Величина	для смотриків			для пань					
	14	15	16	I	II	III	IV	V	VI
Обєм горішний	cm 84	cm 86	cm 88	cm 90	cm 96	cm 102	cm 108	cm 114	cm 120
Обєм в поясі	64	66	68	70	74	78	84	90	100
Обєм в бедрах	90	94	96	100	105	110	114	120	130
Довжина спідниці	75	80	85	102	105	108	108	108	108

Виміри кроїв для дівчаток від 1—13 літ

Величина	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Ціла довжина	cm 45	cm 48	cm 50	cm 55	cm 60	cm 65	cm 70	cm 75	cm 80	cm 85	cm 90	cm 96	cm 102
Обєм горішний	58	70	62	64	66	68	70	72	74	76	78	80	82
Довжина рукава	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	37½	39	40½

Виміри кроїв для хлопчиків від 1—13 літ

Величина	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Зовнішня довжина коротких штанів	cm —	cm 29	cm 33	cm 36	cm 39	cm 42	cm 45	cm 48	cm 50	cm 54	cm 56	cm 58	cm 60
Зовнішня довжина довгих рівних штанів	—	—	57	60	63	67	70	73	76	79	83	86	89
Довжина рукава	20	23	24	25	25	29	31	33	35	37	39	41	43

Ціни кроїв:

а) великі форми (костюми, сукні, плащі,) . . . . . 2·20 зол.
б) малі форми (блюзки, спіднички, діточі одяги, білля) . . . . . 1·80 „
в) дрібнички (капелюхи, ковнірці, черевики тощо) . . . . . 1·— „
г) малі форми ручних робіт . . . . . 1·50 „
ґ) великі форми ручних робіт . . . . . 2·40 „

Гроші висилати **рівночасно зі замовленням** переказом або в поч. значках. На порто посилки **30** гр. Замовлення на крої полагоджується (за попередним надісланням належности), протягом 7—10 днів. За посліплатою кроїв не висилається.

СТИЛЕВІ РУЧНІ РОБОТИ

З НАРОДНИМИ ВИШИВКАМИ ТА МЕРЕЖКАМИ

готові або на замовлення можна набути в „НОВІЙ ХАТІ“ по приступних цінах, а то: блюзки нічні сорочки, чіпці, хустинки, рушники, сервети, серветки, обруси, портієри, капи, накидки, подушки і всі инші хатні прикраси в довільній величині після всіх взорів, поміщених в НОВІЙ ХАТІ, які рівнож після взорів, які „НОВА ХАТА“ має у себе до диспозиції.

АЛЬБОМ французьких кроїв білля. — Поверх триста моделів для жінок і дітей З ВЕЛИКИМ АРКУШОМ ФОРМ на 28 ріжних моделів.

Ціна тільки 2·— зл.

До кожного моделю продається крім того готові крої по звичайних цінах. — Замовляти в „Новій Хаті“.

Ціни оголошень в „Новій Хаті“

Ціла сторінка	250 зл.	1/4 сторінки	64 зл.
1/2 „	125 „	1/8 „	35 „

В тексті 50% дорожче.

„НОВА ХАТА“

ЩОМІСЯЧНИЙ ЖУРНАЛ ДЛЯ ПЛЕКАННЯ ДОМАШНОЇ КУЛЬТУРИ.

Необхідний жіночий журнал, який повинна передплачувати, читати й поширювати кожна українська жінк**А**
Обслуговує жінку у всіх ділянках домашнього господарства та забезпечує від непотрібних витра**Т**
Вчить примінювати в прикрасах одежі й хати українське народне мистецтво, бо це правдива крас**А**
Авторів белєтристики та ріжних статей підшукує переважно з поміж жінок своїх і чужи**Х**
Хоронить жінку перед неміччю і старістю фаховими порадами в справі плекання тіл**А**
Акуратно виходить, приносить численні ілюстрації визначних осіб та подій наших дні**В**
Там найдете також вказівки, як вести й виховувати діти гарно й розумн**О**
А крім цего знакомить з жінками, що стреміли до недосяжних верши**Н**

„НОВА ХАТА“ = Львів,
АДРЕСА РЕДАКЦІЇ І АДМІНІСТРАЦІЇ:
РУСЬКА 18. — ТЕЛЄФОН 30-13.

ПЕРЕДПЛАТА ЗА „НОВУ ХАТУ“
Для краю: цілорічна зл. 18·—, піврічна зл. 9·50
чвертьрічна зл. 5·—, ціна одного числа зл. 1·80
— — Для закордону: (цілорічна) 3 дол. — —

Передплачуйте найдешевший, популярний, ілюстрований двотижневник

„Жіноча Доля“

ЦІНА В КРАЮ: на рік 9 зл. на пів року 4·50 зл. на квартал 2·40 зл. на місяць 80 гр.
ЦІНА ДЛЯ ЗАКОРДОНУ: на рік 2 доляри амер.

Передплату приймає:
Редакція „ЖІНОЧОЇ ДОЛІ“ Коломия, вул. Нова ч. 1.
„ŻINOCZA DOLA“ Kołomyja ul. Nowa 1.
Poland East Galizia Europe.

НОВИНА! **НОВИНА!**

Купуйте багато ілюстрований

Календар -- Альманах

„Жіночої Долі“ на 1927 рік

ЦІНА: в краю 3 зл. 30 ам. цен., з пересилкою 3·60 зл.
Для закордону: 50 ам. цен., з пересилкою 60 ам. цен.

Так Календар як і „Жіночу Долю“ можна теж замовляти в Канаді через Книгарню Вп. Ів. Чайки: Mr. I. Chajka Canora Sask або Mr. Peter Schewchuk Station „C“ box 1008 Toronto III ont В Америці Mrs. Helen Lotothsky 79 Newkirkstr Jersey City N. J; Dr. W. J Simonowycz 1286 Milwaukee Ave Chicago III

Жіноча Промислова Спілка

„ТРУД“

Кооператива з обмеженою порукою

ЛЬВІВ, РИНОК ч. 39 (власний дім)

поручає свої робітні суконь і білля, де найкращі фахові сили виконують скромні, а також і найбільш вибагливі жіночі убори й перерібки та всяке білля по дійсно дешевих цінах. Великий вибір стилевих вишивок, народні строї в цілости й части, вишивані сорочки, блюзки, прикраси домашного урядження і т. п. ---

КУРСИ КРОЮ і МОДЕЛЮВАННЯ
СУКОНЬ і БІЛЛЯ
ДВА РАЗИ В РІК ПО 3 МІСЯЦІ.
Рік заложення 1900. Уділ 10 вол. Вписове 2 зол.
Години принять: від 8—1 і 3—6.

Оригінальні килими, проєкту й праці

О. О. КУЛЬЧИЦЬКИХ

ЗАМОВЛЯТИ
через „НОВУ ХАТУ“

ОДИНОКИЙ ЖУРНАЛ УКРАЇНСЬКОЇ ПЛАСТИКИ

„УКРАЇНСЬКЕ МИСТЕЦТВО“

ВИХОДИТЬ КОЖНОГО МІСЯЦЯ двоаркушевими, обильно ілюстрованими зшитками
ПІД РЕДАКЦІЄЮ **МИКОЛИ ГОЛУБЦЯ** при співучасти найкращих наукових і мистецьких сил.
Ціна одного зшитка 2 зол. — Квартальна передплата **7 зол.**
РЕДАКЦІЯ і АДМІНІСТРАЦІЯ: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10.
ОКАЗОВІ ЧИСЛА ЗА НАДІСЛАННЯМ 2 ЗОЛОТИХ.

З друкарні Ігн. Єгера, Львів, вул. Сикстуська 33.

Ціна примірника зл. 1·80.

число 4.
НОВА ХАТА
М. 1921. Б.

Позір! **ЖІНКИ!** Позір!

Вступайте в члени кооперативи:

„УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО“

ЖІНОЧА ПРОМИСЛОВА КООП. З ОБМ. ПОР. У ЛЬВОВІ.

УДІЛ 10.— ЗОЛ. ВПИСОВЕ 1.— ЗОЛ.

Адреса кооперативи: ЛЬВІВ, РУСЬКА Ч. 18.

РІК IV Одинокий, найстарший на західних українських землях РІК IV

ілюстрований двотижневик літератури, науки, мистецтва й суспільного життя.

НАША БЕСІДА (Раніше „Наш Світ“)

під Редакцією Володимира Островського.

В 1927 р. дає:

24 двотижневих чисел на дуже гарному папері.
500 артистично виконаних ілюстрацій.
50 ріжних новель, оповідань і повістей.
200 статей на ріжноманітні теми з письменства, мистецтва, науки, суспільного життя і т. п.

Передплата на 1927 рік.

В краю: на рік 15 зол., на півроку 8 зол., на 3 міс. 4 зол.
За кордон: на рік 3 дол., на півроку 1 дол. 50 цен.

Редакція й Адміністрація.

„Nasza Besida“. Warszawa, Długa 50 m. 47

Конто в П. К. О. ч. 28-10.

Жадайте оказових чисел.

„НОВИЙ ЧАС“

ОДИНОКИЙ ІЛЮСТРОВАНИЙ, ПОПУЛЯРНИЙ ЧАСОПИС, ВИХОДИТЬ 3 РАЗИ В ТИЖДЕНЬ.

Місячна передплата тільки 2·70 золоті, за границю 6 дол. річно.

Жадайте оказового числа, яке висилається безплатно.

Адреса: **„Новий Час“, Львів, Руська 18.**

В УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ТІЛЬКИ УКРАЇНСЬКИЙ ЧАСОПИС!

Не видавайте ні одного сотика на чужі газети, що нас очорнюють, оббріхують і радіб вас розбити і пустити одні на одних!

Передплачуйте „Український Голос“ і других вакохчуйте до передплати.

Адреса Ред. й Адм.: „Український Голос“ Перемишль.

Найпопулярніший і найбільш улюблений в краю і за границею є український часопис

„УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС“

виходить що неділі в Перемишлі, вул. Побереже ч. 1.

Річна передплата в краю 10 зол. для загр. 2½ дол.

РІК II. Найдешевша ілюстрована тижнева газета РІК II.

НАРІД

під редакцією Володимира Островського

ВИХОДИТЬ ЩО НЕДІЛІ.

Передплата:

В краю: на 3 місяці 1 зол. 80 гр., на півроку 3 зол. 50 гр., на рік 7 зол.
За кордон: на півроку 1 доляр, на рік 2 доляри.

Адреся Редакції і Адміністрації:

NARID, Warszawa, Długa 50 m. 47. — P. K. O. ч. 88-18.

ПРОДАЄТЬСЯ В КНИГАРНЯХ І КІОСКАХ

Жадайте оказового числа!

ЦІНА ПРИМІРНИКА 15 ГР.

ЧИТАЙТЕ! ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ!

Одинокий український, незалежний часопис на ВОЛИНІ

„УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА“

орган української національної думки.

Виходить раз на тиждень в неділю

Передплата в краю:

на 1 місяць 1 зол., чвертьрічно 3 зол., на півроку 5·50 зол., на рік 10 зол., за границею на рік 2 амер. доляри або їх вартість в иншій валюті.

Оголошення по умові.

Адреса Редакції й адміністрації:

Луцьк на Волині, Алеї Б. Хороброго, 70.

РОБІТНЯ ЖІНОЧИХ І ДІТОЧИХ СУКОНЬ **С. МОНЦІБОВИЧЕВОЇ** ПРИЙМАЄ **ДО НАУКИ ШИТТЯ І КРОЮ**

ЛЬВІВ, ВУЛ. ХМЕЛЬОВСЬКОГО Ч. 15.

ЗАСТУПНИК ФАБРИКИ ГНУТИХ МЕБЛІВ **„МАЗОВІЯ“**

ЙОСИФ БЕЗДЕК ▫ ЛЬВІВ

ВУЛ. ПАНСЬКА, Ч. 15. ТЕЛЕФОН Ч. 23-04.

ГУРТІВНА І ДЕТАЙЛІЧНА ПРОДАЖ ГНУТИХ МЕБЛІВ.

НОВА ХАТА

ЖУРНАЛ ДЛЯ ПЛЕКАННЯ ДОМАШНОЇ КУЛЬТУРИ

ВИХОДИТЬ РАЗ У МІСЯЦЬ

РІК III. **ЛЬВІВ, КВІТЕНЬ 1927.** **Ч. 4.**

ЗМІСТ: *О. Вергановська,* Мініятури; *М. Ф.,* Перекладчиці Шевченка; *Оксана Л.,* Моя подорож на могилу Т. Шевченка; *Олена-Федак-Шепарович,* У Карін Міхаеліс; *М. М.,* Школа радости; *Р. С.,* Наші мистецькі скарби; *І. Федорович-Малицька,* Українська артистка в концертовій салі; *А. Аверченко,* Вечером (пер. Ст. Г); Моди; Ручні роботи; Ріжні вісти; *Берізка,* Як заховати красу, свіжість і молодість; *С. Мійська,* Приписи; Ради господиням; *Ілюстрації:* Ружена Єсенська, Юлія Віргінія Лєнґсдорф, Карін Міхаеліс, Хата на могилі Тараса Шевченка.

О. ВЕРГАНОВСЬКА

Мініятури

РАДІСТЬ.

Пливе потічок, камінчики розсипає... Перлинами сміється вода, промінням сонця ловить...

Над водою калина червоним ягідком приглядається...

На луці, на поляні діти за сонцем ясним біжать... За дітьми цвіти в промінню.

Метеликам крильця лучі сонця гріють...

Тепло. В лучах пливе, в лучах сміється

радість.

СМІХ.

Веселка станула на небі і золоті лучі верхами пливуть, листки дерев ворушать... Золоті кучері сміхом розсипаються, очі примкнені весело жартом вії розхиляють.

У веселці лучі переливаються, — у сміхові вони теж снуються...

Як упаде в смараґд смереки червоний, веселковий луч — такий червоний сміх і уста скривлені, в очах пожежа...

— — — — — — — — — — — — —

Оттакий сміх... Золотий сміх... Золотий та червоний... А між ними повно ріжного сміху...

Принадний як золото —
Страшний як кров — людям

сміх.

СОН.

Легка імла тихесенько снується... Теплом віддихає... Гладить повіки, цілує очі... Мрійну мельодію несе...

Голубить, колише...

— Хтось засвітив сірник!

Розсипалися пера колібрів — пташок...

І летять і летять як сніг до долу...

І так їх багато! А тепер красками гуртуються: Краски зливаються, бліднуть...

Постать. Одна, друга... починається гра.

Сон вже прийшов. Сон вже тут.

Сон любить казку — я люблю

сон.

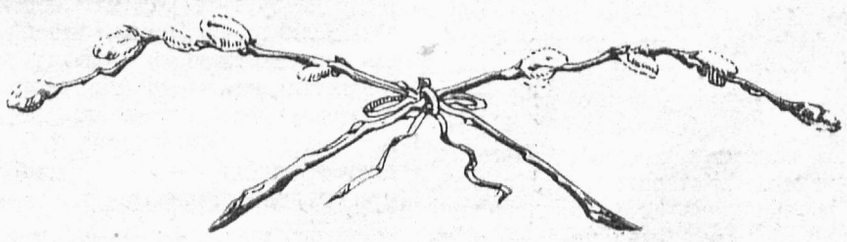

ПЕРЕКЛАДЧИЦІ ШЕВЧЕНКА

Поет, що так глибоко відчув і зрозумів жінку, що виідеалізував її істоту та підніс на вершини, де нічо не в силі забруднити її — поет, що горів огнем обурення проти всякої неправди й неволі, що ки-

дав пламенним словом гніву у вічі зненавиджених підніжків всіх несправедливих правлінь — цей поет мусів знайти відгук і зрозуміння у серці кожної жінки, що мовчки терпіла не тільки від соціяльного приниження своєї особи, але боліла за покривдження людської гідности у більшости людей.

І мабуть цим психічним спорідненням можна пояснити те, що найбільше перекладів Шевченка зладили жінки. Шевченко захопив їх безпосередністю свого відчування, своїм великим, палким серцем співучістю та мальовничістю своїх пісень.

На чеську мову перекладала Шевченка Ружена Єсенська, на німецьку Юлія Вірґінія.

Кромі цього перекладали Шевченка на німецьку мову пані Wutzky а на англійську пані Voynich.

Ружена Єсенська (нар. 1863 р.) визначна чеська письменниця відома загально зі своїх повістей та драм, які грають у всіх чеських театрах. Одну з її пес „Девята левада" грали в перекладі на українську мову наші стрільці — скитальці в Йозефові, в доказ вдячности поетці, що поширила славу нашого великого Кобзаря між своїм народом.

Із листа Руженн Єсенської до Редакції „Нової Хати" довідуємося, що в молодих її літах звернув їй увагу на Шевченка великий чеський поет Ярослав Врхліцкі (1853—1912). Вона так захопилася піснями Шевченка, що навчилася української мови й зачала перекладати. Помагали їй в цьому ділі Іван Франко і великий прихильник Українців Франґішек Ржегож, Чех, який працював над культурним зближенням обох народів і який свою багату українську бібліотету подарував Чеському Національному Музеєві, а чеську — львівському товариству „Просвіта". Переклади Ружени Єсенської вийшли окремою збіркою в 1900 р. у дуже популярному видавництві „Збірник світової поезії ч. 69.

Чеська поетка вибрала з Кобзаря 28 пісень для своїх перекладів. Переважають поезії в яких оспівані переживання жіночої душі: „На що мені чорні брови", „Вітре буйний", „Ой одна я одна", „На городі коло броду", „У перетику ходила", „Тополя", „Причинна", „Наймичка", „Катерина", „Пустка", „Утоплена", „Сон" (На панщині). З автобіографічної лірики захопилась вона піснями „Думи мої" — „Минають дні, минають ночі" — „Не нарікаю я на Бога". З політичних поем зацівавили її поеми з доби романтичного захоплення Шевченка нашим минулим: „Іван Підкова", „Тарасова ніч", „Розрита могила", „До Основяненка", „Ой чого ти почорніло". Крім цих перевела вона також „Перебендю", „Тече вода в синє море", „Сонце заходить", „Вечір", „Три шляхи", „На що мені женитися", „Туман туман долиною", „Не завидуй багатому".

Друга перекладчиця Шевченка — це Юлія Вірґінія Шаєрман-Ленґсдорф*) (ур. 1878 р.) визначна німецька поетка, малярка і різьбарка. Вона взялась перекладати Шевченка вже в зрілому віці і віднайшла в ньому не тільки поета „з божої ласки", але і великого бунтаря і борця за вселюдські ідеали волі і братерства. Це згадує вона у передмові до своїх перекладів, що вийшли в Линську 1911 р. в „Xenien-Verlag" — це повторила вона у нище поданому листі до Редакції „Нової Хати". З 30 її перекладів 11 автобіографічних Шевченкових пісень: „Думи мої", „Минають дні", „Сонце заходить", „Мені тринадцятий минав", „Не для людей тієї слави", „Готово, парус розпустили", „Огні горять", „І досі сниться", „Муза", „Сестрі". З поезій на жіночі теми переложила вона: „На що мені чорні брови", „Вітре буйний", „Ой одна я одна", „Сон" (На панщині) „Русалка", „Не кидай матері", „Коло гаю в чистім полі", „По вулиці вітер віє".

Як малярка не могла вона поминути таких прекрасних образків, як „Вечір", „За сонцем хмаронька пливе".

Крім історичних поем з першої доби Шевченкової творчости „Іван Підкова", „Гамалія", находимо там і його найбільш революційні поеми „Іван Гус" — „Кавказ" і „Заповіт" та найбільш безнадійну пісню Т. Шевченка „Ой чого ти почорніло". Для точности треба згадати й про переклад пісні „Ой не пються пива, меди", „Три шляхи", „Тече вода з під явора", „Тече вода в синє море".

Мусимо подивляти ті дві жінки-чужинки, що вложили так багато праці і запалу, що вивчили не тільки мову, але й метрику, рими Шевченка, щоби дати своїому народові такі перлини перекладної літератури.

М. Ф.

Лист Юлії Вірґінії до Редакції „Нової Хати".

ШАНОВНА РЕДАКЦІЄ!

Приємно заскочило мене Ваше прохання, написати Вам дещо про моє життя, головно в звязку з моєю діяльністю посвяченою Вашому народному Поетові.

Боюсь, що розчарую Вас, коли признамся, що до 30-року життя я не чула навіть імени Тараса Шевченка. А тільки завдяки звичайному припадкові, попало в мої руки в 1908 р. (а може в 1909) декілька його віршів.

Артур Зеліб, Українець, що проживав у Швайцарії і вчителював в хлопячому Інституті — в Льозанни призадумав видати збірник творів кращих німецьких поетів. (Мабуть було це в користь протиалькоголігного руху). В тій ціли звернувся він і до мене, мабуть тому, що саме тоді появилась друком у видавництві Schuster u Löffler у Берліні моя антольогія „Жіноча лірика нашої доби". Я пішла йому на зустріч. Ми навязали переписку, в якій Артур Зеліб виявив свою глибоко — ліричну вдачу. Він то переслав мені в своїому дослівному німецькому перекладі кілька віршів свойого земляка й півбога Тараса. Назвисько поета оказалось таке суковате, що для нас, Німців сама його вимова справляла великі труднощі — ще більші стрінули мене нераз при будові вірша цього Тараса. Тих кілька слів,

*) Julia Virginia Scheuermann-Fould-Laengsdorf.

які я тут перечитала припали мені до серця. Перекладчик начеркнув мені зразок Тарасових ритмів і римів і так в цій хвилині захоплення майже самочинно повстав мій перший переклад Шевченкової пісні.

Цей мій переспів поезії: „Вітре буйний, вітре буйний!“ викликав у мойого приятеля велику радість і він заохотив мене до дальших перекладів. У доцільній співпраці виросла на протязі двох літ моя перша збірка „Вибрані вірші“.(Ausgewählte Gedichte)Що раз більше заглублювалася я в тоту джерельну поезію, в цілу істоту цього поета, якого життєва трагедія так мене зворушила і стала мені символом цілого народа. Як раз його співчуття для всіх слабших і поневолених торкнуло мою жіночу душу. Мабуть також і його вартість як маляра — першого натуралістичного маляра 30—40-их років — промовила до мойого мистецького відчування, бо я сама властиво малярка. В межичасі привикла я до його тяжкого назвиська — і коли я в 50 літні роковини Шевченкової смерти видала свій переклад, здобув він в німецькій пресі загальне признання. Було це 1911 р. І так ми рішились в 1912 р. видати Шевченкову автобіографію „Художник“. Правда, до співправці зі Зелібом долучився пізніше, як третий союзник, учитель гімназії в Стрию п. Андрій Микитяк, котрий помагав мені словом і ділом, бо я, на жаль, не зовсім добре володію українською мовою.

Ми мріяли про дальші переклади Шевченкових творів. Але прийшла світова війна, відтак революція, інфляція і багато дечого иншого. Через видавничі труднощі неможливо покищо пустити в світ дальших моїх перекладів Шевченка. Одначе моїм щирим бажанням є передати небаром Шевченка в новій, достойній формі — молодому поколінню німецької молоді.

Маю надію, що я сповнила Ваше бажання і не забрала за багато місця.

Юлія Вірґінія Ленґсдорф.

Julia Virginia Langsdorff

МОЯ ПОДОРОЖ НА МОГИЛУ ТАРАСА

Хто з нас не мріяв бути на Тарасовій могилі? Памятаю, кілько то радости було, коли в 1914-му році школа Тараса Шевченка мала вибратися на могилу Кобзаря. Кожна з нас тільки й тим журилася, звідкіль роздобути гроша на цю подорож.

Прийшла війна, та поклала кінець всім мріям. Та мені щастя дописало, бо за гетьманщини 1918 р. поїхала я до Київа, а звідтам на могилу.

З Київа вибрались ми пароплавом зранку, а до Канева заїхали о 11 вечір. Чудова була се подорож. На пароплаві інваліди грали та співали наші пісні. Подорожні, переважно дядьки, вертали з Київа з прощі то з ярмарку, читали і розказували ріжні сміховинки. Знайомитися з ними довго не треба. За годину — дві ми вже всі знайомі. Вони співають однакові пісні і розмовляють свобідно, начеб літами знались з нами. Як гарно і тепло ми почувалися між ними! Як любовалися їх прекрасною українською мовою!

От ми вже недалеко Канева. Ніч чудова, місячна, тільки по правій стороні Дніпра чорніється гористий беріг Чернигівщини.

Приїхали ми до Канева на пристань і радіємо, що ми вже на місці, але тут нова журба — де переночувати? Ми знали, що на могили можна переночувати, тому вибралися туди, хоч з пристані до могили ще 2—3 км. По дорозі довідалися, що недалеко є плаваючий готель „Чайка“ — там можна переночувати. І справді, недалеко від нас легенько гойдалася „Чайка“, прикріплена линвами до берега.

Один місяць на небі, другий у Дніпрі, а між ними „Чайка“ мріє неначе в казці. Непереможне бажання натішитися чудовим вечером проганяє сон і втому. З недалекого яру лунає рідна пісня тремтять в повітрі високі сопрани, та губляться у Дніпрових филях.

Ми сиділи в гостинній, наче зачаровані, аж хазяїн „Чайки“ Гайдаренко розбудив нас з нашої задуми та пригадав про їжу й спочинок.

По вечері розмістилися ми по каютках. Вони чистенькі, чудово мальовані, але не в українському стилю. При цьому ми довідалися, що „Чайка“ куплена в одного дідича — Поляка. Дещо тільки в ній змінили і заложили гарну бібліотеку для гостей, котрі відвідують могилу. Були тут гості, що виїхали з міста на свіже повітря, укривалися тут перед Німцями члени „Центральної Ради“ — Винниченко зі своєю дружиною, Чикаленко і др.

Раненько вибралися ми на могилу. З „Чайки“ на могилу більш 1 км. Гора висока і ми таки добре втомилися заки дібралися аж до парку коло могили. Парк гарно удержаний. Багато морви і овочевих дерев. Між деревами таблички з пересторогою, щоби не смітити, не нищити дерев і т. ин.

В кінці вийшли ми на саму могилу. Могила висока — до огорожі треба перейти кілька десяток сходів. За огорожею хрест, на ньому вінок, а коло нього мальви й сині волошки.

Хтось зауважив, чи не краще булоби построїти тут кльомби, але та думка видалася усім просто смішною.

Могила „Діда Тараса“ і кльомби — це так, якби хто намалював Тараса у фраку.

Саме й так найкраще могилі „Діда Тараса“ з мальвами, волошками і пахучим васильком!

В піднесеному настрої відспівали ми „Заповіт“ і пішли оглянути хатину, посвячену памяти М. Шевченка. Хата викликала в нас глибоке враження. Велике багатство вінців, рушників, посмертна маска все це викликало ілюзію, неначеб щойно недавно винесли звідсіля тіло великого Кобзаря. На фронтовій стіні великий портрет, прибраний рушниками чудової роботи. На одному з них вишита ціла подія з „Гайдамаків“ і кілька віршів. Перед образом стіл, застелений вишиваним настільником, попід стіни лави, прикриті гарними килимами. У куті по правій стороні

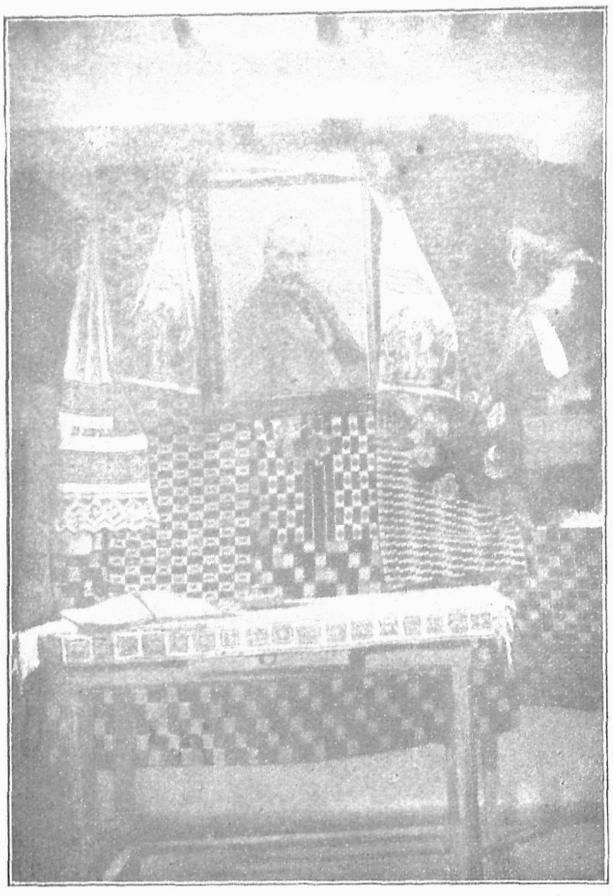

Фронтова стіна в хаті на могилі Тараса Шевченка.

образ сліпця-кобзаря, під образом бандура. Зараз-же посмертна маска Кобзаря, далі менші та більші картини. Були тут вінці від Грузинів, Поляків і. и. Ми купили у арт. Дяченка, сестрінка Шевченка, знимки з могили і хати, відвідали ще діда-сторожа, взяли грудку землі на памятку і вернули на „Чайку".

Коло „Чайки" весело гралася дітвора на лодках. Вони всі знають, що се могила „Діда Тараса" і знають хто був Т. Шевченко. Були ту і малесенькі діти сторожа „Чайки". Коли ми йому звернули увагу, що діти можуть з лодки упасти в воду і потонути, він спокійно відповів:

„Я за свої діти не боюся. Мої діти все одно, що качата. Кача пірне і вирине, так і мої діти".

Коли ми боялися їхати лодкою з його 9-літним синком на острів, що білівся серед Дніпра проти „Чайки", сторож сказав: „Не знаю, чого вам боятись! Такого матроса, як мій Грішка, ви у світі не знайдете". І справді, як гарно і легко він веслував. Були ми ту більш тижня і кожного дня їздили з Грішкою на острів. Коло нас переходили пароплави, на лодках їздили дядьки — хто за рибою, хто до млина, перед нами колибалася „Чайка", а далі чорніла Тарасова Могила. А ми дивувалися чого то наші люде виїзджають на Рів'еру. Чи-ж ми не маємо своєї „Рів'єри"? Невже-ж тут не краще, не миліше? Ми вернули домів з твердою постановою, ще раз в житті відвідати могилу і „Дніпро і кручі".

Оксана Л.

❀ ❀

У КАРІН МІХАЕЛІС

Входжу до готелевої кімнати з немалим зацікавленням. Цікава на розмову з цею славною данською письменницею і не менш славною в останніх часах прелегенткою. Цікава і на зовнішний вигляд цеї жінки, якої повість „Небезпечний вік" викликала свого часу стільки шуму і про яку тепер, з нагоди виголошуваних по усіх більших містах рефератів, знова так широко розписується уся европейська преса.

Двері відчиняє мені сама Карін Міхаеліс. Просить сідати і хвильку підождати, бо саме тепер фотографує її властителька одного з львівських ателіє. Маю отже час помічувати.

Карін Міхаеліс, це около пятьдесятьлітна жінка, середнього росту, з коротко стриженим, зовсім сивим волоссям, доволі ексцентрично вдягнена. Дуже говірлива, жива, весела. Каже, що почувається так молодо, як шіснадцятьлітна дівчина.

Після трьох знимок в ріжних позах, які диктує сама письменниця і кількох автографів для фотографки, остаємо самі.

Представляюся як Українка.

— А! каже Карін Міхаеліс — я уже нераз мала нагоду стрінутись з Українцями. Не думайте, що ви для мене незнаний нарід. Була я в часі війни в бараках ваших виселенців у Гмінді, а от саме передвчера приймали мене незвичайно гостинно Українки в Чернівцях. Витали і пращали мене на залізничому двірці, прямо квітами обкидали, урядили для мене величаве прийняття і обдарували прекрасною народною вишивкою.

І далі розказує про побут в Чернівцях, який залишив у неї дуже гарний спомин. Показує світлину — ґрупу на двірці та питається мене, чи не бачу на ній яких знайомих. При цьому довідуюся, що в Чернівцях мала Карін Міхаеліс два реферати: один цей, що виголосила у Львові — „Любов, подружжя, розвід", другий: „Жінки між собою". Перший реферат уважає авторка тільки балачкою і привязує головну вагу до другого.

Цей реферат — каже авторка — говорю я сім чвертей години безперервно. Однак авдиторія слухає мене з запертим віддихом і я ніколи не маю так уважних слухачів, як саме тоді, коли говорю тільки до жінок і для жінок.

Висказую свій жаль, що нам у Львові не доведеться почути саме цього реферату „Жінки між собою", про який я вже багато читала в закордонній пресі. Карін Міхаеліс має надію, що може вертаючи з Варшави поступить ще раз у Львів.

Яке Ваше відношення до жіночого руху? — питаю дальше.

— Признаюся Вам щиро, що давніше я не цікавилася фемінізмом; я була більш занята своєю письменницькою працею. Щойно від часу, коли жінки здобули повну рівноправність, це є в післявоєнних часах, фемінізм заінтересував мене і я стала його великою прихильницею. Я зрозуміла, що жінки цілого світа вяже цілий ряд незвичайно важних, спільних інтересів і саме в своїх рефератах я пропагую передовсім жіночу солідарність. Однак я признаю тільки два типи жінок. Жінку працюючу, яка мусить мати рівні права, з мужчиною, і жінку — матір, яка тільки виховує свої діти. Мати, це щось розкішного; це щось наче сонце і її життя повинно бути соняшне. Тому й не можу на разі найти ще розвязки, як погодити життя модерної жінки з життям матері. Я, на жаль, не мала дитини і може тому так ідеалізую материнство.

— Над чим Ви тепер працюєте як письменниця?

— Я приготовляю тепер великий твір, що має бути протиставленням Ролляновго Івана Хрістофа. Це буде життепис жінки-артистки. Три перші томи вже написані: „Дівчинка з черепками", „Мала брехунка" і „Тайна". Це мої власні переживання до 20 року життя. Дальше однак про себе писати не хочу, це

булоб надто інтимне, тому шукаю сюжету з чужого життя.

Кромі цього приготовляю науковий твір про подружжя і розвід і, як Вам певно відомо, збираю до цього матеріяли в цілому світі. Кожна жінка може бути моєю співробітницею і подати мені свої подружі переживання як матеріял для моєї праці.

З рефератами їзджу для пропаганди жіночої солідарности і для пропаганди міжнароднього розводового обезпечення. Я переконалася, що тисячі подруж мусять жити крайно нещасливо тільки і зза цього, що на випадок розводу, жінка не має матеріяльного забезпечення. Я хотілаби, щоби батьки обезпечували свої доньки на те, щоби на випадок розводу вони мали стале місячне удержання. Карін Міхаеліс подає мені точний плян такого обезпечення та переплітає деякими переживаннями з власного життя. Вона, як відомо, двічи розведена.

Час минає так скоро, що я з жахом бачу, що перебула у цеї інтересної жінки майже дві години.

Пращаюся, бо не хочу її перед рефератом більше томити і прошу, щоби з нагоди свойого побуту у Львові схотіла бути один вечір гостем „Союзу Українок".

Карін Міхаеліс обіцює це і виявляє, що не забуде залишити собі одно пополудне або вечір для українських жінок.

Олена Федак-Шепарович

ШКОЛА РАДОСТИ

Двадцятьпять років тому назад, в мрачний день грудня 1901 року, наша землячка, Евгенія Шварцвальд, одкрила у Відні свою „Радісну школу" викликуючи перестрах і навіть обурення всіх „компетентних" чинників. З того дня почалася в Астрії боротьба за шкільну реформу.

Евгенія Шварцвальд побачила світ на сумному Поліссі і не надто весело мусіло бути її діточе життя, коли в її душі родиться ідея поправити світ і життя для дітей, винайти спосіб, котрий увільнивби радість від її вірної посестри, турботи. Як це зробити Евгенія не знає, але вона пізнала вже, що школа це щось найстрашнішого для дітей. Та не тільки школа, бо дуже багато родинних домів на Поліссі, — та чи тільки на Поліссі, — не були для дітей кращими ніж їх школа. І в Евгенії Шварцвальд повстає готовий плян: показати людям, яка має бути школа.

Ще дуже молодою дівчиною виїжджає Евгенія Шварцвальд на науку до Швайцарії, яка своїми вольностями так манила до себе всіх горожан бувшої царської імперії. По кількох роках студій, безпосередно після своєї промоції на доктора філософії, переїжджає Е. Шварцвальд до Відня, де працює і досі. Вона збирає біля себе кільканадцять молодих дівчат, та не уявляє собі навіть, що це вона заводить „школу". Самозрозуміло, що коли зійшлися діти то їх треба чимось заняти. При цьому показується, що діти нічого так не люблять, як вчитися при забаві. Діти вимагають напруження, бажають утруднення, а не полегші. Вони хотять, щоб з ними поводитися як з дорослими. І Евгенія Шварцвальд заложила не школу, а веселий клюб з поважними заняттями.

А що членами клюбу були діти, рухливі, повні щирости і захоплення, які не знали ще лицемірства старших, Евгенія вичитувала з їх очей все, чого вони потребували для своєї праці і робила все чого вони вахотіли. Чи повставав через це безпорядок? Навпаки, був новий лад, якого дорослі не розуміли

Щож розуміє Евгенія Шварцвальд під „вихованням"? Підходячу для неї відповідь находимо у Петра Альтенберґа, котрий колись писав: „Що робить городник? Помагає рожі стати рожею".

В „школі" Евгенії Шварцвальд вже від початку її існування панувала скромність і простота, не було в ній місця для конвенціональних манер.

Карін Міхаеліс

Вже двадцятьпять років тому не було в тій школі корсетів, не було штудерно уложених фризур, а дівчата носили модне тепер коротке волосся. Евгенія Шварцвальд все повторяла своїм ученицям: „Людина не повинна занимати за багато місця, ані ліктями, ані словами, ані навіть серцем..." З тої школи простоти й скромности вийшли найвизначніші Віденки.

Скромність і простота були провідною ідеєю не лише Евгенії Шварцвальд, але також її пізніших помічників, учительок і учителів її школи, яка постійно поширялася. Найвизначніші з них це учительки: Вайфель, Майер, три сестри Райс, котрих увіковічнила Карін Міхаеліс у своїй книжці „Школа радости", та учителі: Роммель, Каппельмахер, і Моцка.

В учителів цеї школи не було самовдоволення, не було ні сліду цього уподібнення себе до Бога, який цілий рік гремить — викладає, певний, що ніхто не відважиться йому перечити. Добрий учитель знає, що його школа, це лише передсінок до науки. Але він зуміє збудити у своїх учнів вже в передсінку почгану до неї.

Як ставилися до праці Евгенії Шварцвальд батьки? Їх дуже важко було переконати, — каже Евгенія Шварцвальд, — вони нерозуміли тих нових ідей. Батьки не бажають собі, щоб їх діти йшли небитими шляхами.

Тепер розрослася школа Евгенії Шварцвальд в цілу систему. Має всі степені, та багато наслідувань по цілому світі. Та всетаки мабуть має рацію Карін Міхаеліс, коли пише: „Правда, тепер багато є вже шкіл, в котрих діти бавляться, не знають ніякого примусу і — нічого не вчаться. Але школа, в котрій живо працюють і де та праця всетаки видається молоді радісною забавою, — належить до рідкости, — вона єдина в своїому роді".

Це школа Евгенії Шварцвальд у Відні. *М. М.*

НАШІ МИСТЕЦЬКІ СКАРБИ

(Лист до читачок „Нової Хати").

Кожний нарід дорожить скарбами своєї рідної культури і довго старається пізнати історію своєї землі, всі умови фізичного й інтелектуального розвою в давнині й сучасности, вкінці культуру в її найріжнородніших проявах.

У нас на все потрохи звертають увагу. Однак знання нашого рідного мистецтва є у нас цілком занедбане й недоцінюване.

Будете, дорогі читачки, оправдуватися непригованням до цього знання в школі, недостачею заінтересування цею справою серед найблищого окруження, що не маєте часу, що це непотрібне. В такому разі, чи можемо назвати себе образованими людьми, які цікавляться життям у всіх його проявах? Чи маємо право хвалитися любовю до народу, коли не знаємо навіть його найбільших цінностей — мистецтва?

В дійсности, причиною малого заінтересування памятками і зразками нашого мистецтва є звичайні наші гріхи, байдужість, нероботячість і недостача глибокого переконання, що наше народне мистецтво перевищає о ціле небо чужу тандиту. Тільки треба його ближче пізнати, а тоді творча праця над його поширенням і повним розвитком піде скоро вперід.

І саме тут може жінка проявити свій мистецький хист і свою ініціятиву. Вона має змогу ближче познайомитись з ріжними зразками народного мистецтва, вона може його поширювати, плекати і примінювати до всіх прикрас домашної обстанови. Кожна жінка має змогу в такий спосіб співділати при культивуванні народної естетики. Але тут треба бути свідомим свойого завдання і розумітися на високих мистецьких цінностях. Тому не вистарчає саме захоплення народним мистецтвом, потрібно ще праці над його вивченням.

Ось короткі вказівки, як приготовитися до оглядання наших мистецьких скарбів.

1. Музеї. Маємо у Львові два українські (Національний, Мохнацького 42 і Шевченка, Чарнецького 24) і кілька польських (Дідушицьких, міський і ин.).

Чи заглянули Ви до них, побуваючи у Львові? Чи бачили чудові, старі, правдиві українські килими, вишивки, кераміку (мальоване гончарство), образи, народну ношу? Як ні, то не занедбайте першої нагоди, а побачите кілько скористаєте з цього.

2. Книжки. Видання Національного Музею про килими Пещанського, книжки про стародруки й про деревляні церкви Лушпинського, Січинського, Щербаківського. А передовсім, чи читали Ви „Начерк історії українського мистецтва" Голубця — у виданні Просвіти та чи передплачуєте „Українське мистецтво"? Недавно вийшла в Празі у видавництві „Пламя" — багато ілюстрована книжка: „Народне мистецтво Підкарпатської Руси", звідки можна пізнати велике багацтво старих, оригінальних взорів.

3. Прогульки і подорожі. В нинішній добі оживленого спорту інтерес для прогульок дуже поширився, головно серед молоді. Тут являється змога злучити фізичне виховання з поглибленням мистецької культури.

Ось насувається ще одно питанне. Чи придивилися Ви уважно церкві в місцевости, де живете? Чи зайшли коли підчас побуту в горах до хати гуцула, лемка чи бойка?

Попробую звернути Вашу узагу на наші славні деревляні церкви.

Від давна підносили наші й чужі знавці високу мистецьку вартість наших церков. В часі світової війни дослідники з країв майже цілої Европи пі-

---

І. ФЕДОРОВИЧ-МАЛИЦЬКА.

УКРАЇНСЬКА АРТИСТКА В КОНЦЕРТОВІЙ САЛІ

Велика саля „Народного Дому" діждалася цього року знова не аби якого свята: по раз другий витала в себе молоду артистку, що своїм великим мистецтвом здобула зарівно на чужині, як і в нас, незвичайне признання. Незвичайне тому, що з поміж численних славних пяністів та пяністок, що рік-річно концертують по великих музичних центрах Европи, про нікого не писано з таким особливим захопленням, як про неї — про Любку Колессу.

В її особі не маємо перед собою стереотипної постатті, хочаб як високо вишколеної „віртуозної" пяністки, що, окрім теоретичного зрозуміння даних творів, звертає на себе увагу передовсім технікою — а цілком відмінну появу, яка представляє собою рідкий феномен музикальної вражливости і високої музикальної культури.

Від першої хвилі заволодіє слухачем всевладна сила ритміки артистки, цей прапервень музики взагалі. Чи в уступах повільних, чи в скорих, в пристрасних або спокійних, легких або поважних, усюда виступає ця неублагана сила ритміки яко вічний закон ладу, що звязує між собою поодинокі мотиви.

Це глибоке почуття ритму доказує стихійну музикальність артистки. Техніка, хочаб допроваджена до останних границь фізичної умілости, є лише засіб механічний, що дає можність виявитись музикальности даної особи.

Про рідку, стихійну музикальність Любки Колесси свідчить також хвилююча гра виразу на лиці та в цілій постатті артистки підчас гри. Про це між иншим згадує Німець, проф. Сондербург, говорячи „як тонко та прецизно фізичне єство артистки реаґує на духові переживання підчас гри". — Найкраще схарактеризував цей обяв Василь Барвінський в своїх оцінках з 1925-го та 1926-го років. „На її обличчі" каже він — „наче в найчутливішім сейсмоґрафі відбивались настрої і зміст не лише кожного поодинокого твору, але настрої кожної фрази, такту, тремтіння поодиноких тонів... Ми не тільки слухали, але і бачили те, що слухали". А далі йде його знаменита аналіза духового стану, в якому знаходиться артистка підчас гри.

Осуд В. Барвінського особливо цінний яко висказ визначного музика. Щоб добре зрозуміти його, треба собі усвідомити, чим є музика взагалі, а чим, у відношенні до неї, є виконуючий артист.

Музика — це явище метафізичне, доступне для наших змислів щойно за посередництвом техничних засобів. — Окрім цих техничних засобів у поставі ріжних інструментів є однак ще другий, рівно важний чинник: виконуючий артист, в якого окрім техничного виконання входить ще степень його музикальної вражливости, від якої залежна якість передання музичного твору.

Любка Колесса має цю музикальну вражливість у найвищому степені; це тайна її небувалого успіху. І є питання, чи коли небудь мужчина зумівби в такій мірі достроюватись до даного твору, як це буває в нашої артистки? — Тут входить чи не рішаюча ріжниця у вдачі обох полів, глибоко основана в їхньому устрої. В цім випадку рецептивність (Receptivität) жінки краще відповідає завданню виконуючого артиста, бо в інтересі обективности краще віддавати твір в дусі творця, аніж накидувати йому, хоча

ФІРМА **РОМАН ЗУБИК** ЛЬВІВ
ВУЛ ГАЛИЦЬКА Ч. 16.
продає найдешевше МОДНІ МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ, ШОВКОВІ І ІНШІ — ПЛЮШІ, ОКСАМІТИ, ВЕЛЬВЕТИ,

зналися на правдиво оригінальній архітектонічній формі наших церков та старалися зрепродукувати їх красу рисунком чи світлинами.

Для нас цінна не тільки їх краса, але також їх народний характер, однаковий на цілій українській території. Чи на Закарпатті, чи на Лемківщині, чи на Бойківщині, Гуцульщині, Волині, Поділлі, чи ген аж по Дін та Кавказ, всюди ці самі своєрідні прикмети конструкції. Це є доказом їх старинного існування і високої мистецької культури народу, що їх творив.

Для уважнішого підготовання і пізнания способу будови наших церков відсилаю до літератури о цім питанні, тут подаю тільки декілька найважніших вказівок.

Поземний перекрій (підстава) наших церков — це грецький, рівнораменний хрест (вплив візантійської архітектури). Стіни є переділені скісно уложеними дошками, які наче „фальбанки“ окружують цілу стіну, деколи кілька разів і роблять її чудово ріжноманітною. В місці, де сходяться чотири рамена хреста, будівля є покрита банею, звичайно осмигранною. Завершенням рамен буває скісний дах, однак і на раменах уміщують бані так, що є церкви з 1, 3, 5 банями.

Увійдім до середини церкви. Крім цікавої деревляної конструкції (способу будування) звертає нашу увагу стіна, іконостас, який відгороджує церков від Святая Святих.

Які чудові і артистичні, як прекрасно різьблені бувають у наших церквах, царські ворота, свічники, столи, лавки! А передовсім образи.

Нема сумніву, що розпізнати добрий образ від безвартісного не є легко, але досвідом і пізнанням збірок у музеях можна до цього приготовитися. І примітивне мистецтво найдавніших часів, і клясично поняті образи богородчанського іконостасу і всі ті, які знайдете в своїому сусідстві, є доказом таланту малярів та зрозуміння вартости рідного мистецтва фундаторів церков.

Загалом по церквах криється безліч мистецьких памяток. Щоб їх зберегти, треба тільки деякого теоретичного підготовання на це, щоби взагалі побачити цю красу, а кромі цього трохи доброї волі і охоти занятися цим ділом.

Остається ще одно питання про прикраси церков. Це вже живе мистецтво, це мистецтво, яке творить сучасність для прийдешніх поколінь. Але коли розглянемося в кількох найближчих церквах, побачимо як мало у нас старанно удержаних церков, як мало в них правдиво — мистецьких прикрас.

І тут скажу щось дуже сумного. В наших церквах нема порядку, чистоти. Загляньте під лавки, обруси! Найдете там складниці сміття та пороху. Долівка не замітана, не мита літами. Старі, запорошені квіти на свічках, нечисте білля на вівтарях.

А однак порядок це перша умова для почуття краси і розвою культури. Удержання порядку — це не щось неможливого до переведення. Опіку над мистецьким виглядом церкви моглаби взяти на себе жінка або донька священика, або зогранізований в тій цілі гурток дівчат. Лише трохи ініціятиви, а знайдуться руки, які постійно трудитимуться коло прикрашування своєї церкви. Тут входять під увагу не тільки порядок, не тільки найбільша старанність, але й мистецька вартість тих прикрас.

Тому то для збагачення Вашого почуття краси, для можливости оцінення всего, що наше, рідне і для продовжування неперервного розвою народного мистецтва, придивляйтеся уважно до всего, що гарне й цінне в нашому народі і примінюйте його по мистецьки, як змога найбільше у щоденному житті.

І то стане цеглою жінки у величавій будівлі народної, а тим самим вселюдської культури. *Р. С.*

і ненавмисно, власну, часто чужу його духові, інтерпретацію.

В порівнанні до її попередних виступів у нас, можна було замітити значне поглиблення в грі артистки. Її феноменальна вражливість стала, якщо це можливе, ще тонша, ще субтельніша, так що передання даного твору відбувалося майже безпосередно, так цілковито її фізичне єство піддається духозому впливові твору. Найбільш вражаючим приміром цього був чудовий Adagio в сонаті C dur Beethoven'a, відограній артисткою на другому концерті. В салі стало тихо, тихо, а з під одуховлених рук артистки добулись з болем, з мукою, з неземським захопленням поодинокі звуки,ніби на силу вимовлені слова... Очи дивились немов на якусь внутрішну візію, розхилені уста ніби щось шептали, промовляли...: Зворушаючий образ людини, яка знаходиться очевидно під впливом незнаних нам ближче, духових сил.

Відрадно, що наша, під зглядом музичної культури не дуже вироблена публика майже відрухово реаґувала на музичні цінности артистки. Саля аж ходила від оплесків, а після чудового виконання прекрасних „прелюдій“ В. Барвінського, хвилі бурливого захоплення формально заливали молоду артистку. Подібна до візії весни, в рожевій стилевій сукні, так добре достроєній до її чарівно — дівочої появи, стояла скромна і врадувана на естраді, обсипана окликами захоплення немов квітами...

ДОБРА РАДА

Котра господиня бажає мати у себе в хаті гарну, з полиском підлогу, хай уживає

ФРАНЦУЗЬКУ ПАСТУ

О. ЛЕВИЦЬКОЇ і СКИ.

Не треба також забувати, що нема кращої

ПАСТИ ДО ОБУВИ

як **„ЕЛЄҐАНТ“**

АРКАДІЙ АВЕРЧЕНКО.

ВЕЧЕРОМ

Підперши руками голову, вглубився я в „Історію французької революції“ і забув про цілий світ. Нараз хтось потягнув мене з-заду за блюзу. Відтак пошкрабав нігтиком по плечах. Відтак всунув мені під руку глупу морду деревляної корови.

Я удавав, що не запримічую цих хитрощів. З-заду мене безуспішно намагалися перевернути крісло. Вкінці:

— Стрийку!

— Що Лідочка хоче?

— Що ти робиш?

З малими дітьми я все говорю в преглупий спосіб.

— Читаю дитинко, про тактику жирондистів.

Воно довго дивиться на мене.

— Та нащо?

— Щоби кинути ясний луч аналітичної методи на неясности тодішної конюнктури.

— А чому?

— Щоби поширити світогляд, поповнити мозок сірою масою.

— Сірою?

— Так. Це патологічний термін.

— А чому?

У неї діявольська терпеливість. Своє „а чому“ вона може повтаряти тисячу разів.

— Ліда! Говори просто, чого тобі треба. Відпирання тільки збільшить твою вину.

Жіноча неконсеквенція. Вона відповідає зітхаючи:

— Мені нічого не треба. Я хочу оглянути образочки.

— Ти, Ліда, обманчива, пуста жінка. Бери журнал і тікай в панічному страху.

— Я ще хочу казки.

При її голубих оченятах і ясному волоссячку „Історія революції“ блідне.

— У тебе попит перевищає подачу. То негарно, краще розповіж ти мені. Вона карабкається на мої коліна і цілує мене в шию.

— Надоїв ти мені, стрийку, з байками. Скажи тай скажи. Ну, слухай... Про Червону Шапочку ти не знаєш?

Я роблю здивовану міну.

— Перший раз чую.

— Ну, слухай... Жила, була Червона Шапочка...

— Перепрошую... Чи не можеш ти мені точно вказати місця її побуту? Для ясности при розвитку фабули.

— Та нащо?

— Де вона жила?

Ліда задумується і вказує на одиноке місто, яке вона знає.

— В тім — в Симферополі.

— Чудесно! Я горію від цікавости слухати дальше.

...Взяла вона масло і ложочку і пішла через ліс до своєї бабуні...

— Чи цей ліс був в приватних руках, чи може представляв державну власність?

Щоби відпекатись, вона сухо відповідає:

— Державну... Ішла, ішла, в тім із ліса вибігає вовк!

— По латині: lupus.

— Що?

— Я питаю: великий вовк?

— От такий... І говорить до неї...

— Вона морщить ніс і наслідує вовка:

— Червона Шапочко, куди ти йдеш?

— Ліда! То неправда! Вовки не говорять. Ти обманюєш свого старого, бідного стрийка.

Вона з болем прикусує усточка.

— Я більше не буду казати байки. Мені стидно.

— Ну, то я тобі розкажу... Жив, був хлопчик...

— А де він жив? — хитро питає вона.

— Він жив на західних стоках Уралю. Одного разу взяв його тато і поніс в сад, де росли яблінки. Посадив його під деревом, а сам поліз на дерево, щоби нарвати яблук. Хлопчик питає: „таточку, а яблучку має лапки?

— Ні, миленький. — „Ну, так значить, я з'їв жабу“.

Оповідання безглузде, яке я підслухав одного разу у напів пяної няньки. Але на Ліду воно робить помітне вражіння.

— Ах! З'їв жабу!

— Подумай собі... Очевидно притуплення смакового змислу... А тепер вже йди. Я хочу читати.

— — — — — — — — — — — — —

За яких двадцять хвилин знова знайоме шарпання за рукав, легоньке драпання нігтиком і шепіт:

— Стрийку! Я знаю казку.

Відмовити їй тяжко. Очи сіяють як зірки, усточка так смішно копиряться...

— Ну, добре. Облегчи свою наболілу душу.

— Казка! Жила, була дівчинка. Мама взяла її в сад, де росли тісамі... грушки. Вилізла на дерево, а дівчинка під грушкою сидить. Гарно-о. От, дівчинка питає: „Мамо! Грушки мають ніжки?“ — „Ні, дитинко“. — „Ну значить, я схаласувала курку“.

— Лідка! Таж це моя казка!

Дрожачи від одушевлення, вона махає на мене руками і кричить:

— Ні, моя, моя, моя! Твоя инша.

— Ліда! Чи ти знаєш, що це — пляґіят? Стидайся!

Щоби перервати немилу розмову, вона просить:

— Покажи образочки!

— Добре. Хочеш, я знайду в журналі твого нареченого?

— Знайди!

Я беру старий журнал, відшукую чудовище, що представляє Гоголевого Вія і злобно подаю дівчинці.

— Ось твій наречений.

З острахом глядить вона на страховище, а відтак, затаївши тяжку обиду, говорить з удаваною чемністю:

— Добре-е. Тепер ти дай мені книжку — я знайду твого нареченого.

— Ти хочеш сказати: наречену?

— Ну, наречену.

Знову тишина. Тяжко дишучи, вилізла Ліда на канапу і все перелистовує книгу, перелистовує...

...Ходи сюда, стрийку, — непевно кличе вона. Ось твоя наречена...

Пальчик її несміло вказує на корявий пень старої, розхрістаної іви.

— Е, ні, мила, якаж це наречена? Тож дерево. Ти пошукай таку страшну жінку!

Знову тишина і частий шелест перевертаних карток. Потому тихий, тоненкий плач.

— Ліда, Лідочка... Що з тобою?

Ледви виговорюючи від обильних сліз, вона кидає книжку і з болем кричить:

— Я не можу... знайти... для тебе... страшну... наречену.

Здвигнувши раменами, сідаю до читання, вглублююся в революцію.

Тишина... Оглядаюся.

З невисохлими від сліз очима, Ліда держить перед собою ключ від дверей і оглядає мене через дірку. Їй дивує, що як держати ключ близенько очей, то видно мене цілого, а як віддалити, то лише кусок.

Постонуючи, вона злізає з канапи, приближається до мене і глядить через ключ на віддаль одного вершка від моїх плечей.

В її очах сіяє щире здивування і цікавість, перед нерозвязаною загадкою природи.

Перекл. Ст. Г.

МОДА НА ВЕСНУ

ч. 499. Візитова сукня з Crépe marocaine з луковатими стебнівками на станичку і спідничці та вахляриковатими фалдами.

ч. 500. Святочна суконка для дівчинки з шовку або з матеріялу до прання прибрана гаптом.

Стиль і напрям моди на весну стремить до підвищення лінії стану. В повільнім темпі, характеристичнім для моди останніх літ, пересувається пасок в найновіших моделях майже до природної лінії талії. Ще ніколи не стрінулася мода з таким упором зі сторони пань, як саме скорочення стану. Він потягає за собою конечність чоширення спідничок фалдами. Але одяг на вулицю заховує все ще просту лінію. Він складається: з плаща і сукні, або жакету і сукні, або спідниці до плаща або жакету з jumper'овою блюзою.

Костюми, які довший час були модою занедбані вертають до давного значіння. Є два ріжні роди костюмів: англійські, — строго мужеські, артистично опрацьовані кравцем — або вільні, мягкі, звичайно називані французькі. Жакети на загал короткі, з довгими вилогами. Жакетики з пасками часто носиться створені, — головно коли є доповненням сукні. Примінення жакетів до суконь спричинює сильну конкуренцію плащам, і одяг на вулицю стає дуже ріжноманітний. Характеристичним є зіставлення темного жакету з яснішою спідничкою з взористого матеріялу.

Костюми з вовни і шовку, шовкові й вовняні сукні з жакетами і т. п.

В плащах появляється новість в поширенні фасону, вертає раґлянова форма; також характеристичне є опрацьовання рукавів і плечей.

Відтинані рукави в плащах майже зникають. Зате усталюється сильвета широких плечей, подібно як у мущин, а звужені клуби. Модні зачинають бути тричверти довгі плащі, головно як спортовий одяг

(Докінчення на стор. 20)

ВЕСНЯНІ ПЛАЩІ

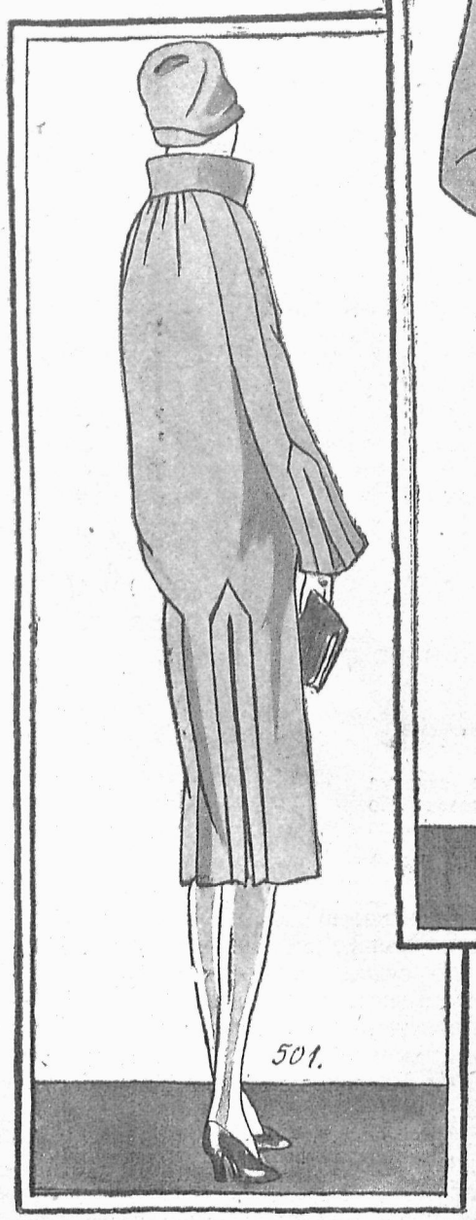

ч. 501. Плащ з матеріялу kasha, з патками на рукавах і долиною, які отвираються.

ч. 502. Костюм з матеріялу kasha, сріблистої краски, в блюзковій формі; пасок з елегантною спряжкою. Кишені нашиті.

ч. 503. Костюм з матеріялу kasha, прибраний стебнівками й оригінально уложеними кишенями.

ч. 504. Плащ з матеріялу kasha, синьої краски з високоуміщеним блюзковим фасоном; на переді два фалди.

До кожного моде-

ЖІНОЧІ КАПЕЛЮХИ
НАЙНОВІШІ МОДЕЛІ
ПОРУЧАЄ
ШЕЛІҐА, ПАЛАТА ГОТЕЛЮ ЖОРЖА, ВІД ВУЛ. СЄНКЕВИЧА
ПРИСТУПНІ ЦІНИ

Й КОСТЮМИ

ч. 505. Плащ з синього матеріялу, прибраний другим темнішим; стоячий ковнір.

ч. 506. Костюм з вовняної попеліни, прибраний патками; англійський ковнірець; на спідничці по боках фалди.

ч. 507. Костюм з двоякого матеріялу; жакет з однобарвного, спідничка в крати, лямована гладким.

ч. 508. Плащ з матеріялу в пасочки. Ціле прибрання полягає на ріжнороднім уложенню тих пасків в патках.

Л Ю ГОТОВИЙ КРІЙ.

ПАНЧОХИ, РУКАВИЧКИ, ШКАРПИТКИ **В НАЙТРИВАЛІШОМУ РОДІ,** а також всякі **трикотові вироби** МОЖ **НАЙДЕШЕВШЕ** НАБУТИ У **спеціяльному** маґазині трикотових виробів **ОЛЬКА** ЛЬВІВ **РИНОК 35.** (біля Народн. Торговлі)

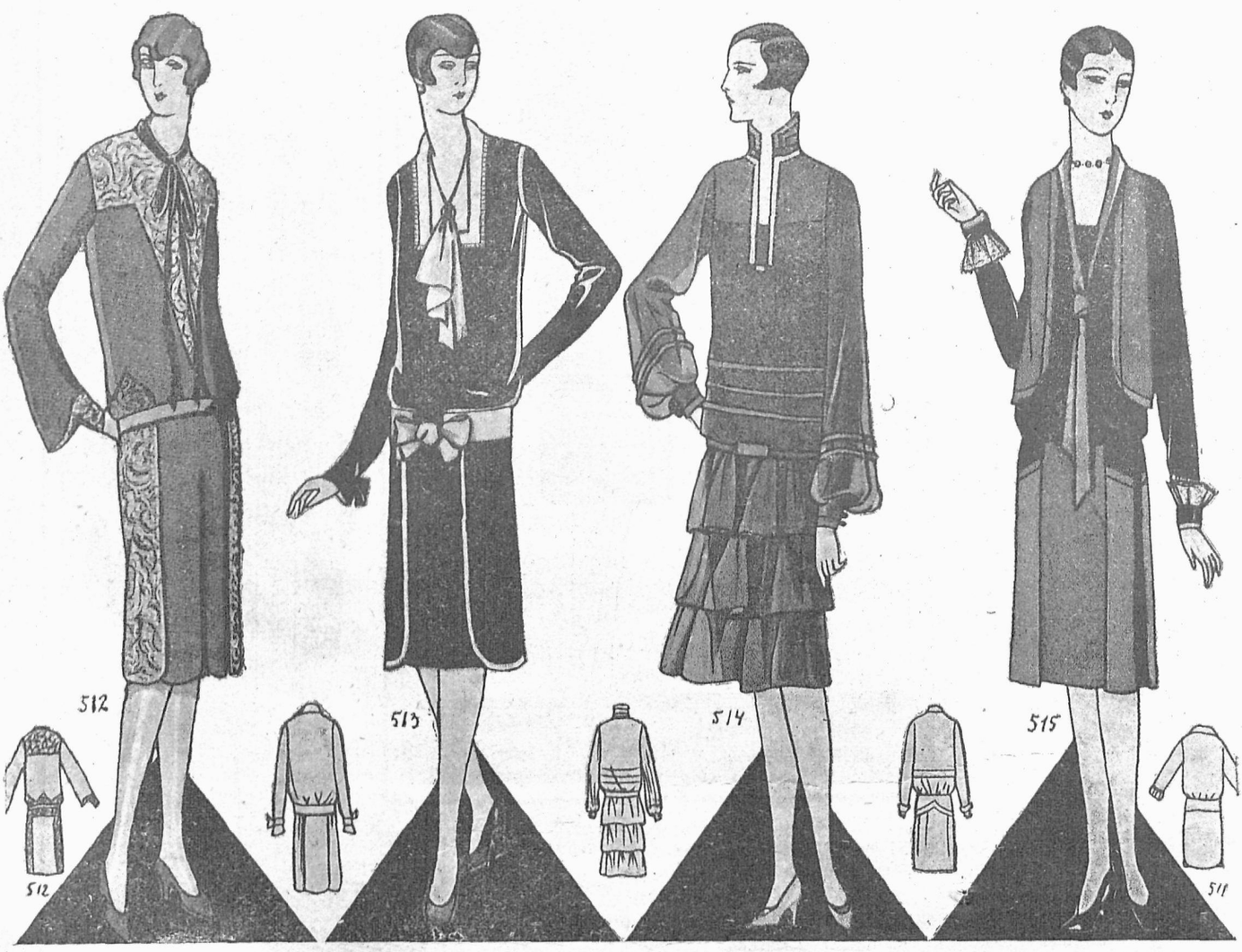

ч. 509. Візитова сукня лямована темнішим; на переді пліси.

ч. 510. Комплєт — сукня і плащ з тонкого вовняного матеріялу. Сукня jumper'ова, на переді з групами пліс; лямування на плащі і сукні з темнішого матеріялу.

ч. 511. Елєгантна сукня з зеленого шовку. Перед плісований; запинається на спряжку, ззаду приходить пасок.

ч. 512. Візитова сукня з рожевої вовняної матерії багато прибрана чорним гаптом і стяжкою, яка творить ковнірець. Замість гапту модель надається на получення двох матеріялів — взористого й однобарвного.

ч. 513. Сукня з чорного шовку. Блюза легко підвинена; прибрання з Crepe de Chine зеленавої краски. Шви на спідничці лямовані.

ч. 514. Сукня з двоякого матеріялу. Спідна з гранатового шовку, верхна з мушліну цеї самої краски. Спідничка має три фальбанки. Ціла сукня прибрана плісками з шовку і на рукавах ґузичками.

ч. 515. Сукня з двох матеріялів: Kasha beige і бронзового. Болєро, ковнірець і долішна частина спіднички ясні, — на рукавах маншети з коронкою.

ДО КОЖНОГО МОДЕЛЮ ГОТОВИЙ КРІЙ.

ч. 516. Практична суконочка для дівчинки із шкотської матерії. Лямування ковнірця, манжетів і кишенька скроєні скосом.

ч. 517. Плащик для дівчинки, прибраний патками. Рукави раґлянові; ґузики.

ч. 518. Плащик для малої дівчинки; патки притримують по боках фалди.

ч. 524. Плащик для дівчинки з характеристичним паском.

ч. 525. Маринарська суконка для дівчинки з гранатової і білої матерії. Спідничка в фалди, припинається до блюзки ґузиками на паску. Ковнірець з гранатової матерії до прання обшитий білими тасьмами.

ч. 526. Суконка для смотрика, прибрана морщенням по боках спіднички; геска.

ч. 527. Блюзкове убранко для хлопчика з матерії до прання

ч. 528. Маринарське убранко з гранатового вовняного матеріялу. Блюза запинається крито; споденки припняті до блюзи на ґузики. Ковнірець обшитий білими лямівками.

ч. 529. Весняний плащик для хлопчика, прибраний ґузиками в два ряди.

ч. 530. Плащик для смотрика прибраний стебнівками, — в блюзковій формі.

МОДЕЛІ ДО ТАБЛИЦІ КРОЇВ

На підставі поданих знаків (А, $А_1$ Б, і т. д.) вишукуємо на таблиці кроїв потрібну форму. До відбиття її найкраще уживати *бібулку*. Її прикріплюємо шпильками до аркуша кроїв, потягаємо всі лінії, та докладно назначуємо всі **знаки.** Відтак бібулку відпинаємо і з неї витинаємо нарисовані форми. При формах, де подано її половину, треба бібулку зложити в двоє. — Як вже ціла форма готова тоді найкраще примірити її до фіґури, — а потім щойно приложити до матеріялу і скроїти бажану суконку, білля і т. п.

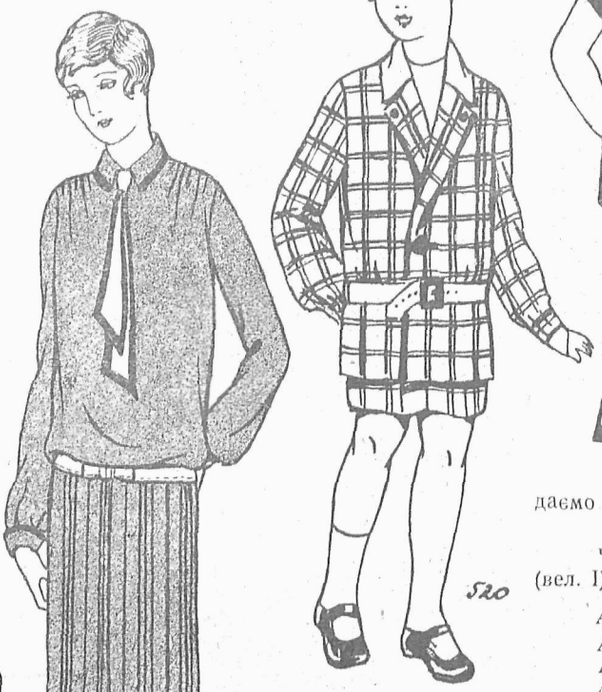

519

520

523

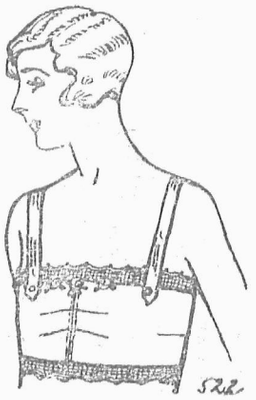

522

Знаки заосмотрені звіздочками ($А_1$*) $А_1$*) і т. д.) відносяться до частин кроїв, які є з рівного матеріялу, і нема на таблиці. До них подаємо до кожної частини відповідний вимір в cm.

ч. 519. **Практична суконка для пань.** Крій (вел. I) складається з 10 частей:

А	*половина переду блюзки*	
$А_1$	„	*плечей* „
$А_2$	*рукав*	
$А_3$	*половина ґески*	
$А_4$ *)	„	„ *(підшевка)*
$А_{5\,6}$ *)	„	*ковнірця*
$А_7$ *)	„	*паска*
$А_8$ *)	„	*краватки*
$А_9$ *)	„	*паска, який лучить спідничку з блюзкою.*
$А_{10}$ *)	„	*спідниці.*

Форму $А_2$ $А_1$ $А_2$ вишукуємо на таблиці по лініям; $А_4$ (половина ґески-підшевки) прикравуємо відповідно до $А_3$ верху ґески; $А_5$ і $А_6$ це рівні $8^1/_2$ cm широкі, а 35 cm довгі кусні. Їх складаємо в двоє, та пришиваючи до плечей, вважаємо, щоб середину ковнірця приложити рівно до середини плечей. $А_9$ $А_7$ це паски. Перший (спідний) широкий на $2^1/_2$ cm лучить спідничку з блюзкою; другий широкий на 3 cm це пасок для прикраси; довжина обох залежна від обему в пасі. Плечки вшиваємо до ґески, вкладаючи їх між підшевку й верх; так пришиті зшиваємо відтак з передом, який треба відповідно зморщити.

521

ч. 520. **Убранко для хлопчика.** Крій (вел. 5) складається з 8 частей.

Б	*половина станика*	
$Б_1$	*крій відшиття блюзки на переді в викрою*	
$Б_2$	*передна половина*	*штанців*
$Б_3$	*задна* „	„
$Б_4$	*передна* „	*блюзи*
$Б_5$	*задна* „	„
$Б_6$	*рукав*	
$Б_7$	*ковнірець.*	

З підшевки шиємо станичок (Б) долиною заложений. На переді в горі пришиваємо ляцик ($Б_1$) з матеріялу. Штанці запинаються з переду, по боках мають кишені. З заду відповідно стягнені припинаються на ґузики до станичка. В блюзі на переді відгинаємо матеріял на вилоги, а у викрій шиї вшиваємо з простого матеріялу лямівку, щоб не витягався. Ковнірець з иншого матеріялу пришиваємо лиш провізорично. Рукав запинається на долині на ґузик. Блюза запнута на один ґузик й пасок.

ч. 521. **Комбінація білля:** спідничка й майтки. Знаки для таблиці кроїв:

В	*половина майток*	$В_3$*)	*раменце (шир. на 3 cm)*
$В_1$	„ *станичка—перід*	$В_4$*)	*половина спідниці (шир. 74 cm)*
$В_2$	„ „ *—плечі*		*(дов. 42 cm)*

Крій на широкість 96 cm в горі. Матеріялу широкого на 80 cm треба 2·85 m. Станичок: плечки і перід, в горішній частині викінчемо ручною мережечкою. Відтак зшиваємо обі части станичка по боках. Раменця шиємо з подвійного матеріялу, або зі стяжечки до прання, і пришиваємо до станичка в означених на крою місцях. — Майтки мають крій отвореного фасону. Долішний край обшиваємо короночкою, горішний приморщуємо. Спідничку зшиваємо по боках. Її обшиваємо долиною такою самою короночкою, як майтки; горою приморщуємо, і відтак пришиваємо разом з майтками до станичка.

ч. 523. **Убранко для дівчинки до забави** (вел. 4). Матеріялу треба 1·15 m широкости 70 cm, крім цего 0·25 m матеріялу до лямування широкости 80 cm. і 3 ґузики. Крій складається з двох частей.

Ґ половина переду. *$Ґ_1$ половина заду.*

ч. 522. **Нагрудник** на 96 cm в обемі. Крій складається з трьох частей:

Г половина переду. *$Г_1$ половина плечей.* *$Г_2$*) раменце.*

В передній частині означені вшитки, які треба зістебнувати на машині. Відтак зішиваємо перід на середині і пришиваємо плечки до боків. Всі шви і крої лямуємо тасьмою. Раменце пришиваємо в означених на крою місцях. Можна також не пришивати, лиш поробити дірки на раменцях, а на нагруднику ґузички до припинання. Тоді робиться більше пар раменців до зміни (бо вони найскорше брукаються). Нагрудник запинаємо на плечах на ґузики.

Ручні роботи до прикраси церкви

(Проєктували й рисували О. О. Кульчицькі)

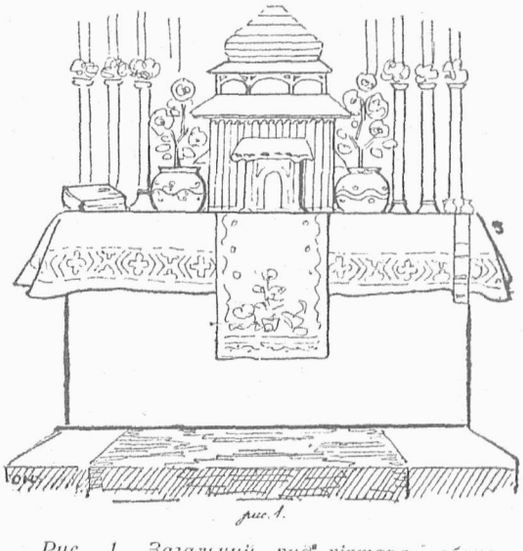

Рис. 1. Загальний вид вівтаря: обрус через цілу широкість вівтаря і рушник по середині.

Рис. 2. Загальний вид іконостасу, з рушниками над і під образами IX. і МБ. Тетрапод в гуцульському стилі з рушником

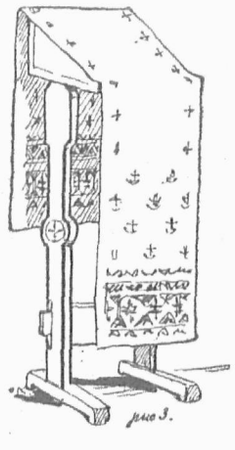

Рис. 3. Стіл під евангеліє (в гуцульському стилі) з рушником.

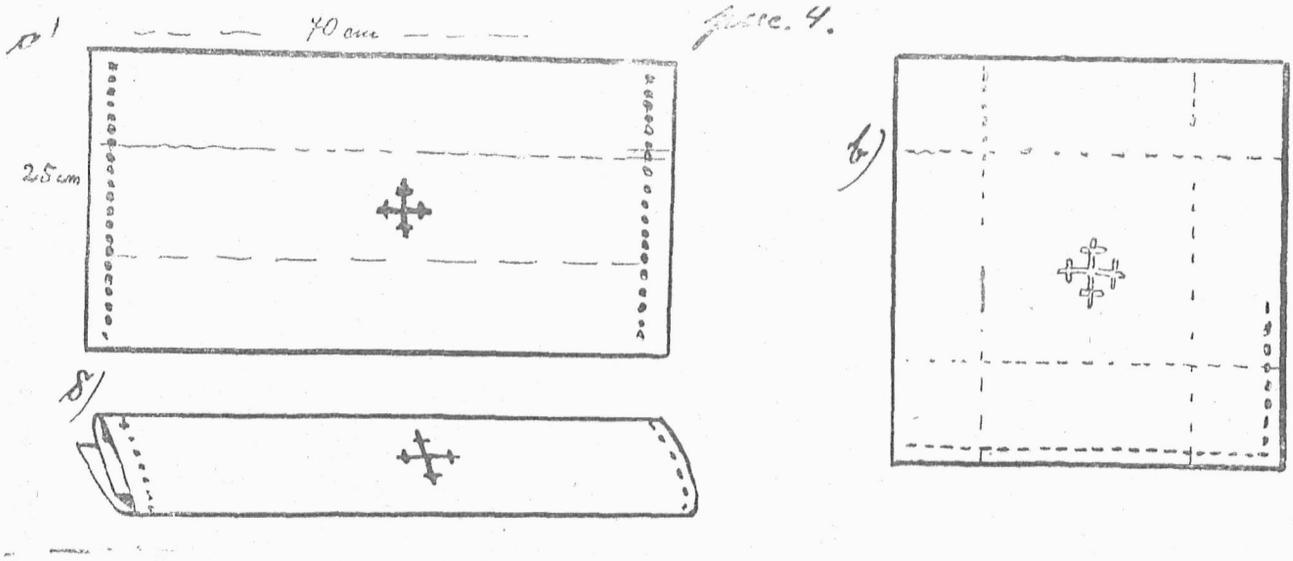

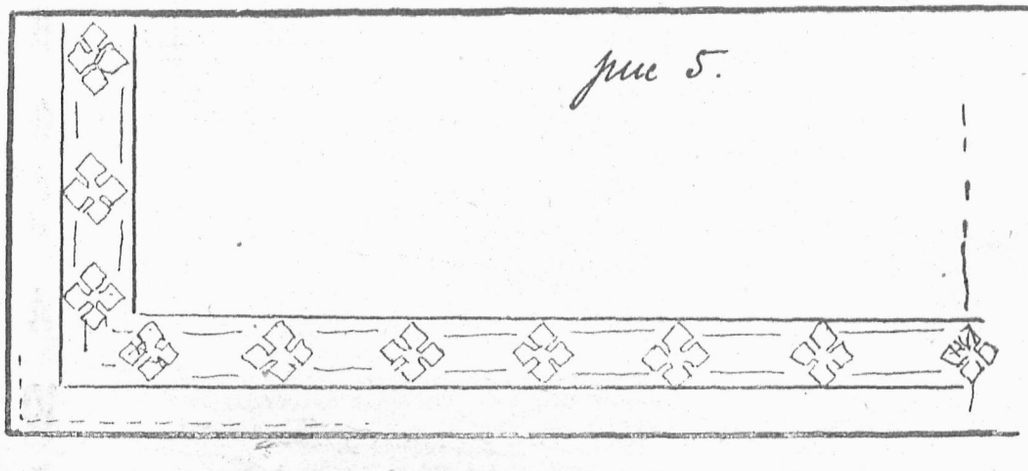

Рис. 4. Рушники а) до: рук, б) зложений, в) на чашу. Довкруги викінчені мережкою, на середині вишитий хрест.

Рис. 5. Загальний вид обрусу на вівтар, з мережками.

НА ВЕСНУ НА СВЯТА
НАЙВИБАГЛИВІШІ
ЖІНОЧІ ОДЯГИ
ПО ПРИСТУПНИХ ЦІНАХ ТА
В НАЙКОРОТШОМУ ЧАСІ
виконує
ПЕРШОРЯДНА РОБІТНЯ СУКОНЬ
І ЖІНОЧИХ КОСТЮМІВ
Марії Волянської-Павлюк
ЛЬВІВ, СОБІСЬКОГО 12.
ТЕЛЄФОН 17-04.

Рис. 5 а

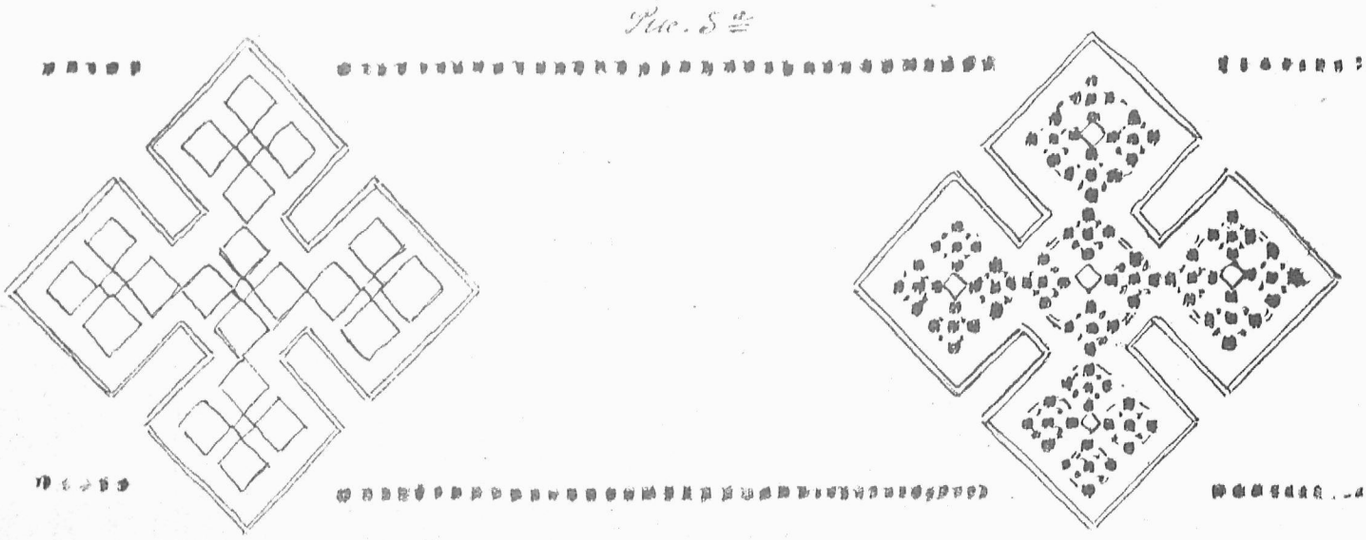

рис. 5 а. Рисунок мережки на обрус.

рис. 5 б.

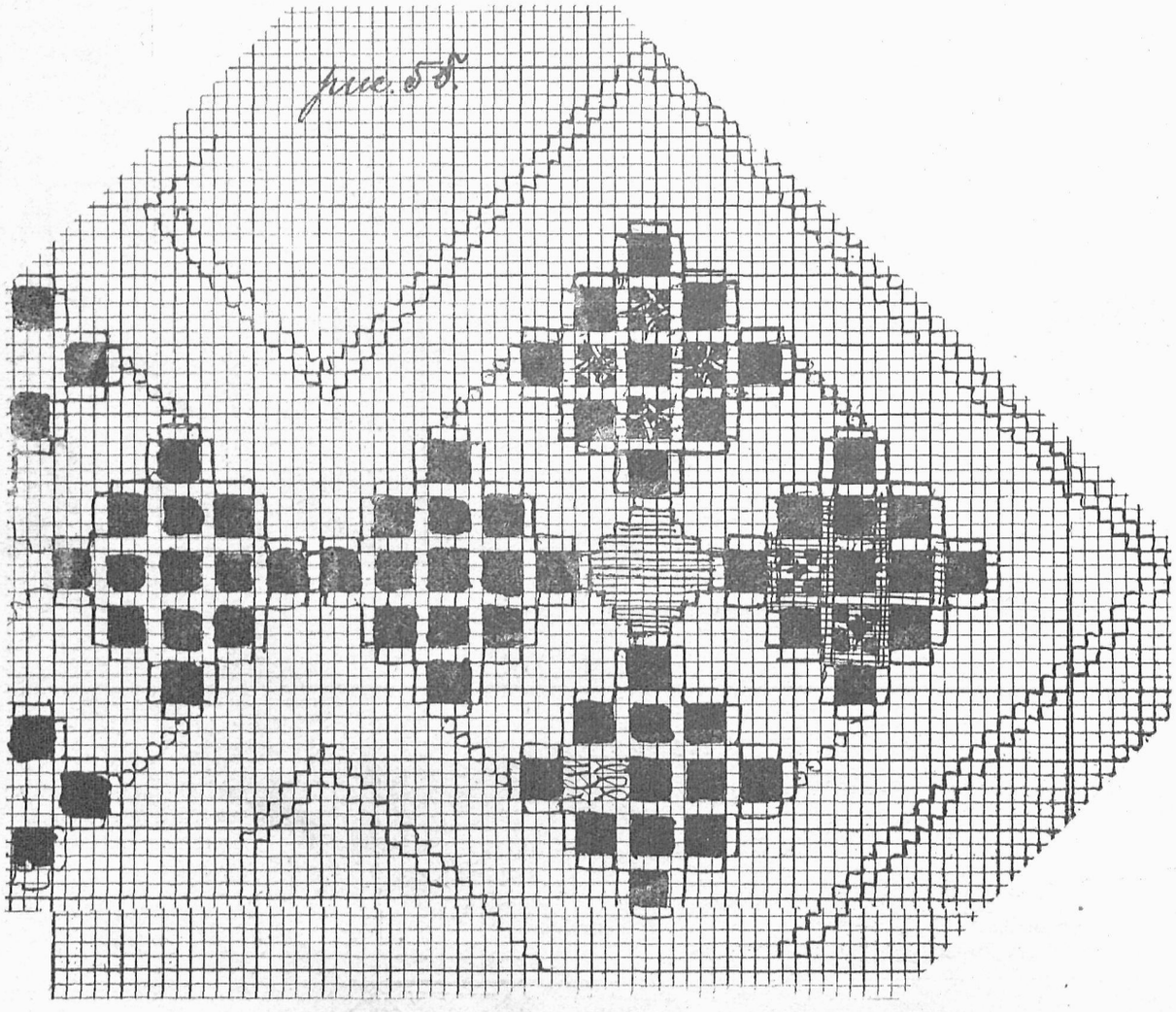

рис. 5 б. Мотив мережки, (1/4 часть) в природній величині. Мотив мережок, які творять дуже виразний хрест — взяті з писанок; вони дуже надаються до прикраси церковних річей. Їх можна уміщувати довільно, менше або більше густо, переводячи від одного до другого хреста доріжки мережок. Мережки можна виконати кольоровими нитками (червоними або иншими), але найгарніше виглядають нитками білими.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Фабрика килимів М. ХАМУЛИ

В ГЛИНЯНАХ

отворила від 1. березня 1927 для вигоди своїх покупців власний склад і продажу виробів килимових у ЛЬВОВІ,

Трибунальська площа ч. 1.

(проти головного входу до костела ОО. Єзуїтів.)

II. квартал!

Відновляйте

ПРИКРАСИ ЦЕРКВИ

Рис. 6.

рис. 6. Загальний вид рушника або серветки, прикрашених гуцульською вишивкою.

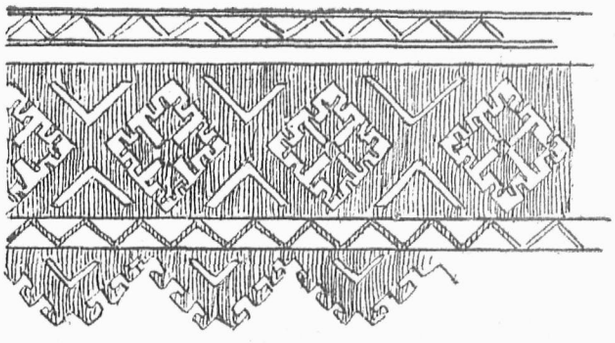

Чи Ви є вже членом Кооперат. У. Н. М. ??

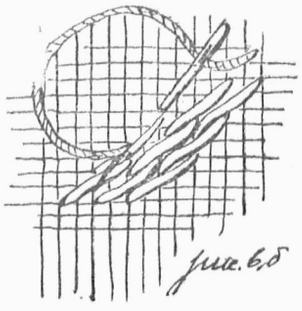

рис. 6 а. Взір вишивки в природній величині. Можна виконати дрібними хрестиками або стібом „переміточним" (диви рис. 6 б.) червоними нитками ч. 902. Cotton perle

ЗРАЗКОВІ МОНОГРАМИ

(ручно рисовані) можна замовляти в „Новій Хаті" в ціні 0·50 — до 1 зол. за штуку, після зложення належитости готівкою або почтовими значками.

ЗА ПОСЛІПЛАТОЮ НЕ ВИСИЛАЄМО.

рис. 6б

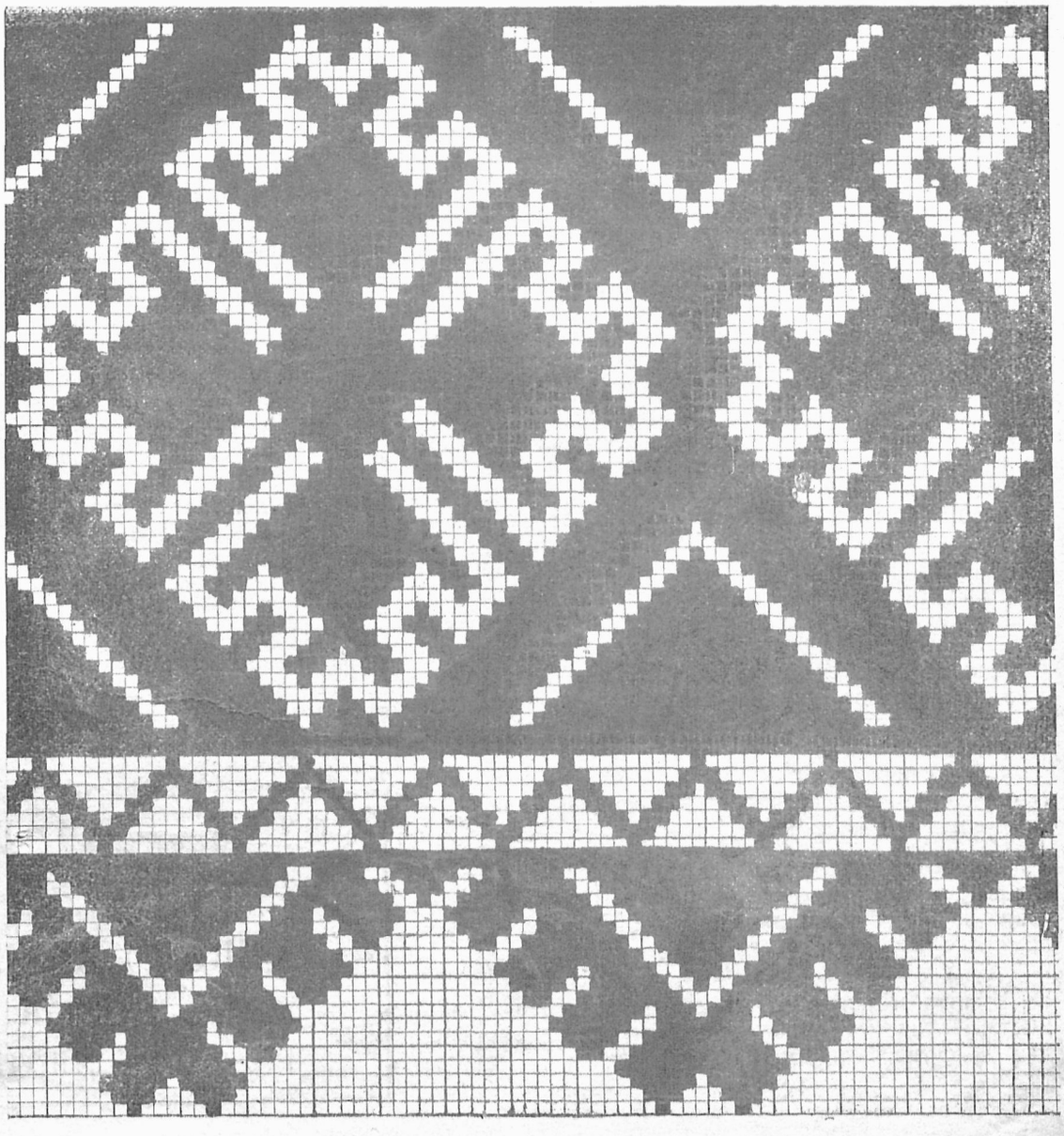

II. квартал!

передплату!!

Ріжні вісти

Загальні Збори львівських жіночих кооператив. Дня 19. марта ц. р. відбулися річні Загальні Збори жіночої промислової кооперативи „Українське Народне Мистецво“, яка являється власником журналу „Нова Хата“; крім цего кооператива займається виробом і продажжю стилевих ручних робіт з приміненням народних мотивів, — та продажжю матеріялів (ниток та полотен до цих робіт).

Зі зложеного рахункового звіту за р. 1925/6. довідуємося, що кооператива має 160 членів, з яких лише 40 доповнило старі, зглядно зложило нові уділи. Хоч так велике число (120) членів мимо кількоразової пригадки зі сторони управи кооперативи, уділів не доповнило, всетаки мала група активних членів в числі 40 осіб дало доказ заінтересування, складаючи уділи разом на суму 1300.— зл., що становить пересічно на особу по 3 уділи á зл. 10.— Всетаки зложений членами оборотовий капітал не вистарчав запотребуванню кооперативи в її аґендах, яких загальний оборот виносив зл 100.000.— З браку власного капіталу кооператива користувалася чужим, від якого мусіла оплатити около 2000.— зл. титулом відсоток і ріжниці курсу в наслідок забезпечення вкладок і позичок в твердій валюті.

Тому рахунки білянсу виказують зиску лише зл. 78.50, який Загальні Збори ухвалили приділити до резервового фонду.

Управа кооперативи, щоб виказатися перед членами своєю працсю, урядила на Зборах виставку ручних робіт, яка стрінулася з загальним признанням.

Дискусія на Зборах велась головно в напрямі приєднання членів для кооперативи, які зложилиби потрібний капітал оборотовий для успішного ведення і поширення аґенд, та для придбання на ту ціль потрібного льокалю.

Звичайні Загальні Збори другої жіночої промислової кооперативи у Львові „Труд“ відбулися в суботу 26 марта ц. р. в присутности 21 членів.

Кооператива має за собою двадцятькілька літ праці, має в ринку каменицю, де є льокаль з 7 убікацій, провадить відділ суконь, білля, склеп і школу для науки шиття і крою, до якої учащає 40 дівчат.

З рахункового звіту довідуємося, що з давного числа 450 членів, остало 32, які доповнили зглядно зложили по здевалюованню нові злотові уділи на загальну суму зл 305.—

Супроти цего кооператива теж не диспонувала потрібним оборотовим капіталом; бо власного не було, а чужим управа боялася користуватись, щоб не понести страт через девалюацію гроша.

Чистий зиск в сумі около 100.— зл. Загальні Збори ухвалили також приділити до резервового фонду.

В дискусії порушувано квестію, як роздобути матеріял для науки учениць, як оживити інституцію, щоб з відділів суконь, білля і склепу видобути зиски, та щоб доходи з каменици приготовити й з'ужиткувати на гіпотечний довг. Піднесено рівнож потребу наладження звязків з „Трудами“ в краю, і утворення для них з першого джерела центральну розпрєдільню всіх кравецьких матеріялів і артикулів потрібних до ведення робітень суконь і білля.

Обі кооперативи належать до Ревізийного Союзу, і з його рамени переведено в біжучому році контролю над діловодством і білянсами.

Признання для Українок. Пані Ґрейс Герримен, голова Вистави Жіночого Мистецтва і Промислу, прислала на адресу секретарки Союза Українок в Америці отсе письмо:

Ню Йорк, 28. грудня, 1926.

В прилозі посилаю чек на 10% дивіденду, яку Вистава Жіночого Мистецтва і Промислу ухвалила для всіх організацій, що брали участь у виставі 1926 року в Ню Йорку.

З великою приємністю посилаємо Вам цю дивіденду, бо Ваша цвітиста вистава праць Українок була найбільше інтересною для многих тисячів відвідувачів.

Тепер приготовляємо пляни вистави на 1927 рік і хочемо, щоб вона виявила ще більше досягнень і праці. Ми радо привитаємо Вашу заохоту для нашої праці і заяву дальшої співучасти.

Наша праця вже найшла широке признання та заінтересування преси й публики.

Сподіємося, що Українки візьмуть участь також на виставі в 1927 році.

Остаємо з високим поважанням

GRACE HARRIMAN, Chairman Exposition of Women's Arts und Industries

Виставка українського мистецтва в Парижі приготовляється на жовтень б. р. Дирекція „Музею декоративних Мистецтв“ висловила бажання зорганізувати виставку українських килимів, старих і сучасних, що малоб бути вступом до загальної виставки українського мистецтва.

„Всеукраїнський Історичний Музей ім Шевченка“ в Київі влаштовує часті вистави, щоби дати змогу пізнати широким масам свої багаті збірки. Досі уладжено виставу українського портрету, кераміки та українського килимарства.

Ліґа Мира й Свободи уладжує в Парижі в місяці травні Інтернаціональну Виставку ручних робіт і виробів народного мистецтва.

Загальні Збори „Товариства охорони дітей і опіки над молоддю“. Дня 13 березня ц. р. відбулися в домівці „Товариства охорони дітей і опіки над молоддю“ річні загальні збори. Зі звіту Управи видно було велику працю всіх, що посвятилися цьому ділу. Т-во розпочало свою діяльність в 1918 р. основуючи порадню матерей. З часом поширилася порадня і нині дістають там лікарську безплатну пораду вагітні жінки, немовлята, а з лікарської амбуляторії користають діти і взагалі молодь. В новій домівці при вул. Ходоровського 15, яку жертвував на сю ціль Ексц. Митрополит А. Шептицький, знайшло товариство добре приміщення для всіх своїх установ.

Дуже багато праці вкладають в це товариство жінки. Вони збирають фонди, роздають підмоги, уладжують вистави для дітей, ведуть курси українознавства. При товаристві є бібліотека для дітей і видавництво, яке видає книжки з ділянки охорони материнства, охорони й опіки над дітьми.

Від вписаних до порадні дітей не береться жадної оплати, невписані платять за лікарську пораду 1 зол. Т-во має кремінну лямпу, з якої користає багато осіб. І так в 1926 р. користало з кремінної лямпи 65 осіб за повною оплатою, 19 осіб з 50% знижкою, 26 безплатно, 4 особи з 75% знижки. Приходи з ординацій є мінімальні в порівнанні до великих видатків, як платня сталого сторожа, конечні адаптації і доповнювання обстановки.

Шкода, що таке корисне товариство ще мало спопуляризоване серед нашого громадянства. З огляду на його велику суспільну вагу членом його повинна бути кожна жінка, кожна мати. Адреса тов. Львів, Бляхарська ч. 11. І. пов.

Матеріяли вовняні,
шовкові, полотна й ин.
поручає найстарша фірма
СТАХЕВИЧ і АБРИСОВСЬКИЙ
Львів
РИНОК — ТРИБУНАЛСЬКА.

Найновіші ПАСИ НА ЖИВІТ з ґуми, полотна або комбіновані з ґумою, а також найновіші нагрудники „ГЕРМА“ поручає спеціяліст горсетів ГЕРМАН ПІЗЕН, Львів ЯГАЙЛОНСЬКА, 4 — — ГАЛИЦЬКА, 13.
Краків, Гродська, 4. — — Філії: Відень, Моравська Острава, Баден.

Повітове жіноче віче в Калуші. Дня 13 березня ц. р. відбулося в Калуші повітове жіноче віче, влаштоване старанням тамошної філії „Союзу Українок.“ Велика саля Народного Дому була заповнена по береги місцевим і дооколичним громадянством. Віче відкрила голова філії п. О. Миклашевич та представила змагання тамошної філії, над організацією жіноцтва повіту. На предсідницю віча покликано п. Тисовську, секретарювала п. О. Дучимінська. Реферат про політичне становище жінки виголосила п. Тимкевичева, голова „Жіночого Кружка“ в Коломиї. Референтка представила політичне становище жінки від найдавніших часів та вказувала на вагу участи жіноцтва в політичному житті. Про господарські справи, головно про ролю жінки в кооперації, реферувала п. Ірина Макух, делегатка Головного Виділу „Союзу Українок“ у Львові. Про організацію жіноцтва, методи праці та завдання тих організацій реферувала О. Кисілевська, ред. „Жіночої Долі“. Референтка підчеркнула справу виховання дітей та молоді і подала при цьому цінні вказівки. По короткій дискусії замкнено віче о год. 7 вечера. Віче випало незвичайно вдатно та розбудило серед тамошного жіноцтва великий інтерес до громадських справ.

Участь жінок у кооперативах у Радянському Союзі. Жінки Радянського Союзу пізнали вагу кооперації. Участь їх в самих тільки споживчих кооперативах доходить до 3 мільйонів. До заряду і рад кооператив належить понад 5 тисяч жінок. Кооперативи в Радянському Союзі що раз більше узгляднюють потреби жінок. При кооперативах поширюється відділи, т. зв. „кутки матері й дитини“, де продаються санітарні і гігієнічні предмети, потрібні матерям і дітям. Участь жінок у профспілках виносить 25% т. є. четвертина всіх членів профспілок.

Зїзд делеґаток „Союза Українок“. В днях 9 і 10 квітня відбудеть ся у Львові черґовий зїзд делеґаток „Союза Українок“ і обєднаних жіночих орґанізацій.

На порядку чарад: реферат організаційний, реферат про дитячі садки, справа будови жіночої господарської школи в Угерцях, реферат феміністичний.

Крім цього дня 10-го квітня відбудеться в звязку з зїздом нарада жінок кооператорок і жіноче віче.

Дніпрова Чайка (Л. О. Василевська) українська письменниця, померла 13. березня ц. р. в селі Германівці. Як людина незвичайно скромна, не здобула собі вона широкої популярности. В галицьких виданнях також час до часу зустрічаємо її імя.

Володимира Божейко, відома пяністка, брала участь в концерті „Бандуриста“ у Львові дня 9. березня б. р.

Театр: Кооператива „Український людовий театр“ дбає про поширення свого репертуару і здобуває собі щораз більшу популярність у всіх верствах населення.

В неділю дня 6 березня ц. р. театр відограв драму Товстоноса „Шумі Маріца“, в якій представлена геройська боротьба Болгарів з Турками. Дня 13 березня ц. р. виступила, як ґість, відома наша артистка п. Фільомена Лопатинська в народній оперети Гулака-Артемовського: „Запорожець за Дунаєм“, в ролі Одарки.

Дня 15 березня ц .р. влаштовано спільними силами двох театральних ґуртів: „Союза діячів українського мистецтва“ і „Незалежного людового театру“ виставу оперетки Кальмана п. н. „Ґрафиня Маріца“. Головну ролю відтворила п. Реся Скальська.

Ювилей української театральної артистки: Дня 28 березня ц. р. святковано в Київі 40-літний ювилей артистичної діяльности Ганни Іванівної Борисоглібської, відомої зі своїх виступів також в Галичині.

Концерт п. С. Ковбузової в Тернополі. На запрошення тернопільського „Бояна“ та при його співучасти виступила на концертовій естраді абсольвентка консерваторії в Медіоляні, учениця відомої учительки співу Надіни Ґонтарук, сопраністка п-ні Софія Ковбузова з Коломиї. Мало знана ще нашому загалові концертантка диспонує милозвучним, у високих тонах повним та сильним, а при тому мягким голосом, яким орудує з повною свободою. Повна сила драматичного сопрану й ніжність кольоратури — це цінні прикмети голосу концертантки.

Клявдія Кортгальс, пятнадцятьлітна Голяндка, дістала мистецьку нагороду за дві свої різьби.

Дирігентом великої симфонічної орхестри у Відні стала п. Ґертруда Ґрдлічка.

БЕРІЗКА

ЯК ЗАХОВАТИ КРАСУ, СВІЖІСТЬ І МОЛОДІСТЬ?

Стрункість осягнемо не голодуванням, а руханковими вправами. Найкращим середником є рух і праця рано, поки ще жолудок порожний, при свіжому воздусі. В тій цілі треба доволі рано встати і робити такі вправи: Положитися на землю, руки дати під голову, пяти стулити разом і по 10 секундах поволи підноситися до сидячої позиції. Цю вправу повторити пять разів.

Дуже успішна є така вправа: заложити ноги під отаману або шафу, щоби можна було добре витягнути тіло й руки на долівці. Так лежати кілька секунд. Опісля встати, знова повторити те саме два до пять разів, збільшуючи кожного дня по одному повторенню вправи аж до вісім, а відтак зменшувати до двох. З початку болять мязи, але хто здержиться від цих вправ, не може числити на стрункість. При витривалости прийде почуття елястичности й легкости рухів. Коли при цьому задержимо відповідну дієту, стратимо на вазі ½ кґ. на тиждень. Не треба тільки вправ переривати, бо тоді не то, що не осягнемо бажаного успіху, але ще й збільшимо дотеперішну вагу.

НЕМА СОРОМУ!

Нема сорому, коли Ви, жінка або дитина терпите на пропуклину, бо це терпіння не повстало з Вашої вини. **Однак великим ґріхом є занедбання пропуклини, бо це несе за собою ґрізні наслідки** в житті. Тому нехай кожний недужий на пропуклину

звернеться негайно особисто до

Заведення М. ФРАЙЛІХА

Львів, Городецька 35.

винахідника і спеціяліста патентованих бандажів руптурових дла мужчин, жінок і дітей.

Цим бандажам завдячують сотки людей свій цілковитий ратунок без операції.

Свідчать о тім золоті медалі, почесний докторат, дипльоми, а також подяки Вп. П. лікарів, священиків, високих достойників, офіцирів і урядників. Тож нічого дивного, що Фірма М. Фрайліха, існуюча від 60 літ, здобула собі в тій области перше місце не тільки в краю, але й заграницею. — Пані обслуговує жінка.

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ

З нинішним числом розсилаємо почтові чеки і просимо всіх П. Т. Передплатниць вирівнувати залеглу та відновлювати нову передплату на черговий квартал.

Точна передплата зложена з гори, є найпевнішою матеріяльною підставою кожного видавництва.

До нинішнього числа долучуємо II. таблицю кроїв.

НАШИМ ПЕРЕДПЛАТНИЦЯМ, ЧИТАЧКАМ І ПРИХИЛЬНИЦЯМ БАЖАЄМО „ВЕСЕЛИХ СВЯТ“!

МОДА НА ВЕСНУ

(Докінчення зі стор. 9.)

до суконки або спіднички відмінного матеріялу. Ковнір засадничо зникає; як що нема малого обрамування з футра, то в найліпшому разі є уміщений при шиї шаль, який вяжеться довкола шиї.

Шиття суконь тепер більш скомпліковане через ріжні прикраси із швів, пасків, паток і т. п. Характеристичним для весняної моди є прибирання суконь в поперек.

Нові вовняні матеріяли є незвичайно мягкі й тонкі, навіть прозорчасті і діркуваті. Типічна матерія є т. зв. Mouslinkasha яка має всі прикмети теперішної моди.

Новий тип сукні, — попри Jumper-ову, це сукня з паском. Паски з плетеної скірки, металевих колісцят; добре щоб відповідали торбинці, капелюхови, або черевикам,

Ради господиням

Камінне дротоване начиння занечищується скоро тому, що в потрісканих місцях лишається невимитий товщ зі страв. Товщ старіється і шкодить здоровлю. Щоби його позбутися з начиння, треба найменше раз на два тижні виварити начиння в міцному буковому лузі або соді. Начиння буде, як нове. *(С. М.)*

Мідяне начиння вичистимо водою, в якій варився горох, а начиння набере красного, тривалого блеску.

Масні ножі, тарілки й ин. треба перед миттям витерти трохи огрітим ґазетним папером. Весь товщ всякне в папір, а тарілки й ножі легко вимиємо в теплій воді.

Товсті фляшки миємо розтовченою шкаралупкою з яйця і дрібненько покраяною сирою бараболею.

Лінолеум треба змивати що два-три дні рівною мішаниною води й молока. Раз на три місяці треоа натерти терпентиною і воском.

Зеркала найліпше чистити сідолем.

Плями від мух на зеркалі та рамах усунемо, коли потремо платком намоченим у піві.

Таргани можна вигубити в такий спосіб: 10 dkg мілкого цукру, 10 dkg каляфоніюм, 7 dkg бораксу потовкти й вимішати. Цим порошком посипати на ніч усі місця, де таргани показуються. Рівночасно поставити плитке начиння з водою або пивом. *(С. М.)*

Веснянки: До склянки квасного молока дайте трохи хріну й лишіть на 10—12 годин. Відтак натирайте тим лице два рази в день, а веснянки зникнуть.

ВЕСНА ЗАВИТАЛА, — тож кожний реально думаючий Українець

■ НАСІННЯ ■

огородові і пільні — як також

КАВУ ▪ КАКАО ▪ ЧАЙ

у власному опакованні

а на **ВЕЛИКДЕНЬ ▪▪ ВИНА**

купує тільки і виключно по усіх складах

„НАРОДНОЇ ТОРГОВЛІ“

Приписи.

Руляда з вепрової голови.

Зважити голову з молодого поросятка і 4 вепрові озори. З голови вийняти кість уважаючи, щоби не продерти шкіри і усьо разом з костею, замаринувати в камінному або деревляному начинні. Начиння має бути невелике щоби мясо лежало тісно. На 1 kg мяса взяти 5 d·g соли, 1 dkg мілкого цукру, 6 gr. салітри, 2 gr. колендри, 2 гвоздики, 5 англійських перців, 2 бобкові листки і 5 зубків часнику. Салітру втовчи в моздірі, вимішати з сіллю. і цукром, посипати мясо, додаючи решту коріння. Шкірку на озорах треба перед маринованням в кількох місцях понатинати. Так приладжене мясо лишити (через ніч до другого дня), щоб пустило воду. На другий день вляти стільки вареної, але холодної води, щоб ропа доходила до половини мяса. Опісля переложити деревляним кружком, а на верха покласти невеликий камінь. Винести до пивниці, щоденно обертати і в ропі держати 7 днів. Потім вийняти мясо, завязати до орґантинового мішочка і трохи завудити (кість оставити в ропі). — Завуджену голову і озори змити 2 рази у теплій воді, як також вийняту з ропи кість. Все те вложити до ринки і вляти студеної води, щоби тільки прикрила мясо. Додати петрушки, моркви, кусник відпареної капусти і варити 3 години. Опісля вибрати обережно голову, щоби не продерти шкіри і розложити на чистому платку, шкірою до платка. Озори обрати зі шкіри і покласти побіч себе на розложену голову. Звинути тісно в рульон, завинути в платок обвязати шнурком, положити межи дві дошки, винести до пивниці і притиснути каменем. На другий день зняти шнурки і платок. а готову руляду краяти на тонкі платки і подавати з хріном або муштардою. Є це дуже смачна страва і відповідна на Великдень. Можна зробити також з ½ голови і 2 озорів.

Пляцок зі сира.

Тісто: ¼ kg муки, 15 dkg свіжого масла, ложочку товченого цинамону, 1 яйце, 6 dkg мілкого цукру добре вимісити. З того тіста спекти один пляцок, на блясі довгій на 38 cm, а широкій на 22 cm. Дно бляхи вистелити папером, вимащеним товщем і посипаним мукою. Готовий пляцок зсунути обережно з бляхи, щоб не поломився. —

Маса зі сира: 1 ¼ kg доброго, сухого сира протерти крізь сито, всипати до макітри, додати 50 dkg мілкого цукру, ¼ kg спарених і змелених мигдалів, 6 варених і протертих крізь сито картопель і 1 склянку перетопленого холодного масла. Цю масу терти валком годину. Коли сир вже втертий, додати цитринової шкірки, ванілії і шум з 15 білків. Сир з шумом легко вимішати.

Спечений пляцок покласти знова на той самий папір і бляху, котрої боки треба вимастити. Сир вилляти на пляцок і вставити на годину до не дуже горячої печі. По годині вийняти і на хвилину полишити на блясі, а потім дуже обережно зсунути на дощину. Холодний пляцок обляти цитриновою помадкою.

Знаменитий торт.

Тісто: 35 dkg десерового масла, 35 dkg муки, 33 dkg мілкого цукру, 18 dkg спарених і змелених мигдалів разом добре вимісити і спекти 3 пляцки, на тортівницях о промірі 29 cm. Дно тортівниці виложити папером, помащеним товщем і посипаним мукою.

Перекладання. Змолоти 60 dkg волоських оріхів (зерна), додати 30 dkg мілкого цукру і трохи більше чим ⅛ l солодкої непареної сметанки. Все те вимішати і цею масою переложити пляцки.

Прикраса торта. Торт обляти рідкою, білою помадкою поверхню поділити на 8 рівних трикутників і що другий ви сипати густо, а рівно меленими горіхами. *С. Мійська*

Для вигоди своїх передплатниць висилає „Нова Хата“ нитки фабрики **DMC** по ринкових цінах, а саме:

1. **Cotton Perle** Ч. 8 в клубках — 0.65 зол.
2. **Cotton Perle** Ч. 5 в мотках — 0.45 зол.
3. **DMC** в мотках Ч. 12, 16, 25 — 0.25 зол.
4. **Moulinée** в мотках — 0.18 зол.

При замовленнях треба подати краску (найкраще число краски) і кількість мотків чи клубків. До робіт, поміщених в „Новій Хаті“, можна красок не подавати, тільки зазначити, до котрого взору дібрати краски. **Нитки висилаємо тільки за готівкою.**

Видає Кооп. „Українське Народне Мистецтво“.
Адреса Редакції і Адміністрації: Львів, Руська 18.

За редакцію відповідає МАРІЯ ГРОМНИЦЬКА.
З друкарні Ігн. Єгера, Львів, вул Сикстуська 33.

До кожного моделю можна замовляти готові крої для кожної величини.

Табелі кроїв з вимірами.

Виміри кроїв для смотриків і пань.

Величина	для смотриків			для пань					
	14	15	16	I	II	III	IV	V	VI
Обєм горішний	cm 84	cm 86	cm 88	cm 90	cm 96	cm 102	cm 108	cm 114	cm 120
Обєм в поясі	64	66	68	70	74	78	84	90	100
Обєм в бедрах	90	94	96	100	105	110	114	120	130
Довжина спідниці	75	80	85	102	105	108	108	108	108

Виміри кроїв для дівчаток від 1—13 літ

Величина	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Ціла довжина	cm 45	cm 48	cm 50	cm 55	cm 60	cm 65	cm 70	cm 75	cm 80	cm 85	cm 90	cm 96	cm 102
Обєм горішний	58	70	62	64	66	68	70	72	74	76	78	80	82
Довжина рукава	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	37½	39	40½

Виміри кроїв для хлопчиків від 1—13 літ

Величина	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Зовнішня довжина коротких штанів	cm —	cm 29	cm 33	cm 36	cm 39	cm 42	cm 45	cm 48	cm 50	cm 54	cm 56	cm 58	cm 60
Зовнішня довжина довгих рівних штанів	—	—	57	60	63	67	70	73	76	79	83	86	89
Довжина рукава	20	23	24	25	25	29	31	33	35	37	39	41	43

Ціни кроїв:

а) великі форми (костюми, сукні, плащі,) . . . . . 2·20 зол.
б) малі форми (блюзки, спіднички, діточі одяги, білля) . . . . . 1·80 „
в) дрібнички (капелюхи, ковнірці, черевики тощо) . . . . . 1·— „
г) малі форми ручних робіт . . . . . 1·50 „
ґ) великі форми ручних робіт . . . . . 2·40 „

Гроші висилати **рівночасно зі замовленням** переказом або в поч. значках. На порто посилки **30** гр. Замовлення на крої полагоджується (за попереднім надісланням належности), протягом 7—10 днів. За післяплатою кроїв не висилається.

СТИЛЕВІ РУЧНІ РОБОТИ

З НАРОДНИМИ ВИШИВКАМИ ТА МЕРЕЖКАМИ

готові або на замовлення можна набути в „НОВІЙ ХАТІ“ по приступних цінах, а то: блюзки нічні сорочки, чіпці, хустинки, рушники, сервети, серветки, обруси, портієри, капи, накидки, подушки і всі инші хатні прикраси в довільній величині після всіх взорів, поміщених в НОВІЙ ХАТІ, які рівнож після взорів, які „НОВА ХАТА“ має у себе до диспозиції.

АЛЬБОМ французьких кроїв білля. — Поверх триста моделів для жінок і дітей З ВЕЛИКИМ АРКУШОМ ФОРМ на 28 різних моделів.

Ціна тільки 2·— зл.

До кожного моделю продається крім того готові крої по звичайних цінах. — Замовляти в „Новій Хаті“.

Ціни оголошень в „Новій Хаті“

Ціла сторінка	250 зл.	1/4 сторінки	64 зл.
1/2 „	125 „	1/8 „	35 „

В тексті 50% дорожче.

„НОВА ХАТА“

ЩОМІСЯЧНИЙ ЖУРНАЛ ДЛЯ ПЛЕКАННЯ ДОМАШНОЇ КУЛЬТУРИ.

Необхідний жіночий журнал, який повинна передплачувати, читати й поширювати кожна українська жінк**А**
Обслуговує жінку у всіх ділянках домашнього господарства та забезпечує від непотрібних витра**Т**
Вчить примінювати в прикрасах одежі й хати українське народне мистецтво, бо це правдива крас**А**
Авторів белетристики та ріжних статей підшукує переважно з поміж жінок, своїх і чужи**Х**
Хоронить жінку перед неміччю і старістю фаховими порадами в справі плекання тіл**А**
Акуратно виходить, приносить численні ілюстрації визначних осіб та подій наших дні**В**
Там найдете також вказівки, як вести й виховувати діти гарно й розуми**О**
А крім цього знайомить з жінками, що стреміли до недосяжних верши**Н**

„НОВА ХАТА“ = Львів,
АДРЕСА РЕДАКЦІЇ Й АДМІНІСТРАЦІЇ:
РУСЬКА, 18. — ТЕЛЄФОН 30-13.

ПЕРЕДПЛАТА ЗА „НОВУ ХАТУ“
Для краю: цілорічна зл. 18·—, піврічна зл. 9·50
чвертьрічна зл. 5·—, ціна одного числа зл. 1·80
— — Для закордону: (цілорічна) 3 дол. — —

Передплачуйте найдешевший, популярний, ілюстрований двотижневик

„Жіноча Доля“

ЦІНА В КРАЮ: на рік 9 зл. на пів року 4·50 зл. на квартал 2·40 зл. на місяць 80 гр.
ЦІНА ДЛЯ ЗАКОРДОНУ: на рік 2 доляри амер.

Передплату приймає:
Редакція „ЖІНОЧОЇ ДОЛІ“ Коломия, вул. Нова ч. 1.
„ŻINOCZA DOLA“ Kołomyja ul. Nowa 1.
Poland East Galizia Europe.

НОВИНА! **НОВИНА!**

Купуйте багато ілюстрований

Календар — Альманах

„Жіночої Долі“ на 1927 рік

ЦІНА: в краю 3 зл. 30 ам. цен., з пересилкою 3·60 зл.
Для закордону: 50 ам. цен., з пересилкою 60 ам. цен.

Так Календар як і „Жіночу Долю“ можна теж замовляти в Канаді через Книгарню Вп. Ів. Чайки: Mr. I. Chajka Canora Sask або Mr. Peter Schewchuk Station „C“ box 1008 Toronto III ont В Америці Mrs. Helen Lotothsky 79 Newkirkstr Jersey City N. J; Dr. W. J Simenowycz 1286 Milwaukee Ave Chicago III.

ЧИТАЙТЕ

наш богато ілюстрований, двотижневий, науково-популярний журнал

„ЗНАННЯ“

Журнал обслуговує робітниче-селянські маси й подає у зровумілій для них формі найріжніші відомости з усіх галузів науки й життя. — Журнал цей радимо кожному, що хоче збільшити своє знания.

„ЗНАННЯ“ кожний свій відділ ілюструє багатьма малюнками та фотографіями. У журналі беруть участь найвидатніші науково-літературні сили. — — — —

ПЕРЕДПЛАТА: 1 рік 6 карб., 6 міс. 3 карб. 25 коп. 3 міс. 1 карб. 75 коп., 1 міс. 60 коп.

Передплату приймає Сектор Періодичних Видань ДВУ-Харків, Сергіївська пл. Московські ряди, ч. 5.

Оригінальні килими, проєкту й праці

О. О. КУЛЬЧИЦЬКИХ

ЗАМОВЛЯТИ

через „НОВУ ХАТУ“

ОДИНОКИЙ ЖУРНАЛ УКРАЇНСЬКОЇ ПЛАСТИКИ

„УКРАЇНСЬКЕ МИСТЕЦТВО“

ВИХОДИТЬ КОЖНОГО МІСЯЦЯ двоаркушевими, обильно ілюстрованими зшитками
ПІД РЕДАКЦІЄЮ **МИКОЛИ ГОЛУБЦЯ,** при співучасти найкращих наукових і мистецьких сил.
Ціна одного зшитка 2 зол. — Квартальна передплата **7 зол.**
РЕДАКЦІЯ й АДМІНІСТРАЦІЯ: ЛЬВІВ, РИНОК, Ч. 10.
ОКАЗОВІ ЧИСЛА ЗА НАДІСЛАННЯМ 2 ЗОЛОТИХ.

З друкарні Ігн. Єгера, Львів, вул. Сикстуська 33

Ціна примірника зл. 1·80.

число 5.
НОВА
ХАТА
М. 1921. Б.

Позір! **ЖІНКИ!** **Позір!**

Вступайте в члени кооперативи:

„УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО“

ЖІНОЧА ПРОМИСЛОВА КООП. З ОБМ. ПОР. У ЛЬВОВІ.

УДІЛ 10.— ЗОЛ. **ВПИСОВЕ 1.— ЗОЛ.**

Адреса кооперативи: ЛЬВІВ, РУСЬКА Ч. 18.

РІК IV Одинокий, найстарший на західних українських землях **РІК IV**

ілюстрований двотижневик літератури, науки, мистецтва й суспільного життя.

НАША БЕСІДА (Раніше „Наш Світ“)

під Редакцією Володимира Островського.

В 1927 р. дає:

24 двотижневих чисел на дуже гарному папері.
500 артистично виконаних ілюстрацій.
50 ріжних новель, оповідань і повістей.
200 статей на ріжноманітні теми з письменства, мистецтва, науки, суспільного життя і т. п.

Передплата на 1927 рік:

В краю: на рік 15 зол., на півроку 8 зол., на 3 міс. 4 зол.
За кордон: на рік 3 дол., на півроку 1 дол. 50 цен.

Редакція й Адміністрація:

„Nasza Besida“. Warszawa, Długa 50 m. 47

Конто в П. К. О. ч. 28-10.

Жадайте оказових чисел.

„НОВИЙ ЧАС“

ОДИНОКИЙ ІЛЮСТРОВАНИЙ, ПОПУЛЯРНИЙ ЧАСОПИС, ВИХОДИТЬ 3 РАЗИ В ТИЖДЕНЬ.

Місячна передплата тільки 2·70 золоті, за границю 6 дол. річно.

Жадайте оказового числа, яке висилається безплатно.

Адреса: **„Новий Час“, Львів, Руська 18.**

В УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ТІЛЬКИ УКРАЇНСЬКИЙ ЧАСОПИС!

Не видавайте ні одного сотика на чужі газети, що нас очорнюють, оббріхують і радіб нас розбити і пустити одні на одних!

Передплачуйте „Український Голос“ і других заохочуйте до передплати.

Адреса Ред. й Адм.: „Український Голос“ Перемишль.

Найпопулярніший і найбільш улюблений в краю і за границею є український часопис

„УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС“

виходить що неділі в Перемишлі, вул. Побереже ч. 1.

Річна передплата в краю 10 зол. для загр. 2½ дол.

РІК II. Найдешевша Ілюстрована тижнева газета **РІК II.**

НАРІД

під редакцією Володимира Островського

ВИХОДИТЬ ЩО НЕДІЛІ.

Передплата:

В краю: на 3 місяці 1 зол. 80 гр., на півроку 3 зол. 50 гр., на рік 7 зол.
За кордон: на півроку 1 доляр, на рік 2 доляри.

Адреса Редакції і Адміністрації:
NARID, Warszawa, Długa 50 m. 47.—P. K. O. ч. 88-18.

ПРОДАЄТЬСЯ В КНИГАРНЯХ І КІОСКАХ

Жадайте оказового числа!

ЦІНА ПРИМІРНИКА 15 ГР.

ЧИТАЙТЕ! ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ!

Одинокий український, незалежний часопис на ВОЛИНІ

„УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА“

орган української національної думки.

Виходить раз на тиждень в неділю

Передплата в краю:

на 1 місяць 1 зол., чвертьрітно 3 зол., на півроку 5·50 зол., на рік 10 зол., за границею на рік 2 амер. доляри або їх вартість в иншій валюті.

Оголошення по умові.

Адреса Редакції й адміністрації:

Луцьк на Волині, Алеї Б. Хороброго, 70.

РОБІТНЯ ЖІНОЧИХ І ДІТОЧИХ СУКОНЬ

С. МОНЦІБОВИЧЕВОЇ

(ПРИЙМАЄ **ДО НАУКИ ШИТТЯ І КРОЮ**

ЛЬВІВ, ВУЛ. ХМЕЛЬОВСЬКОГО Ч. 15.

ЗАСТУПНИК ФАБРИКИ ГНУТИХ МЕБЛІВ **„МАЗОВІЯ“**

ЙОСИФ БЕЗДЕК ▫ ЛЬВІВ

ВУЛ. ПАНСЬКА, Ч. 15. ТЕЛЕФОН Ч. 23-04.

ГУРТІВНА І ДЕТАЙПІЧНА ПРОДАЖ ГНУТИХ МЕБЛІВ.

НОВА ХАТА

ЖУРНАЛ ДЛЯ ПЛЕКАННЯ ДОМАШНОЇ КУЛЬТУРИ

ВИХОДИТЬ РАЗ У МІСЯЦЬ.

РІК III. **ЛЬВІВ, ТРАВЕНЬ 1927.** **Ч. 5.**

ЗМІСТ: *Міля Дороцька:* „Я слухаю музики“; *Софія Дрістрянська:* „Леонора“ Бетовена; *З. М.:* Жінка в старому Єгипті; *П. М. К.:* Ex libris-и Олени Кульчицької; Дорічний зїзд делегаток „Союзу Українок“ у Львові; Ріжні вісти; *П. С.:* Трагедія про жіноче віче; На перші літні дні; *Моди; Ручні роботи; Олекса Саламанчук:* Масаж лиця; Про плекання квітів; Приписи; Ради господиням.

Я СЛУХАЮ МУЗИКИ ✣ НАСТРОЇ

Цитьте... не перебивайте мені...

Я слухаю музики...

Хтось плаче, тихо-тихесенько плаче... Одна сльоза за другою котиться по його літами поораному лиці...

Кап... кап... кап.,, котяться сльози...

Це — старий циган... Бачите, як судорожно стискає свою стареньку скрипку? Струни пірвали і скрипка вже більше не гратиме... І цигана старого забудуть всі... ніхто не згадає про нього...

Викинули... насміялись...

А він не зробив їм нічого злого. Він тільки заграти хотів так, як давно грав, тоді як був ще молодим. Тоді всі його любили і гроші сипали йому... Ах, скільки грошей!...

А тепер він не хоче від них грошей. Хотів їм тільки заграти... Чардаша заграти — палкого чардаша, він котрого кров кипить й живчики сильніше бються. Чардаша — що тягне у вир життя, танцю, кохання, — що примушує шаліти та пяніти з розкоші до скону!... То знов так тихо-тихенько співав би їм про весну, про красу кохання... А ніжна мельодія, плилаб зпід його пальців, вкрадалась би в їхні душі і пестилаб їх так любо та ніжно, як мати укохану дитину...

Чому не хотіли?...

Він же нічого не бажав — лише раз заграти так, як давніше грав... може в останнє...

Замовкла скрипка... більш не гратиме... Весняний вітер грається сивим волоссям старого, а він тулить скрипку до серця і плаче...

З каварні несеться веселий регіт і пискливі тони якогось „гуппа-гуппа“. Його забули і чардаш забули, котрий він грав колись.

Пора домів вертати... він вже їм не цікавий... Там, в коханих горах своїх, під старим шатром, тужитиме.

Затужать за його піснею-чардашем і вони — ці, що сьогодня вигнали його, та не стане цигана старого...

Чого струни пірвали?...

Сльози котяться — кап... кап... кап... біжать по старечому лиці і мішаються з весняним болотом...

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

... Цитьте... он грають... Я слухаю музики... Струни тужать. Іхня туга вкрадається в мою душу. Так сумно мені...

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

Он бачите — весна. Акації так убійчо пахнуть, білі цвіти осипаються і, мов ясні метелики, летять десь далеко-далеко до сонця...

Як весело співають струни!...

Їх двоє. Молоді, гарні як весна — кохаються... І якже не кохатись?... Весна-ж така!...

Струни сміються, веселі тони летять навздогін за білим цвітом акації...

Кохання! яке ти гарне!...

Та... щось урвалось в веселій грі, тони не пливуть так рівно, весело...

Вона сама... тужить... І весна вже минула і стало так важко й тужно...

Струни тихенько шепочуть...

Покинуть все — там він, коханий, сумує... до нього чимскорше! Молодість буває тільки раз!... Туди — до кохання... до щастя!...

Струни регочуться...

Знова разом... здається, щасливі... Та весна вже минула, білі цвіти акації повяли і далі осінь холодом повіє...

І щось урвалось у веселій грі...

Життя! чого ти таке жорстоке?!

Лишилася одна — за нею вир згадок, перед нею пустка... Весна в житті лиш раз буває і то дуже-дуже коротко...

Кохання! втомило ти...

А скрипка плаче... А тони так ніжно, ніжно шепочуть. А шепіт той вкрадається в душу, викликує давно забуті картини — розхиляє уста до усміху щастя... То знов прислонює очі серпанком смутку й примушує тужити за сонцем золотим... Говорить про красу... щебетання птиць... таємний шепіт ліса... принадний плюскіт безмежного моря... Розповідає про шпилі гір зелені та високі — ген-ген далеко що мріють...

Чуєте, як тужно несеться спів трембіти з підхмарних верхів у долину?...

Гори, кохані мої!... Як тужно мені за вами!...

... Я слухаю музики... Співайте мені, струни, — співайте, кохаю я ваш спів!... Вколишіть душу мою так тихо — тихесенько... добре так...

Цитьте... он струни ридають...

МІЛЯ ДОРОЦЬКА

СОФІЯ ДНІСТРЯНСЬКА

„ЛЕОНОРА“ БЕТОВЕНА

(В столітні роковини смерти).

Відносини Бетовена до жіноцтва — це вірний образ не тільки його вдачі й темпераменту, але й вислід його особистих етичних почувань, що стоїть у дуже тісному звязку з ідеалістичним напрямком його світогляду. Слова, якими Карляйль (Carlyle) характеризує Шекспіра, кажучи, що „він видимо споріднений духом із світом невидимих“, можна прикласти й до Бетовена, як до його безсмертної творчости, так і до приватного життя.

Світ, у який увійшов молодий Бетовен, переселившися з Бонн до Відня, складався із родин, що належали до найвизначніших кругів тодішної віденської суспільности. Жінки, серед яких прийшлося Бетовенові жити, чарували його не тільки красою, але й впливали на його творчість своєю інтелігенцією та глибиною почувань. Цілий ряд блискучих типів віденського жіноцтва: Юлія Ґвіччарді — пізніша графиня Ґалленберґ, Тереса Брунсвік, графиня Ердеді, Беттіна Арнім, Амалія Себальд, співачка Вільман, Тереса Мальфатті, та незрівнана інтерпретаторка Бетовенівських творів пяністка Дорота Ертман і т. п. — всі вони стояли близько його особи, та одушевлялися ним як мистцем і людиною. Між річами, які залишилися по смерти Бетовена, знайдено прегарну мінятуру графянки Брунсвік з дедикацією: „Безсмертному геніеви, великому мистцеві, шляхотній людині — Тереса Брунсвік“.

Та хоч Бетовен був з природи вразливий на красу й чар жіночий і — як пишуть його біографи часто залюблений, та не все безуспішно, — всеж-таки роля, яку відіграли жінки в його житті, не була рішаюча, а еротичний момент не мав у нього такої сили, щоб міг довести до конфлікту з питомим йому глибоким почуттям етики. Хвилеві любовні переживання не вдоволяли його; він нераз жалувався в листах до своїх приятелів на самоту, та недвозначно висказував бажання супокійного й тихого щастя, яке він надіявся знайти в подружжі. В щоденнику, писаному в Бадені, де перебував на лікуванні, він пише: „Тільки любов, тільки вона може дати мені щастя в житті — Боже — дай мені знайти її, щоб вона скріпила мене морально, та щоб я міг її законно назвати моєю“. В листі до свого учня Ріса пише: „Всего кращого бажаю Вашій дружині; на жаль я не маю жадної. Я знайшов був тільки одну, яка мабуть ніколи не буде моєю, та всеж-таки я не є ворогом жінок“. Се тиха резиґнація Бетовена і готовість погодитися з судьбою.

Бетовен не був одним із тих, що для них любов могла покінчитися катастрофою. Навіть у ліричних композиціях Бетовена не слідно еротичних поривів. Хто був цею жінкою, котру він у двох листах без дати й адреси назвав своєю „безсмертною коханкою“, і для якої він присвятив цикль пісень „An die unsterbliche Geliebte“ — не вияснилося ще й досі, та не виясниться мабуть ніколи.... Любов у житті Бетовена була тільки хвилевим, переминаючим епізодом. Геній Бетовена, що завів його на шлях безнастанної боротьби за найвищу ідею людства, не міг зупинитися перед особистим проблемом любови. „Колиб я — сказав він раз у розмові про Юлію Ґвіччарді — жертвував цілу мою життеву силу для любови, що-ж залишилось-би тоді для шляхотнішої та ліпшої ідеї в людському житті?“ До тої вищої ідеї змагав Бетовен у цілій своїй творчости, та на цьому шлягу*) знайшла і жінка і її любов „monumentum aere perennius“

Фіделіо-Леонора — це музична інкарнація ідеї Бетовена про жінку. Вона представниця ідеалу жінки, як собі його уявляв Бетовен. Не змислова любов, та не полове питання є цим імперативом, що приневолює її до чину. З мотиву безмежного привязання і подружої вірности повстає невмолима енергія до поборення усіх перешкод, що моглиб її здержати від осягнення цілі. Ідея волі веде її дорогою самопосвяти до боротьби за визволення свого чоловіка, з якої вона виходить побідницею.

„Фіделіо“ є одинокою оперою Бетовена. Лібретист Херубінія — Француз Буійі (Bouilly) написав оперний текст „Леонора“; на німецьку мову переклав його Сонляйтнер та відтак переробив Трайчке (Treitschke). Змістом лібретта є подія, що склалася в Еспанії, коли кличі французької революції почали розбивати темряву абсолютистичного режіму й самоволі еспанського уряду. Повстала ідея конституції, та з нею новий тип політичних провідників, що станули до боротьби зі старим режімом. На чолі приклонників нових течій стає Дон Фернандо, та з ним Флорестан, муж Леонори, що віддає цілу свою особу на услуги нової ідеї. Конфлікти щораз більше загострюються. Головним противником нового режіму стає Дон Пізарро, та допускається багатьох державних злочинів. Про ці злочини знає Флорестан і через те він стає Пізаррові невигідним. Одного дня Флорестан паде жертвою Пізарра, який вкидає його до вязниці, засуджуючи його на повільну, голодову смерть. Фернандо, та приятелі Флорестана вважають його вже мертвим, тільки сама Леонора знає правдивий стан справи. Відшукати й визволити мужа з вязниці, стає одиноким змістом її життя. Перебрана за мужчину під іменем Фіделія, серед надлюдських трудів і перепон вона зупиняється вкінці перед вязницею, що стоїть під зарядом Пізарра, перечуваючи інстинктовно, що Флорестан там знаходиться. В мить вона позискує повне довіря наставника вязнів Рокка, який не тільки, що переносить часть своїх обовязків на Фіделія, але, не припускаючи у нім жінки, задумує віддати за нього свою дочку Марцеліну. Нараз довідується Пізарро, що Фернандо, дізнавшися про великі надужиття, вибирається на візитацію вязниці. Щоби знищити живий доказ свого злочину, Пізарро постановляє вбити Флорестана. Він ставляє на вежі варту, щоб повідомила його заздалегідь про прибуття міністра та розказує Роккові викопати гріб для Флорестана. Власною рукою він хоче вбити свого ворога. Рокко, виконавши припоручення, звідомлює Пізарра, що все приготовлене. Леонора пізнає в нещасному, напів мертвому з голоду вязневі, Флорестана. Від нього вона навчилася, що обовязком кожної людини є пожертвувати все, якщо змагає до здобуття свободи. Тому, коли Пізарро підносить руку, щоб убити Флорестана, вона кидається між них, наставляючи свою грудь під смертельний удар. В цьому моменті пізнає Флорестан у Фіделію свою дружину Леонору, якої образ за весь час неволі не сходив з його ума та недавав йому попасти в розпуку. Рівночасно варта сиґналізує приїзд міністра, що здержує Пізарра від вбивства, та дає Фернандові можність визволити Флорестана.

Бетовен відчув своєю ґеніяльною інтуїцією драматичну силу цеї концепції, та на ній збудував музичний архитвір, який своєю фактурою стоїть на межі поміж операми Глюка-Моцарта та Вебера-Ваґнера. Геройство в парі з глибиною почувань, пристрасть що веде людину на загибіль або дає їй осягнення ідеалу, безоглядне пожертвування власної особи для поставленої ділі — це були моменти, що відповідали драматичній творчості Бетовена. Тільки боротьба за вселюдські ідеали, або розбурхане море пристрастей, могли розігріти його мистецьку волю й енергію до чину.

Хоч опера „Фіделіо“ має деякі елєменти співогри (діяльоги, арія Рокка), всеж-таки вона завдяки своїм реалістичним моментам належить до найвизначніших

*) Памятник треваліший від криці.

опер великого драматичного стилю. Музика інструментальна є питомою доменою творчости Бетовена тому й тут орхестра закроєна більш симфонічно, та про те вона не тільки в нічому не зупинює розвитку вокального елєменту, але підносить його вираз інструментальним та динамічним кольоритом. На пр. сценічна ситуація з початком першого акту не зраджує у свойому буденному й безжурному настрою ніякого трагізму, колиб не орхестра, що вже в перших діях виказує драматичні акценти, неначе заповідь майбутнього (Дует і арія Марцеліни). Але, переходячи до аналізи твору, можемо зупинитися тільки на тих моментах, що торкаються самої героїні.

З появою Леонори на сцені росте температура звуку, немов сама героїня натхнула компоніста новим життям, додаючи йому творчих сил. Усе підноситься у вищу сферу — з буденщими в царину ідеї. Леонора не тільки вірна дружина, але й борець за ідеали. Так і музика змагає постійно до чогось нового, вищого.

Чотириголосовий канон (квартет: „Mir ist so wunderbar“) є славний в усій музичній літературі. Мистець перетоплює в одно поліфонічні і гармонічні елементи; тільки в уриваній мельодийній лінії, та ритміці в орхестрі слідне марево близьких трагічних подій.

Визначним моментом цілої партитури є речітатив разом з одинокою сольо-аріею Леонори в першому акті. Кожне душевне переживання Леонори: ненависть до Пізарра, надія визволення Флорестана, та геройська рішучість зреалізувати свої змагання, — все це вичувається в музиці (неспокоєм шіснадцяток і вібратами з початку, настроєвим переходом до E-dur-adagia, в кінці наглою переміною темпа в allegro con brio).

Вершком інструментальної кольористики цілого твору є оба дуети Леонори з Рокком. Перший дует змальовує радість Леонори, що ще нині піде з Рокком до вязниці, де надіється побачити Флорестана; але ця радість скоро перемінюється у жах і зневіру, чи буде мати на стільки сили виконати задумане діло. З появою g-moll наче чорна хмара залягає душу Леонори; мужеська енергія й героїзм зчезають, уступаючи місця непевности та розпуці: „чи не я маю копати гріб свому чоловікові?“ Es-dur-andante ві своєю змінчивою та непевною модуляцією приготовляє вже своїм кольоритом на страхіття вязниці.

Другий дует відбувається в підземеллі — його попереджує мельодрам. Рокко і Леонора копають гріб. Ситуацію характеризує Бетовен придавленими пяніссімо-тріолями, що як привид пересуваються монотонно, довгими рядами; час від часу відзиваються глухі звуки контрафаготу — начеб сипалися грудки землі — та жахливий тон тромбона. На тлі того містичного настрою виступає острий контраст між монотонним parlando Рокка та схвильованою мельодією Леонори. Зі словами цеї останньої „хтоб ти й не був, я хочу тебе визволити“, прояснюється на хвильку в орхестрі, але тільки на те, щоб далі пірнути в мольову безнадійність.

Вражіння тої сцени є потрясаюче — та з подивом стоїмо перед мистецтвом Бетовена, який так скромними засобами осягнув стільки інтензивности виразу.

Драматична лінія іде в гору, та завершують її квартет (Рокко-Пізарро-Флорестан-Леонора) і кінцевий дует Флорестана та Леонори.

Тут орхестра виходить далеко поза межі дострою. Компоніст ставляє проти себе цілі групи інструментів, та переведенням інструментальних мотивів розділює світла й тіни, щоб пластично передати суперечности характерів дієвих осіб; хроматика та ритмічний неспокій характеризують демонічного Пізарра — діятоніка на трівкій гармонічній підставі, ідейність Флорестана, між тим коли у Леонори перемішуються оба ті елєменти в міру того, до кого вона звертається. Каскада спадаючих октав у смичковій орхестрі, та уривані акорди дутих інструментів вправджують Пізарра. З драматичним напруженням росте несупокій в орхестрі, що доходить до кульмінаційної точки підчас боротьби Леонори з Пізарром. Смичкові unisona переплітаються з фанфарами дутих інструментів: секвенції спинаються хроматично щораз вище — домінанта D-dur — та нагло півзворот до B-dur. Трубка відзивається з вежі; усе завмирає, наче закляте; тільки пяно-тріолі — на яких тлі виступає фраґмент теми увертури разом з акордом у вокальному квартеті — дають знати, що попередне не було тільки сном. А далі — другий сиґнал трубки викликає екстатичний зрив радости.

Слідує дует Леонори і Флорестана: „O Namen-namenlose Freude“. Боротьба скінчилася — лунає пісня надземської радости — лунає гимн тріюмфуючої ідеї, що визволює людину із кайдан неволі. Радість і воля збраталися зі собою. Але мистець на сьому не зупинився: ідея індивідуальної свободи зродила ідею свободи людства і ту змалював він у своїй безсмертній девятій симфонії.

Жінка в старому Египті

Незвичайно інтересні і цікаві відомости подають в наукових замітках часописи про становище жінки в старому Єгипті. Новітні розкопки в Єгипті в Нільській долині, які закінчилися відкриттям гробниці та мумії фараона Тутанкхамона, дали багато нових даних для висвітлення історії старого Єгипту. В цій добі належала жінці не мала роля як в соціяльній, так і в правовій ділянці життя. На захованих до наших часів памятниках єгипетська жінка завжди змальована на рівному плані з чоловіком: чоловік з жінкою оглядають будівлі, стежать за іграми своїх рабів, приймають візити й подарунки. Горожанські права жінки були немалі: дочки мали права на спадщину нарівні з синами; навіть було оголошено право жінки на престол при II династії, а при VI династії панувала цариця Нітоприс. Були серед єгиптянок видатні жінки-адміністратори, які управляли цілими провінціями, а одна з них жінка-генерал навіть командувала військом. Були серед єгиптянок не лише відомі пророчиці, але й жерці. Навіть становище міністра займала один раз жінка. І в часи найбільшої реакції жінка в Єгипті зберігала свої горожанські права, а родинний деспотизм римського права ніколи не був знаний в Єгипті. Жінка в Єгипті була завжди господинею в домі; в подружжі жінка користувалася однаковими правами з чоловіком на майно. Шлюб міг бути розірваний при антипатії між чоловіком та жінкою, а були й такі випадки, що чоловік за зраду жінці мусів покутувати свій гріх тим, що віддавав жінці обі частини їх спільного майна. Історики Геродот та Софокль писали, що єгипетські жінки займалися ріжними справами, торгували, служили, а чоловіки нерідко залишалися вдома та ткали тканини.

В єгипетській мітології жінка відограваля теж значну ролю. Богиня Ізида не лише поширювала серед людей культуру та цивілізацію, але й у відсутності її чоловіка Озириса правила Єгиптом. Її шанували в Єгипті й на Сході цілі тисячеліття і називали „Божою матірю“.

В релігійних рухах єгиптянки теж брали активну участь. Підчас ріжних релігійних переворотів фараонам-реформаторам допомагали їх жінки та інші принцеси з їх оточення. Фараон-еретик Ахпатон робив свої реформи лише за допомогою своєї жінки Нефертити. Перед 1500 роками до Р. Х. в Єгипті царювала прекрасна Хатсхепситу. Вона збудувала чимало грандіозних памятників, посилала далекі експедиції, переводила ріжні релігійні реформи.

Єгипетські жінки вславилися своєю надзвичайною красою і єгипетські мудрці в своїх творах не раз згадують про „жіночу небезпеку“ і остерігають чоловіків перед нею.

З. М.

Ex LIBRIS'и

ОЛЕНИ КУЛЬЧИЦЬКОЇ

Мистець Олена Кульчицька все йшла і іде в передових рядах українського мистецтва. Належить вона до універсальних мистців, що працюють майже у всіх ділянках мистецтва. Є це рідка прикмета і для мужчин мистців, бо мистецька праця, уявіть собі, Читачко потребує просто здорової і сильної не тільки волі, а й фізичної сили, фізичного витримання та напруження. Ось чому ми, та взагалі всі нації, мають так мало жінок мистців, здавалось-би, так вдячного поля для нашого попису.

Я зараз хочу говорити про книжкові знаки Олени Кульчицької, чи про ex-libris-и, як популярно ті знаки називають в цілім світі.

Ex-libris, з латинського „з книг", називається графічний охоронний знак книжки певної особи. Є це композиція, рисунок, чи просто декоративний напис, що приліплюється на обгортці книги з лівого боку, як знак власника книги і як її удекорування. Як вже сказано знак той може бути або суто декоративний, чи орнаментальний напис, чи, як є переважно, композитивний в необмежених границях творчости, чи і геральдичний, хто має той герб, або хто хоче якийсь такий знак утворити для себе індивідуально. Оці останні є тепер найпопулярнішими бо культурна людина не раз має просто потребу в якімсь особистім графічнім знакові. Це є вже діло витонченого смаку, правдивої культурности й інтелігенції.

Ex-libris-и мають свій почин ще з XV—XVI столітті, і вперше з'явилися в Німеччині, як культурної нації, що плекала як саму книжку, друковану, чи рукописну, так і бібліотеки. Любов до книжки і породила книжкові знаки, які наліплювалися на книжки, аби їх не тільки не нищити написами, а ще й прикрасити. Пізніше ex-libris перекинувся до Франції і Англії, та до инших західно-европейських країв.

В західно-европейських країнах культурну вартість ex-libris-у оцінено вже давно, там є цілі великі й солідні т-ва, які опікуються схороненням і культурою ex-libris-у та попиранням його розвою. Вистарчить вказати на більші такі організації з науковим відтінком, як „Deutscher Verein für Exlibriskunst und angewandte Grafik" в Німеччині, „Société francaise des collectionneurs d'exlibris" у Франції, та „Exlibris Society" в Англії. Це головніші в тих країнах, та є ще багато менших і молодших товариств і організацій. Взагалі немає держави або нації, що не мала-би подібної організації або музеїв чи відділів ex libris-ів при великих музеях.

Приміром, Британський Музей, один з найбільших музеїв світа, має відділ ex-libris-у в 150.000 нумерів. Німецький музей в Нюрнбергу те-ж посідає один з найславніших в світі відділів ex-libris-у.

Великі малярі оддавали свою працю і книжному знакові. Це й надало їм високої мистецької вартости. Вистарчить назвати такі імена як Дюрер, Кранах, Гольбайн, Гільдебранд, Деплєр, Гуппа, Затлєр, Барлєзіуса, Отто, Клінґер і багато инших в Німеччині, щоби уявити собі мистецьку вартість книжного знаку. Знову у Франції працювали коло книжного знаку Буше, Гравело, Гаварні, Бракемон, Буте-де-Монвель, Анрі Андрі і ин. та в Англії Гогарт, Шерборн, Гаррісон, Грінвей, Калкот, Крег, Бе-

раслей, Макдональд, Еннінґ-Белль, Креґ, Нікольсон, Вудров, Шо, Осповат і т. д. В Італії Вольнато, Баттальоці, Стелла, Сарторіо, в Еспанії Ренар, де Рікер, Муноца, Оліва Тріадо, Байрос і инші.

Словом, всюди ex-libris-и приковували увагу не тільки збирачів бібліотек, але й великих мистців. Тепер навіть не можна уявити собі серйозної бібліотеки без ex-libris, та загалом, в наші часи зацікавлення ex-libris ом є дуже велике. При ч'м, що так само важне, в більших книжкових збірках, кожний спеціяльний відділ має свій окремий знак, незалежно від загального ex-libris-у, та ще й додається superexlibris, себ-то витиснена емблема на переплеті, що ще більше додає цілости збіркам.

Ex-libris и Олени Кульчицької стоять на високім мистецькім рівні. Вони, як характеристичні праці в творчости Кульчицької є цілком европейські, та що більше, багато її книжкових знаків ще й перевищують їх. На спеціяльні мистецькі відносини в Галичині і на свій час се було мистецьке відкриття. При чім з притиском піднесемо тут національний зміст і сюжет їх. Кульчицька використовувала всі можливости в цім відношенні.

Як тема її ex-libris-ів, так і виконання є дуже багаті в ріжнородности. Тут і графіка, і рисунок пером і дереворит і штих. Все багатство темів ex-libris-у. Тут і геральдичний ex-libris і символічний, і легендарний. Від всіх їх віє інтимним настроєм і мистецькою цілістю. Виконала їх Кульчицька щось по-над 30 знаків і тому Кульчицьку треба уважати окрім її загальних мистецьких заслуг, ще мистцем ex-libris-у.

П. М. К.

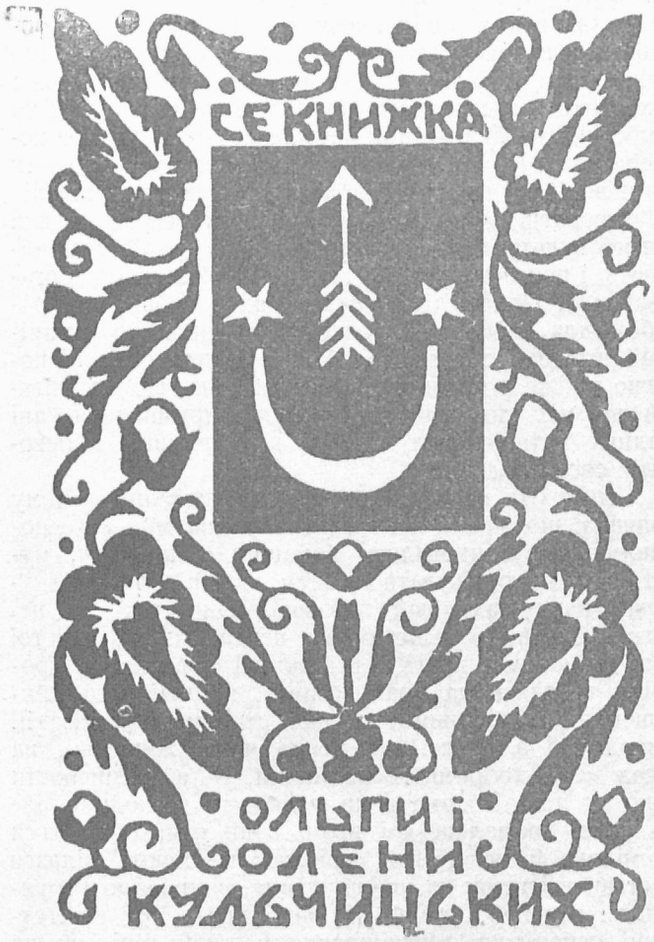

Дорічний зїзд делєгаток „Союзу Українок“ у Львові

В днях 9. і 10. квітня ц. р. відбувся дорічний краєвий з'їзд делегаток „Союзу Українок“ у Львові, на який прибуло около 60 жінок, представниць 27 філій, кружків, зглядно зфедерованих жіночих товариств. Прочі організації в краю, яких загалом під теперішну хвилю є около 60, прислали письменні звіти, зглядно оправдання і привіти. Між иншими відчитано на з'їзді привіт — телеграму від жіночого кружка при Просвіті в Ковлі, Берестю, та від „Союзу Українок“ в Кракові.

З'їзд започаткувала п. Ірина Макух - Павликовська рефератом з рамени організаційної секції „С. У.“ переводячи загальний білянс праці секції у відношенні до всіх жіночих організацій в краю. З цього звіту довідуємося, що львівський „С. У.“ стоїть в сталому контакті з ними, висилає постійно на всі жіночі віча й анкети свої делегатки, висилає інструкторки на організовані в краю курси крою і шиття, підготовляє нові інструкторки на осібному в тій ціли підготовленому курсі у Львові; рівнож С. У. стоїть в сталому контакті з товариствами Просвіта і У. П. Т. для успішного переведення спільних організаційних завдань.

З реферату довідуємося, що край домагається: інструкторок для ведення діточих садків; інструкторок домашнього жіночого господарства; бібліотек, як жерела відомостей і знання для організаторок в краю; популярних бібліотек як організаційного середника.

Для успішного переведення домагань краю потрібне є скоординовання сил і праці, а то:

1. **Затісненням відносин філій** і сфедорованих товариств до **централі.** Відповідне опрацювання статуту в цьому напрямку, (поглибляючи рівночасно його програму і поширюючи територію) повинно бути найблищим завданням львівського С. У., щоб найблищі збори затвердили його зміну.

2. **Скріпленням централі фінансовою піддержкою зі сторони краю.** Бібліотеки вимагають більшого грошевого вкладу, і ця справа, хоч все була пекучою справою організації, не могла бути зреалізована з браку відповідних грошевих засобів. Рівнож для успішного технічного переведення організаційних завдань, є потрібне **удержання сталого бюра й домівки,** що потягає за собою певні сталі кошти, на які централя без організованої піддержки краю ніколи не спроможеться.

Курс інструкторок, який ведеться тепер у Львові, є призначений для покінчених семінаристок. Матеріял науки є розложений на 5 місяців, та мабудь курс буде продовжений ще на один місяць, для практики на селі.

Головну увагу на курсі кладеться на знання шиття і крою, та на відомости про з'організовання і ведення діточих садків; крім цього подається відомости про домашне господарство, про діловодство й техніку організаційну, про ведення аматорських кружків, про кооперацію і т. п., як доповнення.

Курс обмежено виключно на матуристки учительських семінарій в тій ціли, щоб мати для подавання науки одностайно підготовлені слухачки, і тимсамим ваощадити собі працю на загальним образуванням курсанток. Крім цього, щоб використати елемент з педагогічною підготовкою і всю науку повести виключно в напрямі спеціяльно — організаційнім.

Справа діточих садків і господарських курсів вимагає окремого обговорення. На ці теми виголосили окремі реферати: п. Н. Селезінкова з Радехова про „Діточі садки“, — і п. М. Донцова про „Жіночу господарську школу в Угерцях винявських“, яким ми теж присвятимо в Н. Х. окреме місце.

З черги здавали звіти делегатки від своїх організацій.

В усіх звітах багато місця заняли звідомлення про гуманітарну працю жінок, з'організовання вечірок і инших товариських сходин, дохід з яких призначений звичайно на загально національні і громадянські цілі, про збірки гуманітарні і т. п.

Із звітів цих довідуємося, що праця жіночих організацій в краю значно поширилась на села; що майже кожна філія (найбільше на Поділлю) може похвалитися заснованими кружками на селах, будьто самостійними будьто при читальнях Просвіти або кооперативах. Що селянки громадно горнуться до своїх організацій; з незвичайною увагою слухають викладів та рефератів; виказують багато заінтересування для потреб культурного піднесення села і з радістю приймають і переводять в життя кожну ініціятиву організаторок. Попри діточі садки, які є найкращим засобом для здобуття прихильности жінок до організації виринає справа жолобків для немовлят. Рівночасно майже в кожному звіті зазначено, що організація не має домівки, відповідного приміщення, ані жадних матеріяльних засобів, щоб успішно переводити свої завдання.

І мимохіть насувається на думку питання, в чому причина, що жінки, які в переважаючій мірі є господинями дому, провадять домашню господарку, мусять уміло заряджувати грошем, щоб рідня не відчувала браку даху над головою, недостатку й невигод, — рівночасно не вміють перенести умілости тої поза домашний круг; і всі жіночі товариства хронічно терплять на брак домівки, відповідного приміщення, наладнання технічної сторінки організації. Виходилоб з цього, що певно наше жіноцтво, на загал не є добрими господинями, — а в дійсности воно не так. В дома вони прекрасні господині, але до своєї громадянської праці вони самі ставляться несміливо й не досить серіозно; не мають відваги поставити справу на ширшу стопу, відповідно уґрунтувати позицію організації, випосажити її у всі технічні середники, принайменше в такій мірі, як це роблять всі инші того роду наші організації. А вислідом цеї нерішучости є велика витрата енергії на багато річей, які безсумніву відпалиб, якби технічна сторінка організації була відповідно наладнана.

Крім цього певний жіночий альтруїзм спричинює, що жінки безглядно і безкритично відгукуються на кожний зазив широкого громадянства, забуваючи й відсуваючи свої організаційні справи й інтереси на дальший плян.

По рефератах і звітах отворено дискусію, яка мала виокруглити матеріял для винесення на з'їзді відповідних резолюцій.

Та на жаль короткий час і перемучення учасниць з'їзду не дали змоги перевести дискусію як слід, тому дуже пожаданим є, щоб при чергових з'їздах звернути більшу увагу на цю справу. На з'їзді виголошено цілий ряд рефератів, над якими, над кожним з окрема повинна бути переведена основна дискусія; сам реферат організаційний порушив стільки справ, що вони вимагають обговорення на окремих комісіях. Все це разом вимагає докладної підготовки, розплянування праць з'їзду на довший протяг часу.

Для нас найцікавішою частиною з'їзду був кінцевий реферат про „Жінку в кооперативній праці". На жаль знову з браку часу референтка мусіла в своїх виводах значно обмежитись, не вичерпуючи вповні всього матеріялу.

З реферату довідуємось, що С. У. удержує звязки з інтернаціональною жіночою ґільдою кооперативною, інформуючи її про участь українських жінок в кооперативному русі.

Референтка вказала на потребу праці жінок на економічній ділянці нашого національного життя в кооперативній формі, а з окрема на потребу з'координування праці в кооперативах специфічно жіночих — якими являються розкинені по цілому краю промислові кооперативи „Труди".

Запрошені на цей з'їзд представниці кооператив, по дискусії винесли постанову, щоб львівський „Труд" спільно з „Союзом Українок" перевів централізацію всіх жіночих промислових кооператив „Труд", і щоби в тій цілі, скликав в найблищому часі анкету.

З'їзд закінчено привітом для жіночих організацій на Волині і для хорої неприсутної п. О. Кисілевської редакторки „Жіночої Долі".

На пополудне скликано жіноче віче, на якому референтували: п. Донцова про рівноправність жінок, п. Блажкевичева про участь жінки в кооперації, та п. Шепаровичева про „Рідну Школу".

Вечером учениці курсу інструкторок уладили Шевченківський концерт, на який запросили учасниць з'їзду.

Ріжні вісти

Марко Черемшина (др. Іван Семанюк) визначний письменник сучасної Західної України помер дня 25 квітня ц. р. в селі Кобаках, Снятинського повіту.

Друкарська ошибка. В IV. числі „Н. Х." — в „Мініятурах". О. Вергановської трапилося кілька друкарських ошибок.

В „Сміх" — у в першій стрічці по **на небі** замість **і** має бути : **і в осьмій стрічці по такий червоний сміх** має бути не **і але :**

Жіноче віче в Бережанах. Дня 20 березня відбулося в Бережанах велике жіноче віче при участи біля 600 жінок. З цього 427 делеґаток дооколичних сіл.

В програму віча входили реферати: п. І. Блажкевичевої про громадянську працю жінки, п. М. Донцової про рівновартність жінки, п. Сагайдачного про потребу участи жіноцтва в лугових орґанізаціях і п. Герасимовича про „Рідну Школу".

Свято Скуда. Спортовий кружок українських дівчат „Скуд" при III. Жіночій Державній Семинарії у Львові устроїв дня 8 квітня в салі Народного Дому руханково-вокальний вечір. В програму входили гри і забави, вправи руханкові, вправи вільноруч і ракетами, вежі-образи, короткий реферат п. з. „Наша ціль" і декілька вокальних точок.

Свято випало дуже гарно. З окрема звертали загальну увагу вправи ракетами (укладу проф. Франка) і прекрасні вежі-образи, що представляли ріжні ділянки легкої атлетики (укладу проф. Дарії Навроцької). Молоді наші спортсменки, які є членами першого жіночого спортового кружка, дали доказ солідної праці і зрозуміння ваги фізичного виховання жінки. Велика в тому заслуга професорки руханки при Ш. жіночій Держ. Семинарії п. Дарії Навроцької. Члени „Скуда" це піонірки занедбаної у нас зовсім ділянки жіночого спорту і тому заслуговують вони на якнайбільше признання. Ученицям других середніх шкіл у Львові слід іти за приміром „Скуда" і основувати спортові кружки, якіб серіозно ставились до своїх завдань, а не так як досі обмежували свою діяльність до існування на папері. З дівочих спортових кружків проявляють кромі „Скуда" багато життя лишень два кружки в Перемишлі, які веде бувший член „Скуда" п. Паліївна. Жіночі спортові змагання, які відбудуться дня 19 червня дадуть нагоду переконатися про працю та осяги усіх дівочих спортових товариств.

Жіночий пластовий табор на Соколі. Як попередніх років, так і цього року улаштовують наші пластунки літний табор у горах. Чудова гірська околиця біля звісною живця Підлютого буде місцем осідку цьогорічного табору. Пластунки замешкають у трьох хатах, нарочно на ту ціль побудованих. Провід над пластунками бере у свої досвідні руки учит. сем. і відома руховичка п. Д. Навроцька разом із п. С. Пашкевич, яка займеться веденням прогульок, у яких пластунки пізнають околицю. Здоровлям пластунок піклуватиметься лікар п. Др. Д. Лежогубська. Вже з досвіду попередніх літ знаємо, як добре, морально і фізично, впливає на нашу молодь спільне

таборове життя, з його прогульками, щоденними рухови*ми вправами та життям на вільному воздусі.* Це все дає нам запоруку, що цьогорічний табор дасть усім учасницям задоволення, тимбільше, що цього року маємо запоруку, що табор удасться куди краще, бож і хати тепер власні, добре побудовані, і харчування забезпечене як найліпше, бо займеться цим фаховий кухар. Тож усі родичі можуть цілком безпечно вислати сюди своїх дітей — пластунок, забезпечуючи їм в цей спосіб місяць гарних, а дешевих вакацій. Табор треватиме від 2—21 серпня. Ближчі інформації уділює Д. Герасимович референтка пластових таборів. Львів, ул. Льва Сапіги ч. 6.

Два українські свята в честь Бетовена. Філія Муз. Інституту ім. М. Лисенка в Стрию влаштувала дня 10 березня ц. р. святочний вечір в 100-ті роковини смерти Бетовена. Брали в ньому участь п. Галя і Стефа Левицькі. В програму входили: Весняна соната (скрипка і форт.), Соната-апасіоната (форт.) і Тріо C-moll.

Другий концерт влаштовано у Львові дня 9 квітня ц. р. знову при співучасти піяністки п. Галі Левицької та співачки п. О. Пясецької. П. Галя Левицька разом в пп. Р. Криштальським та п. Пшеничкою відіграла Тріо D-dur op 70 Nr. 1, на фортепян, скрипку і віольончельо. П. О. Пясецька відспівала чотирі любовні пісні Бетовена.

Оба свята мали дуже великий успіх через високо — мистецьке виконання усіх точок програми.

Учениці „Курсу для інструкторок на села“ влаштували дня 10 квітня ц. р. Шевченківське свято. Мала саля читальні „Просвіти“ на Личакові ледви помістила численно зібраних гостей.

Свято зачалося „Заповітом“ — та прегарною промовою п. Іванни Блажкевичевої. Гарним, запальним словом звернулась вона до майбутніх робітниць на народному полі — до тих, що рішились віддати свій труд „найменшому братові“. Вона пригадала їм, що „кайдани на те, щоб їх ламати“ — вона кликала, щоб ішли в народ боротись за правду та будувати „нові храми, нові постої“. Молоді вої нової України повинні „нові заповіти прочитать, присягу положити нову“.

Дальша програма концерту складалася з хорових точок під проводом управительки курсу п-і Ріплевої та кількох деклямацій. Учениці відспівали дуже гарно кілька народних пісень: „Пасла дівка лебеді“, „Ой вербо, вербо“, „Ой у полі верба“, „Ой летіла зазуленька з далекого краю“ та инші. Деклямації не були надто влучно підібрані, бо на святі Т. Шевченка найкраще відтворювати Шевченкові думки, а тут віддеклямовано тільки дуже трудний до декламації XLIII. псалом. Деклямували ще „До молоді“ — М. *Старицького*, „Гетьте, думи, ви хмари осінні“! — Лесі Українки і „Сотка літ уже минає“. Найкраще випала деклямація бадьорого вірша Лесі Українки в інтерпретації“ п. Калини Танчаківської.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Фабрика килимів М. ХАМУЛИ

В ГЛИНЯНАХ

отворила від 1. березня 1927 для вигоди своїх покупців власний склад і продажу виробів килимових у ЛЬВОВІ,

Трибунальська площа ч. 1.

(проти головного входу до костела ОО. Єзуїтів.)

Окруження і характер в житті дитини

Кожний характер є вислідом одідичених нахилів і атмосфери родинного дому, яка окружала людину в дитячих літах.

Вражіння з наймолодших літ, лишають сильний і незатертий слід в ніжній душі дитини. Спогад веселої, соняшної молодости в гармонійному родинному домі є немов золотим сяєвом в житті людини — він піддержує нас і додає сили в боротьбі за існування. Тому повинні ми всі наші власні бажання і мрії відсунути на друге місце, а в першу чергу сотворили для наших дітей погідну атмосферу любови, лагідности і внутрішної гармонії.

Без сумніву, тепер присвячують значно більше уваги фізичному й духовому розвоєві дитини ніж колинебудь давніше. Але ще за мало зрозуміли родичі і педагоги, що ціле пізніше життя дитини залежить від атмосфери, яка панує дома. Майже всі діти приймають з найбільшою вражливістю кожне висказане слово, кожний поступок, кожне душевне зворушення родичів. Взаїмні непорозуміння між родичами і дітьми викликують пізніше дуже замотані проблеми, які тим тяжче розвязати, чим менше стараються родичі відшукати причину таких проявів. Часто нарікають на впертість, зухвалість і злобу своїх дітей, але обурюються, як їм зробити увагу, що така чи инша прикмета характеру дитини може бути наслідком суперечок між родичами.

Треба одначе спромогтися на беззглядну правдивість у відношенні до себе. Кожна мати повинна здобутись на відвагу — пошукати чесно і безсторонно причини, чи то в не цілком щасливій атмосфері свойого дому, чи в самій собі.

Ріжні бувають чинники, що псують гармонію в родині: заздрість, холодне відношення родичів до себе, за велика ріжниця характерів. Вражлива дитина не може бути веселою і щасливою, бо нерівности в співжитті родичів за сильно ділають на неї.

Наведу тут приклад, що торкається малої дівчинки, фізично і душевно цілком здорової. Поміж родичами цеї дитини день в день виникали суперечки з приводу надмірної заздрости мужа, получені зі сценами і вимівками до тої степені, що це не могло не звернути уваги дитини. Маленька дівчинка, що обожала своїх родичів, але зі слів батька міркувала, що мама щось завинила, попала в якусь розсіяність, роздразнення і неспокій, а її обличчя набрало такогож нещасливого і переляканого вигляду, який був у її мами. Вона була часом прикро різка для своєї мами, але зараз жалувала цього, каялась, плакала та просила прощення. Другого дня повторялося те саме. Вкінці родичі звернулись до лікаря і він розяснив, де причина цього лиха.

Щасливі родичі мають звичайно щасливих дітей. Щастя є виразом погідної рівноваги, тому в гармонійній родині дуже рідко трапляються конфлікти в розвитку дитини.

Часто і в такому домі бувають діти, що остають позаду у своїому розвитку і через це стають журбою для своїх родичів. Родичі, які зуміли розвязати й вирівнати проблеми своїх характерів, зуміють осудити труднощі у вихованні своїх дітей багато ясніше і справедливіше, чим ті, які не можуть прийти до згоди самі між собою.

Люде, які ціле життя даремно шукають щастя, які все переповнені тугою за ним, певно не зазнали любови й тепла в діточих літах. Самопевні, ясні й зрівноважені вдачі зачерпнули в молодих літах з джерела материнської доброти такий засіб любови, що їм вистарчить на ціле життя й поможе видержати вбогість, розчарування, невдачі а навіть нещастя.

З нім. *С. О.*

ТРАГЕДІЯ ПРО „ЖІНОЧЕ ВІЧЕ“

(Малий фейлетон дещо запожичений в Невишині).

Давайте хоч один раз не так, як завжди... жіноче віче — хоч лусни, а про жінок пиши...

А як не хочеться?!...

От і сьогодні: жіноче віче, а писати про жінок нема ніякого бажання...

Про чоловіків хочеться...

Простіть на цей раз...

*

* *

Жили-були на білому світі дві тисячі звісті двадцять два симпатичних чоловіків... А може їх було в сто раз більше... А може в сто раз менше... Жили вони в хорошому місті, де їздили трамваї, гуділи автомобілі, а на дахах були розвішені радіо — дроти...

Були ті чоловіки членами політичних партій, були членами культурно-освітних організацій і всіх инших організацій, бо дуже свідомими громадянами звали себе.

Ті чоловіки газети читали і на віча ходили...

Книжки перелистовували, часами й читали (найчастіше тільки початок і кінець, аби швидче!), на представлення ходили й на віча...

Одним словом — вони всі були прекрасними громадянами, чого й вам усім бажаю...

*

* *

Жили, значить, отакі то на білому світі чоловіки... І говорили. Гарно говорили. Про це, що вони за справедливість і за рівність; і про це, що вони за визволення жінки та за рівними правами як для чоловіків, так і для жінок; про це, що жінка також людина, як і чоловік, тому належаться їй рівні права. Про все говорили. Гарно говорили.

І одного разу в цьому місті було жіноче віче.

І прийшли на це віче чоловіки, вислухали рефератів і кричали: „Дорогу жінці!“ і плескали в долоні й були горді, що вони такі свідомі та розумні і резолюції ухвалили:

— Геть неволю! Геть від жінки кухонні кайдани! Хай живе вільна жінка!

І довго лунали на вічу оплески...

А по вічу поприходили чоловіки до дому...

І не наварили їм жінки в цей день обідати, бо пішли вони на своє віче...

Та як гаркнули-ж ці чоловіки в один голос:

— На віче? А ми голодні?!

Так від гуку цього чоловічого луснули всі шибки в будинках, бо кричали чоловіки басом...

— — — — — — — — — — — — — — —

Було в мешканнях в цьому місті холодно...

П. С.

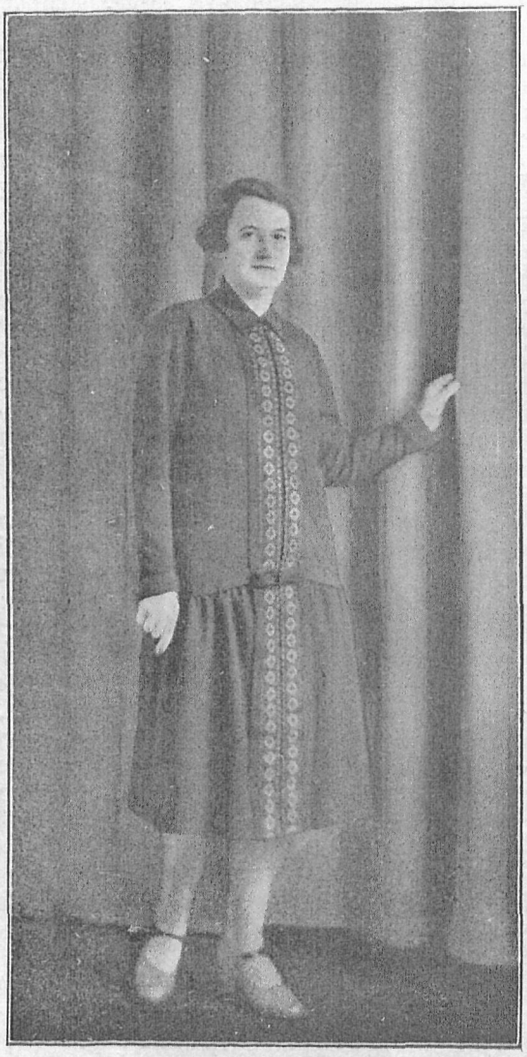

Візитова елегантна сукня прибрана нізінною вишивкою в два ряди.

НА ПЕРШІ ЛІТНІ ДНІ

Викрій коло шиї і пасок є головними справами, які клопочуть голови творців моди. Малий хлопячий ковнірець вже знудився; тому в зимі його відкинули, — та тепер оказується, що брак ковнірця без відповідного викрою коло шиї не є до лиця. Кожне лице вимагає декоративного обрамування. Тому прийшли до моди шаликові лямівки, вязані на кокарду на рамени або на переді. Рівнож круглий викрій або в квадрат здобуває собі в літній моді право горожанства.

Також лінія талії, яка посунулась в гору майже у властиву висоту стану, вимагає прикраси. Вузькі й ширші шкіряні паски, все мягкі, гладкі або плетені, кольорові або однобарвні, з масивними спряжками. Також паски з матеріялу сукні, придержані спряжкою, уложені в пуклі, фантазійно вязані, — прикрашують візитові й вечірні сукні.

Рівнож рукави, їх крій підпали певній зміні. Зауважується їх широкими у насади рамен, часто теж раглянові, головно при плащах. І на загал сильветка найблищої моди приносить більше мягкости й жіночости; зникають мужеські строгі риси сильветки, — а матеріяли тепер модні піддержують своєю якістю це змагання.

До стрійних суконь дуже уживаним є як прибрання тюль, чорний і білий, а також ріжнокольоровий, але в красках пастильових, не ярких. Бо сама легкість і ніжність його вигляду вимагає теж і спокійної не разячої краски. Дуже елегантний є тюль сріблистої краски.

Позатим домінує в моді краска сріблиста, піскова з гранатовим, біла з чорним, всі відтіні зеленого і пастилеві сині.

А. К.

ЖУРНАЛИ
ВЗОРИ
КРОЇ
МАНЕКІНИ
Р. ЛЯНДАВ
ЛЬВІВ, ЧАРНЕЦЬКОГО 3.

ВЕСНЯНІ КОСТЮМИ І ПЛАЩІ

ч. 538. Скромний костюм з легкого вовняного матеріялу, синьої краски. Спідничка уложена в фалди; жакет носиться отвертим.

ч. 539. Літний костюм з двохбарвного матеріялу. Біла гладка спідничка і гранатовий суконний жакет, лямований білою тасьмою.

ч. 540. Спортовий плащ для пань і смотриків з матеріялу kasha. Мужеський ковнір; шкіряний пасок і фальшиві кишені, як прикраса.

ч. 541. Костюм з синьої попеліни (жакет і сукня). Сукня має в горі вставлену плісовану камізольку з білої Crepe de Chine

ч. 542. Костюм з матеріялу kasha рожевої краски. Спідничка на переді з контрафалдом. Жакет запинається в поперечній лінії.

ч. 543. Елєгантнй плащ для пань і смотриків з мягкої вовняної матерії. Вшитки в пасі творять блюзкову форму. Рукави широкі.

ЕЛЄГАНТНИЙ ОДЯГ

ч. 544. Елєгантна блюзка з крепи, мори або иншого шовкового матеріялу, з вязаним ковнірцем, запинана на боці на цілий ряд ґузиків.

ч. 545. Скромна сукня з Crepe de Chine, блідо-синьої краски; ціле прибрання полягає на плісах рівнобіжно уложених. Вузенький пасочок з Crepe de Chine.

ч. 546. Оригінальна сукня з подвійного матеріялу. З темнішого камізолька і частина рукавів. Вузенький пасочок і манжети. На переді три фалди.

ч. 547. Сукня з чорного Crepe satin з оригінальними широкими рукавами. Прибрання ковнірця і манжетів, ґузики та квітка відмінної краски.

ч. 548. Скромка сукня з тонкого вовняного матеріялу, краски дерева. Лямівка довкола шиї і пасок стебновані. Квітка краски волошки.

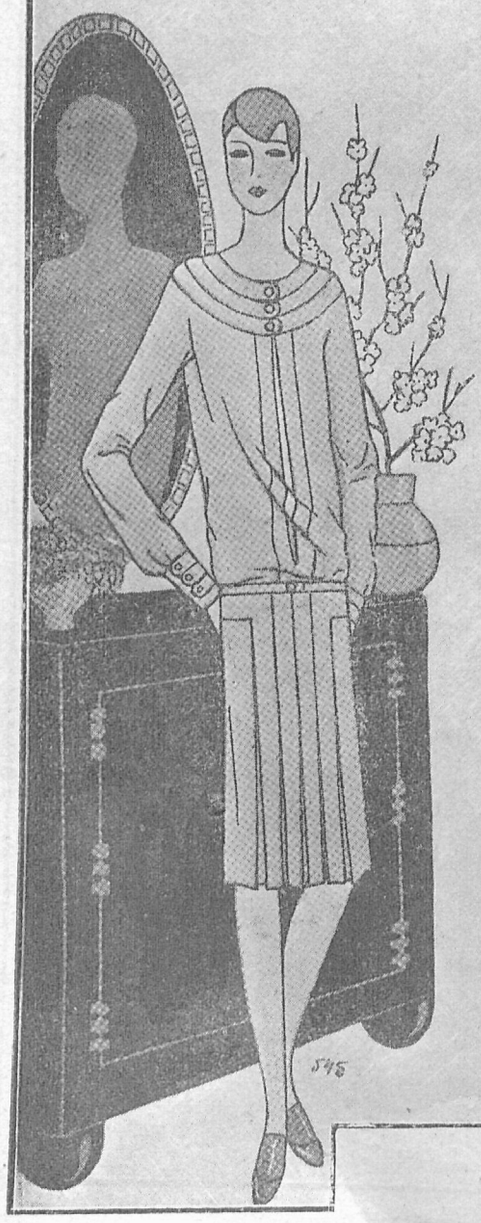

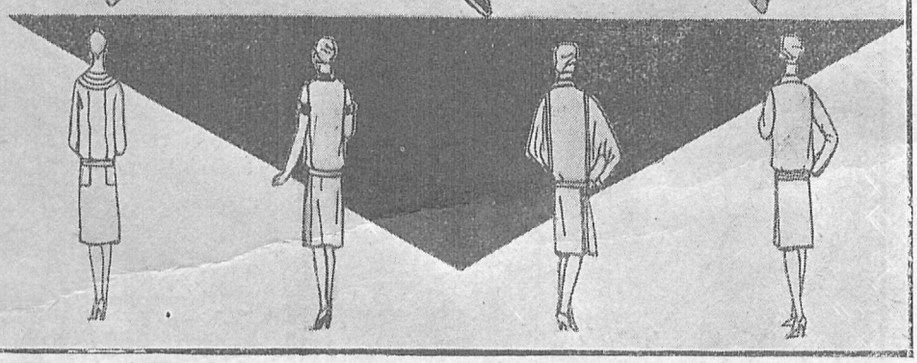

До кожного моде-

ПАНЧОХИ, РУКАВИЧКИ, ШКАРПИТКИ **В НАЙТРИВАЛІШОМУ РОДІ,** а також всякі **трикотові вироби** МОЖ **НАЙДЕШЕВШЕ** НАБУТИ У **спеціяльному** маґазині трикотових виробів **ОЛЬКА** ЛЬВІВ **РИНОК 35.** (біля Народн. Торговлі).

НА ВЕСНУ Й ЛІТО

ч. 549. Сукня з тонкого вовняного матеріялу, прибрана плісами з Crepe satin. Вилож ений ковнірець. Спідничка ґрупами плісована.

ч. 550 Чорна сукня з Crepe satin. Круглий викрій коло шиї; з боку спіднички вставлена дзвонова частина, горою приморщена.

ч. 551. Сукня з мягкого вовняного матеріялу з викроєм carré коло шиї. Спідничка на переді має ґрупу фалдів, горою пристебновані.

ч. 552. Блюза з Crepe de Chine, до втягання через голову. На раменах патки з вшитками; фальшиві кишеньки. Шкіряний пасок на спряжку.

ч. 553. Сукня з тонкого рипсу, прибрана стебнівками. Спідничка поширена критим фалдом на переді. Коло шиї пліска.

ЛЮ ГОТОВИЙ КРІЙ.

Найновіші ПАСИ НА ЖИВІТ з ґуми, полотна або комбіновані з ґумою, а також найновіші нагрудники „ГЕРМА“ поручає спеціяліст ґорсетів

ГЕРМАН ПІЗЕН, Львів
ЯГАЙЛОНСЬКА, 4. — — ГАЛИЦЬКА, 13.
Філії: Краків, Ґродська, 4. — Відень, Моравська Острава, Баден.

НАШІ

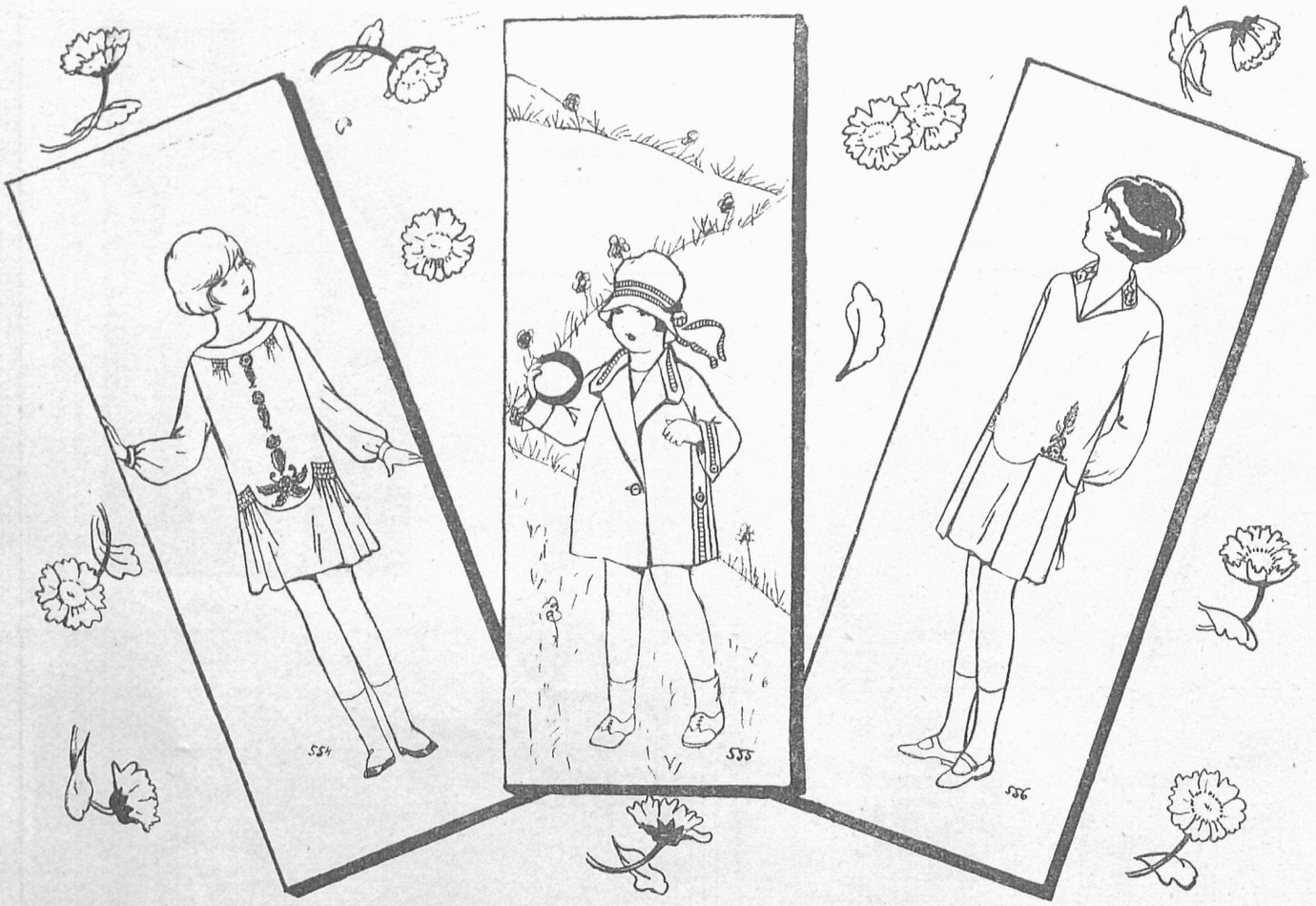

ч. 554. Суконка для дівчинки від 6—14 літ до втягання через голову. Довкола шиї пліса, збоків спіднички морщинки. На переді гаптована вишивка.

ч. 555. Літний плащик для дівчинки від 2—4 літ з раґляновими рукавами. Прибрання з боків, на ковнірци, рукавах і капелюшку з рипсової стяжки.

ч. 556. Суконка для дівчинки від 6—14 літ. Виложений ковнірець прибраний вишивкою. Крім цього вишивка уміщена по боках над фалдами спіднички.

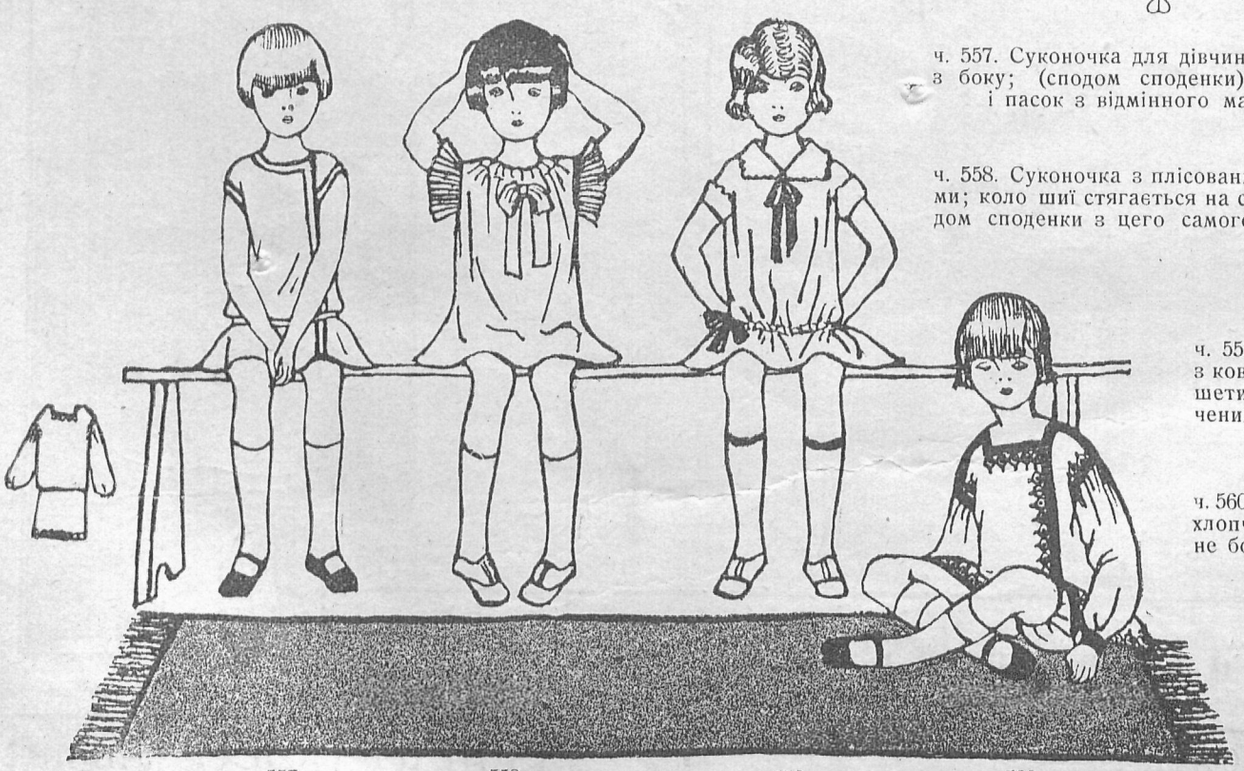

557 558 559 560

ч. 557. Суконочка для дівчинки, запинана з боку; (сподом споденки). Лямування і пасок з відмінного матеріялу.

ч. 558. Суконочка з плісованими рукавцями; коло шиї стягається на стяжку. (Сподом споденки з цего самого матеріялу.)

ч. 559. Суконочка з ковнірцем і маншетиками викінченими в зубці. Кокарда.

ч. 560. Убранко для хлопчика прибране богато вишивками.

До кожного моде-

Д І Т И

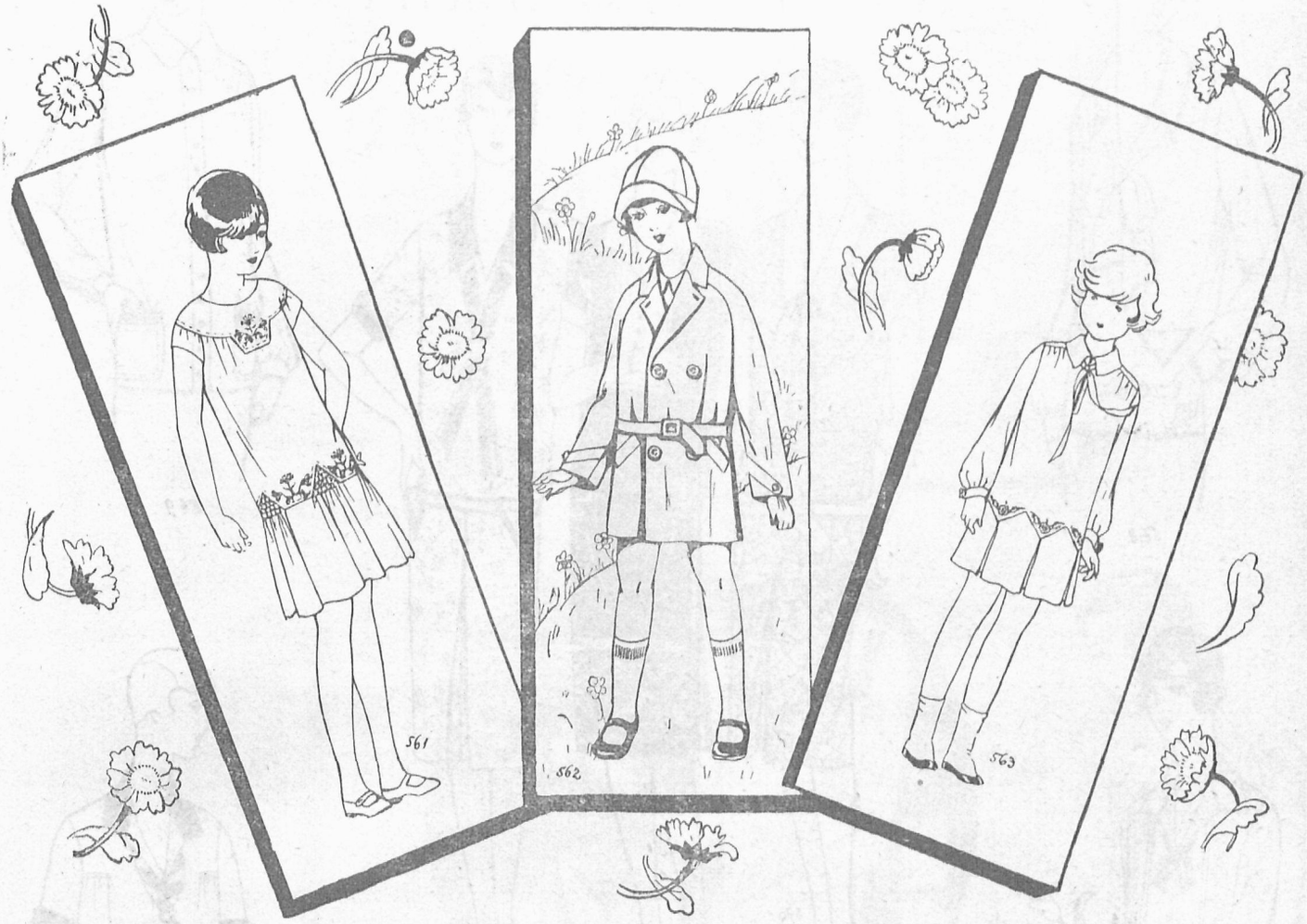

ч. 561. Суконка для дівчинки від 4—14 літ. Ґеска пристебнована до морщеної блюзки. Спідничка морщена ґрупами.

ч. 562. Плащик для хлопчика від 2—6 літ, з раґляновими рукавами. Скісні кишені, патки на рукавах.

ч. 563. Суконка для дівчинки від 4—10 літ. Станичок витятий в зуби, пришитий до спідниці, уложеної в фалди.

ч. 564. Літна суконочка з матеріялу до прання. Довкола шиї відстаюча лямівка, з боку завязана на кокарду. Долиною суконка викінчена в зуби.

ч. 565. Суконочка з матеріялу до прання для малої дівчинки; відстаючий ковнірець з вишивкою. В горі закладочки, з яких розходяться дрібні фалди.

ч. 566. Суконочка ціла уложена в фалди, вшиті до ґески. Пасочок із стяжки.

ч. 567. Суконочка з ґескою до якої морщена спідничка. Великий круглий ковнір.

564 565 566 567

ПРАКТИЧНИЙ ОДЯГ ДО ЩОДЕННОГО ВЖИТКУ

568

570 571 572

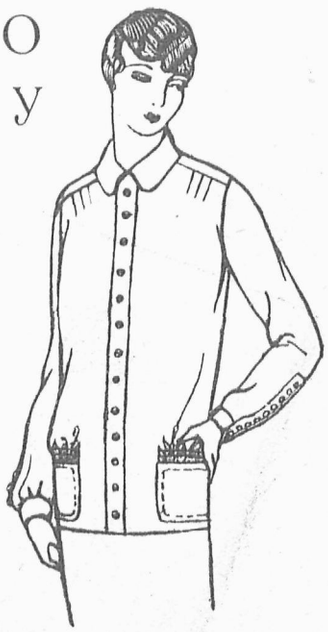
569

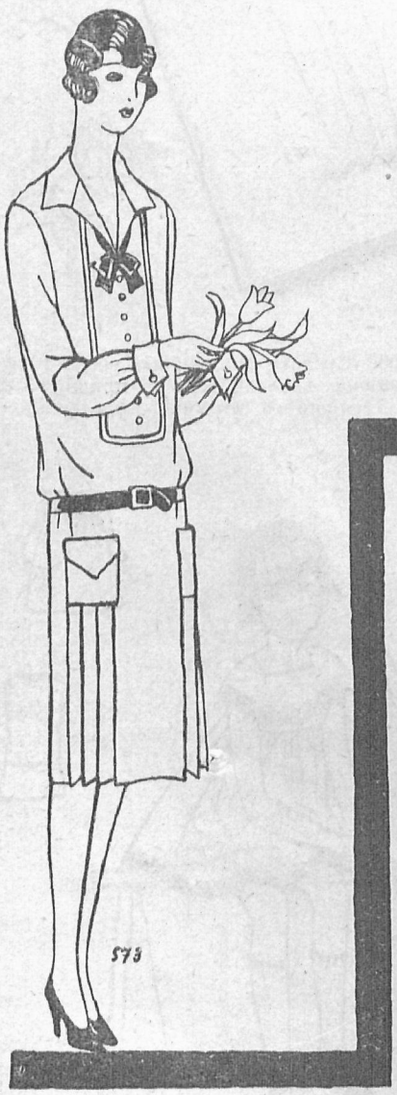
573

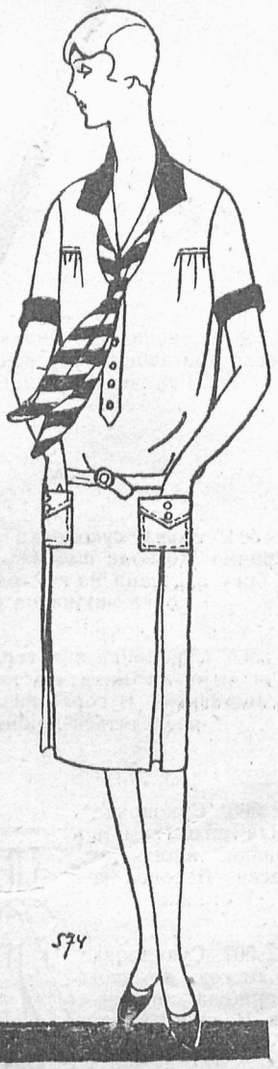
574

ч. 568. Блюзка з матеріялу до прання, прибрана краєм гаптованими зубцями.

ч. 569. Спортова блюзка до запинання на переді крито. На верха патка з ґузиками. По боках оригінальні зморщки над кишенями.

ч. 570. Суконка з взористого матеріялу до прання. На переді фалди для поширення спідниці. Ковнірець, маншети, пасок і фальшиві кишені з матеріялу відмінної краски.

ч. 571. Суконка з одностайного матеріялу темної краски. Камізолька й маншети ясні. Спідничка долиною прибрана вишивкою; по боках фалди.

ч. 572. Суконка з взористого матеріялу до прання. Ковнір, краватка, маншети й фальшиві кишенки з темного одностайного матеріялу.

ч. 573. Суконка з англійського полотенця з виложеним ковнірцем і камізолькою. На спідниці по боках фалди, придержані кишенями. Лякований пасок і краватки зі стяжки.

ч. 574. Суконка з англійського полотенця; блюзка на боках морщена. Спідничка має два криті фалди, придержані кишенями. Ковнірець і маншети з матеріялу темнішої краски. Оригінальна краватка з фуляру.

До кожного моделю готовий крій.

КОЖНА ГРОМАДА ПОВИННА ПОДБАТИ ПРО ЗОРГАНІЗУВАННЯ — ДАРУ НА „ПИСАНКУ“ ДЛЯ „РІДНОЇ ШКОЛИ“. —

Б І Л Л Я

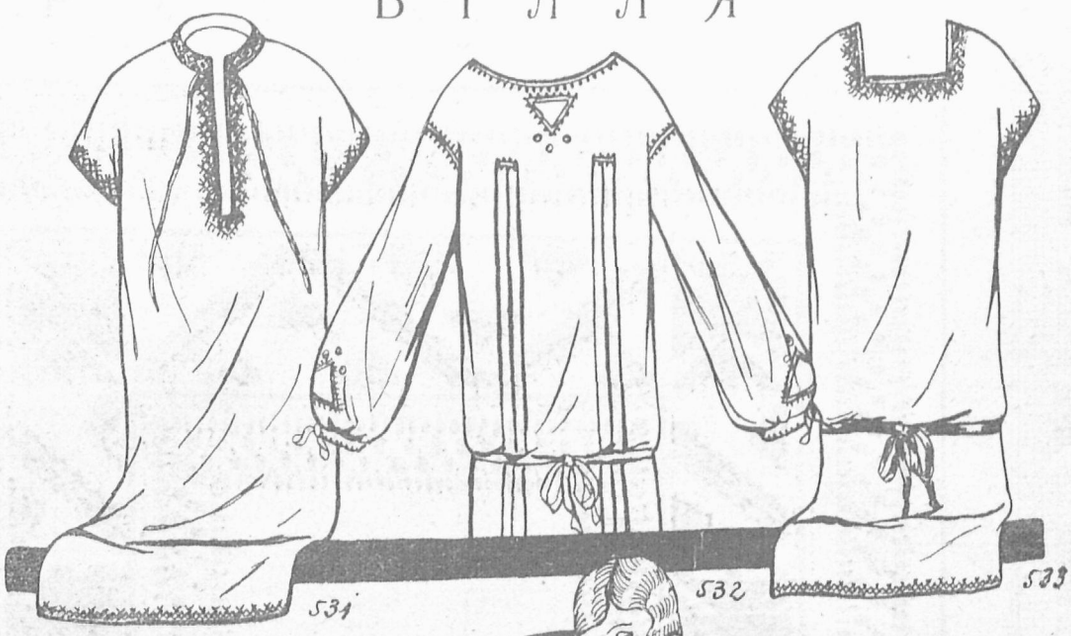

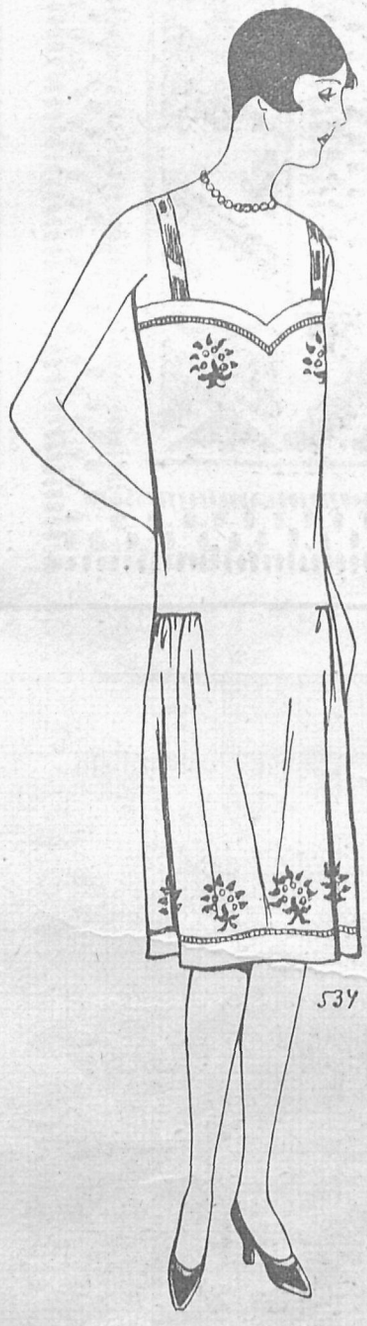

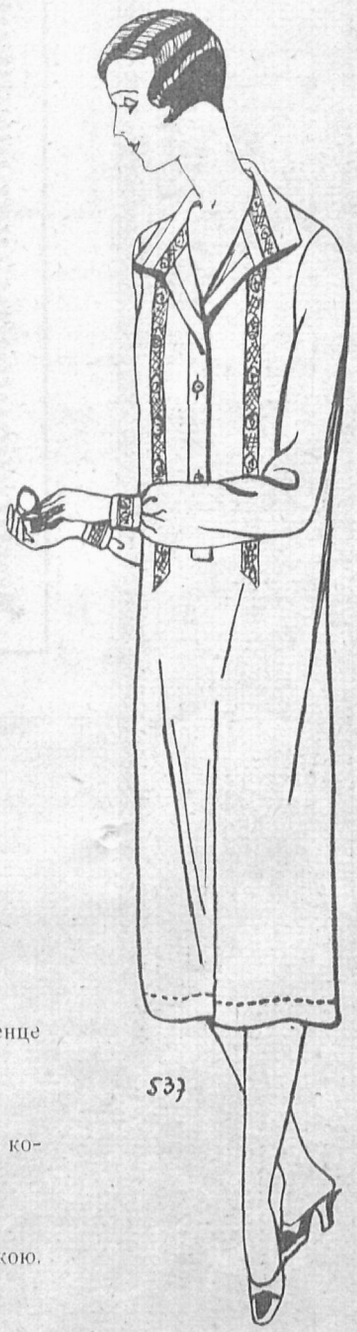

ч. 531, 532, 533. Нічні сорочки прибрані вишивками.

ч. 534. Комбінація під сукні, на боках морщена. Раменце зі стяжок до прання і гапти.

ч. 535, 536. Комбінація: майтки з сорочкою. Прибрання з коронок, або плетених стяжочок.

ч. 537. Нічна сорочка з довгими рукавами прибрана вишивкою.

До кожного моделю готовий крій.

РУЧНІ

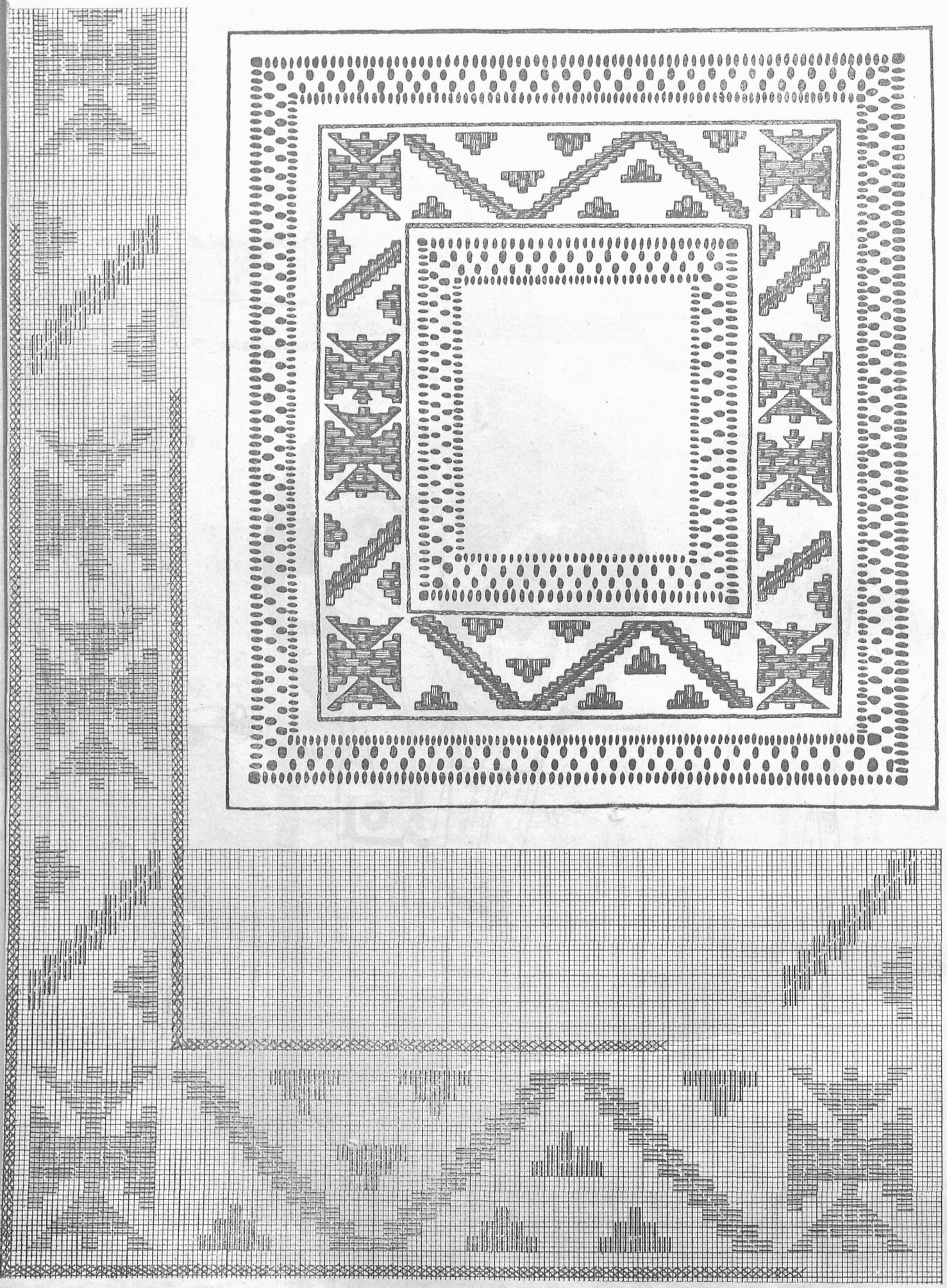

СЕРВЕТКА В ПОЛТАВСЬКОМУ СТИЛІ

РОБОТИ

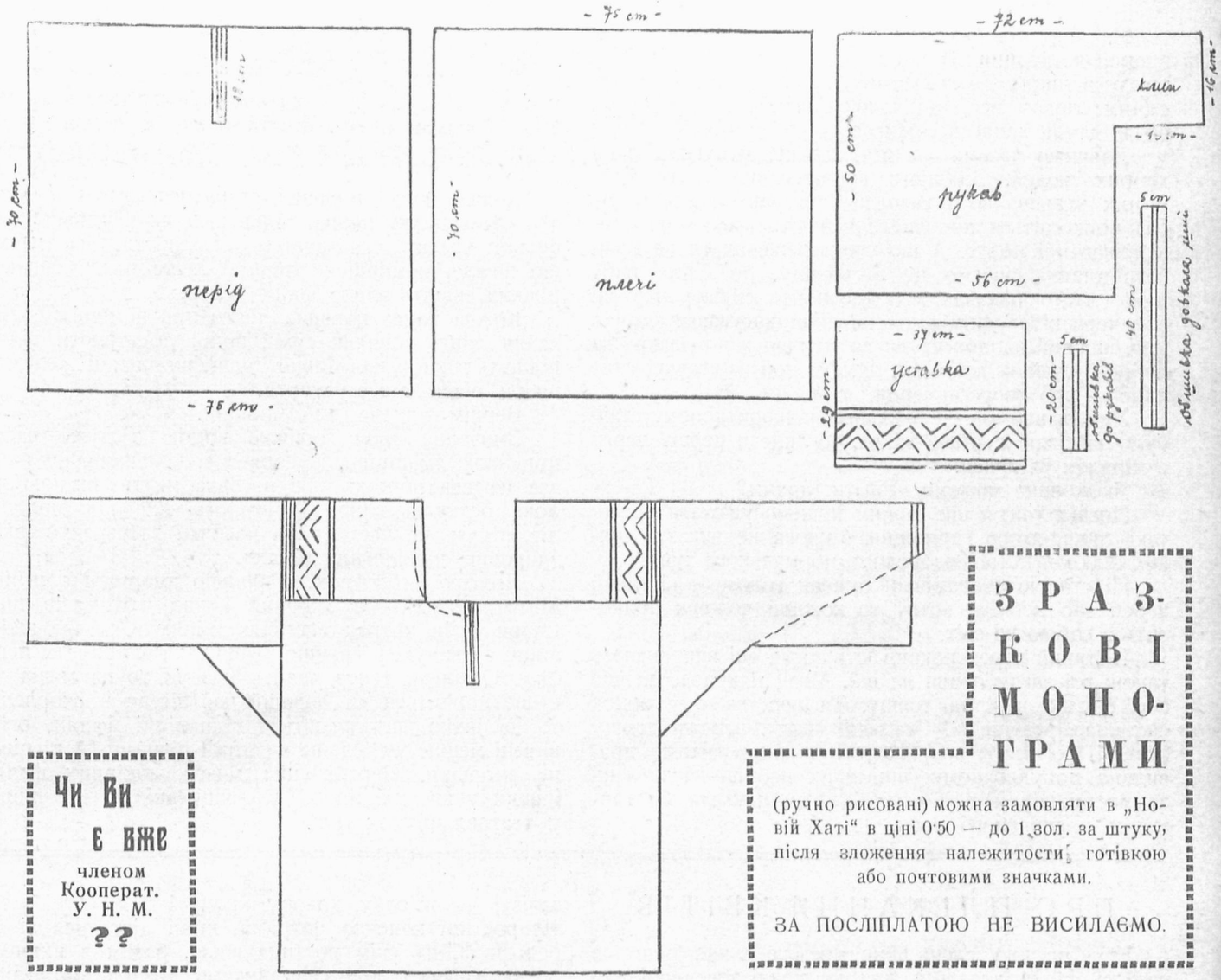

ЗРАЗКОВІ МОНОГРАМИ

(ручно рисовані) можна замовляти в „Новій Хаті“ в ціні 0·50 — до 1 зол. за штуку, після зложення належитости готівкою або почтовими значками.

ЗА ПОСЛІПЛАТОЮ НЕ ВИСИЛАЄМО.

Чи Ви є вже членом Кооперат. У. Н. М. ??

КРІЙ НАРОДНОЇ СОРОЧКИ

СЕРВЕТКА В ПОЛТАВСЬКОМУ СТИЛІ

на б'лому льняному полотні, з білою вишивкою гладдю і білою мережкою, по обох боках вишивки. Мережка і вишивка розмежовані косичкою.

❀ ❀ ❀

КРІЙ НАРОДНОЇ СОРОЧКИ

(взорований на сорочці з Долини, Товмацького повіту, подала *ВпП. О. Бачинська).*

(Величина крою III.)

Так виглядає крій сорочки й зіставлені части в шиттю.

Коло шиї і рукавів приходять зморщки — „збиранка“, яку вшивається в обшивку, — і обшивкою підшивається. Коло шиї і рукавів дається ключки, до який приходить шнурочок або вузька крайка до завязування.

НА ВЕСНУ НА СВЯТА

НАЙВИБАГЛИВІШІ

ЖІНОЧІ ОДЯГИ

ПО ПРИСТУПНИХ ЦІНАХ ТА В НАЙКОРОТШОМУ ЧАСІ

виконує

ПЕРШОРЯДНА РОБІТНЯ СУКОНЬ І ЖІНОЧИХ КОСТЮМІВ

Марії Волянської-Павлюк

ЛЬВІВ, СОБІСЬКОГО 12.

ТЕЛЄФОН 17-04.

ОЛЕКСА САЛАМАНЧУК.

МАСАЖ ЛИЦЯ

На лиці відбивається характер а заразом і стан здоровля людини. В щоденному житті читаємо без труду в лицях других втому, радість, сум, розпуку, одним словом все, що чоловік психічно переживав, чи в даній хвилі переживає.

Давними часами лікарі „читали“ недуги з лиця хворих людей. Здібність відчитування недуг була у них незвичайно розвинена так, що сьогодня не раз приходиться подивляти певність і непомильність в пізнаванні недуг. А що спостереження їх не були безпідставні, знаємо це з досвіду, бо бліде лице дуже часто означає малокровність, сильно червені або червені з синім відтінем лиця насувають думки про сильний наплив крови до голови, жовта закраска шкіри і очей — каже нам думати про жовтачку, синє лице — про хвороби серця і т. д.

Удержання лиця в можливо найкориснішому стані було завсігди журбою жінок, бо лице в першу чергу є мірилом їх краси.

Якеж лице можемо назвати гарним?

Досвід учить, що гарним можемо уважати тільки таке лице, якого гармонійна будова не виказує ніяких відклонень від здорового, нормального типу.

Підставою анатомічної будови голови є кістяний череп або лобина, котру то кожний чоловік приносить з собою на світ.

Кістяний череп покривають мязи, які виповнюють також всі заглублення на ній. Мязи покриває менша або більша верства товщу. Та верства є у жінок сильніше розвинена. Завдяки мязам, верстві товщу і шкірі, яка все те покриває, не можна знайти на правильно побудованому лиці яких небудь заглублень чи вистаючих частей черепа, котрі псували би гармонію правильного лиця.

Здорова шкіра лиця має відповідну краску, елястичність і гладкість.

В пізнішому віці появляються перші посли старости — зморщки. Правильно появляються вони між 45 — 50 роком життя. Життя одначе часто вже у молодих літах кладе на лице знамя пережитих журб і нещасть.

Кожна жінка повинна старатися, щоби її лице, а в тім випадку шкіра, задержала як найдовше правильну краску, елястичність і гладкість. Всі знаємо, що зівяле, поморщене лице є дуже часто ознакою ріжних, навіть внутрішних недуг.

Кожна жінка повинна дбати про відповідне змивання лиця, повинна сухій шкірі достарчати відповідного товщу, надмірний товщ, виділений железами шкіри, повинна все усунути.

Вернім одначе до зморщин.

Змивання лиця горячою водою є дуже часто, причиною зморщин, бо горяча вода некорисно впливає на елястичність шкіри. Зате миття зимною водою, оскільки воно відбувалось вже від молодих літ, ніколи не шкодить, а навпаки забезпечує шкірі здоровий, правильний вигляд.

Другою і головною причиною зморщин є міміка. Мімікою називаємо змінчиву і сталу гру мязів лиця. Скорч мязів, котрі відповідно зміняють вигляд шкіри лиця, зазначують границі мязів як і напрям їх перебігу. Оскільки тепер якийсь мяз чи ґрупа мязів частіше корчиться чи довший час зістає в скорченні, то на шкірі витворюються відповідні фалди, ограничені менше чи більше видними рівцями. А ті рівці, це зморщки. Перебіг цих мязево-шкірних фалдів инший у вчених, инший у священиків, а ще инший у театральних акторів.

ПРО ПЛЕКАННЯ КВІТІВ

Коли весною зелень покриє землю, в нас будиться радість. Нема, здається, для нас хвилі веселішої над ту, коли бачимо, що земля оживає, скидає з себе тверді окови зими, будиться до життя, вбирається в зілля і квіти.

Бажалиб ми, щоби весна не минала, щоби ми все могли оглядати квіти пишні видом, барвою чи запахом. Але в природі існує все той сам порядок, — по весні, літі, приходить приготування до зими і зима, яка своїм зимним подувом морозить, а позірно навіть нищить всяке життя.

Щоби бодай вчасти злагодити образ острої зими, держимо в хаті квіти, плекаємо їх у вазонках і тішимо наше око їх видом, коли спочиваємо по щоденній праці; а радість наша тим більша, коли ми самі їх уміємо плекати, знаємо їх життя, коли бодай рубець тайн з їх життя відслониться нам в часі нашої обсервації.

Хто хоче мати гарні квіти в кімнаті, мусить познайомитися бодай в части з життям ростин, щоби підходити вміло до цих ніжних істот.

Ростина, як єство живе, мусить віддихати, відживлятися і приняту поживу відповідно переробляти.

До віддихання служить ростинам (як і звірятам) воздух, зглядно кисень. У найліпше розвинутих ростин воздух входить до середини тіла щілинами, яких буває і 300 на 1 мм². Внутрі тіл воздух лучиться з вуглем і воднем, а продукти тої перерібки двоокис вуґля і вода виділяє тоюж самою дорогою. Ростина віддихає в день і в ночі і тому їй, як і звірятам, чистий воздух до життя конче потрібний.

Коли будемо ростину розкладати хемічно, то переконаємося, що її тіло складається з вугля, кисня, водня, азоту, сірки, фосфору, вапна, потасу, маґну, заліза, також соду, хльору, крему і т. д. Одні з тих тіл ростині конечно потрібні, инші дісталися зі середовища, на якім ростина жила, разом з иншими, розпущеними у воді, складниками. Вуголь дістає ростина з двоокису вугля, який є у воді. Цей ґаз входить в тіло ростин щілинами внутрі тіла; в деннім світлі він розкладається на вуголь і кисень, вуголь лишається в ростині, а кисень виходить на вні. Так отже ростина в день, віддихаючи виділяє двоокис вугля і присвоюючи собі вуголь з двоокису, виділяє кисень. Це присвоювання відбувається в день жвавіше, чим віддихання, тому ростина зелена очищує воздух від двоокису вугля. В темноті ростина лиш віддихає — подібно, як звірята.

Вода, яку ростина черпає з землі, достарчає їй водня і кисня, крім цього вода напружує тканки і робить ростину ядерною і свіжою.

Азот побирає ростина лиш з землі в виді солей азотових, розпущених у воді, н. пр. сальмяк, салітра. Инші первні набирає ростина з землі, бо вони все находяться в землі в ріжнім виді.

Всі ті тіла лиш тоді можуть бути поживою для ростин, коли є розпущені у воді; бо корінці, якими ростина набирає поживу, не мають ніяких отворів і лиш проникненням через оболонки корінців можуть дістатися до нутра тіл ростин.

Так отже до життя потрібна ростинам пожива розпущена у воді.

Щоби ростини в кімнаті добре розвивалися, мусять мати поживу, подібну до тої, яку мали, коли жили в дикому стані; отже треба для них відповідної почви (землі). Огородники знають це докладно і в місті о таку землю не тяжко, коли однак не можна дістати відповідної землі, то ріжні роди землі дадуть заступитися добре землею з грядок, змішаною з сухим навозом коров або з куснями рога.

(Продовження буде)

ФІРМА **РОМАН ЗУБИК** ЛЬВІВ
ВУЛ ГАЛИЦЬКА Ч. 16.
продає найдешевше МОДНІ МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ, ШОВКОВІ І ИНШІ — ПЛЮШІ, ОКСАМІТИ, ВЕЛЬВЕТИ,

Коли станемо перед зеркалом і будемо по черзі удавати здивування, задуму, зарозумілість, радість, сум, гнів чи невдоволення, то переконаємося, що зморщки поперечні повстануть при здивуванні, а повздовжні поміж бровами при задумі; кутики уст обнижуються, коли вдаємо зарозумілість.

Всі люде, які стало мають погідний вираз лиця, які не морщать його при кожній нагоді, можуть довгий час зберегти своє лице перед зморщинами. Фізіологічно напняті мязи ще не викликують зморщини, а тільки праця мязів лиця, викликана ріжними станами душі і тіла, допроваджує до повставання зморщин.

Третя причина повставання зморщин це повільне зменшування верстви товщу, котрий, як вже вище згадано, рівнож у великій мірі причинюється до моделяції лиця. Зменшуванню верстви товщу лиця (яке дуже часто йде в парі з якоюсь недугою) можна запобігти раціональним відживлюванням, приписаним лікарем.

Щоби забезпечитись від зморщин, а також щоби їх усунути, найвідповіднішим середником є масаж, переведений під контролею лікаря, не фризіера, як то часто у нас буває. Тільки тоді буде гарний вислід, шкіра набере молодого вигляду та усунемо зморщки. При помочи масажу усуваємо також надмірно виділюваний товщ шкіри. Масаж такий мусить тривати довший час.

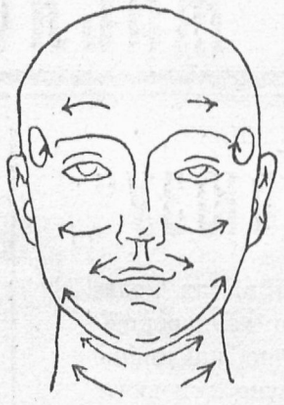

г. 1.

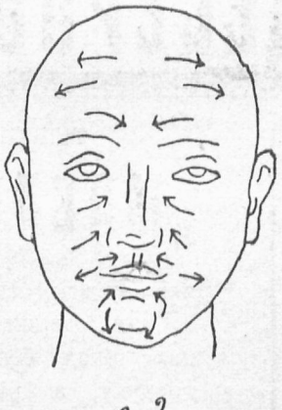

г. 2.

Подаємо тут загальний нарис масажу лиця після проф. Paschkis-a. Переведення його не ставить великих вимог і не представляє ніякої небезпеки.

Руки й лице треба дуже чисто вмити милом. Коли шкіра суха, треба руки натерти доброю вазеліною і висушити рушником.

Масаж лиця після проф. Paschkis-a відбувається в такий спосіб:

Загальний масаж лиця полягає на симетричному не насильному гладженні поверхнею 3 середних пальців разом зложених:

1. Від середної лінії чола луком понад бровами в напрямі до висків.
2. Від носа, зачеркуючи $^3/_4$ кола в напрямі висків.
3. Від середної лінії горішних губ, плоским, майже поземим луком в напрямі на зовні (при тому послугуємося тільки поверхнею двох злучених пальців).
4. Від середної лінії підборіддя плоским, до гори отвореним луком до вуха.
5. Від середної лінії долішної поверхні підборіддя, вздовж берега долішної щоки аж поза вухо.
6. Від середної лінії шиї чотирома пальцями в напрямі в зад і в гору.

На висках закінчувати масаж начеркуючи 1, 2 і 4 колеса. Все те видно на ілюстрації ч. I.

Найлучче робити масаж рано 5—15 разів на протязі 4—6 тижнів, повтаряючи 2—4 разів на рік.

Звісно, що зморщки не сходять легко; зморщки довкола очей уступають часами щойно по 3 місяцях (Dr. Orłowski).

Коли маємо до діла з надмірним виділюванням товщу зі шкіри лиця, то треба цей товщ усунути, бо інакше може він впливати дуже некорисно на вигляд шкіри (вугри і т. д.). В тому випадку робимо масаж в противному напрямі, якто видимо на ілюстрації ч. 2. Так примінений масаж усуває товщ, який є продуктом лоєвих желізів.

Земельний Банк Гіпотечний

СП. АКЦ. у ЛЬВОВІ.

ТЕЛЄФОН Ч. 382. К-ТО в П. К. О. 149.000

Полагоджує всякі банкові чинности.
Переказує гроші на Україну, Росію
і до всіх країв Европи та Америки.

КОЖНИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН БУТИ АКЦІОНЕРОМ ЗЕМ БАНКУ ГІП.

НЕМА СОРОМУ!

Нема сорому, коли Ви, жінка або дитина терпите на пропуклину, бо це терпіння не повстало з Вашої вини. **Однак великим гріхом є занедбання пропуклини, бо це несе за собою грізні наслідки** в житті. Тому нехай кожний недужий на пропуклину

звернеться негайно особисто до

Заведення М. ФРАЙЛІХА

Львів, Городецька 35.

винахідника і спеціяліста патентованих бандажів руптурових дла мужчин, жінок і дітей.

Цим бандажам завдячують сотки людей свій цілковитий ратунок без операції.

Свідчать о тім золоті медалі, почесний докторат, дипльоми, а також подяки Вп. П. лікарів, священиків, високих достойників, офіцирів і урядників. Тож нічого дивного, що Фірма М. Фрайліха, існуюча від 60 літ, здобула собі в тій области перше місце не тільки в краю, але й заграницею. — Пані обслуговує жінка.

Спішіть вирівнати передплату, щоби ми не упоминали Вас окремими листами!! — Не висилаючи точно передплати, Ви наражуєте на страту не тільки видавництво, але і всіх инших передплатників, які свої обовязки точно виконують!

Зєднуйте нових передплатників!!

Приписи.

Шпінак як прикуска.

Взяти 1 kg шпінаку, перебрати, очистити із спиників, виполокати в кількох водах і вкинути на посолений окріп. Коли закипить, відцідити і полляти зимною водою та оставити, щоби вода стекла. Потім викинути на стільничку і дрібно посікти. В камінній ринці розтопити ложку свіжого масла, вкинути два зубці дрібно посіченого часнику, підсмажити, всипати 2 dkg муки, легко зрумянити і вляти $^1/_4$ л зимної, солодкої сметанки. Коли засмажка зовсім розвариться, вложити шпінак, додати ложочку цукру і смажити 10 хвилин. Опісля відставити, бо коли довго стоїть на плиті, темніє. Виложити на круглий півмисок і прибрати квадратиками або трикутниками з грибка.

Грибок (омлет) до обкладання ярин.

Втерти на біло 4 жовтки, потім додати 4 dkg муки і шум з білок. Муку і шум вимішати одночасно з жовтками, посолити до смаку і вкинути $^1/_2$ ложки дрібно посіченого зрізованця. Приладжене тісто вилляти на велику сковороду (пательню) на горяче, скляроване масло (1 ложка) і вставити в горячу піч на 12 хвилин. Готовий грибок покраяти після вподоби.

С. Мійська.

Дешевий сирник.

Спід: Взяти $^1/_2$ l муки, 1 жовтко, 2 $^1/_2$ ложки цукру, 2 варішки сметани, добру ложку масла замісити тісто і спекти пляцок. Як вистигне дати його знова до тортівниці і переложити такою масою. *Маса:* Перетерти через сито $^1/_2$ kg сира, додати 10 жовтків, $^1/_8$ kg масла $^1/_4$ kg цукру. Коли сир вже добре втертий додати сок з одної великої цитрини, чарочку руму, три варені, перетерті через сито бараболі, ложечку товченої ванілії. Все добре утерти, дати на пляцок, покропити румом, посипати цукром і покласти до рури. *С. О*

Українські пироги. Всипати в миску 2 l пересіяної муки; в муці зробити ямку, вляти $^1/_4$ l молока, 5 dkg дріжджей. Розчинити тісто, не забираючи всеї муки (2 l), лише тільки, скільки забере $^1/_4$ l молока.

Коли тісто рушиться, додати 3 цілі яйця і 5 жовтків, повну ложку сирого масла, 3 ложки цукру, трохи соли й ваніліі або цинамону. Це все виробити з рештою муки й поставити на теплі, щоби підросло. Опісля прилагодити собі чистий білий папір (найкраще цей, що вживають до завивання масла) потяти його на кусники завбільшки 1 cm² і з одної сторони помастити маслом. На кожний квадратик розтягнути трохи тіста, грубо на $^1/_2$ cm. На тісто наложити повил або сира втертого з жовтками, маслом, цукром і родзинками та звинути з папером в трубку, так щоби один бік заходив на другий. Поскладати тісто на бляху й дати в піч. Коли пиріг зарумянить ся з обох сторін, виняти за горяча папір, уложити на тарілці та посипати цукром. Як що робимо ті пироги зі сиром, можемо подати до них квасну сметану. Пироги з повилами добрі до чаю.

(Марія Л.)

Ради господиням

Зле видушений сир можна зробити придатним до вжитку, якщо завинемо його в сервету. Коли частина сервети є вже мокра, пересунути сир на сухе місце. Так довго змінять аж сир буде сухий.

Лічниче зілля. Одним із першим весняних цвітів є підбіл. Цвите у березні і квітні. Квіти цеї малої ростини є жовті і розвиваються на тонких, довгих, безлистих гонах. Приземне, серцевате, досить велике листя розвиваєтся після квітування. Воно має спід білавий, від чого ростина дістала назву. Підбіл росте на вохких місцях, головно на глині. Коріння і листя цеї ростини мають лічничу силу.

Збирання і сушення. Коріння треба викопати ранньою весною. Листя збирати по квітуванні. Коріння виполокати, покраяти на тонкі кусники і сушити в тіні. Листя сушиться також в тіні або в печі по хлібі. Одні і другі переховуєтся у щільно замкнених деревляних коробках.

Примінення у домашньому лікуванні. Чай з листя підбілу є добрий на катари віддихових проводів, на хрипку, кашель, кашлюк у дітей і т. п. Денно пити 3 склянки. Вивар з коріння ділає добре на жолудкові корчі. Треба взяти 2 ложки коріння на 1 л води. Пити потрохи в коротких відступах.

Самостріл (Hexenschuss) лічиться успішно окладами з кипячої води, котрі зміняємо що кілька хвилин. Легко викручений рушник прикладаємо хорому на тіло.

Матеріяли вовняні,

шовкові, полотна й ин.

поручає найстарша фірма

СТАХЕВИЧ і АБРИСОВСЬКИЙ

Львів

РИНОК — ТРИБУНАЛЬСЬКА.

МАҐАЗИН НОВОСТЕЙ

ВЛАДИСЛАВ ЦЕХУЛЬСКІ і СИН

ЛЬВІВ, ЛЄҐІОНІВ 5.

ҐАРНІТУРИ ДО ПИСАННЯ

ЖІНОЧІ Й МУЖЕБЬКІ.

КОЖНА СВІДОМА УКРАЇНКА

КУПУЄ

ДЕСЕРОВЕ МАСЛО

ТІЛЬКИ В СКЛЕПАХ

„МАСЛОСОЮЗУ“

які є у всіх більших містах краю, бо там одержать по конкуренційних цінах безперечно найліпший продукт, а рівночасно сповнять громадянський обовязок підпираючи

рідний промисл

МЗС

Просимо уважати на охороний знак!

Видає Кооп. „Українське Народне Мистецтво“,
Адреса Редакції і Адміністрації: Львів, Руська 18.

За редакцію відповідає МАРІЯ ГРОМНИЦЬКА.
З друкарні Ігн. Єґера, Львів, вул Сикстуська 33.

До кожного моделю можна замовляти готові крої для кожної величини.

Табелі кроїв з вимірами.

Виміри кроїв для смотриків і пань.

Величина	для смотриків			для пань					
	14	15	16	I	II	III	IV	V	VI
Обєм горішний	cm 84	cm 86	cm 88	cm 90	cm 96	cm 102	cm 108	cm 114	cm 120
Обєм в поясі	64	66	68	70	74	78	84	90	100
Обєм в бедрах	90	94	96	100	105	110	114	120	130
Довжина спідниці	75	80	85	102	105	108	108	108	108

Виміри кроїв для дівчаток від 1—13 літ

Величина	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Ціла довжина	cm 45	cm 48	cm 50	cm 55	cm 60	cm 65	cm 70	cm 75	cm 80	cm 85	cm 90	cm 96	cm 102
Обєм горішний	58	70	62	64	66	68	70	72	74	76	78	80	82
Довжина рукава	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	37½	39	40½

Виміри кроїв для хлопчиків від 1—13 літ

Величина	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Зовнішня довжина коротких штанів	cm —	cm 29	cm 33	cm 36	cm 39	cm 42	cm 45	cm 48	cm 50	cm 54	cm 56	cm 58	cm 60
Зовнішня довжина довгих рівних штанів	—	—	57	60	63	67	70	73	76	79	83	86	89
Довжина рукава	20	23	24	25	25	29	31	33	35	37	39	41	43

Ціни кроїв:

а) великі форми (костюми, сукні, плащі,) . . . . . 2·20 зол
б) малі форми (блюзки, спіднички, діточі одяги, білля) . . . . . 1·80 „
в) дрібнички (капелюхи, ковнірці, черевики тощо) . . . . . 1·— „
г) малі форми ручних робіт . . . . . 1·50 „
г) великі форми ручних робіт . . . . . 2·40 „

Гроші висилати **рівночасно зі замовленням** переказом або в поч. значках. На порто посилки **30** гр. Замовлення на крої полагоджується (за попереднім надісланням належности), протягом 7—10 днів. За посліплатою кроїв не висилається.

СТИЛЕВІ РУЧНІ РОБОТИ

З НАРОДНИМИ ВИШИВКАМИ ТА МЕРЕЖКАМИ

готові або на замовлення можна набути в „НОВІЙ ХАТІ“ по приступних цінах, а то: блюзки нічні сорочки, чіпці, хустинки, рушники, сервети, серветки, обруси, портієри, капи, накидки, подушки і всі инші хатні прикраси в довільній величині після всіх взорів, поміщених в НОВІЙ ХАТІ, які рівнож після взорів, які „НОВА ХАТА“ має у себе до диспозиції.

АЛЬБОМ французьких кроїв білля. — Поверх триста моделів для жінок і дітей З ВЕЛИКИМ АРКУШОМ ФОРМ на 28 різних моделів.

Ціна тільки 2·— зл.

До кожного моделю продається крім того готові крої по звичайних цінах. — Замовляти в „Новій Хаті“.

Ціни оголошень в „Новій Хаті“

Ціла сторінка . . . . . 250 зл. | 1/4 сторінки . . . . . 64 зл.
1/2 „ . . . . . 125 „ | 1/8 „ . . . . . 35 „

В тексті 50% дорожче.

„НОВА ХАТА“

ЩОМІСЯЧНИЙ ЖУРНАЛ ДЛЯ ПЛЕКАННЯ ДОМАШНЬОЇ КУЛЬТУРИ

Необхідний жіночий журнал, який повинна передплачувати, читати й поширювати кожна українська жінк**А**
Обслуговує жінку у всіх ділянках домашнього господарства та забезпечує від непотрібних витра**Т**
Вчить примінювати в прикрасах одежі й хати українське народне мистецтво, бо це правдива крас**А**
Авторів белєтристики та ріжних статей підшукує переважно з поміж жінок, своїхі чужи**Х**
Хоронить жінку перед неміччю і старістю фаховими порадами в справі плекання тіл**А**
Акуратно виходить, приносить численні ілюстрації визначних осіб та подій наших дні**В**
Там найдете також вказівки, як вести й виховувати діти гарно й розумн**О**
А крім цього знайомить з жінками, що стреміли до недосяжних верш**Н**

„НОВА ХАТА“ = Львів,
АДРЕСА РЕДАКЦІЇ Й АДМІНІСТРАЦІЇ:
РУСЬКА, 18. — ТЕЛЄФОН 30-13.

ПЕРЕДПЛАТА ЗА „НОВУ ХАТУ“
Для краю: цілорічна зл. 18·—, піврічна зл. 9·50—, чвертьрічна зл. 5·—, ціна одного числа зл. 1·80—. Для закор.: цілор. 3 дол.

Передплачуйте найдешевший, популярний, ілюстрований двотижневик

„Жіноча Доля“

ЦІНА В КРАЮ: на рік 9 зл. на пів року 4·50 зл. на квартал 2·40 зл. на місяць 80 гр.
ЦІНА ДЛЯ ЗАКОРДОНУ: на рік 2 амер. доляри.
Передплату приймає:
Редакція „ЖІНОЧОЇ ДОЛІ“ Коломия, вул. Нова ч. 1.
„ŻINOCZA DOLA“ Kołomyja ul. Nowa 1.
Poland East Galizia Europe.

ЧИТАЙТЕ

наш богато ілюстрований, двотижневий, науково-популярний журнал

„ЗНАННЯ“

Журнал обслуговує робітниче-селянські маси й подає у зрозумілій для них формі найріжніші відомости з усіх галузів науки й життя. — Журнал цей радимо кожному, що хоче збільшити своє знання.

„ЗНАННЯ“ кожний свій відділ ілюструє багатьма малюнками та фотографіями. У журналі беруть участь найвидатніші науково-літературні сили. — — — —

ПЕРЕДПЛАТА: 1 рік 6 карб., 6 міс. 3 карб. 25 коп. 3 міс. 1 карб. 75 коп., 1 міс. 60 коп.

Передплату приймає Сектор Періодичних Видань ДВУ-Харків, Сергіївська пл. Московські ряди, ч. 5.

Жіноча Промислова Спілка

„ТРУД“

Кооператива з обмеженою порукою
ЛЬВІВ, РИНОК ч. 39 (власний дім)

поручає свої робітні суконь і білля, де найкращі фахові сили виконують скромні, а також і найбільше вибагливі жіночі убори й перерібки та всяке білля по дійсно дешевих цінах. Великий вибір стилевих вишивок, народні строї в цілости й части, вишивані сорочки, блюзки, прикраси домашнього уряджения і т. п. —

КУРСИ КРОЮ І МОДЕЛЮВАННЯ
СУКОНЬ І БІЛЛЯ
ДВА РАЗИ В РІК ПО 3 МІСЯЦІ.
Рік заложення 1900. Уділ 10 вол. Вписове 2 вол.
Годинн принять: від 8—1 і 3—6.

Оригінальні килими, проєкту й праці

О. О. КУЛЬЧИЦЬКИХ

ЗАМОВЛЯТИ
через „НОВУ ХАТУ“

ОДИНОКИЙ НА ЗАХ. ЗЕМЛЯХ УКРАЇНИ
ЖУРНАЛ САТИРИ І ГУМОРУ

„З и З“

Пребагатий змістом ядерної та влучної сатири на злобу дня. Прегарна гумористика. З днем 1 мая вдалося редакції заанґажувати до співпраці кількох наших найвизначніших гумористів!

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ Адреса: „ЗИЗ“ Руська 18/I. — Чвертьрічна передплата тільки 3·50. **ПОШИРЮЙТЕ**

З друкарні Ігн. Єгера, Львів, вул. Сикстуська 33.

Ціна примірника зл. 1·80.

число 6.
НОВА ХАТА
М. Б.
1927.

Позір! **ЖІНКИ!** **Позір!**

Вступайте в члени кооперативи:

„УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО“

ЖІНОЧА ПРОМИСЛОВА КООП. З ОБМ. ПОР. У ЛЬВОВІ.

УДІЛ 10.— ЗОП. **ВПИСОВЕ 1.— ЗОП.**

Адреса кооперативи: **ЛЬВІВ, РУСЬКА Ч. 18.**

РІК IV Одинокий, найстарший на західних українських землях **РІК IV**

ілюстрований двотижневик літератури, науки, мистецтва й суспільного життя.

НАША БЕСІДА (Раніше „Наш Світ“)

під Редакцією Володимира Островського.

В 1927 р. дає:

24 двотижневих чисел на дуже гарному папері.
500 артистично виконаних ілюстрацій.
50 ріжних новель, оповідань і повістей.
200 статей на ріжноманітні теми з письменства, мистецтва, науки, суспільного життя і т. п.

Передплата на 1927 рік:

В краю: на рік 15 зол., на півроку 8 зол., на 3 міс. 4 зол.
За кордон: на рік 3 дол., на півроку 1 дол. 50 цен.

Редакція й Адміністрація:

„Nasza Besida“, Warszawa, Długa 50 m. 47.

Конто в П. К. О. ч. 28-10.

Жадайте оказових чисел.

„НОВИЙ ЧАС“

ОДИНОКИЙ ІЛЮСТРОВАНИЙ, ПОПУЛЯРНИЙ ЧАСОПИС, ВИХОДИТЬ 3 РАЗИ В ТИЖДЕНЬ.

Місячна передплата тільки 2·70 золоті, за границю 6 дол. річно.

Жадайте оказового числа, яке висилається безплатно.

Адреса: **„Новий Час“, Львів, Руська 18.**

В УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ТІЛЬКИ УКРАЇНСЬКИЙ ЧАСОПИС!

Не видавайте ні одного сотика на чужі газети, що нас очернюють, оббріхують і радіб нас розбити і пустити одні на одних!

Передплачуйте „Український Голос“ і других заохочуйте до передплати.

Адреса Ред. й Адм.: „Український Голос“ Перемишль.

Найпопулярніший і найбільш улюблений в краю і за границею є український часопис

„УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС“

виходить що неділі в Перемишлі, вул. Побереже ч. 1.

Річна передплата в краю 10 зол. для загр. 2½ дол.

РІК II. Найдешевша Ілюстрована тижнева газета **РІК II.**

НАРІД

під редакцією Володимира Островського

ВИХОДИТЬ ЩО НЕДІЛІ.

Передплата:

В краю: на 3 місяці 1 зол. 80 гр., на півроку 3 зол. 50 гр., на рік 7 зол.
За кордон: на півроку 1 доляр, на рік 2 доляри.

Адреся Редакції і Адміністрації:
NARÓD, Warszawa, Długa 50 m. 47. — P. K. O. ч. 88-18.

ПРОДАЄТЬСЯ В КНИГАРНЯХ І КЮСКАХ

Жадайте оказового числа!

ЦІНА ПРИМІРНИКА 15 ГР.

ЧИТАЙТЕ! ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ!

Одинокий український, незалежний часопис на ВОЛИНІ

„УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА“

орган української національної думки.

Виходить раз на тиждень в неділю

Передплата в краю:

на 1 місяць 1 зол., чвертьрітно 3 зол., на півроку 5·50 вол., на рік 10 вол., за границею на рік 2 амер. доляри або їх вартість в иншій валюті.

Оголошення по умові.

Адреса Редакції й адміністрації:

Луцьк на Волині, Алеї Б. Хороброго, 70.

РОБІТНЯ ЖІНОЧИХ І ДІТОЧИХ СУКОНЬ
С. МОНЦІБОВИЧЕВОЇ
ПРИЙМАЄ
ДО НАУКИ ШИТТЯ І КРОЮ
ЛЬВІВ, ВУЛ. ХМЕЛЬОВСЬКОГО Ч. 15.

МОЛОДЕ ЖИТТЯ

ІЛЮСТРОВАНИЙ ЧАСОПИС УКРАЇНСЬКОГО ПЛАСТУ

ВИХОДИТЬ РАЗ У МІСЯЦЬ.

Присвячений усім ділянкам пластового життя; поміщує статті з обсягу таборування, туристики, спорту, — белєтристичні твори молодих Пластунів, — вісти з життя українських Пластунів в краю, за границею та Пластунів инших народів.

Річна передплата в краю 3·50 зл. Адреса Редакції: **Львів, Домініканська 11.**
„ „ за границею 0·50 ам. доляра. Адреса Адміністрації: **Львів, Руська 3. III.**

На бажання висилається оказові числа!

НОВА ХАТА

ЖУРНАЛ ДЛЯ ПЛЕКАННЯ ДОМАШНОЇ КУЛЬТУРИ

ВИХОДИТЬ РАЗ У МІСЯЦЬ

РІК III. **ЛЬВІВ, ЧЕРВЕНЬ 1927.** **Ч. 6.**

ЗМІСТ: *І. Ґурґулівна:* Народні вишивки; *В. Ю. Кисілевський:* Орхідеї; *Олена Федак-Шепарович:* „Українські Захоронки"; *М.:* Ювилейний концерт; Генрих Пестальоцці; Тиждень української дитини; *Осипа З.:* Наше чергове завдання; *Марія Люсі:* Без серця (перекл. С.); *Ст. К.:* Шо тепер модне? Моди; Ручні роботи; *Др. Софія Парфанович:* Про дифтерію; *О. З.:* Задержання молодого вигляду; Про прекання квітів; Приписи; Ради господинням. **Ілюстрації:** О. і І. Бачинські; Шевкині-виселенки в Гмінді; Шевкиня-Параска Роговик; Ілюстрації до статей „Народні вишивки" та „Українська. вахор."

І. ҐУРҐУЛІВНА

НАРОДНІ ВИШИВКИ

В марті 1926 р. перейшла на власність Національного Музею у Львові збірка вишивок пп. Ольги й Ілляріона Бачинських.

Збірка ця має 1003 зразків народних вишивок із 31 галицьких повітових округів. Найбільше взорів є з Покуття, та з повітів бучацького, станиславівського і сокальського; з инших околиць як Тернопільщина, Золочівщина, Городеччина маємо тільки по кілька зразків, а з деяких повітів, як з перемиського, равського й инших лише по одному взірцеві.

Взори зібрані у Гмінді, де з ініціятиви п. Ольги Бачинської вишивали їх воєнні виселенки на виставу виселенців у Відні, яка відбулася з кінцем 1915 р.

Збірки вишивок розпочала п. Бачинська з кінцем 1914 р. і на прикінці 1915 р. урядила виставку з 400 шиток. Після виставки продовжила збирання вишивок аж до початку 1918 р.

Із записок пп. Бачинських довідуємося, що шитки ці є оригінальні. Виконали їх 300 сільських шевкинь. Вони самі укладали взори, добирали техніку і краски. Шевкиня Параска Роговик у листі до п. Ольги Бачинської з 6. II. 1918 р. прямо говорить про це: „мине ніхто і єдної роботи нивчив, лиш я зі свої голови то всьо відумала"...

Щоби дібрати питомі зразки для даного села чи округа, вимагалося від шевкинь шити взірці давні, вживані в селі „з діда-прадіда".

Пп. Бачинські у своїх записках подають багато матеріялу про техніку вишивання й оригінальні назви способів шиття.

На основі цих записів складена ця стаття.

ОРНАМЕНТ.

Коли розглядаємо вишивку, мусимо звернути увагу на її орнамент, техніку й барви, які зливаються в одно, щоби створити гармонійну цілість. Зміст орнаменту та його уложення у великій мірі залежить від техніки а його виразистість від вдатного дібрання красок.

Основним і найбільше поширеним орнаментом у наших вишивках є орнамент геометричний. Він складається із прямих і кривих ліній та замкнених геометричних фіґур. Довгі, прямі лінії обрамовують взір, коротких прямих вживається до виповнювання взору. Із кривих, дуже вживаною є лінія зигзакувата, т. зв. кривулька. Вона пробігає деколи через середину взору і творить його основний мотив, або викінчує взір рівнобіжно з двох сторін. На перший плян виступають ромби та трикутники, з яких уложений головний мотив більшої частини взорів.

І так пряма й ломана лінія, трикутник і ромб, це основні елементи, з яких укладається взір. Їх уложення дуже ріжнородне й багате. Елементи рисунку укладаються вертикально (над собою) і поземо, прямолінійно побіч себе, що є частіше.

По більшій части уложення геометричного взору це прямолінійно йдучі по собі шести або восьмираменні звізди і ромби, окремі або уложені з двох зигзаковатих ліній, а межи ними зарисовані трикутні поля. Часом ромби укладаються зигзакувато над собою у два і три ряди і виповнюють середину взору.

Ольга і Ілярій Бачинські зі Стрия.

Коли взір зарисований головними контурами, виповнюють його ріжними малими, прямими чертками та кривими лініями: ріжкатими закрутами, гачками, лінією вигнутою у лежачу, неповну вісімку. Дуже часте є хрестове виповнення ромбових звізд, через середину ромба рисують дві перекутні або дві скісні лінії, що перетинаються і вони ділять ромб на чотири малі трикутники або ромбики — кожна частина є виповнена звіздкою, гачиком або хрестиком. Дуже часті є хрести межи ромбами, коли ромби стоять у певному віддаленні від себе. Якраз це ріжнородне виповнення взорів творить багатство мотивів. Незначне пересунення, вглублення чи увипукления лінії, поминення якоїсь дрібної чертки рішає вже про оригінальність взору і ріжнить його від инших, близьких йому в основі своїм характером, укладом.

Те багатство варіянтів геометричного взору залежить від свобідної уяви шевкині. Взори шиє вона з памяти із власного помислу. Основний уклад мотиву бере готовий той, що традиційно захований і вжівається в її селі. Та виповнення у подробицях залежить вже від оригінальної уяви швалі*); вона тут комбінує самостійно. Часто переносить взори з иншого села чи округа. Вона й нарочно стежить за вишивками в церкві, на ярмарках, у сусідних селах, щоби засвоїти собі, а опісля відшити з памяти новий взір. Таким чином один орнамент переноситься з місця на місце, та всюди виступає дещо інакше, бо шевкиня або нарочно зміняє його, або несвідомо, коли не зовсім вірно відтворює його з памяти. І так майже всюди стрічаємо орнаменти питомі для даного округу чи місцевости: одні, що переховалися традиційно, инші засвоєні чи перенятї з другої околиці.

Майже у всіх взорах геометричних можна виділити три головні частини орнаменту. Найважніша з них це середна, що складається з качала й покрайників. Качало, це головний мотив, уложений зі звізд або ромбів багато виповнених. Покрайники, це поля поза качалом аж до ланцюгів. Покрайники заповнені деколи скісними лініями, зигзаком, деколи зовсім не зарисовані. Ланцюгами звуться довгі, прямі лінії, що йдуть рівнобіжно по обох сторонах взору (здолу і згори) та творять наче рамці для основного мотиву, відділяючи його від вершків, третої частини взору. Ланцюги бувають з кожної сторони по одному, по два, а навіть більше. Коли їх більше, тоді називаються шнурами. Деколи ланцюг творить підставу для взору, тоді біжить тільки з одної сторони взору, часом обрамовує уставку з трьох сторін. Вершки або рязки йдуть звичайно по двох сторонах але деколи бувають взори тільки з одної сторони закінчені вершком або й без викінчення.

Рязки, це звичайно уложені побіч себе трикутні площинки, обведені зигзакуватою лінією. Вони

Шевкині — виселенки з городенського й товмацького повіту — в бараку у Гмінді.

укладаються зубато понад взором. Часто їх мотив перенятий із основного, середного взору, деколи вершки мають окремі мотиви, нічим не звязані з головним, часто це тільки скромне зазубкування. (Рис. 1.: 1 - качало; 2, 2, - покрайники; 3, 3, - ланцюг, 4, 4, - рязки).

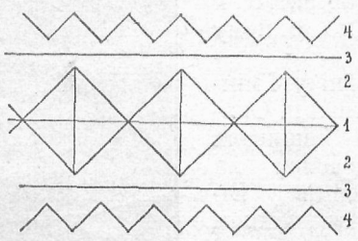

Рис. 1.

Геометричний орнамент є скрізь але в ріжних округах він виступає неоднаково. На Гуцульщині є він майже виключним і ту розвивається у дуже багаті форми. Характеристичні є гачкуваті й рогаті закрути, що викінчують ромби качала та рязки; також характеристичним є хрестове виповнення ромбів.

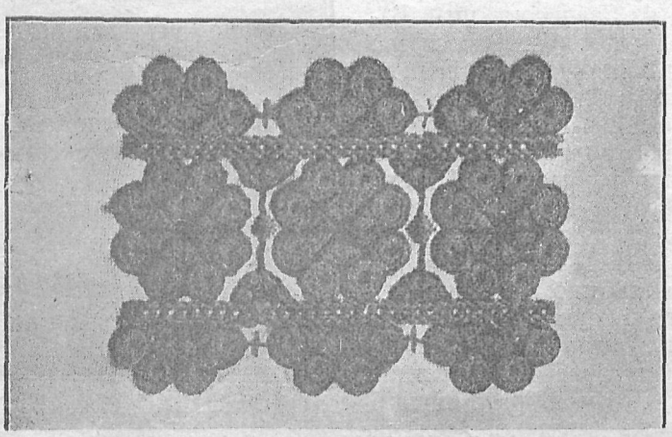

Рис. 2.

*) Назва гуцульська.

(Шухевич Гуцульщина т. II.; Матеріяли до українсько-руської етнології т. IV. ст. 160 і).

До дуже великих розмірів доходять геометричні взори Бучаччини. Основним уложенням взору вони подібні до гуцульських. Крім взорів, уложених з трикутників і ромбів, характеристичні для Бучаччини є мотиви уложені з колісцят. Вони інтересні цим, що

Параска Роговик, з села Долина п. Товмач, одинока шевкиня-спеціялістка в перемічному житті.

впроваджують в орнамент колову лінію. (Рисунок 2). Круглі звізди є уложені з девяти колісцят, вісім в обводі а один по середині. Звізди ці у певному віддалені є уставлені прямолінійно по одній або по дві безпосередно над собою а лучаться звичайно скісними хрестами. Викінченням взору є звичайно півзвізда з колісцят. Для Городенщини й околиць Заставної дуже характеристичним є пасмове уложення взору. Цілий взір виглядає якби зложений із кількох, деколи навіть відмінних орнаментом частин. Уклад такого взору це по найбільшій части 3 до 5 а навіть 7 пасем поперечних, з котрих звичайно середний — основний є найширший, побіч нього з обох сторін в однаковому числі є вужчі, побічні пасма, які творять окремі для себе мотиви, або мають рисунок основного взору. Деколи побічні пасма находяться тільки над основним мотивом. В товмацьких взорах також оригінально комбінуються елементи геометричного й рослинного орнаменту: ра-

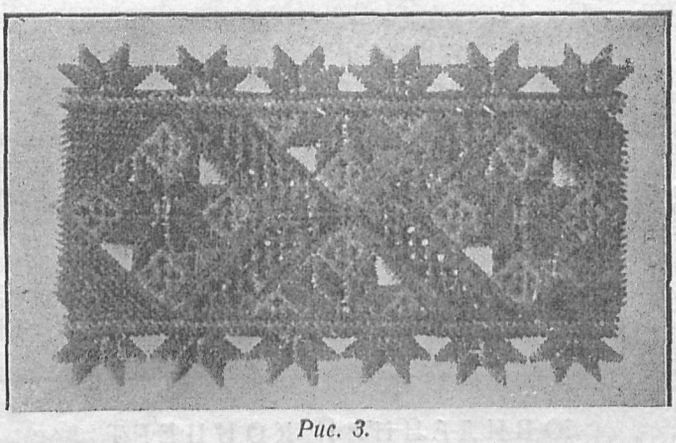

Рис. 3.

мена хреста, що виповнює ромби, викінчені трикутником, часто ромби уложені з двадцяти зубчиків, наче квітових листків, — геометричні взори, деколи викінчені чотиролистними квітками (Рис. 3). Ту стрічаємо пасмове уложення геометричного й ростинного орнаменту.

(Продовження буде)

В. Ю. КИСІЛЕВСЬКИЙ.

ОРХІДЕЇ

Десь мусить бути перехід через ріку! Вода від дощів підійшла, шумить далеко в глибині, в морю зелені, розкішної, буйної.

Кінь поволі ступає в діл по стрімкому склоні берегу. Це канадийські „джонґлі“! Папороть сягає коневи до голови. Дивні кущі, дуби, ясені, липи, відмінні зівсім від европейських, з листками великими як в лопуха творять непроходиму гущу. Між тою зеленню всіх відмінків — яркі квіти. Червоні як гранълелії, краскою до них подібні „щіточки“, характеристичні квіти Манітоби. Розцвітають нагло, з'являються не знати коли і вкривають ярко-червоним килимом буйні травники.

Не буде переходу! Вода з легко червонавою закраскою шумить, гуде, вється довкола мальовничих півостровів. Їх буйна ростинність аж переливається в плесо неспокійної води.

Коня зносить! Немає ради — треба вертати назад. Прийдеться втратити пікник! Шкода, бо в Ґрін-Рейнож аж три „тіми“ в „бейз-бол“ буде грати!... Сам переїхавби „колискою“ на другий беріг, але з конем...

Завернув берегом долі рікою.

Ще більше квітів, наче в якому штучному городі... Великі жовті ґайлярдії з чорного серединкою; зеленкувато-білого коліру квіт, що аж пянить своїм сильним запахом, пишається на високому бадиллю з листями подібними до фікуса, тільки з молочком в середині.

Видолинка.

Майже темно в споду, під непроглядним бальдахимом листя. Малі плеса темної, наче хрусталь прозорої води, на них маестатично, непорушимо пишаються широкі листки водних ростин. Вже цвітуть... вистають з води, сніжно білі квіти виглядають наче один звинений листок.

Спираєте віддих... Ви на скраю зачарованої країни!

Кінь обережно ступає по непевній землі, задержується на скраю розкішної, соняшної поляни...

Темна зелень — в ній розсіяні наче дорогі жемчуги... орхідеї! Перший раз в життю своїму стрінув я таку красу... Скільки їх є! Ціла поляна пестриться від них...

Сплигнув з коня. Треба дуже обережно ступати, бо під ногами, в буйній зелені сховані глибокі „нори“ з водою. На перегнилих пнях дерев розрослося це буйне життя, квіти королівської краси — орхідеї.

Чотири білі листочки наче з оксамиту, вкривають характеристичний „збаночок“, що переходить з білого в рожеве, в темний фіолет... Запах ніжний, наче найкраща французька парфума.

Або другі, жовті „збаночки“ з темно-пурпуровими листочками...

Чому я їх не стрічав досі? Ніхто про них не знає? Мушу взяти хоч один-два кущики та засадити на фармі, коло хати. Може приймуться? Вибрав найбільш підхожі, та з землею забрав на коня.

Обережно вибрався на верх берега і лісом почав працювати до доріжки.

Москіти тнуть наче шпильками. Міліони їх! Треба безустанно відганяти, бити, бо в одній мінуті, здається, на смерть заїдять.

Врешті є дорога! Пустився чвалом, щоби втекти від комашні.

Наче з під землі виринула „бога“ Мекмилена.

„Галльо-у“ привитав мене і спостеріг, що везу квіти з землею. Splendid idea, yon are going to make a big business*) докинув минаючи.

*) Знаменита думки, ти зробиш добрий інтерес.

ОЛЕНА ФЕДАК-ШЕПАРОВИЧ.

УКРАЇНСЬКА ЗАХОРОНКА У ЛЬВОВІ

(З нагоди 25-літнього ювилею).

Ідею основання українських захоронок по містах і селахГаличини піднесла вперше Наталія Кобринська на жіночому вічу в Стрию 1891 р. Ідею цю перевело в життя українське жіноцтво, згуртоване у Львові в „Клюбі Русинок", закладаючи в 1900 р. статутове товариство „Українська Захоронка". Фор-

Дальше були головами т-ва: Софія Олесницька. Евгенія Гриньовська, о. пралат Куницький, др. Ілярій Чапельський.

В 1923 р. обрано головою Олену Гординську, яка до сьогодня займає це важке й відвічальне становище.

Захоронка на Левандівці.

Відзнака товариства „Українська Захоронка" проекту О. Кульчицької.

мальні й технічні труднощі дозволили щойно два роки пізніше (весною 1902 р.) відкрити першу захоронку на Городецькому передмісті при вул. Тереси. В травні ц. р. обходило товариство „Українська Захоронка" у Львові 25-літні роковини своєї діяльности. Чверть століття тихої, а послідовної праці має за собою ця установа, якої ціллю є опіка і виховання дітей в передшкільному віці та охорона перед винародовленням і деморалізацією вулиці. Українська Захоронка у Львові дає дітям працюючих родичів цілоденний захист, харч, розривку й підготівку до шкільної науки. Кожний, кому лежить на серці добро нашого народу, розуміє, яке велике значіння мають захоронки, як підвалини національного виховання, з окрема у великих містах, де на кожному кроці грозить нашій дітворі небезпека винародовлення.

Під теперішню хвилю має т-во „Українська Захоронка" у Львові на своїому удержанні 8 захоронок, а саме: в середмісті, Руська 3; на площі св. Юра 5; при вул. Городецькій 95; на Жовківській 62; на Личакові 84; при вул. Софії 25; на Левандівці і на Клепарові. З днем 1 червня 1927 р. буде відкрита девята захоронка на Знесінню.

На протязі цих 25 літ переживало т-во „Українська Захоронка", як кожна наша установа, відрадні і менш відрадні хвилі. З великим признанням треба ствердити, що найбільше інтензивну діяльність розвинуло т-во в часах повоєнних в 1918—1922 р., цебто тоді, коли инші наші установи майже завмерли, а дітвора в передшкільному віці найбільше потребувала моральної опіки й матеріяльної допомоги.

В 1920 р. існувало у Львові 10 Захоронок; крім вижче вичислених була ще захоронка на Баторівці і на Замарстинові. Т-во було приневолене ці дві захоронки звинути ізза невідрадних матеріяльних умов.

Управа Захоронки була майже весь час в руках визначних жінок — громадянок. Першою головою була Марія Грушевська, опісля черед кілька літ Валерія Коцовська, відтак Олімпія Лучаківська. В 1909—1912 рр. головувала покійна Сибілля Рудницька. Їй невтомній праці й посвяті завдячує т-во свій найкращий розвиток, з окрема придбання фондів на купно власної реальности при вул. Жовківській.

Товариство удержує всі захоронки виключно з власних фондів. Тільки оплату учительок взяло на себе від трьох літ т-во „Рідна Школа", яке також має педагогичний нагляд над захоронками.

Удержання одної захоронки, ц. є харч для дітвори (дворазовий), помешкання і служниця, виносить пересічно 200 зол. місячно. Товариство мусить кожного місяця зібрати біля 2000 зол. На дохід складаються членські вкладки і допомоги деяких одиниць та наших установ. Кромі реальности при вул. Жовківській має „Українська Захоронка" дім на Левандівці, який удалося купити завдяки допомозі тов. „Дністер".

Ювилей відсвятковано дня 8 травня ц. р. З нагоди цього свята влаштовано грошеву збірку, концерт захоронкової дітвори і дискусійний поранок, на якому Константина Малицька виголосила реферат в справі сфедерования і підчинення усіх захоронок в краю головному товариству у Львові. В часі дискусійного поранку прислали або виголосили привіти представники усіх наших культурно-освітних установ. З нагоди ювилею вийшла також незвичайно інтересна летючка зі статтями Константини Малицької, Софії Русової і Софії Олеськів-Федорчакової.

Найкращою подякою й найкращим признанням для усіх цих, що на протязі 25 літ працювали в т-ві „Українська Захоронка", нехай буде свідомість, що вони поклали підвалини під національне виховання нашої молоді та, що сотки цеї дітвори, яка виховалась у захоронках, виросла та виростає на чесних і свідомих громадян.

Товариству „Українська Захоронка" бажаємо дальших успіхів в праці для добра наших дітей і нашого майбутнього.

ЮВИЛЕЙНИЙ КОНЦЕРТ

Ювилейний концерт дітвори українських захоронок у Львові відбувся дня 8 травня ц. р. Саля Т-ва ім. Лисенка була переповнена численно зібраною публикою, що прийшла подивитись на продукції тих найменших.

А вони випали прекрасно. Дзвінкі, дитячі голоси зливалися в хорових точках у пісню радости та весняного щастя. Руханкові вправи тих дітей давали глядачам правдиву насолоду. Певність себе маленьких провідниць і провідників, повне здисциплінування всіх вправляючих, прямо зворушували. Деякі забави, як „Ягілка“, „Танець метеликів“ і діялог „Розмова двох матерей“ — остали в памяти як незатерте враження цього вечера.

Деклямації, на жаль, не були добре підібрані. Для тих дрібних дітей краще підбирати вірші веселі, радісні, бадьорі, бо вони більш підходячі до їх віку ніж всякі обітниці, присяги, що в устах 3 — 6 літньої дитини звучать дуже неприродно. Також сльози, біль, смерть не надаються для діточих, усміхнених уст.

Вірш „Матірні сльози“ віддеклямувала одна дівчинка прямо по мистецьки. Глибоке враження зробила дівчинка, що мала деклямувати „Великдень на стрілецькій могилі“. Вона вийшла, щиро засоромилась і мовчала, наче не хотіла псувати настрою діточих забав трагічними картинами. *(м)*

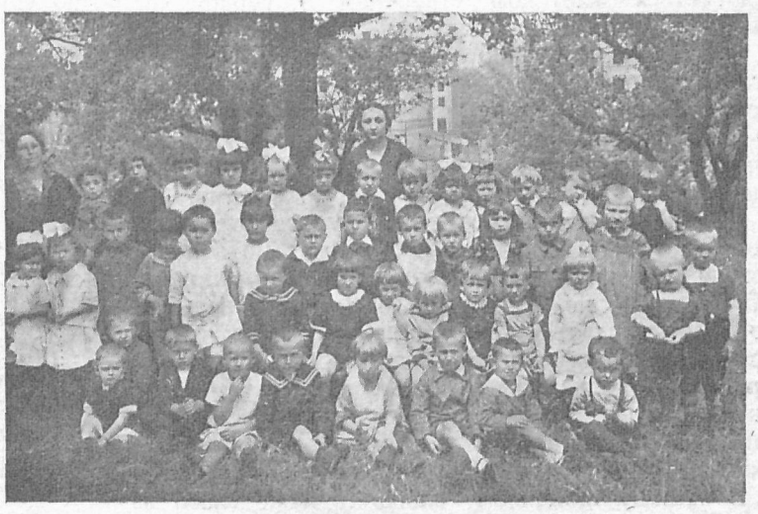

Діти захоронки при пл. св. Юра.

ГЕНРИХ ПЕСТАЛЬОЦЦІ

Зложились так обставини, що 25-ліття існування Української Захоронки припадає в 100 літні роковини смерти великого педагога й великої людини — Генриха Пестальоцціго. Цілий культурний світ згадував память цього незабутнього приятеля дітей ще в лютім ц. р. — ми згадаємо його тепер з нагоди ювилею наших захоронок, які також продовжують його ідею.

А ідеєю його була праця над культурним підйомом й кращим вихованням дітей сільської і міської бідноти.

Генрих Пестальоцці, син лікаря (ур. 1746 в Ціріху) покидає нудні теологичні а відтак правничі студії, а йде на науку до господаря, щоби навчитися сільського господарства, осісти на селі між народом і там свобідно працювати. Оженився з дочкою купця і за її віно купив маєток Neuhof, де хотів господарити. Але господарство йому не виплатилося, він стратив майже все крім хати й кусника поля.

Тому постановив в инший спосіб працювати для добра людей. Урядив зі свого дому захист для дітей вулиці, для жебраків — та виховував їх на людей, нарівні зі своїм сином. Учив їх працювати і любити працю, учив їх помагати собі взаїмно і бути людьми. Але через свою непрактичність і надмірну доброту стратив і це. Мусів все попродати. Осталася йому тільки хата і в ній жив він майже в нужді, тільки час від часу заробляючи літературною працею. В цій добі повстали його найважніші літературні твори, як „Лінгарт і Гертруда“ і „Закон та вбивства дітей“. В тому послідному творі перший раз впімнувся о долю нешлюбних дітей та невінчаних матерей.

Від 1798. зачинається знова його практична педагогична діяльність. Спершу працює як провідник захисту для сиріт в Станцу, відтак як учитель в Бургдорфі та в господарській школі в Münchenbuchsee, а вкінці як управитель школи в Yverdun'i. Та школа стала славною на весь світ так, що приїзджали там ученики майже з цілої Західної Европи.

В Yverdun'i заложив також школу для дорастаючих дівчат та захист для бідних дітей. Заложив ще захист в Clindy та дочекався великих успіхів зі своєї праці.

Але школа в Yverdun'i існувала тільки 20 літ знову таки з причини його непрактичности.

При кінці життя жив самотний, без признання в домі свого внука в Neuhof'i а вмер в Бругґу 17 лютого 1827.

Але його ідея жие і росте серед всіх народів землі. *(м*

ТИЖДЕНЬ УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ

Філія тов. „Опіки над дітьми та молоддю“ — устроює цего місяця, подібно, як кожного року „Тиждень української дитини“. В днях між 29 травня та 5 червнем відбудеться реферат др. Барвінського, збірка на фонд цего т-ва, концерт учеників і учениць „Рідної школи“ дві вистави та фестин на площі „Сокола Батька“.

ОСИПА З-КА.

НАШЕ ЧЕРГОВЕ ЗАВДАННЯ

Кожний нарід дбає про чистоту своєї мови, очищує її від усіх чужих слів та витворює нові слова — свої. Так роблять Німці, очищуючи свою мову від слів французьких, Чехи викидають зі своєї мови слова німецькі, латинські й инші. І у нас працюють над вироблением мови, але тільки одиниці, загал послугується жаргоном утвореним з українських, польських і німецьких слів.

Тому мусимо всі щиро працювати, щоби витворити культурну єдність нашого народу. Першим завданням нашим хай буде праця над вивченням мови. Ми повинні на кожному кроці старатися говорити гарно, послугуватися тільки своїми словами, не калічити мови, не латати її чужими зворотами.

Ми, жінки, що уважаємо себе душею родини, що виховуємо і вчимо говорити своїх дітей, ми в першу чергу маємо дбати про чистоту мови. Старанно оминаймо чужих слів в щоденній бесіді та в розмовах про господарство, кухню, моди, мистецтво, літературу, науку. Коли наші діти, наші гості, наші знайомі завважають цю нашу дбайливість про мову, то вони зачнуть наслідувати нас, бо не схочуть остати позаду. І таким незначним засобом ми виконаємо велику народну роботу.

В нашому щоденному словнику дуже слабо заступлена термінологія господарська (шиття, варення і т. ин.). Хтож має виробити її, як не ми, жінки? Ми мусимо зібрати народні назви. Де нема народних, придумати таку, щоб відповідала духові нашої мови. Як замість аероплян придумали гарне слово літак, то можна придумати відповідні слова на карменадель, друшляк, хохля і т. д. Але і між народом знайдемо відповідні назви.

Жінки, які жиють на селі, учительки, попаді, мають нагоду прислухуватися, як нарід говорить. Вони повинні ловити кожне своєрідне слово та записувати його. Цікавіші слова присилати до редакції „Нової Хати“ з заміткою, з якої околиці походить дане слово, або хто його утворив. Редакція помістить ці слова в окремім відділі, під назвою „Наш господарський словарець“. Скористаємо з того також це, що спільна праця обєднає нас в одну велику громаду. Ця стаття є не тільки закликом до нашого жіноцтва, але і початком задуманої праці.

Словарець:

Вареха, варешка — хохля
Вареники — пироги
Галушки (різані, рвані) — клюски
Завиванець — струдель
Колач — булка
Кружок — блят при тортівниці
Крупки пшеничні — ґрисік
Мачанка — сос
Мука крупкова — ґрисікова мука
Накипляк — будинь, пуддінґ
Паланички — пляцочки (смажені, печені)
Паланиці — пляцки з бараболі,
Пиріг — печений пляцок зі сиром, яблуками і ин.
Печенина — біфштик
Різанці — макаран
Січеники — шницлі
Смаженики — котлети
Цідило — друшляк
Чарка — склянка
Чарочка — келішок
Юшка — зупа.

Редакція „Нової Хати“ одержала ще другу статтю на цю тему, що є доказом актуальности справи. Маємо надію, що читачки заінтересуються живо цею справою і доповнять цей початок новими словами та своїми увагами.

МАРІЯ ЛЮСІ

БЕЗ СЕРЦЯ

„Жінки — це дивні сотворіння“ говорив Макс і ломив нервово восьмий сірник до ониксової попельнички.

— Що такого сталося, Максе? — запитала співчуваючо Соня.

— Ах, нічо — я злосний.

— Може — це через Таїсу?

Соня, в противенстві до минулих вже часів, коли відносини між нею а Максом були більш сердечні, була втаємничена тепер в його любовні історії.

— Так. Вона є людиною без серця.

— Таїса? Таїса без серця?

— Так!

— Я не можу повірити в це. Таїса є незвичайно добродушна й обожає тебе, Максе.

— Як довго ти не бачилась з нею, Соня?

— Від... а так, це вже досить давно.

Я саме вернула зі села. Лиши-ж цю нещасну попельничку, Максе!

І вона взяла йому з рук цю гарну дрібничку.

— Так, а міжтим багато дечого змінилося, Соня!

— Змінилося? Чи врешті — решт ви може зірвали зі собою?

— Так, відповів Макс гробовим голосом.

— О!!! — Таїса тебе покинула? Це в кожному разі негарно з її сторони!

— Таїса мене покинула? Що тобі приходить до голови? Хто таке каже? Смішно!

— Ну... то я не розумію...

— Я її покинув!

— Ти? чому?

— Гм... правду кажучи, вона була за сентиментальна. Я просто не міг цего вже більше знести. Щодня мусів я її кликати до телефону, бо вона конче мусіла чути мій голос! Колиж я цего не міг зробити з якоїсь непредвидженої причини то світ валився. Вона зараз уявляла собі, що я вмираю, прибігала до мене до хати з цвітами, з аспіриною, з водою до полокання горла, з компотом...

— Це-ж дуже гарно з її сторони, Максе!

— Не переривай мені, Соня! Ти не знаєш, який невичерпаний, винахідчивий талант, мала ця жінка на це, щоб мені ділати на нерви! Уяви собі, її педантерію! Вона йшла кожної середи до парні, кожного четверга до кіна, кожної суботи до театру і за жадну ціну вона-б не завела в цьому порядкові найменшої зміни! Памятні дати любила вона до манії“! Одного холодного дня, коли дощ лив струмочками, переконувала мене, щоб піти на прохід на одну леваду, бо там якраз перед 23 днями, — це комічно! — я поцілував її перший раз. А 19 серпня змушувала мене піти з нею гуляти, до задушливого, підземного бару; чорт його знає, що ми там перед двома місяцями перший раз робили! Колиж я виїхав, мусів правильно писати, розуміється про любов! Загалом, вона все мусіла чути про любов! Як довго можуть жінки це слухати, Соню?

— Поки не оглухнуть.

— А йди! — ви всі однакові! Одним словом, я мав цего досить, аж за багато, прийшов час, щоби остаточно зірвати з Танею.

— А до цего, вже була инша на приміті, Максе?

— Звідки знаєш—?

— Була инша?

— Була.

— Отже бачиш!

— Я запросив Таїсу до кофейні, через неувагу якраз до цеї, де ми перший раз стрінулися!

— Це неприємно!

— Ну і там сказав я їй кілька чемних слів.

Ріжні вісти

Виставка вишивок збірки О. і І. Бачинських в Національному Музею у Львові. В неділю дня 15. травня ц. р. відкрито й передано до прилюдного вжитку виставку вишивок збірки Ольги і Іляріона Бачинських зі Стрия, що обіймає 1000 зразків народного мистецтва, з 31 повітів Галицької України.

Свято відкрив промовою від імени Управи Національного Музею дир. І. Свенціцький в прияві президента Кураторії Нац. Музею В. Децикевича, п. Ольги Бачинської зі Стрия, і зібраних на святочне відкриття гостей, переважно жінок.

П. Ольга й Ілярій Бачинські в часі воєнного лихоліття, в роках 1915—18. перебували в таборі українських виселенців в Ґмінді (Долішна Австрія), в якому були зібрані наші люде трохи не зі всіх повітів Східної Галичини.

Оцей склад обставин використали пп. Бачинські, і перевели збірку народних вишивок між жінками, які примусово виселені з рідних сторін, тужили за поворотом на рідну землю.

Праця така була для них розрадою в цих тяжких часах, а дрібний зарібок підмогою в їх матеріяльних скрутних відносинах.

Збірка цих вишивок передана в р. 1926. п. Ольгою Бачинською, по смерти її мужа бл. п. Іляріона на власність Національного Музею, є неоціненим скарбом і джерелом для студій народної творчости. Поставлена Музеєм до диспозиції всього громадянства, дає нагоду й спромогу познайомитися кожному з багатством і ріжнородністю народних мотивів у вишивках, з їх технікою, добором красок і приміненням, як прикрасу до одягу й домашної обстановки.

Виставка розміщена в трох кімнатах Музею.

Поодинокі зразки вишивок уложені на таблицях під склом, — по повітам. Крім цих зразків вишивок, є ще на виставці дві шафи з ріжними ручними роботами, як народні сорочки, рушники, сервети, обруси, настільники і т. п., до яких примінено отсі народні вишивки, і які можуть служити як зразки прикладного мистецтва.

Фотографічні знимки вишивальниць з табору в Ґмінді доповнюють симпатичну виставку.

Окремо до кожної вишивки є зібрані записки, з якого вона села, дальше назва вишивки, стібу, яким вона виконана, поодиноких частей мотиву і т. п.

Упорядкування збірки доручила Управа Нац. Музею п. І. Ґурґулівній, яка простудіювала весь зібраний п. Бачинськими матеріял, вивчила практично всі способи виконання вишивок і виготовила працю, яку Н. Х. почала містити з нинішним числом в своїому журналі.

Дир. Свенціцький, кінчаючи свою промову, зложив подяку Вп. Пані О. Бачинській за щедрий дар для Національного Музею, — з окрема виявив пошану й признання для неприсутних або деяких вже й неживих артисток — вишивальниць, котрі своєю працею дали українському громадянству змогу пізнати і оцінити велич і красу народного мистецтва.

Виставка треватиме через один місяць, т. є до 15. червня.

Довірочна повітова нарада жінок в організаційних справах, відбулася у Львові в неділю 22. травня ц. р. в салі Бесіди о год. 11-ій перед полуднем.

Зібрані понад 70 жінок, представниць повіту свідчать про велике заінтересування організацією жіноцтва, з окрема справою громадських виборів, до яких наші жінки йдуть у перше.

— Чемних слів?!

— Найбільше чемних, які можна сказати жінці, яку покидаємо. Що я не є гідний її любови!

— Знаю це!

— Ніколи не був гідний її любови. Що я надто її ціню, щоб забруджувати її опінію таємною знайомістю —

— Мусіла і я вже колись таке чути.

— Що не хочу більше в її життя вносити неспокою і так далі. Як бачиш самі чемні скова.

— А вона?

— Боже! — вона сиділа наче — наче з хреста знята. Бліда й непорушна. Сльози станули їй в очах. Уста дрожали, а вона не могла промовити ані слова. Тільки руку витягнула до мене, з сумним, безрадним рухом, бо вона чула, що вже нічого не зможе осягнути. У мене цего нема. Розумієш, Соня?

— Очевидно, Максе!

— А відтак, я ще їй сказав, що я залюблений в кого иншого, та що я їй ніколи нічого не прирікав. Я все є за тим, щоби справу ставити ясно. Чи не маю рації, мій друже?

— Очевидно! Але чому ти лихий на Таїсу? Робила вона тобі які прикрости? Труднощі?

— Правду сказати, ні.

— Не лишила вона тебе в спокою? Телєфонувала до тебе? Писала розпучливі листи? Грозила самогубством?

— Вона не з тих, що відбирають собі життя! Вона, людина без серця!

— Алеж виясни мені вкінці —

— Вчера, стрінув я Таїсу з далека на вулиці. Я хотів завернути в бічну вуличку, очевидно тільки тому, щоби не робити їй прикрости моїм видом. Наразі чую за мною її спішні кроки. Я йду скорше й скорше бо ненавиджу — нічо не є мені більш противне як сцени! Це моя слабість!

— На яку терплять всі мужчини, любий Максе!

— Але вона далі йде за мною. Мені було вже дуже неприємно, бо вона мусіла зміркувати, що я втікаю перед нею! Мені вже причувалися слова про вітріоль, револьверовий атентат — ну і звідки я до цего приходжу? Вона не дає за виграну, біжить, біжить, врешті хапає мене за полу плаща!

— Ну, і що тоді?

— Максе! — ледве вимовила — Максе!... це... це вже... три тижні минуло, як ми... в останнє... бачилися... тоді в кофейні? І міжтим все ще не стає їй віддиху.

— Бідна дівчина — думаю собі, яка вона знервована! І що, до чорта, вона знову хоче з її манією до дат? Може хоче урядити жалібне свято? Мені стало її направду жаль.

— Так, люба Таїсо — кажу цілком мягким тоном так, як говориться до недужого. — Так, моя дитино, це якраз три тижні тому.

— Як думаєш Соню, що вона відповіла?

— Дякую, Максе!

— В зденервованні я забула тоді дату, а я мушу правильно що три тижні підтяти собі волосся! Я затямила собі тільки, що тоді, по нашім пращанню в кофейні я ще скоро бігла до фризієра; вже було пізно так, що він мені майже перед самим носом замикав буду. — Ця людина без серця тоді ходила ще до фризієра.

— І це тебе так злостить, Максе? Ти-ж любиш иншу.

— Е, що там! Мене обурює ця недостача серця.

— Я думаю — сказала Соня — що не ми жінки, але ви, мужчини є дивні сотворіння. Або може і жінки і мужчини. Як ти думаєш, Максе?

З німецького перевела *С.*

Інформаційний реферат про стан організації жінок в повіті виголосила п. Соколовська.

Відтак розвинено дискусію, в якій делегатки з поодиноких сіл повіту і передмість Львова висказували свої бажання в цілі скріплення організацій.

Пояснення виборчого закону подала в приступній формі п. М. Донцова, на чім наради покінчено.

Ухвалено, щоб повітові наради в біжучих справах організаційних уладжувати бодай раз на квартал. По скінченні наради учасниці відвідали виставку вишивок в Національнім Музею.

Українське галицьке жіноцтво й вибори до громадських рад. В другій половині червня і першій липня ц. р. відбудуться на території Східної Галичини вибори до громадських рад; українське галицьке жіноцтво стане перший раз до виборчої урни. Голосувати мають право всі громадяне, які покінчили 21. рік життя — а бути вибираними ті, що покінчили 24. рік.

Тому, що наше жіноцтво в останніх роках виказало на загал не лише багато заінтересування громадськими справами, але також і багато праці, можна сподіватися, що й при громадських виборах, користуючися своїми громадянськими правами, возьме активну участь. Від участи українського жіноцтва у виборах залежатиме у великий мірі дальший економічний і культурний розвиток наших сіл і міст.

Літературні новини: Наша відома письменниця, авторка „Непоборних“ п. Катря Гриневичева приготовляє до друку історичну повість з часів давної минувшини Галицької землі.

Накладом „Союзу Українок“ вийде на днях інтересна брошурка п. Ніни Селезінкової „Наші діточі садки“ — реферат, який прочитала авторка на цьогорічнім зїзді делегаток „Союзу Українок“ у Львові.

Недавно померла в Празі, п. Ґабріеля Прайсова, визначна чеська писменниця ур. 1862 р. в Кутній Горі. Писала оповідання з життя Словаків на Мадярщині та Словінців в Каринтії. Замітні також її драми. Вона написала лібретто до опери Сметани п. з. „Її пасербиця“. Послідна її драма „Весна в підзамчі“ — здобула собі велику популярність на сценах пражських театрів.

Янічек Марія, німецька письменниця померла в Мюнхені в 68 р. життя. В українській літературі звернув на неї увагу Іван Франко, поміщуючи переклад її оповідання в ЛНВ за 1900 р.

Константин Бальмонт, визначний російський поет був недавно гостем у Львові, де відчитав реферат (по польськи) на тему: „Жінка в житті і мистецтві“. Його реферат — це одна велика апотеоза жіноцтва, головно жінки-матері.

К. Бальмонт (ур. 1867 р.) це один з найбільших представників російського символізму. З під його пера вийшли тисячі строф, що чарують звучністю, яркістю красок та життерадістю.

Бальмонт замітний також як перекладчик старинних поем східних народів та поетів англійських, французьких, німецьких, італійських, чеських, польських і ин.

Цікаві є його літературно-критичні праці.

На українську мову перекладали його вірші Дмитро Загул і Г. Супруненко.

Зі спорту: Свято „Спартанки“ в Перемишлі. Дня 15 травня ц. р. відбулося свято жіночого спортового кружка „Спартанка“ в Перемишлі в городі дівочого Інституту. Крім ріжних вправ відбулися інтересні змагання в кошиковому мячі між „Спартанкою“ — а „Веселою Громадою“.

Дня 29 травня відбулися у Львові на площі „Сокола Батька“ змагання в кошиковому мячі між „Спартанкою“ а „Скудом“ о мандрівну нагороду „Союзу Українок“.

Ювилейне число „Нової Хати“. Наш журнал обходить цего місяця свій ювилей. Перше число „Нової Хати“ появилося 1 червня 1925 р. Нинішне число є 25 черговим від початку існування „Нової Хати“.

Що є тепер модне?

Головне це матеріял! Таким моттом повинна зачинатися тепер кожна стаття про моду.

Бо матеріял грає тепер більшу ролю в моді, як колись фасон тоалєт.

Ґатунок матеріялу, і його взористість впливає на форму. І воно само собою розуміється, що грубий, взористий у великі крати вовняний матеріял, надається на широке, вигідне пальто до подорожі, дрібновзористий матеріял **Shetlaud** — на англійські костюми, **Jersey і kasha** на звичайні сукні, а мягкі тканини на драповані, прибрані шарфами візитові сукні. Притім взір на матерії впливає на стиль сукні, особливо, коли він удержаний в певному стилі: японському, перському, болгарському і т. п.

Теперішний сезон стоїть під знаком дрібоньких взорів, і проекти рисівників кружать все довкола одної теми: на рівномірно одностайному тлі, ясному або темному, умістити ніжні, густо уложені фіґурки. Так повстають малі колісцята з крапками, переважно в двох красках, приміром на білому тлі чорні колісцята з червоними точками, або квітками, листочками, грибочками, малими галузочками, відтак крапки й знов крапки, рівномірно, або розкинені як **konfetti**, ріжного роду овалі; улюблені є вишні та ягоди. З далека вони теж виглядають як крапки, що й є характеристичним для нових узорів.

Чорні матеріяли все ще є дуже модні. Вправді в нас вони приняті, як матеріял на візитові тоалєти, але на загал ця краска, як також темногранатова надається дуже добре на одяги до щоденного вжитку, на вулицю.

Найбільш улюбленою є тепер синя краска, а необмежену кількість її відтінів просто тяжко собі уявити. Голубий кольор не є до лиця, бо прибліджує, тому більш подобається комплікований синій кольор, який впадає приміром в легко зеленкуватий відтінь.

Вже давно не носили стільки синіх капелюхів як тепер. Один час були модні білі, відтак попелятої і піскової краски, зимою прийшли чорні, а тепер маємо сині, і так в монотонію красок війшов свіжий, живий тон.

З великим трудом старалися диктатори моди взести в літний сезон соломяні капелюхи; з трудом, який не тішиться бажаним успіхом. Бо виринули знову фільцові т. зв. штумпи, неуформовані фасони капелюхів, які цілими стиртами лежать у модисток в найріжнородніших красках, а соломяні капелюхи зникли як однодневки. Лиш оригінальні **Panama**-капелюхи остали в ласках у пань, бо вони легкі як перо, і дуже приємні в ношенню підчас горячих, соняшних днів.

Ст. К.

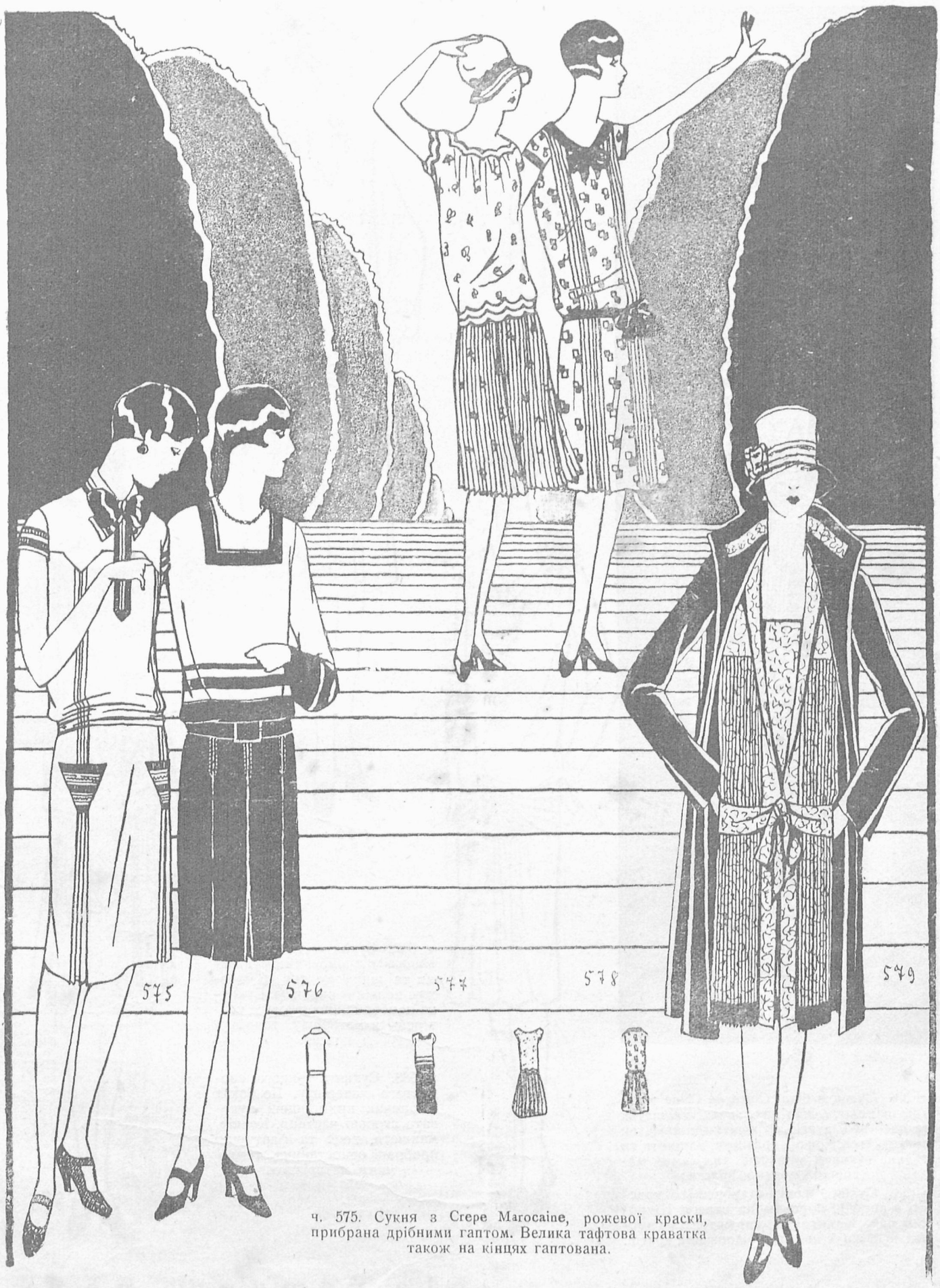

ч. 575. Сукня з Crepe Marocaine, рожевої краски, прибрана дрібними гаптом. Велика тафтова краватка також на кінцях гаптована.

ч. 576. Сукня з золотого шовку, прибрана поперечними пасками з шовку в відтінях золотого до бронзового. Спідничка і чотирокутна лямівка коло шиї з бронзового шовку.

ч. 577. Сукня з блідо-синього фуляру в темніші квітки, прибрана луковато уложеними плісками з синього фуляру, Спідничка дрібно плісована.

ч. 578. Суконка з легкої взористої матерії зі вставленими плісованими частями. Ковнір, манштетики та пасок із стяжки у відповідній красці.

ч. 579. Елегантний літний комплет. Багато плісована сукня (форма Redingotte) з білої Crepe de Chine в чорні взори, долиною лямована чорним.

До кожного моделю готовий крій.

580

ч. 580. Сукня з білої Crepe de Chine в зелені папороти, має на плечах, маншетах та спідничці вузенькі вшитки, які відтак розходяться. Ковнір, краватка, маншети та долина суконки прибрані тим самим матеріялом зеленої краски.

ч. 581. Сукня з шовку старорожевої краски, з переду морщена на вхрест. Широкий пояс зіпнятий на спряжку. На раменах вшитки й квітка у відповідній красці.

581

582

ч 582. Сукня з ясної Crepe Marocaine з широкими рукавами та шарфою, яку придержує подвійна спряжка. Суконка прибрана вишивкою, а ковнірець з матеріялу темнішої краски.

ч. 583. Сукня з тонкого взористого матеріялу. По боках спіднички приморщені луковато скроєні частини. Ковнір, маншети, пояс та фартушки прибрані одностайним, темнішим матеріялом.

583

До кожного моде-

ПОВІДОМЛЕННЯ

Фабрика килимів М. ХАМУЛИ

В ГЛИНЯНАХ

отворила від 1. березня 1927 для вигоди своїх покупців власний склад і продажу виробів килимових у ЛЬВОВІ,

Трибунальська площа ч. 1.

(проти головного входу до костела ОО. Єзуїтів.)

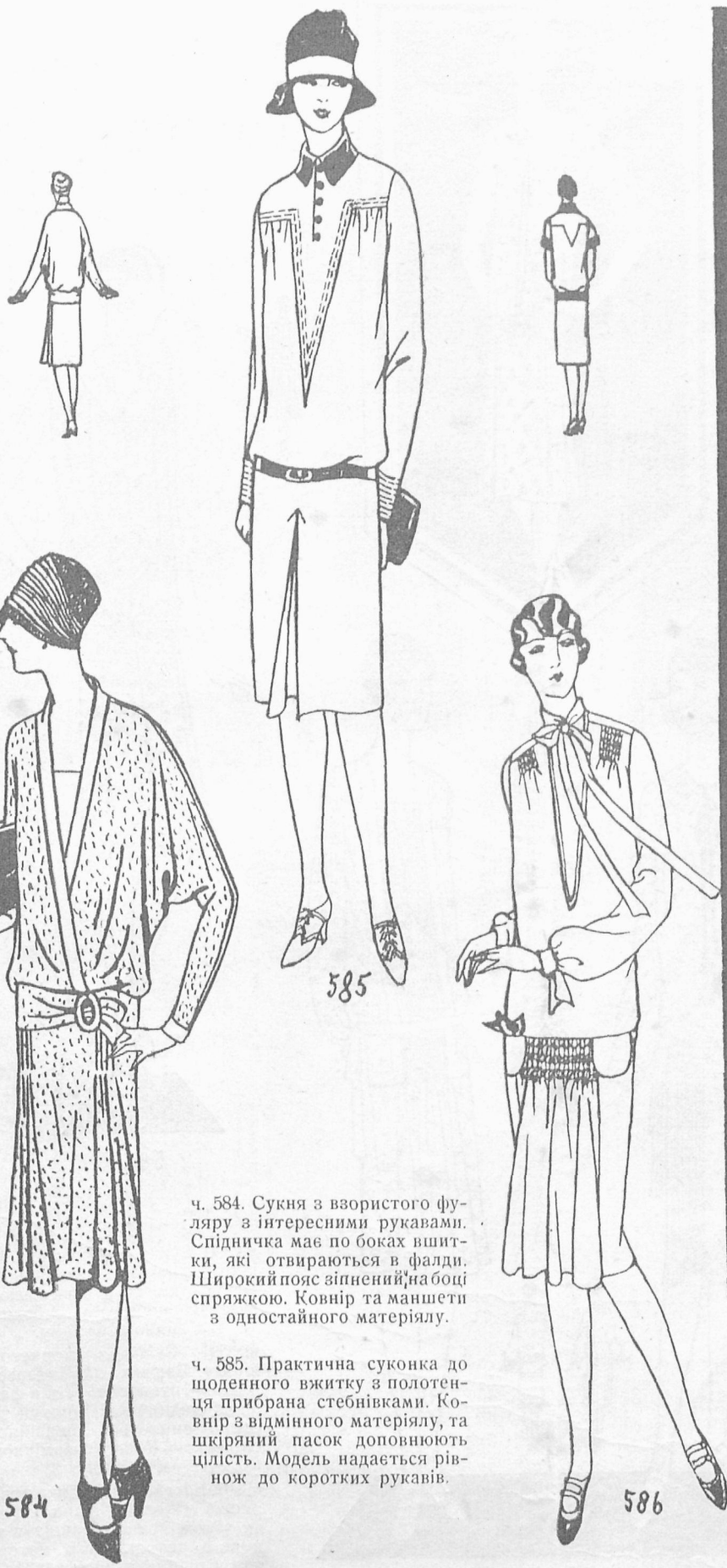

ч. 584. Сукня з взористого фуляру з інтересними рукавами. Спідничка має по боках вшитки, які отвираються в фалди. Широкий пояс зіпнений набоці спряжкою. Ковнір та маншети з одностайного матеріялу.

ч. 585. Практична суконка до щоденного вжитку з полотенця прибрана стебнівками. Ковнір з відмінного матеріялу, та шкіряний пасок доповнюють цілість. Модель надається рівнож до коротких рукавів.

ч. 586. Скромна але гарненька суконка з ясного фуляру. Одиноке прибрання моделю лежить в морщенню ріжнокольоровими нитками. Інтересний ковнірчик зі стяжки.

ч. 587. Елєгантна сукня з шовкової коронки або взористого тонкого матеріялу. На раменах морщення. Спідничка зіпнена широким шовковим поясом

ЛЮ ГОТОВИЙ КРІЙ.

МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ, ШОВКОВІ, ПОЛОТНА Й ИН.
ПОРУЧАЄ НАЙСТАРША ФІРМА
СТАХЕВИЧ і АБРИСОВСЬКИЙ
ЛЬВІВ
РИНОК — ТРИБУНАЛЬСЬКА.

ВЗОРИСТІ МАТЕРІЯЛИ ДУЖЕ В МОДІ

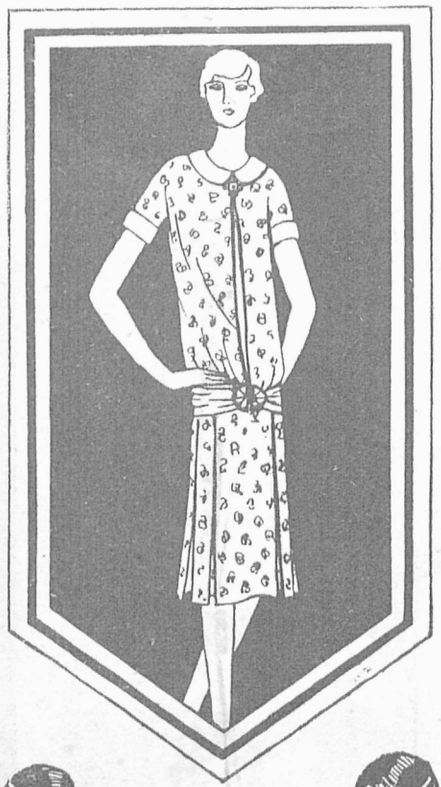

592

588

589 590

591

ч. 588. Практична суконка з тонкого взористого матеріялу, має на раменах, рукавах, та в поясі дрібні вшитки, які розходяться. Прибрання спіднички, вирізу коло шиї, та пасок з темнішого матеріялу.

ч. 589. Сукня з взористої Crepe de Chine. Блюзка драпована широким поясом. Спідничка має по боках луковато скроєні плісовані частини. Інтересний ковнір та манжети є полученням одностайного, гладкого матеріялу з плісованим.

ч. 590. Сукня з взористого фуляру в двох відтінях синього. Перід сукні та рукави мають вузенькі вшитки. Прибрання з синього фуляру.

ч. 591. Сукня з взористого шовку. Блюзка має інтересні лямівки, які переходять в фалди на спідничці. Широкий пасок запинається подвійною спряжкою. Ковнір з відмінного матеріялу.

ч. 592. Елєгантна суконка з взористої матерії. Спідна сукня, як також ковнір, манжети та пояс з одностайного матеріялу. Спідничка по боках фалдована. Ковнір та пояс зіпняті оригінальними спряжками.

До кожного моделю готовий крій.

Маґазин новостей ВЛАДИСЛАВ ЦЕХУЛЬСКІ і СИН Львів Леґіонів 5.

ҐАРНІТУРИ ДО ПИСАННЯ ЖІНОЧІ Й МУЖЕСЬКІ.

ВЕРХНИЙ ОДЯГ НА ЛІТО

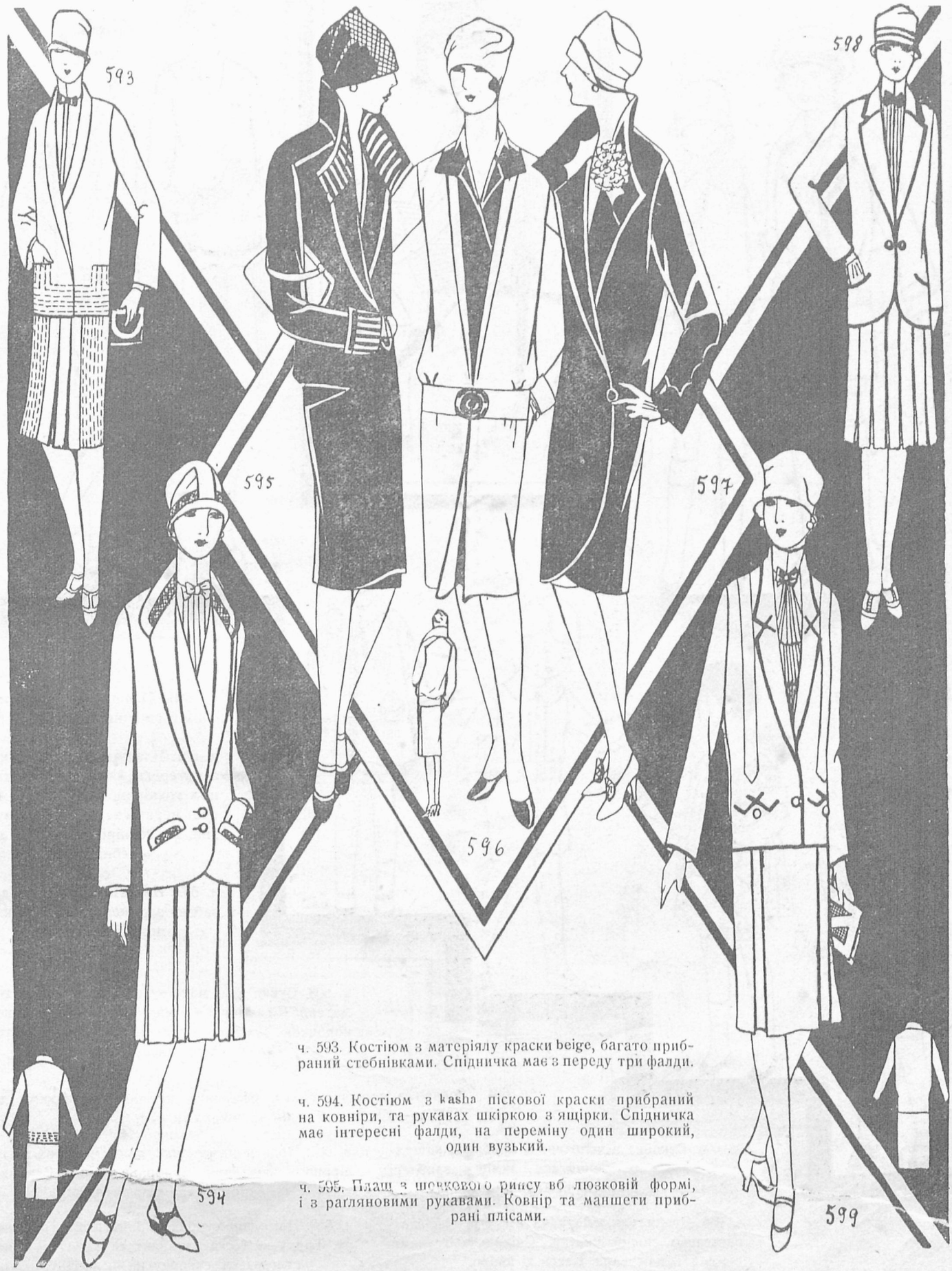

ч. 593. Костіюм з матеріялу краски beige, багато прибраний стебнівками. Спідничка має з переду три фалди.

ч. 594. Костіюм з kasha піскової краски прибраний на ковніри, та рукавах шкіркою з ящірки. Спідничка має інтересні фалди, на переміну один широкий, один вузький.

ч. 595. Плащ з шовкового рипсу вб люзковій формі, і з рагляновими рукавами. Ковнір та манжети прибрані плісами.

ч. 596. Легкий плащик з ясного матеріялу з вузьким шалевим, ковнірцем. Широкий пасок зіпнятий на велику спряжку.

ч. 597. Елегантний плащ з чорного шовку, простий в лініях, має лиш на ковнірі та рукавах інтересне прибрання з луковато витятого матеріялу.

ч. 598. Костюм з драпового матеріялу прибраний лямівками. Спідничка фалдована з переду, може бути зроблена з драпово матеріялу в бронзові крати.

ч. 599. Елегантний костюм з попеліни краски „Chamois“ прибраний лямівками відповідної відтіни.

До кожного моделю готовий крій.

ч. 600. Плащ для хлопчика в раґляновій формі.

ч. 601. Плащик для дівчинки з матеріялу kasha з оригінальним ковніром, якого один кінець перетягається через другий. На ковнірі, та маншетах стебнівки.

ч. 602. Практичне убранко до забави з рожевого полотенця, прибране білим.

ч 603. Сукня для малої дівчинки з взористої матерії. Ковнірчик та маншетики білі, обшиті коронкою. До того практичні майточки, з тої самої матерії.

ч. 604. Убранко з синього рипсу. Споденки припняті ґузичками до блюзки. Ковнір та маншети білі.

ч. 605. Суконка з полотенця прибрана вишивкою [illegible] маншетики і лямівки, зроблені з матеріялу в красці підходячій до вишивки.

ч. 606. Сукня для смотрика з Crepe Marocaine пастелево синьої краски. Спідничка ґрупами плісована. Пасок зі шкіри.

ч. 607. Практична суконка для смотрира з колірового полотенця, прибрана білим. Суконка скромна але елеґантна.

ч. 608. Плісована суконка з блідозеленого фуляру. Трикутна ґеска запинається з заду. В поясі стягається суконку на оксамітку.

До кожного моде-

ЧИТАЧКИ, ПЕРЕДПЛАТНИЦІ, ПРИХИЛЬНИЦІ! ПОШИРЮЙТЕ НАШ ЖУРНАЛ „НОВА ХАТА“. ПРИЄДНУЙТЕ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИЦЬ. ПОДАВАЙТЕ ПЕВНІ АДРЕСИ, НА ЯКІ МОЖНА ВИСИЛАТИ ОКАЗОВІ ЧИСЛА. — ЖІНКИ! — — ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ ЖІНОЧОЇ ПРОМИСЛОВОЇ КООПЕРАТИВИ „УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО“! — — ДОПОВНЯЙТЕ СТАРІ УДІЛИ ТА ДЕКЛЯРУЙТЕ НОВІ.

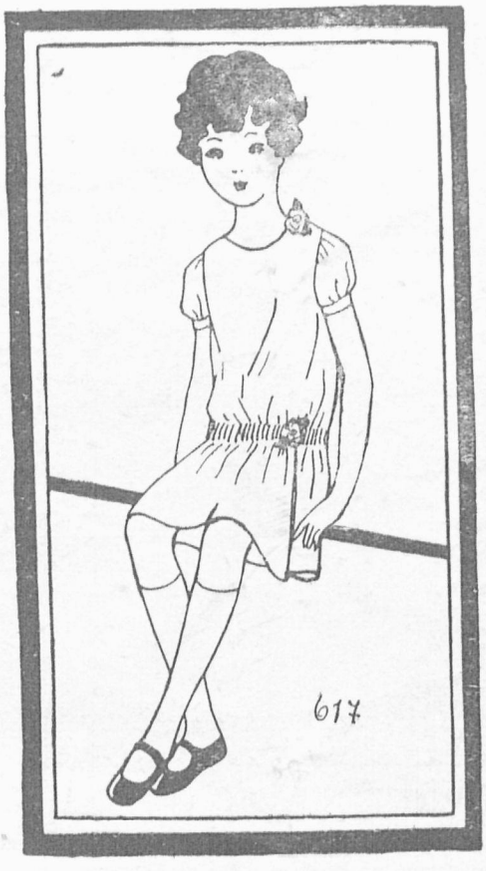

ч. 609. Суконка з взористого матеріялу. Спідна сукня, ковнір та манжетики з білої матерії. Перед блюзки, ковнір, манжети та фальбани лямовані матеріялом в красці взору.

ч. 610. Суконка з білого полотенця прибрана стебнівками та лямівками у відмінній красці.

ч. 611. Суконочка прикрашена морщенням та стебнівками нитками. в ріжній красці. До суконки відповідні майточки.

ч. 612. Убранко для хлопчика з лілійового полотенця з інтересним, з боку запинаним ковнірцем, лямування ковнірця, кишенки та манжетів з білого полотенця.

ч. 613. Суконка для дівчинки з раґляновими рукавами. Прибрання з темнішого матеріялу.

ч. 614. Практичне убранко для хлопчика з зеленого полотенця. Блюзка і прибрання з білої матерії.

ч. 615. Плащ з вовняної матерії з раґляновими рукавами. Ковнір і манжети виложені шкотським шовком.

ч. 616. Плащик для дівчинки з матеріялу краски. beige, прибраний пасками з плетених ремінців.

ч. 617. Суконка з Crepe de Chine блідорожевої краски. В поясі вшитки. Прибрання з шовкових рожечок.

ЛЮ ГОТОВИЙ КРІЙ.

При замовлюванні кроїв не забувати подавати їх величину, а при монограмах величину букв і до чого вони призначені (до хустинок, білля, рушників, пошевок і т. п.) Замовлення на крої, взори й монограми виконуємо тільки за попереднім надісланням належитости (чеком, переказом або почтовими значками.)

ЗА ПОСЛІПЛАТОЮ НЕ ВИСИЛАЄМО.

РУЧНІ РОБОТИ

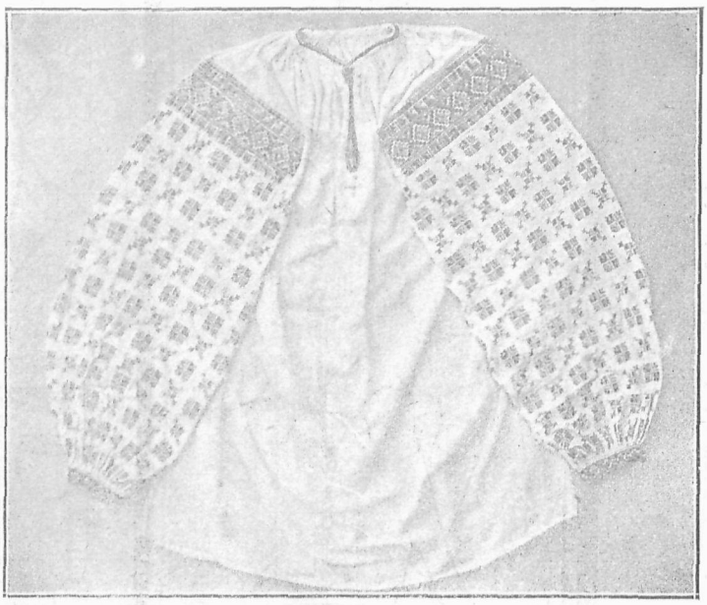

НАРОДНА СОРОЧКА

з Коболої Поляни на Прикарпатській Україні (Гуцульщина). Характеристичний уклад вишивок, який стрічаємо також на Великій Україні, Буковині та в Галичині.

ПОЗІР!

Для вигоди своїх передплатниць висилає „Нова Хата, нитки фабрики **DMC** по ринкових цінах, а саме:

1. **Cotton Perle** Ч. 8 в клубках — 0.65 зол.
2. **Cotton Perle** Ч. 5 в мотках — 0.45 зол.
3. **DMC** в мотках Ч. 12, 16, 25 — 0.25 зол.
4. **Moulinée** в мотках — 0.18 зол.

При замовленнях треба подати краску (найкраще число краски) і кількість мотків чи клубків. До робіт, поміщених в „Новій Хаті", можна красок не подавати, тільки зазначити, до котрого взору дібрати краски. **Нитки висилаємо тільки за готівкою.**

ПОЗІР!

МЕРЕЖКА

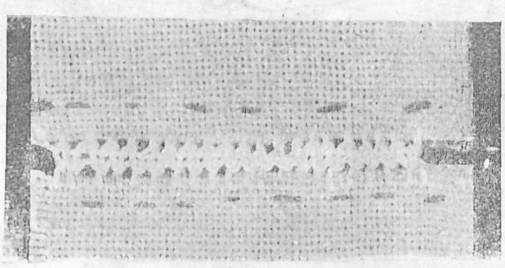

а) якою споюємо два полотна.

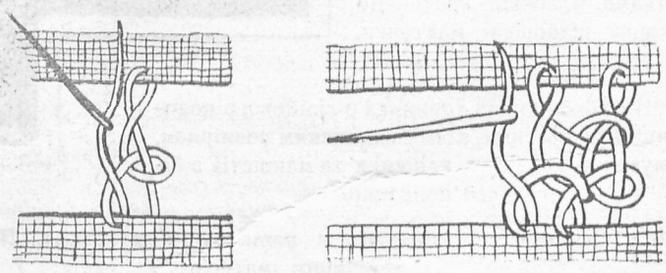

б) спосіб виконання.

НА ВЕСНУ НА СВЯТА

НАЙВИБАГЛИВІШІ

ЖІНОЧІ ОДЯГИ виконує

ПО ПРИСТУПНИХ ЦІНАХ ТА

В НАЙКОРОТШОМУ ЧАСІ

ПЕРШОРЯДНА РОБІТНЯ СУКОНЬ І ЖІНОЧИХ КОСТЮМІВ

Марії Волянської-Павлюк

ЛЬВІВ, СОБІСЬКОГО 12.

ТЕЛЄФОН 17-04.

ЗРАЗКОВІ МОНОГРАМИ

(ручно рисовані) можна замовляти в „НОВІЙ ХАТІ“ в ціні 0·50 до 1·— зол. за штуку, після зложення належитости готівкою або почтовими значками.

ЗА ПОСЛІПЛАТОЮ НЕ ВИСИЛАЄМО

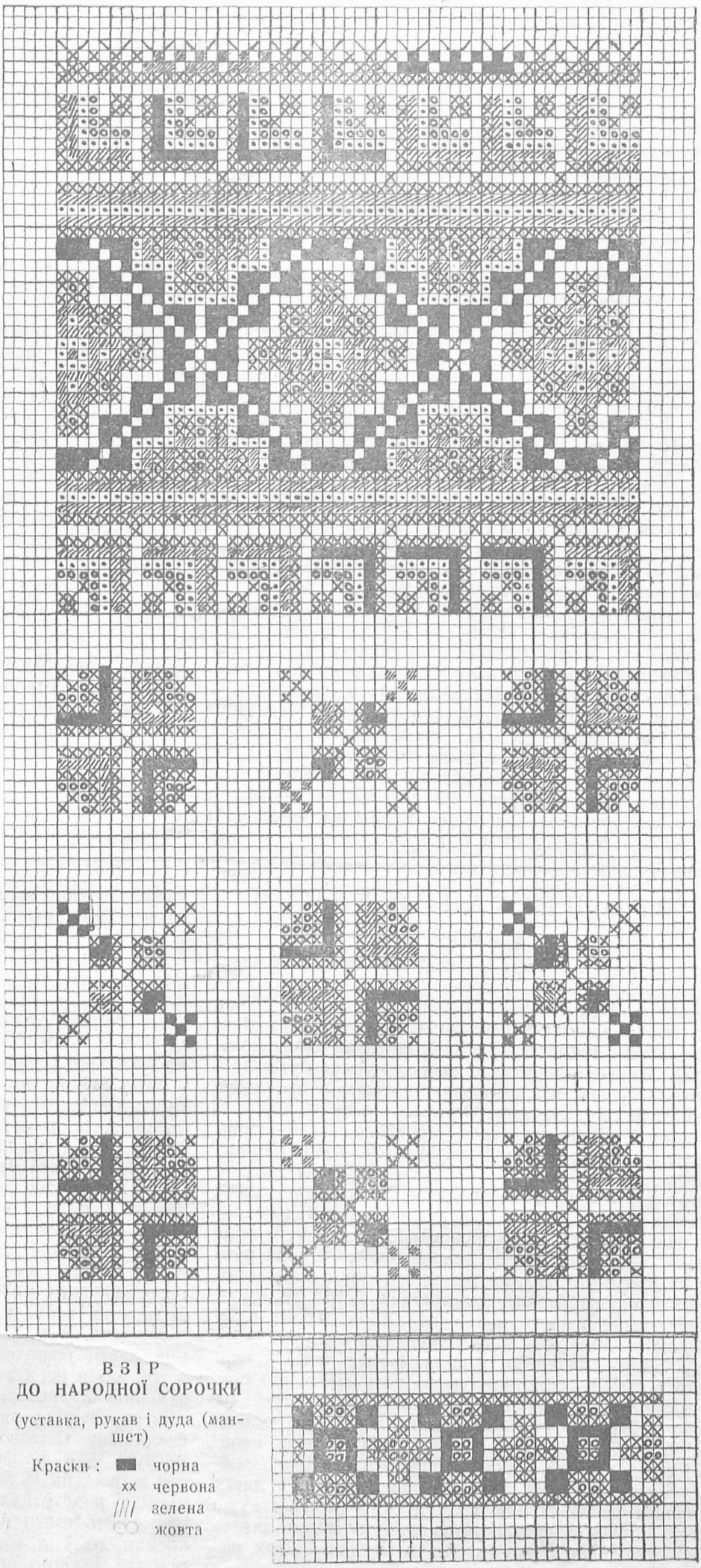

ВЗІР ДО НАРОДНОЇ СОРОЧКИ

(уставка, рукав і дуда (маншет)

Краски : ■ чорна
xx червона
//// зелена
○○ жовта

ДР. СОФІЯ ПАРФАНОВИЧ.

ПРО ДИФТЕРІЮ

Весна, подібно як осінь, це час перехідний, незвичайно пригідний для розвою пошесних недуг. Вправді місяць червень це вже у нас літо, але все-таки по причині несталої а холодної температури і частих опадів під цю пору, організм є дуже схильний до катарів віддихових доріг, внаслідок чого легко розвиваються ріжні бактерії, котрі в инших обставинах не найшлиби для себе корисного ґрунту до розвою і мусілиби загинути.

На весні є організм ослаблений безсоняшною та студеною зимою, до чого долучується недостача поживи, головно серед бідніших верств суспільности та на селі. При цьому через постійне перебування в хаті збільшається можливість переношення пошестей.

Одною з найбільше побоюваних недуг є дифтерія.

До винаходу протидифтеричної сироватки (Diphterie-Heilserum) д-ром Берінґом недуга ця десяткувала дітей і майже не вигасала в нашому підсонні. З окрема появлялися епідемії, котрі йшли головно з Заходу (Еспанія, Франція) і відзначалися великою їдовитістю. І сьогодні недуга ця не є менше часта, однак вона тратить більшу часть своїх небезпек завдяки модерному лікуванню, з котрим добре ближче познайомитися.

Причиною дифтерії є бацил (вигляду маленького патичка), який винайшов Лефлер в 1884 р. Цей бацил має таку прикмету, що осідає на слизниці горла й сусідного віддихового проводу (гортанки, дишника) і викликує тут запалення в постатті оболон, відки й походить грецька назва цеї недуги. Оболони ці є біляві, пружні, доволі сильно держаться підстави так, що при відриванню кровавлять. Окрім оболонкового запалення бацил цей витворює їдь (токсину), котра затроює організм. Є вона дуже небезпечна, головно для серця, нервів та мязів. Небезпека дифтерії полягає в самому запаленні та в цій отруті. Оболони, умістившися у вузьких проводах, можуть затикати їх і в цей спосіб задусити дитину, котрої гортанка є вузька. Отруя дістається до крови, ділає на серце і спричинює його ослаблення, занедужання або й смертельне ураження, вона ділає також на нерви та викликує їх ураження головно в піднебінні, очах (акомодація) ногах, (рухи, рефлекси) перепоні (diaphragma) і других мязах віддихових. З тих найгірше ураження мязів віддихових, бо воно смертельне а також ураження піднебіння, бо через це недужі не можуть поликати, захлистуються і дістають запалення легенів. Більшість випадків у недавному минулому кінчилося або задушенням або ураженням. Сьогодня, число таких випадків значно зменшилося.

Важним добутком науки було відкриття дифтеричної отрути др. Ерзіхом і Ру. Вони відокремили цю отруту та викликали нею типові дифтеричні ураження у звірят. Після цього, як пізнано прикмети бацила і його отрути, можна було приступити до боротьби з ним. Самого бацила легко викрити в дифтеричних оболонах і після забарвлення оглядати під мікроскопом. Рівнож легко перенести його на штучну поживу Лефлера, на котрій росте в білявих кольоніях. Показалося, що цей бацил гине в температурі 56°, зате на зимно є витревалий і тому живе довго в темних і холодних середовищах, пр. в бруді і харкотинні. На сонці гине. Дифтерична отрута, ушкоджуючи організм, примушує його рівночасно до боротьби в цей спосіб, що організм витворює протиотруту (антитоксін), котра поконує отруту. Поборення недуги полягає на витворенні як найбільшої кількости цеї протиотрути.

Опираючися на цьому відкритті Берінґ постарався витворити поза організмом людини цю протиотруту і вже готову подавати недужому. Це підстава теперішнього лікування дифтерії.

ПРО ПЛЕКАННЯ КВІТІВ

(Продовження)

Підливання ростин є річчю труднішою, як може здавалобися, бо треба приміновати єго до потреби. Краще підливати рідше, а багато, чим часто по трохи. Не треба наливати в мисочки; радше воду, що стече до мисочки, відляти, бо воздух не може здолу доходити. Як вода пересякає скоро, мусить бути десь в землі щілина, через яку вода протікає, не зрошуючи решти землі у вазонку. Оскільки земля у вазонках є добра, підливати треба дощівкою, бо кернична за зимна. Вода повинна постояти 24. годин. Температура води 20—24° С, 30° є вже за тепла і ростинам шкодить, а холодніша, чим 20° здержує розвій ростин. Переварена вода не має кисня ані двоокису вугля і не надається до підливання. Температуру води можна при деякій вправі означити рукою: коли рука не відчуває ані холоду ані тепла, то є відповідна. З весною і літом потребує ростина багато води, зимою лиш о стільки, щоби не зівяла. Треба отже весною около 7 год. рано (зимою о 9 год.) всі цвіти переглянути, чи треба їм води, (земля вохка є чорнява, суха — сіра) постукати пальцем о вазонок. Голос звучний вказує на землю суху, глухий на вохку. Коли ростина має багато листя або сильно росте, треба підливати і кілька разів на день і взагалі не допускати, щоби листки вянули. Коли мимо цього так станеться, треба сильно підляти, а листя скропити добре водою. Взагалі скроплювання дуже добре впливає на розвій ростини, тому навіть зимою є добре скропити ростину раз в тиждень, літом навіть і що дня.

Обмивання ростин є також конче потрібне до їх доброго розвою. Листками віддихає ростина, побирає також двоокис вугля, а до цього щілини в листках мусять бути вільні. Мити ростини треба чистою водою з малою домішкою мила; також можна на 1 л. води додати 5 д. сіркану заліза і ложку чистого спірту (до пиття), замочити губку або платок вовняний і стирати легко обі сторони листків, била і кутики листків, уважаючи, щоби не поломити пучків (о скілько вони є). Коли на листках є мшиці, особливо щитоваті, треба найперше докладно їх зіскробати, а потім щойно мити. По миттю треба ростину добре скропити чистою водою. О скільки на листках є волоски, то не мити їх, лиш докладно скропити, щоби добре сполокати пил і очистити щілини. На вазонках появляється часами зеленаво білий осад (це пліснь) або осад вапняний. Такі вазонки треба чисто вимити щіткою, а як внов появиться, то треба ростину навіть пересадити. Ростина з'уживає поживу, яка є в землі і по часі терпить голод. Треба її пересадити, даючи свіжої землі. Щоби одначе надто часто не пересаджувати, можна ростинам, що стоять на дворі, додати на верх у вазонку навозу або гноївки, раз в тиждень. В кімнаті приміновємо штучний мінеральний навіз, розпущений у воді. Треба одначе уважати, щоби не взяти за багато солей. Добре булоби замовити в дроґерії таку мішанину: 20 g потасової салітри, 20 g вугляновапну, 5 g ґіпсу, 5 g потасового фосфорану (содового або вапового), 5 g сіркану маґну і ¼ g фосфорану заліза. Тої мішанини взяти раз в тиждень ½ ложочки до 1 л води, добре розмішати у воді і підляти всі квіти. Де нема дроґерії, вистарчить взяти на конець ножа 1 g салітри, 1 g крейди до 1 л води і також оден раз в тиждень підляти. Робимо це лиш тоді, коли ростина росте; коли вона спочиває або є хора, не треба цього робити.

(Продовження буде)

ФІРМА **РОМАН ЗУБИК** ЛЬВІВ
ВУЛ ГАЛИЦЬКА Ч. 16.
продає найдешевше МОДНІ МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ, ШОВКОВІ І ИНШІ. — ПЛЮШІ, ОКСАМІТИ, ВЕЛЬВЕТИ,

Звірятам (головно коням) вщіплюють фільтрат культур дифтеричних, на що вони реагують витворенням протиотрут в крові. Сироватка цеї крови є в силі зновтралізувати, унешкідливити токсін в тілі недужого. Її впорскується недужому і в цей спосіб подається йому готове оружжя до боротьби. Висліди цих впорскувань знамениті. По 24 год. температура спадає, оболони відклеюються, недужий відкашлює їх, загальний стан поліпшується і наступає реконвалесценція. Якщо недуги не лічимо впорскуванням, то вона розвивається, повстають щораз нові оболони або отрута дифтерична бере верх і людина гине, задушена оболонами або від ураження серця, посудин кровних та нервів.

В цей спосіб використали природні оборонні прикмети організму до боротьби з небезпечною недугою. Річ зрозуміла, що й тепер бувають випадки, де недуга заздалегідь є так тяжка, що відразу поборює організм або відпорність організму є така мала, що підлягає всяким комплікаціям і мимо лікування сироваткою ці випадки кінчаться смертю. Дуже важними є обставини, в яких найліпше ділає сироватка. А це час і кількість. Чим скорше зробиться впорскнення — тим ліпше. Мусить це статися в перших днях недуги і тут кожний занедбаний день, а навіть година погіршує вигляди на оздоровіння, бо сироватка ділає кожного дня недуги слабше, а вже від пятого дня недуги зовсім перестає ділати тому, що бацилі вспіли витворити вже тільки їді, що може вбити організм.

Тому при кожному занедужанні горла, головно у дітей, святим обовязком матері є якнайскорше засягнути лікарської поради, а на лікареві тяжить відповідальність скорої та певної діягнози (означення даної недуги). Тут кожна хвилина дорога, а кожне опізнення й похибка може скінчитися дуже сумно. Це повинні матері тямити!

Що до кількости сироватки — це річ лікаря. Для загального відома треба подати, що сироватку міриться одиницями антітоксичними, і що відповідно до ваги недужого, його віку, дня недуги та небезпеки випадку впорскується відповідне число одиниць.

Окрім лікування треба також вистерігатися зарази (профілякса). Знаючи прикмети бацила можемо хоронитися перед ним. Податність цій недузі не в кожному віці однакова, найбільша від 2—4 року життя, меншає до 10-го а після 10-того і у дорослих лучається рідко, найчастіше в часі епідемій. Бацил переноситься головно з особи на особу при кашлі, чиханні або руками, річами та хатнім брудом. Він живе не тільки у людей недужих, але дуже часто в носі та горлі здорових людей, головно з окруження недужого. Ці особи становлять головне джерело пошести і їх належалоби вишукувати та ізолювати. На жаль, це не є можливе до виконання. І діти не всі мають однаковий нахил до дифтерії. Діти стало закатарені з вразливим слизницями й побільшеними залозами (лімфатична конституція) — діти, що живуть в поганих гігієнічних обставинах є найбільше склонні до цеї недуги. Деякі знова ніколи не перебувають дифтерії мабуть тому, що від матерей одідичили вроджену відпорність. Щоби оминути зараження, треба поступати після правил гігієни, обовязкових у всіх пошестях. Тому треба кожного недужого ізолювати, зглядно віддати до шпиталя, тим більше, що дома неможливо зовсім перервати стичність з недужим та його річами. Здорові діти пильно зберігати перед товариством недужих або й здорових та брудних і занедбаних.

Уважати, щоби діти не давали рук та річей до уст, оминати простуд та катарів, головно в часі пошести.

Є ще один спосіб, як охоронити дитину від дифтерії (бодай на час недуги дома чи пошести), а іменно охоронним вщіпленням сироватки. В тійціли наперед перепроваджується спробу Шіка, котра виказує, чи дитина має нахил до дифтерії. В щіплюється малу кількість дифтеричної отрути. Діти, які мають нахил до дифтерії, реагують малим червоним горбочком на тому місці. Таких дітей щіпиться профіляктично малими давками. Це робить їх не протязі місяця невразливими на зараження.

В цей спосіб примінено отруту не тільки до лікування дифтерії, але й до охорони перед нею. Після недуги треба дома перевести дезінфекцію, щоб убити бацилі, що находяться в кімнаті недужого.

Дифтерія втратила вправді багато грізної небезпеки, та не втратила можности поширення і мимо лікування несе з собою ще багато лиха. Як кожна пошесть, так і вона ослаблює сили організму й робить його податним на инші недуги та загрожує серцю і нервам.

З нею треба боротися так як з кожним злом, а тому треба знати прояви цеї недуги й засоби боротьби проти неї, про що оці стрічки дають деяке поняття.

О. З.

ЗАДЕРЖАННЯ МОЛОДОГО ВИГЛЯДУ

На сторінках ріжних журналів обговорюють щораз частіше питання молодечого вигляду і відмолодження людського організму.

Над цим останнім ломлять собі голову учені лікарі, тоді як першим, з більшим успіхом (бодай матеріяльним) займаються ріжні косметичні заведення та сальони для плекання краси.

Паризька спеціялістка дерматології др. Сузанна Ноель читала у Відні реферат про надання лицю молодечого вигляду оперативним способом. Реферат, на якому було багато віденських лікарок, ілюструвала світлинами — знимками своїх пацієнтів, перед і після операції морщин на лиці.

Задержання молодого вигляду є на думку пані др. Ноель не тільки задушевним бажанням кожної людини, яка починає старітися, але часто життевою потребою.

Людям, що молодше виглядають, легше знайти нове заняття, чи задержати давне. Факт, що театральні та кінові артисти так дуже дбають про захування краси і молодости, цілком піддержує її погляд; захування молодечого вигляду, це задержання хліба в руках.

Операцію морщин на лиці перестануть з часом уважати неоправданою пустотою, чи надмірною претенсіональністю, як не вважають ними вставлених зубів і золотих пльомб. Також не буде нікого страхати, якщо таку операцію доведеться повторити два — три рази, як не страхає нікого, що частіше треба навідатись до дентиста.

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ

До П. Т. Передплатниць, які залягають з передплатою, вислала Адміністрація Н Х. окремі рахунки; просимо **ще раз** о вирівнання залеглостей, щоб адміністрація не була змушена здержати дальшу висилку чисел.

ПРИПИСИ

СУНИЦІ

Варення з суниць. Вибрати ½ kg сухих суниць, два рази виполокати в воді, відливаючи їх дуже осторожно на сито.

Зробити дуже чистий сируп з ¾ kg цукру; суниці вкинути на кипячий сируп, раз добре заварити, потім досмажити через 15 хвиль на вільному вогні. На другий день смажити ще раз від заварення найбільше 10 хвиль. Зняти на салятирку для прохолодження, а на другий день зложити в слоїки.

Сок з суниць — сирий. Неварений сок є дуже смачний і запашний. Робиться його в такий спосіб: Дуже дозрілі, неподушені й свіжі ягоди зважити й зсипати до порцелянового, великого начиння. На кожне кільо суниць взяти півтора раза тільки цукру. З цукру цього зробити густий сируп, беручи склянку води на ½ kg цукру. Горячим сиропом залляти суниці, мішаючи осторожно, щоб не подусити ягід. Відтак прикрити зложеним в кількоро мягким полотном, щоб до него всякала пара. Начиння вставити на 24 години до ледівні або винести до холодної пивниці. Відтак всипати суниці з сиропом до серветі, уміщеної над сухою вазою або камінним горшком. Сок повинен стікати сам до начиння без витискання. Сок цей належить зараз зливати в бутельки, старанно закоркувати, залякувати й переховувати в сухій пивниці.

Остале на серветі суниці можна висмажити на мармеляду, додаючи трохи цукру. До цеї мармеляди можна додати на кожне kg ложочку цитринового кваску, як хто любить, щоб була кваскувата. Ще горячу зложити до слоїв.

Соку з суниць не варто смажити багато, бо по році звичайно починає ферментувати, тратить запах і робиться гіркий.

Зупа зі суниць набирає доброго смаку, коли заправимо її вином. Спосіб приладження такий: Літру свіжих суниць перетерти через чисте сито, додоти троха води, 12 dkg цукру, склянку білого вина і огріти аж до заварення. Відтак заправити ¼ літрою сметани, охолодити і подати з бішкоптами.

ТРУСКАВКИ

З трускавок робиться знамените варення (конфітури). Але з ними треба обходитися дуже обережно, щоб не подусити ягід. Рвати треба трускавки в сухий день. Ягоди по очищенню замочити в bongout або румі, щоб ополокати з піску й землі. На ½ kg трускавок взяти 1 kg цукру, зробити дуже густий сируп, щоб добре затягнувся і на кипячий кинути трускавки. З початку варити на великому вогні, три рази здіймаючи й відставляючи. Пізніше досмажити на вільному вогні. Начиння з трускавками часто потрясати, щоб рівно смажилися. Шумовиння збирати дуже уважно, — другим кінцем срібної ложки, або ще краще білою бібулою, якою накривається поверхню варення. В цей спосіб знаменито очищується сируп з шумовиння без нарушення ягід. Варення зсипати для прохолоди на салятирку, а на другий день зложити до слоїв.

Ради господиням

Плями від трави на біллю вигублюємо розчином „цинкової соли". Пляму треба на кілька мінут намочити в тім розчині, а відтак кілька разів сполокати в літній воді.

Лякер на черевиках відновлюємо в цей спосіб, що натираємо їх рециновим олійком, хвильку держимо над парою, щоби змякли, відтак витираємо мягким вовняним платком, доки не відзискають полиску.

Як вигубити муравлі? Роспустити в мисочці цукру або меду, додати до цього трохи дріжджей або квасного тіста і поставити в тому місці, де показуються муравлі. Вони вигинуть, бо дріжджі є для них отрутою.

Средство проти опалення. Витиснути сок з пів цитрини, додати трохи соли, одно білко і ложочку кольонської води. Цею мішаниною посмарувати лице на ніч, а рано сполокати літною водою.

ОГОЛОШЕННЯ

Пошукується на вакаційній час від 1. червня до 1 липня або від 1. серпня до 1. вересня приміщення на одну, зглядно дві особи. Потрібна одна кімната на селі з цілим удержанням або бодай з обідом (може бути у священика або в учителя) в околиці, де населення задержало народну ношу, найрадше в околицях середущої Галичини.

ОЛЬГА і ОЛЕНА КУЛЬЧИЦЬКІ
Перемишль, Ринок 26.

Видає Кооп. „Українське Народне Мистецтво".
Адреса Редакції і Адміністрації: Львів, Руська 18.

За редакцію відповідає МАРІЯ ГРОМНИЦЬКА.
З друкарні Ігн. Єгера, Львів, вул Сикстуська 33.

До кожного моделю можна замовляти готові крої для кожної величини.

Табелі кроїв з вимірами.

Виміри кроїв для смотриків і пань.

Величина	для смотриків			для пань					
	14	15	16	I	II	III	IV	V	VI
Обєм горішний	cm 84	cm 86	cm 88	cm 90	cm 96	cm 102	cm 108	cm 114	cm 120
Обєм в поясі	64	66	68	70	74	78	84	90	100
Обєм в бедрах	90	94	96	100	105	110	114	120	130
Довжина спідниці	75	80	85	102	105	108	108	108	108

Виміри кроїв для дівчаток від 1—13 літ

Величина	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Ціла довжина	cm 45	cm 48	cm 50	cm 55	cm 60	cm 65	cm 70	cm 75	cm 80	cm 85	cm 90	cm 96	cm 102
Обєм горішний	58	70	62	64	66	68	70	72	74	76	78	80	82
Довжина рукава	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	37½	39	40½

Виміри кроїв для хлопчиків від 1—13 літ

Величина	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Вовнішня довжина коротких штанів	cm —	cm 29	cm 33	cm 36	cm 39	cm 42	cm 45	cm 48	cm 50	cm 54	cm 56	cm 58	cm 60
Вовнішня довжина довгих рівних штанів	—	—	57	60	63	67	70	73	76	79	83	86	89
Довжина рукава	20	23	24	25	25	29	31	33	35	37	39	41	43

Ціни кроїв:

а) великі форми (костюми, сукні, плащі,) . . . . . 2·20 зол
б) малі форми (блюзки, спіднички, діточі одяги, білля) . . . . . 1·80 „
в) дрібнички (капелюхи, ковнірці, черевики тощо) . . . . . 1·— „
г) малі форми ручних робіт . . . . . 1·50 „
ґ) великі форми ручних робіт . . . . . 2·40 „

Гроші висилати **рівночасно зі замовленням** переказом або в поч. значках. На порто посилки **30** гр. Замовлення на крої полагоджується (за попередним надісланням належности), протягом 7—10 днів. За посліплатою кроїв не висилається.

СТИЛЕВІ РУЧНІ РОБОТИ

З НАРОДНИМИ ВИШИВКАМИ ТА МЕРЕЖКАМИ

готові або на замовлення можна набути в „НОВІЙ ХАТІ“ по приступних цінах, а то: блюзки нічні сорочки, чіпці, хустинки, рушники, сервети, серветки, обруси, портієри, капи, накидки, подушки і всі инші хатні прикраси в довільній величині після всіх взорів, поміщених в НОВІЙ ХАТІ, які рівнож після взорів, які „НОВА ХАТА“ має у себе до диспозиції.

АЛЬБОМ французьких кроїв білля. — Поверх триста моделів для жінок і дітей З ВЕЛИКИМ АРКУШОМ ФОРМ на 28 ріжних моделів.

Ціна тільки 2·— зл.

До кожного моделю продається крім того готові крої по звичайних цінах. — Замовляти в „Новій Хаті“.

Ціни оголошень в „Новій Хаті“

Ціла сторінка	250 зл.	1/4 сторінки	64 зл.
1/2 „	125 „	1/8 „	35 „

В тексті 50% дорожче.

„НОВА ХАТА“

ЩОМІСЯЧНИЙ ЖУРНАЛ ДЛЯ ПЛЕКАННЯ ДОМАШНОЇ КУЛЬТУРИ

Необхідний жіночий журнал, який повинна передплачувати, читати й поширювати кожна українська жінк**А**
Обслуговує жінку у всіх ділянках домашнього господарства та забезпечує від непотрібних витра**Т**
Вчить примінювати в прикрасах одежі й хати українське народне мистецтво, бо це правдива крас**А**
Авторів белєтристики та ріжних статей підшукує переважно з поміж жінок, своїхі чужи**Х**
Хоронить жінку перед неміччю і старістю фаховими порадами в справі плекання тіл**А**
Акуратно виходить, приносить численні ілюстрації визначних осіб та подій наших дні**В**
Там найдете також вказівки, як вести й виховувати діти гарно й розумн**О**
А крім цьогознайомить з жінками, що стреміли до недосяжних верши**Н**

„НОВА ХАТА“ = Львів,
АДРЕСА РЕДАКЦІЇ Й АДМІНІСТРАЦІЇ:
РУСЬКА, 18. — ТЕЛЄФОН 30-13.

ПЕРЕДПЛАТА ЗА „НОВУ ХАТУ“
Для краю: цілорічна зл. 18·—, піврічна зл. 9·50—, чвертьрічна зл. 5·—, ціна одного числа зл. 1·80—. Для закор.: цілор. 3 дол.

Передплачуйте найдешевший, популярний, ілюстрований двотижневик

„Жіноча Доля“

ЦІНА В КРАЮ: на рік 9 зл. на пів року 4·50 зл. на квартал 2·40 зл. на місяць 80 гр.

ЦІНА ДЛЯ ЗАКОРДОНУ: на рік 2 амер. доляри.

Передплату приймає:

Редакція „ЖІНОЧОЇ ДОЛІ“ Коломия, вул. Нова ч. 1.
„ŻINOCZA DOLA“ Kołomyja ul. Nowa 1.
Poland East Galizia Europe.

ЧИТАЙТЕ

наш багато ілюстрований, двотижневий, науково-популярний журнал

„ЗНАННЯ”

Журнал обслуговує робітниче-селянські маси й подає у зрозумілій для них формі найріжніші відомости з усіх галузів науки й життя. — Журнал цей радимо кожному, що хоче збільшити своє знання.

„ЗНАННЯ“ кожний свій відділ ілюструє багатьма малюнками та фотографіями. У журналі беруть участь найвидатніші науково-літературні сили. — — — —

ПЕРЕДПЛАТА: 1 рік 6 карб., 6 міс. 3 карб. 25 коп. 3 міс. 1 карб. 75 коп., 1 міс. 60 коп.

Передплату приймає Сектор Періодичних Видань ДВУ-Харків, Сергіївська пл. Московські ряди, ч. 5.

ПРИЙМАЄТЬСЯ ПЕРЕДПЛАТУ НА

„СВІТ”

одинокий у нас багато ілюстрований часопис **для всіх.** Виходить у Львові двічі в місяць.

В кожному числі 20 до 30
:: гарних ілюстрацій. ::

Передплата на квартал виносить 6 зол., на піврік 12 зол., для Америки й инших країв 3 доляри на цілий рік.

Гроші з заграниці можна посилати в поручених листах, у дотичній валюті (в долярах, чеських коронах, франках і ин.)

„СВІТ“

повинна передплачувати кожна Читальня, кожне Товариство й Касино та кожна хата!

Жадайте оказових чисел!

Адреса: **„СВІТ“, Львів, Руська ч. 3.**
(Lwiw-Lemberg, East-Galicia.)

Оригінальні килими, проєкту й праці

О. О. КУЛЬЧИЦЬКИХ

ЗАМОВЛЯТИ

через „НОВУ ХАТУ“

ОДИНОКИЙ НА ЗАХ. ЗЕМЛЯХ УКРАЇНИ

ЖУРНАЛ САТИРИ і ГУМОРУ

„З и З“

Пребагатий змістом ядерної та влучної сатири на злобу дня. Прегарна гумористика. З днем 1 мая вдалося редакції заанґажувати до співпраці кількох наших найвизначніших гумористів!

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ Адреса: **„ЗИЗ“ Руська 18/I. — Чвертьрічна передплата тільки 3·50.** **ПОШИРЮЙТЕ**

З друкарні Ігн. Єгера, Львів, вул. Сикстуська 33.

Ціна примірника зл. 1·80.

число 7–8.

НОВА ХАТА

м. Б.
1927.

Позір! **ЖІНКИ!** **Позір!**

Вступайте в члени кооперативи:

„УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО“

ЖІНОЧА ПРОМИСЛОВА КООП. З ОБМ. ПОР. У ЛЬВОВІ.

УДІЛ 10.— ЗОЛ. **ВПИСОВЕ 1.— ЗОЛ.**

Адреса кооперативи: ЛЬВІВ, РУСЬКА Ч. 18.

РІК IV Одинокий, найстарший на західних українських землях **РІК IV**

ілюстрований двотижневик літератури, науки, мистецтва й суспільного життя.

НАША БЕСІДА (Раніше „Наш Світ“)

під Редакцією Володимира Островського.

В 1927 р. дає:

24 двотижневих чисел на дуже гарному папері.
300 артистично виконаних ілюстрацій.
50 ріжних новель, оповідань і повістей.
200 статей на ріжноманітні теми з письменства, мистецтва, науки, суспільного життя і т. п.

Передплата на 1927 рік:

В краю: на рік 15 вол., на півроку 8 вол., на 3 міс. 4 вол.
За кордон: на рік 3 дол., на півроку 1 дол. 50 цен.

Редакція й Адміністрація:

„Nasza Besida“, Warszawa, Długa 50 m. 47.

Конто в П. К. О. ч. 28-10.

Жадайте оказових чисел.

„НОВИЙ ЧАС“

ОДИНОКИЙ ІЛЮСТРОВАНИЙ, ПОПУЛЯРНИЙ ЧАСОПИС, ВИХОДИТЬ 3 РАЗИ В ТИЖДЕНЬ.

Місячна передплата тільки 2·70 золоті, за границю 6 дол. річно.

Жадайте оказового числа, яке висилається безплатно.

Адреса: **„Новий Час“, Львів, Руська 18.**

В УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ТІЛЬКИ УКРАЇНСЬКИЙ ЧАСОПИС!

Не видавайте ні одного сотика на чужі газети, що нас очернюють, оббріхують і радіб нас розбити і пустити одні на одних!

Передплачуйте „Український Голос“ і других заохочуйте до передплати.

Адреса Ред. й Адм.: „Український Голос“ Перемишль.

Найпопулярніший і найбільш улюблений в краю і за границею є український часопис

„УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС“

виходить що неділі в Перемишлі, вул. Побереже ч. 1.

Річна передплата в краю 10 зол. для загр. 2½ дол.

ПРИЙМАЄТЬСЯ ПЕРЕДПЛАТУ НА **„СВІТ“**

одинокий у нас багато ілюстрований часопис **для всіх.** Виходить у Львові двічі в місяць.

В кожному числі 20 до 30 :: гарних ілюстрацій. ::

Передплата на квартал виносить 6 зл., на піврік 12 зл., для Америки й инших країв 3 доляри на цілий рік. Гроші в заграниці можна посилати в поручених листах у дотичній валюті (в дол., чеських корон., франках і ин.)

„СВІТ“ повинна передплачувати кожна Читальня, кожне Товариство й Касино та кожна хата!

Жадайте оказових чисел!

Адреса: **„СВІТ“, Львів, Руська ч. 3.**

(Lwiw-Lemberg, East-Galicia.)

ЧИТАЙТЕ! **ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ!**

Одинокий український, незалежний часопис на ВОЛИНІ

„УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА“

орган української національної думки.

Виходить раз на тиждень в неділю

Передплата в краю:

на 1 місяць 1 вол., чвертьрітно 3 вол., на півроку 5·50 вол., на рік 10 вол., за границею на рік 2 амер. доляри або їх вартість в инші валюті.

Оголошення по умові.

Адреса Редакції й адміністрації:

Луцьк на Волині, Алеї Б. Хороброго, 70.

РОБІТНЯ ЖІНОЧИХ І ДІТОЧИХ СУКОНЬ С. МОНЦІБОВИЧЕВОЇ ПРИЙМАЄ **ДО НАУКИ ШИТТЯ І КРОЮ**

ЛЬВІВ, ВУЛ. ХМЕЛЬОВСЬКОГО Ч. 15.

МОЛОДЕ ЖИТТЯ

ІЛЮСТРОВАНИЙ ЧАСОПИС УКРАЇНСЬКОГО ПЛАСТУ

ВИХОДИТЬ РАЗ У МІСЯЦЬ.

Присвячений усім ділянкам пластового життя; поміщує статті з обсягу таборування, туристики, спорту, — белетристичні твори молодих Пластунів, — вісти з життя українських Пластунів в краю, за границею та Пластунів инших народів.

Річна передплата в краю 3·50 зл. Адреса Редакції: Львів, Домініканська 11.

„ „ за границею 0·50 ам. доляра. Адреса Адміністрації: Львів, Руська 3. III.

На бажання висилаються оказові числа!

НОВА ХАТА

ЖУРНАЛ ДЛЯ ПЛЕКАННЯ ДОМАШНОЇ КУЛЬТУРИ

ВИХОДИТЬ РАЗ У МІСЯЦЬ

РІК III. **ЛЬВІВ, ЛИПЕНЬ СЕРПЕНЬ 1927.** **Ч. 7—8.**

ЗМІСТ: *К. Гриневичева:* Почитаніе; *І. Ґургулівна:* Народні вишивки; *Ґіна Кавс:* Тітка з розбитим серцем; *М. Ф.:* Перед новим шкільним роком; Фахові школи в Польщі; *О. З.:* З життя австрійських жінок; *А. С.:* Темперамент; *Моди: Ручні роботи: Ріжні вісти: О. Л.:* Про плекання квітів; *Др. С. Парфанович:* Руханка і спорт; *Приписи:* Ілюстрації: Ілюстрації до статті „Народні вишивки"; *Нарбут* — Літні ферії; Ґобеліновий килим Р. Лісовського; Вежа „Рівнога"; Вправи — „Скуд"-у,

КАТРЯ ГРИНЕВИЧЕВА.

„Почитаніе"

(Виїмок з іст. повісти)

„Є у мене воркун дома
На мою головоньку"...

Дім Анчиного батька Негвара лежав на окраїнах запустілого підгородя. Побудований був із чорного дуба, з могутних циляків, укритий соломою й укріплений огорожею з камяних гранів, як коли монастир. Верх старого муру сріблився полин та шевеліла з вітром жалива.

Спізнені прохожі минали Негварове житло прискореною ходою: місце було непривітне і господар під княжим гнівом.

Навіть у водохрещі, коли ходили зі щедрівками церковні люде, а задушники переодягалися волхвами, розсипані по цілім Галичі за милостинею, дім Негвара був замкнений довкруги, як темниця.

Даремно вигукували на дорозі:
„Господар з хати, а ми до хати,
Ідем ґаздиньку розпитувати —
Чого у тебе уста солодкі?
То від медику, мій коляднику!"

Там ніхто не співав про милосердного Спаса, що окутаний у білі ризи, жаліє при куті грішний світ і про те, як Мати Божа просить його словами — музикою:

— Сину мій, сину, устань на ніжки,
Ой озми ключі тай бо пекольні,
Відчини двері душам скорбящим...

Три роки минуло якраз: з гір погіря полилися весняні води, сповенилися ріки рівно з берегами і жайворонки падали по скибах у слід плугатарам, коли Негвар виїхав ніччю зі свойого двора з одним тільки чурою — і пропав як дим. За смертельне побиття конюха князь велів покарати боярина — гординю доскульними карами, прилюдною ганьбою і Невгар лютий як рись, що попав у пастку і рве кріваве тіло на волю, в одних рубах вискочив із княжих рук.

Говорили голосно, що у краківського владики у почестях великих сів...

Це був час, коли Роман двигнув похід у допомогу византійському царю Олексію Ангелу в його боротьбі з Болгарами. На розпучливий зазив друга, він злетів туди як грім верх розгойданої далини, а в слід за ним погнали лави полків, чорних від заліза, закосичених омелою, твердих як турій ріг і брали кривавим кінцем копія все, що можна добути веселим людським хотінням.

А далі, в слід оцьому грізному здвигові, що димував на обрію як очерет гнаний вітром, текли на дерзких конях, на білих лискавках колесниць найліпші співці, що їх видало лоно епохи, сіль землі і народу, свідки поривів, яким не було рівні, учасники хвиль найзухваліших під сонцем. Вони то серед розхрістаного крику стрикусів та хитрого плачу шереширів передавали вічним струнам гуслі хвалу роуського меча, єдиного на світі.

Гомоніла цими піснями золотобанна Византія, здвигали з дива плечима сиві фіорди півночі, Гаральдова колиска, кивали головами німецькі герцюки і ходором ходила земля ракоушська, штирська...

Анка Негварівна уміла тоді стати необходимою княгині. Ніхто не вмів шити так чисто дробницею, вязати в що раз то нові уплітки довгого волосся молодої жінки, голубити княжат.

Сама-ж вона ніби на протязі одної росяної ночі зацвила в цю пору ясною квіткою, що повертала до себе всі очі.

У страшну ніч, коли притекли недобитки, снилося Негваровій дружині, що її чоловік стуче у ворота, не годен добудитися слуг, замараний болотом і кровю. Сонця мрія пурхнула в мить. Доброніга стрепенулася, сіла на постелі, прихилила в низ ще гладке обличчя й наслухувала. Серце її билося високо під узористим одіялом...

У світлиці хтось ходив. Чути було шум одежі промоченої дощем, опісля дзвінкий шепіт меду, що його чиясь рука лила нерівно у срібний ріг Негварів...

Доброніга скочила босоніж до дверей. Крізь шкалубину, залиту смугою світла, вона доглянула грозовитого мужчину, широкоплечого, у колпаці засуненім аж по брови над жорстокими очима.

Негвар вернув!

Так, це був він, що після обіду скидав миси з останками страв на долівку устелену пестрими доріжками хатної роботи, і переодягаючи обуву зі сміхом насильника розстеляв білі онучі по столітньому яворовому столі. Він, для якого передовсім вставало сонце, трисвітлим буртом грали води і молитовна тишина плила у вечері понад лоно нив. Вибранець судьби, який нічого не давав, брав тілько, навіть те, що йому було на віки непотрібне: добро, що палало у прозорім погляді його жінки, красу, що блукала у дитиннім пів-сміхові її уст, у понсовій квітці, вплетеній у її волосся...

Його не привитали з дороги, помертвілі від несподіванки.

Вже трета днина з дня повороту, як вештався він із кута в кут, ніби ждав когось.

Було доволі пізно, коли Анка, стомлена гамором ради недалекої команицті і траґічною тишею княжих гридниць, прийшла відпочати від нестерпних вражінь у хату родичів.

Її привів раб із Половців, Аклан.

Доброніга обняла доньку в румяних посвітах втіхи, — вона любила Анчину молодість та багатіла нею, як звидом власної весни.

А дівча й справді неволило очі: білохрущата камка її одежі мило відбивала від темної соболиної шапочки з малиновим верхом та свіжости молодого обличчя. Девять анфраксів венедицької оправи, повислих ніби сльози з узької оксамитної стрічки на чолі, рожевою тінню ніжило чисті черти, — очі з бровами сильними як стріли, носик з купкою веснянок, вохкі уста з опущеними кінчиками, повні чуття...

Тепла ніч схилилася над світом. Обі жінки лягли в одрині спочити. Розмовляли про жахливі події в княжій сімї, про сподівані зміни.

Сон відлетів, тишина віддихала рутою та чорнобривцем. За темним вікном колихалася молода деревина. Скричав половко, стрекотів цвіркун.

Дівчина усіла на постелі й підняла з ослона край ліжка скринку обиту сафіяном. Відкрила верх і з побожністю, як скарб хати й роду, добула книгу в оправі зі слоневої кости, виложену на углах росохами коралю й сріблом.

Доброніга не була грамотна, однак купила її за велику ціну від болгарського мандрівного крамара та держала в пошані, як лік проти темних сил, що заселюють хати таксамо, як водяні духи всяку течву, а полісуни суходольний теребіж і урочища.

З втішною самопевністю Анка взяла книгу на коліна й відчитала уміло:

— И—З—Б—О—Р—Н—И—К.

Букви були великі, гострі, писані уставом, деякі виведені подвійними лініями. Тлом для них був прозорий східний орнамент. „Зачала“ розділів творили овальні медаліони, у яких незвісний артист зобразив Мойсея з Господними скрижалями, Йосифа, як дає себе пізнати братам, Рут з оберемком пшениці на багачевій стерні...

Анка любувалася хвилю рисунком поодиноких букв, опісля-ж доволі гладко прочитала:

— О чте — ніи... книг.

Поволеньки, з працьовитою надумою, як пчілка, що збирає скарб меду з квіток, вона лучила знак зі знаком; на її щоки виступили теплі румянці, грудь хвилювала.

А там, у нутрі першої великої букви, у надписі, свята Анна в двокольоровій грецькій шаті держала в обіймах молодесеньку Богородицю і повагом водила пальцем по сувою письма, навчаючи її:

— Добро єсть, братіе, почитаніе книжное, паче всякому христіяну...

Стрічки святих глаголів, нанизані густо біля себе, пахли далекими часами, ніби вянь лісового зілля:

— Єгда чтеши книги, не тшти ся брьзо иштишти до другия главизни, поразоумій, што глаголють книги, трижди обращтая ся о єдиной главизні...

Кождіське слово, працьовито підчеркуване пальцем, Анка здобувала з радісним трепетом серця, ніби герой, що бере копієм озброєне місто. Але після третої стрічки письма всі сустави стали у неї ліниво боліти і вона обезсиліла, як навючений тягарем мандрівник, що довго волік ноги крізь сухі піски.

— Красота воіну оружіє і кораблю вітрила, тако і праведнику почитаніе книжное...

Ще хвилю киновар, сепія й золото мерехтіли перед Анкою мов усміх чиїхось повних, побожних уст, мов мудре світло зіниць незнаного писця, — відтак сторінки лопотливо упали на себе й кутом приспаних очей Анка доглянула ще фінал почитання, витязьке алилуя мистця:

— „Радует ся кормчій в отишье пристав, и странник в отечество свое пришед, такоже радует ся й книжний списатель, дошед конца книгам...

Полискливі оківки навколо скринь, божник і грубі різьби полиць пропали у тьмі до разу. Тіни дерев застигли в місячній тишині як казка. Ані листочок не шевельнув, — ані листочок....

Анка спала.

І. ҐУРҐУЛІВНА

НАРОДНІ ВИШИВКИ

(Докінчення)

Частим у наших взорах є орнамент ростинний. Під оглядом композиційним повторяється майже скрізь один спосіб уложення: через середину взору кинена ґірлянда, по двох її сторонах квіти з листками. Ріжноманітність цього уложення творять лише роди квітів, листків, овочів, що на переміну обкидують галузку. Часто виступає дубовий листок, галузка смереки, виноград, яблучка, ягоди, гвоздик, мак та найбільше любленою є рожа. Рожами називають також звізди й ромби, що виповнюють качало ґеометричного взору.

Ростинний орнамент виступає у своєрідній стилізації. Він не передає вірно дійсного вигляду природного взірця, лише ґеометрично стилізує ростинні форми. Фалиста лінія — це галузка, квіти укладаються прямолінійно побіч себе, що якраз є найбільше характеристичне в зіставленні ґеометричного орнаменту. Часом ростинний середний мотив є замкнений ланцюгами і викінчений зубкованими рязками.

Ростинний орнамент виступає майже в кожному окрузі разом з ґеометричним у більшій чи меншій кількости. Найбільше виразно і в багатих відмінах виступає стилізація ростинна в Сокальщині. Мотив ростинний тут переважає майже виключно. Виступає ріжноманітно комбінований і чистий майже без домішки ґеометричних елєментів. Незвязаний укладом прямолінійности, він свобідно розкинений чи то галузкою, чи цілою китицею на білому фоні.

II. ТЕХНІКА.

Людова техніка знає багато способів шиття, які скриваються під оригінальними технічними назвами, що звичайно означують спосіб виконування стібу, пр. кручений, переміточний, на протяганки, позаєглу або позаглінний, хрестики, плетінка (рис. 4), соснівка (рис. 5).

Коли шевкиня шиє взір, вона спершу розводить його, а опісля заповнює місця незашиті при розводі. Вона шиє контури одним, а виповнює взір иншим стібом.

Взір розводить шваля верхом або низом — на відворотній стороні полотна. Відси й виріжнюємо два головні роди шиття: шиття поверхне й низинне.

Шиття поверхне обнимає хрестиковий і позаглінний стіб. Способом хрестиковим шиємо зверху так, що беремо під іглу одну або дві нитки (залежно від полотна і величини хрестиків) у скоси. На верху дістанемо скісні хрести, по лівій стороні два ряди стібів, що йдуть прямолінійно й рівнобіжно до себе. Хрестиками звичайно шиють цілий взір; деколи також вони вживані до викінчування взорів, виконаних иншою технікою.

Позаглінне шиття полягає на виведенні прямих і гладких стібів: беремо дві нитки на іглу і дві поза іглу. Є взори шиті самим позаглінним стібом, та частіше цего способу вживають на розведення взору.

Взори шиті низиною вимагають о много більше праці, точности й уваги чим взори поверхні. При

поверхних шиють по більший части цілий взір одною технікою та, залежно від укладу взору, розводять стіби у ріжних напрямках. (Рис. 6).

Низинний взір розводиться — нуриться з лівої сторони способом ткання та кладеться стіби все в одному вертикальному напрямі; перетикаємо іглу через 1 — 5 ниток на іглу і одну під іглу у напрямі поздовжних ниток полотна. (Рисунок 7). Цілий рисунок взору залежить від кількости ниток, які беремо на або під іглу. Так витканий взір треба заповнити з правої сторони, т. зн. зашити місця не зашиті при розводженні. Низинний взір має з лівої сторони маленькі, однакової величини стіби, що укладаються

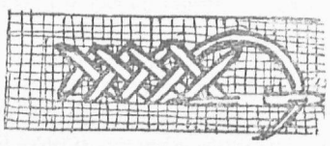

Рис. 4. (Плетений ланцюг, або плетінка)

прямо над собою через ширину взору. Бувають взори, виконані самим нуренням, низинні у стислому значінні, тоді перетикаємо через одну нитку на іглу одну під іглу.

Низиною вишитий взір звичайно викінчують плетеним ланцюгом. Плести, це значить шити в такий спосіб: на правому боці виконуємо іглою від правої руки до лівої скісні стіби у гору й долину, поверх сталого числа ниток, при чому на лівому боці творяться прості поворотні стіби*). Плетених ланцюгів уживають при взорах, розшитих також иншою технікою.

Технічно подібним до низинки є шиття „на протяганки“, зване також „на рожі“, а давніше „поволочка“, яке ріжниться від нурення тим, що ткається з правої сторони. Відміна цього способу, шиття „пшеничкою“ бере три нитки на іглу, три під іглу

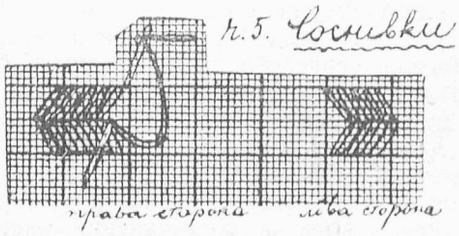

Рис. 5. (Соснівка)

пять разів і творить стіби у формі зерна пшениці, що стоять побіч себе. Це шиття зовуть також „гуцулочкою“.

Инші способи шиття, як „кручення“, шиття „різане“, є менше вживані. Кручення полягає на цьому, що на лівій стороні розводиться позаігольним стібом або стебнівкою контури о формі колісцят, які обшивається на дві сторони, крутиться. (Рис. 8).

Виповнені крученням колісцята творять „квітки“. Місця вільні поза квітками заповняють з правої сторони, гаптом — „купками“. Відміна цього способу — взори „кручені — плетені“ — ріжниться тим від крученого, що квітки відділені від себе не купками а шнурковим штихом - плетенням.

Шитки різані розводиться з лівої сторони „прутиками“ — ц. є. довгими лініями, що творять межі в яких „вирізується“ нитки у полотні в ріжних відступах. Шевкиня бере одну або більше ниток на іглу і протинає їх ножиком. Так вирізані дірки „зашиває“, ц. є. обшиває з лівої і правої сторони девять разів. Через середину „кладе“, „мотилі“ і „купки“ з дірочками, вибитими іглою. Мотилі і купки творять разом квадратики. Незаповнені при розводі місця зашивається з правої сторони. Покрайники і рязки різаного взору виповнюють т. зв. „різані квітки“ — гаптовані півзвізди з чотирох листків. При шитті прутиковім береться дві нитки під іглу у скіс і зашивається на дві сторони однаково. (Рис. 9).

Шиття різане має свое відхилення — т. зв. „гладкий різань“, де зашивається з лівої сторони корченням. Корчення шиється в цей спосіб, що береться по одній нитці під іглу, корчиться нитку під іглу а 4 — 5 ниток на іглу. „Мотилі“ і „купки“ це гапти, які служать виключно до заповнювання взірця. Шиття різане уважається за шиття люксусове, бо воно нищить полотно.

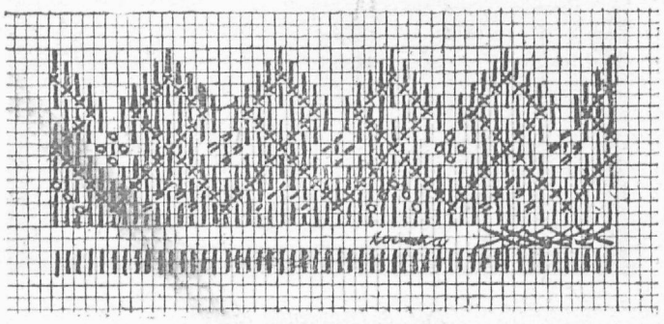

Рис. 6. (Низинна вишивка)

Характеристичне у своїому виконанні є шиття переміточне. Взір розводиться з двох сторін, кожну з осібна. Береться дві нитки на іглу що дві нитки наперед. Розводження по обох сторонах доповнюють себе і викінчують. Заповнення переміточне робиться тільки з одної сторони. Особливість цеї техніки у цьому, що на обі сторони виходить однакове вишиття.

Деякі з цих способів є загально знані та вживані,

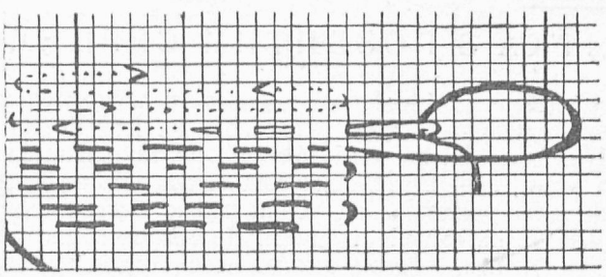

Рис. 7. (Спосіб виконання низинної вишивки)

як хрестики та позаглінний стіб. Дуже поширене є низинне шиття, що виступає головно на Гуцульщині, у Коломийщині та Городенщині.

Кручені та різані взори це властивости поодиноких округів; кручення це техніка Бучаччини і Товмаччини, різані взори стрічаємо найбільше у товмацькому повіті. Відміни цих способів, шиття „кручене - плетене“ і „гладкий різань“ є витвором льокальним поодиноких сіл. (Кручене - плетене“: Коропець п. Бучач, „гладкий різань“: Долина п. Товмач).

Техніка вяжеться тісно з мотивом. В околицях, де виступає ґеометричний і ростинний орнамент. стрічаємо все бодай два роди техніки: хрестики для ростинного і другий спосіб, дуже часто низинний, для ґеометричного орнаменту.

Орнамент ростинний шиється переважно і майже виключно хрестиками; тому й ця техніка є найбільше характеристичною для Сокальщини, де так багата стилізація ростинна. Ця техніка переноситься в деяких околицях і на ґеометричні взори. І так в околицях Снятина і Заставної маємо найбільше характеристичні взори ґеометричні, шиті хрестиками.

До пласких ґеометричних взорів уживається ріжних способів гапту і плоского шиття: низинка, стебнівка, позаглінний стіб.

Побіч взорів виконаних одним стібом, подибуємо багато мотивів о комбінованій техніці, де розвід, заповнення, ланцюги, рязки розшиті ріжнородними

*) Шук евич — Гуцульщина.

стібами. Найбільшою прикметою доброї шевкині є вміло володіти кількома ріжнородними стібами та вдатно добирати спосіб шиття до елементу взірця. Заповнюється взір гантом, ланцюги шиється плетеним або хрестиковим, контури розшивається ще иншим способом. В ростинних орнаментах стрічаємо комбінування хрестикового мотиву із плетеним лан-

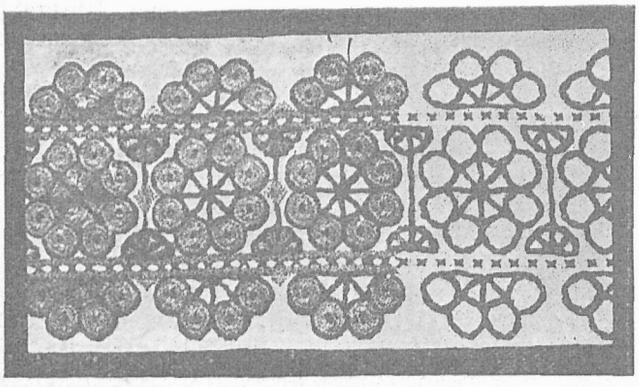

Рис. 8. (Кручений взір)

цюгом і позаглінними рязками. Взори низинні, позаглінні, кручені, різані вражають оригінальністю свого виконання. Техніка наче скривається, а на перший плян виступає орнамент, що при низинці чи позаглінному стібові робить враження витканого чи намальованого, при крученому виглядає наче уложений з дрібних ґузичків.

Хрестикові вишивки у порівнанні з иншими не виглядають так гарно. Тут техніка не сходиться з орнаментом, є за тяжка, переладовує і нищить мотив.

III. КРАСКИ.

Вишивки бувають однотонні, 2—3, або й 4 барвні, та багато зіставлені з 5—8 красок.

Шевкиня сама добирає краски. Вона розводить одною, виповнює взір ріжними, дібраними до того красками. Контури розводиться все тільки чорною або червоною краскою, при чому взори кручені є розведені тільки чорним.

Чорна і червона краска найбільше поширені. Вони виступають самостійно в однобарвних чорних або червоних вишивках, дуже часто мішаються, при чому або рівноважуться або одна з них переважає. У зіставленні з иншими красками вони виповнюють тло для ріжнобарвного рисунку і надають вишивці загально темного (чорна) або ясного (червона) тону.

Чорна та червона краска найрадше мішаються з темнозеленою (ґріншпан) і темножовтою (помаранчевою).

Великим багатством красок виріжняються гуцульські, покутські та сусідні подільські вишивки. Краски: червона, жовта, зелена виступають тут у багатьох відтінях і ріжнородних зіставленнях. І так, стало вживають шевкині до вишивок чотири відтінки червоного, від ясного до темно-вишневого (DMC 321, 814, 816, 902), три відтінки жовтого (DMC 740 — „соломяне“; 742 — „цеглясте“; 900 — „червоно-жовте“) та два відтінки зеленого (DMC 895, 897). Із цих красок досить рідкою є ясно-жовта — „соломяна“ і темно-зелена (897).

ІВНА КАВС.

ТІТКА З РОЗБИТИМ СЕРЦЕМ

Одної неділі мала моя довгонога вихователька вільне пополудне і мама взяла мене до тітки Беттіни. Я дуже зраділа, бо мала там ще прийти приятелька моєї мами, пані Еліза, найкраща жінка, яку я знала. Вона мала рожеві лиця, чорні, дивно блискучі очи й дуже ніжні, вузькі, білі руки. До того-ж вона була матірю Франка, а його я любила якось цілком инакше як родичів, свояків, або кого иншого.

Як ми прийшли до тітки Беттіни, не було ще в неї нікого, тільки вуйко, як звичайно похмурний і мовчазний, ходив великими кроками по кімнаті там і назад. Мама й тітка сиділи при великому столі й обговорювали малі турботи дорослих — дорожнечу, послугу, — а я стояла при вікні з моїми великими журбами діточих літ. Я продумувала над цим, що я все була така самітна, що мені не подобалася школа, бо всі дівчата в ній були цілком инші від мене; і що я куди краще надавалася на хлопця — от такого як Франк. Я-ж ловила з ним метелики, викрадала овочі й збирала ріжнородне каміння.

Рівночасно слабізувала я реклямові написі трамваїв, що долі переїздили, бо це-ж як раз підходило під мій вік. Це справляло мені неабиякі труднощі, бо дім стояв між двома перестанками, а вози переїздили туди з шаленою скорістю.

Аж тут нараз підчас такої шаленої їзди вискочила з трамваю якась пані, і то так незручно, непридержуючися, ані не оглядаючись, так начеб вона просто забула, що тут не було перестанку. Вона впала лицем до землі й лежала без життя; віз задержався, кондуктор вискочив, люде збігалися з усіх сторін і утворили довкруги неї густе, чорне півколо. По хвилині юрба розступилася, і чотирох мужчин принесло ранену до дому.

„Якась пані випала з трамваю!“ — скрикнула я майже без духу до матері. „Її принесли тут до дому“.

Мати і тітка Беттіна казали мені йти геть від вікна. Вони нерадо говорили про сумні випадки, бо мали надто мягкі серця. Тільки вуйко підійшов до мене й виглянув на вулицю, де все ще стояло багато людей. Трамвай відіхав.

„Як виглядала ця пані?“ — запитав вуйко.

В тій самій хвилині задзвонив різко дзвінок. Мені забилося серце. Але-ж це не могла бути пані Еліза, я мусіла-б була бачити, як вона входила.

Але це була всетаки пані Еліза. Це вона вискочила з трамваю, і її окровавлену принесли тепер до кімнати і положили на софу тітки Беттіни. Прямо неможливо було її пізнати: з носа й з великої рани на чолі текла кров, а із замкнених очей ринули сльози. Мама й тітка Беттіна стояли коло неї, ломили руки й говорили до неї, але вона все тільки стрясала головою і плакала, ридала.

При столі стояв вуйко. Він був білий наче полотно, і його малі, вже досить помітно сиві вуси дрожали. Він гриз зубами долішну губу, неначе хотів розкусити якийсь біль і також якось дивно опирався о поручча крісла. Мене це дивно зворушило, що він саме так поводився, а не сказав щось в роді того: „Не трівожтеся діти!“, або щось подібного. Він-же був розумний, спокійний чоловік.

Моя мама післала служницю по лікаря. Пані Еліза не переставала плакати. Я думала, що в неї такий великий біль, але всетаки дивувало мене, що доросла людина може з болю так ревне плакати. Здавалося, що й инші дивувалися цьому. Тітка Беттіна раз-в-раз хитала головою, а в кімнаті настав якийсь таємничий настрій.

Відтак прийшов лікар. Він умив пані Елізі лице й сказав: „Нічо небезпечного!“ Відтак взяв її живчик, послухав серце, а вкінці сказав щось шепотом до обох жінок, чого я не зрозуміла. Але я виразно чула, як моя мати крикнула: „Це неможливе, пане доктор — вона від трьох літ вдовою!“

Я ломила собі голову над цим, що такого міг сказати лікар і до чого відносилися слова моєї мами. Лікар здвигнув раменами.

„Все-ж таки воно так є, і то вже досить далеко“. Він взяв свій плащ, який передтим в поспіху

Крамські волічки, т. зв. „коцики“ впроваджують краску синю, лілля і рожеву. З них вибирає шевкиня два відтінки синього (DMC 336, 824), два відтінки лілля (ясну — 530 і темну — 915) і „бурачковатеньку“ (565). Синя, рожева й лілля це краски новіші. Давні взори є шиті чорною, червоною, жовтою і зеленою краскою.

Поодинокі округи а навіть села виріжняються особливою симпатією до деяких красок. У тому напрямкові цікаво представляється Сокальщина, де мимо особливого ростинного елементу майже не вживається зеленої краски. Основною є чорна краска, в якій зарисовується взір; до викінчення і доповнення добирається найчастіше червоної, жовтої, деколи синьої краски.

В Золочівщині та тернопільському повіті радо зіставляється ясно червону, синю і жовту краску.

Характеристичні є вишивки жидачівського повіту, де на перший плян вибивається бурачково-рожева краска, часто зіставлена з червоною, жовтою і чорною.

Гармонійно дібрані відтінки та зіставлення красок у гуцульській вишивці викликають в цілости один загальний тон, залежно від якости красок, пр. зелений, фіолєтний (Косів).

У покутських взорах часто виріжняється однотонне тло від красок орнаменту; на однобарвному, чорному або червоному фоні виводиться взір гармонійно дібраними красками, щоби якнайкраще і виразно виступив орнамент. Це передовсім гарно й виразисто виступає на взорах зі Звинячки коло Заставної.

До темного чи ясного тла добирається відповідні відтінки красок орнаменту. І так в Городенщині маємо дві групи подібних мотивів у червоній, зеленій і жовтій красці, при чому вишивки на темно-червоному фоні добирають темно-зеленої і цеглястої краски, до ясно-червоного тла вживають помаранчевої і ясно-зеленої.

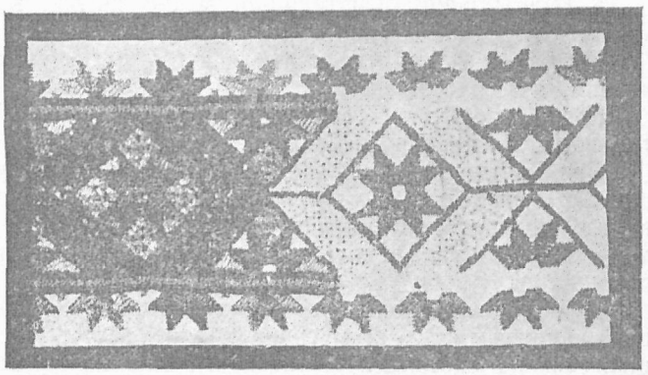

Рис. 9. (Різаний взір)

Дуже оригінально виглядають товмацькі вишивки з темно-вишневим тлом, де рисунок виведений чорною краскою і відзначений білими контурами полотна.

Деякі бучацькі та городенські мотиви своїм пестрим і контрастовим зіставленням красок нагадують кораликові ґердани.

Незвичайно живою кольористикою виріжняються

кинув на поруччя крісла. „Впрочім вона мабуть длятого й вискочила з трамваю. Жінкам приходять деколи в голову шалені думки“.

Коли лікар вийшов з кімнати, сталося щось ще дивнішого: пані Еліза скотилася зі софи — воно дійсно так виглядало, неначеб вона скотилася — і впала своїм закровавленим чолом на підлогу, саме до ніг тітки Беттіни.

Тітка Беттіна зробила спершу переляканий рух, щоб її підвести, — але нараз начеб прошибла її якась думка. Вона глянула на вуйка. Він сховав лице в обі руки й стояв німий та прибитий.

Тітка Беттіна впала. Вона звалилася на крісло, неначе накручена лялька, яку пустили в рух, а її лице стало воскове й мертве, із скаменілою, безпомічною усмішкою.

*

* *

Я точно не знаю, коли після цього спровадилася до нас тітка Беттіна. Це значить, вона винаймила собі в нашому домі мале мешкання, але вона пересиджувала у нас цілий день, з нами обідала, а рано, пополудни і вечером сиділа на бальконі нашої кімнати й робила ручні роботи. Вона гачкувала серветки на всі столи і комоди, плела з волічки ріжні хатні прикраси, шила для мене суконки і фартушочки. Вона все була для мене дуже добра й ніжна; а як виходила коли з хати, що траплялося дуже рідко, все мені приносила щось доброго до їдження; також часто давала мені гроші, якщо родичі відмовили мені якої забаганки. Часто співала мені своїм тихим, несмілим, зломаним голосом пісні з опереток, які грали за її молодих літ.

Та всетаки я не любила її — тому, що від коли вона була у нас, ніхто не смів при ній вимовити імени пані Елізи. Зараз першого дня сказала мені мама: „Дай мені слово чести, що ніколи не вимовиш при теті Беттіні імени пані Елізи. І про вуйка не говори, а навіть і Франка не згадуй.“

Мені це схлібляло, що від мене вимагали слова і я його дала. Мені здавалося, що це не буде тяжко додержати його, але я помилилася. Це було незвичайно трудно. І чим більше минало часу, від коли Франк перестав приходити кожного пополудня бавитися зі мною, тим тяжче було мені не питати за ним і не просити о дозвіл відвідати паню Елізу.

Через те стала я ще більш самітною. Я бавилася і працювала розсіяно, а мої думки тим більш були заняті тими, з якими мені заборонено приставати. Я думала про червону парасольку пані Елізи, під якою її лице виглядало наче якась незвичайна орхідея; я уявляла собі її звучний, діточий голос. І пригадувала собі проходи з Франком по соняшних, зелених сугорбах, на яких росли пільні гвоздики й павутичка, ця дивна рослина пізного літа. Я будила в собі почуття тої великої гордости, яке ошоломлювало мене тоді, як мені вдавалося зловити того великого, білого метелика, засіяного незрозумілими чорними рунами.

Я уявляла собі це пестре каміння, яке ми разом збирали й яке остало у нього. Я і давніше думала часто про ці річи — але не так виключно й не з таким болючим захопленням як тепер, коли мені відобрали всяку надію на те, щоб побачити Франка й пережити ще коли такі хвилини. Щось недоброго зайшло між дорослими, щось, чого я не розуміла й чого я не завинила, і це щось стануло між мною і Франком.

Саме в цьому часі, коли то я мусіла мовчати про все, що мене займало, зачали для мене набирати значіння деякі слова дорослих: щастя, туга, минувшість, доля...

Деколи я плакала в ночі, заки заснула. Моя вихователька, що мешкала зі мною в одній кімнаті, твердила, що я „перечулена“. Тому змивала мене студеною як лід водою, або завивала у вохкі простирала; а що я одного й другого не могла стерпіти, і щоб оминути цих тортур, опановувала себе, як могла, вона свято вірила, що ці неомильні середники помогли.

Моя вихователька це була найвища жінка, яку я знала; вона була навіть більша від мого батька. Кожного ранку я мала враження, що вона певно не зміститься у двері. Я бажала собі бути колись так великою як вона, — але ця мрія, так як много

коломийські взори; у ріжнобарвні й живі вишивки впроваджується білу краску.

Із станиславівської Яблониці маємо кілька зразків, розшитих чорною, зеленою, синьою і білою краскою, які вражають відсутністю червоного кольору. Про ці вишивки сказали шевкині, що дотепер шили інакше, а то є „воєнна жалоба".

З Підгаєччини і Снятинщини маємо шитки, виконані самою білою краскою.

Добра шевкиня вміє шити всі взори по означенням, які заховалися у її та сусідних селах.

Назви очеркують техніку вишивки, пр. перемітточний, наволочка, розведенка, позаєгли...

Деякі назви є утворені від заповнення мотиву, що своїм виглядом нагадує якийсь предмет, або наводить представлення якоїсь форми: драбинкові, головчасті, звіздаті, решіткові, гребінчасті, косичкові петрушкові...

Дуже багато маємо звіринних і ростинних назв на означення типово ґеометричних форм. Дуже часто ці назви не сходяться з рисунком: горошкові, рожеві, гарбузові, половина гусячих лабок, жаба...

Деякі назви говорять про походження взору, пр. волоські вазоночки, гуцулка, сосмиринський, грушевий (мала його дівчина з Грушева), „жидівська перемітка" (взір характеристичний тим, що немає хреста в орнаменті й відсіля його назва).

ДРУКАРСЬКА ОШИБКА. В попередному (6) числі нашого журналу в статті „Народні вишивки" на ст. 3-тій в 6-тій стрічці з долини замість *прикутником* має бути *трилистком.*

ПЕРЕД НОВИМ ШКІЛЬНИМ РОКОМ

Надходять місяці вакацийного відпочинку. Для шкільної молоді це найкращий час, в якім не тільки можуть набрати свіжих сил до дальшої духової праці, але й можуть зробити підсумок свойого річного духового дорібку. І для родичів це велика радість, бо знова мають свої діти в дома та переживають з ними свою дитячу минувшину. Одначе і сумом затроне в серці кожного батька-матір оця радісна хвиля. Вони не годні опертись сумним думам, що кожні нові ферії наближають їхню дітвору до щораз то прикрішої дійсности: цілковитої безвиглядности дотеперішнього шкільного виховання. І сама молодь (бодай тота, що після скінчення школи думає самостійно працювати) відчуває пригноблюючу непевність свойого майбутнього. Незавидна доля старших товаришок, що покінчили ріжні школи, а так мало придбали потрібною для життя знання, підкошує буйні надії і молодий розмах. Вони мріяли про працю, про життєву независимість, а переконуються на прикладі других, що нинішна школа дуже далека від заспокоєння тих гордих мрій молодої дівчини. Такі невеселі думи затроюють душевний спокій цілої родини: родичі живуть у вічній непевности що до майбутнього своїх дітей, молодь затрачує інтерес до шкільної науки. Старші і молодші відчувають потребу нового виховання практичного, що лучилоб більше школу з життям.

Особливо жіноче шкільне виховання опинилося в нинішних відносинах в доволі гострім контрасті до

инших ніколи не здійснилися. Вона мала широкі, патетичні рухи й радо деклямувала „Орлеанську дівицю", або „Леді Мекбет". Вона була все дуже поважна, мабуть тому, що у своїй молодости бажала вона вступити до театру; але і ця мрія їй не здійснилася ніколи.

Одного разу я не видержала й запитала: „Скажіть мені, чому тепер ніхто не сміє згадати про паню Елізу? Чому не йдемо ніколи до неї?" (Розуміється, я не говорила нічого про Франка, цего я не моглаби, я говорила тільки про паню Елізу).

Вихователька випрямилася, стала ще вищою, як була звичайно, зробила рукою рух, якого я ніколи не забуду — начеб мала відогнати від себе чорта. При цьому сказала глибоким, страшним голосом: „Тота пані Еліза розбила серце твоїй тітці Беттіні!"

Тої ночі я не могла спати; не помогли вохкі оклади, які я придбала собі своїм питанням. Слова моєї вихователькы видалися мені ще темнішими й більш таємними, як події памятної неділі. Чи це тоді сталося, як мама випровадила мене з кімнати?

На другий день я не мала відваги зближитися до тітки Беттіни. Я приглядалася їй з другого кута кімнати. Як міг хтось знати, що в неї розбите серце? Чи видів хто його тоді, як тітка лежала розібрана? Чи воно все ще болить її? Якжеж могла вона після цего говорити, робити ручні роботи, а навіть деколи співати?

Я роздумувала так багато про ці річи, що одного разу закликала тітку Беттіну „тітко Елізо". Я так перелякалась, що серце перестало битись на хвилину, але відтак я всетаки була страшенно цікава, що вона буде робити: розсердиться, чи буде плакати? Але вона тільки подивилася на мене своїми великими, сумними очима, і почала далі гачкувати білий светер, який я мала дістати в дарунку на Різдво.

Ці темні, сумні очи кинули тінь на ціле моє життя. Це було немислиме, щоби в кімнаті, де постійно жила жінка з розбитим серцем, можна було щиро сміятися і доказувати. Не знаю, що булаб я дала за це, щоби після мого повороту зі школи, могла була застати порожне місце коло вікна, де сиділа тітка. Щоб все було знову як давніше, коли можна було говорити що хотілося, і коли двічи в тиждень приходили в відвідини пані Еліза з Франком. Але минали тижні, минуло Різдво й дальші місяці. Розвіялася і моя надія на це, що розбите серце тітки таки колись загоїться і вона верне до вуйка, у своє давне мешкання. Я не могла погодитися зі своєю долею.

Одного разу, — було це при кінці весни, — вертаючи зі школи, стрінула я вуйка. Він виглядав зовсім інакше, як давніше. Далеко молодше. Він обголив собі вуси, мав новий одяг і великий соломяний капелюх. Він вимахував паличкою і дуже зрадів, як побачив мене.

— „Ну, мала — не хочеш побачити нашої дитини?" — спитав мене.

Я дуже добре відчувала, що це було заказано, але не могла опертися покусі. Я взяла його широку, велику руку, як це давніше так часто бувало й пішла з ним. „Що за дитина" — думала — „і куди він поведе мене?" Але в глибині душі всетаки знала, що побачу паню Елізу й Франка.

Вони мешкали в новому помешканні, що виглядало зовсім інакше, як давне вуйкове, чи моїх родичів. Не було в ньому стародавніх, різьблених меблів, але все було гладке, ясне й приязне. Пані Еліза сиділа при столі в ясносиній домашній суконці. Вона мала знову своє давне гарне лице, з рожевими щоками й веселими, чорними очима. Тільки на її чолі була довга, матово-червона близна. Вуйко приступив до неї, поцілував її в руку, а відтак в її густе, тепле волося. Вона піднесла до него усміхнене личко й поцілувала його в уста. Я не бачила ніколи такого ніжного привитання, і воно мені дуже подобалося. Вуйко, який до цього часу був мені цілком байдужий, став мені нараз любий і дорогий.

„Дивися, кого я привів тобі!" — сказав.

Пані Еліза взяла мене зараз на коліна, засипала мене питаннями й не хотіла пустити.

„Ти мусиш з'їсти бодай одну грушку!" — сказала вона, і зачала обирати гарну, жовту грушку.

життєвих вимог сучасної жінки. Ще недавно, бо щойно в останніх роках перед війною, здобула собі жінка право до всесторонного образування, а вже в так короткому часі зайшли в житті такі зміни, що спонукують нас приглянутись ближче питанню жіночого шкільного виховання і повернути його на нові шляхи. Перед війною шкільне навчання було застаріле, бездушне, монотонне і пересякле шабльоном. В усталених рямцях передвоєнних відносин школа дбала про перепачкування в молоді голови всякого пустомельства, яке вистарчало до цілковитого одурманення і виробляла зі шкільної молоді покірних бюрократів, бездушних автоматів, що мали слухняно порушатись відповідно до натиску з гори. Це було виховання для державних цілей, а що жінка не мала тоді жадних політичних прав, тому воно цілком не узгляднювало інтереів жіночого образування. Для жінки воно не підходило, але вже сама можність вищого образування вважалася великим здобутком. Одначе жінка не вспіла до війни здобути ширших громадянських прав, а хоча виборола собі доступ (що правда обмежений) до загального образування, то цей здобуток скоро після війни показався доволі незначним. Вона здобула право на образування, але не здобула користей з образування, ц. є. належного життєвого забезпечення. І тому поруч зі загальним признанням прав на образування для жінки, йдуть всюди старання, обмежити користи з образування: заводиться або проєктується обовязковий целібат для жінки уряднички або инші обмеження, хоч рівночасно стараються урядові чинники поширити круг громадянських обовязків жінки, навіть і на ту ділянку, яку досі уважали виключним правом мужчин — на військову службу.

Повоєнні відносини змінили положення жінки о стільки, що признано їй вже більше політичних та громадянських прав і вона має тепер вже більше

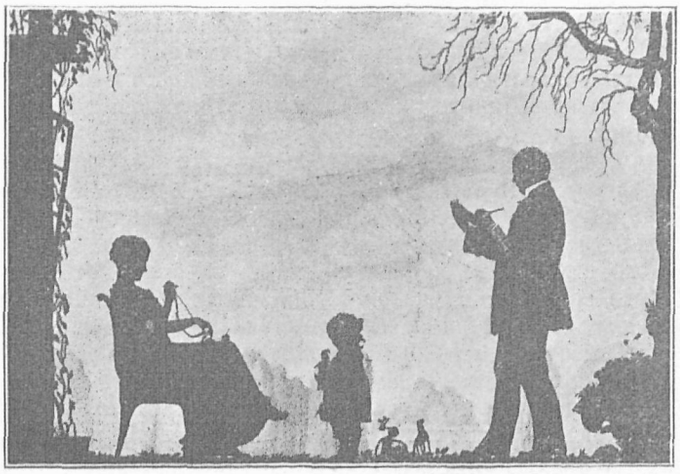

Нарбут — Літні ферії

змоги активніше виступати в обороні своїх життєвих інтересів. І аж тепер повинна жінка подбати, щоби виховання жіночої молоді відповідало духові нового часу, щоби давало жінці життєву зброю і засіб до здобуття життєвої самостійности, а не самого пустого краму шкільної науки.

Я мусіла безперервно оглядати її білі вузькі руки, на яких були довгі, випуклі нігті, з рожевим відблиском мушлі.

„Цими руками розбила вона серце тітці Беттіні“, — думала я. Але так як чужа була мені тітка Беттіна, так притягаючі були для мене гарні руки цеї жінки, яка мені все так подобалася. Вона була така инша від жінок у нас дома. Я булаб так радо їй сказала, що це не з моєї вини я не приходжу до неї, і що я навіть не смію в дома вимовити її імени.

Відтак вуйко показав мені дитину. Воно ще не вміло сидіти, але сміялося, коли побачило батька, і витягало до него два грубенькі, маленькі пястучки. Вуйко витягнув дитину з візочка й підніс її високо понад голову. В цій хвилі виглядав він ще молодше як на вулиці, майже так дитинно вдоволений, як його немовлятко. Мені пригадалося, як моя мати давніше часто говорила, що вуйко є великим приятелем дітей і що це було правдиве нещастя, що тітка Беттіна не мала дітей. А тепер вуйко мав дитину й був такий щасливий, о много кращий як давніше. Чому ці люди в мене дома такі недобрі, і не поглянуть, яке тут усе гарне й погідне?

Франка стрінула я щойно на сходах. Я не здобулася на це, щоб спитати про нього.

Як він ішов по сходах посвистуючи, з торбою на плечах, напроти мене, — я думала, що зараз умру, так сильно билося моє серце. Я не могла добути з себе слова, тільки станула й дивилася на него.

„Ну, я тебе майже не пізнав!“ — сказав він шорстко.

„Так, я дуже виросла“, — відповіла я.

Він глянув на мене критично, як мені здавалося, — згірдно. Мабудь моє твердження видалося йому неправдоподібне, бо й він також підріс і ріжниця стала ще більша.

„Я вже тебе тепер ніколи не бачу“ — сказав він — „ти певно бавишся тільки з дівчатами, що?“

„О ні!“ — але далі замовкла. Як могла я йому пояснити, що нас розділило? Яж сама цего не розуміла.

„Це й ліпше так“ — говорив він дальше — „бо що почалиб ми тепер обоє? В мяча грати ні боксуватися ти не вмієш!“

Я думаю, що я навчуся. Я-ж навчилася ловити метеликів — хай він пригадає собі, що це вона зловила великого мотиля. Але він засвистав лише з легковаженням.

„Ти пречінь не вмієш“ — повторив він. І хотів вже далі бігти, але я задержала його міцно.

„Чи маєш ще нашу збірку каміння?“ — запитала я. І я вірила, як що він скаже „так“, все ще може бути добре.

Але він засміявся з легковаженням. „Збірку каміння? Це-ж був тільки лосняк і трохи полевику. Самі безвартісні річи. Я їх давно пороздавав“. — „Всі?“ — запитала я цілком по дурному, і вже без жадної надії.

Він вже був о один поверх вище, але нахилився ще раз і сказав: „Так. Я всі пороздавав!“

В дома сказала я, що мусіла лишитися по школі. Мені повірили. Я виглядала мабуть змішана. Всі були на мене сердиті. Мені з цим було добре, бо й я була сердита.

Кімната зі стародавними, різьбленими меблями здавалася мені ще темнішою і більш непривітною, як давніше. Я сиділа коло високої лямпи й гачкувала; або коло тітки Беттіни при вікні, щоби вона помогла мені скоро зібрати спущені очка. Але цього вечера я не могла видержати її погляду. Бо тепер мені здавалося, що розумію, чому вона сторонить від пані Елізи, чому не терпить радости доброго вуйка, і чому вона зруйнувала все, що було дорогим для мене. Бо тепер я розуміла, що мати розбите серце — значить, бути злим і ненавидіти тих, кого любилося колись найбільше.

Переклала з нім. *М. Ф.*

Всі українські діти до української школи! Хто минає свою рідну школу й посилає дитину до чужої школи — той ворог своєї дитини й свого народу.

Цю потребу нового жіночого виховання відчуває надто пекуче ціле українське жіноцтво. Його найбільше відчувають тоті, що на власній шкурі зазнали доцільности теперішнього шкільного виховання. Навіть поодинокі голоси в тій справі появляються час до часу в нашій пресі, одначе все те незорганізовано, доривочно, без користи для одиниць і загалу. Тому слід цілу тоту справу поставити на ширшу площину, піддати під загальну дискусію, зарядити відповідну анкету в справі жіночого шкільного виховання. Не багато мабуть зможемо ми вплинути на зміну державного шкільництва, але вже нині нікому не є тайною, що державна школа не дає нашій дівчині життєвого забезпечення і тому перед цілим українським громадянством лежить великий обовязок, управильнити і уздоровити шкільне виховання українського жіноцтва в наших приватних школах.

Одначе зміна цілої системи жіночого шкільного виховання, річ не легка. Її слід добре підготовити, щоби не було нового розчарування. До тогож часу наша жіноча молодь повинна використовувати і дотеперішню школу в цей спосіб, щоби придбати в ній якнайбільше життєвого світогляду і практичного образування. Сама молодь, а ще більше родичі повинні добре розглянутись у дотеперішних приватних чи державних, наших чи чужих школах, з яких їхні діти моглиб винести не тільки спомин марно витраченого часу, але і засіб до забезпечення життєвої независимости.

Мусимо побороти дотеперішні упередження про вищість духової (хочби і як маловажної та невідповідної для даної людини праці) над працею фізичною. Крім цього мусимо залишити як пережиток, давні наші мрії про службу на державних посадах, титули, аванси. Мусимо навчитися цінити людину після її життєздатности і праці на якійнебудь ділянці. Тоді і вибір буде легший. Не будемо тужити за „старими добрими часами", тільки будемо старатись в нинішних обставинах кувати собі кращу долю. Новий світ вносить нові потреби, нові ідеї, вимагає нового світогляду. Від кращого зрозуміння нового світогляду родичами, залежить краще майбутнє їх дітей.

Тому не впихаймо безпляново нашої молоді до теоретичних шкіл. Дбаймо про її практичне образування, головно берім під увагу її уподобання, нахили, здібности, сили. Побачимо, що наша молодь не тільки рветься за семинаріями, ґімназіями, університетами. Вона радо піде до шкіл мистецьких, мистецько-промислових, фахово-образуючих: ремісничих, господарських.

Якуж школу слід вибирати для нашої жіночої молоді?

I. Ґімназії. До тих шкіл (всіх трьох типів) будемо посилати тоті дівчата, які дійсно відзначаються замітнішими здібностями і нахилом до стислої науки. Слід одначе вибирати для наших дівчат тип гуманістичний- або природничо-математичний. Клясичний тип ґімназії, хоч і упривілейований нашими і державними шкільними властями, для жіночої молоді цілковито не підходить. Він і для хлопців вже перестарілий і тому по инших краях значно змодифікований або й цілковито усунений. До тепер вписували до ґімназії своїх дітей тільки багатші родичі і то без найменшої провірки їх здібностей. Брак засобів був перешкодою для вступу до тих шкіл цілому рядові здібних дівчат селян та робітників. В тому напрямові повинна наступити зміна. Громадянство або ріжні жіночі товариства повинні подбати, щоби виїмково здібні дівчата, діти бідних родичів не марнували свойого таланту.

II. Семинарії. З тими школами треба бути також дуже осторожними. На загал, це школи практичніші ніж ґімназії, одначе вони лишають ще більше розчарувань, в наслідок пануючих у нас відносин. Тому повинні вписуватись до тих шкіл ті, що, або цілковито не рефлектують на державні ані приватні учительські посади, або такі, що по скінченні думають посвятитися народній роботі, як вчительки діточих садків та провідниці всяких курсів по селах. Добре булоб їх ужити до ведення сільсько-господарських курсів по селах, але такі курси треба щойно зорганізувати.

III. Мистецькі школи (музичні, малярські, різбарські, театральні й ин.). До тих шкіл, подібно як до ґімназій, треба підбирати молодь зі замітними здібностями.

IV. Фахові школи:

а) торговельні, господарські, огородничі, кооперативні;

б) мистецько-промислові (ручних робіт, кравецтва, моднярства, килимкарства, кошикарства, переплетничі, ювілірські, школи мистецької фотографії й ин.).

Жінка витворила невичерпане багатство народного мистецтва, вона і нині повинна дбати про розвиток мистецьких своїх здібностей, тим більше, що в такий спосіб може скорше запевнити собі життєву самостійність.

Загалом крайний час спинити наплив дівчат до двох — трьох загально признаних типів шкіл теоретичних, а спрямувати їх до инших, хоч і мало відомих у нас шкіл (краєвих чи закордонних), щоби в цей спосіб витворити нове покоління, здібне до життєвої боротьби.

І у нас початок вже зроблений: (фахово-доповняючі школи Р. Ш.). Треба їх піддержати і дбати про їх розвиток.

М. Ф.

ФАХОВІ ШКОЛИ В ПОЛЬЩІ.

В теперішні тяжкі часи коли українська молодь так тяжко здобуває собі варстати праці, насувається думка звернути її на нові дороги здобування знання і хліба. Наш край є в 75% рільничий, тому спеціялізація в значінню використання його багатств в ріжних галузях є конечна. Зрозуміли це наші сусіди і крім промислових шкіл утворили кілька шкіл нових спеціяльного характеру. Про деякі з них подаємо інформації:

ШКОЛА МОЛОЧНОГО ПЕРЕТВОРУ, в повіті Рипінським в Шафарні на пограничу Поморя (почта Ґолюб). Уряджена після останніх вимог техніки, на зразок знаної сироварні в Кромержіжі на Чехах. Крім цего заведена буде хемічна лябораторія, годівля бактерій. Школу організує Центральне Т-во Рільниче під надзором та допомогою Міністерства Публ. Освіти. Задачею школи є вишколення самостійних управительок молочарень і сироварень. До приняття вимагається найменше 6 кл. середної школи. Курс треває 2 роки, а оплата місячно 60 зол. Наука розпочинається 1. жовтня.

Інформації дає Ц. Т. Р. Варшава ч. 81. Виділ фахових шкіл.

ШКОЛА ПЕРЕТВОРУ ОВОЧІВ, в Краснімставі і Каліші. В тій школі вже від року відбувається наука, а заложена вона заходом Т-ва приятелів середної жіночої школи. Мін. Освіти урядило школу після найновішої техніки. Перетвори овочеві заступлені в трох ділах: сушарня, винярня і консерви квашених і солодких консерв (конфітури, мармоляда, соки).

Курс школи обіймає також і огородництво та треває 3 роки. Вимагані 4 кл. середної школи. Кураторія округа Лодзького отвирає таку саму школу в Каліші.

ШКОЛА ГОДІВЛІ КУРЕЙ в Юліні. На лінії Варшава - Білосток, 7 кільометрів від стації Лохів, є місцевість Юлін. Колись фарма, закуплена через п. Падеревську, призначена під школу годівлі курей. В останніх часах Цент. Т-во Рільн. взяло цю ферму в заряд і провадить 4-ро місячні курси. Від І-го марта ц. р. розпочався нормальний однорічний курс. Школа провадиться на взір закладу Compiégne, де годується річно 500.000 курей. Школа має штучні вилягарні і задумує розвинути тучарні дробу і годівлю футеркових звірят.

ШКОЛА АДМІНІСТРАТОРОК ІНТЕРНАТІВ — в Чорнім Борі під Вильном. Школа має на цілі підготовити сили до провадження інтернатів в інституціях суспільної опіки (сирітські доми, доми для старців) Вимагається 6 кл. середної школи, оплата за науку з інтернатом 50 зол.

Крім того отвирається в Лодзі курс ювілєрсько-емалієрський. Приймається там дівчата 3 - 4 кл. середної школи, або 7 кл. виділових. Курс 3 річний. Оплата шкільна з удержанням виносить 50 зол.

В проєкті дальших шкіл є школа готелярська.

З життя австрійських жінок

Австрійське жіноцтво проявляє в цьому році далеко більше інтересу до громадських справ, як в минулих повоєнних роках. Великий вплив на зріст цего заінтересування мали вибори до австрійського парляменту, а ще більший вибори до віденської громадської ради, які відбулися весною цего року.

Всі партії намагалися приєднати для себе як найбільше жінок - виборців, приєднуючи їх та переконуючи найріжнороднішими арґументами.

І дійсно сегорічна виборча статистика виказала значний зріст жіночих голосів в порівнанню до попередних виборів і до мужеських голосів в цьому році.

Найбільша кількість жіночих голосів впала на листи соціял - демократичної партії.

Партія ця, спеціяльно управа міста Відня, що знаходиться тепер в соціял - демокр. руках розвинули кольосальну аґітацію серед жіноцтва.

Одним з найважніших засобів аґітації був фільм. По ріжних кінах Відня і на великій площі в центрі міста, обчисленій на тисячі видців, виставляли безплатний фільм про діяльність віденського маґістрату. Щож довідувалися з тих світлин що через довший час по кілька годин денно, пересували ся перед очима случайних видців - прохожих? Довідалися, що діяльність віденського маґістрату приносить дуже багато користи всім громадянам, а спеціяльно жінкам. Від ряду літ громада Відня накладає на великих підприємців, купців і всіх власників домів надмірні податки, а призбирані суми повертає на ріжні соціяльні урядженя. Не місце ту рішати про доцільність, чи недоцільність такої господарки. Але факт, що по всіх периферіях міста повирастали великанські будівлі, робітничі доми з власними захоронками і садками для дітей, спільними читальнями, з прегарними терасами для соняшних купелів, купальнями, власними спортовими площами, ґімнастичними салями і т. д.

У величавих палатах давних австрійських маґнатів і ріжних державних будівлях уряджено санаторії для хорих робітниць, літниска для термінаторок і челядниць, приюти для слуг.

В ріжних парках та городах, недоступних давніше для загалу населення, уладжено площі, левади та ставки для місцевої дітвори. В тому році докінчено будівлю і відкрито великий шпиталь - родільню. Всі жінки можуть мати там дбайливий догляд і лікарську поміч підчас родів. Опісля можуть залишити ся в заведенню через пів місяця і в тім часі поучують матерей теоретично і практично, як доглядати немовлят після найновіших вимог ґіґієни.

На шпитали видніє напись: „Матерям народу в їх найтяжчу хвилю“, а перед будинком памятник величава постать жінки окруженої дрібними дітьми — „Mutter Sorge“.

МАРҐАРЕТА КОРБЕТ ЕШБІ,
предсідателька „Інтернаціонального Суфражистичного Союзу“ брала участь в жіночих зїздах у Відні й Празі, в травні ц. р. Вона живо інтересуеться працею українських жіночих орґанізацій і інформувалася в цьому напрямі у проживаючих у Відні Украінок

Всі новонароджені віденські діти дістають від маґістрату даром білля а бідні матері і грошеву підмогу.

Шкільній дітворі роздають даром шкільні книжки і прибори. В бюрах міської порадні для вибору фаху допомагають тисячам дівчат знайти відповідні умови для вивчення ріжних фахів. Функціонарки міського відділу суспільної опіки дбають про позашкільне виховання дітвори, всі сироти і діти нешлюбних батьків та діти занедбані мають бути приміщені в ріжних виховавчих заведеннях, як що хатні відносини не дають запоруки, що виростуть вони на чесних працьовитих членів суспільности і дістануть якийсь хліб в руки.

Ось чим здобула собі управа Відня найбільшу кількість жіночих голосів.

Але мимо масової участи жінок в виборах не багато кандидаток здобуло посольський мандат.

На лістах обох ворожих таборів: бльоку міщанських партій, і соціял - демократів жіночі кандидати були уміщені на прикінці, так що опісля не ввійшли в число вибраних послів.

І хоч соціялістичні кандидатки уладжували сотки передвиборчих віч — до парляменту ввійшли лиш чотири чи пять жінок, а від обеднання міщанських партій ні одна.

З цего приводу помітне невдоволення серед австрійських жіночих орґанізацій; на будуче плянують вони виставляти окремі листи.

В сій справі ведуться переговори між жіночими

орґанізаціями ріжних політичних напрямів. Ті орґанізації вже й до тепер обєднувалися часом для спільної праці в чисто аполітичних справах.

Такою була цего року участь жінок в виставі: Wien und die Wiener, в якій уладили окремий відділ „die Wienerin".

Численні ґрафікони, фотоґрафічні знимки і зразки робіт унагляднювали розвій і працю поодиноких орґанізацій. На підставі виставлених експонатів, діяґрам, світлин та статистичних табель можна виробити собі погляд про зріст та розвій жіночих орґанізацій Австрії та про те в яких напрямках ведеться праця тих орґанізацій.

Участь жінок в комунальній роботі значно більша як в чисто політичній. Вся праця ґуманітарна і суспільної опіки виконується переважно жіночими силами.

Значну діяльність на цьому полі розвинули численні філії „Орґанізації католицьких жінок", що стоять в близькім контакті з християнсько суспільною партією.

Не менче працюють на сім полі жінки соціялістки — але вони унагляднили на виставці тільки зріст соціялістичного жіноцтва в поодиноких містах Австрії в повоєнних роках.

Зріст членів партії взагалі, збільшення числа учасниць ріжних курсів, бібліотек, руховичок, літних кольоній і т. д. Тепер найбільше пропаґують вони клич модернізования хатної господарки, щоби і жінка-господиня могла мати 8 годинний день праці, а решта часу зуживала на працю над собою і спочинок. Але роботи не вели вони окремо лише все в рамах партії і на зверх є повна дисципліна і гармонія. В дійсности однак росте невдоволення серед партійних жінок з того приводу, що чисто соціялістичні робітничі корпорації завзято бороняться проти допущення жінок до їх фаху.

„Союз австрийських жіночих товариств" — обєднує орґанізації господинь, приватних і державних урядничок, учительок, народних, фахових і середних шкіл, лікарок, артисток співу, музики, малярства і т. д.

З нагоди 25-літного ювилею уладив „Союз австрійських жіночих товариств" зїзд, на якому виголошено цілий ряд інтересних і старанно опрацьованих рефератів. Реферати виголошені впорядчицями зїзду і запрошеними ґістьми були настільки інтересні, що заслуґують на кілька слів згадки.

Голова орґанізації ґофрат Герта Шпруиґ, інспекторка та реорґанізаторка фахових жіночих шкіл в Австрії, дала огляд діяльности Союзу за минулих 25 літ, а Ернестина Фірт зясувала плян праці на будуче.

До найінтересніших належали реферат публіцистки Ґізелі Урбан на тему „Наукові проблєми домашної господарки" та лікарки Др. Вастль про „Доцільне відживлення населення".

З чужосторонних гостей визначилася Дорота Фельзен, з Гайдельберґу, голова німецького „Staats-bürgerinnenbund-у", яка говорила на тему: „Відношення жінки до держави", а також голова „Інтернаціонального Суфражистичного Союзу" Марґарета Корбет Ешбі з Льондону, (якої світлину поміщуємо в цьому числі „Нової Хати"). Реферувала вона про працю жінок в „Союзі Народів".

В ріжних Комісіях „Союзу Народів" працюють жінки як відпоручниці поодиноких держав. Від часу вступлення Німеччини в число членів Союзу збільшилося їх число делеґаткою німецької держави, якою вибрано довголітну провідницю жіночого руху Др. Ґертруду Бавмер з Берліна.

На домагання голови „Інтернаціонального Суфражистичного Союзу" покликав „Союз Народів" трьох жінок до участи в працях „Всесвітної господарської Конференції", яка відбула ся в маю ц. р. в Женеві. Дві з них, представниця скандинавських жінок п. Віксель та посол німецького райхстаґу Др. Марія Лідерс загально відомі в інтернаціональному жіночому рухові.

В нарадах вище згаданої Конференції брала дуже активну участь і одна австрійська жінка соціял-демократична посолка до віденського парляменту Фані Фройндліх, вона входила в склад державної делеґації.

*

* *

Цего року минає 30 літ з того часу, як жінки переступили в перше пороги віденської „Almae matris" в характері звичайних студенток. З цього приводу відбулося свято в віденському університеті. У святочно прибраній авлі зібралися представники державних і приватних установ, професорських та студентських кругів, і перші абсольвентки унізерзитету. Ювилейну промову виголосив ректор університету, в якій дав огляд праці австрійських жінок з унів. студіями на научному і громадському полі. Опісля вручив почесну медалю віденського університету 85 літній піонірці жіночого руху в Австрії Маріянні Ґайніш. Є вона основателькою першої дівочої ґімназії у Відні і першою жінкою, що домагалася допущення жінок до університетських студій в Австрії.

ДЕНЬ МАТЕРІ

Не знаю хто, де та коли кинув клич святкувати „день матері". В кожному разі існує він недавно — але в Австрії вже принявся і здобув собі загальне признання. У Німців дуже поширений звичай обдаровувати своїх рідних і приятелів з нагоди свят, імени чи уродин; через те і клич, щоб в кожну другу неділю місяця травня обходити свято матері, і в той день робити їй дарунки, дбати про розривки, та що найважніше дати їй в цей день можливість спочити, стрінувся з симпатією і знайшов відгомін серед всіх верств населення.

Не обійшлося і без ріжних „віців" та заміток в роді того, коли то нещасні батьки дочекаються, щоби святкувати „Vatertag" або що „Muttertag" є кінець-кінців таки „Vatertago-м", бо найбільш відбивається на батьківській кишені. Правдоподібно зискали на цьому в першій мірі цукорні та маґазини живих квітів, а з закуплених для матерей ласощів спору пайку зїли самі таки діти. Всеж таки шкільна дітвора писала на цю тему задачі і вчилася ріжні віршики, а тисячі матерей були врадувані — до сліз. А в ріжних парках, городах, кінах та театрах видно було таку публику, що цілий божий рік змушена проводити час коло кухні, прання чи латання білля.

О. З.

ТЕМПЕРАМЕНТ

Пластично представлений темперамент це все ще Carten'івський погляд чорних очей і червона квітка в волоссю за вухом.

Жінка не має темпераменту — каже мужчина — як-що вона не робить цього, що він хоче.

Є темперамент тіла і душі. Фаерверк і вогонь. Фаерверк робить багато галасу.

А. С.

МОДА НА ЛІТО Й ВАКАЦІЇ

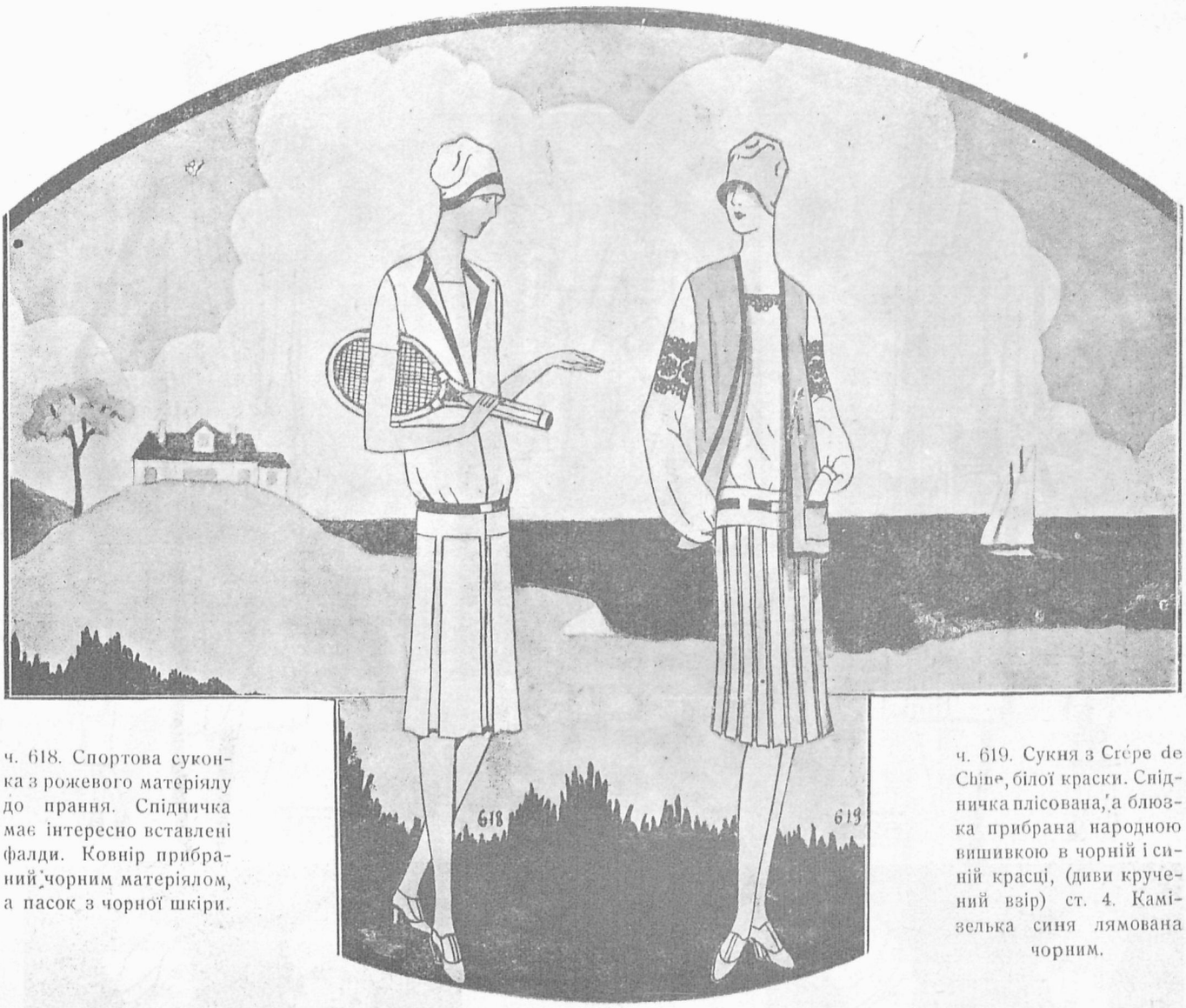

ч. 618. Спортова суконка з рожевого матеріялу до прання. Спідничка має інтересно вставлені фалди. Ковнір прибраний чорним матеріялом, а пасок з чорної шкіри.

ч. 619. Сукня з Crêpe de Chine, білої краски. Спідничка плісована, а блюзка прибрана народною вишивкою в чорній і синій красці, (диви кручений взір) ст. 4. Камізелька синя лямована чорним.

ЗАПИСКИ ПРО МОДУ

На горячі дні в літньому сезоні є приписові скромні спортові суконки зі жакетом або без; також камізельки є типічним верхним одягом. Рівнож суконки з легкого цвітистого матеріялу є дуже ношені. Їх сильвета звичайно більш рухлива і підчеркує жіночу кокетерію.

Суконка з жакетом не має вже цеї строгої кравецької фізіоґномії як на весну, тільки більш мягку, свобіднішу, бо тонші матеріяли, більш літні.

Взористі суконки можна комплєтувати з гладким жакетом, або навідворот — до літних суконок білих або в ясних пастилевих красках темніші, ніжно вишивані жакети і камізельки, які носиться тільки отворені. Чимраз більше поширюється мода з камізельковими доповненнями.

Вже давно лис не був так модним, як цего літа, і його носиться не тільки до кожного жакету, що є самозрозуміле, не лише як обрамування плаща, але й до найтонших, найбільш елегантних, шифонових суконь є лис найшикарнішим доповненням. Також спосіб його ношення є новий, іменно, голову лиса припинається на правому рамені близько шиї а ціле футро спадає лівим раменем в долину в цілій довжині.

Елеганція т. зв. дрібничок збільшається з кожним новим сезоном. Бо коли вже осягнено в моді повну типовість, коли знайдено стиль нашого часу, оказується потрібним в дрібничках розвинути як найбільшу ріжноманітність і відмінність.

Хиба не видано засуду смерти на квітку, припинану на боці? Хибаж не було сказано, що вона мусить уступити місце квітці на капелюсі, бо вони вже сприкрились паням? І знову творці моди видумали нову квітку до припинання на боці, — гармонійну, цілком мягку, вялу, у формі хризантеми з тисячу малими, скрученими листками. Матеріял — мягка шифонова або дуже тонка жоржетова крепа, все докладно дібране до краски сукні на якій припнята або краски плаща, на якому декорує реверс. Така квітка виглядає елегантніше від тих, що намагались достроїтися до цілком природних.

Від квіток вже недалека дорога до овочів, а новий матеріял до цього вживаний — це скло. Мила, принадна забавка, гарний ефект на костюмах і вовняних сукнях — ці дві темно-червоні вишні зі зеленими листками на маленьких галузках, ті чорні ожини або дрібні перли порічок.

Також воскові лякові квітки є модні, але головно до костюмів.

Або торбинки! Кожна з них це діло чуда; раз захоплює прекрасна мягонька шкірка, що виглядає наче шовк, то знову дивує механіка замків, які рівночасно є її окрасою. Відтак прекрасні, ніжні вишивки, такі дрібні у виконанні, що просто тяжко доглянути спосіб роботи.

Чи паросолі будуть довші?

— У деяких пань можна вже побачити цілком довгі моделі, які на око дуже комічно представляються, бо вже через тільки літ привикли ми до коротких парасоль.

Ст. К.

ОДЯГ ДО ПОДОРОЖІ

620

625

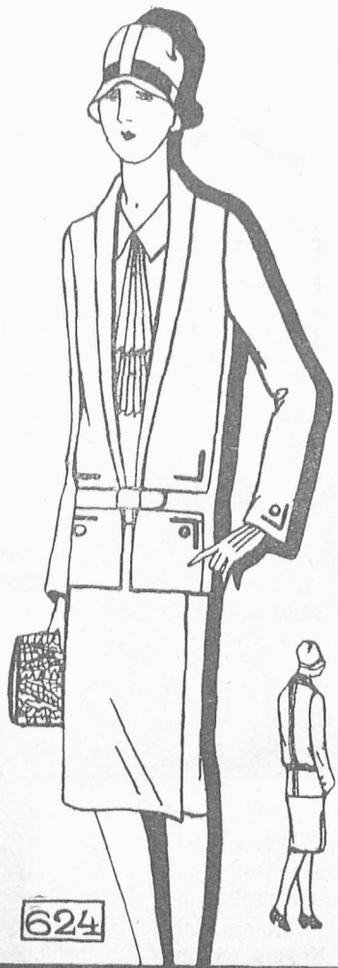
624

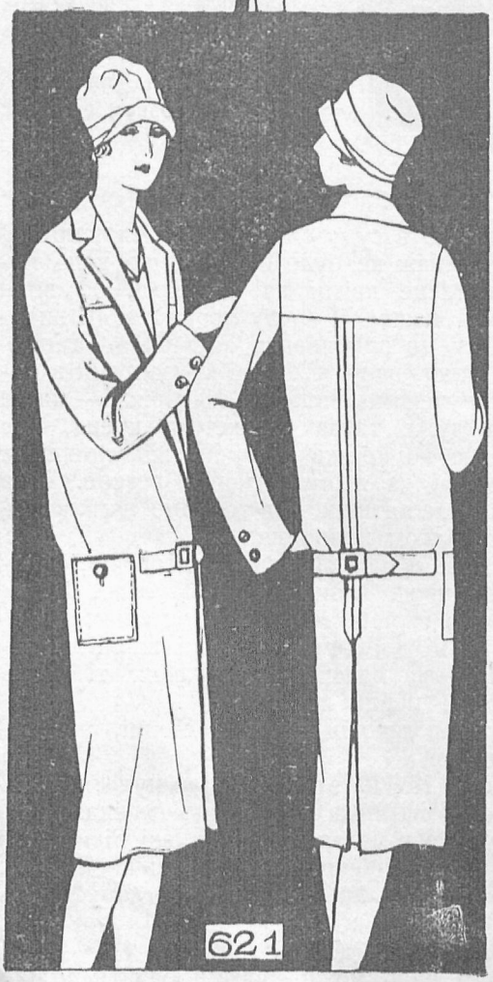
621

622 623

ч. 620. Костюм з матеріялу kasha, дуже поєдинчий у формі. На спідничці з переду ґрупа фалдів. Камізелька та прибрання капелюха з матеріялу, який імітує шкіру ящірки.

ч. 621. Плащ до подорожі з анґлійського матеріялу або Shetland. Гора плаща зроблена в формі ґески. Подвійний пасок спинаєть ся з переду і з заду на спряжки.

ч. 624. Костюм з матеріялу Serge, прибраний лямівками.

ч. 622. Плащ з імпреґнованого шовкового матеріялу в крати. Широкі рукави і стоячий ковнір стягаються на спряжки.

ч. 623. Практичний костюм до подорожи й туристики. Спідничка з переду фалдована. Прибрання з телячої шкірки.

ч. 625. Костюм до подорожі, зложений з однобарвного жакету і краткованої спідниччки. Ковнір з телячої шкірки.

СУКНІ ДО СПОРТУ Й ЩОДЕННОГО ВЖИТКУ

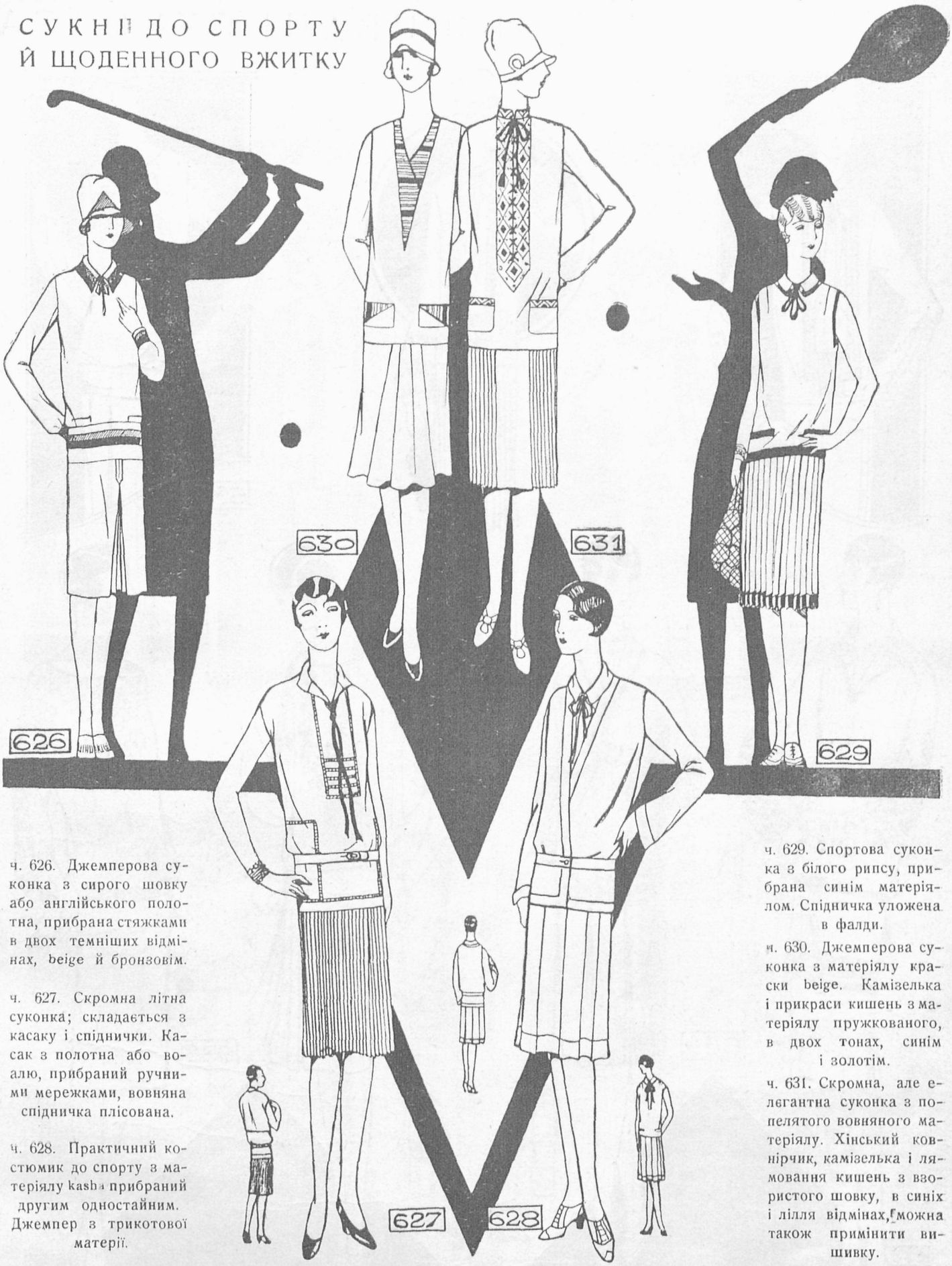

ч. 626. Джемперова суконка з сирого шовку або англійського полотна, прибрана стяжками в двох темніших відмінах, beige й бронзовім.

ч. 627. Скромна літня суконка; складається з касаку і спіднички. Касак з полотна або воалю, прибраний ручними мережками, вовняна спідничка плісована.

ч. 628. Практичний костюмик до спорту з матеріялу kasha прибраний другим одностайним. Джемпер з трикотової матерії.

ч. 629. Спортова суконка з білого рипсу, прибрана синім матеріялом. Спідничка уложена в фалди.

ч. 630. Джемперова суконка з матеріялу краски beige. Камізелька і прикраси кишень з матеріялу пружкованого, в двох тонах, синім і золотім.

ч. 631. Скромна, але елегантна суконка з попелятого вовняного матеріялу. Хінський ковнірчик, камізелька і лямування кишень з взористого шовку, в синіх і лілля відмінах, можна також примінити вишивку.

НА ФЕРІЇ НА ФЕРІЇ

НАЙВИБАГЛИВІШІ

ЖІНОЧІ ОДЯГИ

ПО ПРИСТУПНИХ ЦІНАХ ТА

В НАЙКОРОТШОМУ ЧАСІ

виконує

ПЕРШОРЯДНА РОБІТНЯ СУКОНЬ І ЖІНОЧИХ КОСТЮМІВ

Марії Волянської-Павлюк

ЛЬВІВ, СОБІСЬКОГО 12.

ТЕЛЄФОН 17-04.

ВИШИВАНІ СУКНІ ТА

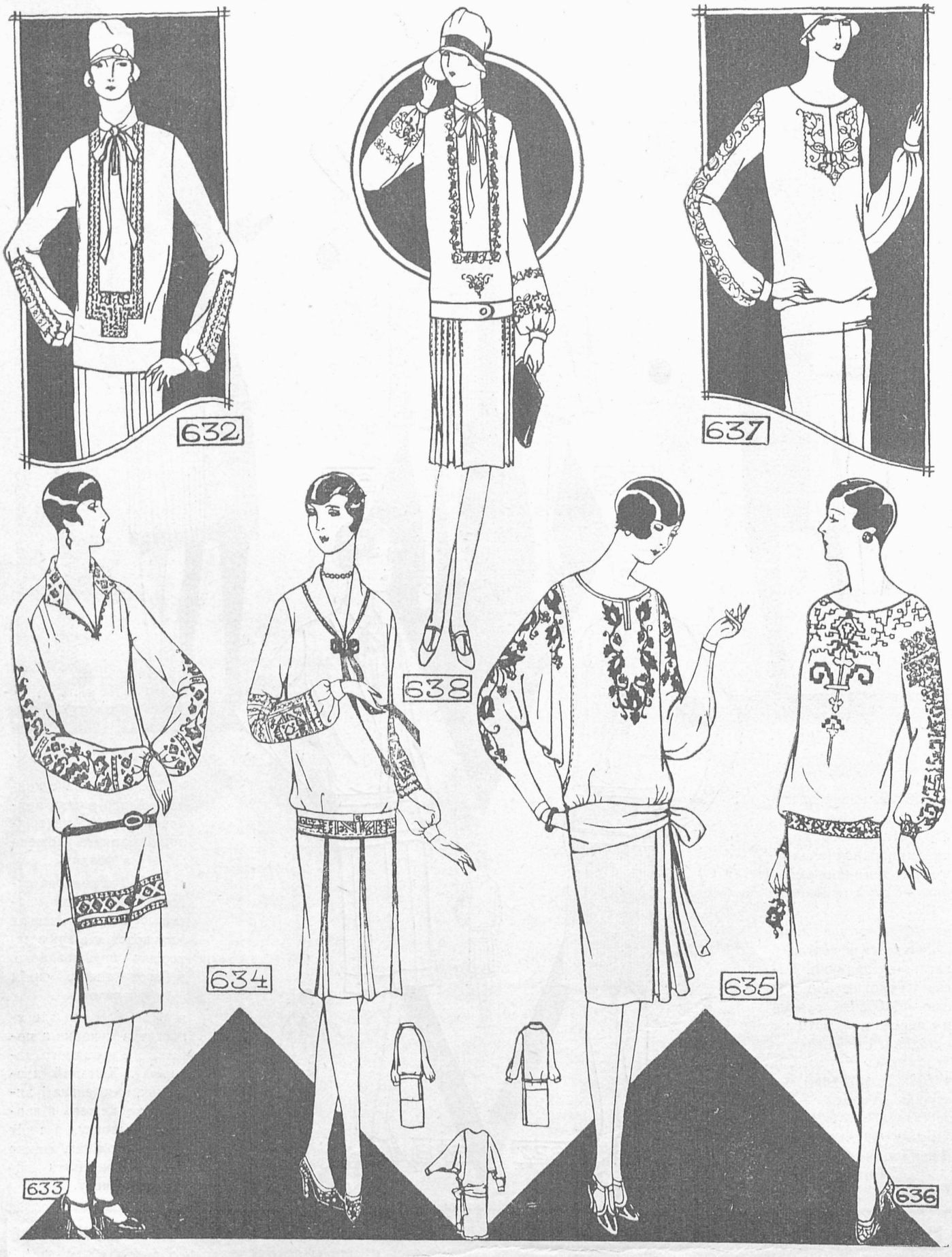

ч. 632. Елєгантна блюзка з сріблистої Crepe de Chine прибрана вишивкою в синій красці.

ч. 633. Невичайно ефектовна касакова сукня, з білого матеріялу, багато прибрана гаптом у чорній красці.

ч. 634. Практична суконка для пань і смотриків. Спідничка має вставлені фалди, а блюзка до пояса і на рукавах вишивана.

ч. 635. Елєгантна сукня з блідорожевого шовку, з інтересними рукавами. Спідничка має з боку ґрупу фалдів, в поясі стягнена широкою шарфою, вязаною на боці. Перед та рукави сукні прикрашені чорним гаптом.

ч. 636. Скромна суконка з полотна, прибрана вишивкою. До цего моделю можна замовляти в Н. Х. взір вишивки. Модель надається також для смотриків.

ч. 637. Блюзка з англійського полотенця прибрана кольоровим гаптом.

ч. 638. Елєгантна джемперова суконка з тонкого вовняного матеріялу, багато прибрана гаптом. Вставлений перід і вязаний ковнірчик з Crepe de Chine.

БЛЮЗКИ ДУЖЕ В МОДІ

ч. 639. Суконка для смотрика з воалю, сирого шовку, або англійського полотна, прибрана легкою вишивкою.

ч. 640. Убранко для хлопчика від 2—5 літ, з ясносинього полотенця. На великій кишені вигаптований гусачок. Гапт та обшиття ковнірця і маншетів в темнішій відтіні.

ч. 641. Убранко для маленького хлопчика з колірового полотенця, має з переду вигаптовані гусятя. Ковнірчик та маншетики білі.

ч. 642. Святочна суконка для смотрика з шовкового матеріялу, прибрана з переду й на рукавцях гаптом. На раменах і в поясі морщення.

ч. 643. Практична суконка для смотрика з колірового матеріялу. Гапт, ковнір і манжети у відповідній темнішій красці.

ч. 644 і 645. Незвичайно практичний одяг рідні. Убранко для хлопчика складається з вишиваної блюзочки, яку припинається ґузичками до споденок. Суконочка для дівчинки має дві кишеньки, прикріплені вишивкою. Лямівки в красці вишивки.

ч. 646. Суконка для смотрика з білого крепону, по боках морщена, прибрана вишитими мотивами, (диви таблиця кроїв А).

ч. 647. Суконка для малої дівчинки прибрана гаптом.

ч. 648. Гаптована суконка має з переду приморщений фартушочок.

ч. 649. Суконка з ясного матеріялу з аплікаціяли та модним, з боку вязаним ковнірчиком з темного матеріялу.

НАШІ СМОТРИКИ

ч. 650 Сукня для смотрика з ввористої крепи, прибрана одностайним темнішим матеріялом.

ч. 651. Практичний фартушочок для дівчинки з ввористого матеріялу, з заду запинаний.

ч. 652. Маринарський плащик для хлопця з ґранатового вовняного матеріялу, прибраний стебнівками і золотими ґузиками.

ч. 653. Плащ для смотрика з матеріялу Shetland, червонавої краски, прибраний стебнівками.

ч. 654. Суконка з червоного фуляру в чорні горошки, прибрана чорним матеріялом.

ч. 655. Суконка з ввористої матерії, прибрана білими фальбанками.

ч. 656. Убранко для хлопчика з зеленого полотенця, з білим ковніриком та краваткою з білого матеріялу, в зелені горошки.

ч. 657. Купелевий одяг для малої дівчинки з двоякого матеріялу.

ч. 658. Святочна суконка для смотрика з білого шовку, прибрана фальбанками, морщенням та коронковим ковнірцем.

ч. 659. Костюм для смотрика з матеріялу kasha. Бічні частини жакету інтересно переходять в пасок.

Й ДІТИ ВЛІТІ

ч. 660. Костюмик зложений з білої суконки і червоного жакету. Сукня з шовку до прання прибрана червеним, вовняний жакет лямований білим.

ч. 661. Купелевий одяг для дівчинки, з чорної трикотової матерії, лямований білим.

ч. 662. Убранко для більшого хлопчика з синьої, трикотової матерії, з білим ковнірцем.

ч. 663. Убранко для хлопчика з рожевого полотенця. Споденки до спідного станичка.

ч. 664. Суконка з білого полотна, долиною при викрою шиї і рукавах прибрана синім матеріялом.

ч. 665. Суконка з взористого, легкого матеріялу, з округлою ґескою, прибрана перетягненою оксаміткою.

ч. 666. Фартушок для хлопчика з матеріялу до прання, з великою кишеною з переду, лямований темнішим. (Диви таблиця кроїв Г)

ч. 667. Джемперовий фартушок з пружкованого матеріялу до прання, з квадратовим викроєм коло шиї.

ч. 668. Костюм для смотрика з матеріялу, kasha піскової краски з коротким жакетом та великими нашитими кишенями. Прибрання з стебнівок.

ч. 669. Сукня з синьої попеліни. Ковнірчик та лямування з білої Crepe de Chine. Велика краватка з кратковаого тафту.

670

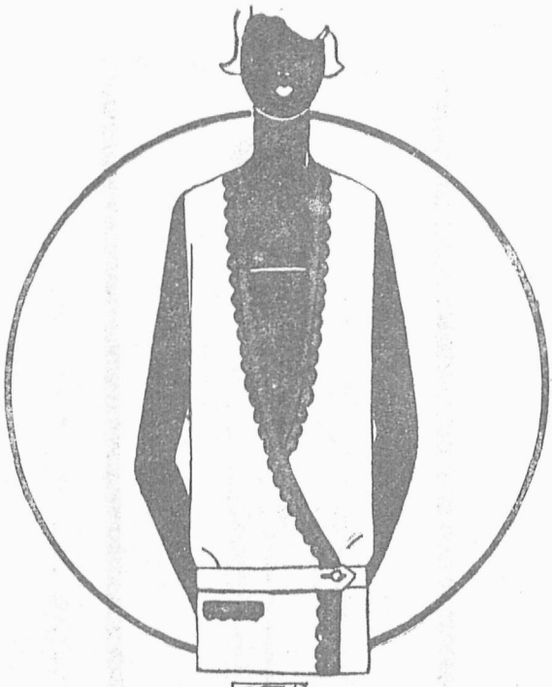
671

672

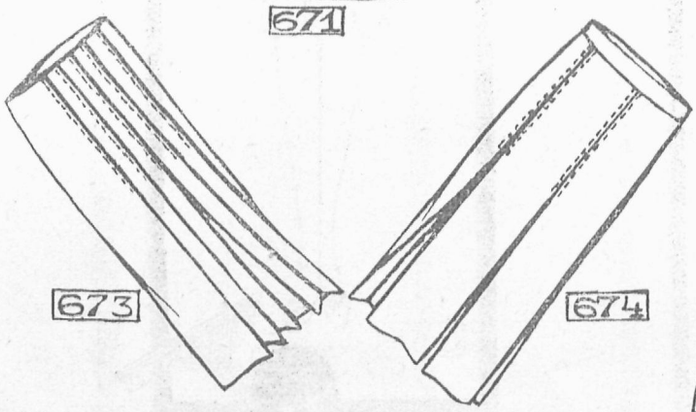
673 674

675

676 677

678 679

ч. 670. Блюзка з білого полотна, прибрана низинною вишивкою.

ч. 671. Скромна, але гарна камізелька з шовку або вовняної матерії, лямована в зуби відмінним матеріялом.

ч. 672. Блюзка з мягкого матеріялу з плісованим жаботом.

ч. 673 і 674. Спіднички, з переду уложені в фалди.

ч. 675. Фартушок для пань і смотриків з гладкого матеріялу, прикрашений на кишенях гаптом і стебнівками.

ч. 676. Купелева пелерина з двоякого ключкового матеріялу, т. з. „Frottierstoff“

ч. 677. Купелевий одяг з білої і чорної трикотової матерії, та ґумовим паском.

ч 678. Практична й скромна домашна сукенка з полотенця, прибрана вишивкою. Ковнір і рукави викінчені обміткою, стягається на стяжку.

ч. 679. Шляфрок з взористої матерії до прання, прибраний темнішим матеріялом.

КУПУЙТТЕ ПЕРШОГО ДЖЕРЕВА! ПАНЧОХИ, СКАРПИТКИ, РУКАВИЦІ
ТА ВСЯКІ ТРИКОТАРСЬКІ ВИРОБИ ПРОДАЄ НАЙДЕШЕВШЕ
СПЕЦІЯЛЬНИЙ МАГАЗИН ТРИКОТАРСЬКИХ ВИРОБІВ.
ОЛЬКА
ЛЬВІВ
РИНОК 35.
(біля Народн. Торговлі).

680

681

682

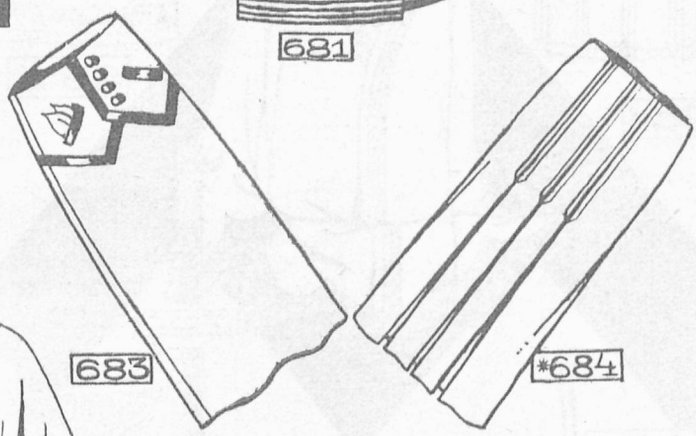

683 *684

685 686

*687 688

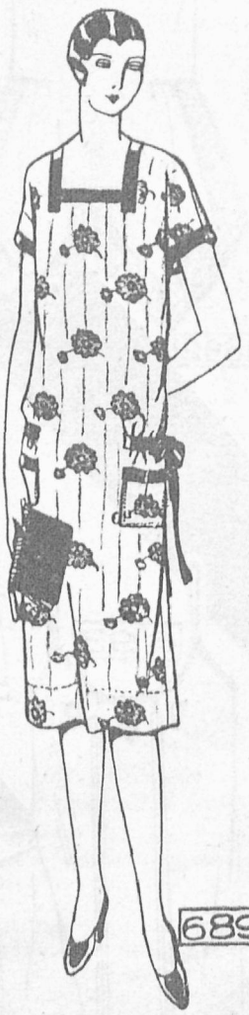

689

ч. 680. Блюзка з англійського полотна, на раменах морщена. Ковнір і темніший пасок зі шкіри.

ч. 681. Спортова камізелька до втягання через голову, з kasha або трикотової матерії, прибрана стебнівками.

ч. 682. Блюзка з Crepe de Chine прибрана вузькою вишивкою.

ч. 683. Спідничка прибрана тасьмою і ґузичками.

ч. 684. Спідничка уложена з переду в три фалди. (Диви таблиця кроїв V.)

ч. 685. Шляфрок з колірового матеріялу, вилямований в зуби відмінною матерією.

ч. 686. Шляфрок з тонкої вовняної матерії. Шалевий ковнір, маншети і кишеня з шовку стебнованою в крати.

ч. 687. Купелевий одяг з трикотового матеріялу, (диви таблиця кроїв II.)

ч. 688. Купелевий плащ з ключкового матеріялу (Frottirstoff взористого й гладкого.

ч. 689. Практичний фартушок з взористої матерії, прибраний темнішим.

ВОЛОДИСЛАВ ЦЄХУЛЬСКІ і СИН Львів, Леґіонів 5.

ТОРБИНКИ, ПАРАСОЛЬКИ, НЕЦЕССЕРИ, ВАЛІЗКИ, ТА ВСЯКА ҐАЛЯНТЕРІЯ.

БІЛЛЯ НА ЛІТО.

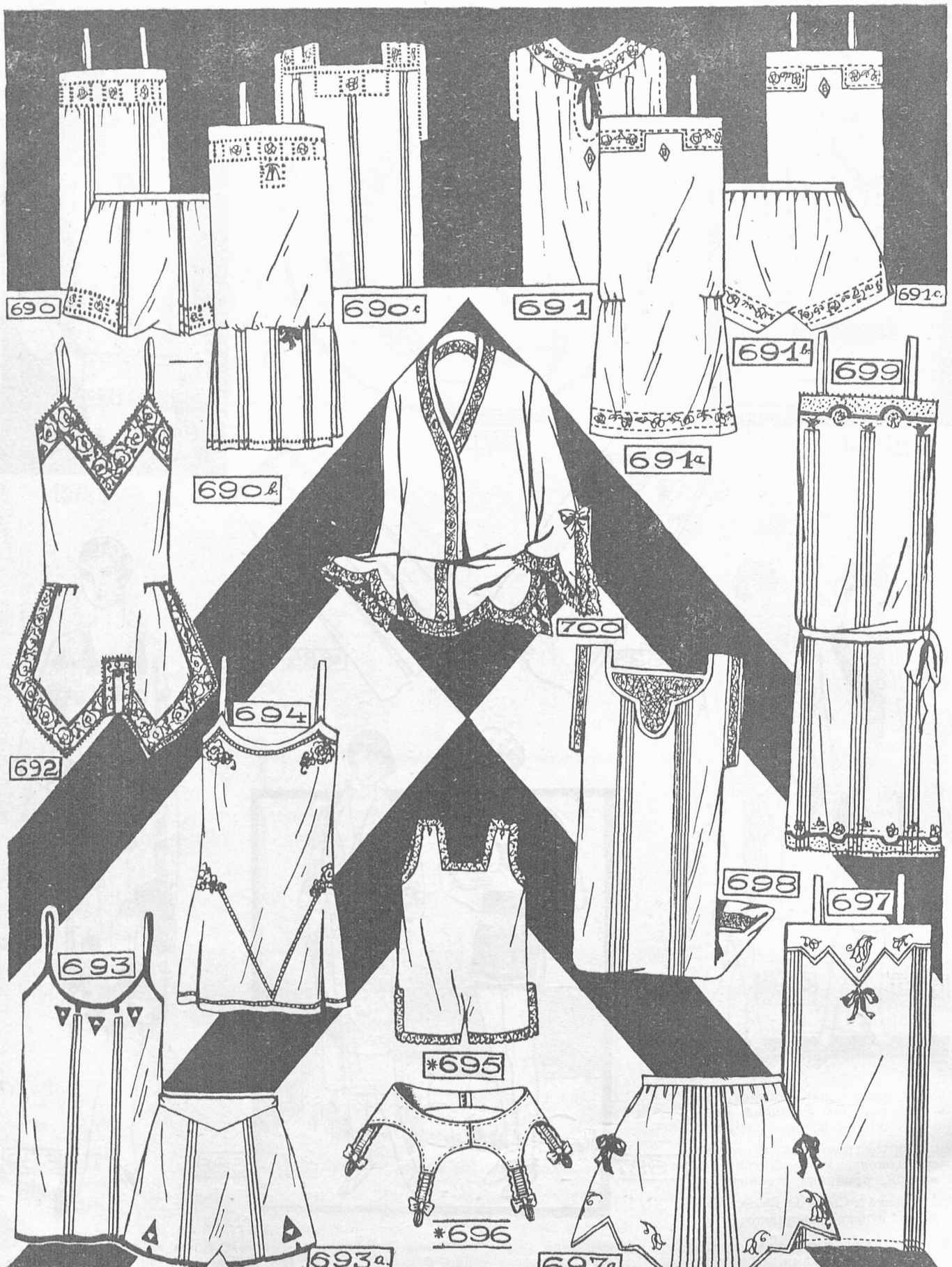

ч. 690, 690 a b c. Комплєт білля з шифону, прибраний ручними мережками, гаптом і ґрупами плісок.

ч. 691, 691 a b, c Комплєт білля з перкаліни, прибраний мережками і гаптом.

ч. 692. Комбінація—майтки з опалю краски лілля, прибрана жовтими коронками.

ч. 693, 693 a. Сорочка й майтки з полотпа, лямовані коліровим матеріялом, прибрані гаптом в красці лямівок. Ґрупки плісок.

ч. 694. Комбінація — майтки прибрана гаптом і мережками.

ч. 695. Комбінація-майтки для малої дівчинки, прибрана коронкою (диви табл. кр. В.)

ч. 696. Підвязки (диви таблиця кроїв Д.).

ч. 697, 697 a. Сорочка й майтки з білої перкаліни, прибрані блідо-синім гаптом і стяжками та ґрупками пліс.

ч. 698. Нічна сорочка прибрана вставленою коронкою і плісами.

ч. 699 Комбінація—спідничка з шовкового батисту, прибрана тюлем, коліровим, гаптом та лямівками.

ч. 700. Нічний кафтаник з батисту багато прибраний коронками.

КОРСЕТКА

(модель з Музею ім Т. Шевченка у Львові.)

Корсетка (по галицьки жупан) без рукавів і ковніра, запинається на боці, на гачки (гафтки) в горі коло шиї і в поясі. Її не розшивається пацьорками. ані флітрами.

Корсетку виконану звичайно з взористого матеріялу вилямовується довкруги (також коло шиї) одностайним матеріялом відмінної краски. Є це звичайно підшевка корсетки.

Крій складається з 8 частей, фалди є дрібно уложені й припрасовані.

Сподом на плечках пришиті до корсетки два торочки, якими прикріплюється її до стану.

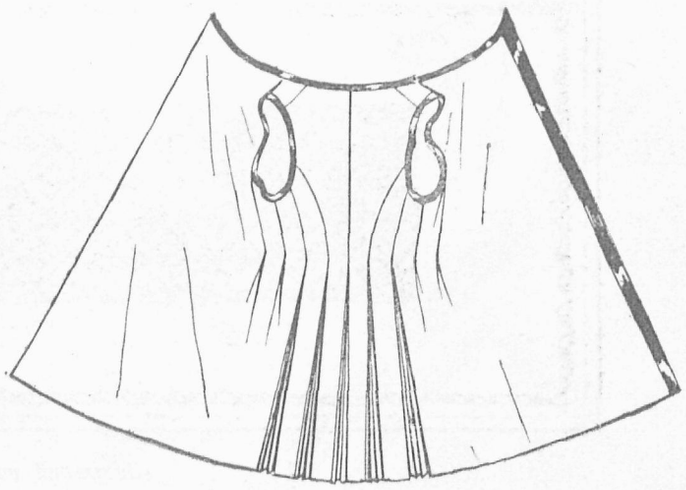

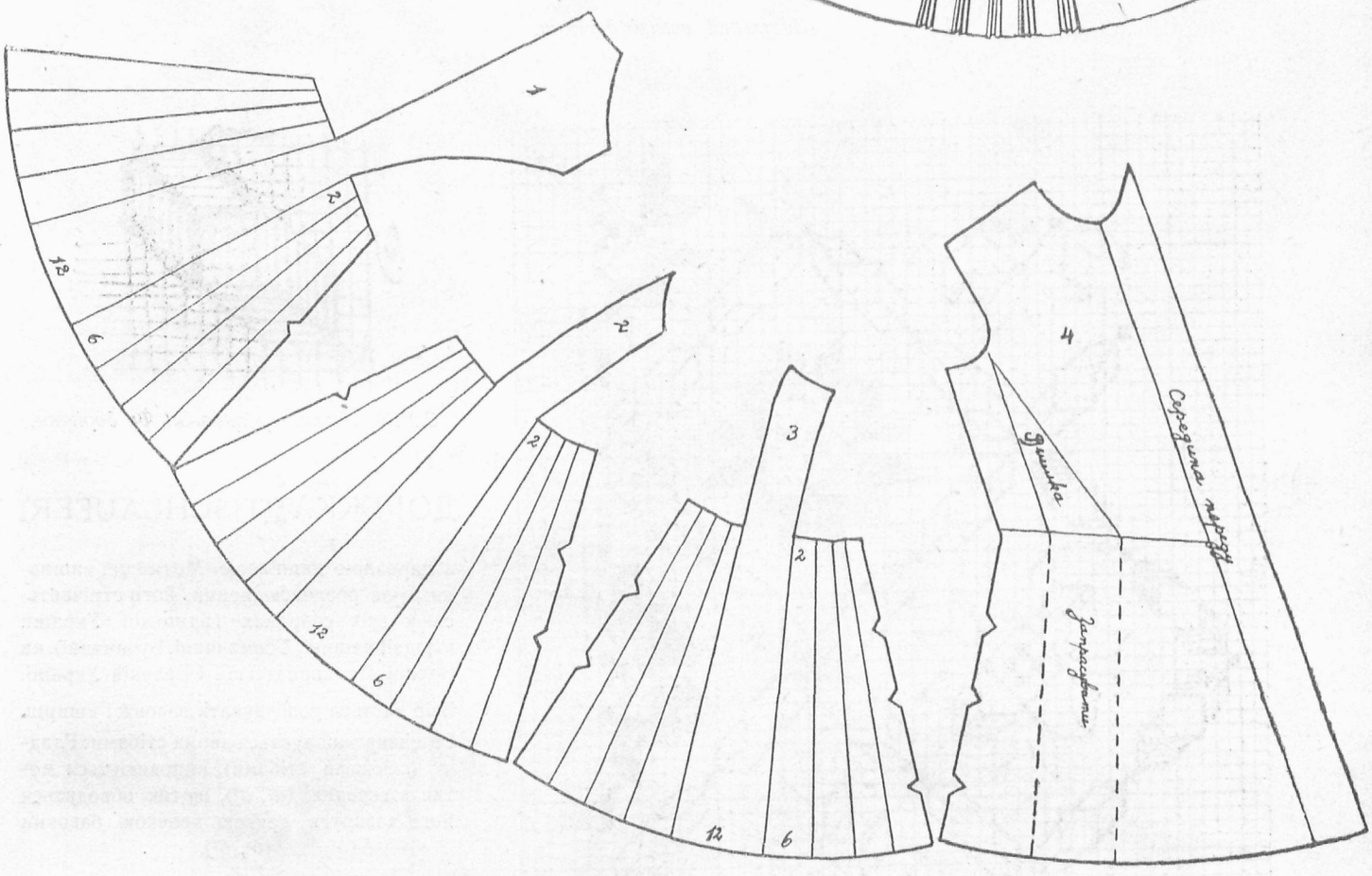

ОПИС МОДЕЛІВ ДО ТАБЛИЦІ КРОЇВ.

ч. 646. **Суконка для дівчинки від 6—8 літ** на величину 70 cm в горішньому обємі.

A перед суконки, A_1 зад суконки, A_2 рукав

Матеріялу потрібно около 1·40 m, широкого на 100 cm. Легка вишивка прикрашує суконку, з білої крепи до прання. На переді і плечках суконки на бічних долішних втятих частях, робиться морщинки кілька разів, відтак зшивається їх з горішними частями, при чому вшивається рівночасно пасок матеріялу, щоб краще тримало. Морщинки перешивається навхрест або в квадратові кістки. Подібно до боків морщиться рукави і обшивається лямівкою, яку бачимо теж коло шиї в розрізі на переді суконки. Її запинається в горі на два ґузики.

ч. 687. **Купелевий одяг.** Величина II. Треба трикотового матеріялу около 1·30 m, широкого на 130 cm, пасок, широкий на 4 cm.

Б частина майток
$Б_1$ передна частина блюзи
$Б_2$ задна частина блюзи
$Б_3$ доповнення майток в кроці.

ч. 695. **Комбінація майток з сорочкою** для дівчинки на 3 роки. Матеріялу треба около 1 m, широкого на 80 cm, 3 m коронки широкої на 1½ cm, 5 ґузиків.

B крій цілого переду
B_1 крій плечків
B_2 „ майток з заду
B_3 половина пасочка

ч. 666. **Фартушок для хлопчика** на літ три. Треба матеріялу около 0·70 m, широкого на 80 cm, 0·30 m на лямівки, 4 ґузики.

Г крій половини фартушка.

ч. 684. **Спідничка до блювок** величина II. матеріалу около 1·70 m. шир. на 130 cm. Спідницю треба уложити на підставі рис. *Г*. Потрібні шви треба умістити, щоб знаки *x* припадали на зн. ●. Фалди застебновується аж до долішних хрестиків. З заду спіднички робиться відповідно до знаків (*x* на ●) вшитки, до згублення. В горішній частині спідничку пришивається на ґурт, широкий на 2 cm Шліц (розпір) уміщується на боці на лівім шві, і заосмотрюється затрісками. Долиною спідничку загинається на 5 cm широко; тому при кроєнню спіднички треба додати матеріялу; можна також спідничку викінчити відповідною листвою.

ч. 696. **Підвязки** на обєм 108 cm в бедрах. Шиється з міцної „димки“. На середині на переді треба зробити шев, який нашивається рівним паском. З заду робиться запинку на ґузики, на що при кроєнню треба наддати 2 cm матеріялу. Краєм довкруги обшивається пасок лямівкою. До викроєних кінців пришивається підвязки з ґуми з залізками до регульовання.

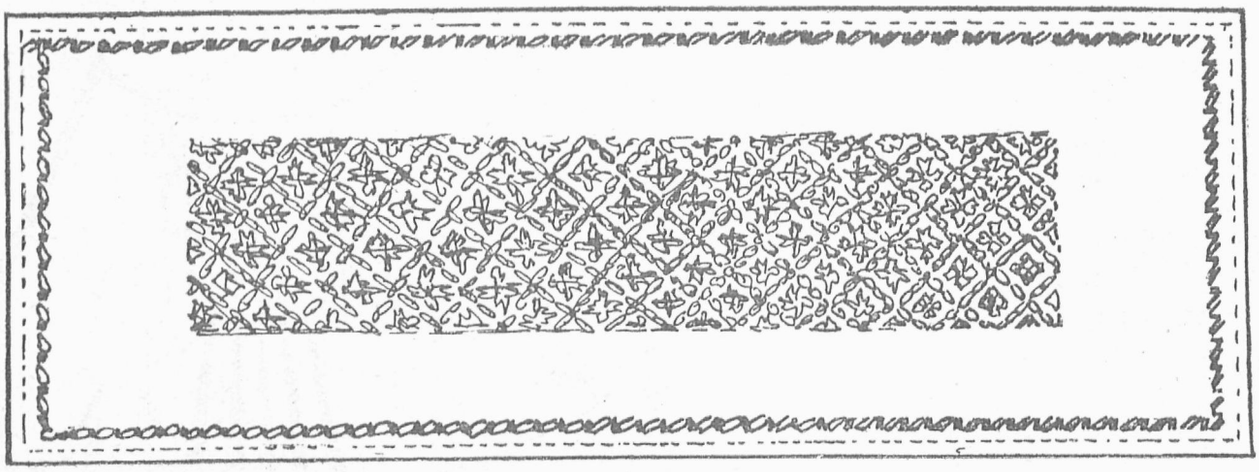

Загальний вигляд доріжки.

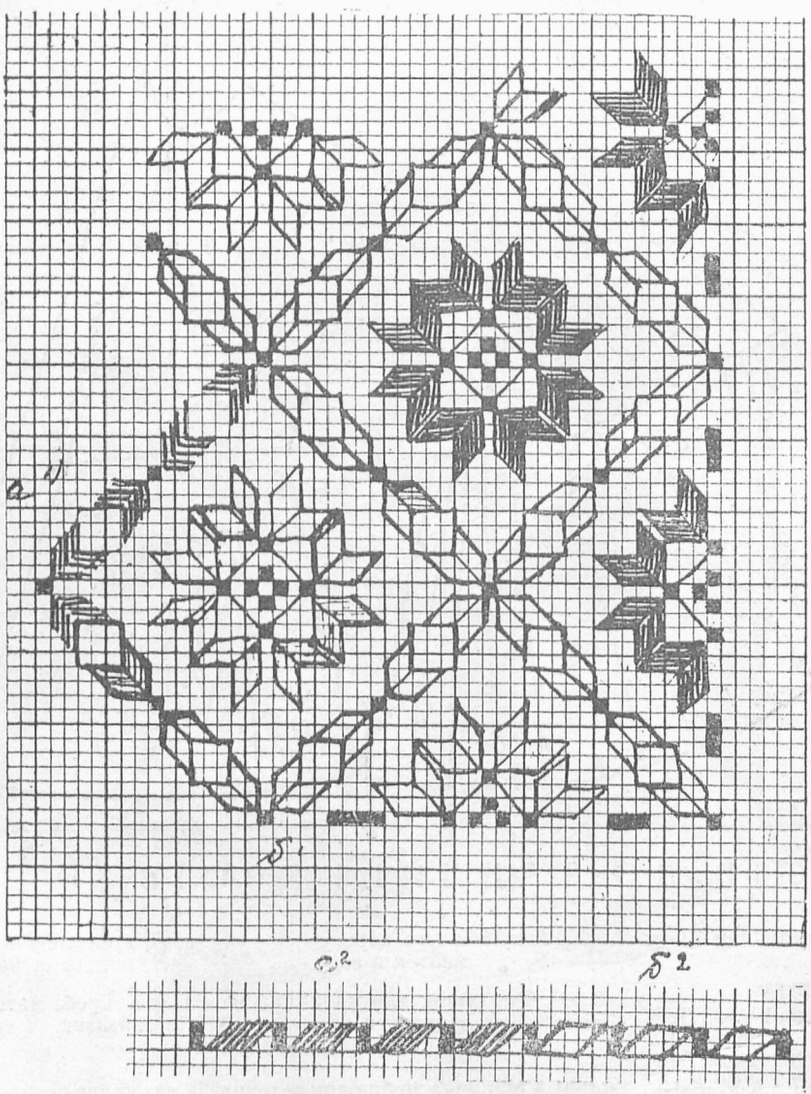

Мотив вишивки до доріжки.

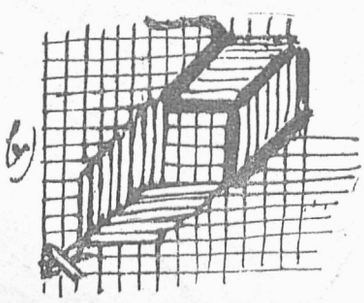

Спосіб виконання вишивки до доріжки.

ДОРІЖКА (TISCHLAUFER)

з народною вишивкою. Мотив цеї вишивки дуже розповсюднений, його стрічається у всіх сторонах галицької України в Надвірнянщині, Товмаччині, Бучаччині), на Волині, Прикарпатській і Великій Україні.

Взір дається розбудувати вздовж і вширш.

Вишивку виконується двома стібами: Гладдю (скісними стібами) виповнюється мотив в середині ($а^1$, $а^2$), відтак обводиться його довкруги другою краскою бавовни ($б^1$, $б^2$).

Краски чорна й червона:

зьвізди в середині чорні, обведені червоною ниткою, скісні мотиви червоні, обведені чорною. Хрестики чорні.

Краєм доріжки дрібний мотив вишивки й мережка.

О. О. К.

ФІРМА **РОМАН ЗУБИК** ЛЬВІВ
ВУЛ. ГАЛИЦЬКА Ч. 16.
продає найдешевше МОДНІ МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ, ШОВКОВІ І ИНШІ. — ПОЛОТНА, ЕТАМІНИ, ЗЕФІРИ.

РОБОТИ

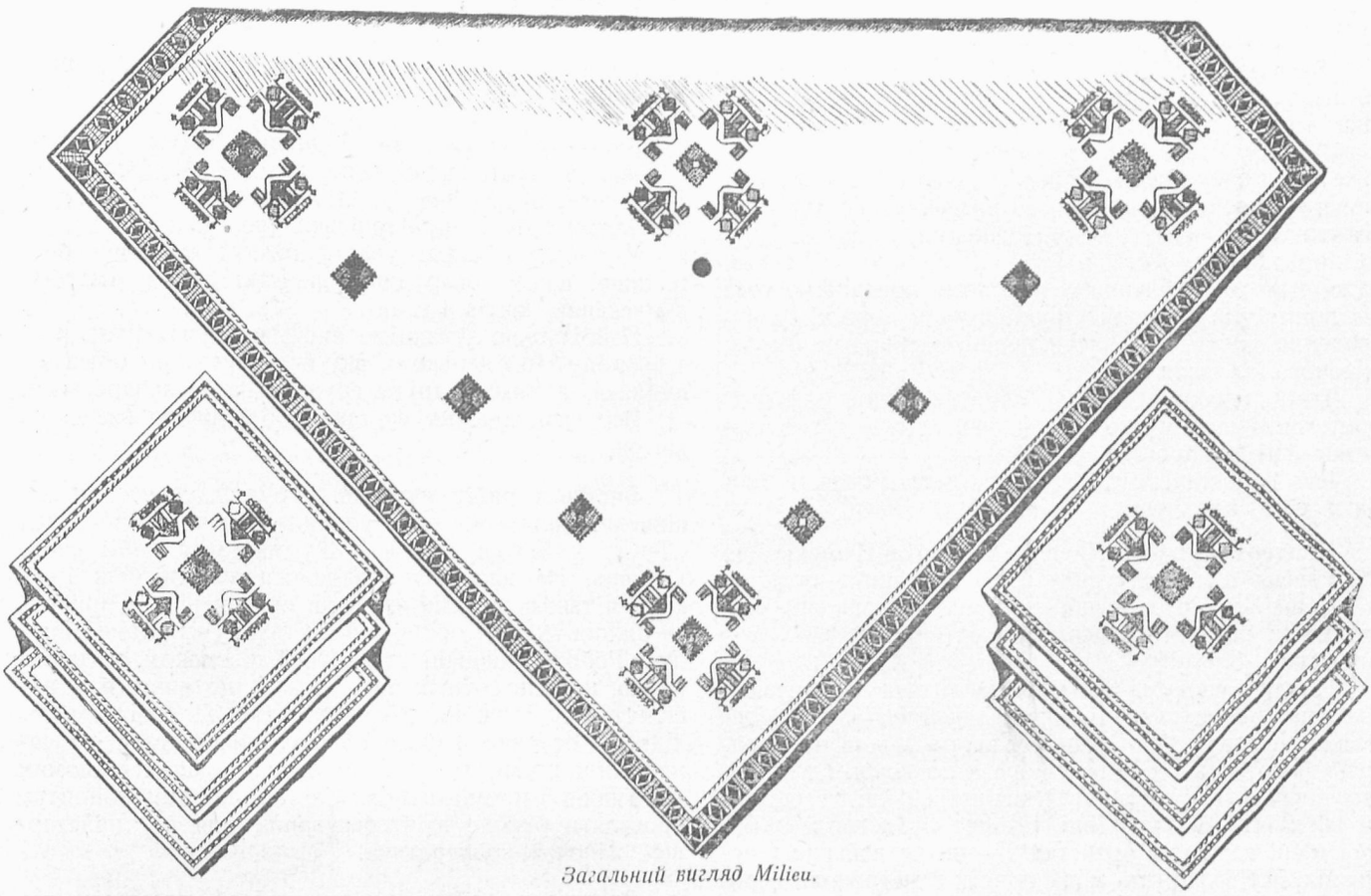

Загальний вигляд Milieu.

Milieu з шість серветочками під скло, з буковинською вишивкою. Краєм мережка виконана білими нитками. Вимір великої серветки $^1/_2$ m, малих 15 cm.

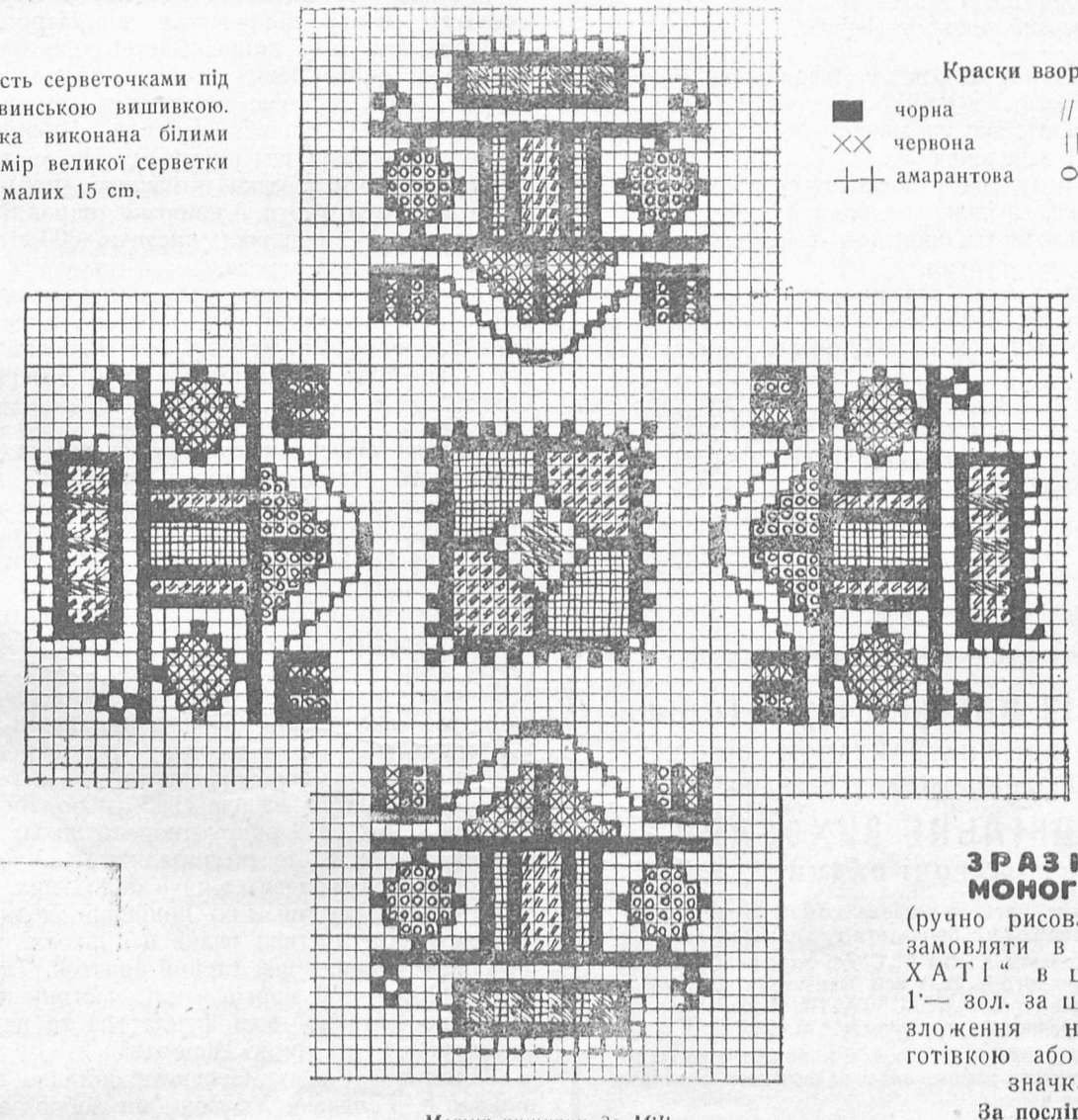

Мотив вишивки до Milieu

ЗРАЗКОВІ МОНОГРАМИ
(ручно рисовані) можна замовляти в „НОВІЙ ХАТІ“ в ціні 0·50 до 1·— зол. за штуку, після зложення належитости готівкою або почтовими значками.
За посліплатою не висилається

Ріжні вісти

Літературний Ювилей. В липні цього року минає 40 літ від появи першого жіночого альманаху „Перший вінок“, який появився в 1887 р., та має для української літератури та нашого жіноцтва дуже велике значіння. Брали в ньому участь найзамітніші жінки — письменниці 70—80 рр. минулого століття. Багато з них нема вже між живими, а память про них поволи затирається. І ті, що ще живуть, є вже дуже мало відомі нашому молодому поколінню, хоча всі вони були тими, що промощували дорогу до визволення жінки, що клали перші підмурівки нового жіночого світогляду.

Тому редакція „Нової Хати“ помістить в черговому числі ширшу згадку про цей альманах та сильветки його співробітниць.

Ізза недостачі місця не могла наша редакція зробити цего вже тепер.

Концерт Сальомеї Крушельницької в Парижі. Дня 25. травня ц. р. виступила наша знаменита артистка п-і Сальомея Крушельницька зі своїм одиноким концертом у великій концертовій салі в „Maison Gaveau“ в Парижі.

Появу нашої славної співачки витала надзвичайно добірна французько-італійська публика бурею оплесків. Концерт був одним великим тріюмфом української артистки. Безмежні брава по кожнім виступі, ентузіязм, з яким принято українські пісні та численні вискази: „Ви, українці, можете бути горді з Вашої пісні та Вашої артистки“ — чи не найкраша мельодія, яку українець може почути в метрополії европейської культури. Це був так сказати, наш великий „український день“ у Парижі.

Свято „Рідної Школи“ у Львові. Дня 16. червня ц. р. відбулося на площі „Сокола Батька“ свято „Рідної Школи“, яке уладжують рік-річно всі львівські шкільні заведення У. П. Т.

На програму свята складаються ріжні руханкові вправи, танки, гагілки, хороводи й инші забави, які виконують школи під проводом своїх учителів (-льок) окремо, або всі гуртом.

Незвичайно мило вражає око глядача ріжноманітна гра красок народних одягів на зеленій муравi, та народні танки при звуках гагілок і инших народних пісень.

Симпатичний образок „Літа“, в якому пара женців вручає вінок з жита в руки представника У. П. Т., був прегарним символом завершення цілої праці шкіл „Рідної Школи“.

Новий журнал. В червні ц. р. появився новий український журнал „Рідна школа““, присвячений справам українського шкільництва.

Можна сподіватись, що наше громадянство радо привитає цей журнал і запевнить йому якнайкращий розвиток.

Виставку тятих рож і инших квітів урядило у Львові в місяці червні, через два дні „Малопольське Товариство огородниче“, в павільоні „Штука“ в Европейському готелі на Марійській площі.

У виставці взяли участь ріжні заведення огородничі, школи огородничі, панські двори, аматори в плеканню квітів і т. п.

Найбільшою атракцією виставки була ґрупа рож з огороду Полонецького, яку безперестанно облягала публика, а також друга ґрупа Дра Пельчарського.

Всіх звиджуючих виставку обдаровано вязанкою квіток.

Виставка робіт учениць „Труду“. З нагоди закінчення шкільного року уладила жіноча кооператива „Труд“ у Львові, Ринок ч. 39., виставку робіт своїх учениць. На виставку складалися зразки біля і суконь, а також народні вишивки примінені для прикраси одіння і хатної обстанови виконані ученицями „Труду“. Роботи виконані старанно й зі смаком, подають надію, що пів сотні наших дівчат, що вчаться в робітнях біля і суконь „Труду“, здобуде собі там солідне й основне фахове образування і стане до самостійної праці, та збільшить ряди наших свідомих ремісників і промисловців. Слідби нашому жіноцтву проявляти більше заінтересування для цеї найстаршої жіночої кооперативи.

Вистава українського домашного промислу рудецького повіту відбудеться в „Народнім домі“ в Рудках дня 3—7 липня. Вистава має на цілі дати наглядний образ нашої творчої промислової праці та має бути спробою поширення домашного промислу, який заступивби тандитні фабричні вироби гарними виробами власної праці. На виставі будуть заступлені ріжні зразки домашного промислу, церковні прикраси, гапти й вишивки, народні строї, подушки, обруси, рушники, писанки, 300-літні та нові вироби з заліза й дерева.

Комітет подбав про милу несподіванку для гостей — кожний сотий гість дістане з вистави гарного гостинця. Сподіємося, що широкий загал нашого жіноцтва зацікавиться цею інтересною виставкою.

Жіноча сільсько-господарська школа в Угерцях винявських. Фундація тов. „Просвіти“ в Угерцях винявських, пов. Рудки, це дар покійного дідича Михайла Малецького, який у своїм завіщанню записав 354 морґів землі з огородом, садом, господарськими будинками і мешкальним домом цему товариству зі застереженням, щоби його не продавати, а чистий дохід зуживати на цілі господарсько-кооперативні.

В 1910 році на анкеті філії тов. „Просвіта“ в Рудках, присвяченій фундації Малецького, перший раз висловлено побажання, щоби заснувати в Угерцях винявських взірцеву господарську школу. В тій цілі вислав головний виділ тов. „Просвіти“ чотири стипендіятки на сільсько господарські студії.

Дня 1. XI. 1912 року отворено школу у тих будинках, які були до розпорядження. Учениць було 14, девять позамісцевих а пять доходячих. Успіх праці був вдоволяючий і по нинішний день в дооколичних селах замітний вплив цеї школи.

Війна знищила цей гарний початок. Тепер реальність числить 266 морґів землі; частину продано на виконання останної волі фундатора та на мужеську господарську школу в Миловані.

Після війни т-во „Просвіта“ віддало весь ґрунт в наєм п. Гапякові. Умовою він зобовязаний вибудувати взірцеві господарські будинки і привести поля

До всіх матерей і учительок

ВЖЕ ВИЙШЛА НАКЛАДОМ „СОЮЗУ УКРАЇНОК“ КНИЖЕЧКА Н. СЕЛЕЗІНКОВОЇ:

ДОШКІЛЬНЕ ВИХОВАННЯ

(ДІТОЧІ САДКИ)

Кожна мати, а зокрема кожна учителька повинна обовязкового прочитати ту книжечку.

Замовляти можна в „Союзі Українок“ у Львові, вул. Рутовського ч. 22, у всіх філіях „Союзу Українок“, Адміністрації „НОВОЇ ХАТИ“, Львів, Руська 18 та всіх українських книгарнях

Ціна книжечки 50 ґрошів, з пересилкою 60 ґр. При поодиноких замовленнях належитість висилати в почтових марках.

до нормального стану. За його ініціятивою тов. „Просвіта“ порішило відновити давну школу і справу її вибудування передати в жіночі руки. Школа задумана як нижча жіноча рільнича школа для як найширших кругів селянського жіноцтва.

З початком лютого 1927 року відбулася нарада представників „Союзу Українок“ (М. Донцова), „Просвіти“ (М. Галущинський), тов. „Сільський господар“ (інж. Творидло), куратора фундації о. Симеона Кульчицького і п. Гапяка. На тій нараді вибрано п. К. Малицьку головою акції будови цеї школи.

Тою самою справою займався також зїзд делегаток „Союзу Українок“ у Львові в днях 9 і 10 квітня 1927. Зїзд з радістю прийняв до відома вибір п. К. Малицької головою так важної акції. Рівночасно вибрано Комітет Праці в складі: пп. Кисілевська Ольга, Макух-Павликовська Ірена і Донцова Марія. Зїзд виніс резолюції-заклик до всего українського жіноцтва, щоби морально і матеріяльно піддержало гарний почин.

(Гроші треба пересилати на щадничу книжочку „Дністра“ (13920).

Нова українська господарська станиця у Львові.

Кожна господиня, яка піклується здоровлям своїх найближчих, — має знову ще одну нагоду без труднощів і клопоту діставати з першого жерела найкращий товар, — гігієнічно вироблене й нодане, з великим засобом товщу, солідне в ціні — **масло**, один з найважніших споживчих артикулів щоденного вжитку.

„Маслосоюз“ — українська кооперативна установа відкрила у Львові при вул. Косцюшки ч. 1а новий склеп, який своїм взірцевим уладженням звертає увагу всіх покупців і стає гідним наслідування приміром для всіх власників молочарських і споживчих крамниць.

Хто дбає про здоровля своє і дітей, купує масло лише зі знаною маркою „Маслосоюза“ — конюшинкою, — в його склепах: у Львові, при вул. Косцюшки ч. 1а; Сапіги ч. 27; в Ринку ч. 10; — В Станиславові, вул. Собіського ч. 28. — В Стрию, вул. Шевченка ч. 5. — В Перемишлі, Ринок ч. 23. — В Коломиї, вул. Шевченка ч. 25. — В Самборі, вул. Косцюшки ч. 11а. — В Дрогобичу, вул. Стрийська ч. 14. — В Зелемянці (коло перестанку). — В Яремчу (коло стації).

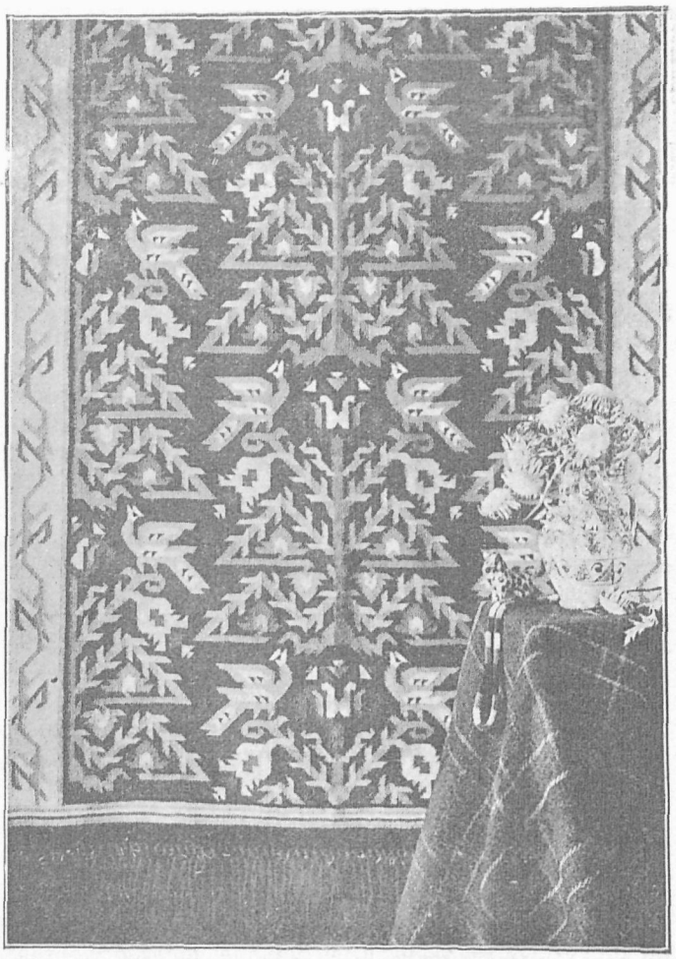

Ґобеліновий декоративний килим в 11-х красках по рисунку арт. ґрафіка Роберта Лісовського. Виконано в майстерні „Гуцульське Мистецтво в Косові.

—□—

ПРО ПЛЕКАННЯ КВІТІВ

(Докінчення)

Уставлення ростин. Кожна ростина потребує сонця в такій скількости, як його мала в дикому стані. Хто має кімнату з вікнами на всі сторони, може уставляти ростини, що потребують більше світла на схід і полудне, а инші до заходу і півночи. В кожному разі, ростини уміщені до полудня треба відставити від вікна, коли в полудне сильно світить сонце. Пальми, вереси, фільодендрони, беґонії, листкові папороті, блющі (прочетани) традесканції, аспідістри треба уставляти від вікна, бо сонце, ділаючи безпосередно на них, їм шкодить. Кімнати о ясних, білих стінах, о вікнах великих є вимріяні для плекання ростин. — Коли хочемо прикрасити кімнату квітами, то можемо ужити до цего олеандрів, фільодендронів, пальм, аспідістрів, аґави, клівію, бо ті можуть довший час обійтися без сонця. Як чоловік, так ростина привикає до умов життя і реаґує більше або менше на всякі зміни. Бачили ми нераз ростини з листками звернеными в одну сторону, що не додає ростині краси. Щоби цього оминути, треба ростину обертати що дня о ¼ обороту все в ту саму сторону, щоб удержати рівномірний розвій ростини. Але ані камелії ані рододендрони, ані азалія не зносять оборотів та змін місця. — Коли хочемо для прикраси поставити квітку не на вікні, а де инде, то треба це зробити аж тоді, як пучки зацвитуть; коли це зробимо скорше, пучки опадуть. На сонці і в теплі перецвитають ростини скоро. Коли хочемо продовжити час цвіту, ставимо їх від сонця.

Вазонки найліпші з глини пороватої, неполивані, або деревляні. Деревляні можуть бути і мальовані олійною фарбою, бо між клепками все входить ще досить воздуху. За малі вазонки є менше шкідливі чим за великі, бо з великого не може ростина витягнути всеї води, вода стає кваснюю від гниючих частин і нищить корінці. Коли пересаджуємо або садимо ростини в старі вазонки, треба вмити їх добре лугом, потім вставити в воду, щоб насяк водою, а опісля можна садити ростину. До старих прилягають корінці так щільно, що треба їх розривати при пересаджуванню. Вазонки ставимо на підставки глиняні, порцелянові або бляшані, щоб надмір води витік, а добре є ще поставити на підставку з дерева або корка.

Пересаджування ростин. До цього приготовляємо чисті вазонки, чисті скорупки, відповідну землю, невеликий патичок, остро закінчений, тичку, довшу від даної ростини о 15 cm. і лико. Земля повинна бути вохка, а не мокра. На дно вазонка кладемо скорупку випуклістю вгору, щоб вода могла легко витикати; коли вазон більший, можна дати ще кілька скорупок. На дно насипаємо ⅓ ч. землі і убиваємо легко, а ростину всаджуємо в середину вазонка так, що місце доки ростина була в землі, має бути 1 cm. нижче берега вазонка. — По засадженні треба цілу

ПОВІДОМЛЕННЯ

Фабрика килимів М. ХАМУЛИ

В ГЛИНЯНАХ

отворила від 1. березня 1927 для вигоди своїх покупців власний склад і продажу виробів килимових у ЛЬВОВІ,

Трибунальська площа ч. 1.

(проти головного входу до костела ОО. Єзуїтів.)

ростину скропити водою і на 2—3 дні поставити від сонця. Пересаджування ростин повинно повтарятися що якийсь час, для ріжних ростин ріжний. Ростини, виплекані з насіння, добре є пересаджувати і три рази того самого року, в квітні, червні, в серпні, пересаджуючи в вазонки щораз більші. Ростини у повному розвою пересаджуємо що 2—3 роки, а ростини великі, що ростуть в вазонах деревляних що 3—5 літ. Коли однак зауважаємо, що ростина хоріє, треба її пересадити без огляду на пору року. Вид корінів найліпше вказує, котрі ростини пересаджувати. Коли ростину разом зі землею виберемо легко з вазонка і побачимо, що коріння так розрослося, що розкладається під самою стінкою вазонка, тоді конче треба ростину пересадити. Вибрану з вазонка тримаємо лівою рукою, а правою при помочі затятого патичка розплутуємо корінці, надто розрослі відтинаємо, отрясаємо легко з землі, а відтак пересаджуємо, як вище сказано. Коли корінці надігнили, треба обтяти ті всі гнилі частини, землю обтрясти (бо вона є сильно заквашена), посипати потовченим деревним вуглем і пересадити до меншого вазонка, а щойно коли ростина відживе, пересадити до більшого. Довгих, нерозгалужених корінців не треба обривати.

Ростини підлягають ріжним недугам, яких причини можуть бути ріжні. Коли молоде листя є жовтаве і слабе то причиною цього може бути або за мало поживи, або сонце, або зіпсуте коріння. Коли є за мало поживи, то пізнати по сіти коріння, яка окружає землю, вибрану з вазонка. Тоді треба ростину пересадити до більшого вазонка. Колиж мало сонця, то дуже легко порадити, присуваючи до світла. Коли одначе зауважаємо, що земля по вибранні з вазонка є мазка, а при цьому немило вонюча, корінці перегнилі і бурі, то певно ростина була неправильно підливана, раз за мало, раз за багато. У вазонку витворилися кваси і ці нищать корінці, або може і земля була зле дібрана для ростини. Тоді обриваємо перегнилі корінці, а ростину пересаджуємо. Коли корінців обірваних багато, тоді треба притяти і часть корони. — Ростина вяне, бо або має за мало води, або за малий вазонок, так що коріння не з силі достарчити води цілій ростині.

Коли листя зівяло тільки задля браку води, не підливати ростини, лиш спершу добре скропити, потім прикрити мокрою шматинкою і аж опісля добре підляти. Коли ростина витворює менші листки чим до тепер, то певно є слабо віджившлювана, тому треба 2—3 рази в тижні підляти теччю віджившою, одначе не з більшим процентом солей. — Листки чи їх кінці бурію і сохнуть, коли в кімнаті або за сухо або за тепло. Часами бачимо на молодих листках бурі плями, вони повстали від спалення сонцем. — Пліснь усуваємо частим змиванням і держанням в сухому місці, де є продув, одначе на сонці. Білу пліснь усуваємо змиванням водою з сірчаним квітом (1 1 води + 1 ложка сірки). Брунатно червоні плями є також від грибка; тоді таке листя треба обірвати і спалити, а цілу ростину змити літною водою з сіркою. Коли галузки чорніють і завмирають, треба таку галузку втяти, а решту потягнути мішаниною 1 воску + 1 живиці. *О. Л.*

До о. Дра Вергуна

Підчас побуту нашої трупи в Сокалі купила я в „Нар. Торговлі“ „Кальотрікс“ проти випадання і на поріст волосся. По місячній курації моє волосся не то що перестало випадати, та ще гарно відросло. З вдячности поручаю „Кальотрікс“ кожній жінці як одинокий і певний середник, а Вам сердечно дякую.

СТЕФА СТАДНИКІВНА.

Др. СОФІЯ ПАРФАНОВИЧ.

РУХАНКА І СПОРТ

(Їх гігієнічне значіння для організму жінки.)

В останніх часах зайшла поважна зміна в поглядах на потребу руханки і нового фізичного виховання жінки. До недавна уходила жінка серед вищих і напіваристократичних кругів за слабе й ніжне сотворіння, а серед широких мас працюючого народу за робочу машину. Фізичним розвитком жінки ніхто не цікавився, і коли мужчина старався своє тіло зробити сильнішим і зручнішим, жінка, замкнена в своїй хаті, між домашною крутаниною і дітьми, ниділа морально і фізично. Нині вже всі народи культурного світу признають потребу, а то й конечність руханки і спорту для жінки, а що раз більші досягнення жіноцтва в тій ділянці потверджують правильність такого погляду і здатність жінки до всіх галузей фізичних вправ. Всетаки у нас часто чується закиди проти них, а навіть рішуче негодування. Очевидно, всі тоті закиди перестарілі і виходять з кругів, несвідомих значіння і потреби фізичних вправ для жіночого тіла.

Звідки пливе потреба фізичних вправ загалом? Які з них користи для жінки? Чи і яку шкоду можуть принести її організмові? Це питання, на які найдемо відповідь, призадумуючися над будовою і функціями жіночого тіла і над фізіольоґічним завданням жінки.

Тіло жінки, так як і мужчини, підлягає тим самим правилам будови і функціям. Так як він, мусить і вона дбати о здоровля, силу, зручність і красу, до чого мож дійти тільки гармонійним розвоєм всіх частей тіла, а цю гармонію можна осягнути через фізичні вправи, працю над собою. Мязи — орган руху і найріжніших чинностей, від вправ розвиваються і кріпшають та надають тілові ядерности, сили і краси. Вони завідують механізмом віддихання і через їхню справну працю легені, добре перевітрувані, стають відпорні проти чахотки та инших недуг. Серце і кровні посудини це також мязи, а рух організму впливає на їх працю і розвій. Кормовий провід і його праця залежні у великій мірі від мязів черевних покрив, які через вправи кріпшають і своїм натиском посувають поживу, що находиться в кишках. Усі ці органи, як бачимо, фізичні вправи розвивають, уліпшують і надають їм силу та відпорність. Занедбання ослаблює мязи, вони заникають, а на їх місце осідає товщ, який затирає гнучку лінію і форму, а організм робить слабим, отяжілим та незручним.

Найважнішим є вплив розвитку черевних мязів, миски та удів на жіночі полові органи та їхні чинности. Тут виступає у жінки головна ріжниця від організму мужчини, тут лежить найважніша потреба фізичних вправ. Миска, це кістний перстень, укріплений і вистелений вязлами (ligamenta) та мязами. Від переду накрита черевними мязами, опирається на удах,

а дно її становлять мязи межикрочча, на яких опирається мочова цівка, піхва з матицею та відходова кишка. Від сили цих мязів залежить удержання полових органів в їх природному положенню, як в часі спокою, так головно в часі вагітности, а від їхньої праці залежить велика часть породової чинности. Вправні, елястичні та сильні мязи приспішують та улекшують порід, не прориваються так часто як слабі. По породі вони піддержують матицю і не дають їй усуватися, випадати, та пересуватися, з чим так часто стрічаємося у жінок. Мязи удів, бедер та стін миски піддержують її положення, завідують її рухами та рухами удів. Вправи тих мязів крім зміцнення та укріплення полових органів, причиняються до їхнього правильного заосмотрення в кров, а тим самим усувають застої, які є причиною ріжних жіночих недуг.

Мабуть чи не найважніші для чинностей жіночих полових органів є черевні мязи. Вони, крім свойого значіння для віддихання і травлення, мають вплив на уставлення матиці та її працю в часі породу. Вже в часі місячки мязи черевні корчаться, натискають на матицю та улекшують відплив крови. В часі вагітности матиця поширюється, а находячи найподатніше місце на передній стіні живота, випуклює її. Коли мязи сильні, вони піддержують тоту стіну та помагають їй розширятися на боки і до гори. Коли-ж вони слабі, піддаються натискові, матиця опадає наперід і в долину і так повстає обвислий живіт. При породі такі розтягнені і слабі мязи не пруть добре і та лиха їх праця припізнює, а навіть унеможливлює порід. По породі такі мязи не корчаться як слід і не піддержують кишок, через що вони усуваються в долину. Це є причиною численних терпінь у багатьох жінок, які родили. Вони терплять на шлункові забурення, болі і корчі та запертя стільця. При тім живіт зовсім тратить свою форму, а його стіни поморщені і зівялі звисають до долу. В пізнішому віці укладається на ньому й на удах маса товщу і так пропадає краса і здоровля жінки.

Недостаточна праця і слаба піддержка мязів у дівчини є причиною забурень при місячці, болів та нервових обявів.

Як з цего слідно, чинности полових органів жінки вимагають цілого ряду сильних та елястичних мязів. Тому вони вимагають руханкових вправ і спорту, що їх розвивають і скріпляють. Так отже хибний є погляд деяких людей, що спорт стремить до уподібнення жінки до мужчини. Навпаки, він старається зробити жінку ще більше жіночою і здібною до виконання свойого фізіольоґічного завдання. Крім цего надає їй сили та здоровля, а тілові краси, елястичности і зручности.

Вежа „Рівновага“ спортового кружка „Скуд“ у Львові

Дальший пересуд, з яким стрічаємося, це страх перед ушкодженням при вправах. Очевидно, не ходить нам о форсовні і карколомні штуки, які так само можуть пошкодити мужчині як і жінці. Однак правдою є, що хвора жінка не може вправляти. Недуги серця, легенів, а головно полових органів роблять її неспосібною до спорту. Жінки з ґудзами і наростами на полових органах, а головно жінки по породах, із слабими мязами дна миски можуть в часі вправ наразитися на випадення матиці чи піхви або їх переміщення. Натомість не станеться це ніколи здоровим жінкам, ані дівчатам. У них вправи тільки зміцнюють мязи і зараджують подібним ушкодженням в майбутньому. Рівнож шкідливо можуть впливати вправи в часі місячки або вагітности, особливо для тих, що не привикли до вправ. Тому й заказується на той час.

Так отже кожна здорова жінка повинна звертати пильну увагу на свої мязи і дбати про їх скріплення і розвиток. Через фізичне виховання провадить шлях до оздоровлення одиниці і загалу.

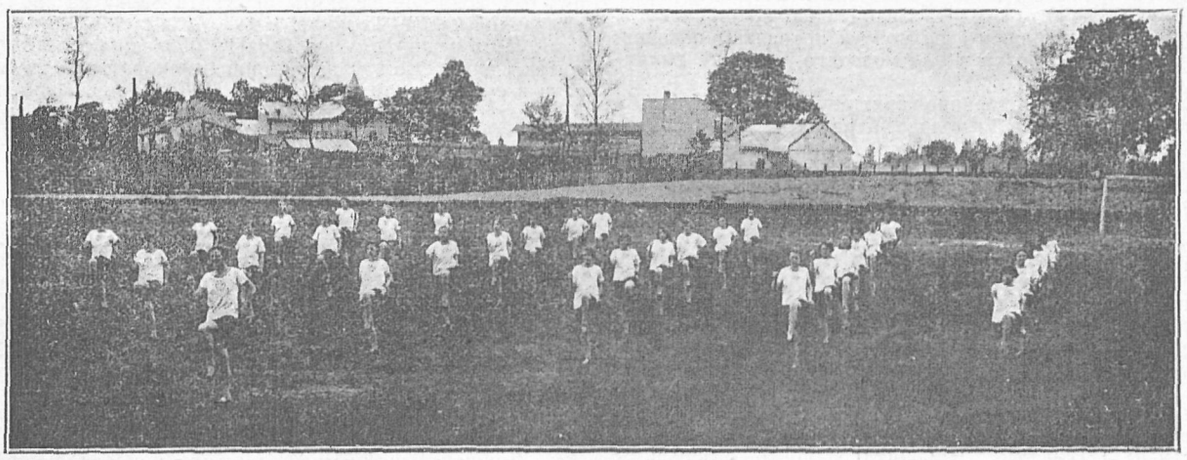

Вправи спортового жіночого кружка „Скуд“ у Львові

МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ,
ШОВКОВІ, ПОЛОТНА Й ИН.
ПОРУЧАЄ НАЙСТАРША ФІРМА
СТАХЕВИЧ і АБРИСОВСЬКИЙ
ЛЬВІВ
РИНОК — ТРИБУНАЛЬСЬКА.

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ

Для висилки передплати залучує адміністрація до цього числа почтові складанки та просить П. Т. Передплатниць о висилку біжучої передплати за третий квартал 1927., а залягаючих о вирівнання залеглої передплати за попередні місяці.

ПРИПИСИ

Ракова юшка. Зварити росіл із костей і докладків до печені. На 6 осіб взяти 30—40 раків середної величини, очистити, це значить витягнути із закінчення кадовба середущий платок разом з кишкою. Очищені раки сполокати і вкинути в окріп із сіллю і кропом, уважаючи, щоб не переварилися (варити до 15 хвилин від закипіння.)

Опісля вийняти мясо із лапочок і кадовба (шийки), а шкаралупки потовчи в моздірі. До камяної ринки дати ложку свіжого масла, вложити потовчені шкаралупки і душити під покришкою 1½ год., підливаючи росолом. Потім вляти до усмажених шкаралупок решту росолу; ¼ ℓ квасної сметани розколотити з ложкою муки, заправити юшку і разом заварити. До посудини вкинути шийку, мясо з лапочок, трохи звареного ризу і процідити ще за горяча.

Вишнева юшка. Очистити 2 ℓ вишень зі спиників, сполокати, дати до камінної посудини, вляти тільки води, щоб прикрила овочі і зварити на мягко. Хто любить, може вкинути кусник цинамону і кілька гвоздиків.

Зварені вишні протерти крізь порцелянове цідило (ситко). Розколотити ¼ ℓ квасної сметани з ложкою муки, заправити юшку, осолодити до смаку, а коли закипить, винести до пивниці. До цеї юшки можна подати бішкоптики.

Потравка з курчат з яриною. На 6 осіб взяти трое курят, очистити, розібрати на частини, посолити, хай лежать ½ години. Зробити засмажку з ложки масла і 3 dkg муки, зрумянити на булкову краску, та заляти ½ ℓ студеної води. Коли грудки в засмажці розійдуться, процідити крізь ситко до ринки, вложити курчата і варити під покришкою.

Одну велику калярепу і дві моркви покраяти в пасочки, відпарити, відцідити і разом з ¼ ℓ молодого горошку вкинути до потравки.

Молоді бараболі. Старанно очищену з лупини бульбу змити в кількох водах. На 2 ℓ молодої бараболі вляти ⅜ ℓ окропу, посолити, додати ложку свіжого масла, січеної зеленої петрушки або кропу і варити під покришкою. Недоварену ще бульбу відцідити і відставити на край плити, щоб в парі дійшла. Перед поданням на стіл обляти маслом з булочкою. —

Легуміна (кох) з черешнями. Сполокати 6 dkg черешень, вибрати кістки і дати на сито. Трохи кісток потовчи і виварити в ¼ ℓ солодкої сметанки. Потім процідити сметанку і покропити нею, 12 dkg тертої булки, вимішати і оставити, щоб напучнявіла. Якщо булка булаб за суха, додати сметанки.

Втерти на біло 6 жовтків з ложкою масла і 15 dkg цукру, додати булку, черешні і шум з полишених білків. Всьо легко вимішати і цю масу виложити до вимащеної товщем, та висипаної булкою ринки. Пекти ¾ год. Готову легуміну викинути на полумисок і посипати цукром.

Легуміна з суницями. Всмажити відповідну скількість налисників і покраяти їх на смуги (паски), широкі на 1 cm Перед видачею на стіл вбити добре квасну сметану, осолодити до смаку і всипати свіжі, перебрані суниці. Горячі налисники уложити довкруги полумиска, а в середину дати вбиту сметану.

С. Мійська.

Терті ягоди. Рівну кількість суниць і мілкого цукру терти разом у макітрі макогоном цілу годину. Коли добре втерті, всипати трохи (на кінець ножа) порошку саліцілевого, втерти ще кілька разів і вляти цю масу до слоїка. Припорошити зверху ще трохи саліцілем, вже не мішаючи з масою і щільно завязати. Ці суниці тратять вправді краску, але через цілу зиму задержують смак і запах. *К. Б.*

Омлет з одного яечка. Яйце розбити в склянці (склянка повинна бути звичайного розміру), додати дві ложки молока, трохи соли та дві ложки борошна (повні з верхом), добре розмішати, щоб не залишилося жадних кришечок і все мішаючи, потрохи доливати молока, аж поки склянка не буде повна. На сковороді, що має бути завбільшки мілкої тарілки, розтопити трохи товщу (масла або смальцю) і на дуже горячий товщ вилити все, що наколочено в склянці. Як один бік підсмажиться, треба ножем перевернути на другий бік. Можна смажити й на „Прімусі“, але тоді, щоб огонь не пік в одному місці, треба сковороду пересувати або ще краще, підкласти під сковороду асбестоте коло.

З. М.

МАЛИНИ

Варення з малин. На 1 kg цукру взяти ½ kg гарних, сухих, неперезлілих малин, шпилькою вибраних старанно з корінців і червачків. Цукор порубати на дрібні кусники, вложити до ринки, вляти дві малі склянки води і поставити, нехай завариться сируп. Зібрати з него шумовиння, а коли він стане прозрачний, згусне і заперлиться, тоді вкинути малини, нехай варяться, спершу на більшім а відтак на меншім огні. Шумовиння треба збирати цілий час дуже старанно срібною ложкою, уважаючи, щоби малин не подусити. Коли малини вже зовсім вишумовані, а сируп достаточно густий (можна це пізнати по краплі, яка взята на ніж, густе і вільно спадає), треба їх відставити, бо вони вже готові. Вистуджені зложити в слоїки, але перед тим треба малини вибрати, а сируп перецідити через ситко, щоби не було кісточок.

Малиновий сок є найбільш улюбленим задля свого ароматичного запаху та всесторонного вжитку. Подаємо простий але випробований спосіб його варення. Гарні зрілі малини всипати до поливаного або камяного горшка і потолочити ложкою. Цей горнець разом з малинами вставити до великої ринки з горячою водою і поставити в тепле місце на дві години. Як вода вистигне, малини пустять з себе сок. Тоді сок відляти та перецідити через полотняний мішочок. На літру соку взяти 1 kg цукру, порубати його на дрібні кусники і наляти цим соком. Коли цукор розпуститься, поставити на кухні і варити, шумуючи дуже старанно срібною ложкою. За кожний раз, коли сок закипить, відсувати ринку на бік та варити від закипіння 20—25 мінут.

Потому зняти сок з вогню і зливати його до чисто вимитих і дуже сухих фляшок, добре закоркувати та переховувати в сухому, холодному місці. Добре також зробити найперше густий сируп з цукру і щойно в цей сируп вляти сок та старанно його шумувати.

ВИШНІ

Вишні (чорні). Вибрати великі, чорні вишні (звані еспанські) перебрати старанно, сполокати зимною водою та вибрати кістки шпилькою або перцем так осторожно, щоби не порозривати вишень. Потому зробити густий сируп, беручи на ½ kg вишень ¾ kg цукру. Всипати вишні на кипячий сируп і смажити безперервно, шумуючи спершу на сильнім а відтак на слабшім огні. Коли все добре закипить, відсунути ринку на бік та легко нею потрясати, щоби вишні рівно смажилися. Смажити пів години. Потому відставити, а на другий день знову дати на вогонь, щоби сируп згустів. Густоту сиропу спробувати на зимному ножі. Коли кропля сиропу, пущена на ніж, спадає вільно й густе — вишні готові.

Вишні до легумін треба смажити довше; тоді беремо ½ kg цукру ½ kg вишень і смажимо поки не згуснуть. Вистуджені складаємо в слої та обвязуємо перґаміновим папером. Переховуємо в сухому і холодному місці.

Вишняк без спірту. До великого, широкого слоя всипати верству зрілих свіжих вишень, відтак верству мілкого цукру, на це знова верству вишень і верству цукру, аж до третини слоя. Кожна верства вишень має бути груба на три пальці а верства цукру на два пальці. Потому завязати слій альбуміновим папером і поставити на вікні до сонця. По 7-мох місяцях зляти плин, який витвориться з вишень, перецідити через чистий платочок, зляти до фляшок, закоркувати і сховати до пивниці. По десятьох місяцях є це добрий вишняк до пиття, а чим довше стоїть, тим ліпший. — До вишень, які лишилися, наляти доброго чистого спірту, а по двох тижнях будемо мати дуже добру горівку, яку треба перецідити через білу фляньельку, перефільтрувати і зляти до фляшок.

На 1 kg вишень беремо звичайно 1 ½ kg цукру.

Семинаристка з укінченим III. рок. пошукує заняття **до помочі в дома.** Може уділяти лекції, знає шиття і всякі ручні роботи.

Ласкаві зголошення до адміністраії „Н. Х.“ під „Семинаристка“.

ЖАДАЙТЕ

У ВСІХ КООПЕРАТИВАХ І КРАМНИЦЯХ

„МУТА“

МИЛО ОДИНОКОЇ УКР. КООПЕРАТИВНОЇ

ФАБРИКИ ЦЕНТРОСОЮЗ

Видає Кооп. „Українське Народне Мистецтво“.
Адреса Редакції й Адміністрації: Львів, Руська 18.

За редакцію відповідає МАРІЯ ГРОМНИЦЬКА.
З друкарні Ігн. Єґера, Львів, вул Сикстуська 33.

До кожного моделю можна замовляти готові крої для кожної величини.

Табелі кроїв з вимірами.

Виміри кроїв для смотриків і пань.

Величина	для смотриків			для пань					
	14	15	16	I	II	III	IV	V	VI
Обєм горішний	cm 84	cm 86	cm 88	cm 90	cm 96	cm 102	cm 108	cm 114	cm 120
Обєм в поясі	64	66	68	70	74	78	84	90	100
Обєм в бедрах	90	94	96	100	105	110	114	120	130
Довжина спідниці	75	80	85	102	105	108	108	108	108

Виміри кроїв для дівчаток від 1—13 літ

Величина	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Ціла довжина	cm 45	cm 48	cm 50	cm 55	cm 60	cm 65	cm 70	cm 75	cm 80	cm 85	cm 90	cm 96	cm 102
Обєм горішний	58	70	62	64	66	68	70	72	74	76	78	80	82
Довжина рукава	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	37½	39	40½

Виміри кроїв для хлопчиків від 1—13 літ

Величина	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Довжина довжина коротких штанів	cm —	cm 29	cm 33	cm 36	cm 39	cm 42	cm 45	cm 48	cm 50	cm 54	cm 56	cm 58	cm 60
Довжина довжина довгих рівних штанів	—	—	57	60	63	67	70	73	76	79	83	86	89
Довжина рукава	20	23	24	25	25	29	31	33	35	37	39	41	43

Ціни кроїв:

а) великі форми (костюми, сукні, плащі,) . . . . . 2·20 зол
б) малі форми (блюзки, спіднички, діточі одяги, білля) . . . . . 1·80 „
в) дрібнички (капелюхи, ковнірці, черевики тощо) . . . . . 1·— „
г) малі форми ручних робіт . . . . . 1·50 „
ґ) великі форми ручних робіт . . . . . 2·40 „

Гроші висилати **рівночасно зі замовленням** переказом або в поч. значках. На порто посилки **30** гр. Замовлення на крої полагоджується (за попереднім націсланням належности), протягом 7—10 днів. За посліплатою кроїв не висилається.

СТИЛЕВІ РУЧНІ РОБОТИ

З НАРОДНИМИ ВИШИВКАМИ ТА МЕРЕЖКАМИ

готові або на замовлення можна набути в „НОВІЙ ХАТІ“ по приступних цінах, а то: блюзки нічні сорочки, чіпці, хустинки, рушники, сервети, серветки, обруси, портіери, капи, накидки, подушки і всі инші хатні прикраси в довільній величині після всіх взорів, поміщених в НОВІЙ ХАТІ, які рівнож після взорів, які „НОВА ХАТА“ має у себе до диспозиції.

АЛЬБОМ французьких кроїв білля. — Поверх триста моделів для жінок і дітей З ВЕЛИКИМ АРКУШОМ ФОРМ на 28 різних моделів.

Ціна тільки 2·— зл.

До кожного моделю продається крім того готові крої по звичайних цінах. — Замовляти в „Новій Хаті“.

Ціни оголошень в „Новій Хаті“

Ціла сторінка	250 зл.	1/4 сторінки	64 зл.
1/2 „	125 „	1/8 „	35 „

В тексті 50% дорожче.

„НОВА ХАТА“

ЩОМІСЯЧНИЙ ЖУРНАЛ ДЛЯ ПЛЕКАННЯ ДОМАШНОЇ КУЛЬТУРИ

Необхідний жіночий журнал, який повинна передплачувати, читати й поширювати кожна українська жінка
Обслуговує жінку у всіх ділянках домашнього господарства та забезпечує від непотрібних витрат
Вчить примінювати в прикрасах одежі й хати українське народне мистецтво, бо це правдива краса
Авторів белєтристики та ріжних статей підшукує переважно з поміж жінок, своїхі чужих
Хоронить жінку перед неміччю і старістю фаховими порадами в справі плекання тіла
Акуратно виходить, приносить численні ілюстрації визначних осіб та подій наших днів
Там найдете також вказівки, як вести й виховувати діти гарно й розумно
А крім цього знайомить з жінками, що стреміли до недосяжних верши

„НОВА ХАТА“ = Львів,
АДРЕСА РЕДАКЦІЇ Й АДМІНІСТРАЦІЇ:
РУСЬКА, 18. — ТЕЛЄФОН 30-13.

ПЕРЕДПЛАТА ЗА „НОВУ ХАТУ“
Для краю: цілорічна зл. 18·—, піврічна зл. 9·50—, чвертьрічна зл. 5·—, ціна одного числа зл. 1·80—. Для закор.: цілор. 3 дол.

Передплачуйте найдешевший, популярний, ілюстрований двотижневик

„Жіноча Доля“

ЦІНА В КРАЮ: на рік 9 зл. на пів року 4·50 зл. на квартал 2·40 зл. на місяць 80 гр.

ЦІНА ДЛЯ ЗАКОРДОНУ: на рік 2 амер. доляри.

Передплату приймає:

Редакція „ЖІНОЧОЇ ДОЛІ“ Коломия, вул. Нова ч. 1.
„ŻINOCZA DOLA“ Kołomyja ul. Nowa 1.
Poland East Galizia Europe.

ЧИТАЙТЕ

наш багато ілюстрований, двотижневий, науково-популярний журнал

„ЗНАННЯ”

Журнал обслуговує робітниче-селянські маси й подає у зрозумілій для них формі найріжніші відомости з усіх галузів науки й життя. — Журнал цей радимо кожному, що хоче збільшити своє знання.

„ЗНАННЯ“ кожний свій відділ ілюструє багатьма малюнками та фотографіями. У журналі беруть участь найвидатніші науково-літературні сили. — — — —

ПЕРЕДПЛАТА: 1 рік 6 карб., 6 міс. 3 карб. 25 коп. 3 міс. 1 карб. 75 коп., 1 міс. 60 коп.

Передплату приймає Сектор Періодичних Видань ДВУ-Харків, Сергіївська пл. Московські ряди, ч. 5.

Жіноча Промислова Спілка

„ТРУД“

Кооператива з обмеженою порукою

ЛЬВІВ, РИНОК ч. 39 (власний дім)

поручає свої робітні суконь і білля, де найкращі фахові сили виконують скромні, а також і найбільше вибагливі жіночі убори й перерібки та всяке білля по дійсно дешевих цінах. Великий вибір стилевих вишивок, народні строї в цілости й части, вишивані сорочки, блюзки, прикраси домашного уряджения і т. п. ---

КУРСИ КРОЮ І МОДЕЛЮВАННЯ

СУКОНЬ І БІЛЛЯ

ДВА РАЗИ В РІК ПО 3 МІСЯЦІ.

Рік заложення 1900. Уділ 10 зол. Вписове 2 зол.
Години принять: від 8—1 і 3—6.

Оригінальні килими, проєкту й праці

О. О. КУЛЬЧИЦЬКИХ

ЗАМОВЛЯТИ

через „НОВУ ХАТУ“

ОДИНОКИЙ НА ЗАХ. ЗЕМЛЯХ УКРАЇНИ

ЖУРНАЛ САТИРИ І ГУМОРУ

„З и З“

Пребагатий змістом ядерної та влучної сатири на злобу дня. Прегарна гумористика. З днем 1 мая вдалося редакції заангажувати до співпраці кількох наших найвизначніших гумористів!

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ Адреса: „ЗИЗ“ Руська 18/I. — Чвертьрічна передплата тільки 3·50. **ПОШИРЮЙТЕ**

З друкарні Ігн. Єгера, Львів, вул. Сикстуська 33. **Ціна ч. 7—8. (подвійне) зол. 3·—.**

число 9.

НОВА ХАТА

М. Б.

1927.

Позір! **ЖІНКИ!** **Позір!**

Вступайте в члени кооперативи:

„УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО“

ЖІНОЧА ПРОМИСЛОВА КООП. З ОБМ. ПОР. У ЛЬВОВІ.

УДІЛ 10.— ЗОЛ. **ВПИСОВЕ 1.— ЗОЛ.**

Адреса кооперативи: ЛЬВІВ, РУСЬКА Ч. 18.

ЧИТАЙТЕ

наш багато ілюстрований, двотижневий, науково-популярний журнал

„ЗНАННЯ“

Журнал обслуговує робітниче-селянські маси й подає у зрозумілій для них формі найріжніші відомости з усіх галузів науки й життя. — Журнал цей радимо кожному, що хоче збільшити своє знання.

„ЗНАННЯ“ кожний свій відділ ілюструє багатьма малюнками та фотографіями. У журналі беруть участь найвидатніші науково-літературні сили. — — — —

ПЕРЕДПЛАТА: 1 рік 6 карб., 6 міс. 3 карб. 25 коп. 3 міс. 1 карб. 75 коп., 1 міс. 60 коп.

Передплату приймає Сектор Періодичних Видань ДВУ-Харків, Сергіївська пл. Московські ряди, ч. 5.

ПРИЙМАЄТЬСЯ ПЕРЕДПЛАТУ НА

„СВІТ“

одинокий у нас багато ілюстрований часопис **для всіх.** Виходить у Львові двічі в місяць.

В кожному числі 20 до 30

:: гарних ілюстрацій. ::

Передплата на квартал виносить 7 зл., на піврік 14 зл., для Америки й инших країв 4 доляри на цілий рік.

Гроші з заграници можна посилати в поручених листах у дотичній валюті (в дол., чеських корон., франках і ин.)

„СВІТ“ повинна передплачувати кожна Читальня, кожне Товариство й Касино та кожна хата!

Жадайте оказових чисел!

Адреса: **„СВІТ“, Львів, Руська ч. 3.**

(Lwiw-Lemberg, East-Galicia.)

В УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ТІЛЬКИ УКРАЇНСЬКИЙ ЧАСОПИС!

Не видавайте ні одного сотика на чужі газети, що нас очернюють, оббріхують і радіб нас розбити і пустити одні на одних!

Передплачуйте „Український Голос“ і других ваохочуйте до передплати.

Адреса Ред. й Адм.: „Український Голос“ Перемишль.

Найпопулярніший і найбільш улюблений в краю і за границею є український часопис

„УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС“

виходить що неділі в Перемишлі, вул. Побереже ч. 1.

Річна передплата в краю 10 вол. для загр. 2½ дол.

„НОВИЙ ЧАС“

ОДИНОКИЙ ІЛЮСТРОВАНИЙ, ПОПУЛЯРНИЙ ЧАСОПИС, ВИХОДИТЬ 3 РАЗИ В ТИЖДЕНЬ.

Місячна передплата тільки 2·70 золоті, за границю 6 дол. річно.

Жадайте оказового числа, яке висилається безплатно.

Адреса: **„Новий Час“, Львів, Руська 18.**

ЧИТАЙТЕ! **ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ!**

Одинокий український, незалежний часопис на ВОЛИНІ

„УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА“

орган української національної думки.

Виходить раз на тиждень в неділю

Передплата в краю:

на 1 місяць 1 зол., квертьрічно 3 зол., на півроку 5·50 зол., на рік 10 зол., за границею на рік 2 амер. доляри або їх вартість в иншій валюті.

Оголошення по умові.

Адреса Редакції й адміністрації:

Луцьк на Волині, Алеї Б. Хороброго, 70.

РОБІТНЯ ЖІНОЧИХ І ДІТОЧИХ СУКОНЬ

С. МОНЦІБОВИЧЕВОЇ

ПРИЙМАЄ ДО НАУКИ ШИТТЯ І КРОЮ

ЛЬВІВ, ВУЛ. ХМЕЛЬОВСЬКОГО Ч. 15.

МОЛОДЕ ЖИТТЯ

ІЛЮСТРОВАНИЙ ЧАСОПИС УКРАЇНСЬКОГО ПЛАСТУ

ВИХОДИТЬ РАЗ У МІСЯЦЬ.

Присвячений усім ділянкам пластового життя; поміщує статті з обсягу таборування, туристики, спорту, — белетристичні твори молодих Пластунів, — вісти з життя українських Пластунів в краю, за границею та Пластунів инших народів.

Річна передплата в краю 3·50 зл.

„ „ за границею 0·50 ам. доляра.

Адреса Редакції: **Львів, Домініканська 11.**

Адреса Адміністрації: **Львів, Руська 3. III.**

На бажання висилається оказові числа!

НОВА ХАТА

ЖУРНАЛ ДЛЯ ПЛЕКАННЯ ДОМАШНОЇ КУЛЬТУРИ

ВИХОДИТЬ РАЗ У МІСЯЦЬ.

РІК III. ЛЬВІВ, ВЕРЕСЕНЬ 1927. Ч. 9.

ЗМІСТ: *Др. Грицай:* Поклик в справі ювилейного дару для Ольги Кобилянської; *К. Б.* Народні вишивки, народна ноша; Дві виставки українського народного мистецтва; *Клявдія Бобикевич:* У Ольги Кобилянської; Збирання матеріялів для біографії Лесі Українки; Другий курс інструкторок на села; З гуманітарної діяльности Союзу Народів; Ріжні вісти; В справі зїзду жіночих промислових кооператив; Здеґрадована Венера з Мілєту; Під осінь; Моди; Роботи; *Др. В. Ю. Кисілевський:* Жінка в Канаді; Земельний Банк Гіпотечний; *Берізка:* Як заховати красу, свіжість і молодість?; Господарська частина (Далії, Трускавки); *С. Мийська:* Приписи; Ради господиням; Переписка Редакції.

ПОКЛИК

У СПРАВІ ЮВИЛЕЙНОГО ДАРУ ДЛЯ ОЛЬГИ КОБИЛЯНСЬКОЇ

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДО!

У вересні ц. р. буде весь культурний український світ обходити святочно ювилей 40-літньої письменницької діяльности Ольги Кобилянської, найвидатнішої письменниці Буковинської України та одної з передових жінок в історії духової творчости України взагалі. Те, що Ювилятка вложила у скарб нашої культури протягом важкого сорокліття своєї невсипущої, все найвищими ідеалами кермованої творчої праці — це нині дорогоцінне добро нашої духовости, прикраса українського письменства та живуще джерело духового підйому для громадянства України на всіх просторах нашої Рідної Землі. Не тут місце розбирати подрібно все те культурне багатство, яким обдарувала нас письменниця Кобилянська, верстаючи від самого початку в трудних життєвих обставинах свій творчий шлях. Пропамятне значіння творів Ювилятки в переломову добу культурних і визвольних змагань України — зокрема-ж українського жіноцтва — оцінила вже з належним признанням історія нашого новітнього письменства, і її завданням буде вести цю працю далі. Тут нам годиться зазначити тільки те, що сороклітній творчий подвиг Ольги Кобилянської звязаний тісно з нашою боротьбою проти духової темряви в народі, проти духового і матеріяльного порабощення української людини, проти перегнилих традицій невольницьких століть нашого життя, особливо-ж у відношенню до українського жіноцтва. Хоч усе на сторожі ідеалів найвищої, чисто творчої краси, не забувала громадянка Кобилянська ніколи про найконечніші, духово-просвітні потреби в шарах суспільних низів народу. Вона, авторка геройської пісні про мужицьку „Землю“, працювала і творила для їх культури і просвіти з пожертвуванням усіх сил свойого великого таланту, і стоїть нині як Каменярка на шляхові до *Поступу й Волі гідно побіч Івана Франка.*

Тим то, Українська Громадо, годиться нам підійти до грядучого свята нашої письменниці як до національного свята і зединеними рядами дати на очах культурного світа доказ того, що ми Українці — зріла нація, яка вміє гідно шанувати творців своєї найвищої культури. Це наш національний і наш святий обовязок. Бо саме нині наша письменниця живе в румунській займанщині в найтяжчих матеріяльних обставинах, перебула дуже тяжку недугу і після сороколіття страдницької праці не має навіть власної хати. Літами цілими тиняється авторка „Царівної“ і „Землі“ по свояках, а тепер проживає як комірниця в сутеринах, просто вбивчих для її здоровля, і мусить в такій страшній невигоді продовжувати свою творчу працю. Отже годі нам сьогодня дивитися безчинно на те, як найбільша сучасна письменниця 40-міліонового народу України шукає притулку у свояків і дихає повітрям сутеринів як комірниця, бо не має власного даху над утомленою головою. 40-міліоновий нарід України чей в силі спромогтися на те, аби для своєї гордині, для Ольги Кобилянської в подяку за її 40-літний подвиг

ПОДБАТИ ПРО ВЛАСНУ ХАТУ.

А можемо й мусимо зробити це саме під теперішню хвилю, бо є нагода набути для письменниці скромний дімок в Чернівцях, із садком, на закупно якого треба ще суми **1000** (тисяч) долярів. Нагода виїмкова, бо виїмково низька ціна — пізніше вона буде підвищена — а висота потрібної ще на це грошевої суми не така то вже, щоб не могло її зложити все наше громадянство при добрій волі тай спільними силами. Речинець зложення цих грошей до кінця вересня ц. р.

Так спішімо орґанізувати в цілім краю збірку на закупно власної хати для Ольги Кобилянської! Це буде найгідніший ювилейний дар Народу для своєї Світлоносиці. І найкращий памятник жертвенности українського громадянства, того самого громадянства України, що зуміло подбати про власну хату для Івана Франка. Певна річ — в тяжкій матеріяльній скруті, яку нині переживаємо, запотрібована жертва — поважна. Але чи не малою являється вона в порівнанню з тими міліонами творчих думок, розсипаних Ювиляткою в її творах, якими будуть кормитися душі ще й найдальших поколінь України? І якою спасенною булаб жертва 1000 долярів, колиб вона змогла забезпечити нашій письменниці тепер, на вершинах її життя і творчости, свій власний куток, а з тим і змогу дальшої праці на славу духової творчости України?

Українська Громадо!

Зложити суму 1000 долярів на ювилейний дар для Ольги Кобилянської — це наша необхідна повинність з *ідучим ювилеєм 40-ліття* її праці. *Кожний* просвітний і культурний гурток в кожній закутині нашого краю хай береться на цей поклик орґанізувати в своїй місцевости заініціоновану збірку, а щодо оконечного її переведення зволить порозумітися з Редакцією журналу „Жіноча Доля“ в Коломиї, вул. Нова ч. 1., яка вже про справу поінформована.

Др. Остап Грицай (Відень)

НАРОДНІ ВИШИВКИ, НАРОДНА НОША

(Враження з поїздки по Румунії).

Останній побут на Буковині дав мені знову нагоду подивляти красу народного мистецтва.

Що за буйна ріжноманітність в народних вишивках! Не можна прямо налюбуватися ніжністю прегарно дібраних красок, — всюди видно око мистця, що вистерігається крикливих ефектів, а любується в гармонії. Яка точність у виконанні! Так сліпати, дзьобати голкою поміж тонкими, густими нитками, — а кільки думок, мрій і бажань вшито у ці малесенькі — рівнесенькі хрестики, які наче моргають і говорять до нас!

Сорочки з околиць Черновець мають свій особливий вигляд, часто вишивані вони пацьорками, — головно рукави, які бувають широкі. Дуже мозольна праця!

З осібна-ж не находжу слів, щоб описати красу вишитої сорочки з околиць Хотина, Окниці, в Бесарабії. Людина німіє на вид цих взорів, гармонії красок, і цеї величезної праці! На густому, взористому полотні, вишито волічкою малюсенькі хрестики. Цілі нараменники, потім широкі уставки, далі скісні вишивки на цілих рукавах, які йдуть аж до дуди (манжету). Все це з ріжних взорів, себто — *инший взір нараменника, инший на уставцях, инший* на рукавах, ще инший на дуді! Часто вживають там до вишивання срібла та золота, що перебрали від Молдаван. Бесарабці одинокі, що вживають золота та срібла до вишивання білля. Ціла така сорочка складається з 7—8 ріжних взорів, які не мають з собою нічо спільного, крім красок, — а всетаки у найбільшій гармонії та симетрії.

В цих околицях по селах виробляють прегарні килими, хідники, з чистої вовни. Ріжняться вони від молдаванських своєю неописано гарною орнаментикою, ніжністю красок, підчас коли молдаванські переважно з цвітистими взорами, та небувало разячими красками.

*

Звідки це багатство краси у вишивках і народній ноші?

Наш нарід з давен-давна затурканий, гноблений, жив своїм життям, повним кривд, терпінь і недостатків, і украшував собі його власними силами. З невичерпаного джерела його мистецької душі плили його пісні і вірші, в яких висказував свою тугу й жаль; а вроджена жадоба краси спонукувала його окружити себе гарними предметами, при найменшім видатку гроша, якого в него все бракувало. Так і повстали ці вишивки, в яких тільки принади, поезії, гармонії мотивів і красок; нарід не жалував ні труду, ні часу на окрасу своєї ноші, хочби це була й буденна сорочка.

Але в останньому часі я завважала много змін у народній ноші. Уставки на жіночих сорочках з рідкими взорами, щоб менше праці, на мужеських зовсім зникають. Мужчини зачинають одягатися в куповані кашкети, блюзи, куртки, оксамітні штани, — на місце матеріялів домашного виробу. Фабричними матеріялами заступають домашні вироби, які небавом зовсім щезнуть. Грозить небезпека втрати народної ноші на усіх частях української землі, а цему запобігти, є завданням нашого передового жіноцтва.

Хочу оце навести, як з подібним фактом бореться инший нарід, що хоч иншого походження, але своєю ношею подібний до нашого, — це Румуни.

Подібно, як в нас, Румуни носять полотняні сорочки, вишиті у жінок і мужчин, подібні вишивки, краски, — лиш инший крій та полотно.

Полотно виробляють Румуни самі, дома, тільки прядиво купують, — а виходить воно з їх варстату нераз таке тонке, прозрачне, та ніжне, як павутина! Воно зветься б о р а н ч у к, є всякої якости, густіше, тонше, але дуже сильне й трівке.

На такій преніжній тканині Румунка вишиває свої вишивки, переважно гладдю, хоч любить і хрестиком, та шнурочком. Мужеські сорочки, довгі до колін, вишиті на цілих грудях, почасти й на плечах, ковнірі, рукавах, а також долиною на сорочці. Жіночі сорочки мають такі самі уставки як наші, але є околиці, де зашивають цілі рукави; а навіть декуди носять вишивані полотняні спідниці; праця, що трівае нераз цілі місяці! Чого в нас мало, а там у найбільшім виборі, це мережки; ними споюють теж між иншим, подібно як в нас, півки при мужеських і жіночих сорочках, при фартушках, і т. п.

У полудневій части Румунії, де нарід займається плеканням шовковиці, селяне мішають шовкові нитки зі звичайними купованими, і тчуть полотна дивної краси. Легенькі, прозрачні, блискучі, блідожовтої краски, добрі до прання.

З такого полотна виробляють завої на голову, шалі, рушники, з прекрасними взорами, та мережками; їх уживають до прикраси хат, як портієри, до вікон, образів, і т. п.

Щоби піднести в очах населення вартість народного одягу, зберегти його, збагатити та оживити народний промисл, румунська королева ходить майже все в народнім строю, а за нею цілий великий двір. За її приміром, на всі народні великі маніфестації, свята (цих не налічивби!), паради, королівські балі, всі дами двору, аристократки, носять народний стрій. Що за чар, — що за неописана краса, в цих вишуканих вишивках, мережках... Найкращими краскаими... З найтоншого боранчуку, шиють собі з него також і модні сукні, прикрашені кружевом, або мережками. Кожна румунська хата (інтелігента) прикрашена народними килимами, вишивками, рушниками, доріжками, серветками. Нічні сорочки, мужеські, діточі, — усе народні, — вони дуже гарні, притім трівалі та дешеві.

Переїзджаючи через Букарешт, я вступила до крамниці людових виробів. Малі сорочечки діточі, великі для дорослих, рушники, фіранки, портієри, серветки, доріжки, скатерті, обруси малі й великі, на 24 осіб, усе це вишиване, мережане селянками.

Що купити? Мої очі розбігалися зачудовані, я була безрадна, бо не могла рішитися... Там я бачила прегарні гердани, та деревляні вироби, подібні до наших. Тарілки, касетки, коробочки до пудру, качівця до серветок, вази, все мальоване та випалюване.

К. Б.

З І С В І Т У

Шість тисяч французьких матерей дістало медалі. В цих днях відбулася в Парижі урочистість роздання „медалів французької родини", нагороди для відзначення матерей багатьох дітей. Роздавано медалі золоті, срібні і бронзові, залежно від кількости дітей, 5—10. В Парижі є одна мати, що має 13 дітей, одна 11 дітей, і більша кількість таких, що мають по 10 дітей.

Жіночий рекорд в спорті. *Miss Macdonald* вийшла на шпиль Кіліманджаро, найвищий шпиль в Африці. Вона дійшла до висоти 19.321 стіп над поземом моря і побила в цей спосіб жіночий рекорд у висоті, в гірській туристиці.

Недавно померла італійська письменниця Матильда Серао (ур. 1856 р.) Писала новелі та повісти з життя жінок. Побіч літератури займалася журналістикою та брала живу участь в політичному житті.

Педаґоґічний конґрес в справі виховання та шкільного навчання скликаний цього року до Льокарно в Швайцарії. Темою нарад цьогорічного конґресу є: „Значіння свободи у вихованні. Беруть в ньому участь учені жінки-педаґоґи Пані Беатріс Ензор з Анґлії й пані Елисавета Роттен з Німеччини.

ДВІ ВИСТАВКИ
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО МИСТЕЦТВА

ВИСТАВКА УКРАЇНСЬКОГО МИСТЕЦТВА і ПРОМИСЛУ В НЮ-ЙОРКУ

Вже рік тому назад бо в часі від 27 вересня до 2. жовтня 1926 р. відбулася в Ню Йорку у великій салі готелю Астор вистава жіночого мистецтва й промислу на якій, за стараннями Союзу Українок в Америці, улаштовано й українську кімнатку.

Виставу уладили американські жіночі інституції, які запросили до участи і жіночі орґанізації ріжних еміґрантських національностей в Злучених Державах. Вистава була величава. Многі тисячі видців звиджували її що дня і мали що оглядати до пізної ночі. Вистава обзнайомила нюйорську і сторонню публику з ріжними галузями промислу, та з інтересними річами мистецтва.

Хоча роботу зачато вже пізно, бо до останку не знати було, чи Українки візьмуть участь у виставі (з огляду на кошти), таки українська виставка випала найкраще з усіх чужинецьких. Се признавали й Американці й навіть чужинці, що мали свої будки. Наші громадянки в останній хвилі наслали таку масу дуже гарних вишивок, що можна було прикрасити видну частину вистави. Стільки було вишивок (між ними багато дійсно мистецьких) а також килимів та гуцульських виробів, що годі було все помістити. Через сім днів вистави зміняли вишивки, щоби нічого не уйшло уваги чужинців і Американців. Те все, що розставлено було в українській кімнатці красувалось здалека й манило око всіх прохожих. Причинялось до того і це, що дівчата, які були при будці, були в гарних українських народніх строях. Пребагато гостей зупинялось біля української будки та випитувалось про український нарід. Деякі речі, які були на продаж, публика закупила.

Про враження, яке зробила в Америці ця виставка нашого народного мистецтва свідчить признання п. Ґ. Геррімен в листі до секретарки „Союзу Українок" пані Олени Лотоцької. Лист цей містили ми на сторінках нашого журналу в квітні ц. р. Тепер містимо з тої вистави знимку кіоску, яку ми недавно одержали від п. О. Лотоцької. Пані Лотоцька подала також до відома, що цего року в жовтні відбудеться така сама вистава теж в Готелю Астор, але буде додана концертова програма, що розходитись буде через радію по всій Америці. Ця вистава триватиме цілий тиждень. Крім цего Союз Українок в Америці старається заанґажувати славного танцюриста Авраменка, який зі своєю школою робить тепер турне по Америці.

Виставка народних вишивок уладжена „Союзом Українок" в Ню-Йорку.

ВИСТАВКА ДОМАШНОГО ПРОМИСЛУ В РУДКАХ

В перших днях липня відкрито в Рудках кількадневну виставку домашного промислу рудецького повіту, яку з'організував з ініціятиви Філії Сільського Господаря окремо на ту ціль зложений комітет.

Виставку уладжено, як це зазначив голова комітету о. Семен Кульчицький в своїй промові в тій ціли, щоб провірити стан розвою домашного промислу між українським населенням рудецького повіту, а через скромну пробну виставу причинитися до його піднесення й поширення, вкінці для плекання народної ноші.

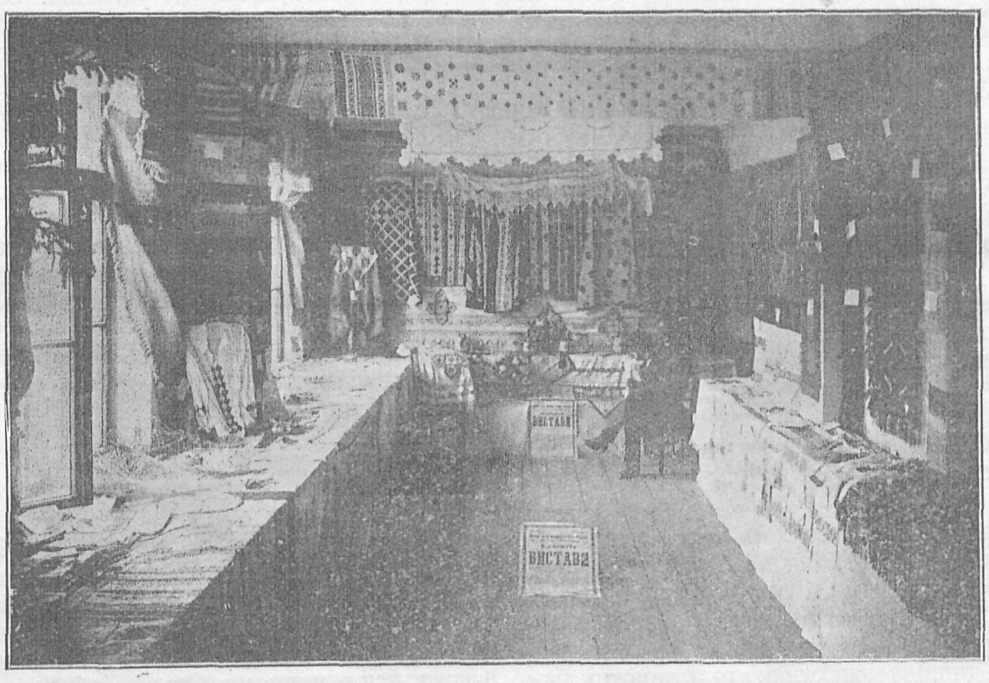

Виставка народного мистецтва й домашного промислу в Рудках.

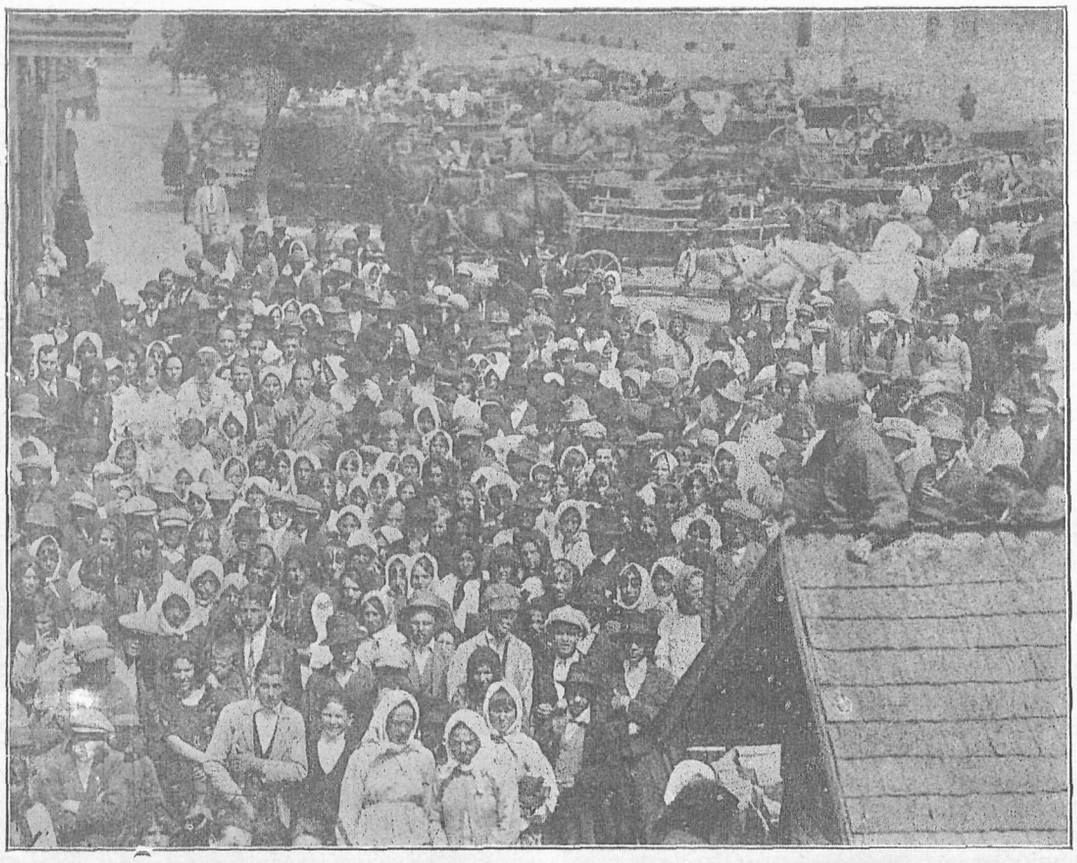

Перед відкриттям виставки в Рудках в липні ц. р.

КЛЯВДІЯ БОБИКЕВИЧ.

У ОЛЬГИ КОБИЛЯНСЬКОЇ

Далеко від гамірного жидівського центру Чернівець, у тихій вулиці *Eusebie Popovici 24 a.* мешкає письменниця, з під пера якої вийшли: Земля, У неділю рано зілля копала, Ніоба, Царівна, Людина, Через кладку, За ситуаціями, Вовчиця, та инші жемчуги нашої літератури.

Письменниця вибрала собі мешкання майже на краю міста, куди не доходить разячий дзенькіт трамваю, гупіт і трасення авт, гуркіт повозок, а добродійна тишина сприяє мережанню нових творів, над якими Ольга Кобилянська безупинно працює.

При кожній нагоді мого побуту у столиці Буковини відвідую письменницю. І тепер вибралася я до цеї щирої приятельки моєї рідні.

Ще з Сучави, за часів діда Миколи Устияновича датується ця приязнь, а численна родина Кобилянських виросла з ще численнішої Устияновичів. Спільна народність, школа, привязання та дружба поміж членами родин так скріпили цей звязок, що хоча пізніші часи та обставини розлучили ці дві родини, то однако чулися вони наче споріднені дружбою минулих літ.

В часах, коли не було ще кордонів, Ольга Кобилянська любила заїздити до нас, наче до своєї рідні. Звичайно умовлялася зїхатися з тетою Ольгою Устиянович, її подругою юних літ — а гостина цих двох дорогих осіб була для нас родинним святом. В сільську тишину загостили тоді довжні балачки та дискусії — які не кінчилися. Темою була література цілого світу, всі галузі мистецтва, подорожі по світу, новини часу і спомини минулого... Вони згадували ріжні події, пригоди та особи, що живуть і що їх уже давно нема... Цих о много більше!!!... Відпочавши день, два після подорожі, письменниця влаштовувала свою кімнатку, розкладала на столі папери та забиралася до писання. Запевнюючи, що ранним ранком найкращі думки, найбільша охота писала вона неперіваючи аж до спільного обіду. Над вечір любила йти на прохід. Ми вибирали звичайно дорогу, що запашними гаями вела над Прут, якого сильний шум долітав аж у наші кімнати.

У погідні літні вечері, коли небо вибите тисячами зір ··· а з далі чути ридання сопілки, О. Кобилянська любила проходжуватися по білих стежках городу — або вслухуватися у звуки ясних ночей. Догадуючися, що письменниця снує свої творчі думки, ми ніколи не перебивали цих хвиль настрою та задуми.

— Знаєш, у вас набираю свіжих сил до праці! — казала мені часто. Останнього разу, 1918 р. як відїздила, обіцяла в слідуюче літо приїхати, і від тоді не змогла....

* * *

Доходжу та тішуся, що знова побачу ніжне обличчя з тими глибокими, сумними очима, почую спокійний лагідний голос. Входжу до кімнати, де витає мене адоптована дочка письменниці п. Олена Панчук. Втім отвираються другі двері, й входить висока, вся в чорному, Ольга Кобилянська. Припадаю

КУРС ІНСТРУКТОРОК НА СЕЛА

Поширюючи свою організаційну працю на села, стрінувся „Союз Українок“ з потребою, виобразувати собі відповідних інструкторок, які могливби проводити в життя кличі жіночих організацій. Від кількох років повітові й сільські жіночі гуртки вимагали від Централі „Союзу Українок“ таких інструкторок, які переводилиб чи то курс крою і шиття, чи то домашнього господарства, чи провадили діточий садок. „Союз Українок“ анґажував з початку до ведення практичних курсів фахові сили, але до ведення діточих садків підготованих сил не було зовсім. При тому практичні курси, ведені силами фаховими, не давали учасницям тих курсів крім чисто фахових відомостей, необхідних їм ще загальних відомостей. В 1925 році зроблено першу спробу курсу інструкторок. На тому першому курсі було записаних 24 учениць з ріжним образуванням і тому лише 4 з них відповіло всім вимогам, ставленим до інструкторки на село. Відповіли саме ті, які мали покінчену середну школу.

Розріст наших організацій вимагав чим раз більше сил, які моглиби всеціло посвятитися організаційній праці і бути інструкторками для курсів на місцях. Нечисленні повітові організаторки, — хоч багато з них має добру волю — попри свої домашні заняття не могли багато часу присвячувати організаційним справам, а прочим бракувало відповідного підготування. Рівночасно цілий ряд молодих дівчат, які в більшости покінчили семінарі чи ліцеї оставало без заняття чекаючи надармо на державні посади, а коли і діставала котра з них державну посаду то десь в корінній Польщі, де працювала серед чужих і для чужих. І до них саме звернувся „Союз Українок“ з закликом: „Ходіть працювати для своїх. Дамо Вам відповідну підготовку. Практичними курсами заробите собі на життя, а своїм знанням і щирим запалом для праці серед народу просвітите свої посестри на селі“.

Дня 15 січня 1927 року почався такий перший курс інструкторок для сіл. Програму його усталено за порозумінням з тими установами, які зацікавлені в такій праці на селі, а саме „Просвітою“, „Рідною Школою“, „Сільським Господарем“, „Ревізійним Союзом Українських Кооператив“, „Захоронкою“ і „Трудом““. Завданням курсу було підготовити інструкторки для ведення курсів крою і шиття і провідниці діточих садків. І тому на курс принимано лише тих, які покінчили учительський семінар тому, щоб вони

Учасниці II. Курсу для інструкторок на села.

мали відповідне педаґоґічне знання, та відповідну загальну освіту, а дальше тому, що від провідниць діточих садків вимагається покінчення учительського семінаря. Програму курсу зложено так, щоб учасниці на протязі пяти місяців, крім практичного знання крою і шиття, домашнього господарства та ведення садків обзнайомилися з усіми культурними і господарськими потребами села, з якими в практиці будуть стрічатися.

Курс почався 15 січня і тревав до 2 липня ц. р.

до її руки, а вона веде мене у свою кімнату, де садовить біля себе, та каже оповідати про всіх і вся.

Я знову випитую лише про неї, бо зачула що вона нездужала.

— Так, я була тяжко хвора в зимі, лікарі радили поїхати на купелі, щоби скріпити ослаблене серце. Вибираюся в Сербію до брата, як тільки одержу пашпорт. Думаю також вихіснувати тамошні купелі та води. Коли не зможу виїхати, виберуся до Дорни, (купелева місцевість на Буковині) та опісля в Галичину. Так хочу ще раз подихати її зміцняючим воздухом, набрати сил до викінчення моїх замірів. Хочу ще раз відвідати моїх щирих друзів...

На мою замітку, що так погано не є, що вона збагатить нас ще не одною перлиною, вона обізвалася:

— Цего ніхто не знає, як я понад сили працюю, хоча чуюся ослаблена. Оце скінчила новий твір „Апостол черні“. Перша частина друкується у Празі*), другу коріґую, третю переписую, а четверта жде черги. Спішу, щоби видати їх у Празі, поки наша еміґрація має ще фонди на удержання своїх журналів. Зачуваю, що з кінцем цего року Чехи спинюють всяку допомогу чужинцям... Не маю навіть першої друкованої частини мого твору. Румуни не впускають! Ще маю на думці написати оповідання п. з. „Король Лір“ — сюжет з українського життя — і друге, якого наголовку ще не знаю. Відай не стане сил...

*) В пражському журналі „Нова Україна“ за 1927 р.

❀ ❀ ❀

ЗБИРАННЯ МАТЕРІЯЛІВ ДЛЯ БІОҐРАФІЇ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

Постать і творчість Лесі Українки притягає щораз більше уваги істориків літератури та широких кол громадянства. В останних роках появився цілий ряд студій про неї та видань її творів. Вичерпуючої одначе праці про ту визначну письменницю досі не ма. Тим відраднішою являється вістка, що за ту працю береться зараз окремий кабінет при Українській Академії Наук.

За почином музично-етноґрафічного кабінету Української Академії Наук рішила У. А. Н. вирядити керовника тогож музично-етноґрафічного кабінету професора Квітку до Грузинської та Кримської республик збирати матеріяли для біоґрафії Лесі Українки. На теперішних територіях тих республик Леся Українка довший час проживала і там повстало багато її творів.

Подібні досліди будуть переведені також у всіх инших місцевостях де проживала та творила Леся Українка.

Програма курсу обнимала предмети загальнообразуючі і фахові.

Загальнообразуюча частина обнимала такі предмети:

1) Організація жіноцтва — 1 год. тижнево, викладала п. М. Донцова.

2) Культурно-освітня праця — 2 год. тижнево, викл. М. Галущинський.

3) Ведення бібліотеки — 1 год. тижнево, викл. І. Квасниця.

4) „Рідна Школа", — 1 год. тижнево, викл. Л. Ясінчук.

5) Загальні основи кооперації, — 3 год. тижнево, викл. А. Гаврилко і М. Корчинський.

6) Гігієна — 1 год. тижнево, викл. Др. Д. Лежогубська.

Фахова частина обнимала предмети:

1) Практика в захоронках — три рази в тиждень під проводом учительки п. Яворської.

2) Крій і шиття — 10 год. тижнево і практика. — Ст. Монцібовичева.

3) Домашне господарство, куховарство і огородництво 6 год. тижнево і практика. О. Пеленська-Ліщинська.

Управа курсу спочивала в руках п. О. Ріплевої, а адміністрацію і господарську частину курсу переняли на себе члени Виділу „Союзу Українок".

На курс зголосилося 26 кандидаток. З них 4 вислали філії „Союзу Українок", а саме: Філія „С. У". в Тернополі, „Жіночий Кружок" і „Жіноча Доля" в Коломиї, філія „С. У". і „Просвіти" в Бережанах та Товариство Українських жінок в Стрию.

З записаних 26 кандидаток покінчило курс 19, з того з дуже добрим вислідом 8, а прочі з добрим. Учасниці одержали посвідки „Союзу Українок", що підготовані на інструкторки крою і шиття, а від Управи „Рідної Школи", що відбули практику для провадження діточих садків. Курс візитували делеґат Краєвого Товариства „Сільський Господар" в особі члена Ради і візитатора п. Дра Коцюби і інспектор „Рідної Школи" п. О. Попович.

Приміщення курсу не було вповні відповідне, але мимо старань годі було підшукати відповідніший льокаль, як також годі устроїти бурсу для учасниць, що безумовно булоб причинилося до кращого використання часу. Учасниці курсу мешкали приватно, лише кухню провадили у власному заряді під проводом п. Пеленської, п. Соколовської та п. Панькевичевої.

В часі курсу приготовили учасниці Шевченківський концерт з програмою підходячою для села, (концерт відбувся дня 10 квітня ц. р.), відбули кілька організаційних поїздок на села з членами Виділу „Союзу Українок", а також відвідали Районову Молочарню у Войнилові. Гостинне і прихильне приняття курсанток, управою тої кооперативи, дало учасницям курсу нагоду познайомитися з веденням такої кооперативи та лишило милий спомин у всіх учасників тої поїздки. Учасниці курсу брали також участь в Краєвім зїзді делеґаток „Союзу Українок" в днях 9 і 10 квітня, який дав їм змогу познайомитися зі станом і працею жіночих організацій в краю.

Святочне закінчення курсу відбулося дня 2 липня враз з виставою ручних робіт учасниць курсу. Працала їх промовою від „Союзу Українок" п. Марійка Донцова та управителька курсу п. О. Ріплева, яка роздала теж посвідки укінчення курсу.

Курс приніс чималий грошевий недобір для „Союзу Українок", тому що 8 учасниць курсу було зовсім звільнених від оплат, а 8 до половини. Недобір покрито з фонду бл. п. Ольги Басарабової та одноразової допомоги Товариства „Дністер" в сумі 200 зл, і „Сільського Господаря" в сумі 130 зл.

Негайно після закінчення курсу майже всі абсольвентки одержали при допомозі „Союзу Українок" працю та розїхалися по краю провадити діточі садки. „Союз Українок" старався розмістити їх так, щоб бодай в початках абсольвентки курсу працювали під проводом і при допомозі досвідчених організаторок як пп. О. Кисілевської, Блажкевичевої, Конрадової, Весоловської, Касіянової, Крвавичевої, Селезінкової, Савчаківної і инших. Це дає Головному виділові „Союзу Українок" запоруку, що та праця принесе користь нашим організаціям та дасть працю і змогу прожиття поважній кількости жінок.

З ГУМАНІТАРНОЇ ДІЯЛЬНОСТИ СОЮЗУ НАРОДІВ

І. ОПІКА НАД ЖІНКОЮ.

Найогиднішим злочином сучасности є, без сумніву, торговля білими невільницями. Та заняте иншими справами людство дуже мало уваги присвячує боротьбі з тим злочином.

Недавно вийшла книжка славного французького репортера *Londres-a* п. з. „Дорога до Буенос-Айрес", в якій він докладно оповідає, як відбувається торговля жінками на ринках Полудневої Америки. І саме Польща є тою країною, з котрої вивозять чи не найбільше жінок на ринки Південної Америки, де їх навіть називають *„Pollaccas"*.

Щож робить людство, щоб протиділати тим злочинам?

Перед тридцятькілька роками анґлійський пастор Кут *(Koot)* виповів війну на смерть і життя торговцям жінками. Мріяв він про новітний хрестоносний похід проти тих торговців, обїхав всі держави світу, конферував з королями, цїсарями і їх жінками, всі вони дуже зворушувалися і обіцяли всяку допомогу. Але з того всього вродилася щойно в 1904 році дипльоматична конференція в Парижі, яка не принесла рішучо ніякої користи. В 1910 році вдалося Кутові стягнути знову до Парижа дипльоматів на конференцію. Ця конференція приняла цілий ряд ухвал, але держави не спішились з виконанням ухвал своїх дипльоматів, мали „важніші" завдання перед собою. Прийшла світова війна.

Щойно по світовій війні людство вернуло до полагодження завдання оставленого йому Кутом, якого він не міг вирішити. В статуті Союзу Народів вставлено в артикулі 23 окремий уступ, котрий до завдань тої великої міжнародної орґанізації зачислив також і боротьбу з торговлею жінками і дітьми.

В 1921 році скликано до Женеви окрему конференцію, котра уложила і ухвалила проект міжнародної конвенції в справі боротьби з тим огидним злочином. При Союзі Народів покликано до життя постійну Дорадчу Комісію, в котрій засідають представники одинадцяти держав і цілий ряд дорадниць від імени міжнародних та національних орґанізацій опіки над жінками і дівчатами.

В 1923 році та комісія покликала до життя міжнародну анкету, котра мала ствердити і описати дороги торговлі жінками. Як раз в біжучому році комісія під проводом американського делеґата дра Сноуа зложила Союзові Народів обширний звіт, який обняв більшу часть Европи і Південну Америку. Для того звіту працювало сотки жінок і чоловіків в ріжних краях Европи. Зібрано величезний матеріял та випрацювано цілий ряд статей як суспільного так і правного характеру. На черговій сесії Союз Народів займеться і тою справою.

St. P.

Ріжні вісти

Сільсько-хліборобська вистава в Стрию відбудеться від 25 вересня до 2 жовтня ц. р. стараннем стрийської філії Краєвого Т-ва „Сільський Господар“, стрийського „Повітового Союзу Кооператив“ і „Маслосоюзу“ .

Вистава має бути оглядом усеї хліборобської продукції головно в стрийському повіті і має показати нашому селові усе, хочби і з дальшого світу, що треба ввести у нас для поглиблення хліборобської і взагалі селянської культури.

Комітет вистави упорядковує відділи: 1) Рослинної продукції (колосове збіжжя, окіпні, городина, овочі, трави, квіти, висліди навозових і инших досвідних піль, і т. п.). 2) Домашної худоби (безріг, дробу, кріликів). 3) Сільсько-господарських машин. 4) Молочарства. 5) Усіх прочих засобів рільничої і селянської культури (пасічництво, ткацтво, килимарство, вишивки, деревляний, керамічний, дахівкарський промисл села, ріжні ремесла, сільсько-господарські видавництва).

Комітет вистави призначив для найкращих експонатів почесні й грошеві нагороди і просить всіх заінтересованих зголошувати свій уділ у виставі на адресу „Повітовий Союз Кооператив, Стрий.

Кооператива „Українське Народне Мистецтво“ висилає на виставу свої експонати та буде мати там свій окремий відділ. Цим дасть змогу пізнати широким кругам населення висліди своєї дворічної праці, прегарні-мистецькі ручні роботи, примінені до усіх хатних прикрас й одіння та своє видавництво „Нову Хату“.

Нова Управа „Труду“. Управу у жіночій кооперативі „ТРУД“ у Львові обняла відома громадянська діячка п. Олена Охримович-Залізнякова. Сподіємося, що під її умілим проводом ця корисна інституція буде гарно розвиватися і сповнить покладані на неї надії.

Міжнародний Кооперативний Конґрес в Штокгольмі. В днях між 15—18 серпня ц. р. відбувався в Штокгольмі XII. Міжнародний Кооперативний Конґрес, в якому взяло участь понад 600 делеґатів від кооперативних союзів 37 націй, які обеднують вже понад 50-ть міліонів членів. На конґрес прислали своїх делеґатів також правительства деяких держав, Союз Народів і Міжнародний Уряд Праці. Разом взяло участь в Конґресі понад 1000 кооператорів.

На чолі австрійської делеґації стояла Пані Фройндліх, член австрійської Національної Ради (Парляменту).

Рівночасно з Конґресом відбувалася виставка кооперативних часописів і кооперативної пропаґанди, конференція про методи кооперативної пропаґанди і виховання, сема міжнародна кооперативна літня школа та Міжнародна Конференція Жінок-Кооператорок. На тій виголошено між иншими такі реферати: 1) Що для господині ліпше, чи низькі ціни в кооперативі, чи високі товарові звороти? 2) В який спосіб кооперація може допомогти до зорґанізування спільного прання білля? 3) Нефальшовані споживчі товари і їх ціни.

Західно-українська кооперація була заступлена на Конґресі через делеґатів Ревізійного Союзу Українських Кооператив і „Народної Торговлі“. На великій штокгольмській виставці зорґанізовано теж окремий відділ західно-української кооперації. Кооперація Радянської України була заступлена дуже чисельно на Конґресі та взяла визначну участь у виставці. Взяли теж участь в Конґресі делеґати української кооперації з еміґрації.

На виставі преси і пропаґанди мала Західно Українська Кооперація свій відділ. Тут поміщено також ґрафікон і альбом знимок з праць „Союзу Українок“, який досі провадить працю в напрямі кооперативного освідомлення серед жінок. Для декорацій ґрафіконів дала робітня „Нової Хати“ кілька рушників з українськими народними вишивками, які викликали велике зацікавлення та признання у чужинецьких делеґатів на Конґрес.

Літературні новини. Накладом видавництва „Ока“ в Коломиї появилися дві книжечки І. Зубенка „Княгиня Романова“ — історична повість з початку XIII. в. і „Зірка“, оповідання для молоді на тлі подій з нашої визволеної боротьби. Як вже з наголовків видно, в обох творах головну ролю відіграють жінки-героїні: княгиня Романова і отаман Зірка, провідник повстанців проти гетьмана. Обі книжечки написані живо й інтересно і надаються на лектуру для молоді.

З СПРАВІ З'ЇЗДУ ЖІНОЧИХ ПРОМИСЛОВИХ КООПЕРАТИВ

Управа жіночої промислової кооперативи „Труд“ у Львові, порішила скликати в осени ц. р. Краєвий з'їзд представниць всіх жіночих кооператив та загалом українських жінок, що цікавляться цею ділянкою орґанізації жіноцтва — в ціли взаімного порозуміння та обеднання сил і праці.

Нашим завданнем є занятися:

1) справою обеднання жіночих промислових кооператив;

2) орґанізацією продукції і збуту предметів народного мистецтва й домашного промислу;

3) орґанізацією торговлі текстильних товарів, кравецьких додатків і ґалянтерії;

4) справою підготовки фахових жіночих сил до самостійного ведення робітень, крамниць, та инших підприємств.

Щоб з'їзд в повищих справах належно підготовити, просимо всі „Труди“ на провінції, та загалом всі жіночі кооперативи із спорідненим кругом ділання, щоб вже тепер надсилали письменні звіти й статистичні дані про розвій і діяльність згаданих установ, та щоб висловлювали свої думки й побажання до справ, які мають бути обговорені на з'їзді.

Започаткуванням такого З'їзду хочемо піти на зустріч бажанню жіночих орґанізацій, які на з'їзді „Союзу Українок“ в квітні ц. р. домагалися скликання такого з'їзду у Львові.

Надіємося на щиру піддержку з боку всіх жіночих кооператив, головно з боку всіх „Трудів“ з провінції, які вибираючи для своїх інституцій назву однозвучну з нашою, вже тимсамим хотіли висловити свою близкість до „Труду“ у Львові й підчеркнути спільність інтересів.

Всі письма просимо слати на адресу: „Труд“ Львів, Ринок ч. 39.

За Надзірну Раду:

Е. МАКАРУШКОВА — голова

М. БІЛЕЦЬКА — член.

ФРАНЦ ГЕС.

М.

(Нарис)

Було це одного пополудня. Якщо добре собі пригадую, о 5 годині.

Молодого чоловіка, про котрого тут буде мова, стрінув я в цукорні.

Він сидів сам один в сонливому сумерку малої цукорні і курив папіроску. Як лиш отвиралися дверi, підносив він очи. Відтак ждав дальше. Міжтим закурив він другу папіроску і розмріяний рисував на марморовім столі повільно і знуджено якісь букви.

Я не мав що робити, також і він мав доволі часу, отже я зачав його слідити.

Без труду міг я ствердити, що він залюблений.

Він записував стіл одною і тою самою буквою. Самі великі „М“, з чого можна було додумуватись, що тота, на котру він ждав, називалася Мія.

Нема в тім зовсім нічого дивного. Вона могла називатись також Марґарета. Але „М“ була неточна, натомість Марґарети бувають здебільша порядні, милі, трохи вигідні, але вони ніколи не спізняються. Вона могла називатись Марія. Але ні. Марії бувають на загал холодні, скупі на слова королеві. Точність це чеснота королів, отже можна сподіватись, що і королеві не будуть неточні. Маґда? Ні. Маґди бувають розумні, розважні дівчата; вони не назначують собі стріч в цукорні. Вона могла називатись тільки Мія.

Хто їх не знає? Хто бодай раз в своїому житті не мав вже Мії? Є їх багато, але майже всі вони однакові. Вистарчить знати одну, щоби виробити собі осуд про інші, хочаб ми ні одної не пізнали основно. Одна має кучерявий волос, друга хлопячу підстрижку. Одна є легка, друга легша, але трета — тяжча. З одною далеко не зайдеш, друга робить з тобою, що — ти хочеш...

Але вибачте. Про молодого чоловіка я цілком забув.

Він зачав хвилюватись. Глянув на годинник і нетерпеливо підніс голову. В його очах блиснула звичайна постанова:

„Чекаю ще 5 хвилин“.

В дійсности чекав він ще 10 хвиль і з твердою постановою — чекав відтак ще далі.

В тім прийшла дівчина. Мила, запашна, незбентежена.

— Ви вже давно чекаєте? — спитала вона усміхаючись.

— Я тільки що прийшов, брехав він з недбалою легкодушністю.

З очей дівчини впав на нього холодний, ворожий погляд.

— Ви думаєте, що зі мною можна так поводитись?

— Як ви це розумієте?

— За 5 хвиль буде шеста година.

— Алеж бо й ви не прийшли точно.

— Справді? Що ви говорите? Може я маю ще й оправдуватись?

— Пощо? Кінець-кінців нічо не сталось. Головне, що ми вже тут, — пробував він її злагіднити. Кінець діло хвалить. Добре, що ми все таки стрінулись. Все проче — дрібниця. Головне, що ми стрінулись.

— В заложенні може це бути й найважніше, — відповіла вона холодно — але можу вас впевнити, що це буде наша остання стріча.

Молодий чоловік курив в задумі папіроску. Була це хвилина, повна напруження.

Я глядів на нього з погірдливим співчуттям. Скільки гордости мають в собі тоті молоді люде і яку дозу глупоти! Він готов тепер все попсувати. А що я сказав! З упертим рухом потягнув він папіроску і сказав байдуже:

— Прошу, як хочете.

— Не вірте йому, хотів я сказати дівчині. Чи не бачите, що він радби сказати щось цілком иншого?

Але я цього не сказав, а дівчина цього не бачила, або вдавала, що не бачить, що діється в серці молодого чоловіка.

— Ходім, сказала холодно.

Я був неспокійний о них обоїх. Але надармо. Вони вже піднялися і йшли в сторону виходу.

На хвилину ще стрінув я в зеркалі його погляд.

— Не грай комедії, осле, кивнув я до нього в розпуці. Але вони були вже на вулиці.

А я зі всіх сил підняв на нього оба пястуки, що також цілком зрозуміле.

Бо тим молодим чоловіком був якраз я.

З мадярського.

ЗДЕҐРАДОВАНА ВЕНЕРА З МІЛЄТУ

Це діється в парижському музею Лювру у відділі грецького мистецтва.

Кілька молодих жінок стоїть перед славною статуєю Венери й оглядає критичним зором цей клясичний правзір жіночої краси.

— І це має бути ідеальна краса?

Дивіть тільки на цілі широкі бедра!

— Взагалі, що це за стать. І з заду і з переду за багато. Повинна піддатися енерґічній відтовщуючій курації!...

— А яка велика нога. З такою ногою неможливо гуляти черлестона!...

— І литка фатально груба!... Гарно виглядалаби ця богиня краси в короткій спідничці!...

— Ну, коротко кажучи, нема в неї жадної лінії і, якби зголосилася на якийсь конкурс краси, то її висміялиб.

Приклонниці сучасної лінії засміялися голосно, а мармурова богиня споглядала на них з висоти свойого педесталу нерухома, мовчазна, байдужа. Хоч хто знає? Аджеж жінці хочби й камяній, ніколи не байдуже, як критикують її вроду.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Фабрика килимів М. ХАМУЛИ

В ГЛИНЯНАХ

отворила від 1. березня 1927 для вигоди своїх покупців власний склад і продажу виробів килимових у ЛЬВОВІ,

Трибунальська площа ч. 1.

(проти головного входу до костела ОО. Єзуїтів.)

НА ПОСЛІДНІ ТЕПЛІ ДНІ

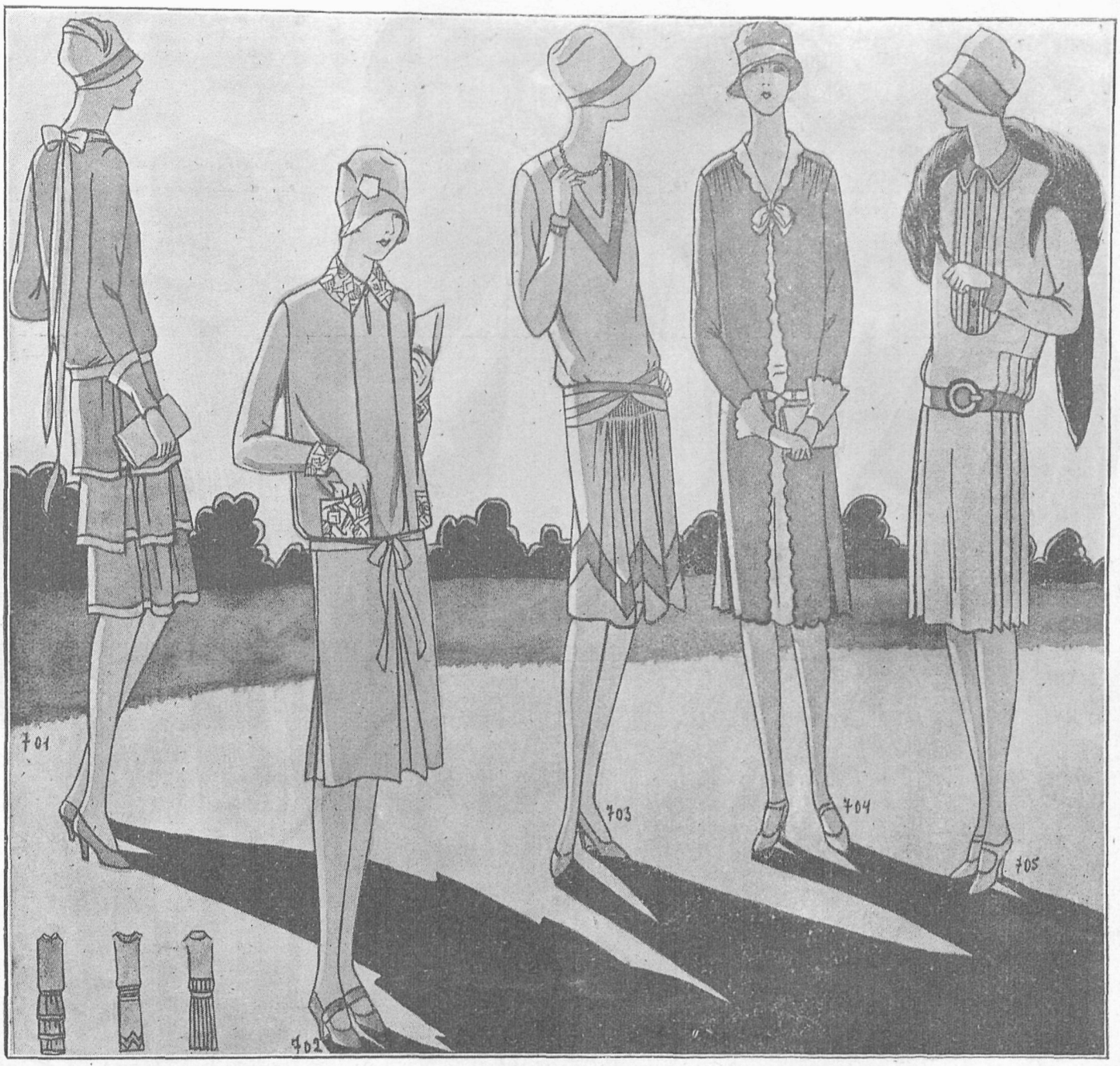

ч. 701. Сукня з Crepe Romain червоної краски, долиною рожева в три волянти. Оригінальний ковнірчик вязаний з заду. Пліси на волянтах та манжетах, як також пасок та ковнірчик з рожевої Crepe satin.

ч. 702. Сукня з легкої вовняної матерії, прибрана взористим матеріялом. Блюзка творить з переду болєро, а спідничка має з переду та по боках вставлені поодинокі фалди.

ч. 703. Сукня з зеленого шовку, прибрана темнішими стяжками. Спідничка морщена з переду в кілька рядків. Подвійний пасок схрещується з переду.

ч. 704. Елєгантна сукня з гранатового тафту, інтересно витята в зуби. Перід сукні, ковнірчик, краватка та манжети з Crepe de Chine лілійової краски. Пасок зіпнутий на подвійну спряжку.

ч. 705. Сукня з рожевої Crepe Marocain з плісованими частинами. Пліси творять боки і зад спіднички. Камізелька з блідо зеленої шкірки. З цего самого матеріялу ковнірчик, манжети та пасок.

ЩО ОБІЦЮЄ ОСІНЬ?

Kammgarn & Veloures — матеріяли, оксаміти, чорні шовки.

Дзвонова форма і фалди в осінній моді йдуть згідно поруч себе.

Дзвоновій формі вже тому прикладають більше уваги, бо вона потягає за собою зміну сильветки. А щож можна більше хотіти від моди, як те, щоб вона змінялася можливо як найчастіше, і то з успіхом?

Характеристичне те, що з появою дзвонів виринають забуті, або вертають до життя, призначені на смерть матеріяли: гладкі та взористі камґарни та велюри мають примінення до суконь, а також до плащів.

Велике значіння придають тепер вельветам і вельветинам, не лиш на туалєти до особливих нагод, але також до частого ношення, та спорту.

В осінній моді чорна краска обіцює грати головну ролю, — попелята дальше тішиться великою популярністю, а також *beige* лишається в моді.

Сукня з чорної *Crêpe Satin*, в новій формі крою, належить обовязково до ґардероби на осінь.

Jumper-ова сукня знову святкує своє свято. Вона стала уніформом, — найбільш улюбленим одягом кожної пані. Її скромність, примінимість, елєганція здобувають їй небувалі успіхи. Складається з двох або трьох частей. На теплі осінні дні вбирають пані блюзку й спідничку, — на холодніші втягають ще

(Докінчення на стор. 17.)

ч. 706. Елєгантний плащ з ґранатового рипсу, прибраний долиною і на рукавах патками. Горішні патки лиш в двох третіх довжини пришиті, одна третя звисає вільно. Спідні патки лиш у насаді пришиті.

ч. 707. Скромна, але елєгантна та оригінальна сукня з сріблистої Crepe de chine, прибрана стебнуванням та ґузичками тої самої краски. Спідничка плісована, а на блюзці пришита з лівої сторони прикраса з джету або штроссу.

ч. 708. Елєгантна, дуже модна візитова сукня з тонкої вовняної матерії, богато прибрана тасьмою. Вставлений плісований перід з ясної Crepe de chine.

ПОЗІР!
ФАРБОВАННЯ ТА ТІНЕННЯ ФУТЕР ЛИПСЬКИМ СПОСОБОМ, КРАСКИ ҐАРАНТОВАНІ, ЦІНИ НИЗЬКІ.
МАРІЯ ВОЛЯНСЬ А-ПАВЛЮК,
ЛЬВІВ, УЛ. СОБЄСКОГО Ч. 12.
ТЕЛЄФОН 17-04.

ПЕРЕХОДОВИЙ СЕЗОН
ПРИНОСИТЬ ДЗВОНОВУ ФОРМУ ПОПРИ УЛЮБЛЕНУ СТРУНКУ ЛІНІЮ!

ч. 709. Сукня з вовняного матеріялу в простій формі, запинана з гори на діл на ґузички. Прибрання сукні з фуляру в горошки.

ч. 710. Візитова сукня з попелятої Crepe Satin ужитої на блискучій і матовій стороні. Вязаний ковнірчик з білої Crepe georgette. Дзвонова спідничка морщена з переду, по обох боках.

ч. 711. Шовковий плащ до попередньої сукні, прибраний плісами з того самого матеріялу на матовій стороні. По боках легко зазначені дзвонові фалди. Піднесений ковнір, рукави долиною поширені.

ч. 712. Скромна вовняна суконка, прибрана стебнівками, які долиною перетворюються у фалди. На рамені велика шовкова квітка. Тому що в цім моделю більшість ліній біжить прямовісно, надається він дуже добре для грубших пань.

КУПУЙТЕ З ПЕРШОГО ДЖЕРЕЛА! ПАНЧОХИ, СКАРПИТКИ, РУКАВИЦІ
ТА ВСЯКІ ТРИКОТАРСЬКІ ВИРОБИ ПРОДАЄ НАЙДЕШЕВШЕ
СПЕЦІЯЛЬНИЙ МАГАЗИН ТРИКОТАРСЬКИХ ВИРОБІВ.
ОЛЬКА
ЛЬВІВ
РИНОК 35.
(біля Народн. Торговлі).

КОСТЮМИ ДЛЯ ПАНЬ ТА ПЛАЩІ І СМОТРИКІВ

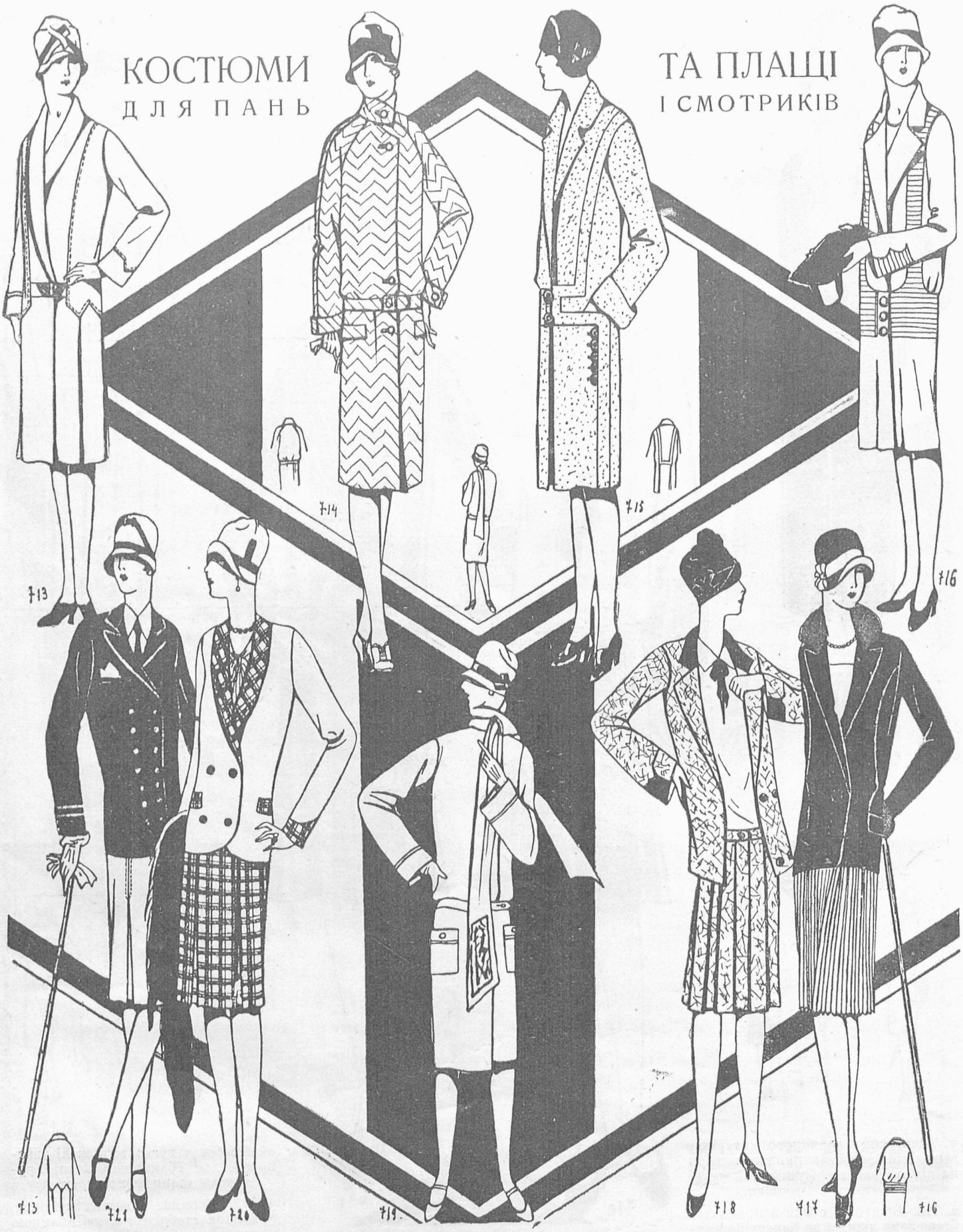

ч. 713. Практичний плащ для смотриків з ґранатової попеліни. В поясі витятий довкола в зуби й уложений в глибокі фалди.

ч. 714. Плащ на дощ з взористої, імпреґнованої ґабардини, з раґляновими рукавами.

ч. 715. Плащ для пань і смотриків з анґлійського матеріялу, прибраний плісами з тої самої матерії та ґузиками.

ч. 716. Елеґантний плащик з kasha, в блюзковій формі, багато прибраний стебнівками.

ч. 717. Темний оксамітний жакет, прибраний футром, і плісована спідничка з ясного вовняного матеріялу складаються на переходовий костюм.

ч. 718. Костюм з анґлійського матеріялу, на ковнірі та манжетах прибраний оксамітом. Спідничка уложена в фалди. (Блюзка з Crepe Marocain).

ч. 719. Спортовий плащ з kasha. Шалевий ковнір перетягається через виріз в ковнірі. Шаль має на кінцях вигаптуваний оригінальний мотив.

ч. 720. Костюм з матеріялу одностайного шкотського. Спідничка уложена в два фалди по боках.

ч. 721. Жакет з ґранатової дифитини та ясна спідничка з kasha творять цей оригінальний костюм. Жакет (на взір маринарський) має золоті ґузики і ґальони на рукавах.

НАШІ СМОТРИКИ І ДІТИ

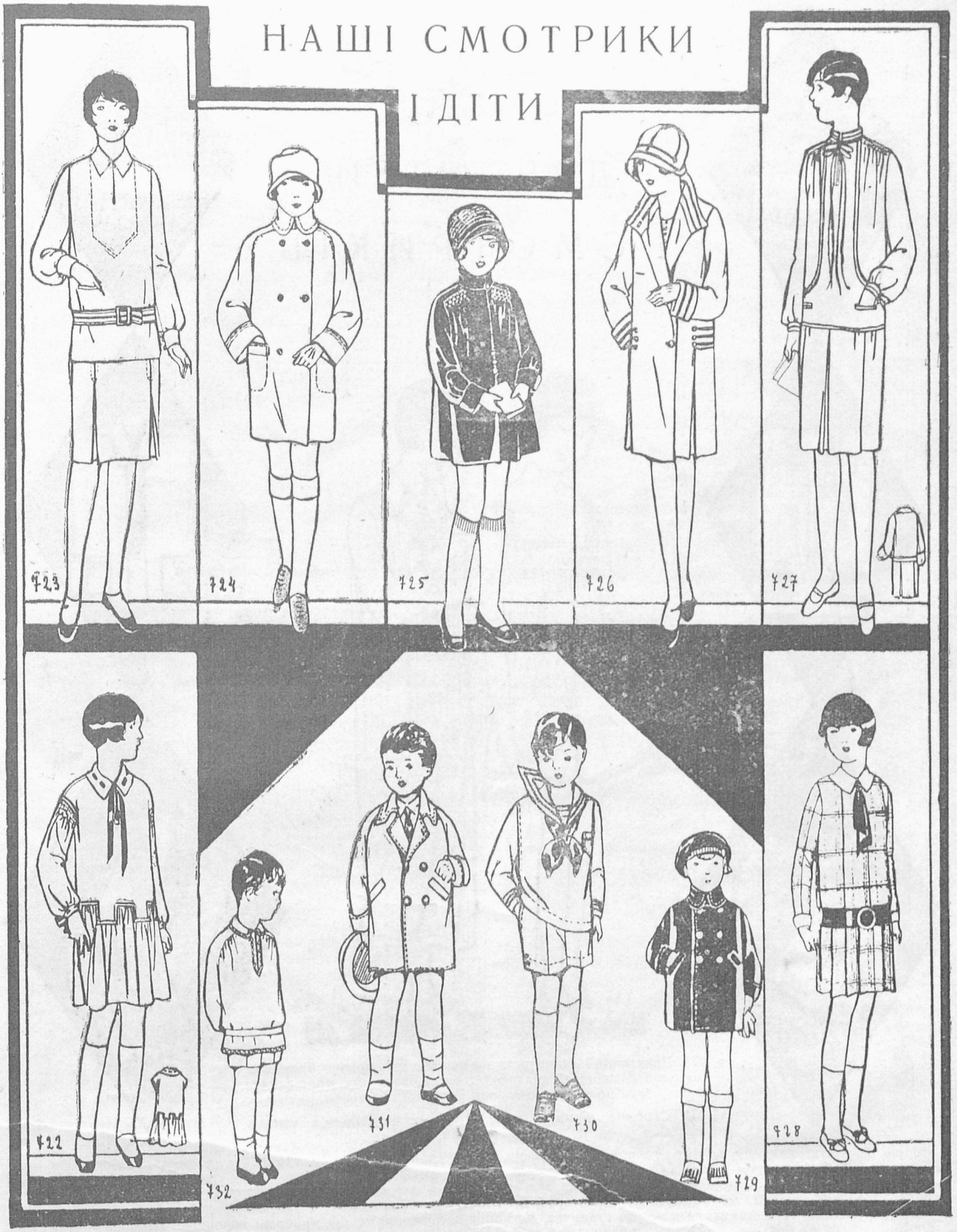

ч. 722. Суконка прибрана морщенням, плісками з матеріялу сукні і оксаміткою, перетягненою через ковнірчик.

ч. 723. Практична суконка для смотрика з попелятого kasha прибрана стебнівками і ріжнобарвним паском. Спідничка уложена в два фалди.

ч. 724. Плащик у раґляновій формі прибраний стебнівками.

ч. 725. Плащик для малої дівчинки з раґляновими рукавами, в горі морщений.

ч. 726. Плащик для смотрика прибраний тасьмами і ґузиками.

ч. 727. Елєгантна суконка для смотрика. Прибрання з плісок того самого матеріялу. Хінський ковнірчик вязаний на стяжечку. Спідничка уложена в фалди.

ч. 728. Практична суконочка з матеріялу в крати; ковнір білий, а краватка і пасок у живій красці.

❀ ❀

ч. 729. Маринарський плащик для малого хлопчика прибраний стебнівками.

ч. 730. Маринарське убранко для більшого хлопчика, з ґранатового шевйоту. Ковнір і маншети з ґранатового полотна, нашиті чорною тасьмою. Чорна краватка.

ч. 731. Раґляновий плащик для більшого хлопчика, прибраний стебнівками.

ч. 732. Убранко з ясного вовняного матеріялу; на ковнірци, маншетиках, пазусі та долиною блюзочки вишивка.

БІЛЛЯ ДЛЯ ДІТЕЙ І СМОТРИКІВ

ч. 733. Практичний станичок з шельками, які можна припняти в довільній довжині. Станичок має пасок, на якому пришиті ґузики до прикріплювання долішної ґардероби.

ч. 734. Скромна нічна сорочка, прибрана машиновим гаптом та вставками.

ч. 735. а,в. Сорочка і замкнені майтки для смотриків, прибрані гаптом і зубцями.

ч. 736. а,в. Сорочка і спідні споденки для хлопців. Сорочку можна шити також з довгими рукавами; споденки запинаються на боці.

ч. 737. Нічна сорочка для хлопця, обшита коліровою борточкою.

ч. 738. Галька приморщена до пасочка, в якому зроблені дірки, для припинання до станичка. До кінців пасочка привязані торочки, якими з заду з вязується гальку.

ч. 739. Нічна сорочка для смотриків, прибрана коронками, вшитками і ґузиками на патці.

ч. 740. Сорочка й майтки для смотриків, прибрані коронкою. Широкі майтки стягнені в поясі на ґумку.

НАЙМОДНІШІ НАЙГАРНІШІ КАПЕЛЮХИ І ШАПОЧКИ
НА ОСІННИЙ СЕЗОН
ПОРУЧАЄ ПО ПРИСТУПНИХ ЦІНАХ
ЛЬВІВ, УЛ. ПЕКАРСЬКА 47. **О. БЕРЕЖНИЦЬКА** ЛЬВІВ, УЛ. ПЕКАРСЬКА 47.

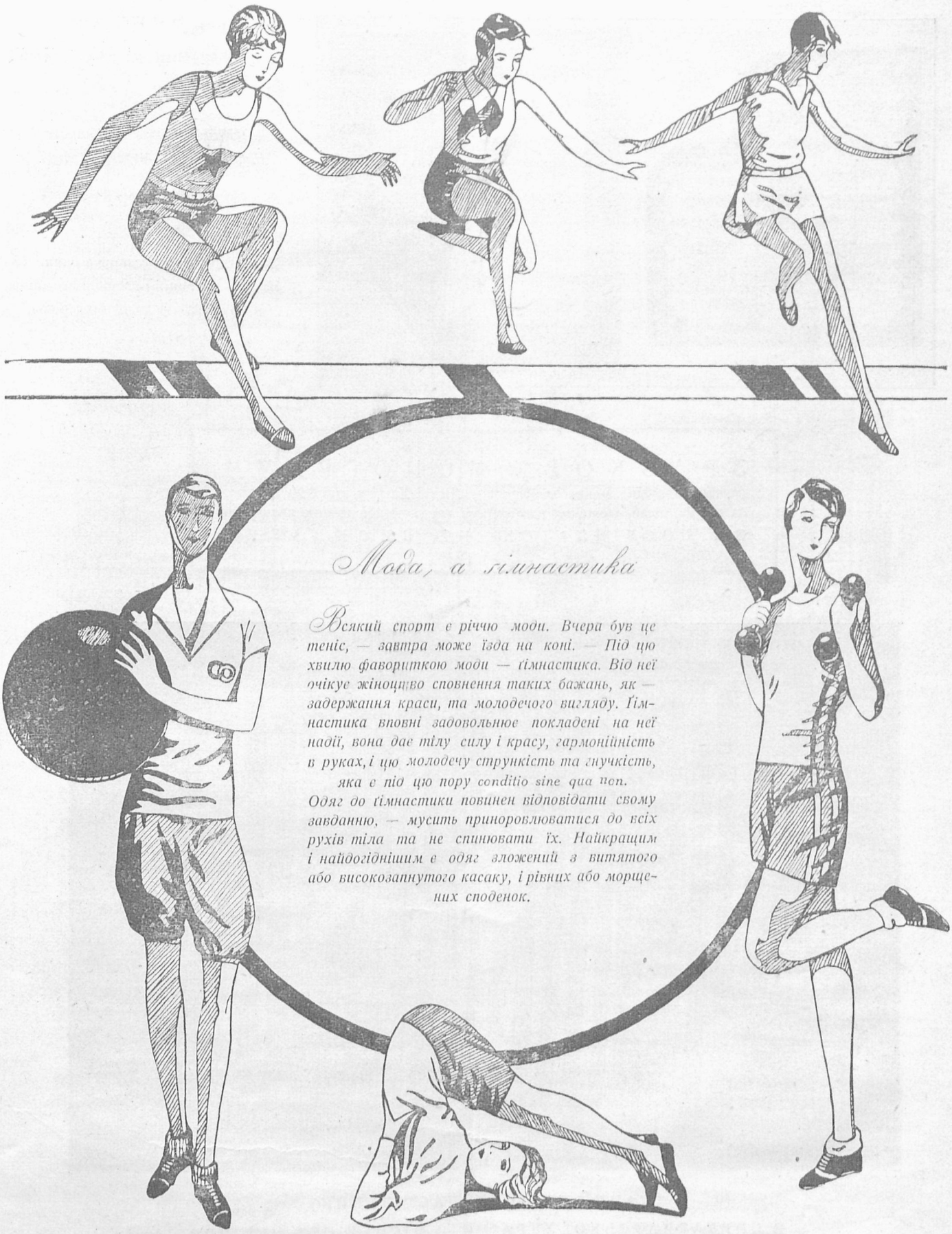

Мода, а гімнастика

Всякий спорт є річчю моди. Вчера був це теніс, — завтра може їзда на коні. — Під цю хвилю фавориткою моди — гімнастика. Від неї очікує жіноцтво сповнення таких бажань, як — задержання краси, та молодечого вигляду. Гімнастика вповні задовольнює покладені на неї надії, вона дає тілу силу і красу, гармонійність в руках, і цю молодечу стрункість та гнучкість, яка є під цю пору conditio sine qua non.

Одяг до гімнастики повинен відповідати своєму завданню, — мусить приноровлюватися до всіх рухів тіла та не спинювати їх. Найкращим і найдогіднішим є одяг зложений з витятого або високозапнутого касаку, і рівних або морщених споденок.

НЕЧУВАНА НОВІСТЬ!

СТАРІ, ЗНИЩЕНІ ПЛАЩІ ПЛЮШЕВІ ВИТОЛОЧУЮ В НАЙ 'ОЗШІ ДЕСЕНІ, ЯКІ ЩОЙНО ТЕПЕР БУДУТЬ МОДНІ, А ТАКОЖ ПЕРЕРОБЛЮЮ НА НОВИЙ ФАСОН. ВЗОРИ МОЖНА ОГЛЯДАТИ У РОБІТНІ ЖІНОЧИХ СУКОНЬ ТА КОСТЮМІВ

МАРІЇ ВОЛЯНСЬКОЇ-ПАВЛЮК,

ЛЬВІВ, УЛ СОБЄСКОГО Ч 12. — ТЕЛЄФОН 17-04.

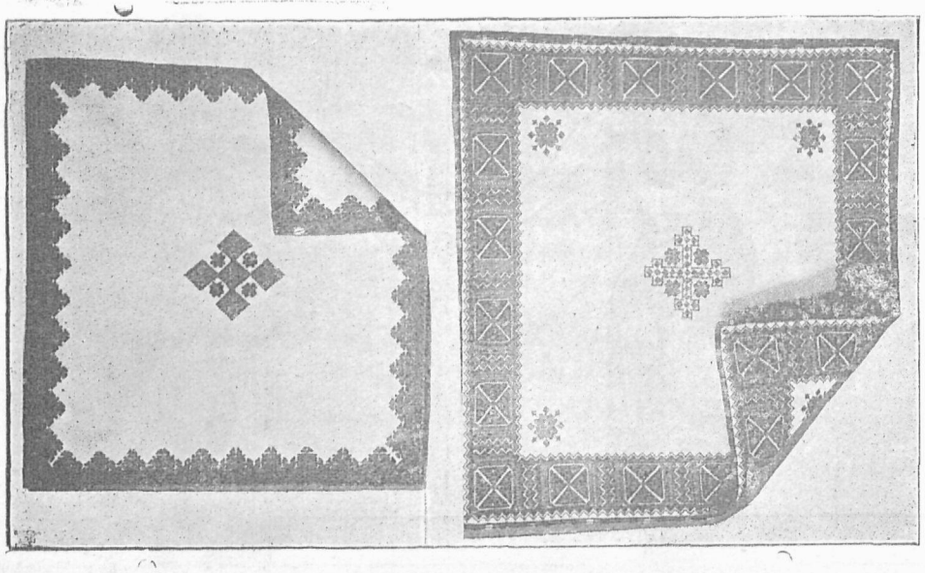

СЕРВЕТКИ
З ПЕРЕМІТОЧНОЮ ВИШИВКОЮ

з праць

п. Ольги Бачинської, відданих до Національного Музею у Львові.

Характеристична вишивка однакова на обі сторони, незвичайно цінна в приміненню до ручних робіт.

ЗРАЗКОВІ МОНОГРАМИ
(ручно рисовані) можна замовляти в „Новій Хаті“ в ціні 0·50 до 1 зл. за штуку, після зложення належности готівкою або почтов. значками.
ЗА ПОСЛІПЛАТОЮ НЕ ВИСИЛАЄМО

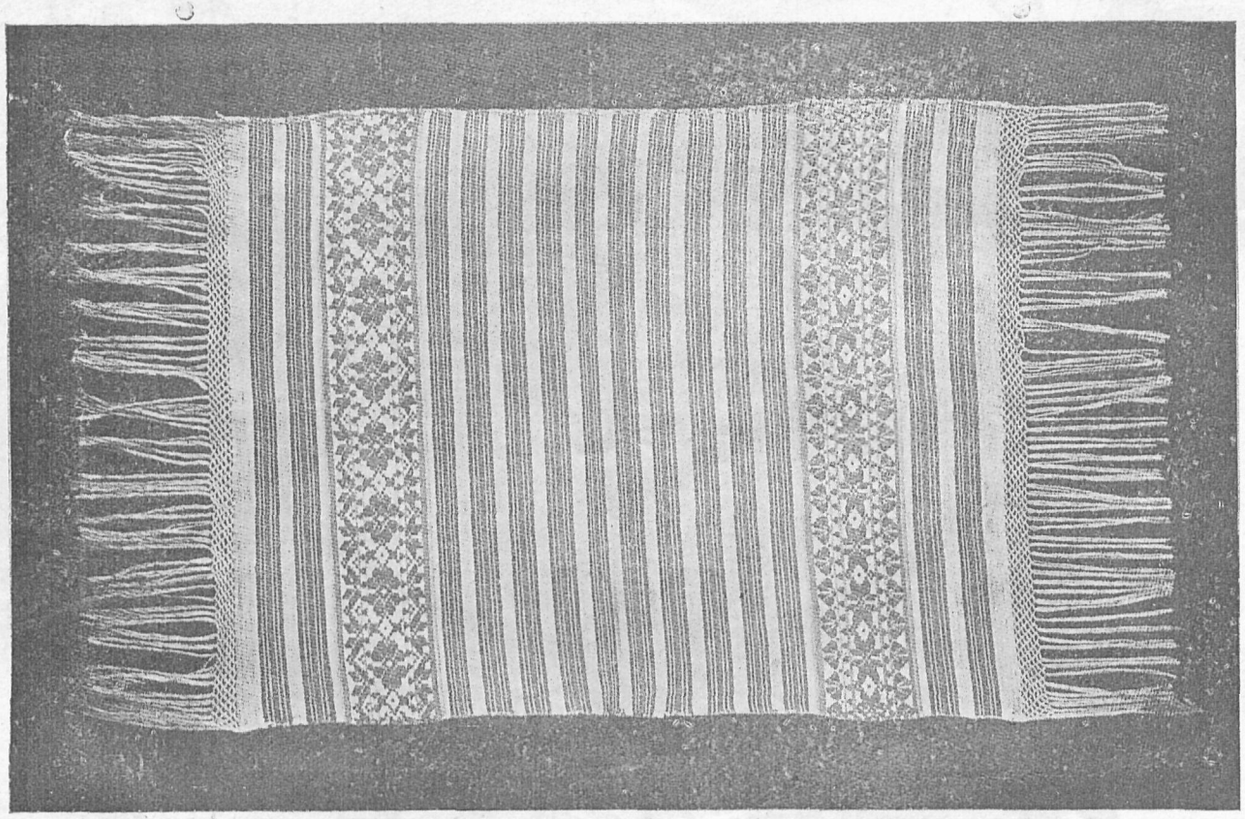

ТКАНИЙ РУШНИК (НАСТІЛЬНИК)
З ПРИКАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ — МІСЦЕВІСТЬ НЕВІЦКО

ПЕРШОРЯДНА ФІРМА
СТАХЕВИЧ і АБРИСОВСЬКИЙ
ЛЬВІВ, РИНОК 32.
Поручає у найбільшому виборі
Шовки, Оксаміти, Хустки, Полотна.

МАТЕРІЇ НА СУКНІ ТА ЖІНОЧІ ПЛАЩІ
СУКНА на МУЖЕСЬКІ ОДЯГИ й ПЛАЩІ
Ціни дуже умірковані.

ЩО ОБІЦЮЄ ОСІНЬ?

(Докінчення зі стор. 9.)

жакет (вже не камізельку). Опрацювання моделів та їх викінчення ще старанніше, як до тепер. Як-що матерія не є взориста, то на гладкому матеріялі виконують ручно взори з закладок і вшиток. Ручна робота, — яка вимагає багато труду й праці, коли взяти під увагу тонкі матеріяли, що легко витягаються, як *Jersey, Kasha* і багато инших, подібних.

Капелюхи, — ще менші, як дотеперішні, ще більш пристаючі до голови й фризури; цілком без криски, — виглядають як ґумові шапки. Часом крискa, — відігнена до гори, перехрещується на переді або з боку капелюха. Матеріял, — фільц, передовсім дуже легкий, притім дуже доброго ґатунку. До того оксаміт, в трохи темнішій красці. Ще більш ощадно як коли, — примінені прикраси до капелюха. Де-не-де якась шпилька, або маленьке прибрання з раєрів, які цілком пласко прилягають до головки, щоб як найменше впадали в очі — і ніби орґанічно зрослися з капелюхом. Краски ясні й сильні, синя й зелена в ріжних тонах, також багато старорожевої та рожево - *beige*.

При всіх капелюхах і капелюшках мається враження, що летунські рекорди через океан не лишилися без впливу на моду. Всі шапки й шапочки моглиб так само добре вбирати — летуни. Ще один доказ, як сильно мода примінюється до щоденних переживань і подій.

Ст. К.

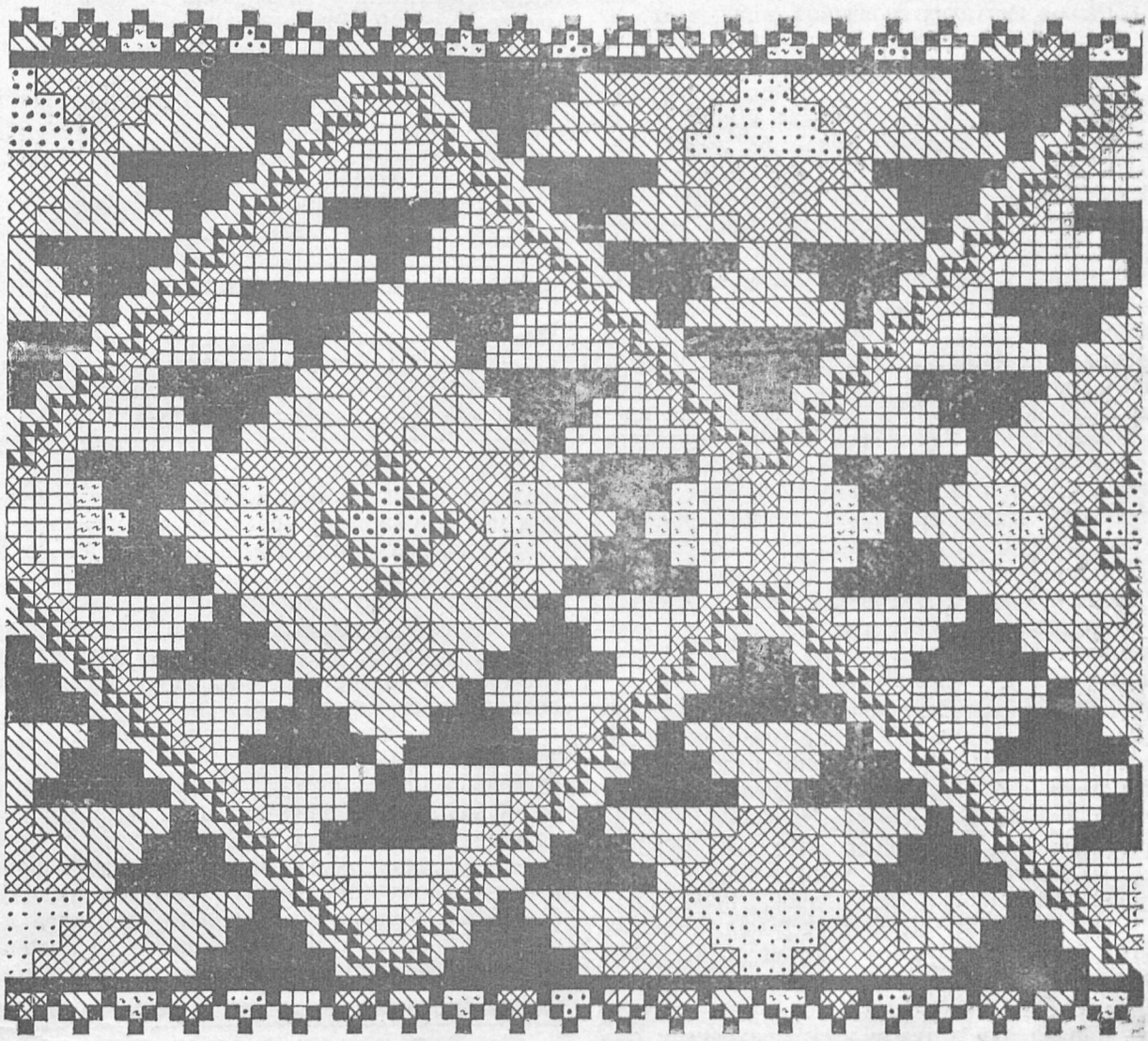

БУКОВИНСЬКА КИЛИМОВА ВИШИВКА

по народньому названа „скорцова морщинка", з повіту Заставна, село Звинячка.

Краски: ■ чорна, □ жовта, ▫ фрес, ◱ біла, ◉ шафір, ⊠ зелена, ▽ червона.

НА ОСІНЬ НА ОСІНЬ

НАЙВИБАГЛИВІШІ

ЖІНОЧІ ОДЯГИ виконує

ПО ПРИСТУПНИХ ЦІНАХ ТА

В НАЙКОРОТШОМУ ЧАСІ

ПЕРШОРЯДНА РОБІТНЯ СУКОНЬ І ЖІНОЧИХ КОСТЮМІВ

Марії Волянської-Павлюк

ЛЬВІВ, СОБІСЬКОГО 12.

ТЕЛЄФОН 17-04.

ЖІНКА В КАНАДІ

— Канада це дивний край. Величиною перевищає цілу Европу, а населення має не цілих десять міліонів. Зате що — до цивілізації та освіти стоїть на одному з перших місць в сімі народів.

Цікаво буде знати, чим занимаються жінки цеї нової нації.

Шістьдесять літ тому, як тільки повстала нова Домінія, місце жінки було в дома. Вона не мішалася до політики, але вела господарство, хоч правда, не рідко і з крісом в руках. Тепер починає брати участь у всіх ділянках життя, раніш недоступних для неї, як пр. в політиці, торговлі, індустрії. Шістьдесять літ тому учителями були виключно мужчини, сьогодні це основно змінилося. В публичних школах Канади викладає тепер 49.975 учительок і тільки 11.042 учителів.

В багатьох випадках сповняють жінки чисто мужеську працю. Одна жінка є гірничим інжініром, двадцять дві електроінжінірами, шість цивільними інжінірами. Беруться вони теж до найріжнороднішого ремесла як до бляхарства, столярства, кімнатного малярства. Статистика виказує в Канаді 587 жінок - фризіерів, три чистить черевики, 34 є шевцями, дві провадить автомобілеві ґаражі, три є шоферами. Занимаються також риболовлею та полюванням на дику звірину. Одна вибрала собі досить дивне, як на жінки зачяття грабаря і цвинтарного сторожа.

Найбільша частина жінок (головно дівчат) працює по фабриках. Поверх 57.000 є занятих в текстильних фабриках, а 41.211 занимаються самостійно виробами всяких текстильних річей, з них 16.612 є кравчинями, 3.029 модняркаами, а 2.240 загальними кравцями. У величезних торговельних домах є занятих 35.000 жінок як продавців. 8.000 жінок працює в банках. Одна галузь заняття, телефонічна служба стала монополем жінок. На 13.769 занятих припадає 12.827 жінок.

Вільні професії починають чимраз більше притягати аматорів - жінок. Вже є 152 лікарок в Канаді, сторе число сповняє службу адвокатську, а дві є навіть суддями. На духовному полі працює 11 проповідниць і 199 місіонарок.

Самостійних фармерок начислює Канада 15.949; вправді не велике це число в порівнанні з 646.288 фармерами мужчинами, але всетаки поважне. Огородників жінок є 225, а одна занимається годівлею срібних лисів.

Найбільше число працюючих жінок, бо аж 80.000 заробляє на життя службою в приватних домах. Вишколених шпитальних доглядачок, професійних „норс"" є 21.000, крім 11.192 сестер-жалібниць, які сповняють таку саму службу і кромі цього учать в школах.

Жінки - посли, жінки - радні не є вже жадною рідкістю. Канада йде з духом часу і виховує у своїх, майже виключно коедукаційних школах тип жінки, яка в нічому не уступає мужчині.

Др. В. Ю. Кисілевський.

Для вигоди своїх передплатниць висилає „Нова Хата, нитки фабрики **DMC** по ринкових цінах, а саме:

1. **Cotton Perle** Ч. 8 в клубках — 0.65 зол.
2. **Cotton Perle** Ч. 5 в мотках — 0.45 зол.
3. **DMC** в мотках Ч. 12, 16, 25 — 0.25 зол.
4. **Moulinée** в мотках — 0.18 зол.

При замовленнях треба подати краску (найкраще число краски) і кількість мотків чи клубків. До робіт, поміщених в „Новій Хаті", можна красок не подавати, тільки зазначити, до котрого взору дібрати краски. **Нитки висилаємо тільки за готівкою.**

Земельний Банк Гіпотечний у Львові

Війна і революції нищили не лише найкращі людські сили до праці, вони руйнували також матеріяльну підставу народного господарства. Повоєнна інфляція привела до повної руїни гроша та всіх банково - кредитових установ, яких завданням було зберігати та розпреділювати гріш для потреб народного господарства. І тепер лише з великим трудом відбудовуються кредитові та банкові установи.

У відбудові нашого господарського життя відрадним явищем є відбудова та гарний теперішний розвій одинокого у нас на Західній Україні акційного банку, Земельного Банку Гіпотечного у Львові. Недавні Загальні Збори того банку були доказом, що його розвій поступає постійно вперед. Земельний Банк відбудував свій акційний капітал, який тепер виносить один міліон золотих, поділених на 40 тисяч акцій по 25 зл. кожна і за минулий рік виплатив 50 тисяч злотих дивіденди від тих акцій.

Земельний Банк Гіпотечний навязав звязки зі всіми великими банками у всіх краях світу, де скрізь має своїх заступників і кореспондентів. Через Земельний Банк можна переказувати і одержувати гроші зі всіх країв, також на Радянську Україну і Росію. За минулий рік переказано через Земельний Банк понад міліон долярів, не рахуючи инших чужих валют.

Українські кооперативи, промислові підприємства та приватні купці і ремісники одержують від Земельного Банку визначну допомогу в формі кредитів, які перевищали вже в минулому році суму двох міліонів золотих. Такуж суму осягнули за минулий рік кредити для селян. Правда були то, головно, короткотермінові кредити, бо досі не вдалося відбудувати довгореченцевого гіпотечного кредиту. Листів заставних емітувати не можна, а вкладки, складані на довший протяг часу до Банку, не осягнули ще бажаної висоти так, що Земельний Банк мусить опиратися головно о чужі кредити.

Нормальний розвій Банку можливий лише тоді коли він зможе опиратися на власних капіталах через відповідне підвищення акційного капіталу і через постійний зріст, складаних до нього на довший протяг часу, всенародних ощадностей та вкладок.

ОГОЛОШЕННЯ

Наука на однорічному курсі шиття і крою білля, як і найновіших мистецьких робіт, зачнеться 6. вересня ц. р. Додаткові вписи також приймається Ближчі інформації подає Заряд С. С. Василіянок у Львові, Длуґоша 17. письменно і устно.

Поручається цей курс абсольвенткам семинаря і ґімназій.

ФУТРА ЖІНОЧІ, МУЖЕСЬКІ І ДИТЯЧІ — після найновіших заграничних моделів по надзвичайно приступних цінах та на догідних умовах в сплаті

ПОРУЧАЄ ФІРМА

АНДРІЙ КУЗЬМІНЬСКІ Львів, Марійська площа ч. 9.

(НА РОЗІ ВУЛ. РУТОВСЬКОГО) - ТЕЛЄФОН Ч. 42-53.

ФІРМА **РОМАН ЗУБИК** ЛЬВІВ
ВУЛ. ГАЛИЦЬКА Ч. 16.
продає найдешевше МОДНІ МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ, ШОВКОВІ І ИНШІ — ПОЛОТНА, ЕТАМІНИ, ЗЕФІРИ.

БЕРІЗКА.

Як зберегти красу, свіжість і молодість?

Отилість не можна лікувати насильно. Треба собі освідомити, що ті, які тиють надмірно не від анормального харчу або недостачі руху, але з вродженої диспозиції до товстіння — ті ніколи не осягнуть расової стрункости. Навпаки — стрункім людям ніколи не прибуде тільки на вазі, щоби могли числитися за товстих. Не треба до того й силуватись, бо природа сама начеркнула відповідні межі. Кожне насильство шкодить красі і колиб товсті надмірно впали з тіла це пошкодилоб не тільки їх красі але й здоровлю. Нагла втрата ваги надає лицю острий, натягнений вигляд. Хто є сухий цему ще далеко, до стрункости. Стрункість полягає на гарній лінії тіла, хочби воно було виповнене товщем. Тому хто хоче зберегти стрункість лінії тіла мусить робити тілесні вправи рано перед сніданням. Снідати не багато а після снідання зробити 10 мінутовий прохід по свіжому воздусі. Добре є також т. з. „молочне лікування". Раз в тиждень вистерігаємося всякої иншої їди, кромі молока. Рано склянка молока, друге снідання — два яблука, на обід сухар і дві склянки молока. На підвечірок знова чарка молока або чорної кави і сухий колач. На вечер зісти яйце на мягко, салату і кусник хліба. На такий піст треба сильної волі але поволи, без шкоди для здоровля тратиться на вазі. Після такого молочного дня не можна на другий день перепакувати жолудка, але треба все вміти задержати міру. Головною річчю в лікуванні надмірної отилости є тілесні вправи і правильність в їді. Непотрібний товщ поволи зникає а краса і здоровля на цьому не терплять.

ГОСПОДАРСЬКА ЧАСТИНА

ДАЛІЇ (ҐЕОРҐІНІЇ)

Серед квітів, які тепер появилися в огородах і на цвітнім торзі, далії безперечно займають найперше місце. Не лиш задля їх красок, але також задля їх ріжнородного вигляду та величини; врешті задля їх скорого розвою від добре нам знаних з сільських городчиків кулистих далій, званих „ґеорґінії", або просто „ружі", до пишних голєндерських відмін, або иншиx.

Далії належать до трівалих ростин, які не можуть зимувати у нас на ґрунті; тому на зиму вимаємо їх і переховуємо в місцях вільних від морозу, на пр. в пивниці.

На ґрунт висаджується їх тоді, як вже нема небезпеки морозів для вирастаючих гонів, то значить, десь в половині мая. Тоді ділимо їх, вважаючи, щоб поділені части мали не лише коріння (бульви), але також і очка, з яких мають вирости вони над землею.

Далії є гарною прикрасою городів для оживлення травників, надаються також як дуже ефектовний матеріял квітів на продаж. На ту ціль надаються тільки відміни, що мають цвіти на штивному бадиллі і не звисаючі.

Як мине довший час, заки стяті далії вставимо до води і квіти привянуть, тоді треба гилячку квітки трохи підтяти острим ножем, а відтак, завинувши саму квітку в бібулку, занурити гилячку в воді, аж по квітку, і поставити на кілька годин до холодної пивниці. Квітки прийдуть до себе й будуть триматися свіжо через кілька днів. *С. З.*

ТРУСКАВКИ

Трускавки, це не тільки дуже смачний овоч, але і поплатний, бо вміле і старанне їх плекання дає поважний прихід.

Трускавки можна садити два рази до року — весною або під осінь. Частіше садимо в серпні або першій половині вересня, бо тоді вже на слідуючий рік дістаємо перший овоч.

Управа трускавок буває трьохлітня або дволітня. Перша менше доцільна, бо на третий рік плідність плянтації значно зменшується. Тому загально поширена дволітня управа.

Землю, призначену під управу трускавок, треба старанно справити. В тій ціли вже через 2—3 попередні роки треба на ній садити як найбільше ростин, багатих в азот. Відтак треба ґрунт глибоко перекопати і добре згноїти близько поверхні землі. На так справлену землю пересаджуємо добре вкорінені і буйні відростки. Садимо досить глибоко, щоби не повилазили з землі. Після засадження треба їх підляти, а відтак обложити перегнилим навозом, який задержує вохкість і достарчає ростині поживи.

Коли росада прийметься, треба її підляти розпущеним коровячим гноєм, а під зиму знова обложити навозом, але так, щоби не прикривати серця, бо зігниє. Добре і вчасно посаджена росада запускає перед зимою коріння так глибоко, що морозів не боїться.

Трускавки треба садити в рядах, відділених від себе на 50—65 *см.* Корчі садимо у відступах 35—40 *см.* Можна садити росаду поодиноко або по три корчики разом, а також по три в трикутнику у відступах 10 *см.* Трикутники мають бути віддалені від себе на 35—40 *см.* а ряди на 60 *см.*

Для легшої збірки овочів і щоби охоронити ростину від доптання, садять трускавки також парами рядів. Тоді садять по два ряди на 50 *см.* один від другого, розміщуючи корчі в рядах у віддалі 25 *см.* Між кожною парою рядів лишають 70—80 *см.* на вільний перехід.

Коли на трускавках появиться недуга у формі чорних, округлих плям на листках, треба хорі листки стяти і спалити. Добре в такому разі цілу плянтацію бодай два рази (що 10—14 днів) покропити 1%-овим розчином арбесну або бордівською теччю, щоби охоронити молоді листки від зарази.

Після збірки треба трускавки згноїти, землю перекопати та очистити від хопти. Чисте удержування землі аж до морозу впливає дуже добре на видатність будучої збірки.

З ріжних відмін трускавок найбільше розповсюднені оці:

Sharpless — найранші, червоні, з великими, плоскими, часто нефоремними овочами. Ростуть сильно і видають багато овочів навіть на сухій, пісковій

Noble (Laxtons Noble) — найбільше знаний рід трускавок з великими овочами, круглавими, шкарлатно-червеними. Удасться краще на низині.

Король Альберт Саський — дозріває найпізніше; вимагає доброї, вохкої землі, і старанного окриття на зиму. Овочі має великі, кулисті, рожеві, дуже смачні.

Ананасові — майже білі, середної величини, удаються в добрій, вохкій, глинястій землі.

Чи Ви вислали вже передплату по кінець вересня? Коли ні, так зробіть це зараз!

ПРИПИСИ

ЯРСЬКІ ОБІДИ НА ЦІЛИЙ ТИЖДЕНЬ.

Понеділок: Помідорова юшка з рижом і сметаною, салата з помідорів і огірків з оливою, пиріжки з капустою, яблука в шляфрочках.

Второк: Ябчанка, шпараґова фасолька з маслом, волоський макаран в помідоровій підлеві, компот з яблук і грушок.

Середа: Карафіолова юшка, грибки душені в сметані, калярепка фашерована яйцями, риж з битою сметаною.

Четвер: Яринова юшка, молода капуста з барабулькою, кашка випікана з грибками, пиріжки з ожинами та з битою сметаною.

Пятниця: Борщ підбитий жовтками, каряфіол в сметановій підлеві, фашеровані яйця з картопляним піре, галушки зі сливками.

Субота: Квасне молоко з картоплями, мізерія зі сметаною, ліниві пиріжки, суфлєт з яблуками з варенням.

Неділя: Огіркова юшка, капуста волоська душена в маслі, яйця саджені на краківській кашці, налисники з малиновим соком.

Зимна, смачна страва з росолового мяса з баклажанами.

Взяти 6. великих бараболь, зварити в лупині, горячі ще обібрати, вистудити, покраяти на платки, посолити, уложити верству на полумиску і покропити легким оцтом та посипати перцем. На бульбу дати верству зимного, росолового мяса, покраяного на дуже тонкі шматки. Мясо прикрити платками червоних баклажанів, та платками цибулі. Все те посолити, покропити оцтом і посипати перцем. Цю страву подавати на друге снідання або на вечерю.

Риж з баклажанами і обсмаженими яйцями.

Відпарити $^1/_4$ *kg* рижу, зварити на пів мягко в такій скількости води, щоб плавав і відцідити. Вода має бути трохи солона.

Сполокати $^1/_2$ *kg* червоних баклажанів, покраяти на платки і посолити. У камяній ринці підсмажити на ложці масла одну дрібно посічену цибулю, дати баклажани, трохи води, ще ложку масла, ложечку цукру і риж. Все те дусити під покришкою так довго, аж риж звариться.

Видаючи на стіл виложити на полумисок, сформувати півкулю і прибрати обсмаженими яйцями.

Обсмажені яйця. Зварити на пів твердо відповідне число яєць. Здіймити шкаралупку, зверха посолити, кожне мачати у розколоченому яйці а потім покачати в тертій булці. На дольничку кинути смальцю або масла і обсмажити яйця на булкову краску.

Замітка: Такі яйця можна подавати з кожною яриною.

„Кох" з пшеничних крупок з яблуками.

Втерти на біло 4. жовтка з ложкою масла і 4 ложками цукру. Потім додати 4. ложки пшеничних крупок і шум з остaлих білків. — Ринку вимастити товщем, висипати булкою і вляти половину приладженого тіста. —

Потім дати верству з $^1/_4$ *kg* винних, пошаткованих яблук. На яблука вилляти решту тіста і вставити до недуже горячої рури. —

Перед поданням на стіл посипати цукром. —

Конфітура з зелених баклажанів.

Очистити зі спиників 1 *kg* зелених, твердих баклажанів сполокати і залляти на 12 годин винним оцтом. Опісля вийняти з оцту, і відварити в воді. З 1 *kg* цукру зробити густий соковик мачаючи кожний кусник цукру у воді і вишумувати. До готового соковика вкинути баклажани і всмажити, додаючи для запаху ванілії або цинамону. Треба однак уважати, щоб їх не пересмажити, бо тоді будуть тверді. Всмажені баклажани уложити в слоїках, а соковик ще трохи пересмажити і залляти овочі.

Замітка: Малі баклажани смажити цілі, а більші переполовити.

С. Мійська.

Фашеровані огірки на приставку.

Твердий квасний огірок перекравується вздовж, і вибирається серединку. Зварені яйця на твердо, рахуючи 1 яйце на 1 огірок, змолоти на млинку від мяса разом з малою булкою замоченою в молоці. Змелений фарш утерти трохи з оливою, ложечкою муштарди, і вибраною серединкою огірка. Цею мішаниною наповнюємо половинки огірків, відтак прибираємо січеними капарками, редьковцями, звиненими сардельками, та плястерками твердого яйця.

С.

Ради господиням

Господарська порада. Цитрини можна переховати довший час у зимній воді в цей спосіб, що свіжі, здорові цитрини укладається в скляному слою і заливається студеною водою. Воду зміняти що другий день.

Прання коронок. Дорогі білі або кремові коронки випереться добре в чистій, теплій бензині. Брудну бензину змінюємо доти, доки коронки не будуть зовсім чисті. Відтак сушиться їх мягкою білою матерією, найліпше флянелькою і прасується огрітим залізком але без вугля, щоби при прасованню не занялися випари з бензини.

Ноги перестануть потитися, коли їх змивати спіртом а відтак припудрувати саліцилевим порошком.

Щоб паркет світився: як вже добре натертий пастою, треба його наперід витерти чистою витріпаною шматкою, щоб не було пороху. Відтак даємо на мищинку бензину і віск, щоб намок в бензині; потім цим воском натираємо щітку до чищення, і так щіткуємо підлогу. Тоді чиститься дуже скоро і підлога має сильний полиск.

Папір з часописів як термофор. Береться малий. рекрутський куферок або який инший, розходиться лиш о те, щоби добре прилягало віко. Натнеться в пасочки папір і напхається до куферка, як можна найбільше. На верх зложиться кілька часописів і знову насипається натятого паперу. Горячий обід в закритих риночках закопуємо в той папір, прикриваємо часописами і знов папером, а відтак замикаємо щільно вічко. Обід буде теплий до вечера, а не буде висушений як в братрурі.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

„Провінція": Беручи під увагу зимовий сезон, в якому є нагода виконати більші роботи, приготовляємо до **слідуючого числа** в частині ручних робіт, проєкт на портієри і капу на їдальний стіл, в одному стилі. Горішну частину портієр можете ВПані використати на лямбрекін. — Як-що хата низька, тоді дуже гарно даються декорувати вікна й двері рушниками, вишиваними в поперек, — (такими як на образи). — Сердечно дякуємо за слова признання. Радо служимо дальшими вказівками.

Жіноча промислова кооператива „Труд" у Львові приймає учениці на трилітну фахову науку шиття і крою білля та суконь.

Всі термінаторки ходять рівночасно на українські фахово-доповняючі курси, удержувані тов-ом „Рідна Школа".

Дипльом, які дістають учениці з кравецької корпорації, по скінченню науки, управнює їх до самостійної фахової праці.

Зголошення устно й письменно в „Труді" — Львів, Ринок ч. 39.

ЖАДАЙТЕ

У ВСІХ КООПЕРАТИВАХ І КРАМНИЦЯХ

„МУТА"

МИЛО ОДИНОКОЇ УКР. КООПЕРАТИВНОЇ

ФАБРИКИ ЦЕНТРОСОЮЗ

Видає Кооп. „Українське Народне Мистецтво".
Адреса Редакції й Адміністрації: Львів, Руська 18.

За редакцію відповідає МАРІЯ ГРОМНИЦЬКА.
З друкарні Ігн. Єгера, Львів, вул Сикстуська 33.

До кожного моделю можна замовляти готові крої для кожної величини.

Табелі кроїв з вимірами.

Виміри кроїв для смотриків і пань.

Величина	для смотриків			для пань					
	14	15	16	I	II	III	IV	V	VI
Обєм горішний	cm 84	cm 86	cm 88	cm 90	cm 96	cm 102	cm 108	cm 114	cm 120
Обєм в поясі	64	66	68	70	74	78	84	90	100
Обєм в бедрах	90	94	96	100	105	110	114	120	130
Довжина спідниці	75	80	85	102	105	108	108	108	108

Виміри кроїв для дівчаток від 1—13 літ

Величина	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Ціла довжина	cm 45	cm 48	cm 50	cm 55	cm 60	cm 65	cm 70	cm 75	cm 80	cm 85	cm 90	cm 96	cm 102
Обєм горішний	58	70	62	64	66	68	70	72	74	76	78	80	82
Довжина рукава	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	37½	39	40½

Виміри кроїв для хлопчиків від 1—13 літ

Величина	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Зовнішня довжина коротких штанів	cm —	cm 29	cm 33	cm 36	cm 39	cm 42	cm 45	cm 48	cm 50	cm 54	cm 56	cm 58	cm 60
Зовнішня довжина довгих рівних штанів	—	—	57	60	63	67	70	73	76	79	83	86	89
Довжина рукава	20	23	24	25	25	29	31	33	35	37	39	41	43

Ціни кроїв:

а) великі форми (костюми, сукні, плащі,) . . . . . 2·20 зол.
б) малі форми (блюзки, спіднички, діточі одяги, білля) . . . . . 1·80 „
в) дрібнички (капелюхи, ковнірці, черевики тощо) . . . . . 1·— „
г) малі форми ручних робіт . . . . . 1·50 „
ґ) великі форми ручних робіт . . . . . 2·40 „

Гроші висилати **рівночасно зі замовленням** переказом або в поч. значках. На порто посилки **30** гр. Замовлення на крої полагоджується (за попереднім надісланням належности), протягом 7—10 днів. За посліплатою кроїв не висилається.

СТИЛЕВІ РУЧНІ РОБОТИ

З НАРОДНИМИ ВИШИВКАМИ ТА МЕРЕЖКАМИ

готові або на замовлення можна набути в „НОВІЙ ХАТІ“ по приступних цінах, а то: блюзки нічні сорочки, чіпці, хустинки, рушники, сервети, серветки, обруси, портіери, капи, накидки, подушки і всі инші хатні прикраси в довільній величині після всіх взорів, поміщених в НОВІЙ ХАТІ, які рівнож після взорів, які „НОВА ХАТА“ має у себе до диспозиції.

АЛЬБОМ французьких кроїв білля. — Поверх триста моделів для жінок і дітей З ВЕЛИКИМ АРКУШОМ ФОРМ на 28 ріжних моделів.

Ціна тільки 2·— зл.

До кожного моделю продається крім того готові крої по звичайних цінах. — Замовляти в „Новій Хаті“.

Ціни оголошень в „Новій Хаті“

Ціла сторінка	250 зл.	1/4 сторінки	64 зл.
1/2 „	125 „	1/8 „	35 „

В тексті 50% дорожче.

„НОВА ХАТА“

ЩОМІСЯЧНИЙ ЖУРНАЛ ДЛЯ ПЛЕКАННЯ ДОМАШНОЇ КУЛЬТУРИ

Необхідний жіночий журнал, який повинна передплачувати, читати й поширювати кожна українська жінк**А**
Обслуговує жінку у всіх ділянках домашнього господарства та забезпечує від непотрібних витра**Т**
Вчить примінювати в прикрасах одежі й хати українське народне мистецтво, бо це правдива крас**А**
Аторів белєтристики та ріжних статей підшукує переважно з поміж жінок, своїхі чужи**Х**
Хоронить жінку перед неміччю і старістю фаховими порадами в справі плекання тіл**А**
Акуратно виходить, приносить численні ілюстрації визначних осіб та подій наших дні**В**
Там найдете також вказівки, як вести й виховувати діти гарно й розумн**О**
А крім цього знайомить з жінками, що стреміли до недосяжних верши**Н**

„НОВА ХАТА“ = Львів,
АДРЕСА РЕДАКЦІЇ И АДМІНІСТРАЦІЇ:
РУСЬКА, 18. — ТЕЛЄФОН 30-13.

ПЕРЕДПЛАТА ЗА „НОВУ ХАТУ“
Для краю: цілорічна зл. 18·—, піврічна зл. 9·50—, чвертьрічна зл. 5·—, ціна одного числа зл. 1·80—. Для закор.: цілор. 3 дол.

Передплачуйте найдешевший, популярний, ілюстрований двотижневик

„Жіноча Доля“

ЦІНА В КРАЮ: на рік 9 зл. на пів року 4·50 зл. на квартал 2·40 зл. на місяць 80 гр.

ЦІНА ДЛЯ ЗАКОРДОНУ: на рік 2 амер. доляри.

Передплату приймає:

Редакція „ЖІНОЧОЇ ДОЛІ“ Коломия, вул. Нова ч. 1.
„ŻINOCZA DOLA“ Kołomyja ul. Nowa 1.
Poland East Galizia Europe.

ПОЗІР! ЖІНКИ! ПОЗІР!

Редакція „Жіночої Долі“ вже приступила до друку великого, ілюстрованого Альманаху:

„НАШ СВІТ“

з додатком календаря на 1928-ий рік.

В Альманасі будуть уміщені:

ЦІКАВІ ОРИГІНАЛЬНІ СТАТТІ ОПОВІДАН. Й ВІРШІ!
БАГАТО ІЛЮСТРАЦІЙ! 15 АРКУШІВ ДРУКУ!

ЦІНА В КРАЮ: 3. зл., з пересилкою — 3·60 зл.;
ДЛЯ ЗАКОРДОНУ: 60 ам. центів. — Хто внесе гроші до 1-го вересня, той за пересилку не платить. — Хто пришле гроші за 10 примірників Альманаху, той одержить даром одинайцятий примірник (один).

Замовляти на адресу:

„ЖІНОЧА ДОЛЯ“, КОЛОМИЯ, НОВА 1.
„ŻINOČA DOLA“, KOLOMYJA, NOWA 1.
Poland, East Galicia, Europe.

СЕМИЙ РІЧНИК!

Історичний

КАЛЄНДАР-АЛЬМАНАХ „ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ“

НА 1928 РІК.

вже вийшов. Дуже цікавий змістом та ілюстраціями Присвячений десятиліттю Берестейського мира. Статті найкращих авторів. Спомини учасників визвольних змагань. Оповідання та вірші відомих воєнних письменників. Понад 40 оригінальних досі незнаних фотографічних знимок із часів війни. Баталістичні ілюстрації та ґрафіки Івана Іваниця. Вінєта кисти Леоніда Перфецького з Парижа.

Оцей одинокий у нас історичний

КАЛЄНДАР-АЛЬМАНАХ

повинен бути в кожній українській хаті, в кожній українській родині, якої члени приймали участь в подіях цих бурливих літ, або були свідками наших великих змагань, — повинен найтися не тільки в руках старших, але й молоді, яка пізнаючи минуле вмілаби думати і про майбутнє.

Ціна зол. 3·, з пересилкою зол. 3·50.
Адреса: **„ЧЕРВОНА КАЛИНА“, Львів, Руська ч. 18.**

Оригінальні килими, проєкту й праці

О. О. КУЛЬЧИЦЬКИХ

ЗАМОВЛЯТИ

через „НОВУ ХАТУ“

ОДИНОКИЙ НА ЗАХ. ЗЕМЛЯХ УКРАЇНИ

ЖУРНАЛ САТИРИ і ГУМОРУ

„ЗИЗ“

Пребагатий змістом ядерної та влучної сатири на злобу дня. Прегарна гумористика. Редакція заанґажувала до співпраці кількох наших найвизначніших гумористів!

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ Адреса: „ЗИЗ“ Руська 18/I. — Чвертьрічна передплата тільки 3·50. **ПОШИРЮЙТЕ**

З друкарні Ігн. Єгера, Львів, вул. Сикстуська 33.

Ціна ч. 9. зол. 1·80.

число 10.

НОВА ХАТА

М. 1921. Б.

МОЛОДЕ ЖИТТЯ

ІЛЮСТРОВАНИЙ ЧАСОПИС УКРАЇНСЬКОГО ПЛАСТУ

ВИХОДИТЬ РАЗ У МІСЯЦЬ.

Присвячений усім ділянкам пластового життя; поміщує статті з обсягу таборування, туристики, спорту, — белетристичні твори молодих Пластунів, — вісти з життя українських Пластунів в краю, за границею та Пластунів инших народів.

Річна передплата в краю 3·50 зл. Адреса Редакції: Львів, Домінікапська 11.
" " за границею 0·50 ам. долляра. Адреса Адміністрації: Львів, Руська 3, III.

На бажання висилається оказові числа!

ЧИТАЙТЕ

наш багато ілюстрований, двотижневий, науково-популярний журнал

„ЗНАННЯ"

Журнал обслуговує робітниче-селянські маси й подає у зрозумілій для них формі найріжнійші відомости в усіх галузях науки й життя. — Журнал цей радимо кожному, що хоче збільшити своє знання.

„ЗНАННЯ" кожний свій відділ ілюструє багатьма малюнками та фотографіями. У журналі беруть участь найвидатніші науково-літературні сили.

ПЕРЕДПЛАТА: 1 рік 6 карб., 6 міс. 3 карб. 25 коп. 3 міс. 1 карб. 75 коп., 1 міс. 60 коп.

Передплату приймає Сектор Періодичних Видань ДВУ-Харків, Сергіївська пл. Московські ряди, ч. 3.

СВІТ

одинокий на західно-українських землях ілюстрований журнал для всіх

ВИХОДИТЬ ВЖЕ ТРЕТИЙ РІК У ЛЬВОВІ ДВІЧІ В МІСЯЦЬ.

Передплата виносить в краю:
на рік 28 зол., на пів року 14 зол.
на чверть року 8 зол.;
за кордоном 4 ам. дол. річно
Поодиноке число 1·20 зол.

За надісланням 10-сотикового значка висилається оказові примірники.

Адреса Редакції і Адміністрації:
ЛЬВІВ, ВУЛ. РУСЬКА Ч. 3.

В УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ТІЛЬКИ УКРАЇНСЬКИЙ ЧАСОПИС!

Не видавайте ні одного сотика на чужі газети, що нас очевнюють, оббріхують і радіб нас розбити і пустити одні на одних!

Передплачуйте „Український Голос" і других заохочуйте до передплати.

Адреса Ред. й Адм.: „Український Голос" Перемишль.

Найпопулярніший і найбільш улюблений в краю і за границею є український часопис

„УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС"

виходить що неділі в Перемишлі, вул. Побереже ч. 1.

Річна передплата в краю 10 зол. для загр. 2½ дол.

„НОВИЙ ЧАС"

ОДИНОКИЙ ІЛЮСТРОВАНИЙ, ПОПУЛЯРНИЙ ЧАСОПИС, ВИХОДИТЬ 3 РАЗИ В ТИЖДЕНЬ.

Місячна передплата тільки 2·70 золоті, за границю 6 дол. річно.

Жадайте оказового числа, яке висилається безплатно.

Адреса: „Новий Час", Львів, Руська 18.

ЧИТАЙТЕ! ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ!

Одинокий український, незалежний часопис на ВОЛИНІ

„УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА"

орган української національної думки.

Виходить раз на тиждень в неділю.

Передплата в краю:
на 1 місяць 1 зол., чвертьрічно 3 зол., на півроку 5·50 зол., на рік 10 зол., за границею на рік 2 амер. доляри або їх вартість в иншій валюті.

Оголошення по умові.

Адреса Редакції й адміністрації:
Луцьк на Волині, Алеї Б. Хороброго, 70.

РОБІТНЯ ЖІНОЧИХ І ДІТОЧИХ ТУКОНЬ С. МОНЦІБОВИЧЕВОЇ ПРИЙМАЄ ДО НАУКИ ШИТТЯ І КРОЮ

ЛЬВІВ, ВУЛ. ХМЕЛЬОВСЬКОГО Ч. 15.

Ціни оголошень в „Новій Хаті"

Ціла сторінка	250 зл.	1/4 сторінки	64 зл.
1/2 „	125 „	1/8 „	35 „

В тексті 50% дорожче.

До сьогоднішного числа додаємо аркуш креїв.

НОВА ХАТА

ЖУРНАЛ ДЛЯ ПЛЕКАННЯ ДОМАШНОЇ КУЛЬТУРИ

ВИХОДИТЬ РАЗ У МІСЯЦЬ.

РІК III. ЛЬВІВ, ЖОВТЕНЬ 1927. Ч. 10.

ЗМІСТ: Українське народне мистецтво на хліборобській виставці в Стрию; До українських жінок; *Др. Остап Грицай.* Valse melancolique; *С. О.* Фахово-доповняюча школа у Львові; *Остап Вишня.* Охорона народного здоровля; Зі спорту; Із секретів фільмового мистецтва; Ріжні вісти; *John Galsworthy* Радість життя (перекл. Роздольська); *Моди; Ручні роботи; Др. Софія Парфанович.* Лічниче значіння кремінної лямпи; Миття начиння; *С. Мійська.* Приписи; Ради господиням; Опис моделів до таблиці креїв. *Ілюстрації:* Дівчата швалі під проводом п. І. Білинської виконують роботи для „Нової Хати"; Абсольвентки фахово-доповняючої школи у Львові; Учасниці сітківкових змагань у Львові; Артистки українських театрів і кін В. Чистяківська і Н. Ужвій; Кремінна лямпа; Спосіб насвітлювання кремінною лямпою.

УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО

на Хліборобській Виставі в Стрию.

На перекір всім злидням і ударам, які в останніх часах падають на український народ, він не устає у творчій праці і з кожним днем дає нові докази своєї життєздатности. Черговою такою відрадною подією є Хліборобська Вистава в Стрию, яка відбулася в днях від 25. вересня до 2. жовтня ц. р.

Великі забудовання Народного Дому і будинків „Маслосоюзу" битком заповнені продуктами праці виставу господарських машин приміщено в забудованнях філії Т-ва „Просвіта".

Серед хліборобських експонатів виріжняються експонати городини виставлені господарствами пп. Орисі Луцької з Волі долголуцької і Любки Луцької з Янчина.

Освіта, книжка й часопис це передумова й невідлучний товариш доброго господарства і господарського поступу. Тому немов алєґорично, як надбудову над господарською частиною вистави, приміщено на першому поверсі Народного Дому виставку видавництв і часописів. Серед них поважне місце займала вистава видавництва „Жіноча Доля" з Коломиї.

Дівчата-швалі з села Пчани, жидачівського повіту, які під проводом п. Іванни Білинської виконують ручні роботи для кооперативи „Українське Народне Мистецтво" у Львові, вул. Руська 18.

українського хлібороба. Прекрасні овочі, городина, збіжжа, пряжа льну і конопель сміються до нас крізь ясні проміння погідного сонця, що освітлює виставові салі. Прекрасна погода немов хоче винагородити ту кривду, яку заподіяла недавна негода і повінь, що саме від Стрия почалася. Подвіря, партер і перший поверх Народного Дому і будинку „Маслосоюзу" заняті хліборобськими продуктами, вистава домашної худоби відбувається в забудованнях міської торго-

Серед тяжкої буденної праці дбає український народ не лише про освіту, він постійно стремить також до краси. Той великий гін українського народу до

краси висловлюється не лише в його чудовій народній пісні, але ще більш виразно в народному мистецтві, в жіночих вишивках та роботах. І тому добре сталося, що Хліборобську виставу завершує виставa жіночого домашного промислу, яка заняла чотири просторі комнати другого поверху Народного Дому. Виставлені тут експонати робітень жіночо-промислових кооператив „Труд“ в Стрию і у Львові, килими пп. Ольги і Олени Кульчицьких, збірка народних вишивок Ольги і др-а Іляріона Бачинських та ручні роботи жіночої промислової кооперативи „УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО“ у Львові.

Жіноча промислова кооператива „Українське Народне Мистецтво“ у Львові, розвинула свою працю в половині 1925 р. з хвилею, коли почалося видавання „Нової Хати“ журналу для плекання домашної культури, якого завданням є в першій мірі популяризувати й будити заінтересування українського жіноцтва до народного мистецтва, плекати його, та примінювати до домашної обстановки, одягу, білля і пр.

В минулому році кооператива брала участь в станиславівській ярмарці, — репрезентуючи своє видавництво журналу „Нова Хата“, взори, крої, і монограми.

Безпосередно потім приступлено до виконування ручних робіт, з приміненням народних вишивок і мережок, і та праця з кожним днем зростає, розвивається, поширюється і здобуває заінтересування серед щораз ширших кругів нашого й чужого громадянства тут й за кордоном.

Незвичайно цінною появою в продукціях ручних робіт Народного Мистецтва є ця обставина, що в примінюванні народних вишивок і мережок перестерігається дуже строго вірне передавання народної творчости. Тому всі вишивки, хрестикові, нізінні й инші є вірними копіями оригінальних народних вишивок, вони далекі від зманерованих вишивкових тандит, від яких нині аж кишать зманеровані т. зв. „народні строї“, й инші подібні ручні роботи, що так разять око знавця правдивого народного мистецтва.

Другим незвичайно важним моментом, який треба підчеркнути є та обставина, що в орґанізуванні продукції вишивок кооператива У. Н. М. базується на селі, творячи на швайцарський спосіб завязки домашного виробництва по сільских хатах. Перший такий завязок повстав в селі Пчани жидачівського повіту, де завдяки п. Іванни Білинської зорґанізовано 40 сільських дівчат. Вони вивчилися ріжних народних стібів і виконують всякі народні вишивки. Більшість вишивок кооперативи Українського Народного Мистецтва виконані якраз в цьому селі.

На виставці в Стрию українське громадянство мало змогу безпосередно познайомитися з дотеперішною працею кооперативи Українського Народного Мистецтва. В одній кімнаті, урядженій як їдальня, відвідуючі виставу мали нагоду оглядати прекрасну капу на їдальний стіл, в оригінальних яворівських мотивах, до того доріжки на креденс в тім самім стилю; в одному кутку цілі гори ріжнородних подушок на отомані накритій гуцульским ліжником. Особливу увагу звертали на себе подушки з нізінною вишивкою. В другому куті кошиковий ґарнітур на веранду прибраний серветою на столі, подушками й накидками на фотеликах. Вікно обрамоване прекрасними мережкованими занавісами, далі подушка на вікні з поперечними вишивками, ріжні менші столики на самовар, квіти то що, прикриті меншими й більшими серветками, настільниками. Навіть альбоми на столиках оправлені в полотно з вишивками.

Цілість урядженої кімнати доповнювали прекрасні артистичні ґобелінові макати проекту й виконання пп. О. О. Кульчицьких врешті гуцульські різблені в дереві тарілки, глиняні вази на квіти і т. д.

В другій кімнаті в однім кутку розміщено вишивки і мережки Великої України, стилеві рушники на образи, вишивані золотом і сріблом, мережаний обрус до кави з серветками та окремо великий стіл повний ріжних робіт і вишивок на продаж.

Велике зацікавлення публики виставкою Українського Народного Мистецтва свідчить про те, що його праця на правильній дорозі, — що при відповідній піддержці з боку нашого громадянства особливо жіноцтва (Укр. Нар. Мистецтво - Кооператива, з уділом 10 зл.) зможе сповнити велике завдання пропаґанди українського народного мистецтва, плекання української домашної культури, та творення жерел заробітку для нашого сільського жіноцтва.

❀ ❀ ❀

ДО УКРАЇНСЬКОГО ЖІНОЦТВА

Полудневу частину нашого краю стрінуло перед місяцем величезне нещастя. Небувала в наших сторонах від довшого часу повінь заляла цілі Карпати і широку рівнину Дністра. Від ряду літ терплять тоті сторони, головно Гуцульщина від постійних голодів на переднівок, але цегорічна катастрофа знищила до тла цілу матеріяльну підставу усього гірського населення. Розбурхані филі забрали все не лиш з поля, але позносили або позаливали зібране жниво. Густі сінокоси поплили з водою, а худоба, головна надія Гуцула, наражена разом зі своїм господарем на передчасний, лютий голод. Сум і розпука огортає зруйноване населення, голод вже нині заглядає в очі нещасним жертвам повені, а ріжні пошести сіють страшне спустошення.

А все те щойно початок нещастя. Доки зима не заглянула ще до тих водою знищених хат, так довго останками завзяття змагається цей нещасний нарід зі своєю тяжкою долею і своїм ворогом — голодом. Але зима — гість недалекий, а разом з нею зближається до тих зруйнованих хат чорний голод. Це вже не знищена вогнем сільська громада потрібує ратунку, тут величезне знищення дорібку і праці поверх пів міліона населення! Тому і поміч мусить бути велика, щоби забезпечити пошкодованих перед голодом і вирвати їх з кігтів чорної розпуки.

Українське громадянство зрозуміло грізне положення нещасних жертв страшної катастрофи і з усіх сторін спішить їм з поміччю. Уряд Радянської України призначив вже на ту ціль 50.000 карбованців (25.000 долярів), крім цього організується на В. Україні громадянська збірка в користь пошкодованих. І у нас ведуть допомогову акцію ріжні комітети.

Однак дотеперішня поміч за мала! Українське громадянство мусить собі освідомити розпучливе положення пошкодованих і мусить здобутись на таку поміч, яка змоглаб забезпечити життя тих нещасних тисячів українських родин. Головно українське жіноцтво повинно взяти живу участь в ратунковій акції, українська жінка — мати не повинна допустити до того, щоби голодували сотки тисячів невинних дітей! Тому розведім широку акцію допомоги, вступаймо самі до місцевих і повітових допомогових комітетів і других заохочуймо відгукнутись ділом на так велике нещастя.

Наші селянки можуть легко перевести велику харчеву збірку, головно муки і ріжних круп, підчас коли кожна українка - інтелігентка повинна пожертвувати для голих і босих дітей і матерей частину своєї теплої ґардероби, взуття і т. д. Не забуваймо, що зима за плечима, а крім голоду ще й студінь, морози чигають на тоті нещасні родини.

Тому не забуваймо нашого громадянського обовязку! Спішім жертвам повені з негайною матеріяльною допомогою.

Др. ОСТАП ГРИЦАЙ (ВІДЕНЬ).

„Valse melancolique"

СЛОВО ПРИВІТУ ДЛЯ ОЛЬГИ КОБИЛЯНСЬКОЇ В 40-ЛІТТЯ ЇЇ ДІЯЛЬНОСТИ.

Вона вічно шукала гармонії. В людях, в їх відчуванні, в їх відносинах до себе і до природи...
З фраґменту: „VALSE MELANCOLIQUE".

I.

Глуха провінція... Галицько-австрійська чи буковинсько-румунська — все одно. Ті передвоєнні глухі провінції в нас, глухі кути і затишки дрібничкового життя, подібні до себе всі, як дві краплі води, і творча пісня з їх глибин та про них може мати наголовком тільки одно: *Valse melancolique.* Люде без животворного розмаху, без ідеальних поривів, без гордих мрій про велике. Чоловіки-уніформи, всі до одного з одним і тимсамим світоглядом шкільних лавок, урядничих бюр і попівських амвонів. Жінки-невольниці, присуджені звичаєм весь свій вік душитися у бездушній атмосфері незрушимого своїм ладом родинного життя, амплітуд якого зі скучною тихомирністю маятника повертається усе наново від сніданку до вечері, і — назад. Тижнями, місяцями, літами і життя ціле: тік-так, тік-так, тік-так... І життеві досягання і людська духовість й ідеали існування — все те має тут амплітуд скучного маятника, і по змозі достроюється до тихомирного, провінціонально-заглухлого: тік-так. Люде-уніформи є всі приписово льояльні, приличні і порядні. Придержуються патентованої офіціяльної моралі, як хассиди Талмуда, і чогось необчислимого, нераціонального не зроблять ніколи. Старосвітське тік-так заґварантоване вповні. Їх сини виучуються цілими поколіннями на таких же самих уніформів, як батьки; братимуть як професори, адвокати, лікарі, урядовці та попи, такі самі пенсії, женитися в тійже самій „своїй" соціяльній сфері і творити тіж самі глухі провінціональні закутини життя з освяченим амплітудом від сніданку до вечері, з дому до бюра, і назад. А дочки мають очевидно чекати на „партію", на чоловіків, що схочуть з ними одружитися. Але що, як раптом мертвецьким спокоєм глухої провінції ворухне і потрясе крик ущерть живучої і спраґненої життя душі, яка не хоче бути уніформом, ненавидить амплітуду маятника, ненавидить мертвецького тік-так провінціональної глуші, а з розмахом молодої орлиці бажалаб видвигнутися на блаженні овиди великого життя і великого змагання? Ах, тоді родяться безконечні пісні в стилю *Valse melancolique,* зродилася в таку хвилю нова творча краса, нова творча мука, імя якій:

Ольга Кобилянська.

II.

Так.

В епоху австрійського дрібно-міщанства, в епоху австрійського уніформу й параґрафу з його необхідними постановами що-до способу думання льояльного, практичного і приличного лоба — видвигнула Ольга Кобилянська революційний ідеал: бути самому собі ціллю і розвивати свою індивідуальність по лінії найвищої краси і гармонії. Мертвецьке тік-так заскорузлої старосвітскости треба заступити бурунувим, опянюючим і одушевлюючим ритмом усіх сил, усіх спромог, усіх талантів душі, безмежжями життя захопленої. — Нехай доньки наші — кажеться в Кобилянської раз — ідуть із дому у світ цивілізації, як ішли та йдуть доньки инших народів. Нехай не сидять дома з заложеними руками в ожиданню якогось щастя, бо щастя буде обмежене їх власною умовою темнотою... Нехай доньки наші бунтуються проти ограниченого, а властиво вузького пляну виховування їх, і зажадають ширших горизонтів для свойого ума... Нехай вигрібують власними силами знання, яке кожному доступне... Нехай не бояться розлуки з деякими традиціями по бабках своїх. Тії мали свою епоху і свої задачі — а молоді хай кріпляться до бою за щастя на теперішній вік, як за своє особисте щастя, так і за щастя народу свойого. („Балаканка про руську жінку"). — І Кобилянська розмальовує в довгім ряді романів, оповідань, нарисів, діяльогів та ніжних, як пелюстки білих рож прозопоезіях, як нова людина, її людина, бореться в життю, в глухих кутах, в мертвецько затишних, вколисуваних тік-так о перегнилих традицій провінціональних дірах, за право своєї душі, за право до кращого, визволеного життя. Нехай, що її геройки не все в цій боротьбі щасливі. Що вони притім страшно безпомічні й самотні, як та слабша мева у прегарнім нарисі „Через море", та що їх фактичні життеві досягнення тут і там не стоять в гармонійному відношенню до їх вільних замислів. („Людина", „Царівна", „Природа", „За ситуаціями"). Твори Кобилянської стоять передовсім концепцією проголошеного в них світогляду, а не цілістю розмальованих подій. Щодо цих останніх геройка в романі „Царівна" сама зазначує, що подій в традиційному розумінню цього слова — тут дуже мало! І це справді так. Найголовніша подія трохи не в кожному оповіданню Кобилянської про жінку, це та, що геройка не хоче животіти безобразною нулею в середовищі провінціональних уніформів, плосколобів та безстрижних амфібій, а зважується бути своєвільнохо людиною. От і вся подія. А все, що з цею однохо подією вяжеться, це ряд чудово вражаючих варіянтів на тему:

Valse melancolique.

III.

Правда — видвигаючи ідеал безумовно для себе самої живучої і працюючої людини. Кобилянська не в силі обминути конфлікту, який вивязується з гострого протиставлення вищої одиниці — сірій товпі, тобто уніформам, плосколобам і амфібіям буденности. І вона дійсно не обминає його, стаючи рішучо по стороні одиниці, по стороні мистців. — Лише ми одні піддержуємо красу в життю, ми артисти, вибрана горстка суспільности — каже в неї геройка нарису про мелянхолійний валець, а в романі „Через кладку" дискутується проблєм родової аристократії зовсім принціпіяльно. Кобилянська, окличниця царства краси й поезії, гармонії і духової величі, ця одушевлена поклонниця „поранкових душ-поетів", не є і не може бути сторонницею сірої маси у відємнім значінню цього слова. Її доктор Марко застерігається рішучо проти всякої плебейскости, і є ще инші місця в Кобилянської, які це становище Марка поглиблюють. Але під поняття цього чужого й ненависного їй плебсу підпадає тільки те все, що є простацтвом, грубістю і некультурністю в сірій масі, а поза тим сірі маси Народу їй такіж дорогі, як і його верхи — інтеліґенти, мистці та творці. Все наново читаємо в Кобилянської — навіть і в щоденнику такої аристократки духа, як Наталка — що кінцева ціль усякої індивідуальної праці над собою і творчости — це все таки двигання сірих мас до творчих вершин, направлювання їх на соняшний шлях кращої життевої свідомости. В повісти „Ніоба" розбирає Кобилянська це питання, сказатиб, в формі фільософічної діялектики, з погляду на *pro i contra* проблєму. Але краще, ніж усі її загальні вислови про це, зеднують нас для сірих мас народу в неї її найкращі оповідання про мужицтво. В першу чергу „Земля", навіть мимо того, що психольоґічна сторона тут не скрізь переконуюча. І так само коротші

оповідання Кобилянської в цім жанрі, особливож „Некультурна“, на мою думку річ далеко краща, ніж „В неділю рано зілля копала“, та „Вовчиха“. Тільки, що і в мужицьких малюнках Кобилянської бачиться таксамо нахил авторки розмальовувати індивідуальну долю з її контрастом до сірої буденщини, як і в малюнках з верхів суспільности. Душа з її глибинами — це для нашої письменниці все найголовніше з усього в життю, не тільки в життю людей, але і у вічному життю природи („Битва“). Скрізь в Кобилянської, навіть в мертвій позірно деревині, існує жива душа та тугою страждає.

Так у творчости письменниці. Але в її життю, саме нині на вершинах, чи багато сонця? Чи багато відгуку суспільности, яку вона вже сорок літ кличе на шлях великої обнови й великого розвитку?

Українські читачки!

Чи й нині життева доля нашої великої письменниці це тільки новий варіянт сумовитої пісні, якій імя:

*Valse melancolique?**)

*) Іде про матеріяльну допомогу нашій Ользі Кобилянській. Чи українське жіноцтво в Галичині зробило все, щоб цих грошей здобути? О. Г. —

УКРАЇНСЬКА ФАХОВО-ДОПОВНЯЮЧА ШКОЛА у ЛЬВОВІ

Бажаючи віддати свій труд створенню та піднесенню промислу на своїй землі, щораз більші ряди молодих дівчат горнуться до робітень та до фахових шкіл.

Абсольвентки дівочої фахово-доповняючої школи „Р. Ш.“ у Львові, з учительським збором. Учительський збір: Л. Лісевич, І. Макарушківна, управителька Софія Федорчакова, А. Вергановська. — Абсольвентки: (з ліва до права) Кащій Іванна, Тимчишин Марія, Судник Ніна, Сідельник Марія, Маґоцька Марія, Шишка Ольга, Трач Анна, Керда Марія, Жук Анна, Баранюк Осипа.

До цього часу маємо дві дівочі школи фахово-доповняючі на західних окраїнах, а саме у Львові і в Перемишлі. Львівська фахово-доповняюча школа існує вже від 1922 року. Удержує її тов. „Рідна Школа“. Наука триває три роки і відбувається в пополудневих годинах. Школа має концесію і видає свідоцтва, важні при визволенню. Міститься вона в домівці дів. шк. ім. Б. Грінченка при св. Юра 5.

В цім шк. році записалися досі 63 учениці. З цего 25 селянських дівчат доїздить (з Винник, Борщович, Грибович, Малехова, Збоїск, Селиск, Сиґнівки, Мшани, Сторонибаб, Підгайчиків, Брюхович, Вільшаниці і пр.)

12 з передмість,

26 живе у Львові в домі родичів, або на станціях,

24 учениць мають покінчену VI. і VII. клясу,

5 учениць мають покінчену нижчу ґімназію.

Перед феріями здало кінцевий іспит з дуже гарними успіхами 28 учениць.

Слід піднести з признанням великі жертви, які приносять ті, що їдуть щоденно з близьких і далеких сіл, щоб побирати науку в „Рідній Школі.“

О. С.

ОСТАП ВИШНЯ

„ОХОРОНА НАРОДНОГО ЗДОРОВЛЯ“

Бачите: он на колодках баба сидить у синенькій кохті, в полотняній спідниці, в теплому платку й у величезних „салдатських“ черевиках?

Знаєте, хто-то такий?

То пасічанський „наркомздрав“, баба Палажка, що вже років чи не з п'ятдесят непохитно й непорушно стоїть (чи сидить) на варті охорони народнього здоров'я пасічанського христолюбивого народу православного...

Бабі Палажці, що ото на колодках сидить, років уже з дев'яносто, але рука в неї й досі тверда, і як середньовічний лицар колись меча держав, так баба Палажка міцно держить у своїй руці іржавого ножа, коли „одхватує“ пупа новородженому рабу божому Свиридові, чи рабі божій Килині...

— „Таїнственная баба!“ — каже кровельщик Гнат Порфирович. — Усьо знаїть!

У тої „таїнственної баби“ в її старечих борознявих руках „тайни життя й смерти“ богом дорученого їй населення...

Чи-лі какая, примерно, „бешиха“, чи там „глаз“, чи „пристріт“, чи „сояшниця“, — баба єтая, ну, как ото рукою знімаєть... Такая ото баба... Уп'ять-же таки: „зуби“, „переполох“, „простуда“; чи-лі какой-небудь вас „огник“ поприщить, — усьо єто баба Палажка достоменно проізойшла й на все єті болісті їй просто-таки вроді наплювать... А що вже возьміть, примерно, „пупи“, какіє вам будіть завгодно, пускай то будіть пуп мужеський чи, наоборот, женський, єто бабі Палажці без уніманія: як оріхи лущить... Да-а-а! Баба, безусловно, знающая, ну, вже ховатися нічого, — „таїнственная“ баба... Нічого не поділаєте: такая в неї робота. Медицинськая...

Баба Палажка, по-мойому, значно наркомздравіша від вашого наркомздрава.

Бо, що таке ваш наркомздрав?

Він тільки закони всілякі та декрети пише, як здоров'я народнє охороняти.

А баба Палажка, крім того, що й закони де-які видає („закривай дитину чорною хусткою, бо зглазять!“ і т. и.), сама безпосередньо власними руками, власним язиком і власним іржавим ножем охороняє те здоров'я...

— Ніякі дохтурі ваші цього не зничтожають, а я зничтожу!

Це так про „бешиху...“

— Он у Пріски. Не володіла Маринка правою ручкою, а лівою добре володіла... Привели до мене: тепер однаково обома не володіє... А то тільки однією!... А ваші дохтурі те зроблять?!

Отака в нас баба Палажка, наш пасічанський наркомздрав!

*

„Зничтожає“ баба всілякі хвороби: й хирургичні, і внутрішні, й хвороби на очах, і на зубах, і жіночі і всілякі инші.

Я вже не кажу про такі хвороби, яких ви ні

З І С П О Р Т У

Краєві ситківкові змагання.

В днях 8—11. вересня ц. р. відбулися у Львові скликані Українським Спортовим Союзом, а влаштовані Львівським Ситківковим Клюбом краєві ситківкові змагання. Попередні краєві змагання обмежувалися звичайно на самих львовян. Тепер удалося стягнути грачів з провінції і змагання набрали більше провінційного характеру. Не зважаючи на польську конкуренцію, публика на змаганнях явилася численно, особливо в неділю.

До змагань зголосилося 26 осіб.

В жіночому сінґлю грали тільки чотири жінки; всі чотири майже рівно сильні, завзяті і витревалі. Двобої тревали довго, мяч бігав без упину часто й по 10 разів туди й назад і виснажував пань не менше, як соняшна спека. Шепаровичева виграла кращою технікою проти О. Франко 6:3, 5:6 і 6:3 перевагою 5-ох ґолів. О. Струмінська побила Нуну Говиковичівну 4:6, 5:2 і 6:2. М. Дмитрівна побила несподівано Шепаровичеву 4:6, 6:2, 6:4 і О. Струмінську, що правда, по дуже завзятій і напруженій грі 2:6, 8:6, 6:2.

Пп. Біленька, Федаківна, Говиковичівна, Струмінська, Шепаровичева, Франкова, Дмитрівна (побіжниця).

Поза конкурсом грали пари пань і тим разом пані Шепаровичева і Франкова перемогли молоденьку пару Говиковичівна - Струмінська 2:6, 7:5 і 6:0.

Мале число змагунів і чудова погода уможливили тим разом перевести змагання і закінчити в назначений час після програми.

в якій патології не знайдете, — це найстрашніші й найросповсюдженіші серед українського населення хвороби — п е р е п о л о х і г л а з.

ХИРУРГІЧНІ ХВОРОБИ

Всі хирургичні на селі хвороби поділяються на дві великі групи.

Перша група — „Б е ш и х а“.

Друга група — „В и х“ *).

„Виху“ трапляється порівнюючи не багато...

А „бешиха“ так це пошесть... Сила її на селі...

Бешиха узнається з таких прикмет:

— Бабусю! Щось у мене ліву кульшу росперло й смика. І під груди підпира... І млосно мені, млосно, ніби оце перед вами не я сидю, а хтось сидить! Ох! Ох! Ох!...

— Не ти сидиш?! Хтось сидить?! Вона, моя голубонько! То вона! Сідай, серце, на покуті! Зараз ми її зничтожимо! Як не вмреш, рибонько — жива будеш!

Вона, значить, — „бешиха“...

Ліки від „бешихи“, як і взагалі всі ліки в баби Палажки „патентовані“...

Від „бешихи“ дуже помогає такий лік:

Хвору садовите на покуті, повертаєтесь до ікони й жарите тричі:

„Отче наш, же є сина небеси“...

Після того підходите до хворої, лапаєте те місце, де болить, потім, обтираєте пальці свої, ті, що брались за хворе місце, об власні губи, берете свого ножа, й прикладаючи його руба гострим кінцем до болячого місця дванадцять разів пошепки проказуєте:

„Ішла божа мати з Київа, встріла Спасителя. Я тебе буду прохати рожденому хрищеному (ім'я) од бешихи шептати. Сімсот сімдесять бохів, беханців, стрічник, річних, вітряних, прозорливих, жіноцьких, мужицьких, парубоцьких, дівоцьких, з неї крови не пити, костей не ломати“.

Потім повертаєтесь та:

— Тьху! Тьху! Тьху! (тричі) нехай вона собі йде, а вам бог помагає!...

Так треба, як я кажу, проробити 12 раз...

І все...

Будьте певні, що як не вмрете — живі будете...

„В и х“ уже инша хвороба... І ліки до неї инші.

Тут уже перед „прийомом“ ліків не „Отче наш“, а „Богородицю“ треба тричі всмалити, а потім уже й „ліки“ од „виху“.

„Ліки“ такі:

„Замовляю кости рожденому, хрищеному (ім'я) од виху й всилаю на очерета, на болота. І тут тобі не стояти, червоної крови не пити, кости не сушити. Не я помагаю, бог помагає...“

Так саме:

— Тьху! Тьху! Тьху!

Через рік-два, дивись, як корова язиком ваш „вих“ ізлизала.

До хирургичних хворів стосується й кровотеча в усяких випадках...

Від „крови“ ліки швидкі, сильні й безапеляційні

*) „Вивих“ для того, хто „виху“ не чув.—О. В.

ІЗ СЕКРЕТІВ ФІЛЬМОВОГО МИСТЕЦТВА

Багато красавиць зробило добру карієру у фільмовому мистецтві, а ще більше мріє про успіхи в кінематографічнім мистецтві. Загалом поширена є думка, що краса це запорука успіху в кіні, одначе хоч так і буває в більшости випадків, то все таки краса лиця не є одинокою запорукою поводження кінової артистки. Тут головну ролю грає фотоґенічна прикмета кіно-артистки і її здібність при помочі відповідних косметичних середників ухарактеризуватись відповідно до ролі, в якій артистці доводиться виступати. Без фотоґенічної прикмети і краса не заручує успіху в кіно, бо неодна красавиця не знайшла поля до попису в тій ділянці, якраз через брак оцеї характеристичної прикмети. Можна подумати, що в обективі фотографічного апарату скривається якийсь дивний фільтр, який не в силі схопити на тасьму фільму і відтворити на екрані кожної краси.

Рівночасно той сам загадочний фільтр доводить до цього, що неодна загально признана фільмова краса в буденній стрічі викликає цілковите розчарування.

Вміле ухарактеризования, зглядко відповідний добір косметичних середників, якими послугуються при знимках актори і акторки зміняє нераз цілковито фізіономію, а навіть творить красу.

Артистки звертають велику увагу на красу очей, тому відповідно їх підмальовують. Загально прикрашують очі на брунатну або блакитну краску. Особливо цеї останньої краски ужувають нині загально, мимо цього, що вона ділає не цілком „фотоґрафічно". Але помагає тут обектив. Він ослаблює яскравий ефект блакитної краски і на екрані робить її лагідною і гармонійною. Декотрі артистки уживають зеленої краски до підмальовання очей; вона надає їхнім очам більшого виразу. Ще инші, пр. Поля Неґрі до декотрих фільмів не вживають жадних косметичних середників і мимо цього мають великий успіх.

Одначе на загал вміліть характеризування це більша запорука усміху в кіні, чим правдива краса.

Ось вони:

„Їхав чоловік стар, кінь під ним кар, по рослинах, по дорогах, по притонах, по містах. Ти мати руда жильная, жилистая-тілесная, зупинись, назад повернись, Стар чоловік тебе збирає, на покой зогріває. Коли коню його води не стало, так щоб і тебе, руда мати, не бувало. Пух земля—одна сім'я. Буде по-мойому — слово моє кріпке!

Тьху! Тьху! Тьху! (це обов'язково!).

Найголовніше в цих „ліках" („од крови"), як ви й самі помічаєте, слова: „Пух-земля — одна сім'я". Глибоко змістовні. Впливають вони, як гумовий жгут. Як тільки прокажете, кров так і стане, як укопана.

ХВОРОБИ НА ОЧАХ

Звуться „більмом". Усі очні хвороби — всі вони „більмо". Инших нема. Ліки дуже добрі. Таких ліків і покійний проф. Гіршман не знав.

Пізнати „більмо" дуже легко в кожної людини. (Принаймні його легко впізнає баба Палажка).

Коли до вас приходить хвора й держиться за око, ви зразу кажіть:

— Більмо! Я так і знала, і зразу-ж, щоб не затягти хвороби й починайте:

„Господи, поможи! Пресвята богородице, мати помошнице! Стань мені в поміч, у рожденого молитовного (ім'я) більмо з ока ізігнати. Їхав святир Юрій на білім коні з білими хортами білого зяйця ловити. Білого зайця не піймали,—у рожденого, молитовного, хрищеного (ім'я. більмо з ока ізігнали. Ишли три отці святі, за ними три звірі люті: перший чорний, другий білий, третій сірий) Як уздріли—більмо зїли"...

Тьху! Тьху! Тьху!

ЗУБНИЙ БІЛЬ

Це — дрібниця. В мить, в одну мить заніміє, тільки прокажіть тричі:

Місяць у небі,
Медвідь у лісі,
Камінь у полі,
Всі ви три брати,
Як зійдетесь у чисте поле гуляти,
Тоті тільки в (ім'я) молитовного й хрищеного
Почнуть зуби грати.

Тьху! Тьху! Тьху!

Оце „тьху! тьху! тьху!", як бачите, обов'язкове при всякій хворобі. На селі за „наркомздрава" дуже тяжко бути. Слини треба дуже багато мати, бо не матимеш слини, нічим буде плюватись, а нічим плюватись, не берись і лікувати: без „тьху! тьху! тьху!" нічого не поможе.

ЖІНОЧІ ХВОРОБИ

„Є тільки одна жіноча хвороба. Зветься вона „Сояшницею". Це — коли „золотник не на місці" *). Хвороба дуже серійозна й лікувати її треба вміючи. Але нашому „наркомздравові" це все одно, що... (не найду підходящого порівняння!).

Логика в лікуванні „сояшниці" є. І навіть велика. Раз „золотник не на місці", значить, його треба поставить на його власне місце. От і все! Як це зробити? Треба знати. І баба Палажка це знає, а Наркомздрав напевно не знає, й улаштовує ріжні гінекологичні лікарні, родільні дома й т. и. Витрачає силу

*) „Золотник"—матка.

Ріжні вісти

Валєнтина Чистякова артистка театру „Березіль“. Артистка незвичайної ґрації, досконалости й темпераменту. Вславилась головно виконанням ролів друкарщиці (пєса „Шкапа“) та нареченої принца (оперета Сюлівана „Мікадо“.) Артистка має добру хореоґрафічну освіту.

Наталя Ужвій артистка державного театру „Березіль“ почала мистецьку роботу в театрі ім. Шевченка (Полтава). Потім служила в одеському державному театрі. В зимовім сезоні 1926—27 чудово грала в пєсах Мотама „Злива“ (Седі), „1905 рік“ (Цариця). Відома також, як славна кіно-артиска в ролі Марини у славнозвісній історичній штуці „Тарас Трясило“.

Завіщання Еллєн Кей. Недавно відбулося святочне отворення завіщаня Еллєн Кей. Славна письменниця і громадянка записала своїй прекрасний хутір *Strand* близько *Valdsteny* в користь жінок працюючих умово і жінок робітників. З цеї відпочинкової кольонії робітниці користатимуть безплатно в літі, а жінки працюючі умово весною або осінню за дрібною оплатою.

Літературні вісти. У літературних журналах Радянської України стрічаємо й жіночі імення. Найпопуларнішою мабуть із молодих письменниць Радянської України є Варвара Чередниченко, про яку згадує Софія Русова, як найкращу свою ученицю на педаґоґічних курсах. І ціла її творчість присвячена здебільшого дітям. Вона пише для дітей і про діти. Минулого року видрукувала в журналі „Червоний шлях“ роман „За плугом“ і випустила в світ книжку „Щоденник Софії Сояшник. Крім неї стрічаємо ще імена Наталі Забіли, Ладі Могилянської, Л. Піонтек, і О. Свекли (Молдаванка). Письменниця **Наталя Забіла** видала в 1927 р. книжку віршів „Далекий край“. **Ладя Могилянська** дружує вірші майже у всіх наших журналах. **Л. Піонтек** недавно повернула з Канади і працює тепер над більшою повістю. У вінніпежській „Робітниці“ з минулого року була поміщена її знимка та друкувалася її праця „Про жіночі типи в українській літературі“. Вона видрукувала також низку віршів в журналах „Гарт“,

народніх грошей... А воно треба тільки покласти в макітру трохи конопель, запалити й приставити ту макітру вінцями до пупа. Ніби така велика „кровососна банька“. Воно як потягне й перетягне „золотник“ на своє місце... Але тут треба великого хисту, щоб не допустити до того, що й цілу хвору втягне в макітру. Як тільки вже макітра втаскала в себе ввесь живіт, треба шарахнуть по макітрі макогоном... Воно й „одпустить“... А „золотник“ уже на місці, як живий.

Що макітра пропаде, то нічого: для того, щоб людину од смерти врятувати, можна макітрою пожертвувати, хоч-би й яка дорога вона була.

Отже наркомздравові слід, замість ріжні жіночі лікарні будувати, замовити вагонів з п'ятсот макітер на ріжні животи, й жінок уже врятовано.

Ліки від „сояшниці“ тай само є, але їх я ні за які гроші не міг дістати: не дають...

Так само й від таких найросповсюдженіших хвороб як „переполох“ і „глаз“, ліків я не дістав.

„Виливали переполох“ мені самому, й „вилили“ (я тепер уже не полохаюсь), і від „глазу“ мені шептали (мене теля зглазило), але, не зважаючи на пильну увагу, я не міг уловити таємничих слів...

Не можу, отже, й з вами поділитися...

Може коли иншим разом...

Забув іще сказати про „внутрішні“ хвороби.

Із „внутрішніх“ хвороб найчастіше трапляється „нутряна сибірка“.

„Нутряна сибірка“ — це хвороба, від якої здебільша мруть, хоч і ходять до баби Палажки як раз тоді, як перші півні кукурікають.

Але завжди спізняються...

— Позавчора, голубочко, треба було-б прийти, а тепер навряд чи допоможу!

— Та позавчора я ще здорова була!...

— Ні-ні! Треба було, треба!

Ліків від „нутряної сибірки“ не міг дістати.

. . . . . .

А взагалі „охорона народнього здоров'я“ на селі постановлена дуже добре. „Медичних пунктів“ у кожному селі по п'ять-шість, коли не більше. „Ліків“ так само чимало. Навіть багато. Я гадаю, що коли-б їх було хоч трішки менше, не так-би заробляли попи на „сороковустах“.

Бо-ж відомо з фармакології, що всякий лік, коли його вживати в більшій, ніж треба, дозі, вже є отрута.

А це вже зле!

* * *

P. S. „Молитви“ (вищенаведені) мені пощастило таки позаписувати, хоч і з великими труднощами та хитрощами. Баби не дають їх, бо „вона після того теряє силу“...

Отже, це не вигадані молитви, а справжні з уст народніх...

(Передрук з „Вишневих усмішок“).

„Плужанин“ та „Червоний Шлях“. **О. Свекла** видала книжку оповідань та друкує повість в журналі „Плужанин“. З наймолодших відомі є **М. Галич** з Києва — видала книжку „Друкарка“, **Віра Нечаївська** — пише оповідання, **Галина Ткаченко** з Дніпропетровська й **Тамара Бутович** з Києва.

Із старших, відомих вже нам письменниць працюють на Україні Л. Старицька-Черняхівська, Наталя Романович-Ткаченко, О. Пчілка, Олена Журлива та Галина Орлівна. **Ткаченко** друкує повісти в журналі „Червоний Шлях“. **Л. Старицька-Черняхівська** випустила в світ дві пєси: „Розбійник Кармелюк“ та „Напередодні“. Працює також над перекладами опер та новою історичною траґедією. **Олена Журлива** видрукувала книжку „Металом Горно“ (вірші). **Г. Орлівна** друкує повість „Еміґранти“.

Галя Мазуренко, молода українська поетка, видала у Празі книжечку віршів п. н. „Акварелі“.

Смерть Ізадори Дункан. Траґічною смертю згинула в Ніцеї велика артистка танцю Ізадора Дункан. Бажала переїхатися під вечер автом на прогульку. Сідаючи до авта овинула шию довгим венецьким шалем, якого один кінець звисав з авта. Як тільки авто рушило з місця, звисаючий кінець шаля омотався за задне колесо і з розмахом викинув удушену артистку з авта на брук вулиці.

Якесь фатум переслідувало Ізадору Дункан в останніх роках її життя. З походження була вона Американкою і вродилася в 1878 р. в Сан Франціско. Високо образована, вже як старша жінка почала пропаґувати нову форму клясичного танцю по старинним зразкам. Була першою танцюристкою, що танцювала на сцені боса, з голими колінами, що тоді, коли всевладно обовязував ще балет в трикотах, атласових пантофельках з обандажованими ногами, було правдивою революцією на тому полі.

Систематичну працю над новим танцем почала Дункан в Берліні, де закупила окремий дім. Опісля перенеслася до Парижа, де в Бульонськім Ліску вибудувала величаву „святиню танцю“. Будову закінчено в 1913 році, а на святочному відкритті були такі знаменитости, як Роден, Сорель, Клемансо і Д'Анунчіо.

Та вже з початком війни починає переслідувати її якесь фатум. З вікон свойого дому бачить смерть своїх двох дітей, які згинули в автомобілевій катастрофі. Матеріяльний стан скоро погіршився до того степені, що „святиню танцю“ продано на ліцитації за довги.

Якись час по війні перебувала в Совітському Союзі, де одружилася з відомим російським поетом Єсеніном, котрий одначе незадовго покінчив самогубством.

Покинувши Совітський Союз перебувала Дункан в Астрії, де в Сальцбурґу мала фатальний випадок трамваєвого карамболю, при чому зломила ногу. Від того часу перестала танцювати.

В останному часі переїхала до Ніцеї, де стрінула її страшна судьба.

З сільско-господарської вистави в Стрию. З експонатів вистави найбільш цікаві для нас річи з жіночого промислу й декоративного виробництва. Між килимами перше місце занимала слушно виставка артистичних килимів і ґобелінових макат пп. Ольги й Олени Кульчицьких, розміщена в окремій кімнаті. Кожна річ незвичайно ориґінальна по собі, в композиції мотивів переважно взорована на стильових українських килимах, давала повну насолоду для вибагливих знатоків килимкарського мистецтва. Незвичайна працьовитість і безвпинні студії пп. Кульчицьких над українським народним мистецтвом зістали гарно нагороджені великим заінтересуванням публики, що звиджувала виставку. Багато експонатів з цеї виставки закуплено або замовлено.

Великою популярністю тішилася теж, багата в кількість експонатів, виставка косівських килимів „Гуцульського Мистецтва“, розміщена в великій салі на сцені.

Окрему увагу звертала знана збірка вишивок Ольги й Дра Іляріона Бачинських, — зібрана в воєнних часах в бараках виселенців в *Gmünd*'і. Вона по части знана загалови українського громадянства з виставки в Національному Музеї у Львові, куди цю цінну збірку передала п. Ольга Бачинська, як дар для Музею. Рівночасно в цій самій кімнаті можна було оглядати зразки примінення народного мистецтва до церковної декоративної штуки.

В дальшім тягу в окремій кімнаті розміщено експонати кооперативи „Українське Народне Мистецтво“, як практичні зразки примінених народних вишивок й мережок до домашної обстановки, одягів і білля.

Врешті цілість праць з обсягу жіночого промислу доповняла виставка „Трудів“ зі Стрия і Львова.

Двадцять вісім міліонів вдовиць. В Індії, в котрій є населення 300 міліонів, існує такий звичай, що коли вмре чоловік, то його жінці вже не можна вийти заміж за другого. Через те там є 28 міліонів вдовиць.

JOHN GALSWORTHY

РАДІСТЬ ЖИТТЯ

Було це недалечко Беркліївського майдану. Сам тоді я вийшов був зі світлиці, теплої, запашної, повної „розкішних меблів“. Брама дому зачинилась за мною, східний вітер вдарив в моє обличча і я наткувся на дівчинку. Їй могло бути яких пять років. В убогій червоній спідничині широко розпростертій над зігнутими колінами, сиділа вона на хіднику та вдаряла об нього зівялою гилкою з трьома чи чотирма темними листками. А вдаряючи приспівувала. Чорняві кучері звисали довкола її округлого замурзаного личка; останки капелюха лежали біля неї на хіднику, а її оченята блискали наче пара чорних безжурних чортенят. Вона творила такий чудовний контраст до „розкішних меблів“, що годі було не задивитися на неї.

Тому я поволі мов рак спускався вулицею. Вона знала, що я йду мов рак, знала, що на розі вулиці стоїть поліцай, знала все довкруги себе. А коли бачила, що я зникаю їй з очий, почала стріляти очима за мною. Перехилила головку на бік мов собачка, що прохає палянички та блискала на мене крізь гущавину своїх кучерів. Вона усміхнулася — я й собі всміхнувся та повернув на ріг вулиці. Звідтам залунав легкий бренькіт кіньских підків; тоді й вона повернула на ріг вулиці. Колиж вона виглядала чудно сидячи на землі то ще чудніше як стояла на ногах; вона насадила свою капелюшину — останки капелюха дорослої дівчини — на потилицю; її коротка, червона спідничина розпростерлася, голі, чорні ноженятя сторчали у просторих жіночих черевиках. Вона чалапала наперед себе, вдаряючи по трамваєвих шинах прутиком. Час до часу вона підстрибувала боком, несміливо, скоса зиркала на мій циліндер та знову присідала. Прохожі зглядалися на неї, та вона не звертала на них уваги. На Оксфордській вулиці ми зупинилися та завели розмову. Ось як вона почалася та скінчилася: Чи не хотілаб ти цукорків? Я кинув їй шостачка, а коли відходив вона смоктала його, споглядаючи за мною своїми великими чорними очима та вдаряючи своїм прутиком об виставову шибу.

Та коли я знову озирнувся довкруги, вона підтанцьовувала до звуків катеринки з кількома иншими дітваками, а її червона спідничина проблискувала мов червоне фуркальце крізь вуличний натовп.

Переклала з анґлійського

Марія Роздольська.

Інтересний капелюшок скомбінований з фільцу й оксаміту в темнішім тоні.

Дуже модний капелюх з зеленого фільцу і чорного оксаміту.

Елєґантний капелюх в двох відтінях зеленого.

Типічна форма капелюха з характеристичним, в гору йдучим прибранням.

Фільцовий капелюшок інтересно прибраний темнішим оксамітом.

Побідний похід плаща

ПЛАЩІ — ПЛАЩІ И ЩЕ РАЗ ПЛАЩІ

вузькі в сильветі, широко виложений один бік на другий, шалевий фасон ковнірів, що сягають аж до долішного краю плаща, футрані маншети й аплікації, вставльовані пліси, як прибрання.

Плащі в зближаючійся зимі будуть дуже фаворитовані модою. Ще більше, як в минулому році. Не буде иншого верхнього одягу, як плащ, чи то з вовняного матеріялу, шовку, чи футра.

Навіть т. зв. кейпи (Саре) до вечірних туалєт зникнут перед плащем, так що найбільш елеґантні плащі на баль і до театру будуть в скромній простій формі щоденного плаща. Лиш рукави в таких плащах відповідно поширені в долішній частині, з широкими маншетами з футра; рівнож з футра і їх ковнірі.

Також плащі на вулицю багато прибрані футром. Часто можна буде стрінути плащ з шалевим ковніром, що доходить аж до долішного краю плаща, відтак довкола обрамування, в заокруглений формі. Це виглядає більш живо й незвичайно елеґантно. Таке заокруглення повтаряється відтак переважно в кількох рядах пліс, нашитих або вишитих. Вони часто виконані з матеріялу о один тон темнішого, що є типічним прибранням в цім році на плащах, сукнях і капелюхах.

В лінії своїй плащ, подібно як сукні, є більш рухливий. Хоч робить враження вузького й обтислого, то широко заложені боки один на другий, так відстають, що в ході плащ виглядає всетаки обширно. В ковнірах переважають шалеві, але їх форма є дуже ріжнородна; з довговолосих шкірок вузькі й гладкі, з короткострижених ширші, і так опрацьовані, що ніби відстають на шиї. Одним словом — типічна форма плаща на цей рік це широко заложений один бік на другий і багате прибрання футром. Притім стрічається як звичайно кілька інтересних екстраваґанцій, як приміром запинання плаща на правий бік на мужеський спосіб, до чого пані незвикли; але все є це щось нового.

(Докінчення на стор. 16.)

ПЛАЩІ Й КОСТЮМИ НА ОСІНЬ І ЗИМУ

ч. 741. Плащ з попелятої цибеліни, прибраний плісками. Дуже модне поширення плаща з переду.

ч. 742. Плащ з kasha краски beige, прибраний ковніром з Biberette. По боках притяті потрійні патки й фалди.

ч. 743. Костюм з попелятої вовняної матерії прибраний на ковнірі і манжетах стебнівками або футром.

ч. 744. Дуже модна, на бік завинена форма плаща. Багате прибрання з футра та стебнівок.

ч. 745. Зимовий костюм з англійської матерії. Довгий жакет долиною ширший як до тепер, горою і в поясі легко прилягаючий. Малий ковнір з футра.

НЕЧУВАНА НОВІСТЬ!

СТАРІ, ЗНИЩЕНІ ПЛАЩІ ПЛЮШЕВІ ВИТОЛОЧУЮ В НАЙНОВІШІ ДЕСЕНІ, ЯКІ ЩОЙНО ТЕПЕР БУДУТЬ МОДНІ, А ТАКОЖ ПЕРЕРОБЛЮЮ НА НОВИЙ ФАСОН.
ВЗОРИ МОЖНА ОГЛЯДАТИ В РОБІТНІ ЖІНОЧИХ СУКОНЬ ТА КОСТЮМІВ
Марії Волянської-Павлюк, Львів, ул. Собєского ч. 12.
ТЕЛЄФОН 17-04.

ч. 746. Плащ з ґранатового сукна з інтересним ковніром та маншетами з кретів. Долиною плаща нашита вільно спадаюча, по боках заокруглена частина.

ч. 747. Плащ з попелятого сукна, прибраний плісами і стебнуванням. Шалевий ковнір з сивого баранця.

ч. 748. Плащ зі золотистої цибеліни. По боках вставлені, модні дзвонові части. Багате прибрання з футра.

ч. 749. Плащ з чорного сукна в раґляновій формі, інтересно стебнований в крати.

ч. 750. Костюм в раґляновій формі з довгим жакетом, зроблений з матеріялу Shetland, попелятої краски. Прибрання з закладок, уложених лучами.

ПЕРШОРЯДНА ФІРМА
СТАХЕВИЧ і АБРИСОВСЬКИЙ
ЛЬВІВ, РИНОК 32.
Поручає у найбільшому виборі
Шовки, Оксаміти, Хустки, Полотна.

МАТЕРІЇ НА СУКНІ ТА ЖІНОЧІ ПЛАЩІ
СУКНА на МУЖЕСЬКІ ОДЯГИ й ПЛАЩІ
Ціни дуже умірковані.

СУКНІ, ЯКІ ПІДЧЕРКУЮТЬ СТРУНКІСТЬ І МОЛОДЕЧИЙ ВИГЛЯД

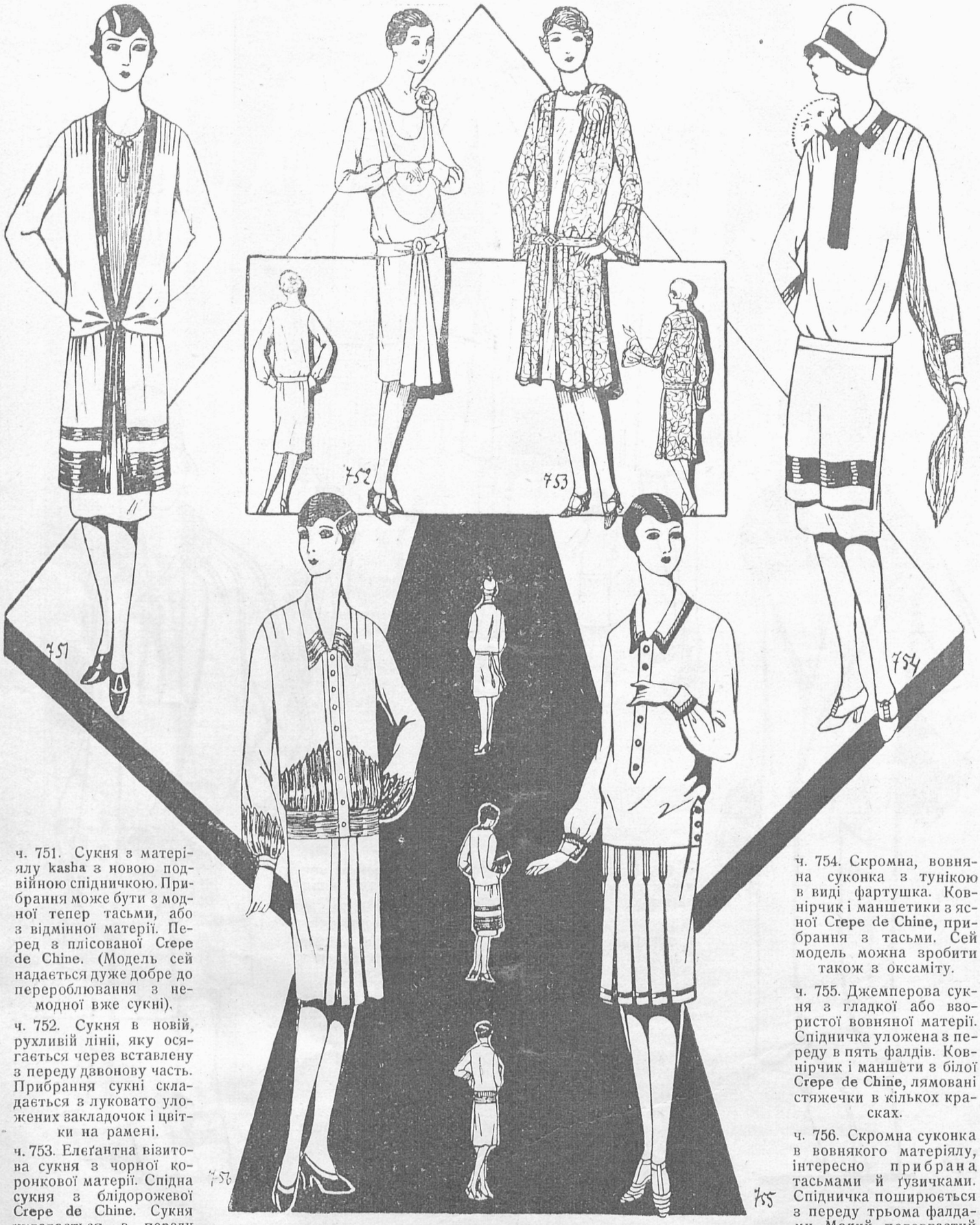

ч. 751. Сукня з матеріялу kasha з новою подвійною спідничкою. Прибрання може бути з модної тепер тасьми, або з відмінної матерії. Перед з плісованої Crepe de Chine. (Модель сей надається дуже добре до перероблювання з немодної вже сукні).

ч. 752. Сукня в новій, рухливій лінії, яку осягається через вставлену з переду дзвонову часть. Прибрання сукні складається з луковато уложених закладочок і цвітки на рамені.

ч. 753. Елеґантна візитова сукня з чорної коронкової матерії. Спідна сукня з блідорожевої Crepe de Chine. Сукня укладається з переду в дзвонові фалди, з заду гладка.

ч. 754. Скромна, вовняна суконка з тунікою в виді фартушка. Ковнірчик і манштетики з ясної Crepe de Chine, прибрання з тасьми. Сей модель можна зробити також з оксаміту.

ч. 755. Джемперова сукня з гладкої або взористої вовняної матерії. Спідничка уложена з переду в пять фалдів. Ковнірчик і манжети з білої Crepe de Chine, лямовані стяжечки в кількох красках.

ч. 756. Скромна суконка в вовнякого матеріялу, інтересно прибрана тасьмами й ґузичками. Спідничка поширюється з переду трьома фалдами. Малий подовгастий ковнірчик знову дуже в моді.

КУПУЙТЕ З ПЕРШОГО ДЖЕРЕЛА! ПАНЧОХИ, СКАРПИТКИ, РУКАВИЦІ
ТА ВСЯКІ ТРИКОТАРСЬКІ ВИРОБИ ПРОДАЄ НАЙДЕШЕВШЕ
СПЕЦІЯЛЬНИЙ МАҐАЗИН ТРИКОТАРСЬКИХ ВИРОБІВ.
ОЛЬКА
ЛЬВІВ
РИНОК 35.
(біля Народн. Торговлі).

ДЕЩО ДЛЯ СТАРШИХ І ГРУБШИХ ПАНЬ

ч. 757. Сукня з вовняного матеріялу, проста в формі. З переду вставлена горою ясна Crepe de Chine, а на спідничці ґрупка плісів.

ч. 758. Елеґантна візитова сукня з чорного шовку. Спідничка з переду уложена в фалди і стягнена широким, з боку вязаним поясом. Драпований ковнір і перед з білої Crepe de Chine.

ч. 759. Скромна сукня з вовняного матеріялу піскової краски, прибрана на рукавах та ковніри матерією бронзової краски. Спідничка ґрупами плісована.

ч. 760. Елеґантна сукня з темного шовку з подвійним фартушком на спідничці. Сукня має в горі, по обох боках дві пристебновані до себе звернені закладки, які ідуть від рамен до пояся. Ковнірчик, манжети та жабот з кружева.

ч.761. Візитова сукня з бронзової Crepe de Chine, на раменах і манжетах, прибрана золотим ґаптом. По обох боках сукні дзвонові, вільно спадаючі части, підбиті тим самим матеріялом золотої краски.

ч. 762. Костюм для старшої пані з анґлійського матеріялу з модним тепер, довгим жакетом. Через легко хвилясту лінію жакету надається сей костюм дуже добре для грубших пань. Шалевий ковнір та манжети з футра.

ч. 763. Плащ з грубого, вовняного матеріялу. По боках плаща вставлені фалди, які є облямовані плісами. Прибрання з темного футра.

НАЙМОДНІШІ НАЙГАРНІШІ КАПЕЛЮХИ І ШАПОЧКИ
НА ОСІННИЙ СЕЗОН ПОРУЧАЄ ПО ПРИСТУПНИХ ЦІНАХ **О. БЕРЕЖНИЦЬКА** ЛЬВІВ, УЛ. ПЕКАРСЬКА 47.

ч. 764. Елегантна блюзка з ясної Crepe de Chine з рагляновими рукавами. На раменах, рукавах та в поясі морщення.

ч. 765. Модна дзвонова спідничка з баскіною в горі.

ч. 766. Шляфрок з взористої матерії, з широкими рукавами. Шалевий ковнір та пасок, який вяжеться з заду, вроблені з матеріялу в відмінній красці.

ч. 767. Практична спідничка з вовняного матеріялу, уложена з переду в один фалд На боці кишеня а в поясі шкіряний пасок.

ч. 768. Блюзка з гладкого або взористого фуляру. Шалевий ковнір, маншети та пасок з одностайного темнішого або яснішого матеріялу.

ч. 769. Елеґантний шляфрок ,з взористої матерії, багато прибраний відмінним матеріялом. Широкий драпований пояс з боку приморщений.

ч. 770. Практична суконка з камізелькою для смотрика. Модель зроблений з кратькованого, вовняного матеріялу. Спідничка уложена в фалди, а камізелька стягнена в поясі шкіряним паском. Блюзка з ясної флянелі (диви таблиця кроїв).

ч. 771. Pullover зроблений на дротах з білої і колірової волічки. Можна носити его отвертим або високо запнутим.

ч. 772. Практична камізелька з трикотової матерії, лямована одностайним матеріялом.

ч 773. Спортова камізелька з ясного kash, прибрана темнішим.

ч. 774. Практичний шляфрок з взористої флянелі, прибраний одностайною матерією або стяжками. Ковнір скісно краяний.

НАЙНОВІШІ ШОВКИ НА СУКНІ — ВОВНИ НА СУКНІ І ПЛАЩІ
поручає ЕРЛІХОВСЬКИЙ Маґазин Новостей для Пань
Львів, ул. Сикстуська ч. 15. Телєфон 26-43. — — — — Замовлення з провінції виконується відворотно.

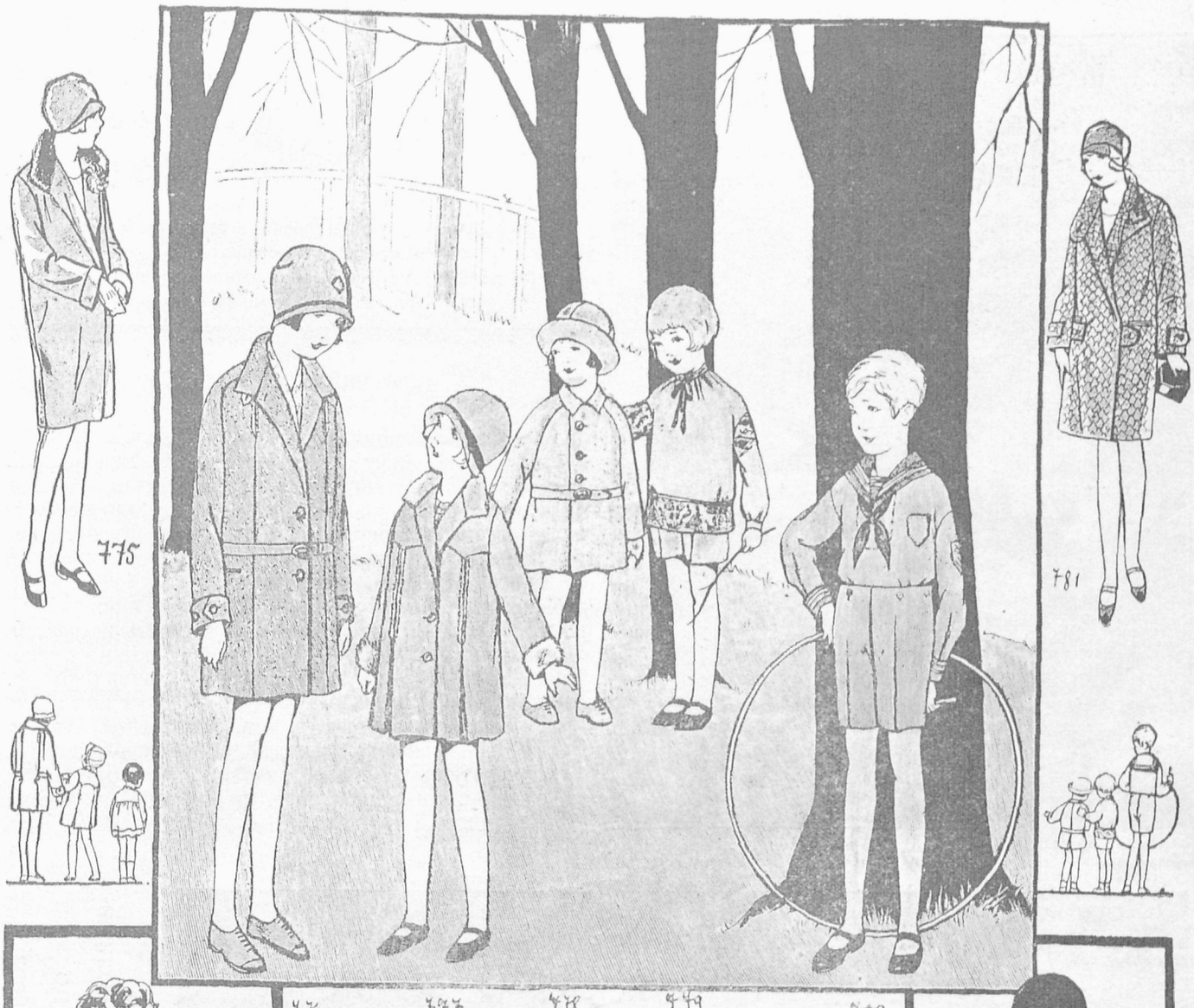

ч. 775. Плащик для смотрика з драпового, вовняного матеріялу, прибраний бронзовим футром.

ч. 776. Плащик для більшої дівчинки з вовняного матеріялу, з вложеними фалдами. Пасок зіпнутий на спряжку.

ч. 777. Плащик для малої дівчинки з ґескою і пристебнованими фалдами. Футряний ковнір і манжети. (Диви таблиця кроїв).

ч. 778. Раґляновий плащик для хлопчика, на плечах уложений в два фалди.

ч. 779. Убранко для хлопчика прибране народною вишивкою. Стоячий ковнірчик звязаний гарасівкою (диви таблиця кроїв).

ч. 780. Практичне маринарське вбрання для більшого хлопця. Споденки припинаються ґузичками до блюзки.

ч. 781. Плащик для смотрика з грубого вовняного матеріялу. Прибрання плаща з паток.

ч. 782. Суконка з колірового матеріялу, прибрана гафтованими цятками, коло шиї і в поясі лямована відмінним матеріялом. Суконка запинається з заду на затріски.

ч. 783. Практичний капелюшок для дівчинки. Головка плетена з пасочків фільцу і стяжок криса з фільцу. (Диви табл. кроїв).

ч. 784. Суконка з матеріялу червоної краски прибрана білим. В ґесці зроблені дірки до ґузиків, через які перетягається подвійні ґузики до зав'язання.

НА ОСІНЬ НА ОСІНЬ

НАЙВИБАГЛИВІШІ

ЖІНОЧІ ОДЯГИ виконує

ПО ПРИСТУПНИХ ЦІНАХ ТА

В НАЙКОРОТШОМУ ЧАСІ

ПЕРШОРЯДНА РОБІТНЯ СУКОНЬ

І ЖІНОЧИХ КОСТЮМІВ

Марії Волянської-Павлюк

ЛЬВІВ, СОБІСЬКОГО 12.

ТЕЛЄФОН 17-04.

НАРОДНІ

І ПРАКТИЧНЕ ДО ПРИКРАСИ ОБСТА-

а) Молодиця в народній сорочці з села Ізи Мармарошського жупанату Прикарпатська Україна
б) Мотив вишивки з рукава народної сорочки виконаний хрестиками червоними нитками.

ПОБІДНИЙ ПОХІД ПЛАЩА

(Докінчення зі стор. 9.)

З матеріялів модні дуже мягкі, стрижені на спосіб плюшів, в ріжних відмінах, ніби шкірка морелі. На скромні плащі анґлійскі грубі матеріяли, але теж дуже мягкі. Дуже модні є футра. Ще ніколи не було їх так багато як тепер. Чи на це впливає підсоння наше, що зближається тепер до підбігунового, чи може це вплив Росії, яка через еміґрацію в цілій Европі вибила певне пятно на всіх ділянках культурного життя Европи й її цивілізацію, — не дасться сказати. В кожному разі футра є незвичайно модні, і теперішні плащі на зиму як типічні, є з чорних футер: кримські, астрахани, каракули і т. д. Попри них певне право горожанства мають ясно-бронзові й бльонд футра, як лошаки, шкірки з ягняти, а навіть телячі.

Декоративним футром, як боа, або прибрання до плаща є лис, правдивий, не імітація, в ріжних його відмінах і красках.

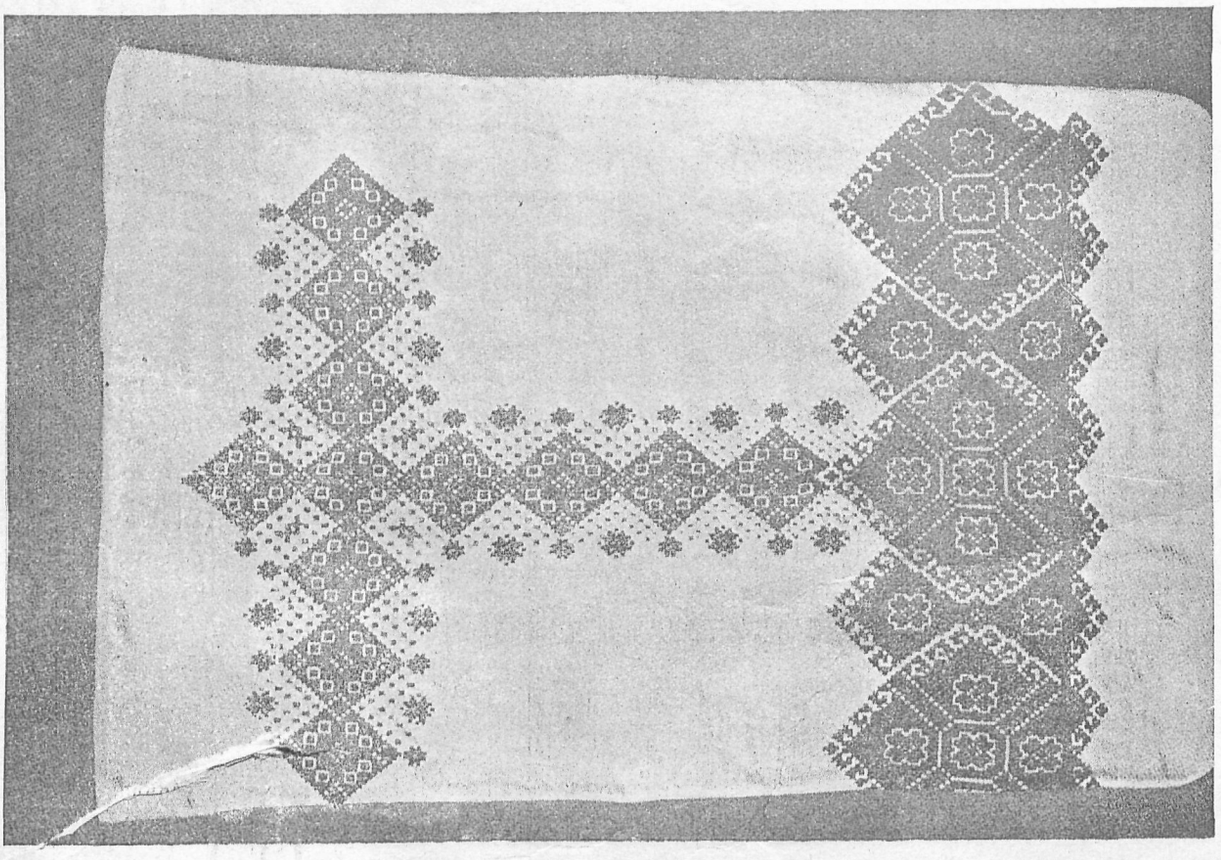

ПОВІДОМЛЯЄМО всіх заінтересованих, що експедиція „Нової Хати“ висилає замовлені взори до робіт і крої в міру приготованих запасів, по черзі.

ФУТРА

ЖІНОЧІ, МУЖЕСЬКІ І ДИТЯЧІ — після найновіших заграничних моделів по надзвичайно приступних цінах та на догідних умовах в сплаті

ПОРУЧАЄ ФІРМА

АНДРІЙ КУЗЬМІНЬСКІ Львів, Марійська площа ч. 9.

(НА РОЗІ ВУЛ. РУТОВСЬКОГО) ТЕЛЄФОН Ч. 42-53.

ВИШИВКИ

ІХ ПРИМІНЕННЯ ДОМАШНОЇ НОВКИ

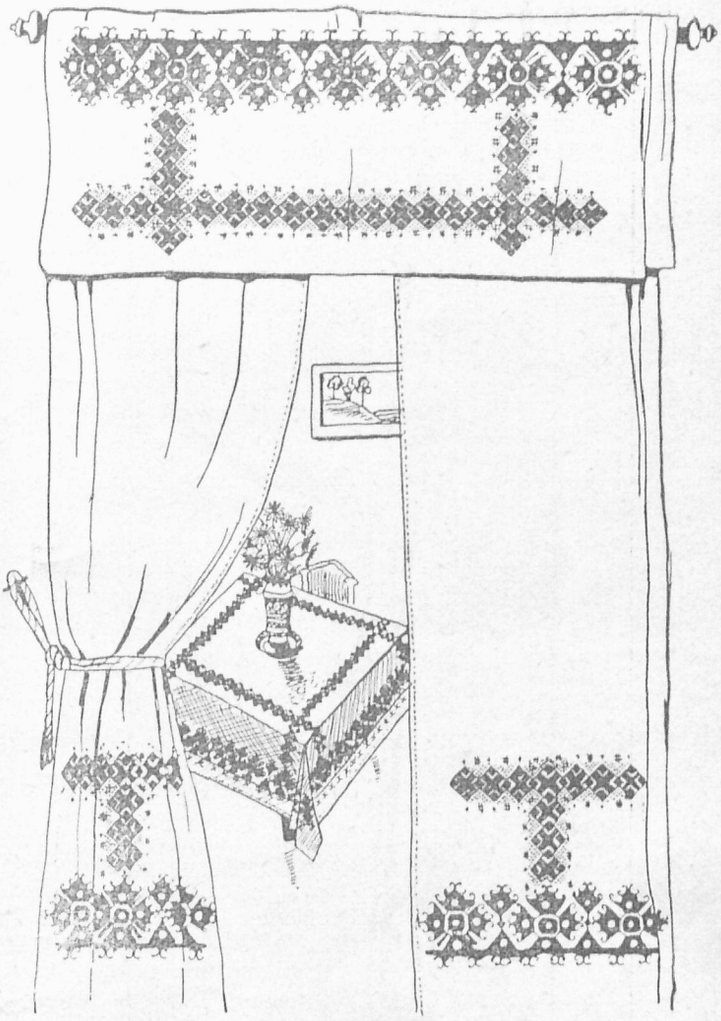

в) г) Проєкт на портієру і сервету з приміненням вишивки з народної сорочки під б).

(Знимки з книжки „Народное искусство Подкарпатской Руси", Видавництво „Пламя", Прага).

Взір вишивки можна замовляти окремо в Адміністрації „Нової Хати".

ОГОЛОШЕННЯ

Для вигоди своїх передплатниць висилає „Нова Хата" нитки фабрики **DMC** по ринкових цінах, а саме:

1. **Cotton Perle** Ч. 8 в клубках — 0.65 зол.
2. **Cotton Perle** Ч. 5 в мотках — 0.45 зол.
3. **DMC** в мотках Ч. 12, 16, 25 — 0.25 зол.
4. **Moulinée** в мотках — 0.18 зол.

При замовленнях треба подати краску (найкраще число краски) і кількість мотків чи клубків. До робіт, поміщених в „Новій Хаті", можна красок не подавати, тільки зазначити, до котрого взору дібрати краски. **Нитки висилаємо тільки за готівкою.**

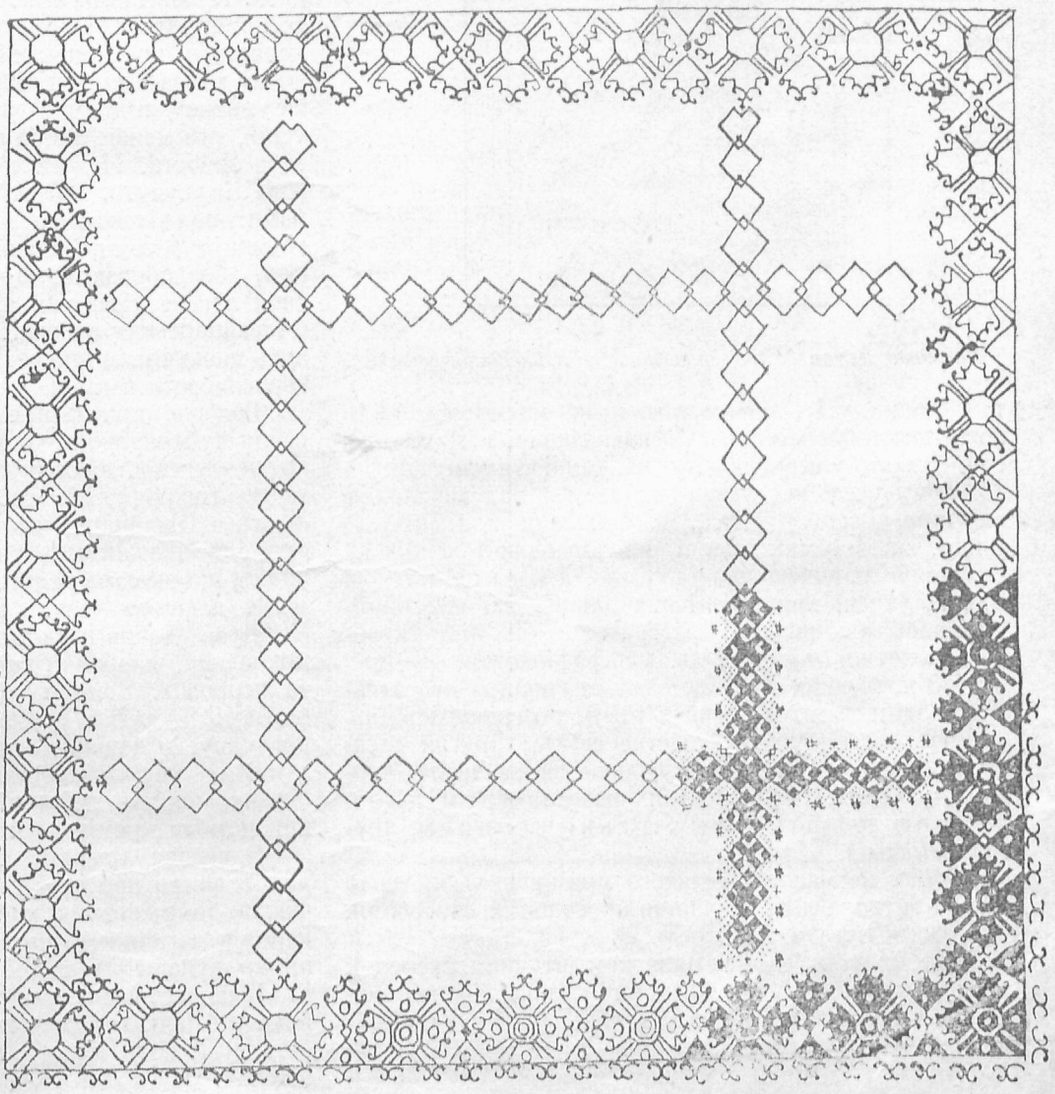

ТРИМІСЯЧНИЙ КУРС КРОЮ БІЛЛЯ і СУКОНЬ уладжує жіноча промислова кооператива „Труд" у Львові, Ринок ч. 39. — Початок курсу в першій пол сіні жовтня. — ВПИСИ і інформації в льокалю товариства від год. **9—1** і **3—6.**

Др. СОФІА ПАРФАНОВИЧ

ЛІЧНИЧЕ ЗНАЧІННЯ КРЕМІННОЇ ЛЯМПИ

Світло сонця є джерелом життя на землі. З осібна для людського орґанізму є воно оживляючою, цілющою й благодатною силою. На жаль в нашому підсонні маємо його так мало! До того ми, мешканці темних

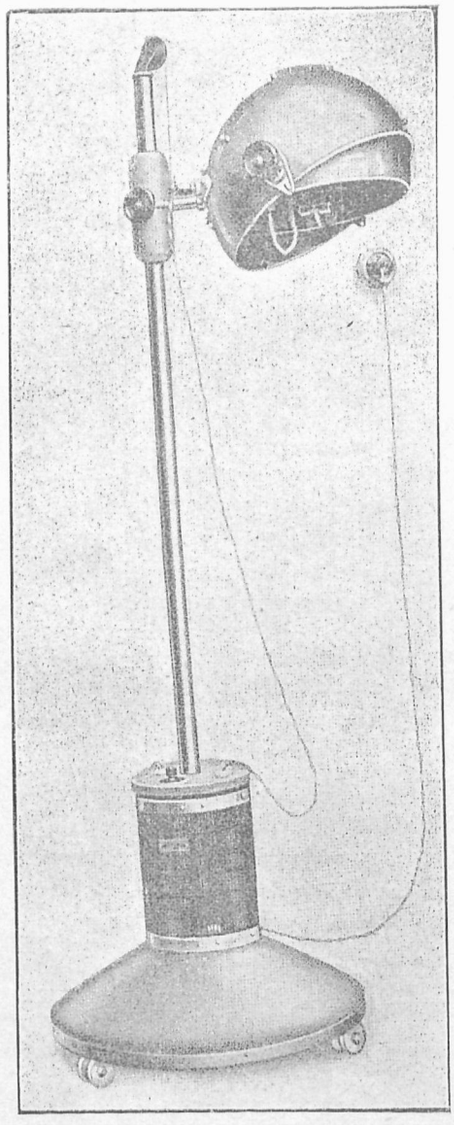

Кремінна лямпа до насвітлювання — найновіший модель.

та душних міст, майже ніколи не маємо можности погрітися в його теплі, та в нашій шкірі нагромадити собі доволі ультрафіолету на темні зимові дні.

Тому учені від давна заходилися над винаходом штучних джерел світла, як найбільш подібних до сонця, які в темні, хмарні дні подавали-б хворій та втомленій людині тепло та світло, а його орґанізмові сильні, утаєні хвилі хемічних ділань, які повстають під впливом соняшного сяєва, — з осібна його скрайної фіолетної частини, зв. ультрафіолетом.

По численних спробах вдалося винайти два пальники: один, в якому кипяча ртуть розгріває кремінь і видає сильне ультрафіолетне світло; другий елєктричний, в атмосфері азоту, який видає тепле, червоне проміння. Перший з них названо кремінною лямпою або штучним гірським сонцем, другий *sollux*-ом.

Sollux не має так великого примінення, бо тепло можна витворювати й иншими простішими способами, та зужитковувати в потребі.

Зате кремінна лямпа є одиноким штучним джерелом ультрафіолетних лучів, які мають велике лічниче значіння, і тому вона скоро ввійшла в склад найцінніших лічничих засобів людини.

Яке ж є ділання кремінної лямпи?

Світло сонця, біле для ока, — кинене на призму, розщіплюється на сім головних красок дуги, з яких скрайними є червона й фіолетна. Наука викрила поза тими барвами невидні для ока лучі, поза — чи ультра-червоні, і ультрафіолетні.

Червона часть дуги дає тепло, підчас коли фіолетна є холодна, і має хемічні власности. Під її впливом відбувається ряд хемічних сполук та реакцій, які дають ростинам і звірятам життя, та піддержують його. Під впливом цих лучів ростина асимілює поживу з воздуху, та укладає її в виді мучки; можливо, що вони завідують навіть цілим її життям круженням соків, а головно зростом. В людському орґанізмі вони ділають головно на шкіру, а за її посередництвом на всі орґани, кермуючи переміною матерії.

Кремінна лямпа має отсі ультрафіолетні лучі.

На разі однак не можемо собі позволити все й всюди, по приватних домах, мати таке штучне сонце, та насвітлювати себе й свою рідню, коли вона здорова, щоб піддержувати її здоровля, скріпити зріст та розвиток, головно молодого діточого орґанізму. Кремінну лямпу примінюємо щойно тоді, як нам нагадає про неї недуга.

Чого можемо сподіватися від кремінного світла?

Діточий вік, це час розвою, зросту, будови. Як мала ростинка, так і дитина потребує світла. Проте сотки й тисячі дітей ростуть і виховуються в темінні та вохкости. Вислідом цего кривуха та скрофульоз, ці дві типові й страшно розповсюджені недуги. Якраз проти них маємо в руках сильне средство, а це — крім очевидно відповідного віджившлювання, — кремінне світло. При жадних недугах не маємо з кремінної лямпи так гарних успіхів, як саме при цих двох. Криві та мягкі кости дітей тверднуть, ростуть та простуються, а желези, часто великі й позрастані маліють, а то й зникають зовсім.

Є дві засади при лікуванню цих недуг: чим скорше дитину піддамо світлу, тим кращий і скорший успіх, тим менше треба насвітлювань; по друге треба терпеливости. Недуга не повстає відразу, і відразу годі її усунути. Це головна похибка, яку роблять мами: по кількох насвітлюваннях перестають приходити з дітьми, мовляв не помагає. Вони не знають, або забувають, що впливом самого сонця требаби лічити місяцями, а то й роками, як це діється в швайцарських високогірських інститутах. А тут хочуть цілковитого вилічення за кілька насвітлень. Отже терпеливости й віри!

Головне примінення кремінної лямпи, це лікування туберкульозу, у всіх його формах, і так: чахотки легенів, особливо в початках, туберкульозу желез (шкрофулів), костей і ставів. Усі ці недуги лічать в Швайцарії високогірським, ультрафіолетним, природним сонцем, а в нас кремінною лямпою. Очевидно, що як сама недуга тяжка, то й вилічення її вимагає довшого часу.

Дуже добрі висліди дає насвітлюванне осіб недокровних, слабких, вичерпаних недугами, працею, та нервових. Вони на очах приходять до себе, набирають здорової краски тіла, ваги, апетиту й доброго сну, успокоюються і здоровіють.

Всякі недуги переміни матерії, рани, боляки та близни, шкірні, та внутрішні недуги лікують нині при помочи кремінної лямпи.

Є велика література, в якій поважні автори подають вістки про свої успіхи в цій ділянці, та заохочують до вживання кремінного світла. У багатших народів закладають інститути, в яких головно діти прямо купаються в цім животворнім ультрафіолеті. Ультрафіолетними лучами насвітлюють навіть середники поживи, головно молоко й масло, через що ці останні стають просто ліками проти недуг головно діточих.

Кремінна лямпа достарчає молодому орґанізмови сил і засобів до боротьби з бактеріями. Що світло кремінної лямпи вбиває бактерії, то річ доведена. В деяких краях уживають його до очищування води. На шкірі людини витворює воно брунатну барву (піґмент), в якій відбувається ряд хемічних перемін, наслідком чого орґанізм стає більш відпорним проти недуг.

Темні, осінні та зимові дні, нашого всетаки холодного підсоння може розяснити нашим дітям штучне кремінне сонце. Воно не таке дороге й тяжко доступне, а зате оздоровлююче та скріплююче. Бліді, покривлені кривухою ніжки й тонкі рученята просять о него в часі холодних осінних днів, а на блідих личках тільки воно потрафить вичарувати легесенький румянець та усміх здорової веселої дитинки.

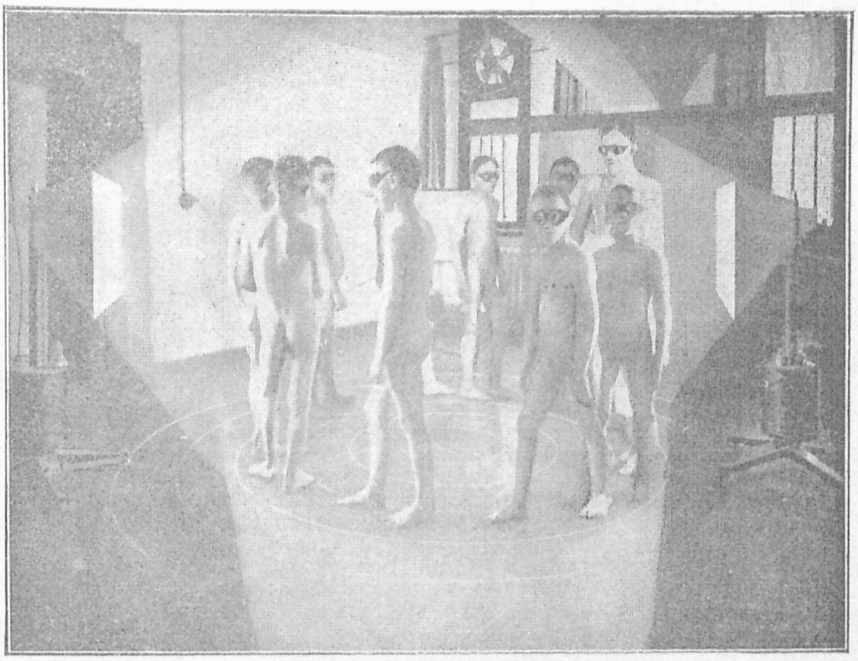

Насвітлювання дітей кремінною лямпою в шпиталі св. Юрія в Німеччині. На долівці бачимо круги, які служать на це, щоб управильнити силу ділання світла.

МИТТЯ НАЧИННЯ

Рано виглядає кухня як чистенька пахуча робітня, та вже після зварення обіду панує там повний хаос. Щойно при солідній і упорядкованій праці приходить все до порядку. Та й тут треба певної системи, щоби все як слід зробити: найперше треба обчистити все срібло. До цього береться горячої води, а в цій розпускається зелене мило (можна дістати в дроґуерії). Коли вода є за тверда, тоді змягчуємо її сальміяком. Побіч тої води стоїть начиння з чистою горячою водою. Кожний кусничок треба вичистити мягкою щіточкою у воді з милом, а відтак сполокати у другій воді та висушити мягким платком. По такім миттю срібло блищиться як чищене.

Після ложок і вилок приходить черга на ножі. Їх вістря треба зараз по обіді витерти ґазетним папером. (Потім їх дуже легко чистити). Ручки зі срібла, слоневої кости або дерева вимиваємо платком замоченим в чисту, теплу воду, а вістря миємо платком замоченим в горячу воду так довго, аж доки вони не стануть зовсім чисті. Потім витираємо їх на сухо. Не сміємо класти їх в горячу воду, бо ручки в добрих ножах є напущені живицею, яка сейчас топиться як їх замочити в горячій воді.

Потім приходить черга на властиве миття начиння. Наперед миється склянки. Їх миється в такім самім начинню як срібло. Передовсім треба уважати, щоби не лишилося ні трохи товщу на них. Перша вода має бути літна, друга горячіша. Найгрубші склянки миється на кінці тому, що вода є тоді холоднійша. Кожну склянку витираємо стирочкою спеціяльно до того призначеною. При лямпках на вино треба спеціяльної уваги передовсім при високих підставках; ліву руку з частиною стирочки замикаємо довкола чарки а правою витираємо осторожно зі середини. Ніжніше скло чистимо оцтом і солею.

По цім миттю скла приходить черга на проче начиння. До цего береться просторий цебрик з водою зі содою (коли є якесь ніжніше мальовило то з білим милом) а другу медничку з чистою водою. Наперед вимиваємо покришки, потім всі полумиски, на кінці тарілки. Все те миємо у воді зі содою, полочемо в чистій і сильно витираємо.

Потім миємо у воді зі содою все бляшане начиння що уживалося при варенню. Тут передовсім треба звернути увагу на всякі ситка, котрі треба мити щіткою, а сушити на кухні. Витирати стирочкою не є добре, бо в'се ще лишаться волосинки. Деревляні предмети найкраще шурувати піском з вапном, бо від цего вони так не чорніють як від соди. Так само чистимо столи коли вони помазані, колиж ні то миємо їх водою зі сальміяком. Тепер приходить черга на горшки. Наперед наливаємо до них горячої води і миємо дротяною щіткою, а всі останки страв виливаємо до окремого ведра. Коли начиння почорніло від вогню, тоді його чиститься острою щіткою і зеленим милом. Це дуже важне при варенню бо саджа це злий провідник тепла і в такому горшку зле вариться. Коли сейчас по умиттю наповнимо горня водою, тоді легше вимиємо. До алюмінію уживаємо зеленого мила, витираємо начиння зі середини і з верху. Коли на дні лишались останки страв то чистимо його піском і милом; крім цего можна уживати теж букового попелу, а коли й це не помагає лишаємо його на кілька годин у воді. Чисто вимиті горшки полочемо водою кілька разів та сильно витираємо грубою стиркою. Потім кладемо горщок в таке місце щоб мав продув, бо тоді зникає з нього запах по страві. Коли цей запах тяжко усунути, то добре виварити начиння лупою з бараболі.

Ніклеве начиння миємо подібно але без соди.

Мідяне і мосяжне начиння тепер вже вийшло з ужиття. Його вповні заступає легкий і нешкідливий алюміній.

Тепер лишається до вичищення кухонна бляха. Коли вибігло на неї молоко то треба кухню посипати сіллю. Так само поступаємо з усіми товстими плямами. Можна теж замочити стирку у воді зі содою і витерти бляху. Але при тім можна попаритися, тому треба дуже уважати. Найліпше чиститься кухня піском, наперед грубим, потім дрібнішим скропленим легко нафтою. Коли вже вичищено бляху, тоді чистимо поруччя і на цьому кінчимо миття.

ЖУРНАЛІ КРОЇ МАНЕКІНИ

найдешевше у фірми

„ЖУРНАЛЬ“, Львів, Бернардинська площа 2

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ

З сьогоднішним числом висилаємо чеки для надсилання передплати на останній квартал за біжучий рік. При тій нагоді ще раз просимо всіх тих, що залягають з передплатою вирівнати всі залеглости та не приневолювати нас до висилання окремих упімнень, які спричинюють лише кошти. Ми приневолені настоювати на точному плаченні передплати, тому що від того залежить розвій нашого журналу, який ми бажаємо не лише удержати, але постійно уліпшувати та збільшувати не підносячи ціни. Це можливе лише тоді коли всі передплатниці платитимуть точно передплату. Ще раз просимо надсилати передплату на черговий квартал та приєднувати нам нових передплатниць, щоб вже з початком нового року могли ми побільшити обем „Нової Хати“ та додавати **кожного місяця аркуш кроїв.**

ПРИПИСИ

Баранина з рижом.

Один *kg* баранячої печені сполокати, очистити з товщу і плівки, покраяти на невеликі шматки, трохи розбити, посолити і оставити на ½ години. Потім дати до камінної ринки і налляти тільки води, щоб вкрила мясо; додати 2 пошаткованої моркви, дві петрушки, кусник відпареної капусти і 2 грибки. Варити під покришкою 1 годину. Опісля відставити, мясо вийняти, росіл процідити крізь ситко, а ярину перефасувати.

Проціджений росіл вляти знова до ринки, додати перефасовану ярину, мясо і 12 *д g* відпареного рижу; все разом душити 1 годину. Потім зробити з 1 ложки товщу і 1 ½ *дкg* борошна (муки) засмажку, легко зрумянити, розвести кількома ложками зимної води, а коли засмажка розійдеться, процідити її до мяса, ще раз заварити і видати на стіл.

Паштетики з картоплі.

Тісто: Зварити в соленій воді 12 великих картопель, відцідити і змолоти на машинці від мяса. Додати 2 цілі яйця, 6 *дкg* борошна, досолити до смаку і добре вимісити. Тісто розплескати на стільниці посипаній мукою, завгрубшки пальця і повикравувати склянкою кружки

Фарш: 37 *дкg* зимної печені або росолового мяса змолоти два рази. Одну малу посічену цибулю всмажити на ложці товщу на булкову краску, додати ложку тертої булки підсмажити, дати змелене мясо, трохи перцю, соли після потреби і 3 ложки молока або росолу, вимішати і смажити 10 хвилин. Наколиб мясо було ще за сухе, додати молока. Фарш має бути вохкий і триматися разом.

Приладження паштетиків. На картопляний кружочок покласти дві ложечки фаршу, прикрити другим кружком, а береги міцно зліпити. Коли усі паштетики приладжені мачати у розколоченому яйці опісля в тертій булці і обсмажити на товщі на булкову краску. Ті паштетики можна подавати з підлевою з баклажанів, грибів або огірків.

Огіркова підлева.

З одної ложки товщу і 3 *дкg* борошна зробити засмажку і зрумянити на булкову краску. Засмажку розвести ⅛ *ℓ.* огіркового квасу, додаючи тільки росолу, щоб підлева була досить густа. Окремо зрумянити сильно 2 кістки цукру з 1 ложечкою води. Потім залляти цей цукор 2 ложками зимної води, а коли цукор розійдеться, вляти до підлеви і її перефасувати. Два великі квашені огірки обрати, окраяти на плястерки або кістки, вкинути до підлеви і варити на триніжку 10 хвилин. По завареннію з огірками досолити і прицукрувати після потреби.

С. Мійська.

Ради господиням

Лік проти чахотки. Вибрати 30 свіжих яєць, вимити добре, витерти на сухо, вложити до слоя, залляти соком з 15 цитрин та накрити мусліном. Коли з цею зробиться одностайна маса додати фунт або півтора фунта цукру та пів фляшки оригінального коняку, все це добре вимішати й заживати 3—4 ложки в день. Всі складники цеї маси мають дуже велику поживу вартість, а вапно зі шкаралуп яєць, розпущене в цитриновім соку є знаменитим середником на всі грудні недуги, бо помагає гоїтись ранам у легенях. Цукор, є також дуже добрим середником проти чахотки, а коняк додає цій масі пікантного смаку і скріплює хворий орґанізм.

Запліснілe білля намочити в розчині кухонної соли і сальмяку (1:1), опісля добре викрутити і повісити на сонці, а плями зникнуть без сліду.

ОПИС МОДЕЛІВ ДО ТАБЛИЦІ КРОЇВ

ч. 770. Суконка з камізелькою для смотрика від 14—16 літ.

(Горішний обем 86 cm). Крій з 9 частей:

A перед блюзки (половина)
A_1 плечі „
A_2 ковнірець „
A_3 рукав „
A_4 маншет „
A_5 лямівка до рукава під маншет
A_6 перед камізельки (половина)
A_7 плечі „ „
A_8 половина спіднички (до продовження).

Потрібно: Около 2·20 *m* флянельки, широкої на 80 *cm*, 2·75 *m* вовняної матерії, широкої на 100 *cm*, 1 *m* стяжки. широкої на 1½ *cm*. На переді блюзки пришивається з подвійного матеріялу патку. На раменах передні части блюзки звужується вшитками. Відтак зшивається рамена й боки блюзки. В долішнім краю блюзки пристебновується вузький пасок матеріялу, щоб туди втягнити ґумку. Рукави в долішній частині вшивається в лямівку, а до неї приставляється маншет, з ґузиками до запинання. Ковнір (з подвійного матеріялу) звязується на стяжку. На спідничці треба запрасувати глибокі фалди, в місцях означених на крою хрестиками *x* на точку. На камізольці без рукавів уміщено кишені, дві на долині, по верха, і одну на грудях, вшиту зі середини; патки на кишенях із скісного матеріялу. Викрій шиї, перед, та викрій в раменах камізольки викінчується лямівками. В долішній частині камізольку закладається з того самого матеріялу. При прикравуванню треба наддати трохи матеріялу). Пасок довгий на 1 *cm*, широкий на 2½ *cm*, із спряжкою на переді.

ч. 777. Плащик для дівчинки на 6 літ.

Потрібно: Около 1·25 *m* матеріялу широкого на 1·30 *cm*, футерко на ковнір і маншети, 3 ґузики. Крій з 7 частей:

Б перед плаща (половина)
$Б_1$ плечі „ „
$Б_2$ перед ґески „
$Б_3$ плечі „ „
$Б_4$ підшиття для передних кроїв плаща
$Б_5$ ковнір (половина)
$Б_6$ рукав

ч. 779. Убранко для 3-літн. хлопчика, прибране вишивкою.

Потрібно: Около 1·40 *m* матеріялу, широкого на 80 *cm*, 65 *cm* гарасівки. Крій з 7 частей:

B штанці, половина переду
B_1 „ „ заду
B_2 блюзка „ переду
B_3 „ „ заду
B_4 рукав
B_5 лямівка (ковнірець) до шиї
B_6 „ до рукава (маншет)

Штанці з переду мають криті ґузики. Їх припинається до станичка з підшевки з відповідаючими собі ґузиками і дірками до них. Блюза є прибрана вишивкою. На переді розкроєна пазуха; викрій шиї приморщений і втягнений для вузької мямівки. Так само рукавці. Пасок довгий на 72 *cm*, широкий на 1 *cm*.

ч. 783. Капелюшок для малих дівчат.

Вимір головки на 54 *cm*.

Потрібно: около 0·30 *m* фільцового суконця, широкого на 1·20 *cm*, 9 *m* стяжки широкої на 1 *cm*, і 1·10 *m* стяжки широкої на 2 *cm*. Крій з 3 частей:

Г половина форми на головку,
$Г_1$ „ криски
$Г_2$ горішна частина головки.

На підставі форми викроєної з ґази, (орґантини) виплітається головку з пасків з фільцу і стяжечки. І то прямовісні лінії з фільцу, поперечні зі стяжки. А щоби головка могла уложитися до форми з ґази, треба щоби паски з фільцу долиною широкі на 1 *cm*, до гори аж до виміру ⅓ *cm*. Як вже головка виплетена звужувалися, відкладається форму з ґази на бік; на горі вшивається поміж плетінки круглу частину $Г_2$ головки, з долини знову крису, з під споду. Капелюшок прибирається стяжечкою широкою на 2 *cm*. В середині викінчується підшевкою.

Видає Кооп. „Українське Народне Мистецтво“.
Адреса Редакції й Адміністрації: Львів. Руська 18.

За редакцію відповідає МАРІЯ ГРОМНИЦЬКА,
З друкарні Ігн. Єґера, Львів, вул Сикстуська 33.

До кожного моделю можна замовляти готові крої для кожної величини.

Табелі кроїв з вимірами.

Виміри кроїв для смотриків і пань.

Величина	для смотриків			для пань					
	14	15	16	I	II	III	IV	V	VI
Обєм горішний	cm 84	cm 86	cm 88	cm 90	cm 96	cm 102	cm 108	cm 114	cm 120
Обєм в поясі	64	66	68	70	74	78	84	90	100
Обєм в бедрах	90	94	96	100	105	110	114	120	130
Довжина спідниці	75	80	85	102	105	108	108	108	108

Виміри кроїв для дівчаток від 1—13 літ

Величина	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Ціла довжина	cm 45	cm 48	cm 50	cm 55	cm 60	cm 65	cm 70	cm 75	cm 80	cm 85	cm 90	cm 96	cm 102
Обєм горішний	58	70	62	64	66	68	70	72	74	76	78	80	82
Довжина рукава	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	37½	39	40½

Виміри кроїв для хлопчиків від 1—13 літ

Величина	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Вощінна товщина коротких штанів	cm —	cm 29	cm 33	cm 36	cm 39	cm 42	cm 45	cm 48	cm 50	cm 54	cm 56	cm 58	cm 60
Вощінна довжина довгих різних штанів	—	—	57	60	63	67	70	73	76	79	83	86	89
Довжина рукава	20	23	24	25	25	29	31	33	35	37	39	41	43

Ціни кроїв:

а) великі форми (костюми, сукні, плащі) . . . . . 2·20 зол.
б) малі форми (блюзки, спіднички, діточі одяги, білля) . . . . . 1·80 „
в) дрібнички (капелюхи, ковнірці, черевики тощо) . . . . . 1·— „
г) малі взори ручних робіт . . . . . 1·50 „
ґ) великі взори ручних робіт . . . . . 2·40 „

Гроші висилати **рівночасно із замовленням** переказом або в почтових значках. На порто посилки **30** гр. Замовлення на крої полагоджуються (за попереднім націсланням належности), протягом 7—10 днів. **За поспіпатою не висилається.**

Позір! **ЖІНКИ!** **Позір!**

Вступайте в члени кооперативи:

„УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО"

ЖІНОЧА ПРОМИСЛОВА КООП. З ОБМ. ПОР. У ЛЬВОВІ

УДІЯ 10.— ЗОП. **ВПИСОВЕ 1.— ЗОП.**

Адреса: ЛЬВІВ, РУСЬКА Ч. 18.

УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО

ВИКОНУЄ готові або на замовлення ручні роботи з народними вишивками і мережками для прикраси одягів і домашної обстановки.

ПОРУЧАЄ вишивані блюзки, суконки, сорочки до народних строїв, білля, обруси, капи, серветки, подушки.

ВИДАЄ щомісячний журнал для плекання домашної культури „НОВА ХАТА" з відділом мод і ручних робіт.

КРОЇ! — МОНОГРАМИ! — ВЗОРИ!

„НОВА ХАТА“

ЩОМІСЯЧНИЙ ЖУРНАЛ ДЛЯ ПЛЕКАННЯ ДОМАШНЬОЇ КУЛЬТУРИ

Необхідний жіночий журнал, який повинна передплачувати, читати й поширювати кожна українська жінк**А**
Обслуговує жінку у всіх ділянках домашнього господарства та забезпечує від непотрібних витра**Т**
Вчить приміняти в прикрасах одежі й хати українське народне мистецтво, бо це правдива крас**А**
Авторів белетристики та різних статей підшукує переважно з поміж жінок, своїх і чуж**Х**
Хоронить жінку перед неміччю і старістю фаховими порадами в справі плекання тіл**А**
Акуратно виходить, приносить численні ілюстрації визначних осіб та подій наших дні**В**
Там найдете також вказівки, як вести й виховувати дітв гарно й розумн**О**
А крім цього знайомить з жінками, що стреміли до недосяжних верш**Н**

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ И АДМІНІСТРАЦІЇ:

„НОВА ХАТА“

ЛЬВІВ, ВУЛ. РУСЬКА Ч. 18.

Телефон 30-13.

ПЕРЕДПЛАТА НА „НОВУ ХАТУ“

Для краю: цілорічна зл. 18·—, піврічна зл. 9·50—, квертьрічна зл. 5·—, ціна одного числа зл. 1·80—. Для закор.: цілор. 3 дол.

Передплачуйте найдешевший, популярний, ілюстрований двотижневик

„Жіноча Доля“

ЦІНА В КРАЮ: на рік 9 зл. на пів року 4·50 зл. на квартал 2·40 зл. на місяць 80 гр.

ЦІНА ДЛЯ ЗАКОРДОНУ: на рік 2 амер. доляри.

Передплату приймає:

Редакція „ЖІНОЧОЇ ДОЛІ“ Коломия, вул. Нова ч. 1.

„ŻINOCZA DOLA“ Kołomyja ul. Nowa 1.

Poland East Galicia Europe.

ПОЗІР! ЖІНКИ! ПОЗІР!

Редакція „Жіночої Долі“ вже приступила до друку великого, ілюстрованого Альманаху:

„НАШ СВІТ“

з додатком календаря на 1928-ий рік

В Альманасі будуть уміщені:

ЦІКАВІ ОРИГІНАЛЬНІ СТАТТІ ОПОВІДАН. Й ВІРШІ!

БАГАТО ІЛЮСТРАЦІЙ! 15 АРКУШІВ ДРУКУ!

ЦІНА В КРАЮ: 3 зл., з пересилкою — 3·60 зл.;

ДЛЯ ЗАКОРДОНУ: 60 амер. центів. — Хто внесе гроші до 1-го вересня, той за пересилку не платить. — Хто пришле гроші за 10 примірників Альманаху, той одержить даром одинадцятий примірник (один).

Замовляти на адрес:

„ЖІНОЧА ДОЛЯ“, КОЛОМИЯ, НОВА 1.

„ŻINOCZA DOLA“, KOŁOMYJA, NOWA 1.

Poland, East Galicia, Europe.

СЕМИЙ РІЧНИК!

Історичний

КАЛЄНДАР-АЛЬМАНАХ „ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ“

НА 1928 РІК.

вже вийшов. Дуже цікавий змістом та ілюстраціями Присвячений десятиліттю Берестейського мира. Статті найкращих авторів. Спомини учасників визвольних змагань. Оповідання та вірші відомих военних письменників. Понад 40 оригінальних досі незнаних фотографічних знимок із часів війни. Баталістичні ілюстрації та графіки Івана Іванця. Віньєта кисти Леоніда Перфецького з Парижа.

Оцей одинокий у нас історичний

КАЛЄНДАР-АЛЬМАНАХ

повинен бути в кожній українській хаті, в кожній українській родині, якої члени приймали участь в подіях цих бурливих літ, або були свідками наших великих змагань, повинен найтися не тільки в руках старших, але й молоді, яка пізнаючи минуле вміла би думати і про майбутнє.

Ціна вол. 3·, з пересилкою вол. 3·50.

Адреса: „ЧЕРВОНА КАЛИНА“, Львів, Руська ч. 18.

Оригінальні книжечки, проекту й праці

О. О. КУЛЬЧИЦЬКИХ

ЗАМОВЛЯТИ

через „НОВУ ХАТУ“

ВИПОЗИЧАЛЬНЯ КНИЖОК „ІЗМАРАҐД“ Львів

вул. Словацкого ч. 14. І. п.

ВЕЛИКИЙ ВИБІР НОВОСТЕЙ

Висилається книжки також на провінцію.

З друкарні Іги. Єгера, Львів, вул. Сикстуська 33. **Ціна числа зоя 1·80.**

число 11.

НОВА ХАТА

м. 1927. Б.

МОЛОДЕ ЖИТТЯ

ІЛЮСТРОВАНИЙ ЧАСОПИС УКРАЇНСЬКОГО ПЛАСТУ

ВИХОДИТЬ РАЗ У МІСЯЦЬ.

Присвячений усім ділянкам пластового життя; поміщує статті з обсягу таборування, туристики, спорту, — белетристичні твори молодих Пластунів, — вісти з життя українських Пластунів в краю, за границею та Пластунів инших народів.

Річна передплата в краю 3·50 зл. Адреса Редакції: Львів, Домініканська 11.
„ „ за границею 0·50 ам. доляра. Адреса Адміністрації: Львів, Руська 3. III.

На бажання висилається оказові числа!

ЧИТАЙТЕ

наш багато ілюстрований, двотижневий, науково-популярний журнал

„ЗНАННЯ“

Журнал обслуговує робітниче-селянські маси й подає у зрозумілій для них формі найріжніші відомости з усіх галузів науки й життя. — Журнал цей радимо кожному, що хоче збільшити своє знання.

„ЗНАННЯ“ кожний свій відділ ілюструє багатьма малюнками та фотографіями.
У журналі беруть участь найвидатніші науково-літературні сили. — — — —

ПЕРЕДПЛАТА: 1 рік 6 карб., 6 міс. 3 карб. 25 коп., 3 міс. 1 карб. 75 коп., 1 міс. 60 коп.

Передплату приймає Сектор Періодичних Видань ДВУ-Харків, Сергіївська пл. Московські ряди, ч. 5.

СВІТ

одинокий на західно-українських землях ілюстрований журнал для всіх

ВИХОДИТЬ ВЖЕ ТРЕТИЙ РІК У ЛЬВОВІ ДВІЧІ В МІСЯЦЬ.

Передплата виносить в краю:
на рік 28 зол., на пів року 14 зол.
на чверть року 8 зол.;
за кордоном 4 ам. дол. річно
Поодиноке число 1·20 зол.

За надісланням 10-сотикового значка висилається оказові примірники.

Адреса Редакції і Адміністрації:
ЛЬВІВ, ВУЛ. РУСЬКА Ч. 3.

В УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ТІЛЬКИ УКРАЇНСЬКИЙ ЧАСОПИС!

Не видавайте ні одного сотика на чужі газети, що нас очернюють, обріхують і радіб нас розбити і пустити одні на одних!

Передплачуйте „Український Голос“ і других заохочуйте до передплати.

Адреса Ред. й Адм.: „Український Голос“ Перемишль.

Найпопулярніший і найбільш улюблений в краю і за границею в український часопис

„УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС“

виходить що неділі в Перемишлі, вул. Побереже ч. 1.

Річна передплата в краю 10 зол., для загр. 2½ дол.

„НОВИЙ ЧАС“

ОДИНОКИЙ ІЛЮСТРОВАНИЙ, ПОПУЛЯРНИЙ ЧАСОПИС, ВИХОДИТЬ 3 РАЗИ В ТИЖДЕНЬ.

Місячна передплата тільки 2·70 золоті, за границю 6 дол. річно.

Жадайте окавового числа, яке висилається беаплатно.

Адреса: **„Новий Час“, Львів, Руська 18.**

ЧИТАЙТЕ! ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ!

Одинокий український, незалежний часопис на ВОЛИНІ

„УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА“

орган української національної думки.

Виходить раз на тиждень в неділю

Передплата в краю:
на 1 місяць 1 вол., чвертьрічно 3 вол., на півроку 5·50 вол., на рік 10 вол., за границею на рік 2 амер. доляри або їх вартість в иншій валюті.

Оголошення по умові.

Адреса Редакції й адміністрації:
Луцьк на Волині, Алеї Б. Хороброго, 70.

РОБІТНЯ ЖІНОЧИХ І ДІТОЧИХ СУКОНЬ
С. МОНЦІБОВИЧЕВОЇ
ПРИЙМАЄ **ДО НАУКИ ШИТТЯ І КРОЮ**
ЛЬВІВ, ВУЛ. ХМЕЛЬОВСЬКОГО Ч. 15.

Ціни оголошень в „Новій Хаті“

Ціла сторінка	250 зл.	1/4 сторінки	64 зл.
1/2 сторінки	125 „	1/8 „	35 „

В тексті 50% дорожче.

НОВА ХАТА

ЖУРНАЛ ДЛЯ ПЛЕКАННЯ ДОМАШНОЇ КУЛЬТУРИ

ВИХОДИТЬ РАЗ У МІСЯЦЬ.

РІК III. **ЛЬВІВ, ПАДОЛИСТ 1927.** **Ч. 11.**

ЗМІСТ: *І. Орх.* Концерт оперової співачки п. Анди Остапчук; *Ст. Сірополко:* Підготовка жіноцтва до праці на культурно-просвітному полі; *О. Ver.:* По воду; *George Eliot:* Томко їде!; Виставка української книжки; Нові книжки; Найголовніші діточі норови; Різні вісти; Новий стиль візитових суконь; Моди; Ручні роботи; Як виглядає хатнє господарство в Америці?; Чи ви чистете свої черевики?; Англійська жінка; *С. Мійська:* Приписи; Ради господиням.

КОНЦЕРТ ОПЕРОВОЇ СПІВАЧКИ п. АНДИ ОСТАПЧУК

Дня 8. жовтня с. р. концертувала в салі Народнього Дому наша оперова співачка п. Анда Остапчук. Концерт був справжнім святом для знавців і любителів вокальної музики й полишив по собі незатерте враження. Від кількох літ не мали ми змоги почути на концертовій екстраді співака з такою високою музичною культурою і вмілістю так орудувати голосом, як саме п. Анда Остапчук. Вона — учениця першого професора сольоспіву віденської Музичної Академії Форстена. В р. 1922 кінчить п. Остапчук Музичну Академію, виступає в її пописах і збирає заслужені признання як одна з найліпших абітурієнток Академії. Від 1922 р. виступає з концертами в Австрії і Чехословаччині, а також співає оперові партії в українськім театрі в Ужгороді. В дні 8. жовтня виступила у нас вперше і своїм співом задоволила й захопила і найвибагливішого слухача.

Від концертового співака вимагається не лише доброго голосового матеріялу й уміння орудувати ним, то значить: уміти ужибати всіх технічних середників, потрібних до виконання творів, але також зрозуміння даного твору; співак мусить добре вглубитися в ідею твору, відчути його і приноровивши технічні середники голосу — передати з відчуттям твір слухачам. Саме п. Анда Остапчук вповні відповідає всім тим вимогам. Знаменита школа, музична культура й інтеліґенція, могутній темперамент і незвичайна тонкість у фразуванні, глибоке розуміння та відчуття виконуваних творів, добра дикція й інтерпретація — всі ті цінні прикмети ставлять п. Анду Остапчук в ряди наших найліпших співаків.

З естетичним смаком підібрала наша співачка вельми цікаву програму (поминаючи наддатки). Пісні наших компоністів: Людкевича, Барвінського, Степового, Лопатинського і Нестора Ніжанковського, мало відомі ширшому загалові нашого громадянства, — доволі тяжкі до виконання,— п. Остапчук в короткому часі знаменито спанувала і відспівала з великим артизмом. Співачка зуміла заінтересувати слухачів також чужими й неспіваними у нас творами Маркса і Гречанінова, а вже справді з великою насолодою вислухала публика знані оперові арії з „Кавалерії“ Масканія, з „Льогенґріна“ Ваґнера, і з „Тоски“ Пучінія; мистецька інтерпретація останньої точки викликала ентузіястичне захоплення слухачів, які бурею оплесків змусили співачку до наддатків.

Побажати-б, щоб п. Остапчук дала почути себе й на нашій провінції, такій жадній справді мистецького відтворення української і чужинецької пісні.

Співучасницею цього вечера була наша відома у Львові пяністка п. Володимира Божейко, що додала і свою пайку до його великого успіху. Публика витала сердечно також нашу пяністку і змусила її теж до наддатку.

Фортепяновий супровід спочивав у руках дра Ґінсберґа, що вивязався зі свойого завдання зразково.

І. Охр.

ПІДГОТОВКА ЖІНОЦТВА ДО ПРАЦІ НА КУЛЬТУРНО-ПРОСВІТНОМУ ПОЛІ

Справу дівочих шкіл вже нераз обмірковувано на сторінках „Нової Хати“, а також на анкетах і зїздах „Союзу Українок“. Та всетаки це питання ще досі практично невирішене і постійно актуальне і тому радо містимо цінну статю гр. Ст. Сірополка. *Редакція.*

Не один раз в нашій пресі піднімалося питання про той напрям, який слід надати нашим дівочим школам, щоб забезпечити жіночій молоді поле праці на користь свого народу. Де-хто радить нашому громадянству приступити до заснування ріжних фахових шкіл — промислових і торговельних — на рахунок скорочення кількости дівочих середніх шкіл і учительських семинарій, инші висловлюють ту думку, що необхідно усунути з програми цих шкіл деякі неактуальні предмети, а натомість завести в них ріжні практичні заняття, які можуть придатися дівчатам в дальшому їхньому житті після закінчення ними школи. І те, і друге рішення цього питання, на мій погляд, не можна визнати задовольняючими. Справді, ліквідація, хочаби й часткова, середніх дівочих шкіл є нічо инше, як признання того погляду, що наше жіноцтво може обійтися без загальної середньої освіти. Думаю, що нема потреби наводити тут арґументи для підтримки твердження, що загальна середня освіта в такій же мірі, коли не в більшій, — потрібна дівчатам, як і хлопцям, бо тільки освічена жінка, ставши матірю, зможе прищепити дітям любов і пошану до рідної культури.

Усунення-ж з програми дівочих середніх шкіл і учительських семинарій де-яких предметів може потягнути за собою позбавлення цих шкіл тих прав, якими вони користуються тепер нарівні з анальоґічними хлопячими школами.

Цим я не хочу казати, що не слід переводити реформи в програмі дівочих середніх шкіл і учительських семинарій, — навпаки, я думаю, що ця реформа давно вже на часі, — але хочу лише підкреслити, що реформа школи повинна зберегти жіноцтву ті права, які воно здобуло собі до цього часу на освітньому полі.

Отже, рішуче висловлюючись за збереження існуючих дівочих середніх шкіл і учительських семинарій, в той же час визнаю необхідність підшукання того терену, на якому моглиб дівчата після закінчення цих шкіл прикласти свої сили й знання.

Одно з важливих місць на цьому терені, на мою думку, має бути уділено культурно-просвітній праці, бо як раз до неї особливо надається жінка.

Видатні учені психольоґи та соціольоґи стверджують у жінок ті особливости, яких якраз потрібує культурно-просвітня праця: альтруїзм, здібність до педаґоґічного призвання, інтуіція та інтензивність почуття.

Завдяки цим особливостям жінка є природна вихователька дитини, а також є природна культурно-просвітня діячка серед дорослого населення.

В практичній своїй роботі на культурно-просвітньому полі жінки виявили такі риси, які являються особливо цінними в цій роботі: уміння поводитися з людьми, точність і справність у виконанні самої роботи.

Більш того, — поруч з сотнями й тисячами скромних жінок, що сумлінно й віддано працюють на культурній ниві серед рідного народу, знаходимо цілий ряд жінок, які прославили своє імя на ріжних ділянках культурно-просвітньої праці. Для прикладу наведу два — три йменя. В бібліотечній справі багато прислужилися Е. Гофманн-Боссе, теперішня директорка Ляйпціґської бібліотечної школи, та Л. Хавкина, теперішня директорка Інституту Бібліотекознавства у Москві; в справі орґанізації шкіл для дорослих є незабутне імя покійної Х. Д. Алчевської, недільна школа якої у Харкові послужила зразком для инших шкіл на всьому просторі б. Росії.

Здається, нема ні одної галузі позашкільної освіти, на якій не працювала-б жінка. Ми бачимо її й в ролі бібліотекарки, й в ролі лекторки в народній авдиторії, й в ролі учительки на курсах і в школі для дорослих, і т. д.

Українська жінка теж потрохи завойовує собі місце на культурній праці серед дорослих, але перед нею відкривається широке поле для приложення своїх сил.

В даній статті я й хотів би зясувати ті вимоги, які ставить культурно-просвітна праця до тих осіб, що бажають присвятити себе цій праці.

Така особа, перш за все, повинна мати загальну освіту бодай в обсягу середньої школи, бо їй (особі) доведеться керувати освітою великої кількости людей, що мають ріжні інтереси й ступінь духового розвитку; по — друге, така особа повинна мати фахове знання, — ясно розуміти завдання, істоту та значіння позашкільної освіти, знати основні методи позашкільної культурно-просвітньої діяльности, уміти звязати в належну систему діяльність ріжних просвітніх установ.

Накінець, культурно-просвітня праця серед дорослих вимагає духової зрілости особи, що хоче присвятити себе цій праці. Культурно-просвітній діяч повинен відчувати індивідуальність кожного читача, слухача й т. д., а це дається не стільки знанням психольоґії, скільки знанням життя. Той, хто не знає життя, не мав до того часу стичности з людьми, не може бути добрим культурно-просвітнім діячем. В цьому відношенні можна погодитися з думкою Е. Гофманн-Боссе, що самостійна праця в бібліотеці з найголовнішою частиною цієї праці — видачею книжок дорослим — може бути доручена особі, що має не менш 25 років життя. Щодо фахового знання, то його можна набути двома шляхами: по — перше, шляхом практичної виучки під керуванням досвідченого інструктора, — напр., до бібліотечної справи можна підготовитися шляхом практики в добре поставленій бібліотеці; по — друге, шляхом систематичного студіювання теорії й практики позашкільної освіти в ріжних її галузях на спеціяльних курсах чи в школі позашкільної освіти.

Розуміється, другий шлях має більшу вартість, бо тут кандидат чи кандидатка на культурно-просвітнього діяча набуває не тільки практичні вказівки й навички, але й теоретичні знання, за допомогою яких сама праця набирає ясности і системи.

Тому, що культурно-просвітня праця все більше й більше притягатиме до себе жіночі сили, необхідно тепер-же приступити до орґанізації спеціяльної школи позашкільної освіти, куди можуть вступати особи, що скінчили середню школу чи учительську семинарію.

Дозволю собі тут накреслити загальний плян однорічної школи позашкільної освіти.

Теоретичний курс охоплює такі питання:

I. Позашкільна освіта, її завдання та принципи. Участь в культурно-освітній справі кооперативів, громад, учительства та взагалі інтелігенції. Орґанізація позашкільної освіти як в центрі, так і в краю. „Просвіти“ і „Рідні хати“. Статистика позашкільної освіти. Підготова культурно-просвітніх діячів.

II. Форми та методи позашкільної освіти: а) Духове виховання: 1) школи та курси для дорослих, 2) читання та лекції, 3) бібліотеки, 4) книгарні та видавництва, 5) народні університети та вищі селянські школи, 6) музеї: б) Естетично-моральне виховання: 1) вистави, 2) хори та орхестри, 3) мистецькі виставки, 4) екскурсії: в) Соціяльне виховання: 1) клюби молоді та дорослих, 2) віча, 3) народні свята. г) Фізичне виховання: 1) орґанізація сокільських і січових товариств, 2) спорт.

Практична частина курсу зводиться до подання лекторами методичних вказівок підчас ведення ними практичного семинаря, до відвідин студентками, під проводом лекторів, ріжних культурно-просвітніх установ, до виготовлення рефератів на теми, звязані з культурно-просвітньою справою, до влашто-

вання силами самих студенток лекцій, хору, вистав і т. д.

Мені здається, що культурно-просвітня праця може захопити кожну інтелігентну людину, бо нема кращої праці від тої, яка дає працьовникові внутрішнє задоволення наслідками своєї праці. А тут як раз успіх праці звязується з прилученням до духової культури все ширших верств громадянства, з розкриттям духової природи людини, що так прагне книжки й живого слова.

Отже розвиток культурно-просвітньої праці серед дорослих потягає за собою потребу в учителях, бібліотекарах, лекторах і инших культурно-просвітніх діячах.

Всім відомо прислівя: „підчас їди приходить апетит". Це прислівя можна пристосувати й до духової страви: здійснення культурно-просвітньої праці веде за собою зріст її і вшир, і вглиб, себ-то не тільки притягаються до духової культури все ширші кола громадянства, але й поглиблюються духові інтереси осіб, яких вже прилучено до духової культури.

Така природа культурно-просвітньої праці. Українська жінка здобула собі почесне місце серед учительства своєю працею в школі. Таке-ж місце мусить належати їй і в культурно-просвітній праці поза школою. Для того є у неї всі дані: крім знання, що можна набути тим чи иншим шляхом, у неї беться гаряче серце, яке рветься послужити рідному народові в тій сфері, яка ґарантує йому кращу долю в майбутньому.

Ст. Сірополко.

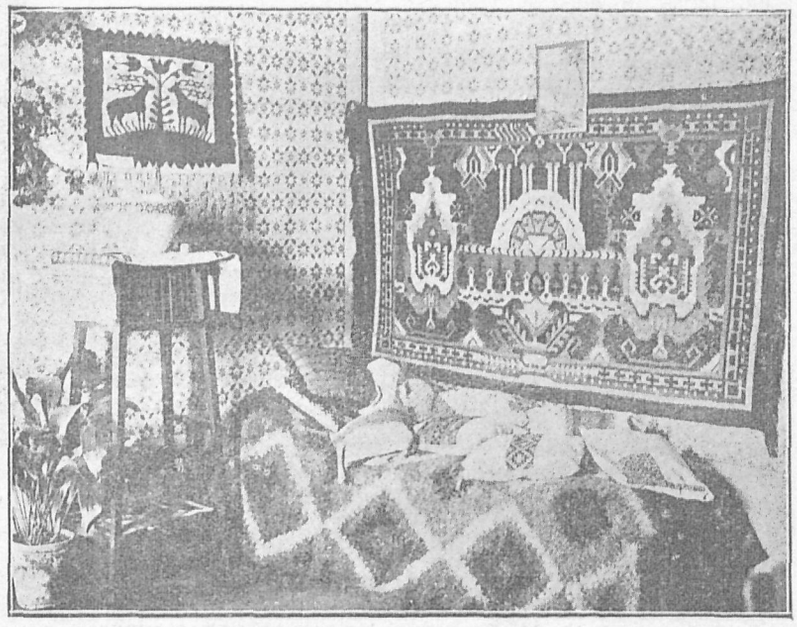

ФРАҐМЕНТИ З ВИСТАВКИ „УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО МИСТЕЦТВА" НА СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКІЙ ВИСТАВІ В СТРИЮ.

Фраґмент з комнати уладженої в українськім стилю. Оригінальний український килим над отоманою прикритою гуцульським ліжником. На отомані вишивані подушки. На бічній стіні маката-ґобелін, проекту і виконання пп. О. О. Кульчицьких.

ПО ВОДУ

Ух, які морози взяли, аж каменіє світ. — Мама хора, треба скоренько встати тай піти до керниці по воду. Аж лячно робиться Марусі, як згадає на сі ряди людей, що за водою стоять, коновками побренькують та сваряться завзято — загрітися хочуть. А дотинки, які доводиться їй збирати! Ні, не сміє про це думати. Вже час. Тихенько, скоро вбирає все, що найтепліше. Старий ватований плащик-це найбільший скарб. Він ще добрі часи памятає. Тут і там зазирає з темного покриття біля вата, ніяк не можна її прикрити. Се одна журба. Залатає Маруся тут, то вона вже там покажеться, — зашиє там, знова кудись вигляне, — ніяк не порадиш. Але цей плащик то чудова річ. Рукави сягають ледви поза лікоть, а суконки теж не закриває, бо ноги видовжилися чомусь дуже значно, — але всеж таки той плащик то щось прекрасного! Ноги за кару дістануть лише панчохи тай подерті мештики. Хотілиби певно камашиків та папучів, як то давно бувало — тепер навіть високих черевиків не дістануть. — І Маруся готова. Сходить на долину, якраз сторож браму отвирає. Мороз схопив Марисю і вона танцем — запрошена морозом, — побігла до керниці на одній із площ міста Львова. Вона раділа. Міцно притулила до себе збанок. Так вчасно вийшла з хати — перша води набере. Наші облягають Львів. Відтяли воду. Але це нічого. В місті є керниці, люди зі спраги та голоду не погинуть, а що станули через брак води ріжні фабрики та варстати, — то дуже добре. Скорше наші місто здобудуть. Марусина головка ріжні гарні мрії снує, мороз усувається з пошани до високих летів інтелекту. Нам трохи невигідно, але татові при війську ще гірше, — думає Маруся. Мусять видержати, всі мусять закусити губи і видержати! Побідно, прямо зближається Маруся до керниці. Але довкола басену вже повно людей. Цілком несподівано. Крик, нарікання, гамір, лють. Треба ставати до ряду. Годину — дві чекати. Це не так тяжко. Підчас чекання є багато роботи. Машерувати в місці — ліва — права, ліва — права, раз — два, раз... Тиснутися, уважати щоби не витиснули з ряду, слухати прізвищ, обид без ліку: „Караімка" нехай собі мерзне, добре їй так. Не дати їй води, що „прокляті Караїми" відтяли. Розвязалися язики. Хтось сказав несміло, що бідна дитина нічого не винна. Зірвалася ще більша буча. Маруся знає, що це їй сусіди так докучають, бо вона все лише по українськи говорить і ціла вулиця знає, що Марусі родина щирі Українці. Тому докучають, мучать її. Але Маруся не відзивається. Знає своє право. Стоїть в ряді, нікого не рухає, з погордою для лихих людей мовчить. Якіж вони не мудрі-ці люди! Як на неї, Марусю, обидами — так на батька, на братів її кулями мечуть. Малаж-би вона цих обих не видержати, коли вони кулі, рани глубокі тай смерть радо зносять! Ні, нічого її не зломить. А хоч як жаль, як тяжко дотинок слухати, — ані одна слюза не впаде з Марусиних очей. Не можна піддатися. Стоїть Маруся в ряді, межи коновками, сварнею, межи людьми лихими, межи ворогами. Але то нічого. Вона думками відлітає все кудись у кращі сторони, до своїх, до любих, добрих. Набере води, — вже недалеко. Ще троє воду возьме і вже її черга. Чомусь в ноги тепер так гарячо, якби біля жару стояла. Все одно. Дістане воду, наші прийдуть до міста, побачить тата, побачить стрільців...

Марусина черга. Нахилилася, підставила збанок — чиста, бажана водиця... Хтось закляв, трутив. З посинілих рук випав збанок. З очей нагально поплили слюзи: питання, докір, жаль — чому?!

Нема води. Збився збанок. —

Львів, 11. X. 1927.

O Ver.

GEORGE ELIOT*

ТОМКО ЇДЕ!

Було це для Меджі важким розчаруванням, що їй не було дозволено їхати з батьком в бідці, коли він вибирався в дорогу, щоб привести Томка до дому з академії: ранок був надто вогкий для малої дівчинки, ще й до того в її найкращому капелюшкові — так порішила пані Талівер. Меджі заняла зовсім рішучо противне становище, а безпосередним наслідком тої різниці в поглядах було те, що саме серед того, як мати щіткувала її непокірну, чорну чуприну, Меджі раптом вихопилась їй із рук та замочила голову в мидниці з водою, що стояла поблизу, — з мстивою постановою, що того дня вже не дасть їй нагоди завивати кучері.

„Меджі, Меджі!“ — скрикнула пані Талівер, сидячи важко та безпомічно з щітками в поділку, „Що з тебе вийде, коли ти така нечемна? Я розкажу це тітці Глеґ і тітці Пулет, коли вони прийдуть до нас на другу неділю і вони вже ніколи тебе не любитимуть. Боже мій, Боже! Глянь на твій чистий хвартушок, який він мокрий з гори до долу. Люди подумають, що це божа кара на мене, що в мене така дитина; вони подумають, що я щось злого вчинила“.

Та заки покінчила ті дорікання, Меджі вже нічого не чула: вона бігцем пустилася до просторого піддаша, що тяглося здовж старого високого даху, стрясаючи на бігу воду зі своїх чорних кучерів, наче собака, що втекла з купелі. Те піддаша було улюбленим Меджіним захистом у вогкі дні, коли повітря не було надто холодне; тут вона збувала всі свої погані настрої, голосно розмовляла з червоточими долівками й полицями та з темними павутинням вкритими кроквами: тут переховувала свойого бовдана, що на нім мстилася за всі свої невдачі. Був це тулуб великої деревляної кукли, що колись витрішала свої великі, круглі баньки поверх червоних як кров щок: та тепер вона вже була зовсім споганена довгим рядом мук, що їх витерпіла за свою паню. Три цвяхи вбиті в голову нагадували стількиж переломів за девять літ Меджіної земної боротьби; ту розкішну німету нараяв їй вид образка у старій біблії, де Яель вбиває Сисеру *). Останнього цвяха вона вбила в голову сильніш як звичайно, бо тим разом бовдан зображав тітку Ґлеґ. Та зараз потім подумала Меджі, що коли вона вбє в голову багато цвяхів, то вже не зможе собі так добре уявити, що тітку це болітиме, коли вона стане товкти нею об стіну, ані не зможе потішити її та вдавати, що дає їй оклади, коли проминуть її лютощі; бо й тітку Ґлеґ можнаб пожаліти, колиб її надто боляче побито і вона сталаб зовсім покірна та прохалаб у своєї братаниці вибачення. І від того часу Меджі вже більш не вбивала цвяхів у голову й заспокоювала себе тим, що навперемінку терла та товкла деревляною головою об рапаві цегли великих коминів, що двома чотирогранними стовпами підпирали дах. Так і того дня, вилізши на піддаша, вона робила те саме, весь час ридаючи з завзяттям, що виключало всякий инший рід свідомости — навіть спомин про журбу, що викликала ті ридання. Коли вкінці ті ридання стали спокійніші, а удари менш завзяті, соняшний промінь, що несподівано крізь решітку осяяв червоточі полиці, привів її до того, що вона кинула геть свойого бовдана та побігла до вікна. Справді сонце продиралося крізь хмари; гомін млина видавався їй знову радісним; стодола була настіж відчинена; а там Яп, смішна собачка, біла з чорними цятками, з одним вухом закоченим взад, бігала дозкола та нюхала непевно, начеб шукала собі друга. Тому вже годі було опертися. Меджі відкинула взад чуприну, побігла сходами вниз, вхопила свій капелюшок, не вкладаючи його на голову, заглянула в двері, а опісля стрілою помчалася сінями, щоб не зустрітися з матірю. Опинившися на подвірю, вона обкрутилася вколо мов чарівниця, приспівуючи притім: „Яп, Яп, Томко приїздить до дому!“, а Яп і собі танцював та гавкав довкруги, начеб хотів сказати, що коли тільки треба кому галасу, то така собачка як він добра до того.

„Гей, гей, паннунцю! Закрутиться вам голова, спіткнетеся та впадете в болото“ — сказав Лука, старший мельник, рослий, широкоплечий чоловік біля сорока, чорнобокий, чорноволосий, увесь припорошений мукою наче вушка до борщу.

Меджі зупинилася у своїому танку та легко колихаючись сказала: „Ох ні, Луко, від цього мені не закрутиться голова. Чи не могладб я піти до млина з вами?“

Меджі любила вештатися у великих просторах

* *George Eliot* (родинне прізвище Mary Ann Evans), англійська письменниця, жила між 1819—1880 р. Була дружиною відомого популяризатора позитивістичної фільософії, Henry Lewes'a. Вона здобула собі визначне місце в історії англійської літератури своїми численними повістями, що принесли багато дечого нового та цікавого. В році 1857, 20 літ по Дікенсових „Pickwick Papers“ почала, вже в немолодих літах писати свою найкращу повість „Adam Bede“, а 1859—60 рр. вікінчила повість „The Mill on the Floss“ „Млин над рікою“. З неї подаємо IV. главу. В її повістях проявляється вперве виразно світогляд спертий на тодішні фільософічні системи, чого не бачимо ще так ярко напр. у творах Дікенса. Не менш цікаві є твори її тим, що в них вона стало держиться науково-природничого методу, розсліджує причини і наслідки явищ, переносячи цю природничу причиновість на психічне життя одиниці. Те життя розглядає вона дуже докладно, вникаючи у найдрібніші детайлі; тому й зовуть її першою представницею психольоґічного роману. Той метод писання розвивали пізніше G. Meredith, Th. Hardy і инші. „Млин над рікою“ — це зворушлива історія психічного розвитку головної дієвої особи Меджі, від її дитячих літ, прожитих у батьковому млині, аж до її трагічного упадку, спричиненого конфліктом між індивідуальними прямуваннями і обовязками супроти ближніх. Той самий етичний підклад бачимо і в усіх инших її повістях. Меджі це новий тип жінки, живої, цікавої, що рветься до краси і вищих форм життя, до активної в ньому участи, та не вміє видержати в тім до кінця. Подібні типи жінок, що так само жагуче шукають повного розвитку всіх своїх духових сил і так само заломлюються серед шляху життя у боротьбі з буденною дійсністю, зображає в нас Ольга Кобилянська.

*) Сисера, поганський вождь котрого Яель пробила ножем.

ФРАҐМЕНТИ З ВИСТАВКИ „УКРАЇН НА СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКІЙ

Виставка журналу „Нова Хата“ і ручних робіт на продаж.

СЬКОГО НАРОДНОГО МИСТЕЦТВА"
ВИСТАВІ В СТРИЮ

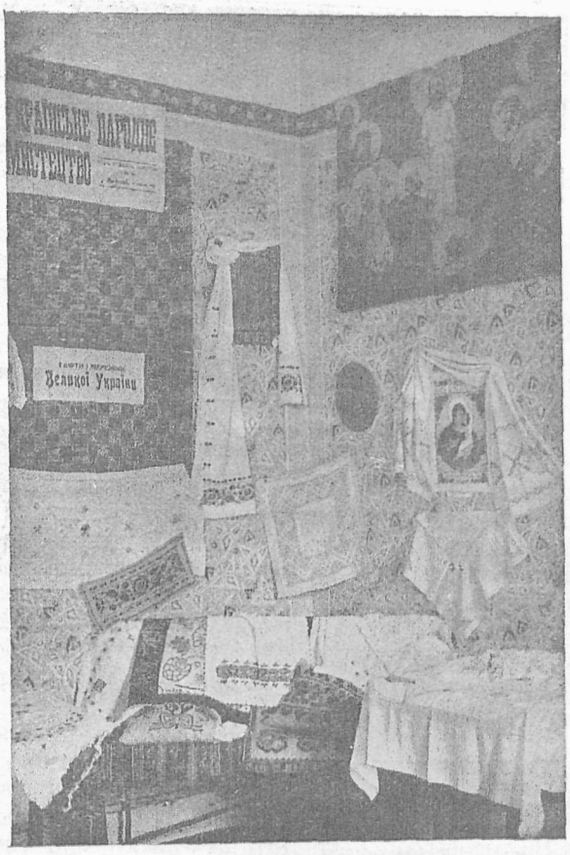

Виставка гафтів та мережок з Великої України.

млина, та часто виходила з нього з чорним волосям припорошеним ніжною біллю; від того її очі горіли ще яркішим вогнем. Безупинний гомін, невгавний рух могутніх млинських каменів, що наповняв її дивним, розкішним острахом наче в обличчі непереможної сили — мука, що сипалась і сипалась без упину — мілкий, білий пил, що вигладжував усі поверхні, так що й сіти павутиння подобали на русалчині мережева — непорочний, солодкий запах — муки — все те доводило Меджі до думки, що ґилин це маленький світ, що стоїть окроме від її околишнього, буденного життя. Особливо павуки були предметом її міркувань. Вона була цікава, чи в них є яка рідня там поза млином, бо в такому випадку вийшлиб немалі труднощі в їх родинних відносинах. Товстий, мукою обліплений павук, що привик брати собі мух зовсім присипаних мукою, хиба трохи ніяково почувавсяб при столі своячки, де мух подають у природному виді, а паніматок — павучих мусівби немило вражати їх взаємний вигляд.

Та в цілому млині вона найбільш любила найвищий його поверх — скриню на збіжжя; тут були цілі скирти зерна, на яких вона могла собі сидіти й без упину зїжджати в діл. Так вона звичайно забавлялася, балакаючи з Лукою, а любила дуже з ним заводити балачку, бо бажала, щоб і він, так як її батько вважав її за розумну дівчину.

Може й тепер вона відчувала потребу направити своє становище у нього, бо зїжджаючи зі скирти зерна, біля котрого поравсяя Лука, вона заговорила таким пронизливим голосом, якого вимагало млинське оточення:

„Думаю, що ви ніколи не читаєте иншої книжки крім біблії — чи так Луко?"

„Авжеж, паннунцю — та й з цеї небагато", признався Лука зовсім щиро. „Не дуже то вже з мене славний читач...".

„Ну, а колиб я так позичила вам, Луко, яку з моїх книжок? Що правда, в мене не має дуже гарних книжок, якіб вам було легко читати. Та є між ними Паґова „Подорож по Европі" — з неї моглиб ви дізнатися чимало про всяких людей на світі, а хочби ви й не зрозуміли прочитаного, то образки допомоглиб вам у цім — вони показують вигляд та звичаї людей і як вони живуть. Там, бачите, є Голяндці, дуже товсті, з цигарками у зубах — а один з них сидить на бочілці".

„Ні, паннунцю, не дуже то добре я думаю про тих Голяндців. Не мавби я великого пожитку з того, колиб і дізнався чого про них".

„А все таки вониж наші ближні, Луко — а про ближніх наших таки годилосяб нам дещо знати".

„Не дуже то вони такі й ближні, паннунцю, здається мені. Я тільки те знаю: мій старий господар, а це був чоловік у світі бувалий, мав звичку говорити: „Колиб я", каже, „посіяв свою пшеницю не луживши, я бувби Голяндцем"; а цеж значило стільки, як колиб він сказав, що Голяндець це дурак, або щось подібне. — Ні, ні, я не думаю забивати собі баки Голяндцями. На світі й так дурнів та драбуг чимало — не треба аж шукати за ними по книжках".

„Це правда" — сказала Меджі, трохи збентежена несподіваними рішучими поглядами Луки на Голяндців, — „так може ви волілиб „Живу Природу" — це вже, бачите, не Голяндці, а слони, кенґури, і африканська кицька і окунь і птах, що сидить на своїому хвості — я забула, як його звуть. Е, бачите, країни, що в них повно цих сотворінь, замість коней та коров. Чи не хотілиб ви знати дещо про них, Луко?"

„Ні, паннунцю, я маю знати рахунок муці та збіжжу — навіщо мені знати стільки всяких річей крім мойого діла. Цеж доводить людей до шибениці, коли вони знають усе инше, тільки не те, що їм треба знати задля хліба. А вже найбільше брехні, бачиться мені, є в тім, що по книжках друкують; ці друковані листки, це начеб ті люде, що викрикують по вулицях".

„Ей, та бо ви, Луко, зовсім подібні до мойого брата Томка", — сказала Меджі, бажаючи звернути гутірку на щось приємніше. „І Томко не любить читати. Я так люблю Томка, Луко — більш ніж когонебудь иншого на світі. Як він виросте, я буду вести йому господарство і ми завжди житимемо вкупі. Я могтиму сказати йому все те, чого він не знає. Та я думаю, що Томко мудрий хлопець, хоч він і не любить книжок; він уміє робити гарні мотузки на батоги та огорожі на крілики".

„Егеж" — сказав Лука — „та не дуже то він мабуть буде врадуваний, бо всі крілики поздихали".

„Поздихали" — скрикнула Меджі зіскочивши на рівні ноги зі свою рухомого сидження на зерні; „Ох Боже мій, Луко! Що! І той клаповухий і та цятката кріличка, що на неї Томко витратив усі гроші?"

„Такіж неживі як онті кроти", сказав Лука, беручи своє порівняння зі справжніх трупиків, що висіли на стіні стодоли.

„Ох мені лихо, Луко", сказала жалісно Меджі і рясні сльози покотились у неї по щоках. „Томко казав мені піклуватися коло них, а я забула. Щож мені робить?"

„Бачите паннунцю, вони були аж там у тій шопі, так якеж кому було діло доглядати їх? Я думаю, що мабуть панич Томко казав нашому Геріеві годувати їх — та на Герія нема що рахувати; це ледаче сотворіння, коли йде про обіцянки. У нього стільки думки, що про своє черево, колькиб його скололи."

„Ох, Луко, Томко так наказував мені, щоб я памятала за кріликів кожної днини, та скажіть, що я винувата, коли вони і на думку мені не спали? Ох, він буде такий злий на мене, я певна в цім, і так сумуватиме за своїми кріликами, як і я сумую. Ох, щож мені робити?"

„Не журіться, паннунцю", сказав Лука, розважаючи її — „це погані створіння ті клаповухі кріі-

лики, вони й так могліб були виздихати, хочби їх і годував був; сотворіння, що противні природі, ніколи не ведуться. То вже сам Бог Всемогучий їх не любить. Він створив у кріликів вуха на те, щоб вони сторчали в гору, а це ніщо инше, як робити йому на перекір, коли вони звисають у діл, як у собак. Панич Томко тепер знатиме, що такого дрантя вдруге не треба купувати. Не журіться, паннунцю. Можеб ви зайшли до мене в хату та заглянули до моєї старої. Я саме йду туди."

„Це запрошення дало Меджі змогу приємного забуття у її горю: її сльози все більш рідшали, коли вона дріботіла біля Луки до його веселої хатини, що стояла уквітчана яблунями та грушами над самим берегом річки Ріпль.

Перекл. Р. П.

ВИСТАВКА УКРАЇНСЬКОЇ КНИЖКИ

В неділю дня 28. жовтня між 12. а 14. годиною в полудне відбулася заходами філії „Просвіти" на місто Львів у великій салі Народного Дому Святочна Академія з нагоди Свята Української Книжки. На Академію явилося так багато осіб, що хоч саля була виповненна по береги, велика кількість громадян мусіла вернутися домів, бо саля не могла вже вмістити більше учасників.

Академію відкрив голова львівської філії „Просвіти" проф. Я. Біленький рефератом про ролю української книжки в історії українського народу. Референт звернув увагу на історію розвою української книжки та на теперішний стан української книжкої продукції, яка з кожним днем зростає. Українська книжка опановує. щораз то ширші круги українських народних мас та стає могутним чинником і культурного піднесення і визволення українського народу. З черги Голова Товариства „Просвіта" Михайло Галущинський виголосив реферат про значіння книжки для освіти і самоосвіти.

Хоральну частину Академії виповнили виступи хору „Сурма" під дириґентурою д-ра Неділки.

Заходом тоїж львівської філії Т-ва „Просвіта" відбувалася у Львові в днях від 23. до 28. жовтня виставка української книжки. Виставка була приміщена в трьох просторих комнатах Народного Дому і мала за завдання показати лише популярну українську книжку, та українську пресу і книжку поза межами Західної України в 1927 році. Виставка робила просто величаве враження. Отвирав виставку відділ українських видань про книгознавство, себто науки про книжку взагалі (про продукцію книжки, поширення книжки і вживання книжки — бібліотекарство). Хоч зібрано на виставці лише невелику частину українських видань по тому предмету, то все-таки навіть то, що виставлено представляється дуже поважно. Головно заходами київського Наукового Інституту Книгознавства видано з обсягу книгознавства вже богато поважних студій.

Бібліотека Т-ва „Просвіта" виставляла всю книжну продукцію Головного Товариства „Просвіта" у Львові та всіх „Просвіт" на українських землях і на еміґрації. Цей відділ нараховув понад 1000 експонатів.

Окремо виставлено було всі драматичні та музичні видавництва. Відділ драматичних видавництв прикрашено оригінальними моделями театральних декорацій проектів артиста-маляря Петра Холодного та П. Мурського.

Книгарня Н. Т. ім. Шевченка крім своїх видань виставила великий вибір видань з Радянської України. Цей вибір, це лише невелика частина книжної продукції Великої України, але і він доказує, що продукція української книжки йде великими кроками вперед.

Т-во „Сільський Господар" виставляло українську господарську літературу. Тут звертають на себе увагу передовсім видання Української Господарської Академії в Подебрадах.

Видавництво „Червона Калина" виставило всі свої видання, з яких виріжняються видання про нашу славну недавну минувшину, спомини про визвольну війну та найновіші повісти „В огні" і „Сотниківна".

Видавництво „Світ Дитини" виставляло свої видання для дітий і молоді. Ці видання гарно ілюстровані звертають загальну увагу.

Популярну політичну літературу виставляла Видавнича Спілка „Громада".

Ревізійний Союз Українських Кооператив виставляв крім своїх видань також ґрафікони, які ілюструють розвій західно-української кооперації.

Між альбомами виставленими Ревізійним Союзом Українських Кооператив є також альбом „Союзу Українок", а також ґрафікон який ілюструє розвій та працю жіночих товариств і кооператив.

Пластовий Улад виставив також всі свої видання та знимки. Кіоск Пластового Уладу прикрашений оригінальними килимами з Пластової Килимарні в Косові.

Окремий кіоск урядило Товариство „Сокіл-Батько", в якому виставлено всі видання того товариства. Кіоск прикрашений прапором товариства, портретами голов і плякатами зі здвигів.

Замикав виставку кіоск Видавництва „Рідна Школа", в якому зібрано кількасот книжок головно шкільних та для молоді, а також журнал „Рідна Школа", якого появилося вже третє число.

Хоч виставку уряджено при малих засобах львівської філії „Просвіти" і приготовлювано дуже коротко, то всетаки представлялася вона дуже добре. Загалом виставлено біля 10 тисяч книжок і часописів. Зате зовсім погано представлялася справа зі відвідуванням вистави. В день відкриття виставки відвідало її несповна півторасотки осіб. В инші дні число відвідуючих було ще менше. У Львові, в столиці краю, при тій великій кількости української інтеліґенції той цілковитий брак інтересу до книжки, це явище дійсно застрашаюче.

НОВІ КНИЖКИ

Богдан Лепкий — **Сотниківна,** історична повість — Видавництво „Червона Калина".

Календар-Альманах — **„Червоної Калини"** на 1928 рік.

Ювилейний Календар **„Просвіти"** на 1928 р.

ПЛІСОВАННЯ, МЕРЕЖКОВАННЯ ОНДУЛЬОВАННЯ
ОБТЯГАННЯ ҐУЗИКІВ, ВІДБИВАННЯ ВЗОРІВ ДО ГАФТУ

виконує

заведення М. ЛЯНДАВ

Львів, Пасаж Міколяша

НАЙГОЛОВНІШІ ДИТЯЧІ НОРОВИ

Часто доводиться почути нарікання родичів або вихователів на ріжні дитячі норови. Одні нарікають на химерну вдачу дітей, другі вічно дрожать о їхне життя і здоровля. Багато клопоту завдають тоті малі сотворіння своїм найближчим, а хоч діточих норовів дуже багато і не на всі можна тут звернути увагу, то все таки найчастіше виступають у дітей ось які погані звички:

Дитина не хоче їсти.

Тут треба передовсім порадитись лікаря, чи дитина не є хвора. Якщо дитина здорова, треба призадуматись основно над тим, що саме хоче дитина осягнути через свою впертість. В більшости випадків легко можна ствердити, що дитина бажає собі, щоби цілий світ крутився біля її особи, або вона хотілаб попеститись з родичами. Зажурені родичі дають дитині в такому разі якусь її улюблену страву і це на хвилю помагає, але загалом ще погіршує справу, бо дитина стане відкидати всякі страви так довго, доки не осягне своєї забаганки. Тому не припрошуйте дитини довго до їди. Як не схоче їсти, заберіть з перед неї. В полудне, вечером і на другий день. Не бійтеся о її здоровля, бо вкінці природа впімнеться о своє право, а порожний шлунок це найкращий вихователь. Здорова дитина може переголодувати і 48 годин без витрати сили і нараження здоровля.

Дитина хоче бавитись ножем і ножичками.

Можете з того лиш радіти. Дайте спокійно ці острі знаряддя дитині в руки! Ви недоцінюєте діточого розуму, якщо думаєте, що діти не є самі на стільки осторожні, щоби не поранитись. Не відбирайте їм нахилу до заняття і майстрування, бо це признаки їхнього здорового духового розвитку. Через заборону самі приучуєте дитину до скритости при своїх заняттях, а це відбивається шкідливо на дитячих нервах. Не лякайтеся того, що дитина може з тими „небезпечними“ річами бігати, впасти і тяжко покалічитись. Цей страх загально поширений, але з практичного досвіду він безосновний.

Дитина не хоче купатись.

Не забувайте при тім, що дуже часто не так сама купіль, як радше всі заходи коло неї можуть впливати дійсно неприємно. Передовсім треба зимою добре опалити місце, де купаємо дитину. Якщо дитя не зносить холодної води, доляйте цілком спокійно теплої, бо є річчю недоцільною, з дітьми пробувати методів загартовування. Дитяча ванна повинна бути доволі велика, щоби дитина могла свобідно порушатись. Дуже часто заборонюють нервові мами дитині при купелі „танцювати“. Чому? Позвольте їм при купелі танцювати і співати, співайте разом з ними, позвольте їм хлюпатись, а тоді зненавиджена купіль буде для них приємністю, за котрою будуть тужити.

Дитина є нечемна для гостей.

Дуже часто не помагає тут жадна просьба. Дитина не хоче гостей поздоровити, поводиться з ними неприв'ітно, а в гіршому разі навіть кидається бити всіх чужих, хто лиш увійде до хати. Тут знова передовсім треба застановитись над одним: що дитина хоче осягнути таким поганим поведенням? І тут майже все приходиться відмітити як причину заздрість. Дитина хоче, щоби тільки для неї оказувати любов і приязне відношення, вона не хоче резиґнувати ані з крихітки своїх прав. Тому в таких випадках треба її лагідно повчити. Дітям треба пояснити, що на світі не тільки вони одні, що ще і на дещо иншого треба звертати увагу. Але передовсім мусимо знати, що практикована майже все в таких випадках метода — уважати дитину за головну вісь цілого домашного руху, є цілком хибною.

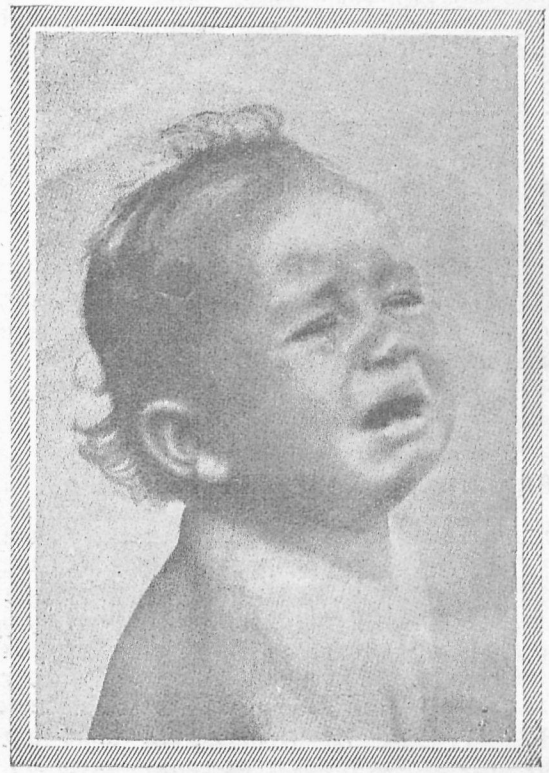

Діточий смуток і радість.

Дитина не хоче йти спати.

Тут знова треба провірити мотиви й цілі цеї нечемности“. Звичайно причиною бувае страх: дитина боїться лишатись сама в кімнаті; але від того треба старатись дитину відучити. Всякі застрашуючі оповідання чи казки впливають некорисно на душевний стан дитини і тому треба вистерігатись переладовувати ними дитячу уяву. Особливо треба перестати страшити діти ріжними бабами Яґами, відьмами, чортами і т. д. Дуже неприємно може дитину вражати також часом задовга церемонія перед спанням. Дитина переходить з рук до рук, мусить поцілувати кожного на „добраніч“! — а все те, самозрозуміло, може дитині сприкритись. Чи справді ми, дорослі, затратили всяке вирозуміння, що і любов може когось мучити, якщо її оказуємо в неперебірчивий спосіб? І так стараються діти цю неприємність

відсунути як може на пізніше. Найкраще приготовить дитину до спання фізична втома, що легко може осягнути через відповідне дитяче заняття, руханку або діточі забави.

Назагал треба зазначити, що дитині не треба нічого ані дозволяти ані забороняти без відповідного пояснення. Не можна забувати, що і дитина має волю, якої не треба ломати, тільки спрямовувати на инший шлях. Також треба вміти осудити, коли під жадною умовою не можна дитині уступити. До цього надаються дві засади: Витревайте при своїй забороні, якщо дитина жадає чогось нерозумного, або як вона домагається чогось, хочби й розумного, але в нечемний спосіб. На приклад: дитина хоче устроїти собі з батькового капелюха човник в своїй купелевій ванночці і пустити його на воду. Не потурайте дитині, хочби ви й добре знали, що капелюх і так небавом буде цілком не до вжитку. Бо діти не зможуть на будуче зрозуміти, чому иншим разом їм забороняють забави з новим капелюхом, а нема нічого більше небезпечного для успіху у вихованні, як вироблене у дитини почуття, що з нею поступають насильно. Візьмім другий приклад: дитині подали кашку, а вона домагається ще ложки, яку їй забули подати при накриванні стола. Цілком розумне бажання! Якщо одначе тон її домагання є невідповідний, старайтеся поучити про це дитину і так довго не уступайте, аж дитина попросить чемно. Не уступіть, хочби вам прийшлось віднести кашку назад до кухні, а дитина мала через те голодувати. Одначе в усіх випадках — це треба особливо підчеркнути — говоріть багато з дітьми і старайтеся пояснити кожне їхнє нерозумне бажання, якого мусите їм відмовити, або невідповідний спосіб, в який вони хотілиб осягнути свою ціль. Остро треба поступати з дитиною щойно в тому випадку, коли вже ані пояснення ані доброта нічого не помагають.

(З німецького).

Ріжні вісти

Охорона молоді та житлове питання за кордоном. В Швайцарії, особливо в Цюрихському кантоні поліпшення житлових умов для дітей та молоді набирає актуального значіння по містах.

Родини, що не мають дітей, не можуть, наприклад мати приміщення в місцевости, де є сад; заборонені спільні приміщення для кількох родин, спільне користування ваннами, клозетами, то-що.

Визнаним типом будування приміщень — є анґлійський на 1—2—3 родини, з садом, майданом для дітей, на краю міста.

Оселятись в таких приміщеннях можуть родини, що мають не менше чотирьох дітей.

При будуванні таких домів житлова площа значно збільшується у порівнанні з нормами для дорослих, щоб діти в дощеву, або зимову пору могли мати досить повітря та простору для потрібних їм занять.

Краща в цьому розумінні система будинків (селищ) для одної родини. За цим планом, на другому поверсі повинні бути відпочивальні, а на першому кухня, їдальня і инші кімнати, бо це дає змогу матері-господині стежити, що діти роблять і де вони. Сад та майданчики так повинні розташовуватись, щоби мати через вікно могла бачити дітей і стежити за ними, не відриваючись від своєї роботи.

На будування таких будинків Кантон дає позички, частину з яких одержують без повороту, а решта виплачуватиметься в такій спосіб, щоби не порушувати бюджету родини. Особливо великі пільги дають багатосемейним робітникам.

Кантон Цюриха для цієї мети видав 19.320.000 франків, на які збудувано 3.350 приміщень, між ними 1.291 на чотири кімнати, 1.350 на три, решта — більших розмірів. Одну четверту позички видавали безповоротно.

За такою системою платня за приміщення — становила приміром від 1.800 франків до 1.300 фр. на рік і має тенденцію понижуватись. По таких селищах орґанізують кооператив, бібліотеку, дитячий сад.

Будівельні кооперативи також почались орґанізуватись внаслідок популярности цієї ідеї.

Жінка капітаном корабля. Молода дівчина, 19-літня Ґудрун Траґштад з Осло, здала іспит з морської пароплави. Тим набула вона право на уряд капітана прибережної морської плави. Моряцьку кров одідичив цей молодий жіночий капітан по своїй батькові, який теж є капітаном. Вона товаришила батькові в його морській їзді вже від 14-ого року життя.

Участь жінок в літературному і журналістичному рухові в СССР. — В Союзі Радянських Республик проявляють жінки велику активність на полі літератури і журналістики. Виходить там 16 журналів редаґованих жінками, а в році 1926 сповняло обовязки денникарських справодавців 2.600 жінок.

❀ ❀ ❀

Новий стиль візитових суконь

В кожному сезоні є фаворитовані певні одяги. Це зазначується від кількох років щораз більше. І тепер фаворитами є сукні, богато суконь, хоч і плащі є дуже модні. Комлети, які в минулому році були просто диктаторським приписом, — тепер відсунені вже трохи на бік, бо від одностайного матеріялу, краски й підшевки стало вже трохи скучно. Зате модні тепер темні сукні, бо до них треба лише чорного плаща.

Немов чорна нитка тягнуться через сьогорічну моду цілі серії чорних візитових суконь, так начеб пані вибрали їх цілу масу. Кожна з них инша. І в тому саме новість і інтересність теперішної моди. Не уніформи, але ріжнородність ідеї, зміни в приміняванні матеріялів. Це неначе визволення від одностайних спідниць в фалди з обовязковим *jumper*-ом. Яка інтересна поява цих елеґантних стрункіх, темних суконь. Тут свобідна жакетова форма, там підняття на клубі, то знову мале удрапування при викрою біля шиї. Все так невимушено придержане гарною декоративною шпилькою, шпанґою, спряжкою.

З темними суконями прийшла мода на біжутерію в чисто декоративному розумінні, бо біжутерія є оживлюючим елементом темної сукні.

Ясні візитові сукні є рідкістю. Принайменше спідниця є темна і це належить до найкращих помислів моди знайти добрий перехід між ясною блюзкою, а темною спідничкою, та піти тим на руку паням, яким не до лиця мертва чорна краска. Тому стрічається тепер богато гарних комбінацій чорного з білим, а ще більше тонів бронзових. Особливо червонаво-каштанова краска виглядає дуже інтересно з яснішою жовтою. Чорне в зіставленні з білим робить трохи за остре враження. Чисто біла краска майже завсіґди не до лиця, тому мусить це бути краска слоневої кости, яка дається тінювати у всі жовті і рожеві тони. Жовтим нюансам пророкують великі успіхи. Тому дуже модним є золото в шовку і брокаті, а також перетикане в тонких вовняних матеріялах.

Плащ з сукна краски бордо, фантазійно поширений з переду і в рукавах, прибраний филюючим стебном і футряним ковніром.

Дуже елєгантний плащ з гарного оксаміту. Лінія плечей поширена накиненою на рукави пелєриною; діл пелєрини обшитий футром, ковнір і манжети рівнож футряні.

Дуже оригінальна сукня з темно-синьої вовни, прибрана скісно нашитими плісами, з жовто-рожевої Crepe de Chine, долиною впущені фалди.

Плащ з попелятого суконця, оригінальний орнаментаційно нашитими плісами. Ковнір з попелястого футра. Дуже елєгантний і модний.

ХАРАКТЕРИСТИЧНІ ЦІХИ МОДИ НА РІК 1927/8

Плащі з широко заложеними боками, один на другий, обрамовані футром. Високі ковніри й великі манжети. Прибрання плащів лише правдивими футрами, — переважно лисами.

*

На практичний одяг:

Анґлійські плащі, з взористих вовнянцх матеріялів. Jumper'ові сукні з матеріялу Kasha, перетиканого золотими нитками. Також прозорі трикотові матерії і Jersey.

*

Візитові сукні темні. Найбільш уживаний матеріял Crêpe Satin. Сукні драповані, з повною фантазії нерівномірністю. Волянти, свобідно звисаючі части, вставлювані по однім боці дзвони прибирають спідниці.

*

Нове прибрання суконь шліфованими кристалами, які гармонізують краскою з сукнею.

*

Вечірні сукні з заду продовжені, з припинаними шлепами. Багаті вишивки й гафти, блискучі шовкові оксаміти.

*

Краски: На практичний одяг beige і бронзовані відтіни, на візитовий чорні і ґранатові; на вечірний білі, чорні й бордові.

ч. 785. Спортовий плащ в раґлянівій формі з грубого англійского матеріялу прибраний футряним ковніром.

ч. 786. Скромний плащ з вовняної матерії з нашитими кишенями і футряним ковніром. Зі заду стягнений від боків драґоном.

ч. 787. Дуже гарний плащ з ґранатової цибеліни, прибраний плісами з яснішої цибеліни і попелястим футром.

ч. 788. Плащ з kasha, краски beige прибраний ковніром з Biberette. З переду викінчений паском.

ч. 789. Плащ з вишневого сукна прибраний плісою з матерії в крати і футряним ковніром. (Модель цей надається до перероблення старого не модного вже плаща).

ч. 790. Скромний костюм з вовняної матерії. Нашиті пліси на жакеті і впущені фалди на спідничці творять смуклу лінію. Ковнір і маншети з футра.

До кожного моделю готовий крій.

90 РОКІВ ІСНУЮЧИЙ ФАБРИЧНИЙ СКЛАД **СУКНА** І ВОВНЯНИХ ТОВАРІВ ПІД ФІРМОЮ

І. ВАЛЛЯХ і Син ПОРУЧАЄ НА БІЖУЧИЙ СЕЗОН ВЕЛИКИЙ ВИБІР НОВОСТЕЙ КРАЄВИХ І ОРИҐІНАЛЬНИХ АНҐЛІЙСЬКИХ НА МУЖЕСЬКІ УБРАННЯ І КОСТЮМИ, **а також плюші на дамські плащі.** Сукно ліберійне. КОЦИ НА КОНІ І ЛІЖКА.

Товар добірний. **Ціни низькі.**

До кожного модного готового вбрання.

ч. 791. Сукня з шкоцької kasha, краски сріблистої з вишневою, прибрана вишневими лямівками.

ч. 792. Сукня з бронзового оксаміту лямована яснішим оксамітом.

ч. 793. Сукня з kasha в ясній красці прибрана закладками, спідничка з переду кльошева.

ч. 794. Скромна суконка з темної вовни з впущеними фалдами на спідничці.

ч. 795. Сукня з зеленавої вовни прибрана чорним оксамітом і скісними закладками.

ч. 796. Сукня з пастелево-синьої Crepe de Chine з інтересними темнішими аплікаціями, які кінчаться впущеними фалдами.

ФУТРА нові, всякі перерібки переховування на літо **В. СІХЛЕРА Сини**
НА РАТИ Львів, пл. Галицька ч. 14/1 пов. **НА РАТИ**

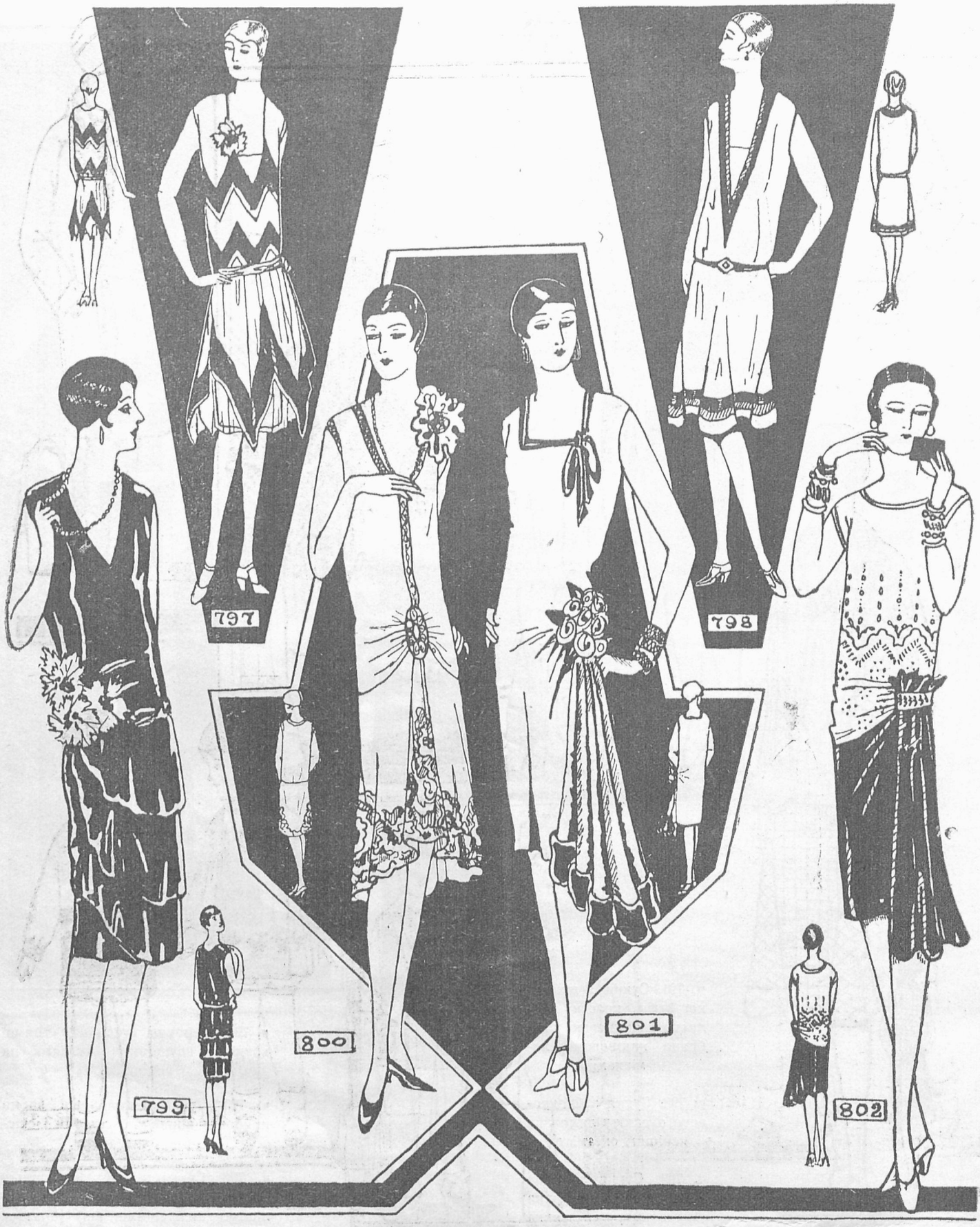

ч. 797. Суконка з блідо-зеленого фуляру з подвійною спідничкою; прибрана зубами з рожевого фуляру.

ч. 798. Оксамітна сукня лямована стяжкою срібною, золотою і рожевою.

ч. 799. Тоалєта з вишневого оксаміту. Спідничка складається з трьох фальбан, удрапування з правої сторони. Прибрання з трьох квітів краски рожевої, мальвової і фіолєтної.

ч. 800. Тоалєта з білої Crepe Satin долиною богато гафтована краскою веленою, червоною і золотою. На рамени велика золота квітка.

ч. 801. Тоалєта з блаватного Velour Chiffon прибрана продовженою филею з матерії, лямована сріблистим футром, з великою китицею з срібних і золотих квітів. При шиї викінчення із срібної стяжки.

ч. 802. Комбінована тоалєта з білої Crepe Satin і чорного оксаміту, гафтована коралями.

НАЙМОДНІШІ НАЙГАРНІШІ КАПЕЛЮХИ І ШАПОЧКИ
НА ОСІННИЙ СЕЗОН
ПОРУЧАЄ ПО ПРИСТУПНИХ ЦІНАХ
О. БЕРЕЖНИЦЬКА
ЛЬВІВ, ВУЛ. ПЕКАРСЬКА 47.

ч. 803. Спортовий плащик для смотрика з англійського матеріялу.

ч. 804. Оксамітна суконка для дівчинки від 8—15 літ з впущеними фалдами, прибрана білою камізелькою і ковнірцем.

ч. 805. Убранко для хлопчика 2-4 літного з легкої вовни укладане в фалди; пасок з кольорової скіри.

ч. 806. Оксамітний плащик для дівчинки з раґляновими рукавами, прибраний футерком, з відповідною шапочкою.

ч. 807. Плащик для смотрика з попелятої матерії.

ч. 808. Братчик і сестричка однаково вбрані.

ч. 810 Плащик для дівчинки прибраний ковнірем і манжетами з бронзового футра.

ч. 811. Спортове убрання для хлопчика, з англійської матерії прибране стебном.

ч. 812. Убранко для малого хлопчика з ясної фляпелі, збиране на раменах в дрібні закладочки.

ч. 813. Убранко для хлопчика зі сподніми до припинання. Блюза зі суконця, сподні і ковнірець з оксаміту.

КУПУЙТЕ З ПЕРШОГО ДЖЕРЕЛА! ПАНЧОХИ, СКАРПИТКИ, РУКАВИЦІ
ТА ВСЯКІ ТРИКОТАРСЬКІ ВИРОБИ ПРОДАЄ НАЙДЕШЕВШЕ
СПЕЦІЯЛЬНИЙ МАҐАЗИН ТРИКОТАРСЬКИХ ВИРОБІВ.
ОЛЬКА
ЛЬВІВ
РИНОК 35.
(біля Народн. Торговлі).

ч. 814. Практична спідничка з баскіною і контрафалдами. На баскіні впущені кишені.
ч. 815. Блюзка з гладкого суконця; перед в формі пляструна вистебнуваний в поперек, долом нашиті кишені.
ч.816. Спідничка укладана в фалди, пристебновані в одній третій части. Горою вузенька листовочка.

ч. 817. Елєгантна блюзка з Crepe de Chine укладана на переді в фалди, а в пасі звязана вузеньким пасочком.
ч. 818. Блюзка з гладкого суконця або флянельки, прибрана вишивкою.
ч. 819. Домова суконка з кишенями.
ч. 820 Убранко для хлопчика з пристебнованим контрафалдом з переду. Ковнірчик викінчений в зуби.
ч. 821. Суконка для дівчинки з трьома закладками на рамени і виложеним ковнірчиком.
ч. 822. Практичний господарський фартушок з взористого полотенця. Кишені і край лямовані полотенцем в одній красці.

До кожного моделю готовий крій.

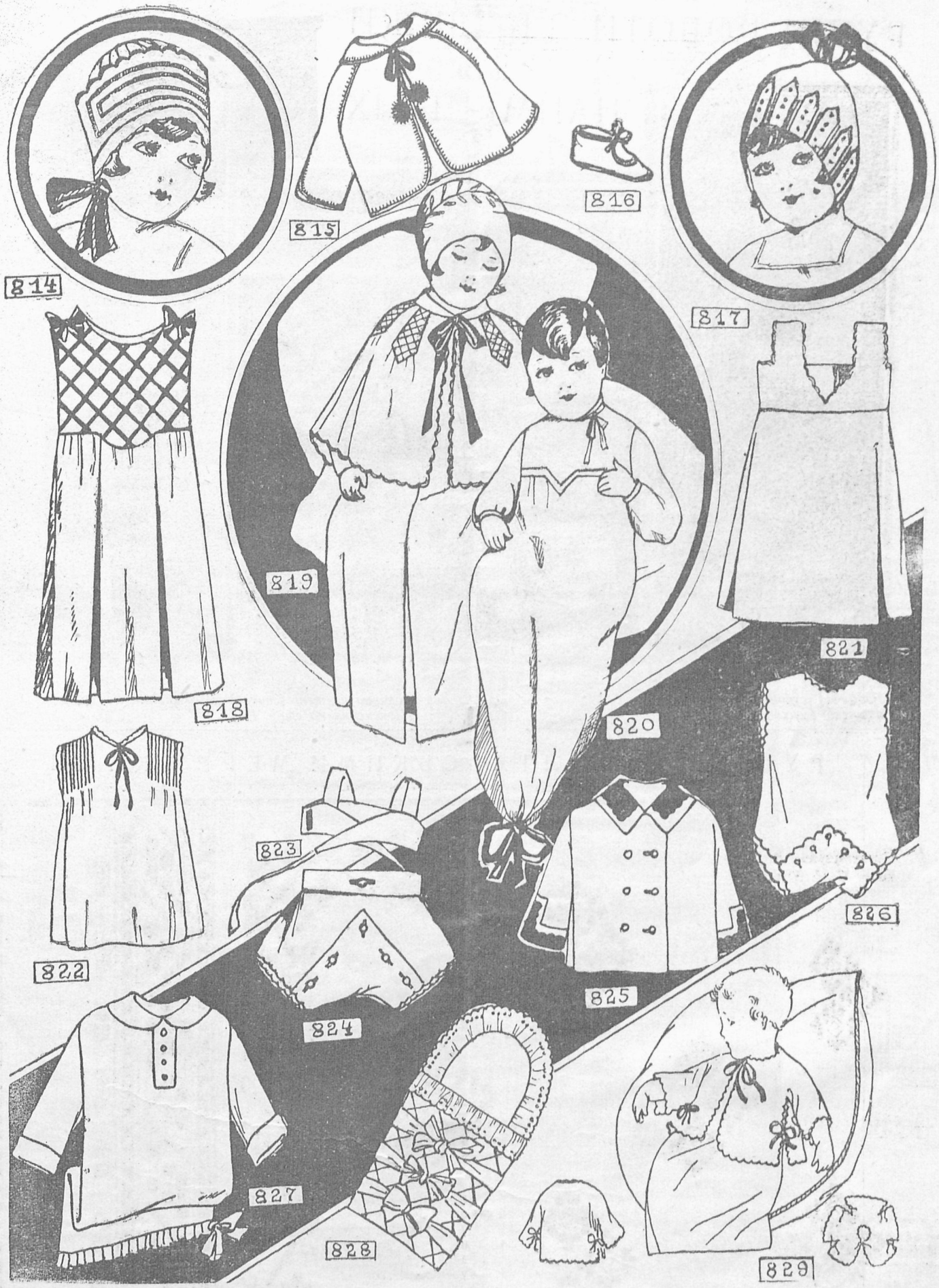

ч. 814—829. Чипочок з білого,батисту, викінчений зубчиками; кафтаничок прибраний кольоровим викінченням; черевичок з сукна або ірхи; чипочок з батисту з накладаними плісками; довга суконка для немовлят нашита скісно синими тасемочками; плащик з пелериною викінчений зубчиками; модна комбінація для немовлят звязана для тепла долиною; суконка до убирання під кафтаничок; сорочка збирана на раменах в закладочки, звязана під шию. Станичок; майточки до запинання. Плащик з суконця з оксамітним ковнірчиком і маншетами. Комбінація майточок з сорочиною; довга суконка запнена під шию, викінчена плісками. Пеленка до вязання від боків; кафтаничок без шва, звязаний боками і під шию стяжкою.

До кожного моделю готовий крій.

РУЧНІ РОБОТИ З ВОЛІЧКИ ДЛЯ НАЙМЕНШИХ

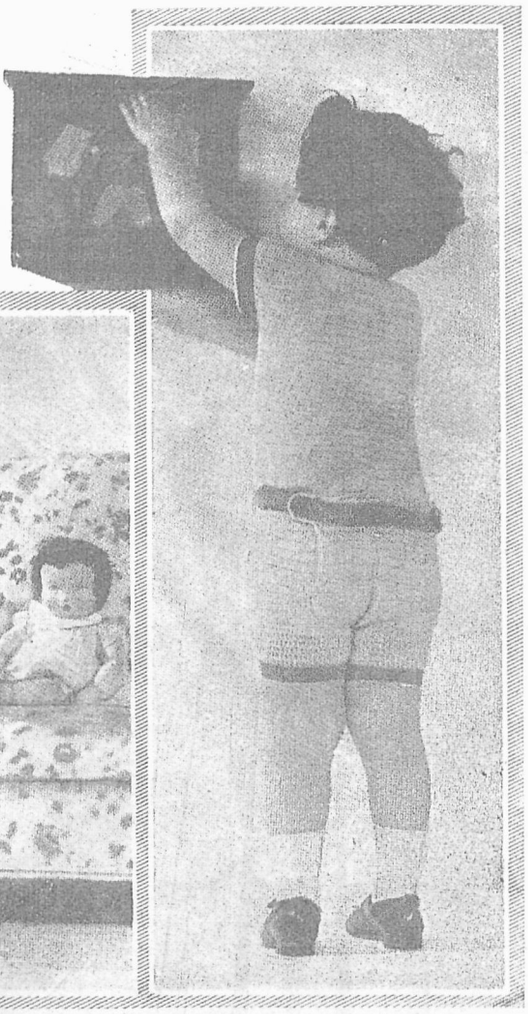

Поодинча суконка для дівчинки плетена (гачкована) з волічки.

Убранко для хлопчика плетене (гачковане) з волічки.
(Пояснення на стор. 17.)

РУШНИК З ПОЛТАВСЬКИМИ МЕРЕЖКАМИ

Провктували й рисували О. О. Кульчицькі.

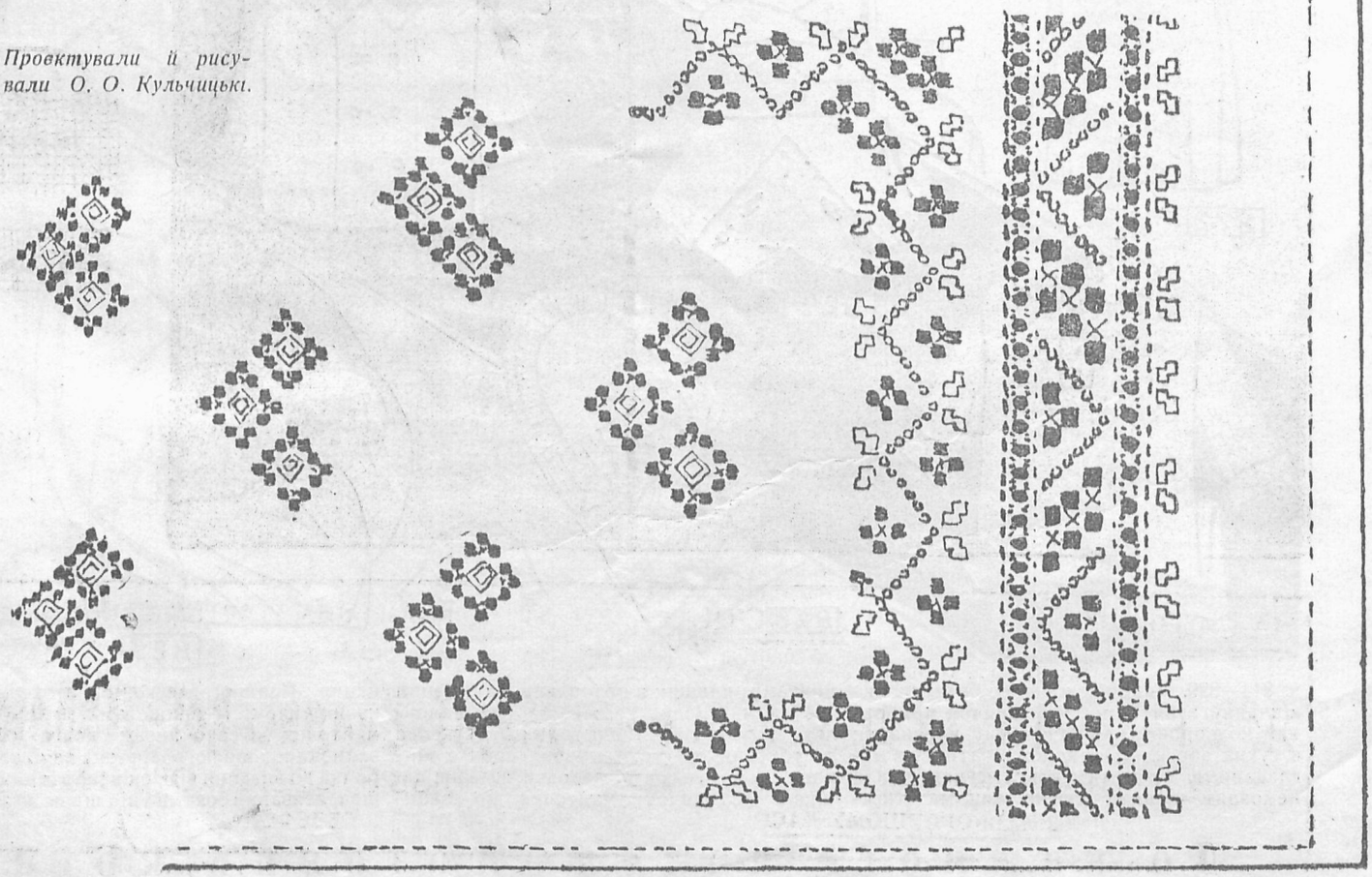

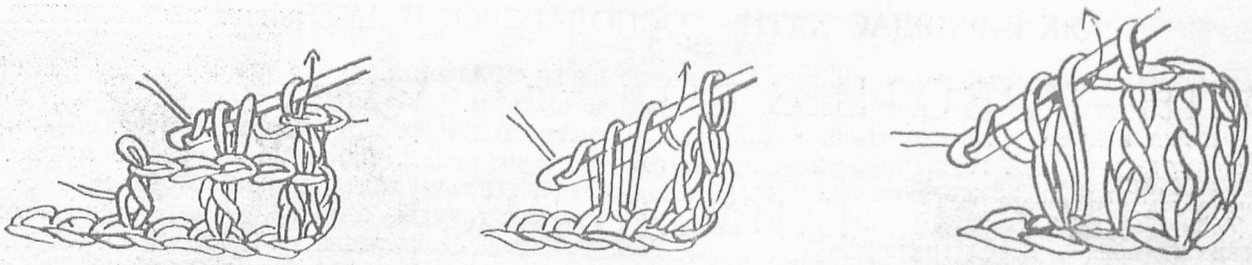

Легкі способи плетення (гачкування) з волічки:

а) пів-стовпики, на переміну з очками (надається на роботу суконочки для дівчинки).

б) в) навивані стовпики і високі стовпики (надається на роботу убранка для хлопчика).

Гладка, практична суконочка плетена (гачкована), з волічки, для 3-літної дівчинки. Матеріял: 250 *g* біло-синьої гарасової волічки. Гачкується на суконку, станичок і спідничку, на підставі форми, кожне окремо, а відтак лучиться з лівої сторони. Спідничку передтим треба з горішнього краю приморщити. При насаді спіднички перетягається плетений шнурок з кутасиками. Викрій шиї обгачковується густо міцними очками.

Форму висилаємо на замовлення.

Убранко для дволітного хлопчика, плетене (гачковане) в волічки. Матеріял: 130 *g* ясно-синьої і 20 *g* рожевої гарасової волічки. Наперід гачкується станичок, починаючи від переднього долішнього краю. Пасок і раменця з рожевої волічки, зроблені з густих очок, пришивається до готового, на боках зшитого станичка. Відтак гачкується споденки з двох частей (передна і задна) які теж зшивається на боках. На задній частині треба вигачкувати кляпу, через що роботу ділиться. Відтак в цих розпорах догачковується малі шліци. Вкінци гачкується з густих очок (рожевих) обрамування до споденок і до горішнього краю кляпи (тут треба узгляднити дірки на ґузики). Всі рожеві паски є обведені довкола рядом синих очок.

Форму висилаємо на замовлення.

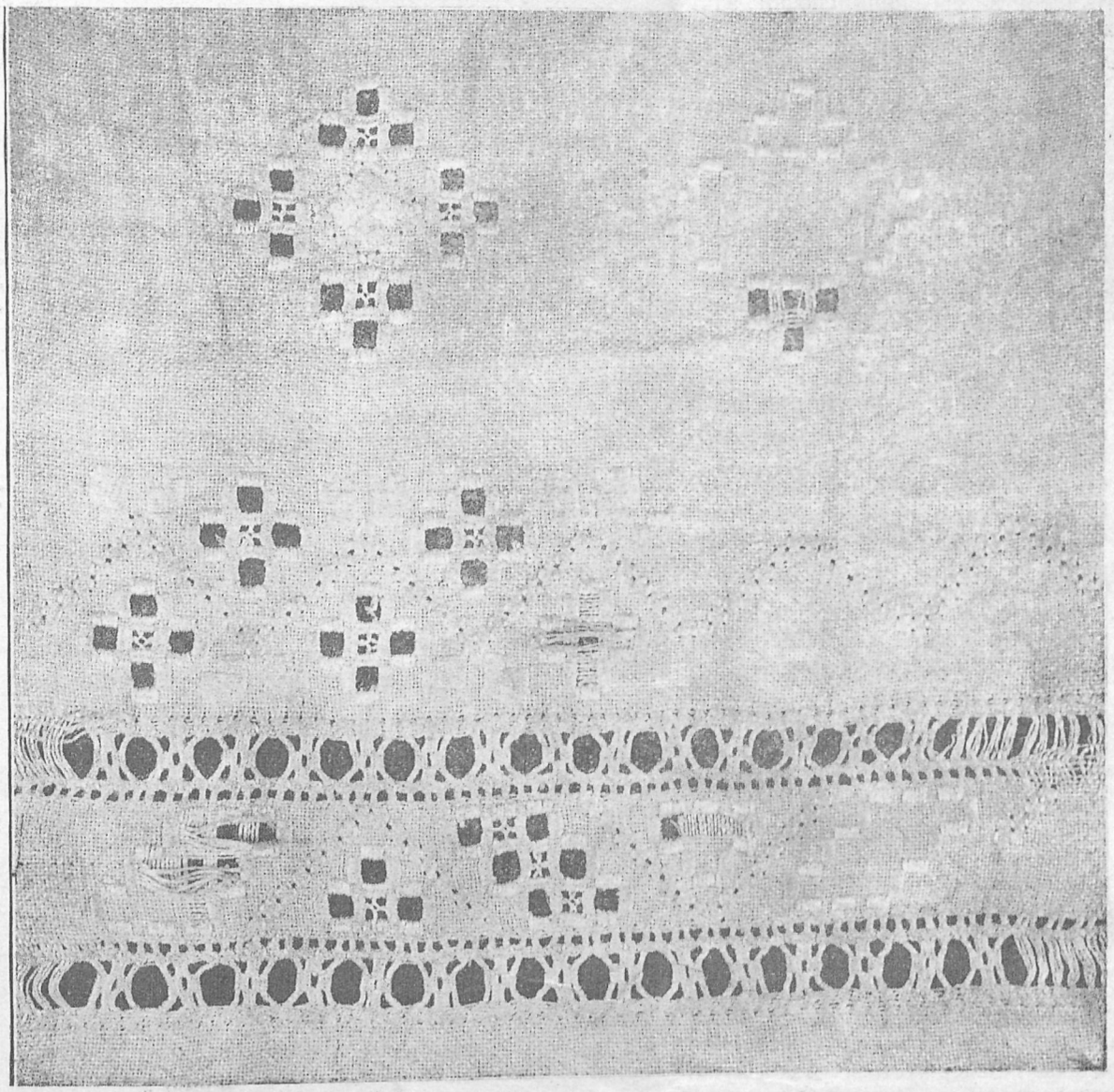

Мотиви мережок з цего рушника дуже добре дають ся применити до найріжнородніших робіт: на рушники до образів, на доріжки до столу, серветки, серветки, а також портієри. Розкинені звізди в трикутниках надають укладові мережок легкий і дуже декоративний вигляд.

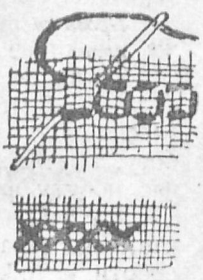

Спосіб роблення галузки в гірлянді

НА ОСІНЬ НА ОСІНЬ

НАЙВИБАГЛИВІШІ

ЖІНОЧІ ОДЯГИ виконує

ПО ПРИСТУПНИХ ЦІНАХ ТА

В НАЙКОРОТШОМУ ЧАСІ

ПЕРШОРЯДНА РОБІТНЯ СУКОНЬ І ЖІНОЧИХ КОСТЮМІВ

Марії Волянської-Павлюк

ЛЬВІВ, СОБІСЬКОГО 12.

ТЕЛЄФОН 17-04.

ЯК ВИГЛЯДАЄ ХАТНЕ ГОСПОДАРСВО В АМЕРИЦІ?

Американська жінка старається що раз більше скинути з себе тягар хатнього господарства, позбутися обовязків в кухні і догляду дітей. Ріжні причини складаються на таке явище, а досліди виказують, що головно три чинники грають при тім першорядну ролю:

1) занепад пошани перед традицією,

2) незавидні житлові відносини у великих містах,

3) що раз більше поширене вживання консервових фабрикатів.

Занепад пошани перед традицією — це безперечно явище повоєнне, яке вкорінилось майже всюди. Одначе в Америці воно замітне на кожному кроці, а проявляється у сміливому шуканні нових шляхів у всіх ділянках людського життя. Тут на перший плян вибивається бажання свободи, яке не спиняється навіть перед нехтуванням дотеперішних моральних основ і авторітету родичів.

Кожна „правдива“ Американка уважає свою европейську посестру з її кухонними і иншими хатними обовязками за пожалування гідну невільницю і тому старається позбутись цеї невільничої роботи.

Багатші радять собі в звичайний спосіб: наймають до кухонних і загалом хатних обовязків вправну і добре платну послугу. Вся відвічальність і весь тягар домашнього господарства переходить на голову послуги, а тому нічо дивного, що така послуга є звичайно дорога; винагорода виносить доволі часто до 70 дол. місячно крім харчів та приміщення. Зате мусить так добре платна служниця вповні опановувати всі забаганки американської кухні, особливо мусить вміти приправляти ріжні пудінґи і всякі солодкі страви.

Життєві умови послуги досить відрадні. Тому, що для Американки є кухня і домашнє господарство *„terra incognita“*, мусить вона вповні довіряти чесности, вправности і чистоті своєї помічниці. Тому вона радо добре заплатить служниці, щоби її привязати до свойого дому і не наражуватись на часті зміни послуги.

В краще ситуованих домах наймають ще й мужеську послугу, т. зв.: *„all-around-man“* до тяжчої роботи, пр. нагляду над центральним огріванням, миття сходів і т. д.

Загалом поводиться в Америці слугам — які майже ніколи не є Американцями — досить добре.

Очевидно не кожна Американка може собі позволити на платну послугу. Більшість з них мусить власними силами відбувати остогидну домашню роботу. І тут цікаво вказати на це, як Американка вміє час побуту в кухні зменшити до *minimum*-а.

Тут треба вказати на другий чинник, який викликає у Американки таку відразу до домашньої жіночої роботи.

Недостача мешкань в американських великих містах доводить до цього, що всюди треба щадити місце. Дивним способом як раз кухня, в котрій доводиться жінці відбувати свої нудні обовязки, виходить на тім найгірше.

У величезних, наче фабрики, домах, що своєю простотою нагадують радше казарми, дуже часто лиш напів темна діра призначена на кухню. Нічо дивного, що Американка не здержується в такій кухні довше, чим це конче потрібно. Ціле кухонне уряджения складається тут з ґазової кухні і камяного умивальника.

Самозрозуміло, що особливо в літню спеку перебування в такій тісній кухні є дійсною мукою. Тому американська жінка старається як мож скорше вирватись з кухні, а в тім її стремлінні помагає їй найбільше консервова продукція, яка ще більше поширює нехіть жінки до кухонної роботи. Тут нема, здається, ні одного роду поживи, який не появлявбися в готових консервових пушках. Овочі, ярина, всякі страви — все те мож дістати в готових пушках і на ґазовій кухні легко приладити до їдження.

Також найріжніші електричні кухонні машинки і начиння помагають американській жінці полагоджувати кухонну роботу в найкоротшому часі.

Мимо своєї відрази до всякої домашньої роботи, вміє Американка з невеликим трудом удержати своє мешкання в порядку. В тім помагає їй само уряджения. Меблі, згідно з американським нинішним смаком, є легкі і на тонких ногах, отже без труду дадуться пересувати. На підлогу застелюють тут дуже радо лінолеум і конґолеум, яке дуже легко мож удержати в бездоганній чистоті.

По містах не перуть білля в дома, тільки дають до ручних пралень, які находяться на кожній майже вулиці. Пральні за малу оплату скоро повертають випране білля. Ще дешевше перуть китайці, але з їх рук виходить білля часто доволі ушкоджене, бо вони додають при пранню ріжних порошків.

Також легко позбувається Американка ріжних дрібних робіт, як чищення черевиків, церування панчіх і всяких направок. Типічним прикладом може бути американська родина, яка кожної неділі ранком уставляється „гусаком“ на вулиці перед італійцем, що за 10 центів від особи чистить черевики цілій родині, Тоті італійці — це майстрі в свойому званні. Від їхнього чищення черевик задержує полиск через цілий тиждень. Вистарчить в цілім тижні тільки шматкою стерти з черевиків порох і болото.

Дехто є того погляду, що Американці вбираються недбало. Одначе це не відповідає дійсности. Навпаки, навіть робітник звертає там увагу на це, щоби його штани були порядно випрасовані. Але це не приносить господині жадної роботи. Вона несе кожної суботи убрання своє і цілої родини до кравця. Він відчищує все старанно, направляє, де що треба і кожний кусник дає під парову прасу. В цей спосіб „відновлений“ одяг коштує кругло 1 дол.

Можна тут ще дещо цікавого додати про американську ґардеробу. Модерна Американка біднішої верстви має часто тільки 2 ґарнітури білля і шовкових панчіх. Ці останні пере вона кожного вечера перед спанням в літній воді, а слідуючого дня знова вбирає. Так удержувані панчохи витримують цілими місяцями. Але як лиш покажеться перша дірка, викидає вона панчохи і купує собі за 1 дол. нову пару. Таксамо поступає вона з біллям і взуттям, яке там є відносно дешеве. Добрі черевики можна там всюди дістати за 4 дол. Але як тільки протруться підошви, або пустять денебудь шви, викидають черевики на смітник і купують нові.

В таких родинах, де чоловік і жінка рівночасно заняті, має жінка ще менше часу на хатні клопоти. Вони обоє обідають в дешевих їдальнях, а мешкання служить їм тільки як місце спочинку. Привітної своєї

ФУТРА ЖІНОЧІ, МУЖЕСЬКІ І ДИТЯЧІ — після найновіших заграничних моделів по надзвичайно приступних цінах та на догідних умовах в сплаті

ПОРУЧАЄ ФІРМА

АНДРІЙ КУЗЬМІНЬСКІ Львів, Марійська площа ч. 9.

(НА РОЗІ ВУЛ. РУТОВСЬКОГО) ТЕЛЕФОН Ч. 42-53.

ФІРМА **РОМАН ЗУБИК** ЛЬВІВ
ВУЛ. ГАЛИЦЬКА Ч. 16
продає найдешевше МОДНІ МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ, ШОВКОВІ І ИНШІ — ПОЛОТНА, ЕТАМІНИ, ЗЕФІРИ.

хати, яка кожному з нас не сходить з думки, вони не знають. Якщо є у них малі діти, то їх посилають родичі на день до дитячих садків, або забирають з собою. В багатьох фабриках і товарових домах є уряджені великі кімнати до забав і городи на дахах, де діти занятих родичів бавляться під доглядом досвідної вихователькі.

Ось так виглядає ведення домашнього господарства в Америці. Заощаджений в той спосіб час уживає американська жінка на науку або на розривку. Чи нашій жінці не слід також подумати про зміну перестарілого ведення хатнього господарства, щоби пізнати бодай частину тих життєвих інтересів, якими так багата наша доба?

ЧИ ВИ ЧИСТИТЕ СВОЇ ЧЕРЕВИКИ?

Якщо ні, то я Вам кажу, що Ви не маєте ніколи добре вичищених черевиків. Хиба, що Ваша слуга є виїмковим ідеалом. Бо як можете вимагати від когось другого, щоб відносився до Ваших черевиків з таким самим пієтизмом як Ви? Не знаю як кому, а для мене чищення моїх черевиків це не праця, а правдива приємність.

Будь-що-будь невичищені черевики можуть зіпсувати ціле враження гарної навіть тоалєти. Тому подаю тут кілька вказівок доцільного чищення черевиків. Це нічо страшного — треба тільки усунути похибки, які звичайно роблять слуги. Перш за все — як можна чистити жовті чи ясні черевики тою самою щіткою, що чорні? Потребуємо отже аж чотирох щіток: одну від болота і одну мягку для жовтих або ясних черевиків і такі самі дві для чорних. Крім цього багато старих полотняних шматок до смарування пасти, а все поділене на дві части: ясні і чорні.

Заки смаруємо пастою, мусить черевик бути вже добре вичищений з болота і пороху. Плями не чистити бензиною (яка вправді вичистить пляму, але зіпсує краску черевиків), тільки витерти сплямлені місця дрібкою пасти, як треба, навіть кілька разів. Коли вже всі плями усунені, найкраще вбрати черевики на ноги і смарувати шматкою пасту — дуже тоненько, але рівномірно. Смаруємо пастою наперед один черевик, потім другий. Тепер приходить на чергу знова перший. Беремо мягку щітку і чистимо легко аж до осягненя полиску. Не думайте, що вже все скінчене. Тепер треба ще вичистити шматкою, тільки не флянельковою, як то звичайно роблять, а льняною. Льняна шматка дає найкращий полиск і то тим кращий, чим довше вона в ужитті. Тому — хоч як це Вас дивує — її не можна ніколи прати! Чим більше в неї всякне решток пасти, тим краще чистить вона черевики. Розуміється і тут треба мати окрему шматку для ясних, а окрему для чорних черевиків.

З лякерками легша справа — їх вистане час від часу посмарувати білою пастою, а над полиском не треба багато працювати. Зате зраджу Вам тайну, що жовті чи бронзові черевики не повинні ніколи виглядати надто нові (це не елегантно!). Під тим не розумію викривлених запятків і виходжених підошвів тільки краску і полиск, які при тих черевиках далеко кращі по якімсь часі ношення, як у нових. Розуміється — при дбайливім плеканні. Що черевики далеко довше носяться і задержують фасон, коли вони на правилах (копиті) — цього хиба не потребую згадувати.

Старий Кавалер.

АНҐЛІЙСЬКА ЖІНКА

Ні в одному великому місті світа не впадає так виразно в очі перевага жінок як в Льондоні; на вулицях, парках, підземній залізниці всюди мають вони перевагу. А коли в шостій годині вечером дивитись на ту безконечну струю молодих дівчат, які виходять зі Сіти, здається нам, що находимося в місті жінок.

І ні в одному краю світа співпраця жінок не є так велика, як в Англії. Англійські жінки визначаються великою товариськістю і вона становить головну підставу їхнього впливу в громадському житті.

Корні їхнього сучасного становища в політичному житті сягають в давну минувшину. Вже в 1697 році написала *Mary Estell* першу книжку про потребу однакової з мущинами освіти для жінок. Сто років пізніше — 1792 — видала *Mary Wannstonecraft* другий апель до жінок під заголовком: *„Vindication of the Rights of Women“* і тим започаткувала сучасний жіночий рух. Те чого в 17 і 18 столітті жінки добивалися, це в 19 і 20 осягнули, хоч нігде мущини не робили жінкам в тому таких перепон, як саме в Анґлії.

Льондон дуже часто, зрештою зовсім слушно, називають містом клюбів. Число жіночих клюбів зростає постійно. Тепер є в Льондоні вже біля двадцять великих жіночих клюбів, з яких кожний числить кількадцять, а то й кількадесять тисяч членів.

Суспільне становище жінки та її рівні з мущинами права обороняють чисельні асоціяції, товариства, ґрупи, ліґи та федерації. На чолі їх стоїть заложена в 1920 році „Національна унія товариств рівних громадянських прав“, яка має в цілій британській імперії свої філії. З Англії взяла теж свій початок Міжнародна Жіноча Ліґа Мира й Свободи, заложена англійськими жінками в самому розгарі світової війни в 1915 році, а яка сьогодня має понад сорок секцій по цілому світі.

Тоді коли в инших народів ще й не думалося втягати жіноцтво до спорту, англійські жінки давно працювали вже на тому полі. Сьогодня нема вже спорту, в якому англійські жінки не булиби як слід репрезентовані. Анґлія була першою країною в Европі, в якій жінки були професійними летунами.

Всюди бачимо велику працю жінок, лише в парляменті є їх всього чотири. Виборчі права мають жінки в Анґлії вже від 1918 року, але щойно в 1919 році увійшла до парляменту перша жінка пані Астор. В 1924 році прилучилася до неї друга жінка, Гільтон Філіпсон. Обидві належать до партії консерватистів. В останніх виборах перевела також Партія Праці дві жінки до парляменту, панну Лоренс, і панну Уількінсон. На 612 мущин засідає тепер в парляменті всього 4 жінки. Очевидно, що при відомій рухливости й завзятті англійського жіноцтва такий стан довго не потреває. Причина його лежить в першу чергу в тому, що досі виборче право мали жінки щойно від 30 року життя; мущини мають право голосу від 21 року життя. І саме за рівне виборче право йде тепер завзята боротьба.

Останний конґрес консервативної партії ухвалив надати також і жінкам від 21 року життя виборче право.

НЕЧУВАНА НОВІСТЬ!
СТАРІ, ЗНИЩЕНІ ПЛАЩІ ПЛЮШЕВІ ВИТОЛОЧУЮ В НАЙНОВІШІ ДЕСЕНІ, ЯКІ ЩОЙНО ТЕПЕР БУДУТЬ МОДНІ, А ТАКОЖ ПЕРЕРОБЛЮЮ НА НОВИЙ ФАСОН.
ВЗОРИ МОЖНА ОГЛЯДАТИ В РОБІТНІ ЖІНОЧИХ СУКОНЬ ТА КОСТЮМІВ
Марії Волянської-Павлюк, Львів, ул. Собєского ч. 12.
ТЕЛЄФОН 17-04.

ПРИПИСИ

Пропорція на 6 осіб.

Потравка з молодих качок.

Зарізати 2 молоді качки на 3 дні перед вжиттям, очистити старанно, завинути в мокрий платок і винести до пивниці. На ½ год. перед варенням посолити, потім поділити на частини, вложити до ринки і налляти тільки зимної води, щоб вкрила мясо (варити тісно). Додати покраяні в смужки і відпарені 2 петрушки, 2 моркви, 2 калярепи і кусник капусти. Варити до 2 годин. З 1 ложки масла і 3 *dkg* муки зробити засмажку, зрумянити на булкову краску, розвести 3 ложками зимної води, а коли грудки розваряться, процідити крізь ситко до потравки. Зрумянити кістку цукру, залляти ложочкою зимної води і заколірувати підлеву. Потім потравку ще раз заварити і видати. До цеї страви можна подати книдельки з тертої булки.

Парена легуміна.

До камінної ринки дати ¼ *l* молока, 12 *dkg* масла, 6 *dkg* цукру, а коли завариться, додати ¼ *l* борошна, але не нараз, лише сипати потрохи одною рукою, а другою мішати. Тримати на плиті і мішати безупинно доти, аж тісто відставатиме від ринки. Потім забрати з плити, а коли добре вихолоне, вбивати по одному 6 яєць і розробляти з тістом, доки воно не стане гладке. Опісля вимастити ринку (найрадше порцелянову) товщем, посипати борошном, вляти тісто і вставити до рури на 35 хвилин. Цю легуміну подається в ринці негайно по випеченні. Можна до неї подати малиновий сок.

Бруква як ярина.

Дві великі жовті брукви обрати старанно, сполокати, покраяти в кістки, дати до ринки, залляти зимною водою, щоби кілька разів закипіла. Потім відцідити, залляти теплою водою і зварити на мягко. На доваренні посолити до смаку. На 1 ложці товщу всмажити на булкову краску 1 малу, дрібно посічену цибулю, додати 1 ложку борошна і легко зрумянити. Засмажку розвести вихолодженим смаком з брукви, процідити крізь ситко до ярини, додати 1 ложку цукру, вимішати, ще раз заварити і видати. Ця ярина, хоч у нас мало вживана та нехтована, є дуже смачна, а надається найрадше до січеніків та ковбасок.

Закуска з огірків.

Потрібну скількість квашених, коротких огірків обрати, перекроїти вздовж, вибрати зернята, а ровець (середину) вимастити трохи муштардою і виповнити смужками зимної, але мягкої печені. На верх покласти побіч себе 2—3 кружки твердого яйця. На кожний кружок яйця дати 1 звинену сардельку, прикрашену капарками.

Ця закуска дуже смакує мущинам.

С. Мійська.

Ґалярета з яблук.

На цю ґалярету взяти найрадше бурачки, одначе можна вжити й инший сорт яблук, але з червеною лупиною. Яблука сполокати, покраяти на частини, вибрати осередки, дати до камінної посудини і налляти тільки води, щоб овочі вкрились. Варити під покришкою ½ години, потім вилляти на сито, або до рідкого мішочка і підставити камінне або порцелянове начиння, нехай стече сок (не витискати!). На 1 *l* соку взяти 1 *kg* цукру. Варити доти, доки не стане на ложечці по вихолодженню ґалярета. Підчас проби відсувати посудину на край плити, а коли ґалярета вже готова, зливати горячу до слоя.

❀ ❀

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ

Просимо вирівнувати передплату за четвертий квартал та приєднувати нових передплатниць на 1928 рік.

Ради господиням

Переховування яблук на зиму. Насипати в скринку ґіпсу та уложити там здорові яблука так, щоби себе не дотикали, корінцями до гори. На се насипати верству ґіпсу, а відтак знову яблук і переховати в сухій пивниці.

Прання волічкових річей. Розпустити мило в горячій воді, а коли вистигне намочити волічкові річи, випрати і витиснути (не крутити!) Потім взяти багато літної води, дати 2—3 ложки кухонної соли, добре виполокати, витиснути і дати між два грубі простирала. Відтак повісити в тіни, щоби висохли, а не буде на них жовтих пасів.

Білі, вовняні матеріяли прати в теплій воді, де є розпущено тільки крейди, що творить масу густу, наче вільне тісто. В цій масі намочити матеріял на цілу ніч, а рано ділляти теплої води і добре перепрати. Відтак кілька разів виполокати в літній воді, завинути в сухе полотно, добре витиснути і прасувати вохке.

Плями з крови відперуться в цей спосіб: розпустити пшеничний крохмаль зимною водою на густу масу та наложити на відворотній стороні сплямленого матеріялу на кілька годин. Свіжі плями зникнуть відразу, при старших треба це повторити кілька разів.

Плями з чорнила на шовку, вовні та бавовні чистимо терпентиною; на полотні та папері розчином хльоркальку; відтак треба добре кілька разів виполокати в літній воді.

Плями з поту чистимо мішаниною 3 частей етеру, 3 частей алькоголю і одної частини сальмяку. В цій мішанині мачаємо вовняний платок і чистимо плями.

Плями з овочів відперуться в молоці.

Плями з припалення залізком натерти розпущеним бораксом кілька разів, відтак висушити і легко перепрасувати.

Плями з пива на вовняних матеріялах перемо рівною мішаниною спірту і літної води. Під пляму підложити чистий рушник, а плями витирати губкою намоченою в тій мішанині, все в напрямі ниток. Коли пляма зникне, випрасувати навиворіть не дуже горячим залізком.

Плями з живиці чистимо терпентиною.

Дуже добрий середник до прання. Зварити добре білу фасолю — зілляти воду і в цій воді можна прати всякі матеріяли: вовняні, шовкові, муслінові, так білі як кольорові. Після прання добре виполокати, витиснути в простиралі, висушити в тіни і прасувати вохке навиворіть.

ЖУРНАЛІ КРОЇ МАНЕКІНИ
найдешевше у фірми
„ЖУРНАЛЬ“, Львів, Бернардинська площа 2

ПЕРШОРЯДНА ФІРМА
СТАХЕВИЧ і АБРИСОВСЬКИЙ
ЛЬВІВ, РИНОК 32.
Поручає у найбільшому виборі
Шовки, Оксаміти, Хустки, Полотна.

МАТЕРІЇ НА СУКНІ ТА ЖІНОЧІ ПЛАЩІ
СУКНА на МУЖЕСЬКІ ОДЯГИ й ПЛАЩІ
Ціни дуже умірковані

Видає Кооп. „Українське Народне Мистецтво“.
Адреса Редакції й Адміністрації: Львів. Руська 18.
За редакцію відповідає МАРІЯ ГРОМНИЦЬКА,
З друкарні Ігн. Єґера, Львів, вул Сикстуська 33.

До кожного моделю можна замовляти готові крої для кожної величини.

Табелі кроїв з вимірами.

Виміри кроїв для смотриків і пань.

Величина	для смотриків			для пань					
	14	15	16	I	II	III	IV	V	VI
Обєм горішний	cm 84	cm 86	cm 88	cm 90	cm 96	cm 102	cm 108	cm 114	cm 120
Обєм в поясі	64	66	68	70	74	78	84	90	100
Обєм в бедрах	90	94	96	100	105	110	114	120	130
Довжина спідниці	75	80	85	102	105	108	108	108	108

Виміри кроїв для дівчаток від 1—13 літ

Величина	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Ціла довжина	cm 45	cm 48	cm 50	cm 55	cm 60	cm 65	cm 70	cm 75	cm 80	cm 85	cm 90	cm 96	cm 102
Обєм горішний	58	70	62	64	66	68	70	72	74	76	78	80	82
Довжина рукава	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	37½	39	40½

Виміри кроїв для хлопчиків від 1—13 літ

Величина	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Зовнішна довжина коротких штанів	cm —	cm 29	cm 33	cm 36	cm 39	cm 42	cm 45	cm 48	cm 50	cm 54	cm 56	cm 58	cm 60
Зовнішна довжина довгих різних штанів	—	—	57	60	63	67	70	73	76	79	83	86	89
Довжина рукава	20	23	24	25	25	29	31	33	35	37	39	41	43

Ціни кроїв:

а) великі форми (костюми, сукні, плащі,) . . . . . 2·20 зол.
б) малі форми (блюзки, спіднички, діточі одяги, білля) . . . . . 1·80 „
в) дрібнички (капелюхи, ковнірці, черевики тощо) . . . . . 1·— „
г) малі взори ручних робіт . . . . . 1·50 „
ґ) великі взори ручних робіт . . . . . 2·40 „

Гроші висилати **рівночасно із замовленням** переказом або в почтових значках. На порто посилки **30** гр. Замовлення на крої полагоджується (за попереднім надісланням належности), протягом 7—10 днів. **За посліплатою не висилається.**

Позір! **ЖІНКИ!** **Позір!**

Вступайте в члени кооперативи:

„УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО“

ЖІНОЧА ПРОМИСЛОВА КООП. З ОБМ. ПОР. У ЛЬВОВІ.

УДІЛ 10.— ЗОЛ. **ВПИСОВЕ 1.— ЗОЛ.**

Адреса: ЛЬВІВ, РУСЬКА Ч. 18.

УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО

ВИКОНУЄ готові або на замовлення ручні роботи з народними вишивками і мережками для прикраси одягів і домашної обстановки.

ПОРУЧАЄ вишивані блюзки, суконки, сорочки до народних строїв, білля, обруси, капи, сервети, подушки.

ВИДАЄ щомісячний журнал для плекання домашної культури „НОВА ХАТА“ з відділом мод і ручних робіт.

КРОЇ! — МОНОГРАМИ! — ВЗОРИ!

„НОВА ХАТА“

ЩОМІСЯЧНИЙ ЖУРНАЛ ДЛЯ ПЛЕКАННЯ ДОМАШНОЇ КУЛЬТУРИ

Необхідний жіночий журнал, який повинна передплачувати, читати й поширювати кожна українська жінк**А**
Обслуговує жінку у всіх ділянках домашного господарства та забезпечує від непотрібних витра**Т**
Вчить примінювати в прикрасах одежі й хати українське народне мистецтво, бо це правдива крас**А**
Авторів белетристики та ріжних статей підшукує переважно з поміж жінок, своїх і чужи**Х**
Хоронить жінку перед неміччю і старістю фаховими порадами в справі плекання тіл**А**
Акуратно виходить, приносить численні ілюстрації визначних осіб та подій наших дні**В**
Там найдете також вказівки, як вести й виховувати діти гарно й розуми**О**
А крім цього знайомить з жінками, що стреміли до недосяжних верши**Н**

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ И АДМІНІСТРАЦІЇ:
„НОВА ХАТА“
ЛЬВІВ, ВУЛ. РУСЬКА Ч. 18.

Телефон 30-13.

ПЕРЕДПЛАТА ЗА „НОВУ ХАТУ“
Для краю: цілорічна зл. 18·—, піврічна зл. 9·50, чвертьрічна зл. 5·—, ціна одного числа зл. 1·80. Для закор.: цілор. 3.— дол.

Передплачуйте найдешевший, популярний, ілюстрований двотижневик

„Жіноча Доля“

ЦІНА В КРАЮ: на рік 9 зл. на пів року 4·50 зл. на квартал 2·40 зл. на місяць 80 ґр.
ЦІНА ДЛЯ ЗАКОРДОНУ: на рік 2 амер. доляри.

Передплату приймає:
Редакція „ЖІНОЧОЇ ДОЛІ“ Коломия, вул. Нова ч. 1.
„ŻINOCZA DOLA“ Kołomyja ul. Nowa 1.
Poland East Galizia Europe.

ПОЗІР! ЖІНКИ! ПОЗІР!

Редакція „Жіночої Долі“ вже приступила до друку великого, ілюстрованого Альманаху:

„НАШ СВІТ“

з додатком календаря на 1928-ий рік.
В Альманасі будуть уміщені:
ЦІКАВІ ОРИҐІНАЛЬНІ СТАТТІ ОПОВІДАН. Й ВІРШІ!
БАГАТО ІЛЮСТРАЦІЙ! 15 АРКУШІВ ДРУКУ!
ЦІНА В КРАЮ: 3.— зл., з пересилкою — 3·60 зл.;
ДЛЯ ЗАКОРДОНУ: 60 ам. центів. — Хто внесе гроші до 1-го вересня, той за пересилку не платить. — Хто пришле гроші за 10 примірників Альманаху, той одержить даром одинадцятий примірник (один).
Замовляти на адресу:
„ЖІНОЧА ДОЛЯ“, КОЛОМИЯ, НОВА 1.
„ŻINOČA DOLA“, KOŁOMYJA, NOWA 1.
Poland, East Galicia, Europe.

СЕМИЙ РІЧНИК!
Історичний
КАЛЄНДАР-АЛЬМАНАХ
„ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ“
НА 1928 РІК.

вже вийшов. Дуже цікавий змістом та ілюстраціями Присвячений десятиліттю Берестейського мира. Статті найкращих авторів. Спомини учасників визвольних змагань. Оповідання та вірші відомих воєнних письменників. Понад 40 ориґінальних досі незнаних фотоґрафічних знимок із часів війни. Баталістичні ілюстрації та ґрафіки Івана Іванця. Вінєта кисти Леоніда Перфецького з Парижа.

Оцей одинокий у нас історичний
КАЛЄНДАР-АЛЬМАНАХ
повинен бути в кожній українській хаті, в кожній українській родині, якої члени приймали участь в подіях цих бурливих літ, або були свідками наших великих змагань, — повинен найтися не тільки в руках старших, але й молоді, яка пізнаючи минуле вмілаби думати і про майбутнє.
Ціна зол. 3·—, з пересилкою зол. 3·50.
Адреса: „ЧЕРВОНА КАЛИНА“, Львів, Руська ч. 18.

Оригінальні килими, проєкту й праці
О. О. КУЛЬЧИЦЬКИХ
ЗАМОВЛЯТИ
через „НОВУ ХАТУ“

ВИПОЗИЧАЛЬНЯ КНИЖОК :-: **„ІЗМАРАҐД“** :-: **Львів**
вул. Словацкого ч. 14. І. п.
ВЕЛИКИЙ ВИБІР НОВОСТЕЙ
Висилається книжки також на провінцію.

В друкарні Ігн. Єґера, Львів, вул. Сикстуська 33. Ціна числа зол. 1·80

число · 12.
НОВА
ХАТА
М. Б.
1927.

МОЛОДЕ ЖИТТЯ

ІЛЮСТРОВАНИЙ ЧАСОПИС УКРАЇНСЬКОГО ПЛАСТУ

ВИХОДИТЬ РАЗУ МІСЯЦЬ.

Присвячений усім ділянкам пластового життя; поміщує статті з обсягу таборування, туристики, спорту, — белетристичні твори молодих Пластунів, — вісти з життя українських Пластунів в краю, за границею та Пластунів инших народів.

Річна передплата в краю 3·50 зл.
„ „ за границею 0·50 ам. доляра.

Адреса Редакції: Львів, Домініканська 11.
Адреса Адміністрації: Львів, Руська 3. III.

На бажання висилається окавові числа!

Читайте! Передплачуйте!

„Чар-Зілля“

ілюстрований журнал для українських родин,

який виходить двічі в місяць на 16 сторін. 4°

В „Чар-Зіллі“ знайдете поетичні і прозові трори найкращих українських письменників, переклади з чужих мов, статті на родинні, суспільні й культурно-освітні теми, практичні поради, гумористки, багато цікавих ілюстрацій і т. п.

Передплата в краю виносить:

Місячно 1·50 зл., квертьрічно 4·50 зл., піврічно 9 зл.
Для заграници 3 доляри річно.

Адреса Редакції й Адміністрації:

„ЧАР-ЗІЛЛЯ“, :-: Львів
вул. св. Кінґи ч. 24. І. пов.

ВИЛОЗИЧАЛЬНЯ КНИЖОК

„ІЗМАРАҐД“ :-: Львів

вул. Словацкого ч. 14. І. п.

ВЕЛИКИЙ ВИБІР НОВОСТЕЙ

Висилається книжки також на провінцію.

СЕМИЙ РІЧНИК!

Історичний

КАЛЄНДАР-АЛЬМАНАХ „ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ“

НА 1928 РІК.

вже вийшов. Дуже цікавий змістом та ілюстраціями Присвячений десятиліттю Берестейського мира. Статті найкращих авторів. Спомини учасників визвольних змагань. Оповідання та вірші відомих воєнних письменників. Понад 40 оригінальних досі незнаних фотографічних знимок із часів війни. Баталістичні ілюстрації та графіки Івана Іванця. Вінєта кисти Леоніда Перфецького з Парижа.

Оцей одинокий у нас історичний

КАЛЄНДАР-АЛЬМАНАХ

повинен бути в кожній українській хаті, в кожній українській родині, якої члени приймали участь в подіях цих бурливих літ, або були свідками наших великих змагань, — повинен найтися не тільки в руках старших, але й молоді, яка пізнаючи минуле вмілаби думати і про майбутнє.

Ціна зол. 3·—, з пересилкою зол. 3·50.

Адреса: „ЧЕРВОНА КАЛИНА“, Львів, Руська ч. 18.

НОВИНА! **НОВИНА!**

Купуйте багато ілюстрований

АЛЬМАНАХ „ЖІНОЧОЇ ДОЛІ“ „НАШ СВІТ“

з додатком календаря на 1928-ий рік.

В Альманасі знайдете:

ЦІКАВІ ОРИҐІНАЛЬНІ СТАТТІ ОПОВІДАН. Й ВІРШІ!
БАГАТО ІЛЮСТРАЦІЙ! 5 АРКУШІВ ДРУКУ!

ЦІНА В КРАЮ: 3.— зл., з пересилкою — 3·60 зл.;
ДЛЯ ЗАКОРДОНУ: 60 ам. центів. — Хто пришл гроші за 10 примірників Альманаху, той одержить даром одинадцятий примірник (один).

Замовляти на адресу:

„ЖІНОЧА ДОЛЯ“, КОЛОМИЯ, НОВА 1.
„ŻINOCZA DOLA“, KOŁOMYJA, NOWA 1.
Poland, East Galicia, Europe.

Передплачуйте найдешевший, популярний, ілюстрований двотижневик

„Жіноча Доля“

ЦІНА В КРАЮ: на рік 9 зл. на пів року 4·50 зл. на квартал 2·40 зл. на місяць 80 гр.

ЦІНА ДЛЯ ЗАКОРДОНУ: на рік 2 амер. доляри.

Передплату приймає:

Редакція „ЖІНОЧОЇ ДОЛІ“ Коломия, вул. Нова ч. 1.
„ŻINOCZA DOLA“ Kołomyja ul. Nowa 1.
Poland East Galizia Europe.

„Новий Час“

ОДИНОКИЙ ІЛЮСТРОВАНИЙ, ПОПУЛЯРНИЙ ЧАСОПИС, ВИХОДИТЬ 3 РАЗИ В ТИЖДЕНЬ.

Місячна передплата тільки 2·70 золоті, за границею 6 дол. річно.

Жадайте окавового числа, яке висилається безплатно.

Адреса: **„Новий Час“, Львів, Руська 18.**

НОВА ХАТА

ЖУРНАЛ ДЛЯ ПЛЕКАННЯ ДОМАШНОЇ КУЛЬТУРИ

ВИХОДИТЬ РАЗ У МІСЯЦЬ.

РІК III. **ЛЬВІВ, ГРУДЕНЬ 1927.** **Ч. 12.**

ЗМІСТ: *Марія Фуртак:* „Перший вінок“ — Перший жіночий альманах; Діточі садки; З приводу зїзду „Трудів“; *Арнольд Беннетт:* Купіль дитини; *Микола Макаренко:* Українське народне мистецтво; Ріжні вісти; Лист з Відня; Моди; Ручні роботи; Інтересна жінка; Мода близнючок; Зайдіть до нас на чай; *М. Ф.* Святочні гостинці; *К. Малицька:* Жінки жінкам; Від Редакції. — *Ілюстрації:* Анна Павлик, Олеся з Бажанських Озаркевичева й Ольга з Рошкевичів Озаркевичева; Наталія Кобринська; Ольга Кобилянська й Леся Українка; Робітня біля „Труду“; Діточий садок в Васильківцях; Артистка Поліна Отава.

МАРІЯ ФУРТАК

„ПЕРШИЙ ВІНОК” — Перший жіночий альманах

Не ціле півстоліття ділить нас від появи першого жіночого альманаху, що вийшов стараннями і коштом двох письменниць та найбільших українських суспільних робітниць: Наталі Кобринської і Олени Пчілки. Одна з „вільної“ Галичини, друга з поневоленої царатом Великої України через кордони подали собі руки і зєднили свої сили для великого, на той час діла, видання жіночого альманаху.

Сьогодні, коли у самій Галичині маємо два жіночі журнали, а рік-річно появляється жіночий альманах-календар, заповнений в більшій частині працями жінок, сьогодні видання жіночого альманаху не являється таким великим, епохальним ділом. Але перед сорок літами була це подія небуденної ваги, а обі впорядчиці та всі співробітниці були тими „що греблі рвуть“ на застоялих водах тодішнього суспільного життя.

Вони поставили собі ціллю: без упередження й відрази розкрити найглибші рани, які завдав жіноцтву несправедливий суспільний лад, а тим самим станули вони в ряди борців за кращу долю людства. Не було ще в них иншої зброї крім слова і воно було ще несміле, не пекло палким полумям бунту, тільки криком болю будило сонних та не давало заснути дрімливим.

Десять літ назрівало зерно, кинене Михайлом Драгомановим, зрошене терпінням Івана Франка і Михайла Павлика, огріте їх гарячим почуванням, виплекане їх кервавим трудом. Бо це вони були тими, що перші в нас захопились ідеєю боротьби за рівне право для всіх поневолених і поширювали її через ціле своє життя.

Багато співробітниць Альманаху це не тільки духові сестри цих трьох каменярів але й близька їхня рідня Олена Пчілка (Ольга Косачева) і Леся Українка (Лярісса Косач) це сестра і сестрінка Драгоманова, Ольга Франко — дружина великого поета, Анна Павлик і Катерина Довбенчук — сестри М. Павлика. Всі инші були також під безпосереднім або посереднім впливом Драгоманівських ідей, тоді наскрізь нових і революційних.

Анна Павлик, Олеся з Бажанських Озаркевичева і Ольга з Рошкевичів Озаркевичева.

І ми, сьогоднішні жінки можемо бути горді на це, що перший жіночий альманах зродила любов до поневолених і бунт проти суспільної кривди. Можемо бути горді, що цей альманах відбиває в собі нові, поступові ідеї, а змальоване у ньому яркими красками жіноче горе не являється чимось відірваним, але частиною загального суспільного лиха. Та ще тим мусимо гордитись, що в Альманахові подали собі руки українські жінки, розлучені не тільки кордоном, але й суспільним становищем. У праці над Альманахом зєдналась жінка селянка з дворянкою, учителька з попівною, студентка університету з робітницею. Їх всіх лучили спільні ідеї — бунт проти

існуючого несправедливого ладу, проти поневолення підбитих народів, проти використовування нижчих суспільних верств, проти пониження жінки.

В Альманаху бере участь 17 жінок. З них 11 з Галичини, 6 з Великої України. Жаль тільки, що не ввійшло у збірник й оповідання представниці Буковини, Ольги Кобилянської, якого не приняли.

Весь матеріял складається із статей, віршів та оповідань.

Більшу частину статей написала головна впорядниця Альманаху — Наталя з Озаркевичів Кобринська († 1920 р.). Вона живо цікавилась жіночим питанням і основно його студіювала. У статті „Про жіночий рух в новіших часах“ — вона виказала,

Наталія Кобринська.

як европейська й американська жінка під впливом економічних обставин покидала домашне огнище та боротьбою здобувала собі заробіток і знання.

Дуже інтересною ще й сьогодні є її стаття „Руське жіноцтво в Галичині в наших часах“. Не поминаючи робітниці й селянки, найбільше уваги присвятила жінкам-інтелігенткам, які в той час походили з священичих кругів. Згадує про перших робітниць на літературному полі, про перші жінки, що зацікавились українським народним мистецтвом, про перші збирачки народних пісень і оповідань, про перші громадянські робітниці і першу жінку, що пішла в світ здобувати вищу освіту. Їх імена тепер забуті, але на нас, жінках, лежить обовязок оживити їх та записати в серцях молодого покоління як тих, що нам рівнали шлях, що клали перші підмурівки.

Трета стаття Кобринської це стаття п. н. „Замужна жінка середної верстви“, де фактами й числами виказано всю недолю жінки, залежної від заробітку чоловіка.

Вкінці інформаційна стаття „Про первісну ціль товариства руських жінок в Станиславові в 1884 р.“. Це товариство, заініціоване Кобринською, поставило собі ціллю „слідити за найновішими напрямками, що проявились в літературі та старатися чимскорше передати їх масам і тим збудити ясну і свідому думку у загалу“. Воно мало зібрати жіноцтво під стяг літератури, щоби використати їхні вроджені літературні нахили, щоби отрясти їх від впливу пережитих напрямків і вивести на живий реальний шлях, а тим самим спопуляризувати нові, поступові ідеї. Була це гарна думка, але й вона осталась одним лише добрим наміром.

Із статей замітна є також стаття Анни Павлик — про жінку зарібницю. Анна Павлик — це перша жінка — робітниця в українській літературі, перша в Галичині жінка борець і мученик за кращу долю працюючих. Самотужки, невпинною працею спиналась вона з суспільних низів на вершини людського достоїнства. На власному досвіді пізнала тяжку долю зарібниці, бо була нею від ранніх літ своєї молодости, спершу як шваля, відтак як „бона“, вкінці як приватна урядничка. З наївної, мало освіченої дівчини під впливом брата Михайла виростає з неї незломний борець за права людини. Вона щиро перенялась Драгоманівськими ідеями і не лякаючись переслідувань поширювала їх всюди, де лиш кинуло її життя. Вона була пострахом косівського та коломийського старости, які раз враз забороняли їй побут у тих повітах. Її письменні праці, друковані в женевській „Громаді“ 1881 р. визначаються такою простотою, правдивістю і глибиною як її життя. Воно для загалу незвісне, несписане в ніякій біографії, нерозголошене ніякими „ювилеями“. А 72-літня немічна старушка живе у Львові споминами про своє життя, багате змаганням, трудом і терпінням. Живо інтересується теперішним життям і вірить в майбутнє. Цілий свій маєток, кусник поля у рідному Монастирську записала на фундацію дому ім. Михайла Павлика для бідних і немічних письменників.

Крім цих є ще статті Єрини (Софія Окуневська зам. Морачевська), п. н. „Родинна неволя жінок в піснях і обрядах весільних“, Катерини Довбенчук, другої сестри М. Павлика, селянки, п. н. „Дівка й княгиня“ (народні звичаї Косівщини) та дружини І. Франка — Ольги з Хоружинських Франко п. н. „Карпатські бойки та їх родинне життя“. Всі вони займаються долею жінки в селянській родині.

Співцем нових ідей є у Альманаху Уляна Кравченко (Юлія Шнайдер-Німентовська). Одна з тих, що живуть до нині і не кидають літературної праці. На вид нерівности людей, на вид безмежности лиха у одних, а багатства й блеску в других, кипів в її серці бунт та родилась сила перенести всі наруги і зневіру.

„Печаль мя з тими посестрила
Що в ланцюгах, що зносять горя гнет
На те терплю я, щоб сю чернь любила
За ню боролась, в бідноті живучу
Їй голосила світлих мислей лет
В її побіду вірила блискучу.“

Поетка переймається недолею суспільних низів, вона степенує своє почуття, зливається в одну родину з усіми покривдженими:

„Незрячих, вбогих, кривджених доволі
Двига земля,
Куди звернусь в широкий світ недолі
Моя рідня“.

Друга поетка, по числу поміщених у Альманаху віршів це Дніпрова Чайка (Василевська).

В її поезіях переважає нотка національного почуття. Поетка кидає проклоном у тих, що не хочуть служити рідному краєві (Пізно“), у поклику „Сестрицям Українкам“ накликає вона всіх до обєднання для праці в користь рідного краю, де під страшним гнетом неволі:

„мовчки гинуть людські сили
надія гасне, віра схне
і димом, смородом могили
на молодії душі тхне.“ („Посуха“).

Не чужа їй і соціяльна струна — у прекрасному вірші „Нічною добою“. Великим людським співчуттям захоплює вірш „Безщасна“. Зразок особистої лірики під лад народної пісні — маємо у пісні „Дівочий жаль“. Тих шість віршів як змістом так і мистецькою формою заповідають небуденну поетку з широкою скалею почувань і великим мистецьким хистом.

Глибоке відчуття соціяльної кривди стрічаємо в поемі Климентини Попович (зам. Боярська) п. н. „Звичайна історія“. У вірші „Де Бог мій“ — виявила вона свій світогляд.

„Бог мій се правда, добро велике
Життя нового надія,
Це ти безсмертна і непропаща
Нової людскости мрія.

Між живими є ще відома наша письменниця і редакторка Олена Пчілка. Вона помістила в Альманаху свої два вірші „Перший вінок“ — та поему на біблійний мотив, про Дебору — національну героїню жидівського народу.

Донька Олени Пчілки, тоді 15-літня Леся Українка крім трох дрібних віршів дала ще поему у 5 частях п. н. „Русалка“. Молоденька, початкуюча поетка сміло вибрала сюжет з української мітольогії, який опрацьовували найбільші славянські поети: Шевченко, Пушкін, Міцкевич, Залеський і инші. Не має вона сили Шевченкової баляди, як і не дорівнює драматичній поемі Пушкіна, де перший раз надано цим романтичним мотивам глибокий соціяльний підклад. Одначе й поема Лесі Українки своєю драматичністю і прекрасною народною ритмікою є цінним причинком до всеславянських пісень про русалку.

По одному віршові дали ще Олеся Бажанська (пізніше Озаркевичева † 1906 р.) п. н. „Колись було“, Олена Грицай п. н. „В осени“ і Людмила Старицька (пізніше Черняхівська — живе і працює в Києві) вірш п. н. „Панахида“ — на смерть Тараса Шевченка.

Між оповіданнями переважають оповідання з народного життя. Є то сірі малюнки жіночої недолі в подружжі.

В одному тільки оповіданні Ганни Барвінок (Олександри з Білозерських Кулішевої) п. н. „Перемогла“ є виведена жіноча постать, що не піддається злій долі, не гнеться під тягарем обставин, а силою волі і труду переборює всі перешкоди, що стоять на шляху її життя. Ця жінка це перший звістун — модерної жінки. Але друге оповідання цеї авторки вже своїм наголовком („Жіноче бідування“) зраджує контраст до попереднього.

Великим траґізмом напоєні два оповідання Михайлини Рошкевич (зам. Іванцева). В оповіданню „Таку вже Бог долю судив“ — змальована нещасна доля жінки в подружжі за нелюбом, а в оповіданню „Теща“ — гірке життя тещі, використаної і обдуреної нелодяним зятем.

Оба оповідання це фотоґрафії — образки з бойківського життя, але фотоґрафії високо мистецької вартости.

Цікаво бодай коротко подати вістку про цю першу галицьку письменницю, що так уміло бралася змальовувати народне життя. Вона ще тішиться кріпким здоровлям і не відмовилась подати коротенький начерк про своє життя.

В гірській закутині долинського повіту, в селі Лолині, пізнав Іван Франко дві молоді дівчини, доньки тамошнього пароха — Ольгу і Михайлину Рошкевич. В обох відкрив він літературний талант і намовив до літературної праці. Ольга посвятилася перекладам з чужих мов і етноґрафії а Михайлина почала писати образки з народного життя. Виступала під іменем Міхаліна Р. Ось як пише про неї І. Франко до О. Конiського (М. Возняк — Тринацять листів І. Ф. до О. К. — „Життя й Революція“ — 1927 ч.: 5 ст. 237). „Ага — от у нас ще одна писателька вишукалась, панна Михайлина Рошкевич, котрої очерк „Кума є кумою“ печатаний був у „Молоті“. Зладила тепер нове оповідання з народного життя по сюжету, дуже цікаве“. Вона помагала також Кобринській у редаґуванню Альманаху і в тій ціли перенеслась до Кобринської до Болехова. Після смерти свого батька замешкала у Кобринської аж до свого подружжа і мала змогу часто стрічатись з тодішним літературним світом. Після появи Альманаху критика приняла її новелі дуже прихильно, а авторка дістала багато запрошень до співпраці в літературних журналах. Навіть поляки оцінили її талант і ґрафиня Чарторийська, видаючи якусь збірку в користь голодуючих, просила її о надіслання якого оповідання. Та мимо всіх признань вона покинула літературний шлях і як більшість перших галицьких письменниць, остала в родинному крузі, щоб серед найближчих плекати і розвивати літературні та мистецькі нахили.

Сестра Михайлини, Ольга, хоча не виступила в Альманаху, багато заважила в нашому літературному житті. Їй завдячуємо перлину любовної лірики в нашій літературі „Зівяле листя“ Івана Франка. Ольга Рошкевич — це перша любов Франка, його щирий друг і повірник всіх високих дум і молодечих поривів, а рівночасно джерело його великого життєвого горя.

Ольга Кобилянська й Леся Українка.

З її перекладів печатався в „Дністрянці“ 1876 р. переклад оповідання С. М. Шварцової. Вона перекладала романи Золі, Ґонкура, та двотомову повість Ланської — Обрусителі (1885 р.). Крім цього виготовила збірник весільних пісень з Лолина, який видала Краківська Академія Наук в *„Zbiorze wiadomości do antropologji krajowej“*.

В оповіданнях Ольги Левіцької „На чужині“ і Олесі Бажанської „Кіндрат“ знаходимо так часто опрацьовуваний сюжет нещасного кохання дівчини до жовняра - приблуди.

Олена Пчілка, Сидора Навроцька, Наталя Кобринська вибрали до своїх оповідань сюжети з життя інтелігенції.

Олена Пчілка в довшому оповіданні „Товаришки“ (ст. 231—359) — начеркнула образ життя нашої молоді в часі першого пробудження жіноцтва на Україні (60 р. р.), в часі першого його пориву до освіти і самостійности, в часі початків формування його світогляду і життєвих цілей під кличем „служба народові““. Наче доповненням цего образку є некроль ґ казанської жінки - лікарки Катерини Карасинської Троіцької, яка навіть на пості „міського лікаря“ не покинула лічниці для бідних, та не занехала їх безплатно лікувати.

Паралельно до оповідання „Товаришки““ стоїть оповідання Сидори Навроцької (сестра Володимира, замужем Паліева, живе в Галичині) — п. н. „Попан у сіть“. Це образок з життя галицької молоді тогосамого часу. Але яка ріжниця! Там життя повне руху, шукання — тут життя без змісту, без поривів, з одною тільки ціллю — зловити в сіти мужа і забезпе-

чити своє існування. Своїм реалізмом і живістю являється це оповідання одним з найліпших в Альманаху.

Загально відомі з окремих збірок оповідання Н. Кобринської „Пані Шумінська“ („Дух часу“) і „Пан суддя“ це також реалістичні картини з тодішнього життя, а рівночасно перші проби психольогічної аналізи людських переживань і вчинків.

Остається ще одно оповідання, якого сюжетом є нужда міського пролетаріяту. Це оповідання Єрини (Софії Окуневської) п. н. „Пісок, Пісок!“. Коротке, ядерне і сумне, як життя тих, що тиснуться по вохких сутеринах, що біль свій і горе заливають горівкою, що скоро йдуть до гробу, лишають сиріт-недолітків і приневолюють їх іти на вулицю по заробіток або смерть.

Як бачимо, всі оповідання у Альманаху наскрізь реалістичні. Вони зображують дійсне життя та освітлюють його темні сторони. Таким добором матеріялу став Альманах вірною відбиткою тодішнього життя української жінки і виразом світогляду передового жіноцтва з перед 50 літ.

Своїм змістом він і нині для жіночого загалу дуже цікавий не лиш як літературний памятник, але також як дороговказ і для нашої ґенерації, яка так часто не вміє підшукати собі відповідного поля для корисної і творчої праці.

Діточі садки

Одною з замітних праць Союзу Українок, з якою ми стрічаємося, це без сумніву діточі садки.

Діточі садки — переважно сезонові, на час пільних робіт є конечні по селах, де родичі заняті в полі лишають діти без опіки в хаті, що часто стає причиною нещастя, як огню, каліцтва і т. п. Клич діточих сезонових садків по селах вже 30 літ тому видвигнула Н. Кобринська. По війні першу спробу провадження діточих садків з рамени жіночої організації зробило „Товариство Жінок“ в Стрию, котре 1924 р. головно заходами організаторки п. Н. Селезінкової заснувало та успішно перевело кілька садків в повіті. Ця справа заінтересувала живо жіноцтво і від 1924. року рік річно присвячувано на Зїзді Делеґаток С. У. цьому питанню чимало часу. Все таки не можна було сказати, щоби ця корисна ідея поширювалася скоро в краю. На перешкоді стояв брак фахових сил для провадження садків, брак зрозуміння серед населення, а також серед організаторок в краю не було ясного образу, як братися до переведення її в життя.

Успіхами в провадженню діточих садків увінчався щойно ювілейний рік Захоронки, 1927 р. На зїзді С. У. весною ц. р. чимало часу присвячено справі діточих садків. По рефераті п. Н. Селезінкової „Про ціль і способи організування діточих садків*) вивязалася жива дискусія і рішено перевести ударну кампанію в організуванню садків. На поміч прийшла тут Централя С. У., яка заздалегідь підготовила на курсі інструкторок фахові сили (абсоль-

*) Брошуру п. Селезінкової в справі організування діточих садків можна набути в „Союзі Українок“ Львів, вул. Рутовського 22, або в „Новій Хаті“ Львів, Руська 18, в ціні 80 гр.

АРНОЛЬД БЕННЕТТ*

КУПІЛЬ ДИТИНИ

Пані Блякшав мала дитину. Булоб однак пересадою думати, що дитиною зацікавилось ціле місто. Бо місто було вправді старе, обдрапане, повітове містечко, але все таки мало біля 30-тисяч мешканців. А дітей родилося в цьому місті пересічно понад тисячу кожного року.

Кілька тижнів після уродин дитини, міський лікар подав звідомлення, що в біжучому місяці вродилося девятьдесятьпятеро дітей, а тим самим число уродин в місті випало дуже корисно в повівнанні з сусідними містами. Це звідомлення видруковано у місцевих „Вістях“.

Коли пані Блякшав це прочитала, порумяніла з гордощів, вхопила ніжку свого малого й ніжно поцілувала її. Вона не могла опертися гордому почуванню, що трівкою підставою цеї могутної та величавої продукції дітей є її дитина. Вона почувала, що зробила щось для міста та цим звернула на себе увагу цілого громадянства.

Що до малого, то він, хоч і відріжнявся від пересічних дітей своїм зовнішним виглядом і милою вдачею, то все-ж таки був він типовою дитиною, цебто приймав тільки змислові вражіння, жив тільки життям змислів. Він був скрайно самолюбний. Не думав ніколи про нічо иншого, тільки про себе. Був переконаний, що він є осередком світу, а всі инші сотворіння є тільки для його вигоди й радости. Своїх бажань не держав ніколи в тайні, а коли хотів що здобути, поступав безоглядно. У нього не було бога крім його животика. Він ніколи не застановлявся над вищими справами. Він був нахабний і боягуз і поступав з жінками, як з сотвореннями нижчої породи. Словом, було це ідеальне, оспіване поетами сотворіння, від якого що раз більше віддалюємося в міру того, як старіємося.

*) Англійський сучасний письменник-повістяр і новеліст. Найславніша його повість „Анна в пятьох міст“.

У віці шести місяців мав він вже досить велику чупринку і розкішну рожеву плямку на карку. Цю плямку вилежав собі, бо понад все любив лежати на взнак й подивляв свою силу. Він не знав дати битви під Ватерльо, але знав з певністю свого абсолютного знання, що він є альфою й омеґою цілого дому, і що ціле життя й буття всіх крутиться довкола його малої осібки.

Понад все любив він купіль. І без того купіль його булаби важною справою, коло якої слід потрудитися, але це, що він любив купіль, підносило її вагу й значіння до найвищої степені. Купіль відбувалася о 5-тій годині пополудні, але думка про це панувала в домашній атмосфері вже від самого ранку. Як маєте бути у зубного лікаря, то думаєте про це ще з просоння. Уявіть собі, що ваші відвідини у зубного лікаря це не пекольна мука але надземна розкіш, то зрозумієте, яке почування огортало паню Блякшав і няню Еммі, на думку про щоденну купіль малого.

Від десятої години з ранку пильнувала Еммі, щоби в кухні не погас вогонь. А від полудня споглядала пані Блякшав на термометер в спальні, бо там відбувалася купіль. Від четвертої години пильнували й слідили за всіми годинниками наче за підозрілими особами; але ці вже звикли до цего, бо що три години давали малому стерілізованого молока.

Точно о пятій годині починався в гарній, спальній кімнаті величавий образ. В печі весело палахкотів вогонь (це було в грудні) а електричне світло було легко прислонене. У відповідному місці на підлозі було розстелене простирало, на цім простиралі стояли напроти себе два стільці, а побіч стіл. На одному стільці стояла ванна, а на другому сиділа пані Блякшав з високо закоченими рукавами. На колінах у пані було ще одно простирало, а на ньому сидів Рогер

вентки семинаря відбули 5-місячну практику в Захоронці у Львові під проводом учительки Яворської). Також з весною с. р. відбувся в Дрогобичи заходом Жіночої Громади курс для садівничок під проводом уч. Яворської.

Від того часу де лише є рухливіша жіноча організація, почалася пропаганда за основуванням діточих садків. Йшло це доволі тажко, головно в місцевостях де селяни не стрічалися ще з такою формою організації, тим більше, що це було получене з матеріяльними (хоч дуже малими) коштами на удержання учительки. Також влада робила деколи перепони замикаючи садок, або постійними контролями і допитами знеохочуючи населення (прим. Поточиска п. Городенка, Рожнів п. Косів і т. д.).

Учительки поручало переважно бюро праці „Союзу Українок“ у Львові, а деякі повіти самі підготовили садівнички (як приміром Стрий і Дрогобич).

Пересічна фреквенція дітей була 40—50, а в деяких місцевостях як в Мразниці пов. Дрогобич, доходила до 200 дітий.

Заходами жіночих організацій основано садків а то: в повіті Бібрка 3 садки в Бібрці, Девятниках і Ошаневичах, повіті Радехів 3 осадки, повіті Стрий 5 садків, Поточиска п. Городенка, Рожпів коло Косова, Васильківці п. Копичинці, Бродки п. Миколаїв, Калуш. Всі они були пропроваджені головно при читальнях Просьвіти. Спільно з „Рідною Школою“ провадили садок в Тернополі і Скалі над Збручем, в повіті Дрогобич проваджено з рамени Тва опіки над молодіжжю 4 садки.

Діти перебували в садку під проводом учительки майже цілий день, чи то на вільнім воздусі, чи в комнаті.

Успіх садків був всюди великий. Діти охотно горнулися і за короткий час можна було бачити в їх

Діточий садок в Васильківцях п. Копичинці під проводом учительки п. М. Садженици.

захованню зміну на краще. На закінчення садку звичайно дали діти під проводом учительки або діточий концерт, або виставу. Родичі так були захоплені успіхами, що заздалегідь заявляли, що з весною не буде ні одної матери, яка не післалаби своєї дитини до садку. Декотрі села вже сьогодня запрошують учительки з весною для провадження садку. Діти всюди сильно привязалися до своєї провідниці — а в селі Поточисках пов. Городенка родичі задержали вчительку на цілий рік.

В цьому році зроблено переломовий крок. З весною всі жіночі організації заздалегідь подбають про оснування бодай кількох садків в повіті, а Централя у Львові з початком нового року переведе підготовчий курс для садівничок.

(дитина). На столі лежала цинкова масть, вазеліна, кольонська вода без запаху, „найніжніше“ діточе мило, пудер і пушок.

Найперше наляла Еммі до ванни трохи теплої і зимної води; відтак вложила до води термометер і доляла ще води, аж термометер вказав відповідну температуру. Але не думайте, щоби пані Блякшав мала довіря до термометру. Ні! Вона вложила до води ще й свою руку аж по лікоть. На її думку вражлива шкіра коло ліктя була певнішим мірилом ніж сорок термометрів. Еммі тільки приглядалася. Пані Блякшав наняла її за няню, але майже не позволяла їй заходитись коло дитини. Підчас купелі обі жінки ненавиділи себе і погорджували собою, хоч це була для них радісна хвиля. Еммі була два рази старша від своєї пані, в двоє ширша і в двоє більше знала про плекання немовлят від своєї пані. Але одну велику перевагу мала пані Блякшав. Вона була мамою цеї незвичайної дитини і в спірних справах вона могла рішити на свою користь. Це було несправедливо й Еммі це болюче відчувала. Але в таких справах нема справедливости. Хоч Роґер не був надто розвиненою дитиною, то всежтаки завважив скриту ненависть між матірю і нянькою і використовував її для своїх цілей з цілою своєю безоглядністю. Він сидів на колінах своєї мами та бавився берегом ванни з передсмаком розкошів купелі. Пані Блякшав роздягнула найперше горішну частину його тіла, відтак положила його на плечі і роздягнула долішну, а в рівникових околицях лишила останне одіння.

Потім взяла губку, намилила милом та почала мити лице дитини як тільки можна найніжніше. Але на думку Еммі це не було досить ніжно, а про Роґера не мож й говорити. Він уважав цю частину купелі непотрібною і образливою. Тому почав тяжко дихати і тріпатися.

— А, мити личко дуже немило — правда? — говорила пані Блякшав (із закоченими рукавами й розтріпаним волоссям): ми цего дуже не любимо. Ой не любимо!

Еммі ледво помітно воркнула, але пані Блякшав не помітила цего і чим скорше скінчила мити личко а взялася до рук.

„А“ — тепер ще рученята! — сказала вона. — Конче треба мити рученята, кожного, кожніського дня! — Ну тепер досить, мій пане! А ніжки! Тоті грубенькі ноженята! Ти це любиш! Плечики також треба вимити. Скоренько, скоренько, а відтак гульк у воду. Зараз! Зараз! Оттак! Оттак! Бий — бий свою маму!“

І вона обертала його на всі боки. „Що то за мацапура“! — говорили очі старої няні. „Чи вона не може трохи зручніше обертати дитину, лише так?“

„Стара відьма“ — казали очі пані — „я не далаб тобі купати його за міліони“.

Роґер дальше сопів, начеб його мати була конем, якого він має віздити.

— „А тепер гоп! гульк! — крикнула пані Блякшав, зняла з Роґера останки одіння, підняла його й посадила в воду. Дитина радісно сміялась. Обі жінки були щасливі. Роґер виглядав у воді наче маленьке, товсте звірятко. Його тіло вилискувалось при електричному освітленні всіми відтінками. Його груди були могутні але його випуклий і поморщений животик та товсті ноги були просто страшні. Він розвинувся так розкішно, що якби ще трохи потовстів то розсадивби ванну. Він подобав на старого чоловіка, що сорок літ постійно забагато їв.

Обі жінки обожали його тепер щиро і явно, в повному забутті клясових ріжниць.

А він хляпав. Ох, як він хляпав! Він навчився хляпати і певно мав прочуття, що це нечемно й непорядно. Тому хляпав в лице своєї мами, у лице Еммі, у вогонь. Він мало не погасив вогню. Ще перед десяти мінутами була спальня взором красц й порядку, а тепер був це хаос рушників, повивачів,

З ПРИВОДУ З'ЇЗДУ „ТРУДІВ"

Жіноча промислова кооператива „Труд" у Львові, заснована в р. 1901. є найстаршою інституцією і найпершою, яка поставила собі за завдання організацію українського жіноцтва в торговельній і промисловій ділянці.

Робітня білля.

В довоєнних роках удержував „Труд" в каменици (Ринок ч. 39.), яку набув на власність, великі робітні білля та суконь, склеп, вишколював значне число фахових шевкинь, кравчинь та модисток, давав заробіток десяткам робітниць, удержував бурсу, і фахово-доповняючу школу для учениць, приют для робітниць.

Завдяки маєткові в каменици, „Труд" перетримав тяжкі часи повоєнного лихоліття, девалюації, інфляції і змін валют в краю.

Тепер приходить пора, де цій інституції треба знову заняти перше місце в організуванію жіноцтва на торговельнім і промисловім полі, згідно з потребами часу. Хвиля вимагає, щоб Львівський „Труд" став центральною установою для всіх жіночих промислових кооператив, які викликані потребами жіночого населення, заснувалися по всіх майже містах і місточках в краю. Стоячи одинцем, незвязані між собою орґанічно, нидіють в самім завязку; Союз Українок, який веде організаційну працю між жіноцтвом в краю, на своїм послідним з'їзді виніс постанову, щоб спонукати львівський „Труд" занятися справою всіх жіночих кооператив, які потребують окремого трактування, з титулу своєї кооперативної форми організації.

Тим-то приготовлюваний з'їзд викликає оправдане заінтересування між українським жіноцтвом, яке цю хвилю бажає бачити зворотною точкою в організуванню жіноцтва на економічному полі.

❀ ❀

НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО

Великий народ має багату творчість.

У повсякденній роботі, иноді мимоволі й проти свого бажання народ виявляє свій художній хист. У короткі часи відпочинку він невпинно працює над виявленням та здійсненням свого ідеалу краси. Краса людину захоплює. Не було ще такої країни, навіть людини, котра не мала-б певного поняття про красу.

У житті народу красі приділено багато місця. В народньому побутові краса панує. І одежа, і господарське знаряддя, і хатній побут — усе свідчить про те, що людина прагне краси. Спостерегти це можна

підборідків, полотенних і вовняних пеленок — пообливаних водою.

Тепер взяла його мати ще раз в руки, підняла високо і всадила під воду, ціле його добре вигодоване тільце.

— „Ой, ой! — крикнула вона. „Водичка бризнула на личко? Погана, погана вода!"

— „О, Господи, яка вона незручна" — говорили очі Еммі.

— „Так! Думаю, що це досить на цю пору року" — сказала мати.

— „І я так думаю! Вода вже чуть-чуть замерзне" — мало що не сказала Еммі — і на превеликий жаль дитини, витягнула її з води. Підчас купелі перестав Роґер сопіти, але як тільки витягнули його, почав на ново.

— „Ми не любимо витирати личка!" — сказала мати в його імені. „Найрадше влізлиб ми знову у ванну. Ми дуже любимо купатись. Це веселіше й цікавіше від всего, що діється через цілий, довгий день".

І так приговорюючи витирала його, натирала кольонською водою, цинковою мастю, пудрувала й обертала на всі боки аж доки цілком не обсушила його. А він сопів далі. А потім — пчихнув, і тим занепокоїв обі жінки.

— „От, вже й є!" — замітила нишком Еммі і кинулася до ліжка, де були зложені гарні, чистенькі річи, яких не досягнуло хлюпання малого. Вона взяла довгу флянелеву сорочку й подала її пані Блякшав. Вона закотила лівий рукавчик сорочки, встромила в нього ручку малого і знаки від щіплення віспи сховалися.

Роґер протестував.

— „Тепер ми знову не хочемо одягатися, що?" — сказала його мати. „Ми радо пішлиб назад до водички. Нам одіння не треба — наче малому Готентотові. Не хочемо одіння!" —

І вона натягала на нього одну одежину по другій, аж з дитини не осталось нічого тільки голова, руки й ноги. Вона посадила його на коліна, щоби всі річи з заду позавязувати. Тоді він перестав сопіти але почав кричати так, що не можна було зміркувати, чи він сміється, чи плаче; рівночасно почав смоктати палець і розглядатися по кімнаті.

„А, це наш маленький, даремний крик, яким ми домагаємося молочка" — пояснила йому мати.

І він явно дав всім пізнати, що це правда. Ледви Еммі вспіла перебігти кімнату й принести заздалегідь приготовану фляшку, ротик дитини прибрав вид правильного прямокутника, що заняв пять-шестих його личка, воно стало пурпурово-червене, а дитина ревіла з нетерплячки.

Роґер вхопив флашку, наче тигр свою добичу, обняв мамину руку, що тримала фляшку і завзято всмоктував молоко в пропасть свого жолудка. При цьому мав ще доволі часу розглядатись по кімнаті. На кожному оці була сльоза, викликана боротьбою о поживу.

„От, то мені подобається" — сказала мати. Чого розглядаєшся і крутишся, ти, мале веретено. Ти конче хочеш скрутити голівку, я то виджу".

„Бодай ти голову скрутила" — подумала Еммі.

По хвилі Роґер встромив по обох сторонах флашки ще й пальці до ротика та почав дуситися і хлипати, попросту, вибачте за слово, хрунькав як свинка. Поволі молоко переставало його бавити і вправний апарат до смоктання переставав працювати.

„Спатоньки хочу!" — прошептала його мати. — Дуже спляченький? Сон-дрімота оченята вже клеїть! А-а-а! А-а-а!

Еммі забрала дитину. Жінки говорили пошепки. Пані Блякшав, скінчивши свій день як мати, пригадала, що вона є також жінкою і стала чепуритися до свого чоловіка.

Переклала С. О.

і в співах, і в тоні, і в темпі розмови. Кожен рух людини й форма його теж одбивають на собі цей великий, природній закон існування.

Що більше, отже, прагне людина краси, то краще почуває вона планомірність, декоративність, ритм, певні форми характерного руху. Отож виходить, що декоративність, планомірність у творах людини свідчать про розвинене почуття краси. Але витримані відношення розмірів — прим., ширина супроти височини — і так званий ритм частин, далі чепурна та тендітна робота, що виходить з робочих рук, частини уважно з цілим сплановані — усього цього досягти може тільки велика школа, і то не одразу, а багато років уперто працюючи, спостерегаючи й удосконалюючись. Все це таким чином не дається відразу. І от коли люди в своєму художньому та технічному розвитку такого ступеня нарешті досягли, тоді і орнаментація виробів, так-би мовити оздоблювання її набуває певного змислу, тоді дрібниці та окраси не переобтяжують самої речи й одповідають її призначенню та загальній композиції, згідно з природнім нахилом пристосовування.

Координація природнього почуття краси з виробничими формами, з формою щоденно уживаної речи свідчить про моральний розвиток людности.

Кожен народ має відповідний період, коли такі і координацію і вдосконаленість він досяг, коли людина опанувала форми й окраси.

Народ після такого періоду довший час користується минулими досягненнями своїх попередників. Він неначе відпочиває. Та ось починається новий цикл творчих змагань. З'являються нові форми і заступають собою те, що вже віджило або відживає свій вік. Такі зміни відповідають новим формам життя. В основі таких явищ лежать або релігія, або економіка, або й інші якісь причини. Таким робом утворюється новий стиль. І з палким бажанням оточити себе красою людина знову та й знову творить. Знову невпинно працює вона над виробленням і нових форм і їх окраси, під новим певним кутом світогляду.

Кожен стиль одрізняється од будь-якого иншого, загально кажучи, почасти тим, як тії елементи, що складають ціле, стосуються один до одного, так званим ритмом, а здебільшого сюжетом, системою та мотивами й тим, як обрисовано в ньому мотив орнаментації, у так званому рисункові.

В народній творчості орнаментація займає не аби-яке місце. Все мистецтво народу безпосередньо звязане з цією ділянкою творчости: або від неї виходить, або до неї простує.

Орнаментація має в собі силу різних ознак, що ними тая доба, коли вона була з'явилася, одрізняється од нишої: чи попередньої, чи наступної.

Для історика культури орнаментальні форми й мотиви — найвдячніший матеріял для хронологічних студій: на підставі їх дуже точно можна встановити, коли саме ту чи иншу річ зроблено. Вони-ж таки певною мірою допомагають визначити й те, звідки якийсь виріб узявсь. Таким чином орнаментація характеризує і добу і настрій людности-майстра. Орнаментація — це, так-би мовити, метрика виробу, його пашпорт. Це — тому, що так певно й так правдиво відбиваються в орнаментації всі характерні особливості народу-творця у кожен окремий період його існування.

Таку ролю цього важливого роду творчости давно зрозуміли і вчені і всі, хто так чи инакше цікавиться народнім побутом і мистецтвом взагалі.

З приводу орнаментації взагалі написано неймовірну кількість дослідів великих і малих, як про стародавній орнамент, так і про сучасний.

На жаль, в українській літературі з цього багатющого матеріялу опубліковано надто мало. Та й тії публікації, котрі є, не завсіди певно кажуть за походження того матеріялу, що видається та й не раз-у-раз можуть удовольнити дослідника точністю своїх вказівок. Дослідник, отже, волітиме вдаватися до самих таки оригіналів, аніж користуватися з дотеперішніх виданнів. Що-ж до будь-яких наукових дослідів над українським орнаментом, то їх ще чекають учені."

(З Передмови М. Макаренко до праці Григорія Г. Павлуцького „Про історію укр. орнаменту".)

❀❀❀

Різні вісти

Ювилей О. Кобилянської. Заповіджене на 27. падолиста ц. р. свято Кобилянської в Чернівцях відложене з причини смерти міністра Братіяну.

Заходом „Союзу Українок" відбудеться у Львові дня 14 грудня ц. р. свято в честь нашої великої письменниці.

Артистка Поліна Отава у фільмі „За стіною" за оповіданням Ґустава Даніловського.

З нагоди свята О. К. — в журналі „*Zenski Svet*", який видають словінські жінки в Трієсті в 11 ч. ц. р. надрукована стаття п. М. Омельченкової п. н. „Ольга Кобилянська" та поміщені портрети О. Кобилянської і Наталі Кобринської. Стаття на 3 сторінки малює Кобилянську як найліпшу українську новелістку сучасної доби, яка прекрасно малює природу, яка ніжною рукою жінки дотикається ран душі й серця людини, яка любить всією душею свій народ.

„Жіночий Світ" дуже гарний, серіозний журнал. Перші сторінки журналу містять портрети й статті з життя видатних жінок переважно славянських. Потім ідуть літературні твори словінських письмен-

ниць або письменників та переклади з славянських літератур, потім відділ соціольоґічний, педаґоґічний, феміністичний, медичний і господарський. Вкінці прилоги мод, кроїв і ручних робіт. Журнал виходить що місяця в зошитах на 32 ст. великої 8^0. Иноді містить взірці народного мистецтва не тільки свого але й инших славянських народів. Тираж журналу 15.000. Редаґує пані Мінка Говекарьева, велика славянофілка, новелістка, а при цьому дуже добра господиня.

Двацятлітні роковини смерти Марка Вовчка. Цього року минуло 20 літ з дня смерти нашої визначної письменниці Марії з Вілінських Марковичевої, що ще й досі не освітлена виразно в українській літературі. Вона писала також по французьки й по російськи. Її творами захоплювались Шевченко, Турґенєв і Добролюбов. А Куліш, що відкрив її і вишукав літературний псевдонім М. Вовчок (тому, що вона мала бути дуже непривітна й мовчалива) сказав, що вона „випила весь сок і запах з квітів української мови". Марія Марковичка по другім чоловіці Лобач-Жученко померла на хуторі Доминському.

Ювилей української пісні. Цього року минуло 100 літ, як вийшов в світ перший збірник українських пісень М. Максимовича. Це видання має епохальне значіння, бо від цього часу зростає загальне зацікавлення українською піснею та наукові досліди над нею.

В сто літ після появи першого збірника появилося дуже багато наукових й популярних праць про українську пісню. В цьому ювилейному році вийшов перший том українських дум приладжених до друку молодою ученою Катериною Грушевською, (донькою акад. М. Грушевського) та співробітницею Української Академії Наук. Книжка має 35 аркушів друку великого формату, з основною працею впорядниці та численними ілюстраціями. Дальші томи приготовляються до друку.

Ювилей Товариства „Просвіта". Цього року припадає 60-літний ювилей нашого найстаршого культурно-просвітного товариства, що ціллю своєю поклало поширювати світло науки між найширші круги українського народу. Має воно великі заслуги, але під цю пору жде обнови й припливу нових сил. Цего року видало ювилейний Календар-Альманах, та приступило до видавання дуже цікавого журналу п. н. „Життя й знання".

Нагороду Нобля з области красної літератури признали цього року італійській письменниці Ґрації Деледді, ур. 1873 р., яка писала повісти й оповідання з життя сардинського люду. На українській мові є переклад її оповідання в Л. Н. В.

Кіно на Україні. Коли в Західній Европі кіно по більшій часті це вульґарна розвага, розрахована на поганий смак та низькі інстинкти, кіно на Радянській Україні переводить велику культурно-виховуючу роботу.

Українська організація кінова ВУФК розвивається прекрасно. Вона витворює 15—20 великих фільмів в рік, не вчисляючи в це цілий ряд дрібних фільмів. ВУФК — займається також поширенням кіна. Одною з головних задач є основування кін по селах і містечках. Цего року почало ВУФК будову двох люксусових кін у Харкові.

Подаємо портрет прекрасної фільмової артистки Поліни Отави, що грає у найновішому фільмі „За стіною" на основі оповідання польського письменника Ґустава Даніловського.

Концерт Галі Левицької. Дня 3. XI. відбувся концерт пяністки Галі Левицької. Її світлину подали ми в XII. числі нашого журналу за 1926 р. Концерт стрінувся з дуже прихильною оцінкою критиків та численно зібраної музикальної публики.

Загальні Збори Т-ва „Союз Українок" у Львові відбудуться рівночасно зі зїздом делеґаток з краю при кінци грудня ц. р. На порядку нарад справи організаційні і будова сільсько-господарської школи для дівчат в Угерцях. Всі жіночі організації заздалегідь підготовляються до зїзду, а звіти шлють на адресу Централі, Львів, вул. Рутовського 22.

Товариські форми і звичаї. Під таким наголовком починаємо з днем 1. січня друкувати цілий ряд статтів, щоб познайомити наших читачок з засадами модерного „доброго тону", принятого у всіх культурних народів. Товариські форми, це ділянка на яку свідомо або несвідомо мало звертається у нас уваги, а брак деяких відомостей, нераз відчуваємо. Поведення дома й в гостях, приняття, писання листів, приписаний одяг, спосіб їдження, і т. д. — все це питання, які будемо старатися вичерпати на підставі найновіших закордонних підручників. Повоєнні часи впровадили багато змін в товариському житті, з окрема вичеркнули багато „не випадає", у відношенні до модерної, самостійної жінки; — думаємо, що це зацікавить і наше жіноцтво, а знання основних законів модерного „доброго тону" стане нераз в пригоді нашим читачкам.

НОВІ КНИЖКИ.

„Наш Світ" — Альманах „Жіночої Долі" з додатком календара на 1928 рік. Багато ілюстрацій.

Катерина Черченко-Костецька — **„Дівчина Віра і инші казки".** Ілюстраці проф. П. Видинівського. Накладом — Видавництва „Весна" — „Чернівці.

Календар-Альманах **„Дніпро"** на 1928 р. — Накладом Тов. Допомоги еміґрантам з Великої України.

Всеволод Іванов. **Поворот Будди** — накладом Видавництва „Ізмараґд".

Друкарські похибки. На стор. 19 в другій шпальті 16 стрічка з гори — має бути замість *Mary Wannstonecraft* — має бути *Mary Wollstonecraft.*

СКІСНА ЛІНІЯ

Модна типова сильветка засадничо змінила ся. Спортова, проста лінія перейшла в гнучкішу, стала більше типовою, мягкою. Характеристичною є несиметричність. Можна її запримітити у видовженні з одної сторони сукні візитової чи вечірної, в футряних прибраннях плащів, в нашитих плісах чи стебнах, а навіть у витятті при шиї. Скісна лінія в прибраннях, видовження при сукнях з одної сторони додають типовий сильветці стрункости й рухливости, роблять її більш мягкою, відмінного від спортового типу попереднього сезону.

В сукнях пануючою краскою є краска чорна. Наймоднішою матерією *Crepe Satin.* Сукня з *crepe satin* не потребує прибрання. З цего матеріялу, який можна уживати на обі сторони: матову і лискучу, дається осягнути дуже гарні ефекти. Комбінується в цей спосіб, щоб сукня була матова, а прибрання в формі шарфи, або пліс і вкладів з лискучої сторони матерії. Зіставлення ці можна комбінувати на ріжні способи, і треба приняти, що в результаті така сукня виглядає дуже елегантно.

Попри чорну краску, модні краски: темно-синя, темно-вишнева, темно зелена і бронзова від каштанової до найясніших відтінів. Дуже гарною і ориґінальною новістю є комбінація краски чорної з білою.

З матеріялів попри *Crepe Satin*, модними є *Crepe Georgette*, оксаміт; на вечірні, легкі *Crepe Georgette* з оксамітними орнаментами, врешті перетикані золотом брокати і шовки в сполуці з легонького *Georgett*-ого чи ґазою.

Великою новістю при вечірних сукнях є зміна форми витяття при шиї. Передовсім так, як загально, слідна й тут скісна лінія, а на кожний случай несиметричність. Засаднича зміна однак в тім, що плечі звичайно є вже закриті, а шия бодай частинно, всякими комбінаціями шарф, або лише кількома звоями каменів,

П Л А Щ І

ч. 830. Бронзова спіднича з контрафалдами, до того камізолька з того самого матеріялу і блюза з Crepe de Chine краски beige.

ч. 831. Гладкий плащ з бронзового рипсу, з темнішим футряним ковніром, відповідний до попереднього моделю.

ч. 832. Спортовий плащ з мягкої матерії, прибраний плісами; ковнір і маншети з біберетів, до припинання.

ч. 833. Плащ з попелятої цибеліни з одною бічною кишенею. Ковнір, реверс і широкі маншети з модного футра.

ч. 884. Темний плащ з грубої англійскої матерії лямований футром. Дуже практичний і елегантний.

Лист з Відня

Падолист 1927.

Падолист... але тепло таке що елеґантні Віденки напевно надяглиб легенькі літні костюми, чи ще лекші сукні з літних шовків — якби то так березень чи початок квітня... — Алеж це осінь і *Stadtpark Volksgarten* і всі *Ring*'и та парки на окраїнах міста насичені горячими красками жовто-червоною вялого листя. Тому ті жінки, що привикли не йти за загально втертим шабльоном в царині моди, — а випереджувати других що до часу і стилю, обтулюють шиї мягкими, теплими пушистими лисами. Лиси знову в моді, — і червонаві, краски жовтіючого листя, і ще більше ясно-попелясті. Мода добирати всего в однім тоні ще не проминула. Тому не лише добирають краску капелюха, панчіх, черевиків, а навіть ручної торбинки до краски плаща чи комплєту з мягкої вовни *Kasha*, але й цілий убір стараються достроїти до тонів природи, — коли не можна примусити природу примінюватися до примх моди. Примінюються до тонів жовто-червоного листя дикого винограду, і синяво-сірих тонів осінного неба.

Багато попелястих плащів і комплетів на вулицях і в виставових шибах, попелястих футер — сивих кримів, брайтшванців і найбільш модних попелиць.

Впадає в очі велика кількість трикотових суконок, — гладких коротеньких спідничок, і блюзочок по верха — джемперів, трикотові сукні плетені, і инші з трикотовою вовняною матеріялу — краски *beige*, сірі, сиві та синяві — блюзки, з низу і на ковнірцях з взористими пасами в стилю наших ріжнобарвних хрестикових вишивок.

Але *найновіше* — „крик моди“ — це вовняний трикот перешиваний багато золотом. — Це на день. Але в вечір, в театрах, каварнях та *Dansing*-ах, в першорядних льокалях домінує краска чорна. *Crêpe georgete* і ще більше *Crêpe satin* — чорна, й аж в чорне впадаюче бордо — та тонка чорна тканина з оксамітовими ріжноцьвітними узорами. І чорні маленькі капелюхи з легенького, як перце фільцу.

(Продовження на стор. 19.)

В І З И Т О В І

ч. 835. Джемпер з Kasha, краски beige з бронзовим,. і перетиканою золотою ниточкою; спідничка з бронзової цибеліни.

ч. 836. Сукня з Crepe Georgette в красці синій, кремовій, жовтавій і каштаново-бронзовій, сполучена на скіс зубами.

ч. 837. Чорна оксамітна сукня, з маркованим бічним болєром. Бік спіднички продовжений.

ч. 838. Сукно з чорної Crepe Georgette з нашитими плісами і впущеними фалдами.

ч. 839. Каштаново-бронзова сукня з Crepe Georgette, прибрана плісами.

ч. 840. Бронзова оксамітна сукня зі скісним стебном і продовженим боком.

ПЕРШОРЯДНА ФІРМА
СТАХЕВИЧ і АБРИСОВСЬКИЙ
ЛЬВІВ, РИНОК 32.
Поручає у найбільшому виборі
Шовки, Оксаміти, Хустки, Полотна.

МАТЕРІЇ НА СУКНІ ТА ЖІНОЧІ ПЛАЩІ
СУКНА на МУЖЕСЬКІ ОДЯГИ й ПЛАЩІ
Ціни дуже умірковані

СУКНІ

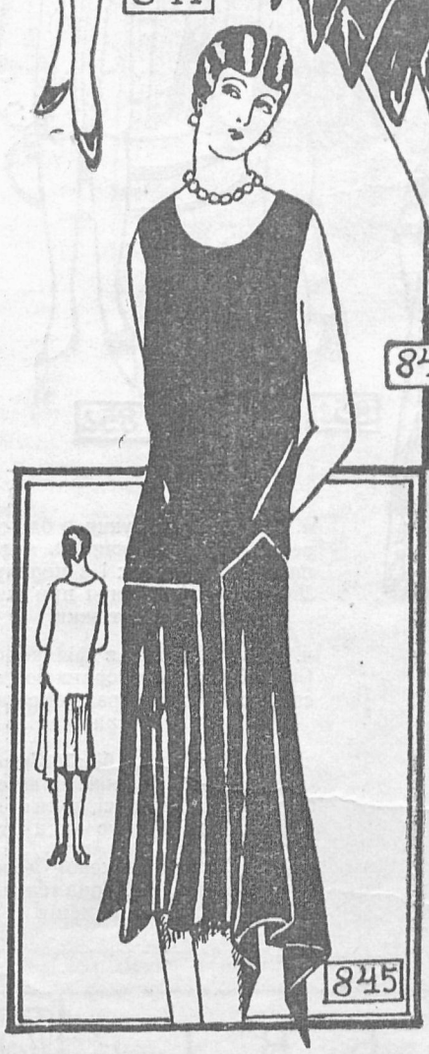

ч. 841. Сукня з чорного Crepe-Satin з білим передом.

ч. 842. Сукня з чорного Crepe-Satin з нашитими орнаментами зі срібних каменів. Інтересна зубата часть переду з лискучої сторони матеріялу.

ч. 843. Тоалета з чорно-білої Crepe Georgette з оксамітими орнаментами.

ч. 844. Сукня з чорного Crepe-Satin. Станик і спідничка уложені в фальбани.

ч. 845. Візитова сукня з чорного оксаміту. Спідничка укладана в дзвони, видовжена з одної сторони.

ч. 846. Елегантна вечірна сукня з чорною Crepe-Satin зі вставленою білою плісою. Характеристично видовжений бік спнятий лискучою спряжкою.

КУПУЙТЕ З ПЕРШОГО ДЖЕРЕЛА! ПАНЧОХИ, СКАРПИТКИ, РУКАВИЦІ
ТА ВСЯКІ ТРИКОТАРСЬКІ ВИРОБИ ПРОДАЄ НАЙДЕШЕВШЕ
СПЕЦІЯЛЬНИЙ МАҐАЗИН ТРИКОТАРСЬКИХ ВИРОБІВ.
ОЛЬКА
ЛЬВІВ
РИНОК 35.
(біля Народн. Торговлі).

СУКНІ НА ВЕЧІР

ч. 847. Чорна коронкова сукня. Спідничка оригінальна морщенням в формі мушлі.

ч. 848, Вечірна сукня з Velour Chiffonu краски моря. Фальбанки обшиті лискучими каменями цеї самої краски.

ч. 849. Вечірна сукня з блідозеленої Crepe Georgette, морщена на раменах і з переду. Лямування і вязання при шиї з лискучої стяжки.

ч. 850. Тоалєта з фіялкової Crepe Georgette з коронкою тої самої краски, прибрана спряжкою з різаних кришталів.

ч. 851. Тоалєта з білої Crepe Georgette. Оригінальне нашиття з кришталів в пасі, долиною аплікації з чорного оксаміту

ч. 852. Сукня з рожевої Crepe Georgette нашита орнаментами з рожевих каменів.

ФІРМА **РОМАН ЗУБИК** ЛЬВІВ
ВУЛ. ГАЛИЦЬКА Ч. 16.
продає найдешевше МОДНІ МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ, ШОВКОВІ І ИНШІ. — ПОЛОТНА, ЕТАМІНИ, ЗЕФІРИ.

ПРАКТИЧНИЙ ОДЯГ

ч. 858. Спортова суконка з мягкої вовни. При шиї і боках спіднички вистебновані пліси.

ч. 858. Дуже елєгантна сукня з бронзової англійскої вовни, прибрана сірим суконцем. Капелюх шаль і мешти в красці прибрання.

ч. 854. Сукня з англійскої матерії в крати, краски сірої з бронзовою, прибрана бронзовою шкіркою. Торбинка, капелюх і мешти з такої самої шкірки.

ч. 855. Ґранатова вовняна суконка. Бік спіднички складання в фалди, квітка зі шкірки краски beige.

ч. 856. Спортова суконка з англійскої матерії з широким паском і впущеними фалдами. Дуже практична і елєгантна.

ч. 857. Суконка з kasha оригінальна скісними плісами, які кінчаться впущеними фалдами.

До кожного моделю готовий крій.

СМОТРИКИ Й ДІТИ

ч. 859. Спортова суконка для смотрика з англійскої вовни в крати.

ч. 860. Чорна оксамітна суконка прибрана дрібними фалдами, і білим ковнірцем.

ч. 861. Суконка з ґранатового оксаміту в болером. Ковнірець і перед блюзки з ясного шовку.

ч. 862. Спортове убрання для хлопця з темного корту.

ч. 863. Плащик для дівчинки із синього суконця, морщений при ґесці, прибраний ясним футром з крілика.

ч. 864. Спортовий плащик для смотрика із шкіряним паском і футряним ковнірцем.

ч. 865. Гладкий плащик з грубої англійскої матерії прибраний футряним ковнром і маншетами.

ч. 866. Плащик для дівчинки з модним прибранням з футра і впущеним фалдом з одної сторони.

До кожного моделю готовий крій.

БІЛЯ

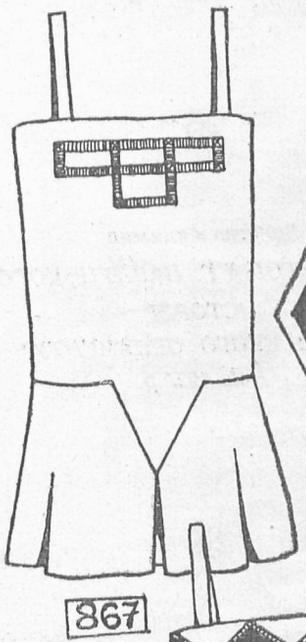

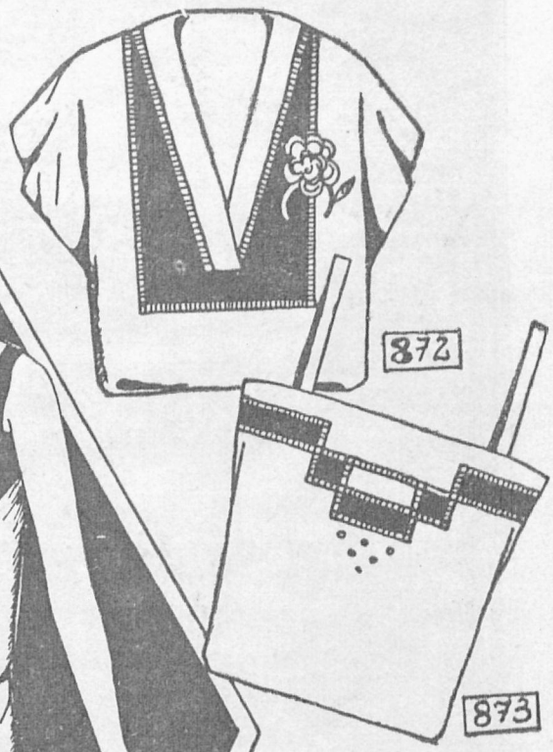

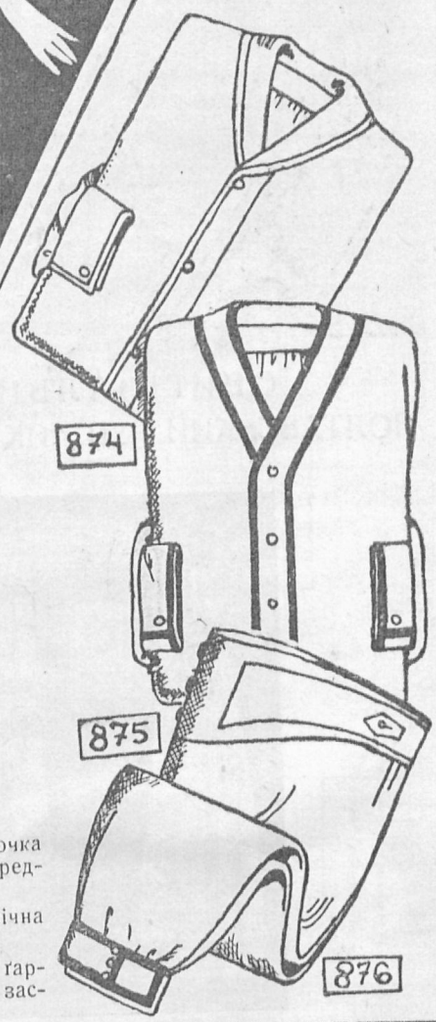

ч. 867. Батистова комбінація з оригінальним кроєм майток, викінчена мережкою.

ч. 868. Комбінація з батисту з аплікаціями, з батисту в другій красці.

ч. 869. Гарна комбінація потрійна (сорочка, майтки і спідничка) прибрана коронкою і мережкою.

ч. 870 Дуже практичні реформи з трикотової матерії, стягнені в пасі на ґумку.

ч. 871. Комбінація з батисту в двох красках, укладана в фалди.

ч. 872. Нічна сорочка в двох красках, з гарною аплікацією квітки.

ч. 873. Денна сорочка відповідна до попередньої нічної.

ч. 874. Мужеська нічна сорочка.

ч. 875. Мужеський гарнітур, лямований застяжкою.

ПЛАЩІ

Львів, Собєского ч. 12.

Вже надійшли із заграниці свіжі десені до витискання.

плюшеві навіть старі знищені — витискаю в найновіші десені

відчищую їх хемічно,

переробляю на модний фасон.

Робітня сукон та жіночих костюмів.

М. Волянська

ПЛАЩІ

Львів, Собєского ч. 12.

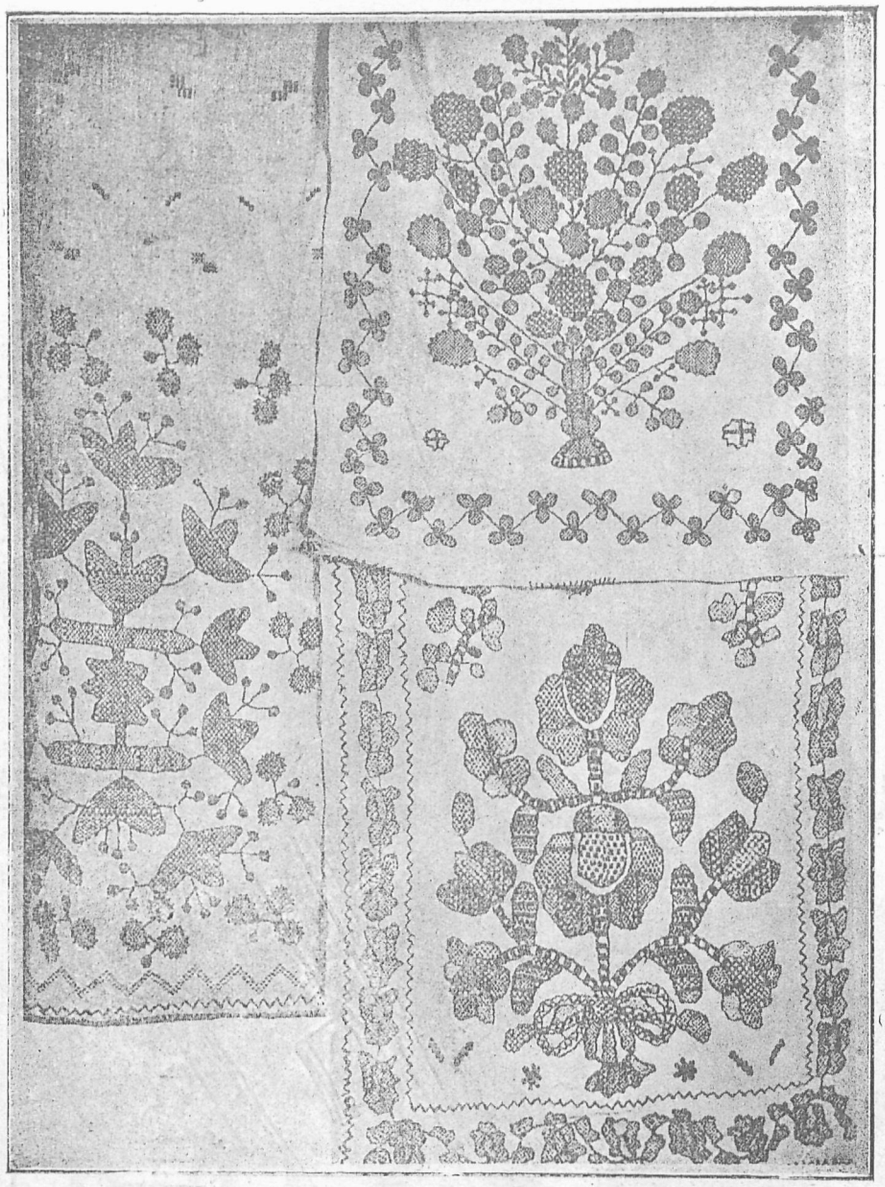

Три оригінальні вишивані рушники з Полтавщини

Відбито з книжки
проф. ГРИГОРІЯ Г. ПАВЛУЦЬКОГО
„ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОГО ОРНАМЕНТУ“
Київ 1927 р.

ОРИГІНАЛЬНИЙ ПОЛТАВСЬКИЙ РУШНИК НА ОБРАЗИ

вишитий гладдю синіми й золотоми нитками, або шовком, на тонкому полотні-бурунчуку.
Довжина рушника 170 *см*, ширина 50 *см*. Поперечні краї рушника з короткими тороками.
Темний хрест у звіздах, цятки між звіздочками, та доріжка в крайному шляку, виконані золотими нитками (на знимці рушника темніші місця вишивки). Звіздочки між раменами хрестів, кінці хрестів, і трикутнички в доріжці, виконані синіми нитками (ясніші місця вишивками).
Рушник цей незвичайно ніжний в самім рисунку вишивки, як і доборі красок, захоплює найбільш вибагливих знатоків народного мистецтва, і може бути прикрасою з найбільшим смаком урядженої хати.

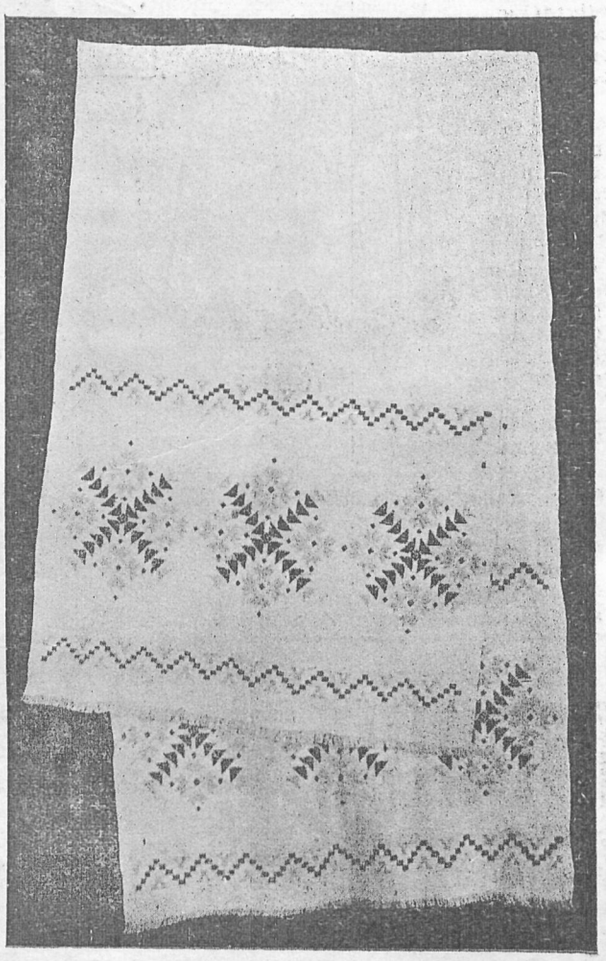

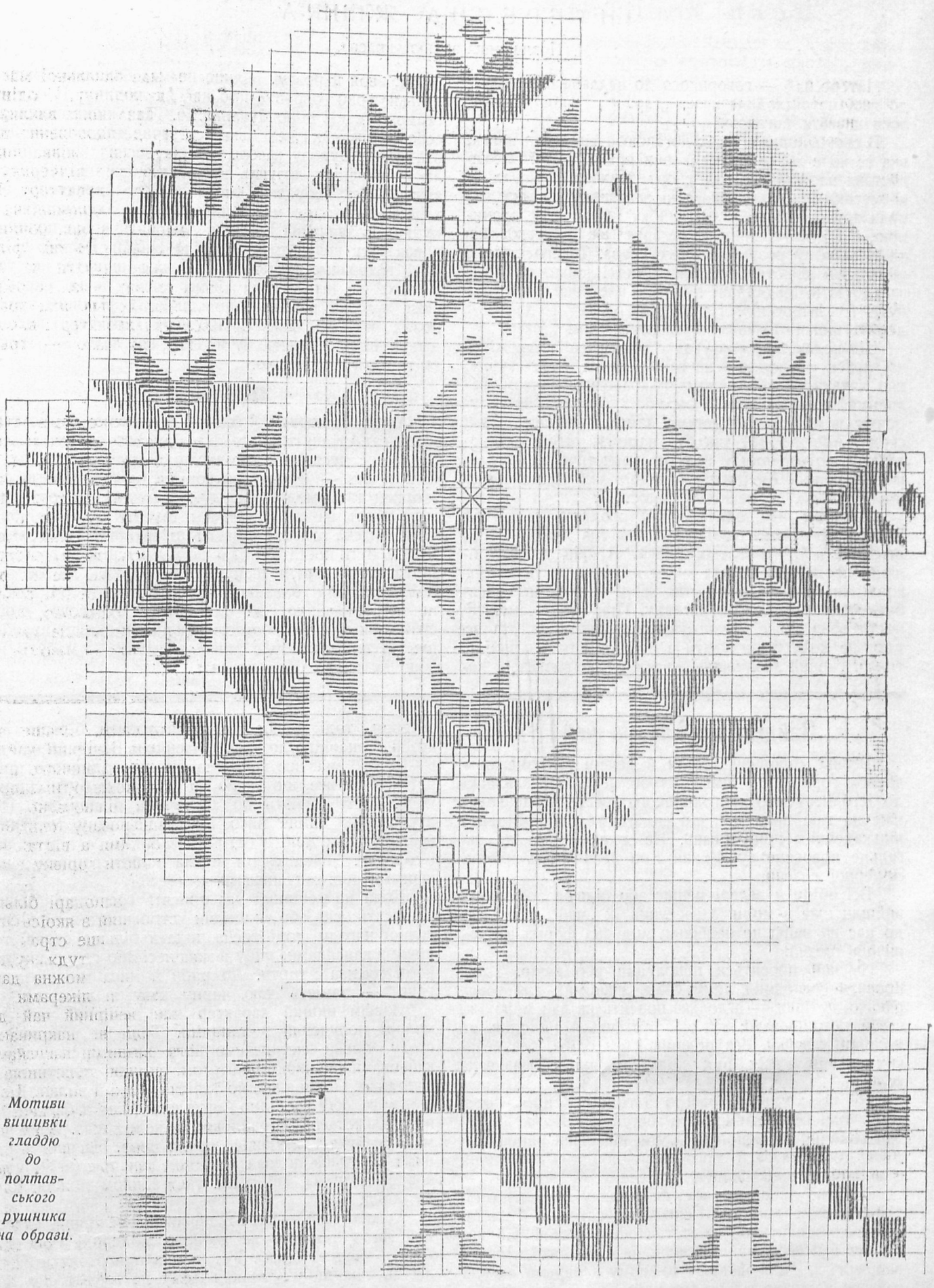

Мотиви вишивки гладдю до полтавського рушника на образи.

ФУТРА нові, всякі перерібки переховування на літо **В. СІХЛЕРА Сини**

НА РАТИ Львів, пл. Галицька ч. 14/I пов. **НА РАТИ**

ІНТЕРЕСНА ЖІНКА

(Новий тип жіночої краси).

„Інтересна“ — говорилося до недавна про жінку, до якої не підходила назва „гарна“, а якої не хотілося назвати поганою.

В сьогоднішних часах поганою є тільки та жінка, яка не хоче дбати про свій зовнішний вигляд. Високо поставлена культура тіла, спорт, руханка, раціональна косметика й масаж, лікарські заведення, в яких направляється всі хиби та ошибки природи, є причиною, що культурний світ не знає вже негарної жінки в давному розумінні цього слова. Тепер є тільки жінки, які дбають про свій вигляд і жінки, які його занедбують. Ці останні є погані, але вони перестали бути й „інтересні“. Назва „інтересна“ є для модерної жінки більшим признанням, чим „гарна“.

Ще недавно тріюмфував у всьому світі тип жіночої краси, сотворений на взір великих звізд екрану, тип ляльки, з виплеканим, підкрашеним личком, великими очима в темній оправі, з бровами як шнурочки і з малиновими устами, намальованими у формі серця. Але що цей тип був наскрізь штучним продуктом, сотвореним у великих косметичних заведеннях Европи і Америки — надоїв він надто скоро як нецікавий, збуденнілий одностріл.

Сьогодні — „гарна“ жінка сходить на другий плян, а признання здобуває новий тип жінки — тип інтелігентної, працюючої жінки. В якій небудь ділянці праці вона занята — чи в промислі чи в торговлі, чи в спорті, мистецтві, науці — вона не занедбує свого естетичного вигляду. При своїй самостійности вона може зрезиґнувати з подружжа, та все таки не хоче резиґнувати з поводження. І в неї не тільки гарний зовнішний вигляд, у неї виплекані почуття, воля й розум. Її лице не має банальної маски ляльки; воно говорить про неї, як людину. Її одіння гармонізує з її індивідуальністю. Така жінка викликає серед окруження не тільки естетичне вдоволення для ока, але й духову насолоду. „Інтересна“ жінка ніколи не наслідує других, вона зуміє все підчеркнути якісь цікаві, небуденні черти свойого характеру. Інтересна жінка не може ніколи бути одноманітна й нудна, як звичайна красуня. Америка перша починає признавати новий тип інтересної жінки. Великі фільмові підприємства починають вже шукати не так гарних, як інтересних жінок, нових звізд екрану, яких духовий рівень відповідавби їх фізичній красі, нових лиць, на яких вирізьблений характер і висока інтелігенція. Гарною бути нині за мало — треба вміти бути інтересною.

□□□□□□

Мода близнючок. У великих містах можна в останніх часах стрінути часто дві однаково одягнені жінки. Це не мусять бути конче рідні сестри, або ще й близнючки. — Жінки в погоні за оріґінальністю сотворили таку моду, наслідуючи ріжні „сестри“, що виступають на сцені. Лице не мусить бути подібне, инша краска волосся є навіть пікантною; однаковими мусять бути постать й одяг до найменших подробиць. Мода ця поширена найбільше в Парижі, де аж роїться тепер від „близнючок“. Здебільша це дві, зовсім не подібні жінки, які одягаються однаково, щоби своєю „подвійною“ появою викликати більше вражіння. Чи ця мода буде довго тривати? — мабуть ні, вона за скоро „удивиться“.

„Зайдіть до нас на чай!“

Великі „прошені“ обіди й вечері з безмежним числом горячих та зимних страв, перейшли щасливо до історії. Темпо сьогоднішного життя не дозволяє вже на такі приняття, що вимагають від господині кількаденних приготувань. Не дозволяє на це загальне повоєнне зубожіння і не дозваляють закони модерної ґіґієни.

Всі обіди й вечері менше або більше „офіційні“ вийшли вже з моди, а заступив їх „чай“. „Зайдіть до нас на чай“, це найбільш модерна форма запрошення гостей.

На чай проситься пополудни або вечір. І так просить господиня дому своїх знайомих для товариської гутірки — а донька просить на чай молодіж, щоби потанцювати. На чай сходиться молодіж до молодої хазяйки, без родичів і без опіки, без великих строїв і всіх цих додатків, які обовязували колись.

На пополудневий чай о 5 год. просимо гостей тоді, коли не бажаємо мати гостей довше, як дві — три години. Гості повинні бути на тільки вирозумілі та не продовжувати свого побуту, бо тоді господиня є в клопоті, що подати на вечеру.

До чаю подається все, без огляду на пору дня, тільки зимні закуски. Пополудни канапки й тіста, а з мяса шинку або паштет. Пополудневий чай виглядає найсимпатичніше, коли на столі стоїть самовар, а господиня наливає кожному з окрема свіжий чай; це можливе тільки при невиликому числі запрошених гостей. До пополудневого чаю не дають ніколи й ніде алькоголевих напитків, крім руму або коняку до чаю. Принятий в нас звичай подавання при кожній нагоді горівки, повинні наші жінки вже раз переломити; це нездорово й дуже неекономічно. На всяких чайних вечерах, призначених для молоді розумна господиня ніколи не повинна подавати алькоголю.

Коли просимо гостей на чай о 8-мій або 9-тій вечером, тоді треба вже приготовити більше закусок, відповідно до числа учасників. Вечірний чай на 6—10 осіб має все характер більше родинного приняття. Тоді все, що даємо до чаю може бути скромніше. Гості сідають до столу усі, рівночасно. Подаємо одно зимне мясо, пр. фашеровану телятину. (роляду) або дріб з острими салатами а відтак чай і солодке. Перед мясом можна подати горівку з канапками або капусняками.

Коли на вечірний час просять господарі більше як десять осіб, або як що він устроєний з якоїсь святочної нагоди, тоді треба подати більше страв: горівку з канапками, рибу в майонесі або студжену, два роди мясива і торти. До риби й мяса можна дати вино, — замість чаю чорну каву з лікерами.

Зовсім инший характер має вечірний чай для молоді полученний з танцями. Тоді не накриваємо столу, тільки заставляємо його зимними закусками: канапками, шинкою, паштетом, зимною телятиною та солодким. Побіч кладемо тарілки, ножі й вилки. Кожний може собі свобідно взяти коли й що забажає; чай подається також поодиноко, не всім нараз. Крім чаю мусить бути й лімоняда, ніколи пиво. На чай, з танцями не треба подавати острих канапок (з цибулею або оселедцем), ані сосів. Над ранком можна подати борщ.

Кожний чай, — пополудневий чи вечірний, святочний чи з танцями не забирає модерній господині багато часу та праці. Усе можна приготовити заздалегідь так, що господиня дому не мусить що хвилини вибігати до кухні та вертати до своїх гостей розігріта, втомлена та роздратована.

Товариський, та гарний чайний вечір полягає не на кількости але на якости закусок до чаю, на поданню та прибранню стола.

Чайний вечір, чи пополудневий чай, це одна з особливих форм модерного товариського життя.

СВЯТОЧНІ ГОСТИНЦІ

У кожного народу, у всіх верствах суспільних виробився звичай взаїмного обдаровування.

Обдаровують родичі дітей, діти родичів, рідня між собою, други другів. Вибирають на це ріжні нагоди: уродини, іменини, свята родинні та деякі церковні. Майже всесвітним звичаєм є дарування на Різдво. В західних землях між найширшими кругами населення є поширений звичай давати гостинець під „ялинку". Між українцями принявся цей звичай тільки серед інтеліґенції та по части серед міського населення. Вони перебрали його від поляків. В народі „ялинки" не знають, але приходять одні до других на відвідини й приносять гостинця. Також звичай святкування Миколая не наш народний. Він приблукав з Заходу, з Франції, але дуже поширився як діточе свято міських дітей. Діти по селах не знають цього свята, хиба що яка учителька, чи провідниця захоконки його заведе.

Всего кілька тижнів ділить нас від цих свят. Багато з нас вичеркне їх зовсім зі свого буджету з причини загального недобору, багато використає цю нагоду, щоб дати гостинця тим дітям, які не мають що їсти і в що вдягнутись, але багато з нас буде думати про гостинці.

Уміння вибрати відповідний гостинець не є легке. Його вчать любов і мистецька вдача. Бо всі ті гостинці на борзі куплені, не огріті творчою думкою і пляном є зимні і мертві. Гостинець мусить бути так придуманий і підібраний, щоб став для нас живою, дорогою памяткою.

Найбільше надаються на гостинці мистецькі предмети й книжки. Сьогодні, починає мистецтво сходити з „висот" неужитку, але широкою струєю вливається в буденне життя. Сьогодні, зачинають обеднуватися мистецьке з практичним.

Тому тепер може й лекше підібрати гостинця, як колинебудь давніше. Але треба знати й оглядатись на замилування того, кого обдаровуємо, треба завдати собі труду, щоб з поміж великого числа мистецьких предметів вибрати якраз відповідний. Люде, які не хочуть завдати собі труду пошукати дійсно вартісний і інтересний гостинець, люблять закривати свій брак фантазії грошевою надвижкою. Але уміння обдаровувати не полягає на високій ціні тільки на внутрішній вартости гостинця.

Прекрасним гостинцем можуть бути мистецькі ручні роботи, які тепер дуже модні. Однак вони мусять відповідати урядженню хати, щоб не бути непрошеним гостем, ще й деколи крикливим.

Кілько радости можемо дати дорогій особі гарною оригінальною картиною або різьбою. Також кераміка, гуцульські деревляні вироби дуже надаються на гостинці.

Українські жінки можуть при цій наході сповняти навіть культурну місію: поширювати на кожному кроці українське народне мистецтво.

Також книжка не повинна би бути послідною у доборі гостинців. Головно для дітей і молоді книжка малаб бути гостинцем, за яким в першу чергу сягнулиб мати, батько, чи хто з рідні. Але книжка гарна, багато ілюстрована по мистецьки видана. Діти мусять з малку, від першої книжки привикати до її мистецької культури — тоді самі собою зникнуть всякі безвартісні, негарні книжки. Тому книжки для дітей малиб бути не тільки найкращі але й найдешевші, щоби могли своїм впливом виховувати найширші круги суспільности.

Діти любуються також в забавках. Тому й ці треба вміти підібрати. Давати дітям забавки, якіб були для них підготовкою для майбутньої творчої праці, якіб навчили дитину цінити людську працю і саму людину. Всякі забавки з области нищення людей, як жовнірі, зброя, армати — повинні зникнути з діточого окруження. А про це все повинна подумати жінка. *(М. Ф)*

ЖІНКИ — ЖІНКАМ!

Жіночий Кружок Рідної Школи ім. Ганни Барвінок у Львові порішив продовжати свою „торговельну" діяльність, започатковану в минулому році і знову улаштовує передсвяточний ярмарок на дохід дівочих шкіл, що остають під опікою Кружка. Вислід минулорічного ярмарку заохочує нас до дальших змагань в цьому напрямі. Матеріяльний добуток приніс стільки, що могли ми перевести деякі адаптації будинку і запомогти грошевим датком кілька учениць семінарії. З морального боку дістали ми від нашого жіноцтва на провінції так багато теплих слів одобрення і заохоти, що й тепер з повною надією в успіхи звертаємося до всего українського жіноцтва в краю — в першу чергу до пань учительок і жінок священиків по селах — до всіх Філій і Кружків Союза Українок з проханням, щоби прийшли нам з підмогою і самі і між своїми членами, серед сільського жіноцтва і в кругах своїх знайомих поширили наш зазив і пояснили його значіння.

Ярмарок відбудеться 1. і 2. січня 1928 р. в домівці при вул. Мохнацького 12. Жертви в натураліях просимо слати в останніх днях грудня 27, 28, 29, 30, 31, на адресу: Мирослава Морозова вул. Длуґоша 25. Приймаємо усе, що може пригодитися на Різдвяні свята: муку, пшеницю, мід, мак, суш, печиво, конфітури, яйця, дріб, дичину, напитки і все те, що підкаже нашим посестрам щире серце і господарська орієнтація. До посилки просимо вкладати зокрема карточку з назвиськом посилаючої, бо минулого року на деяких відтинках переказів або зовсім не було імен жертвуючих, або написані так нечитко, що ми не могли відтак зложити подяки незвісним нам добродійкам і може поневолі кого й вразили. Хто не може збагатити нашого базару датком в натураліях, зволить зложити свою лепту в грошах на ту саму адресу.

З ярмарком хочемо злучити фантову льотерію на ту саму ціль. Просимо і те наше підприємство поперти хочби й найдрібнішими дарунками в формі книжок, картин, жіночих робіт — всего того, що звичайно складається на таку льотерію.

Нашу відозву містимо так заранння, щоби нашим жінкам дати доволі часу придумати, вибрати і приготовити щось на наш ярмарок.

Старшина Кружка вірить, що українське жіноцтво відкликнеться ще грімкіше як минулого року на наше прохання і дасть Рідній Школі спромогу піддержати львівські дівочі школи, які під сучасну хвилю більш чим колинебудь потребують помочі. А є вних звиш 500 дівчат не тільки зі Львова, а й з найближчих повітів і з подальших околиць.

Хайже клич: Жінки жінкам! зединить перед Різдвом Христовим усе свідоме українське жіноцтво і принесе в результаті обильні жертви на львівський шкільний ярмарок.

М. Волошинова К. Малицька

ЛИСТ З ВІДНЯ

(Докінчення зі стор. 9.)

Вже не такі дуже прості — гладкі хлопячі, як дотеперішні, ясні фільцові фасони капелюхів. Майже всі прибрані лискучими прикрасами, а денеде і раєрами.

А сукні далі прибирають ріжнородними квітами шовковими, аксамітовими, з фільцу, або шкіри. Пишні хризантеми і дрібонькі стилізовані квіточки — під цим оглядом велика ріжнородність і велике багацтво.

В великих салях *Konzerthausu* — великий перегляд мод — *„Modeschau"* — мод місцевих віденських, париських та англійських. Подвійний *„Modeschau"*. Оглядають не лише граціозних манекінів, що пересуваються перед очима публики, в щораз то ноших, і що раз то вибагливіших креаціях ідучої моди, але оглядає себе взаїмно й публика, — віденські *„Made dam"*-и, і представниці фірм, — всі ті, яких притягнула сюди цікавість — чи інтерес. Г. Д.

ВІД ВИДАВНИЦТВА

Оцим числом кінчимо III-рік видавання нашого журналу.

Зі слабих початків, з непевних перших кроків пішли ми в нашій праці значними кроками вперід до наміченої цілі: дати українському жіноцтву свій журнал, прогнати з української хати чужі видавництва й заставити широкий загал нашого жіноцтва до співпраці в нашому журналі. — Ми старалися зробити цей журнал цікавою лектурою для широких кругів жіноцтва, а рівночасно робили всякі заходи, щоби його побільшити та заповнити його сторінки матеріялом добірним, ріжноманітним і звязаним з сучасним життям. Тому то ми не тільки пропаґували головну нашу ідею: плекання народного мистецтва і домашної культури, але рівночасно старалися заспокоїти й літературні інтереси наших читачок.

Маючи на увазі, що наш журнал в головній мірі призначений для наших родин, ми підібрали матеріял, який відповідавби на ріжні питання родинного життя. Багато місця присвячували ми жінці-матері, жіночій гіґієні, питанню доцільного виховання дитини та жінці господині, яка має дбати про мистецьку культуру хати й одіння в найширших кругах громадянства. Не забували й практичну частину, в якій давали поради, як дешево а смачно зварити. Також старалися ми бодай доривочно порушувати всі важніші питання жіночого руху у нас і в широкому світі.

З почуттям великого вдоволення можемо ствердити, що нам вдалось розбудити для нашого журналу велике зацікавлення так в краю, як і поза його межами.

Завдяки тій частині жіноцтва, яка точно платить передплату, можемо ми в дечому уліпшити наш журнал та поширити його сторінки, не побільшуючи ціни.

Рахуючи на точність наших передплатниць ми зважуємося на дальший крок удосконалення журналу і з Новим Роком почнемо видавати його, побільшений о 4-сторінки. Ми приєднали до співпраці багато наших визначних літературних робітників, та навязали переписку з жінками Радянської України в справі надсилання матеріялів з обсягу українського народного мистецтва.

З Новим Роком міститимемо історичну повість нашої відомої письменниці п. Катрі Гриневичевої п. н. „Стяги Говорять“.

Старитисьмемо збагатити наш журнал численними ілюстраціями і добором тем на актуальні життєві питання. Багато місця присвятимо народному мистецтву, культурі хати — вихованню дитини. Будитимемо в жінці її приспані творчі сили, щоб у домашньому житті перестала вона бути робучою машиною, а стала творцем — мистцем.

Віримо, що широкий загал наших читачок радо повитає оце наше рішення. Маємо надію на успіх нашого діла й кличемо до передплатниць:

1) Вирівнуйте залеглу передплату і надсилайте біжучу;

2) поширюйте наш журнал та зєднуйте нових передплатниць;

3) присилайте свої праці — літературні та науково-популярні, свої помічення про нашу працю, свої поради.

Запрошуємо до співпраці всіх, хто охочий приложити своїх рук до духового збагачення нашого жіноцтва. і дякуємо всім тим, що співпрацею і точною передплатою помогли нам у нашому ділі.

Ми сподіємося що наші передплатниці й читачки на новорічний чи святочний гостинець надішлють до адміністрації Н. Х. всі залеглі передплати, а тим самим поможуть нам здійснити наші дальші пляни.

КРАЄВИЙ З'ЇЗД

відпоручниць жіночих промислових і торговельних кооп.

відбудеться у Львові, в середу, дня 14. грудня ц. р. о год. 10. перед полуднем, в льокалі „Труду“ Ринок ч. 43. II. пов.

з таким порядком нарад:

Відкриття — п. МАРІЯ БІЛЕЦЬКА

Реферати:

1) Орґанізація торговельних взаїмовідносин жіночих промислових кооператив, — п. Олени Охримович Залізняк;
2) Про потребу й способи виобразування фахових робітниць, — п. Стефанії Монцібовичевої;
3) ро Порґанізацію збуту виробів народного мистецтва, та домашного промислу, — п. Ірини Макух-Павликовської.

Участь в з'їзді, це є в нарадах і дискусії можуть брати всі члени жіночих промислових кооператив та гості, — в голосовані — уповажнені відпоручниці кооператив.

ПРИПИСИ

Зупа з фасолі.

Зварити росіл на костях. Пів *kg* великої, білої фасолі залляти кипятком і полишити на плиті на короткий час. Потім обрати лупину, а фасолю зварити в несоленій воді. Половину протерти крізь сито до вази, залляти горячим росолом, розколотити, всипати цілу фасолю і додати трохи дрібно посіченої зеленої петрушки.

Завивані товченики.

Один *kg* волового мяса на печеню очистити старанно, сполокати і покраяти на кусники. Кожний кусник розбити на тонкий платок, і посолити з обох боків. Два кусники хріну втерти на терку, вимішати з ложкою свіжого масла і цим фаршом помастити кожний платок мяса. Позвивати тісно в подовгасті товченики і позапинати шпичками. В камінній ринці розігріти ложку товщу, в ложити товченики один побіч другого, і душити під покришкою, дві години на легкому вогні. Коли зачнуть румянитися, всипати три ложки борошна підрумянити, вляти $^3/_8$ *l* квосної сметани, додати ложку цукру і щераз заварити. Перед видачею повинимати обережно шпички. До цих товчеників подаєтьсь „purée“ з бульби.

Картоплі з „бешамельом“.

Півтора *kg* бульби обрати, зварити, відцідити і оставити нехай вихолоне. На 8 *dkg* масла всмажити на булкову краску дрібно посічену цибулю, вимішати з одною ложкою борошна і підрумянити. До цеї засмажки вляти $^1/_2$ *l* квасної сметани, додати соли й перцю до смаку, а коли підлева завариться, вкинути до неї покраяну в платочки картоплю і лишити $^1/_4$ год. на легкому вогні. Цю страву можна подати в часі посту.

Оріхові ріжки.

Трицять *dkg* борошна, 20 *dkg* свіжого несоленого масла, 10 *dkg* змелених волоських оріхів, 2 жовтка і 8 *dkg* цукру. Все разом добре вимісити і виробити малі ріжки. Уложити на вимащеній товщем і посипаній борошном блясі, та спекти в недуже горячій печі. Знамените печиво до чаю.

Солені палочки.

Двацятьвісім *dkg* борошна, 10 *dkg* масла, 6 ложок молока, 1 жовток і трохи соли. Все разом добре вимісити, а при кінци мішення додати одну ложечку порошку Oetkera“. З цего тіста виробляти палочки грубі й довгі на палець, помастити їх жовтком, посипати кменом, покласти на вимащену бляху і вставити до рури на 15 хвилин.. З цеї кількости тіста є до 40 штук.

С. Мійська.

Пікантна соломка.

Робиться таке тісто: 10 *dkg* муки, трохи соли й перцю, 6 очищених і виполоканих сардельок, перетертих з 7 *dkg* масла, одно жовтко. З цего тіста робити тоненькі валочки 5 *cm* довгі і дати на 10 хвилин до дуже горячої рури. Подається горячі до горівки.

ПЛІСОВАННЯ, МЕРЕЖКОВАННЯ ОНДУЛЬОВАННЯ ОБТЯГАННЯ ҐУЗИКІВ, ВІДБИВАННЯ ВЗОРІВ ДО ГАПТУ

виконує

заведення М. ЛЯНДАВ

Львів, вул. Чарнецького 3.

Львівська бібліотека ... РСР № 2092

Видає Кооп. „Українське Народне Мистецтво“.
Адреса Редакції й Адміністрації: Львів. Руська 18.

За редакцію відповідає МАРІЯ ГРОМНИЦЬКА,
З друкарні Ігн. Єґера, Львів, вул Сикстуська 33

До кожного моделю можна замовляти готові крої для кожної величини.

Табелі кроїв з вимірами.

Виміри кроїв для смотриків і пань.

Величина	для смотриків			для пань					
	14	15	16	I	II	III	IV	V	VI
Обєм горішний	cm 84	cm 86	cm 88	cm 90	cm 96	cm 102	cm 108	cm 114	cm 120
Обєм в поясі	64	66	68	70	74	78	84	90	100
Обєм в бедрах	90	94	96	100	105	110	114	120	130
Довжина спідниці	75	80	85	102	105	108	108	108	108

Виміри кроїв для дівчаток від 1—13 літ

Величина	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Ціла довжина	cm 45	cm 48	cm 50	cm 55	cm 60	cm 65	cm 70	cm 75	cm 80	cm 85	cm 90	cm 96	cm 102
Обєм горішний	58	70	62	64	66	68	70	72	74	76	78	80	82
Довжина рукава	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	37½	39	40½

Виміри кроїв для хлопчиків від 1—13 літ

Величина	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Зовнішня довжина коротких штанів	cm —	cm 29	cm 33	cm 36	cm 39	cm 42	cm 45	cm 48	cm 50	cm 54	cm 56	cm 58	cm 60
Зовнішня довжина довгих рівних штанів	—	—	57	60	63	67	70	73	76	79	83	86	89
Довжина рукава	20	23	24	25	25	29	31	33	35	37	39	41	43

Ціни кроїв:

а) великі форми (костюми, сукні, плащі,) . . . . . 2·20 зол.
б) малі форми (блюзки, спіднички, діточі одяги, білля) . . . . . 1·80 „
в) дрібнички (капелюхи, ковнірці, черевики тощо) . . . . . 1·— „
г) малі взори ручних робіт . . . . . 1·50 „
ґ) великі взори ручних робіт . . . . . 2·40 „

Гроші висилати **рівночасно із замовленням** переказом або в почтових значках. На порто посилки **30** гр. Замовлення на крої полагоджується (за попереднім надісланням належности), протягом 7—10 днів. **За посліплатою не висилається.**

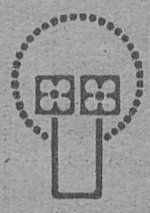

ЗРАЗКОВІ МОНОГРАМИ
(ручно рисовані) можна замовляти в „Новій Хаті“ в ціні 0·50 до 1 зл за штуку, після вложення належитости готівкою або почтов. значками.
ЗА ПОСЛІПЛАТОЮ НЕ ВИСИЛАЄМО

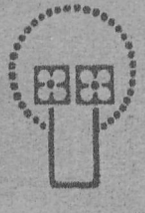

ОГОЛОШЕННЯ

Для вигоди своїх передплатниць висилає „Нова Хата“ нитки фабрики **DMC** по ринкових цінах, а саме:

1. **Cotton Perle** Ч. 8 в клубках — 0.65 зол.
2. **Cotton Perle** Ч. 5 в мотках — 0.45 зол.
3. **DMC** в мотках Ч. 12, 16, 25 — 0.25 зол.
4. **Moulinée** в мотках — 0.18 зол.

При замовленнях треба подати краску (найкраще число краски) і кількість мотків чи клубків. До робіт, поміщених в „Новій Хаті“, можна красок не подавати, тільки зазначити, до котрого взору дібрати краски. **Нитки висилаємо тільки за готівкою.**

ПОВІДОМЛЯЄМО ВСІХ ЗАІНТЕРЕСОВАНИХ

що експедиція „Нової Хати“ висилає замовлені взори до робіт і крої в міру приготованих запасів,

ПО ЧЕРЗІ

Ціни оголошень в „Новій Хаті“

Ціла сторінка . . . . . 250 зл.
1/2 сторінки . . . . . 125 „
1/4 сторінки . . . . . 64 зл.
1/8 „ . . . . . 35 „

В тексті 50% дорожче.

„НОВА ХАТА“

ЩОМІСЯЧНИЙ ЖУРНАЛ ДЛЯ ПЛЕКАННЯ ДОМАШНОЇ КУЛЬТУРИ

Необхідний жіночий журнал, який повинна передплачувати, читати й поширювати кожна українська жінк**А**
Обслуговує жінку у всіх ділянках домашнього господарства та забезпечує від непотрібних витра**Т**
Вчить примінювати в прикрасах одежі й хати українське народне мистецтво, бо це правдива крас**А**
Авторів белетристики та ріжних статей підшукує переважно з поміж жінок, своїхі чужи**Х**
Хоронить жінку перед неміччю і старістю фаховими порадами в справі плекання тіл**А**
Акуратно виходить, приносить численні ілюстрації визначних осіб та подій наших дні**В**
Там найдете також вказівки, як вести й виховувати діти гарно й розумн**О**
А крім цього знайомить з жінками, що стреміли до недосяжних верши**Н**

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ И АДМІНІСТРАЦІЇ:

„НОВА ХАТА“

ЛЬВІВ, ВУЛ. РУСЬКА Ч. 18.

Телефон 30-13.

ПЕРЕДПЛАТА ЗА „НОВУ ХАТУ“

Для краю: цілорічна зл. 18·—, піврічна зл. 9·50, чвертьрічна зл. 5·—, ціна одного числа зл. 1·80. Для закор.: цілор. 3.— дол.

Позір! **ЖІНКИ!** **Позір!**

Вступайте в члени кооперативи:

„УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО“

ЖІНОЧА ПРОМИСЛОВА КООП. З ОБМ. ПОР. У ЛЬВОВІ.

УДІЛ 10.— ЗОЛ. **ВПИСОВЕ 1.— ЗОЛ.**

Адреса: ЛЬВІВ, РУСЬКА Ч. 18.

УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО

ВИКОНУЄ готові або на замовлення ручні роботи з народними вишивками і мережками для прикраси одягів і домашної обстановки.

ПОРУЧАЄ вишивані блюзки, суконки, сорочки до народних строїв, білля, обруси, капи, сервети, подушки.

ВИДАЄ щомісячний журнал для плекання домашної культури „НОВА ХАТА“ з відділом мод і ручних робіт.

КРОЇ! · · МОНОГРАМИ! · · ВЗОРИ!

Оригінальні килими, проєкту й праці

О. О. КУЛЬЧИЦЬКИХ

ЗАМОВЛЯТИ

через „НОВУ ХАТУ“

РОБІТНЯ ЖІНОЧИХ І ДІТОЧИХ СУКОНЬ

С. МОНЦІБОВИЧЕВОЇ

ПРИЙМАЄ

ДО НАУКИ ШИТТЯ І КРОЮ

ЛЬВІВ, ВУЛ. ХМЕЛЬОВСЬКОГО Ч. 15.

З друкарні Ігн. Єгера, Львів, вул. Сикстуська 33.

Ціна числа зол. 1·80